

7.6/8.1

VRIJZINNIG-DEMOCRATISCH MAGAZINE VAN DE JONGE DEMOCRATEN

DEMO

■
HET NIEUWE LANDELIJK BESTUUR

■
VERSCHIJNT 6 X PER JAAR
DECEMBER 1990

NR 7.6

■
CONGRESTOESPRAKEN
IFLRY CONGRES
ROEMENIË

Inhoud

Up to JDate 2
 Roemenië 3
 Oproep SOT 7
 Werkgroep ontw. samenwerking 7
 Toespraak A.Stijkel 8
 U.S.S.R.-Irak 9
 Werkgroep ethiek 10
 Brieven 10
 Weg met de dienstplicht 11
 SioHo verslag 14
 Korte berichten 16
 Roel v/d Poort toespraak 17
 Van Mierlo in Utrecht 19
 Van Mierlo vertrekt niet 19
 Politiek en lichamelijke 20

Ellen Kleverlaan 24
 Oost-Duitsland 25
 Schengen 28
 Gotspe 29
 Oost-Europa: satelliet? 30
 Nieuw Boedapest (gedicht) 30
 Reisverslag Polen 31
 Oprichting Fico 32
 Choice 32
 IFLRY congres 33
 Werkgroepen info 34
 Toespraak G.P. Hoefnagels 35
 Jaarthema in A'dam 37
 Drachten in nood 38
 Praat mee over:
 belangengroepen in de JD 39
 Colofon, adressen, borrels 43

Up to JDate

WVC-SUBSIDIE MET 80% OMHOOG

Kort na het congres werd bekend, dat het ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur de subsidies voor politieke jongerenorganisaties structureel heeft verhoogd. Voor de Jonge Democraten betekent dit een blijvende verhoging met liefst 80%, hetgeen neerkomt op f64.700,- voor het komend jaar. De financiële commissie (FiCo) heeft het landelijk bestuur inmiddels een aantal bestedingsvoorstellen gedaan. Hoewel bij het ter perse gaan van dit nummer nog geen exacte cijfers bekend zijn, is alvast zeker dat een groot deel van de extra subsidie besteed zal worden aan een vaste secretariaatsmedewerker.

HOOFDREDACTEUR DEMO STAPT OP

Adrie van der Luijt, sinds november vorig jaar hoofdredacteur van Demo, heeft het landelijk bestuur laten weten zijn werkzaamheden voor het blad te willen beëindigen. Als verklaring voor zijn besluit geeft hij: "Werkdruk en studieuurverkorting. Ik werd volkomen gestoord van het beroep dat mensen dag en nacht op je menen te kunnen doen. Hoofdredacteur zijn is heel leuk, maar aan andere zaken kwam ik niet meer toe, mijn studie bijvoorbeeld."

Hij geeft aan wel graag actief te willen blijven. "Maar dan in een wat rustiger functie; het landelijk bestuur heeft me inmiddels gevraagd voorlichter te worden." Het ligt in de bedoeling van de redactie kandidaat-hoofdredacteurs geruime tijd voor het komend congres de gelegenheid te geven kennis te maken met het redactiewerk.

Oud-hoofdredacteur Rikco Pardoën is verzocht tot aan het voorjaarscongres de zaken bij Demo waar te nemen.

'T GOOI BIJ NOORD-HOLLAND?

Het landelijk bestuur overweegt de binnenkort op te richten afdeling 't Gooi toe te voegen aan de regio Noord-Holland. Het karakter van 't Gooi zou naar verluidt beter aansluiten bij Amsterdam en omgeving dan bij de stad Utrecht. Het gebied maakt op dit moment nog deel uit van de regio Utrecht/'t Gooi. Bestuurders in de regio's Groot-Amsterdam en Noord-Holland hebben zich al eerder uitgesproken voor een dergelijke 'grensverleggende' maatregel. De afdeling 't Gooi wordt naar alle waarschijnlijkheid begin volgend jaar opgericht.

INSEC BOYCOT COORDINATOREN

Peter Ras en Evert van Bolhuis zijn sinds begin dit jaar coördinator van respectievelijk de werkgroep Ontwikkelingssamenwerking en Europa '92, en uit hoofde van hun functie lid van het internationaal secretariaat (Insec) van de Jonge Democraten. Geen van beiden behoort echter tot de regelmatige bezoekers van het Insec. Integendeel zelfs, volgens de nieuwe internationaal secretaris Frank van Kreveld hebben zij 'nog nooit' een vergadering bezocht.

Als een van zijn eerste daden in zijn nieuwe functie, besloot Van Kreveld daarom het tweetal van de verzendlijst te schrappen. De werkgroep ontvangt hierdoor informatie over internationale activiteiten en andere inlichtingen van de zijde van het Insec niet langer automatisch.

Eerder had vice-voorzitter Michiel Ruis, verantwoordelijk voor de werkgroepen, de beide coördinatoren op hun verplichtingen gewezen. Uit contacten werd nadien echter duidelijk, dat zij geenszins van plan waren aan de Insec-vergaderingen deel te nemen.

"Ik constateer dat er geen basis meer bestaat voor constructieve samenwerking", schrijft Frank van Kreveld daarom in een brief aan Peter en Evert.

NOORD-HOLLAND EN GROOT-A'DAM SAMEN

Op 5 januari aanstaande zal de JD één regio armer en drie afdelingen rijker zijn. De regio's Groot-Amsterdam en Noord-Holland hebben namelijk besloten tot een fusie. Landelijk is hiervoor in-middels het groene licht gegeven.

Op 5 januari zal een nieuwe regio Noord-Holland worden opgericht, met daarin de afdelingen Amsterdam, Alkmaar en Haarlem.

LB KIEST VOOR PR-COMMISSIE

Tijdens het congres was er geen kandidaat voor secretaris public relations (SPR). In plaats van een tijdelijke (ad interim) secretaris te benoemen, heeft het landelijk bestuur op 10 december besloten een PR-commissie in te stellen. Aanvoerder van deze commissie, in totaal bestaand uit drie personen, wordt oud-hoofdredacteur Adrie van der Luijt. De PR-commissie functioneert, in afwachting van de verkiezing van een nieuwe SPR, onder verantwoordelijkheid van JD-voorzitter Roel van der Poort.

Roemenië één jaar na dato

"Iedereen zorgt bij jullie toch ook alleen maar voor zichzelf?"

W e lopen langs de restanten van het decorum van de staatsgreep van Ion Iliescu. "Geloof jij nou nog steeds dat er zich vorig jaar werkelijk een revolutie heeft afgespeeld", zegt onze tolk naar de kapotgeschoten gebouwen op de Calea Victoriei. En het is waar, alle gebouwen zijn beschoten behalve het gebouw van het voormalige Centraal Comité. Daar immers verscheen Ion Iliescu op het balkon om de menigte revolutionairen toe te spreken. Daar maakte hij van zichzelf een held van de Karpaten.

O veral waar is geschoten, bij het hoofdstadskantoor, bij de televisiestudio's, zitten maar aan één kant van de straat kogelgaten. En het is niet moeilijk om de vuurgevechten, zoals die hebben plaatsgevonden, te reconstrueren, want op verschillende plaatsen in de stad liggen nog uitgebrande auto-wrakken en is geen enkel beschadigd pand weer opgeknapt.

T erwijl we door Boekarest lopen, waar alles grijs is tot in het diepst van het hart van haar bevolking, vragen wij ons af of er na de gebeurtenissen van vorig jaar wel iets veranderd is. Veranderd is er wel degelijk iets. De zwarte markt tiert weliger dan ooit tevoren. Het valt ons op dat bijna iedereen met een stapel bankbiljetten in de handen loopt, die voortdurend geteld worden, klaar voor dollars te wisselen. De handen van de Roemenen zijn de snelst bewegende van de hele wereld, lijkt het wel. Iedereen handelt, sjachert en bedondert elkaar en zichzelf. Voor de hotels staan de hoertjes met het prijskaartje op de revers van de bontjas gespeeld of met een plakkertje op de zool van de pumps. Bij het station Garde de Nord hangen de junkies rond. Jonge, veelal van huis weggelopen kinderen die zich tegoed doen aan het snuiven van koperverf. De winkels zijn leger dan vorig jaar, omdat het grootste deel

Een jaar geleden zat zowat de hele wereld met de tranen in de ogen voor de buis. Revolutie in Roemenië! Hoeze revolutie. Erik Zwiers reisde begin december naar Roemenië om te zien wat er van de belofde democratie terecht was gekomen. In Boekarest wordt hij door zijn chauffeur getipt: de Securitate zit hem op de hielen en het is maar beter om zo snel mogelijk het land uit te gaan. Maar eerst wordt hij nog even door de politie gearresteerd.

door: Erik Zwiers

van de oogst op het land is blijven liggen en verrot is.

D e Roemenen zijn teleurgesteld, hebben angst en zijn apathisch. We zien overal lange rijen staan. Niet voor de winkels, maar voor de bioscopen, en

"Democratie is doen waar je zin in hebt..."

vragen ons af hoe het mogelijk is dat men op maandagochtend tien uur naar de film kan gaan.

M oet er dan niet gewerkt worden? "Werken? Dat doen de meesten sinds de revolutie al niet meer", zegt een jongeman. "Democratie betekent voor veel Roemenen doen waar je zelf zin in hebt. En waarom zou men hier in Roemenië gaan werken als je in de coöperatie nauwelijks wat kunt verdienen en de structuren daar nog steeds even communistisch zijn als een jaar geleden. Je moet hier voor jezelf zorgen. De mensen zijn heel egoïstisch, ze zorgen alleen voor zichzelf door op de zwarte markt te handelen. Alleen de mensen die zich tot het geloof, tot God hebben bekeerd denken nog een beetje aan de andere mensen zijn bereid zo af en toe eens in een van de vele kindertehuizen of psychiatrische inrichtingen voor de kinderen te zorgen. Maar dat is bij jullie toch ook zo? Iedereen zorgt bij jullie toch ook alleen maar voor zichzelf?"

P ardon? De ideeën die veel Roemenen over het Westen hebben zijn, en dat zal ons nog wel vaker opvallen, zeer

gebrekkelig. Als we zeggen dat je er wel wat voor moet doen, wil je je land opbouwen, wordt de schuld onmiddellijk bij de regering gelegd.

"Zij zijn nog steeds ommuniten, er is hier niks veranderd."

M aar, zo argumenteren we, als je zelf op maandagochtend in de bioscoop gaat zitten, heb je dan wel het recht om van de regering te eisen dat alles anders moet? Je kunt

zelf toch ook enig initiatief nemen?

"Daarom wordt er ook zoveel gedemonstreerd. Bijna iedere dag zijn er demonstraties, maar er wordt niet naar ons geluisterd!"

Demonstreren, het is een soort hobby geworden van de Roemenen. Hele dagen hangen groepjes mensen rond op het Universiteitsplein en bij het regeringsgebouw, en houden mensen speeches. En alleen als er een

camera of microfoon verschijnt wordt er Jos Iliescu, weg met Iliescu of Jost communismus, weg met het communisme gescandeerd. Maar veel alternatieven hebben de Roemenen niet, want wat dan als Iliescu weg is? De meeste Roemenen houden zich niet inhoudelijk met politiek bezig en kunnen derhalve geen overtuigende alternatieven aanvoeren. Wie er na Iliescu moet komen weet niemand.

D e spanning in Boekarest stijgt met de dag. Nu een paar dagen voor het een jaar geleden is dat de gebeurtenissen plaatsvonden, worden de demonstraties massaler. Vrachtwagenchauffeurs blokkeren de weg tussen Boekarest en Ploiesti en eisen betere arbeids- en leefomstandigheden. Het gasbedrijf dreigt met een tweedaagse staking als de regering niet van zins blijft met hen in overleg te treden. Als beide inderdaad gaan staken kon het wel eens zo zijn dat dan het vuur aangewakkerd wordt. Heel Roemenië zal dan immers plat komen te liggen.

Nu lopen de meningen over wat er de komende dagen zal gaan gebeuren nog uiteen. Iedereen is het er wel over eens dat er drastische veranderingen in de regering nodig zijn om aan de eisen van de bevolking tegemoet te komen en om de beloftes van Iliescu waar te maken. Sommigen menen dat er rond de kerst een tweede revolutie plaats zal vinden. Anderen menen dat daar de tijd nog niet rijp voor is en dat er teveel mensen zijn die vorig jaar familie en/of vrienden verloren hebben en een nog bloediger revolutie vrezen.

In ieder geval is het zo dat Ion Iliescu de bevolking heeft opgeroepen binnen te blijven en net te gaan demonstren of te staken. Hoe die oproep geïnterpreteerd moet worden, zullen wij twee dagen later zelf aan den lijve ondervinden.

Vrijdagavond kijken we naar het acht uur journaal. Tijdens de uitzending klinkt er plotseling gerommel in de studio. Ongeveer honderd leden van de vakbond voor radio en televisie dringen de studio binnen. De nieuwslezeres kijkt verward om zich heen en weet niet wat te doen. De camera's draaien verder. Dan verschijnen er twee mannen in beeld. Het zijn de sportverslaggever Cornel Pumnea en de lichttechnicus Christian Turcanu. Er heerst een complete chaos in de studio, maar de uitzending wordt niet gestopt. De mannen vertellen woedend dat sinds 1 december hun vakbondsleider Iuga in hongerstaking is. De reden hiervoor is dat er al twee maanden door de vakbond wordt geprobeerd een gesprek te krijgen met Theodorescu en Valerie, respectievelijk president-directeur en directeur van radio en televisie. Want er blijkt sinds vorig jaar niets veranderd te zijn. Alleen het aantal uitzendingen is vermeerderd, maar nog steeds worden journalisten en cameramannen gechanteerd als zij op reportage gaan, worden alle reportages waar ook maar het kleinste beetje kritiek op de regering wordt geuit of waarin het publiek zijn mening geeft over de politieke situatie, consequent gecensureerd. Journalisten die kritiek hebben worden ontslagen en vervangen door jonge, onervaren mannen en vrouwen, die het predicaat journalist bij lange na niet verdienen. Medewerkers die collaboreren met de huidige regering en de

directie worden naar hoge posten binnen de radio en televisie gepromoveerd.

De twee mannen vertellen dat zij al twee maanden proberen met de directie in gesprek te komen, maar dat die weigert. Ook vertellen de mannen dat de directie hen meegedeeld had een band te maken waarop zij hun eigen kenbaar zouden maken. Deze zou dan voor de televisie worden uitgezonden. Maar toen ook dat op het laatste moment geweigerd werd, besloten zij in het acht uur journaal in te breken. Daarna gaat de uitzending weer door.

De volgende dag verschijnt de hongerstakingse vakbondsleider Iuga in het acht uur journaal en mag hij zijn eisen kenbaar maken. Daarna wordt de vakbond weer totaal van de buitenwereld geïsoleerd. Contact met de pers is onmogelijk en iedereen die de studio's verlaat wordt niet meer toegelaten en voor journalisten is het onmogelijk binnen te komen. Daarvoor heeft men de schriftelijke toestemming van de directie nodig, die consequent weigert deze te geven.

Wij trekken de stoute schoenen aan en melden ons bij de entree van de televisie-studio's. Cameraman Florian Orezeanu, waarmee wij de vorige dag de psychiatrische inrichting George Marinescu gefilmd hebben, mag het terrein van de studio's op. Wij moeten buiten wachten op de toestemming van de directie, die niet komt. Wij proberen het nog een keer. We nemen vanuit de portiersloge telefonisch contact op met een voorlichter en vragen een interview met Iuga aan. "Dan moet u toestemming van de directie hebben." We vragen of we met de directie doorverbonden kunnen worden. Dat gaat niet. Waarom mogen we niet met Iuga spreken? Waarom mag de vakbond niet naar buiten treden met haar eisen? De voorlichter wil geen antwoord geven. "Als U met Iuga wil spreken moet U toestemming van de directie hebben", herhaalt hij alsof hij ons niet begrijpt. Zorgt U er dan voor dat wij die toestemming krijgen. Dan moeten we opeens weer iemand anders hebben. Het is wel duidelijk. De directie wil niet dat er nog meer aandacht besteed wordt aan de Iuga-affaire.

Onze cameraman komt weer naar buiten en vertelt ons dat de twee

mannen die in het journaal ingebroken hebben ontslagen zijn. De sportverslaggever kwam vanmorgen bij de port van de studio's en hem werd de toegang geweigerd. U bent ontslagen, klonk de mededeling. De lichtman is ook ontslagen, maar verblijft nog in de studio's om zodoende nog iets voor de vakbond te kunnen doen. Gisteravond, twee dagen nadat het journaal verstoord werd, heeft de nieuwslezeres spontaan nog iets voor de toestand van Iuga verteld. Vanmorgen kreeg zij een dreigtelefoontje waaring gemeld werd dat zij zich koest moeten houden en anders ook ontslagen zou worden.

We overleggen met Florin hoe we toch een interview met Iuga kunnen krijgen. We besluiten dat Florin onze apparatuur in zijn tas mee naar binnen zal smokkelen en zal proberen Iuga te bereiken. We spreken af dat wij buiten zullen wachten en dat hij over een uur weer terug zal zijn. "Heb je nog een baantje voor mij bij de Nederlandse televisie?", grapt Florin en gaat naar binnen. Wij wachten gespannen af.

Intussen proberen we met de soldaten, die het terrein beveiligen, de studio's zijn officieel een militair object, te praten. Ze willen niet praten, maar nadat we ze wat sigaretten hebben toegestopt willen ze toch zeggen hoeveel soldaten er op dit moment op het terrein zijn. "Vierhonderd", vertelt een van de soldaten. Waarom, vragen wij. Maar een antwoord kunnen wij niet meer krijgen, want het wordt ons verboden met de soldaten te praten en mogen ons niet meer bij de poort ophouden. "Maar dit is een openbare weg", proberen we nog. De commandant beveelt ons nu op te donderen en de soldaten gebaren dat het maar beter is naar hem te luisteren. De soldaten worden een paar meter van de poort afgezet, zodat het onmogelijk is nog langer contact met ze te hebben. Aan de overkant van de straat wachten we op Florin. Als ik nog wat foto's wil maken, komt de commandant weer naar buiten en roept dat ook dat verboden is. Voor onze veiligheid en die van Florin, die nu meer dan een uur binnen is, besluiten we ons er maar bij neer te leggen.

Na bijna anderhalf uur komt Florin via een andere uitgang weer naar

buiten. Snel geeft hij ons de cassette-band, die hij in zijn broekzak verstopt had en gaan, zonder verder de aandacht op onszelf te vestigen weer weg. In de auto vertelt Florin dat hij, toen hij naar binnen ging, voor het eerst sinds december vorig jaar weer gecontroleerd is. Bij de entree moest hij zijn tas open maken, maar de apparatuur hebben ze laten zitten. Op vertoon van zijn vakbondskaart werd hij door de politie bij Iuga toegelaten. Florin heeft onze vragen aan Iuga gesteld, die ruim een uur heeft zitten praten.

Iuga vertelt mentaal en fysiek nog redelijk gezond te zijn. Sinds hij met zijn hongerstaking, tien dagen geleden, begon, is hij vijf kilo afgevallen. Mentaal voelt hij zich nog goed, maar is niet meer in staat de vakbond nog in zijn eentje te leiden. "Als er vandaag geen toezegging komt dat de vakbond een gesprek met de directie en het parlement zal krijgen, zal ik vanaf morgen ook geen water meer drinken. Ik ben bereid mijn hongerstaking vol te houden tot de dood erop volgt", vertelt hij. "Ik ben in hongerstaking gegaan omdat er tot op heden niet op onze eisen is ingegaan en wij geen gesprek konden krijgen met de directie en het parlement. In een telefoongesprek heeft premier Iliescu mij laten weten niet in te zien waarom hij met de vakbond zal praten. De vakbond is geen politieke organisatie en zal de problemen dus met de directie op moeten lossen.

!! Ik eis het onmiddellijke aftreden van Theodorescu en Valerie en totale persvrijheid voor radio en televisie. Mijn actie is geen solistische actie, maar vloeit voort uit wat de vakbond wil en wat in dienst staat voor de gehele Roemeense bevolking. Wij hebben recht op de waarheid en wij moeten die aan de bevolking kunnen overbrengen. Sinds de revolutie vorig jaar is er bij de radio en televisie niets veranderd. Nog steeds zitten dezelfde communisten op dezelfde posten.

!! Wij eisen verder dat er een commissie wordt samengesteld uit leden van het parlement en de vakbond die alle activiteiten van de radio en televisie vanaf 20 december 1989 zal gaan controleren. Zolang deze eisen niet worden ingewilligd zal ik doorgaan met mijn actie. De vakbond zal niet op straat

gaan demonstreren, maar als de leden dat wel nodig vinden, zullen wij dat als nog gaan doen."

Iuga vertelt verder dat de bond inmiddels ruim vijftienhonderd betalende leden heeft en dat er ruim honderdduizend solidariteitsbetuigingen van leden van andere vakbonden gekomen zijn.

Florin overhandigt ons nog een briefje van Iuga. Het is een oproep aan de buitenwereld. Hij vraagt of wij in Nederland bekend willen maken dat hij graag kleding voor de kinderen in de tehuizen zou ontvangen en technische apparatuur voor de televisie.

Op de terugweg naar het hotel vernemen wij dat er een groep demonstranten op weg is naar de televisie-studio's om solidariteit te betuigen aan Iuga. We keren om en stuiten op weg naar de studio's op een blokkade van de vrachtwagenchauffeurs en een demonstratie van nog een andere vakbond. Bij de televisie-studio's hebben zich inmiddels enkele duizenden mensen verzameld die de naam van Iuga scanderen. Vanuit een torenflat op het studio-terrein staat Iuga op de tweede verdieping de menigte toe te zwaaien. Inmiddels is de beveiliging van de studio's versterkt met gewapende militairen en militairen met schild en wapenstok. Opnieuw zoeken we telefonisch contact met de voorlichter in de studio's. Ditmaal krijgen we meer van hem los. Op dit moment is er een overleg gaande tussen Iuga en de president-directeur, die bekend heeft gemaakt om op dinsdag 11 december zijn ontslag aan de regering aan te bieden. Ook heeft de regering laten weten morgen met de vakbonden te zullen gaan praten.

Langzaam groeit het aantal demonstranten tot ongeveer tienduizend, die zich tegen het eind van de middag in de richting van het centrum van de stad begeeft.

Aan het begin van de avond zijn er nog enkele duizenden demonstranten op het plein. De rest van de demonstraties hebben zich opgelost. De sfeer op het plein is moeillijk te peilen. Er worden geen leuzen gescandeerd en de demonstranten hebben hun spandoeken weggeborgen. Florin merkt op dat deze bijeenkomst, die het verkeer in de binnenstad volledig ontwricht, lijkt op een

lichaam zonder hoofd. De demonstranten staan er en doen niets. Sommigen praten wat met elkaar, maar het merendeel staat zwijgend te wachten op niemand weet wat.

We blijven nog een uur op het plein en als het aantal demonstranten afneemt tot enkele honderden, nemen wij een taxi om te zien of er elders in de stad nog demonstraties gaande zijn. Na een half uur rondgereden te hebben en nergens andere demonstraties tegengekomen te zijn, keren we terug naar de binnenstad. Daar is de sfeer inmiddels een stuk grimmiger geworden. Ongeveer driehonderd demonstranten zorgen voor oorverdovende fluitconcerten en rennen een beetje heen en weer. Links voor ons zien we ongeveer honderd met geweren bewapende militairen staan, die zich plotseling in beweging zet. Recht voor ons op tweehonderd meter afstand vormt zich plotseling een kordon van met wapenstok en schild bewapende 'ME-ers'. Vanaf dat moment gaat alles heel snel. In ongeveer twee minuten escaleert de demonstratie. Plotseling klinken er van dichtbij enkele schoten. We kunnen niet zien wie er waarheen schiet. We gaan enkele tientallen meters achteruit. De politie zet een charge in onze richting in. De demonstranten rennen in paniek uiteen en opnieuw klinken er ongeveer vijftien schoten. Nog steeds is niet duidelijk waarheen er geschoten wordt. De politie rukt snel op en wij zoeken dekking in de eerste de beste zijstraat.

De demonstranten rennen ook de zijstraat in, maar de politie heeft kennelijk de charge beëindigd. Dan is het stil. Inmiddels zijn wij nog een paar straten doorgelopen en proberen voorzichtig de situatie op het plein te peilen. Omdat niemand weet wat er precies gebeurt, zoeken we een taxi en proberen we bij ons hotel, vijfhonderd meter van het plein, te bereiken. Dat blijkt onmogelijk en we proberen het hotel via de andere kant te banderen, wat uiteindelijk lukt. In het hotel blijkt niemand iets van de schoten af te weten. We bellen naar hotel Intercontinental, dat midden op het plein staat, waarvandaan wij te horen krijgen dat de politie nog steeds charges uitvoert. Er zou op dat moment niet meer geschoten worden, maar de situatie is nog even gevaarlijk.

En dan staat ons een heel andere verassing te wachten. Om kwart over acht, drie kwartier na de schietpartij, arriveert onze chauffeur, die wij gevraagd hadden het journaal te bekijken, in het hotel (op zijn verzoek zullen wij zijn naam en de precieze plaats en naam van het hotel niet noemen). Hij moet ons waarschuwen, zegt hij. Afgelopen nacht is hij om vijf uur in de ochtend door

twee mannen aangehouden die hem vroegen wie wij zijn, wat wij in Roemenië doen en hoe zijn naam is. Verder kreeg hij de opdracht bij ons uit te buurt te blijven, wilde hij niet in problemen komen.

We weten niet goed wat we moeten doen, want dat de Securitate nog steeds actief is in Roemenië, leek ons al zeer waarschijnlijk. Maar als onze chauffeur zegt dat het beter is dat we zo snel mogelijk het land uitgaan, maken we ons toch wel wat ongerust. We besluiten ons er nog even niets van aan te trekken en probe-

ren een telefoongesprek met de krant in Nederland aan te vragen. De centrale is buiten werking gesteld, volgens de receptionist. Onze chauffeur, die zelf in een hotel aan de rand van de stad werkt, biedt ons aan naar zijn hotel te gaan en daarvandaan proberen te bellen. Onze chauffeur regelt in het hotel een speciale kamer voor ons, waar wij onze artikelen voor de krant kunnen schrijven en doorbellen. Als wij aan het schrijven zijn, gaat onze chauffeur wat eten en te drinken halen. Na tien minuten komt hij terug. De twee mannen zijn weer in het hotel en hebben de receptioniste gevraagd in welke kamer wij zitten. Volgens de chauffeur heeft zij gezegd dat wij alweer vertrokken waren. We eisen een onmiddellijke telefonische verbinding met onze tolk in Ploiesti om haar om de hoogte te stellen. Onze chauffeur begeleidt ons naar de telefoniste in het hotel, die we met het toestoppen van een paar honderd lei aan het bellen krijgen. Terwijl we wachten op de verbinding komt er een mannetje binnenlopen. Onze chauffeur gebaart nu stil te zijn. Op een papier waar onze telefoonnummers op staan, schrijven we de vraag of

hij één van de mannen is. Nee, schudt onze chauffeur voorzichtig. Heeft hij met hen te maken, schrijven we. Ja, knikt onze chauffeur voorzichtig. Op deze manier stellen we een aantal vragen, die we nadat hij antwoord heeft gegeven weer doorkrassen. Kunnen we hier over tien minuten weg? Onze chauffeur haalt zijn schouders op.

Hij moet ons waarschuwen, zegt hij. Afgelopen nacht is hij om vijf uur in de ochtend door twee mannen aangehouden die hem vroegen wie wij zijn, wat wij in Roemenië doen en hoe zijn naam is.

Even later krijgen we inderdaad contact met onze tolk, die ons adviseert de Nederlandse Ambassade hiervan op de hoogte te stellen. Na het telefoongesprek blijkt dat we niet direct uit het hotel weg kunnen. Wie kan wie nu nog vertrouwen? Iedereen houdt iedereen nu in het oog, alleen weten wij niet wie we in de gaten moeten houden, dus alles wat bruine ogen en een snor heeft ontkomt niet aan onze achterdochtigheid.

Na een uur hebben we contact met Nederland en bellen ons verhaal naar de opnamedienst door.

Daarna brengt onze chauffeur ons naar ons eigen hotel terug, dat vol militairen blijkt te zitten. Onze chauffeur zegt dat we in de auto moeten blijven wachten. Eén van ons besluit toch naar binnen te gaan om uit te zoeken wat de militairen daar doen. Op dat moment komen de militairen naar buiten en vertrekken. Waarschijnlijk waren zij op zoek naar demonstranten die zich in het hotel verschanst zouden kunnen hebben.

We vragen onze chauffeur mee naar onze hotelkamer te gaan en precies te vertellen wat er gebeurd is. Hoe vaak is hij ondervraagd, wie heeft hem ondervraagd en wat hebben ze hem gevraagd. Hij wil eerst niet mee, maar na enig aandringen besluit hij alles te vertellen.

In de hotelkamer vraagt hij eerst een groot glas wijn en geeft daarna voorzichtig en fluisterend antwoord op onze vragen. Hij is twee keer ondervraagd

door twee mannen waarvan wij er één, zoals achteraf blijkt, bij de televisie-studio's al eerder hebben gezien. Hij reed in een donkerblauw Dacia met een gele sticker met een uitroepteken op de voorruit. Waarom wilden die mannen weten wat wij in Boekarest doen? Onze chauffeur zegt dat de overheid bang is dat wij in Nederland zaken zullen publiceren, die de overheid liever niet openbaar wil hebben, zoals de Iuga-affaire en mogelijk ook de schietpartij op het plein. We vragen hem of hij iets te vrezen heeft. "Ik weet het niet. Ze zullen mij misschien aanhouden en wat er dan gebeurt, weet ik niet." Onze chauffeur is op van de zenuwen en tuurt naar de grond. Hij weet het niet. Wat zal er gaan gebeuren. Dan staat hij op en gaat weg. "Bel me morgenochtend, dan breng ik jullie naar het vliegveld."

Als we de volgende ochtend op het vliegveld arriveren krijgen we te horen dat de vlucht naar Amsterdam geannuleerd is. Waarom? Hoezo waarom, gewoon geannuleerd. Hoe komen we dan in Amsterdam? U kunt morgen naar Amsterdam, We willen vandaag naar Amsterdam, niet morgen. U kunt naar Londen of naar Parijs, dat kost u dan zeshonderd dollar. Pardon?! Het heeft geen zin. De vlucht is geannuleerd en daarmee klaar. Dat is toch niet zo gek?

We gaan naar Boekarest terug, waar ik nog wat foto's maak. Zwerfend door de straten arriveer ik op een groot plein in het centrum van de stad. Halverwege het plein staan hekken en twee soldaten. "Halt!", roept een van hen. "Hierkomen." Wat nu? Onmiddellijk komt er gvan achter mij een hoge politie-pet aanlopen, die mij bij de arm neemt naar een kantoortje. "Wilt U Uw film inleveren?" Hoezo? Waarom moet ik mijn film inleveren? "U heeft staan fotograferen." Omdat ik niet eens de tijd heb gehad om

foto's te maken, weiger ik mee te werken en word ik afgevoerd naar weer een ander kantoor aan de overkant van het plein. Mijn paspoort wordt afgenomen en ik word in een stoel geduwd. De hoge ome neemt de gegevens uit mijn paspoort over en gaat zitten telefoneren.

Halverwege het plein staan hekken en twee soldaten."Halt!", roept een van hen. "Hierkomen." "Wilt U Uw film inleveren?"

Na een kwartiertje komt de man terug met een tolk en word ik aan een verhoor onderworpen. "Wanneer bent U in Roemenië aangekomen. Hoe lang bent U van plan te blijven. Waarom bent U hier? U bent journalist??? Ai-ai. Voor wie werkt U, wat voor materiaal heeft U gemaakt? Bent U bij de televisie-studio's geweest? (Kijk aan...) Waarom heeft U hier gefotografeerd?"

Ik heb hier niet gefotografeerd.

"Wáárom heeft U hier ge-fo-to-gra-feerd?"

Ik heb hier niét gefotografeerd.

"Met wat voor film fotografeert U?"

Ik geef op alle vragen netjes antwoord. En als ik blijf volhouden dat ik niet gefotografeerd heb, dat ik daar überhaupt de kans niet voor heb gehad, beginnen de mannen te zuchten en roepen ze de soldaat erbij die mij heeft aangehouden.

"Heeft hij hier gefotografeerd?"

"Nee", zegt de soldaat.

"Weet je dat zeker?"

"Ja", zegt de soldaat.

De hoge omes overleggen even en dan wordt mij een zweterige hand toegestoken. "Het spijt ons, U kunt gaan."

Maar voor ik ga wil ik toch wel even weten waarom ik aangehouden ben. "Dit is militair terrein, ziet U?" Waar ik dat aan had moeten kunnen zien is mij een raadsel, want nergens staat een bord "Hoofdbureau van politie".

De volgende ochtend op het vliegveld, als ik de incheckbalie al ge-

passeerd ben, volgen de chauffeur en mijn collega. "Daar zal je die andere journalist van de televisie hebben", zegt een dame achter de balie.

W e verlaten Boekarest met gemengde gevoelens. Wat zal er de komende dagen gebeuren. Inmiddels zijn er in Timisoara stakingen uitgebroken. De onrust wordt met de dag grimmiger, maar het blijft onpeilbaar wat er zal gaan gebeuren. Komt er nu een echte burgerrevolutie of zal Iliescu de onrust afkopen, zoals hij deze week bij de vrachtwagenchauffeurs heeft gedaan, door hen eenmalig een vierdubbel salaris uit te betalen. Roemenië, waar Iliescu het volk met spiegeltjes en kralen zoet houdt.

I n Nederland bellen we de volgende dag met Florin. Hij vertelt ons dat het ontslag van president-directeur van radio en televisie, Theodorescu, niet door de regering is geaccepteerd en dat vakbondsleider Iuga nog steeds in hongerstaking is. De gezondheid van Iuga gaat nu snel achteruit. Het is voor de pers en niet-leden van de vakbond nog steeds onmogelijk om Iuga te bereiken.

I n Nederland bereikt ons ook het bericht dat onze chauffeur op de dag van ons vertrek uit Boekarest in zijn werk gedegradeerd is. Hij en zijn familie durfden over de telefoon geen nadere informatie te verstrekken, omdat zij bang zijn afgeluisterd te worden. Wij wensen hen heel veel sterkte toe.

Met dank aan Helanie Stanciu, Florin Orezeanu en Jolande van der Graaf. ■

Werkgroep ontwikkelings samenwerking stort zich op schuldenproblematiek

A ls werkgroep Ontwikkelingssamenwerking willen we ons gaan storten op een nieuw politiek-actueel thema, dat in de nieuwe nota van minister Pronk aan de orde komt: de schuldenproblematiek. We hebben besloten hierbij eens een andere aanpak te kiezen dan het direct naar een resolutie toewerken. Eerst willen we ons grondig op het onderwerp inlezen, onder andere door het lezen van de relevante delen van genoemde nota. Hier zullen één of meerdere artikelen uit volgen, die de lezers van regio-bladen of Demo nader met het onderwerp bekend maken. Voor de werkgroep zelf zal het een voorbereiding zijn op interviews die we willen gaan houden met bijvoorbeeld fractiespecialisten of medewerkers van medefinancieringsorganisaties. In dit stadium denken we ook de regio's in te gaan. Daarna willen we de interviews, met eigen artikelen samenbrengen tot een bundel. Mogelijk blijkt gaandeweg dat de stof toch aanleiding geeft voor het schrijven van een discussiestuk of resolutie. Bij dit alles wordt bekeken of samen gewerkt kan worden met andere politieke jongeren organisaties, als zij daarvoor ook interesse hebben.

H oewel de werkgroep de laatste tijd veel nieuwe leden heeft mogen begroeten, zijn nieuwe geïnteresseerden zeer welkom. Bovendien hebben momenteel geen vrouwen zitting in de werkgroep, wat we graag veranderd zouden zien. Belangstellenden kunnen contact opnemen met de Secretaris, Arend-Henk Huzen (Molukkenstraat 42, 9715 NV Groningen, 050-717537), of de coördinator, Diederik Prakke (Hollandseweg 196, 6706 KW Wageningen, 08370-17998). Onze volgende vergadering is gepland op 10 februari in Houten. ■

J D A K T I E F

Oproep SLWM ondersteuningsteam

Sinds kort bestaat er een SLWM-Ondersteuningsteam. Dit team ondersteunt de Secretaris Ledenwerving en Materialen bij het uitvoeren van zijn taken. Voor dit team zoeken wij nog mensen. Ervaring op het gebied van ledenwerving, actievoeren en materialenbeleid is absoluut niet vereist.

In het SOT leer je een campagne opzet, je zult je opgedane vaardigheden uitgebreid kunnen oefenen. Je leert hoe je mensen moet benaderen en hoe je ze lid kunt maken van de vereniging. Je leert hoe je een folder moet schrijven en ontwerpen en je doet vaardigheden op met betrekking tot het vormgeven van boekwerken en de logistiek van het verspreiden van materialen.

Daarnaast help je de SLWM door het ontlasten van zijn werk, help je de JD bij de presentatie en bij de jacht naar de 2000 leden-grens. Aangezien de functie van SLWM pas twee jaar bestaat en dat er nog het nodige aan verbeterd kan worden en ook omdat ik vind dat iedereen moet kunnen meepraten en meedenken over het beleid kan je eigen inbreng in het SOT groot zijn.

Anne Stijkel (milieudefensie) "Selektieve krimp is niet te ontkomen"

Voorzitter Anne Stijkel van de Vereniging Milieudefensie gaf tijdens het JD-congres graag haar visie op een verantwoord milieubeleid, want, zegt zij: "Juist op politiek actieve jongeren rust een zware verantwoordelijkheid om nu en in de toekomst alles te doen om een goed milieubeleid van de grond te krijgen.

Er is rond het milieubeleid in Nederland een heel gevaarlijke mythe aan het ontstaan. Die mythe houdt in, dat een duurzame samenleving te realiseren is zonder dat daarvoor gesneden hoeft te worden in sectoren van onze economie. In deze gedachten-gang zijn er wel forse milieu-investeringen nodig bij bedrijven en moeten burgers meer gaan betalen voor afvalinzameling en waterzuivering. Maar het gaat om lasten die goed te dragen zijn en nergens onoverkomelijke problemen veroorzaken. De harde waarheid is helaas anders: alles wijst erop dat aan selectieve krimp niet te ontkomen is. De overgang naar een duurzame samenleving is een pijnlijk omvormingsproces. "Zorgen voor Morgen" was er nog zo duidelijk over. Zonder ingrijpende structurele en volumegerichte maatregelen is een duurzame samenleving absoluut niet te bereiken. In zijn advies over het Brundtlandrapport onderschrijft de SER deze stellingname. Natuurlijk: technische maatregelen als katalysatoren op auto's, betere afvalverwerking, filters op schoorstenen en mestinjectoren zijn onmisbaar. Maar de benodigde reductie van de vervuiling is langs deze weg bij lange na niet te halen. Maximale inzet van technische middelen is bovendien peperduur en zal daarom op grote weerstanden stuiten. Compromissen zullen dan volgen en het milieu-effect verder doen afnemen. Ingrijpen in de structuur en omvang van produktie en consumptie is daarom onontkoombaar. Het vervoer, de vee-

De Vereniging Milieudefensie is één van de leidende milieu-organisaties in ons land. Er is een soort taakverdeling tussen de verschillende organisaties, waarbij Milieudefensie bij uitstek de actie-organisatie is. Samen met een honderdtal plaatselijke afdelingen voeren de mensen op het bureau van de vereniging op allerlei manieren actie voor een schoner milieu. De laatste jaren heeft Milieudefensie ook veel bekendheid gekregen door acties rond specifieke producten, zoals de Heinekenkratjes en PVC-verpakkingen.

teelt, de chemie en verpakkingsector zijn daarbij voor de hand liggende kandidaten.()

Tegenover dergelijke krimp staat extra groei in andere sectoren. Openbaar vervoer, reparatie en recycling, energiebesparingstechnologie en alternatieve energiebronnen zijn enkele van de sectoren die zullen profiteren van structurele maatregelen. Bij een omvorming van de samenleving naar duurzaamheid hoort dus een proces van selectieve krimp en groei van economische sectoren.

Uit diverse onderzoeken blijkt dat een streng milieubeleid voor de economie als geheel niet schadelijk hoeft te zijn. Het ministerie van VROM benadrukt in haar voorlichting vooral deze laatste conclusie en creëert daarmee een sfeer van onoprecht optimisme. Dat er op sectorniveau flink pijn geleden moet worden vergeet men gemakshalve.()

Het is natuurlijk niet zo verwonderlijk dat de sectoren waar ten behoeve van het milieu in gesneden moet worden, daar niet op zitten te wachten. In veel gevallen is men best bereid geld te steken in milieumaatregelen, maar van imkrimp wil men niets weten. In veel gevallen stelt het bedrijfsleven zelfs impliciet of expliciet als randvoorwaarde voor zinnig overleg dat de omvang van de sector niet in gevaar komt.

Dit geldt zeker voor de landbouw, waar tegen beter weten in reductie van de veestapel tot op de dag van vandaag een taboe is.

De regering neemt temidden van dit alles een uitermate slappe houding aan. Aan het beleid is absoluut niet te merken dat milieu de derde pijler van het kabinetsbeleid is. Minister Alders doet weliswaar zijn best om de doelstellingen uit het Nationaal Milieubeleidsplan te realise-

ren, maar de rest van het kabinet schijnt inmiddels vergeten te zijn dat het plan bestaat.()

De politieke apathie rond het milieubeleid brengt het draagvlak voor vergaande maatregelen, dat er ontegenzeggelijk is, ernstig in gevaar. Als de regering haar verantwoordelijkheden blijft ontlopen, kan dat ons land bovendien duur komen te staan. De milieuschade neemt nog verder toe, met alle kosten van dien en op zeker moment moeten de noodzakelijke maatregelen in grote haast genomen worden, wat nog meer economische pijn veroorzaakt.()

In bepaalde gevallen ligt het recept voor structurele maatregelen al op tafel. Zo presenteerde Milieudefensie een half jaar geleden een scenario voor milieuvriendelijk verpakken.()

Op sectorniveau moeten deze veranderingen hun beslag krijgen. Het heeft niet zoveel zin de sectoren vrijblijvend te vragen of ze misschien willen meewerken. Niemand houdt graag het mes voor zijn eigen operatie vast. Wel moeten de sectoren zo nauw mogelijk betrokken worden bij het veranderingsproces. Daarbij denk ik niet alleen aan de werkgevers, maar ook aan werknemers en gebruikers van het product van de sector. Uitkomsten van dergelijk overleg kunnen hun weerslag vinden in zogenaamde sectorstructuurplannen. Daarin zou duidelijk moeten worden hoe de sector binnen de gestelde tijd zal

voldoen aan de vastgelegde milieudoelstellingen.

Geleidelijk wordt telkens duidelijker dat bij de noodzakelijke herstructurering economische beleidsinstrumenten een zeer belangrijke rol kunnen spelen. Tussen vrijblijvende instrumenten als voorlichting en overleg en zeer dwingende als verboden

Russisch-Iraakse Vriendschap

De Sovjet-Unie, die een vriendschaps- en defensieverdrag met Bagdad ondertekende in 1972, is al jaren de voornaamste wapenleverancier van Irak. In Irak bevinden zich achtduizend Sovjet-experts, berichtte de Economist in oktober 1990.(1) Volgens de Sovjet-Unie zijn daarvan slechts 193 personen 'militaire' adviseurs; Israelische bronnen houden het op vierduizend.(2)

In de media wordt de laatste tijd zeer veel aandacht besteed aan het conflict in de Perzische golf ten gevolge van de Iraakse invasie in Koeweit. Een belangrijk aspect wordt echter nauwelijks belicht, namelijk de rol die de Sovjet-Unie heeft gespeeld in het laatste conflict in het Midden-Oosten.

door: Edwin Giltay

In een interview met New Dimensions Magazine zegt de Russische dissident Vladimir Boekovsky (3), dat de hoge Sovjet-generaal Makasjov enkele weken voor de Iraakse aanval te Koeweit een bezoek bracht aan Bagdad. Makasjov sprak met de Iraakse leiders, inclusief de militaire leiders. Meerdere artikelen in Sovjetkranten vermeldden het feit dat Makasjov het Iraakse plan om Koeweit binnen te vallen goedkeurde, en dat hij bepaalde correcties en suggesties maakte ten aanzien van het originele plan.

De onafhankelijke Amerikaanse journalisten Rowland Evans en Robert Novak (4) schrijven dat "the Soviets were well aware that the invasion was coming." Na de Iraakse inval verzorgde het Kremlin nog enkele bevoorradingsvluchten naar Bagdad, wisselde nog geheime informatie uit met Irak, en ondertekende nog enkele nieuwe - hoewel kleine- militaire contracten. Echter, bovengenoemde journalisten 'do not give their sources to others'(5), waardoor hun informatie niet te verifiëren is.

Oliedollars

De Sovjet-Unie heeft baat bij de Iraakse bezetting van Koeweit. In Koeweit bevindt zich namelijk 15% van de bewezen oliereserves van de wereld; voor Irak geldt eenzelfde percentage. Door de bezetting van Koeweit is 30% van de bewezen oliereserves in handen van Irak; hiermee kan Irak de olieprijs beheersen. Opdrijving van olieprijs zou zeer voordelig zijn voor de Sovjet-Unie. Tenslotte is de Sovjet-Unie de grootste olieproducent ter wereld.

Door de stijgende olieprijs sinds de Iraakse inval - niet veroorzaakt door een Iraaks monopolie, maar door de instabiliteit in de Golf - zijn de harde valuta-inkomsten van de Sovjet-Unie enorm gestegen. Bovendien zoekt een land als Japan nu naar 'stabielere' aardolieproducenten; de weg naar de Sovjet-Unie ligt voor de hand.

De stijging van de olieprijs valt echter in het niet bij de stijging die kan ontstaan na het uitbreken van een oorlog in de Golf. Door de vernietiging van talloze olie-installaties en terminals, zal de wereldproductie gedurende maanden verminderd worden. Dit zal een hogere olieprijs creëren dan de Sovjet-Unie ooit had durven dromen.

(1) "Will they win the war, they hope not to fight?", The Economist, 20-26 oktober 1990, blz. 60

(2) "Sovjet-adviseurs nog steeds werkzaam in Irak", Trouw, 25 augustus 1990

(3) Interview met Vladimir Boekovsky, auteur van 'To build a castle: My life as a dissident', honorair voorzitter van de National Council to Support Democracy Movements (adres: Bert Joris 6e, 49th street #1209, New York City 10016, Verenigde Staten; tel.: 212-683-9100); in: 'The Secret Gorbachev-Hussein Connection', 'New Dimensions: The Psychology Behind the News' (adres: P.O. Box 811, Grants Pass, Oregon 97526, Verenigde Staten; tel.: 503-479-6812), januari 1990, blz.72

(4) "Both ways for Gorby", geschreven door de columnisten Rowland Evans Jr. - Robert D. Novak, Creators Syndicate, Inc. (adres: 1750 Pennsylvania Ave., NW, Washington D.C. 20006, Verenigde Staten; tel.: 202-393-4340)

(5) Aldus de secretaresse van dhr. Evans en dhr. Novak door de telefoon uit Washington.

De National Council to Support Democracy Movements was bereidwillig door te geven welke Sovjet-kranten berichtten over generaal Makasjovs toestemming voor de Iraakse invasie. Mij werd beloofd, dat ik hierover na de kerstvakantie vanuit New York zal worden teruggebeld, d.i. na de deadline van Demo 8.1.

Discussiestuk biotechnologie van de werkgroep Ethiek

door de werkgroep Ethiek

Anders dan de vorige twee discussiestukken gaat deze nota niet over het genetisch manipuleren van mensen maar omvat het een welhaast nog breder terrein: nl. het genetisch manipuleren van dieren, planten, gisten, bacterien en schimmels.

Deze vergroting van het menselijk handelen brengt ook grotere verantwoordelijkheid met zich mee. Naast het zich automatisch afvragen wat de gevolgen zullen zijn voor de mensheid zelf, moet men zich ook rekenschap geven van de gevolgen van het milieu: wat voor invloed zullen de zich zeer snel vermenigvuldigende gemanipuleerde micro-organismen op het milieu? Maken zij schadelijke stoffen onschadelijk of juist nog schadelijker? Produceren zij naast hun 'goede werk' nog schadelijke bijproducten? Het in het open veld brengen van deze micro-organismen brengt altijd risico's met zich mee.

Het is de vraag of en in hoeverre deze aanvaardbaar zijn. Naast gevolgen voor het milieu heeft het genetisch manipuleren van planten en micro-organismen ook invloed op de economie. Planten kunnen bijvoorbeeld resistent gemaakt worden tegen bepaalde onkruidverdelgers. Dit kan boeren hier, maar vooral ook in de derde wereldlanden afhankelijk maken van de zaadproducenten, aangezien zij verplicht zijn om bij de aankoop van hun zaad ook de daarbij behorende onkruidverdelger aan te schaffen.

Met betrekking tot de genetische manipulatie van dieren komen ook de morele vragen aan de orde: Mag men wel zo diep ingrijpen in de schepping? Kan men het welzijn van het dier wel opofferen aan het menselijk welzijn of de menselijke welvaart?

Al deze vragen zijn direct of indirect voor ons van belang. Het is daarom zaak deze 4 vragen niet over te laten aan zogenaamde deskundigen. Zij kunnen en willen ook vaak niet allen de verantwoordelijkheid dragen. Verbod op deze technieken is zinloos en bovendien praktisch onmogelijk. Toestaan van alles wat mogelijk is, is ook niet gewenst. Een compromis hiertussen moet samen bepaald worden.

Het discussiestuk is te verkrijgen op het landelijk secretariaat of bij de werkgroep zelf. Jinny tel. 020 - 161365.

Naamswijziging

in Demo 7.5 heeft de Demo-redactie een nogal negatief artikel geschreven over de houding van de regio Utrecht/'t Gooi. In dit artikel wordt gesuggereerd dat de ARV van de regio Utrecht/'t Gooi heeft besloten tot een naamswijziging. De term 'vrijzinnig-democratische jongerenorganisatie' zou zijn vervangen door de term 'D66 jongerenorganisatie' en later zou deze wijziging onder druk van het landelijk bestuur zijn ingetrokken.

Deze voorstelling van zaken is echter geheel onjuist. De regio Utrecht/'t Gooi heeft nooit het voornemen gehad eenzijdig de naam van onze vereniging te wijzigen en zou dat statutair ook nooit kunnen. Deze kwestie is zelfs nog niet in de ARV van de regio Utrecht/'t Gooi besproken. Wel is er binnen het regiobestuur een discussie ontstaan over de inhoud en de duidelijkheid van de term 'vrijzinnig-democratie' voor de buitenwereld. Naar ons idee is deze term vrij vaag en laat zij ruimte voor zeer verschillende interpretaties. Bij het regiobestuur van Utrecht/'t Gooi is daarom de vraag gerezen of er niet moet worden gezocht naar een concretere term, die onze vereniging voor de buitenwereld duidelijker zou plaatsen in het politiek bestel. Deze discussie hadden wij, na hem in een ARV te hebben behandeld, graag gevoerd zien worden op een ALV. De brief die Evert van Bolhuis, toenmalig secretaris publiciteit van de regio Utrecht/'t Gooi, aan de redactie van Demo heeft geschreven, had dan ook geen ander doel dan een eerste aanzet te geven tot deze discussie binnen de vereniging. Mocht de aanleiding van een verkeerd beeld bij het LB en de Demo liggen in het verkeerd geformuleerd artikel van het regiobestuur, dan betreurt ons dat ten zeerste.

Ook onze houding ten aanzien van het te behandelen thema op het introductieweekend is nogal verkeerd opgevat. De regio Utrecht/'t Gooi wilde, anders dan de regio's Groot-Amsterdam en Noord-Holland, geen gastspreker uitnodigen over het homobeleid in Haarlem. Voor ons was dit echter uitsluitend een keuze met betrekking tot de invulling van het programma en niet, zoals helaas door sommigen opgevat, een principiële keuze tegen de emancipatie van de homofiele medemens. De regio Utrecht/'t Gooi onderschrijft de be-

ginselverklaring van onze vereniging van harte en hecht zeer grote waarde aan de gelijkheid van ieder individu ongeacht sekse, huidskleur, seksuele geaardheid etc. Ook hechten wij aan de JD een emancipatoire functie in de samenleving toe. Onze keuze met betrekking tot het onderwerp van de gastspreker op het introductieweekend en het hierbij niet kiezen voor het homobeleid kwam slechts voort uit het feit dat dit ons inziens al een in onze vereniging zeer veel besproken onderwerp is. Wij wilden graag een ander onderwerp, omdat wij ook graag eens iets anders willen belichten en niet omdat wij tegen het onderwerp homobeleid of nog dieper tegen de emancipatie van de homofiele medemens zijn.

Het regiobestuur Utrecht/'t Gooi

Reactie redactie:

Onze bron sprak over een besluit van de ARV. Het niet gepubliceerde bericht van Evert van Bolhuis blijkt echter gebaseerd te zijn op een discussie in het regiobestuur.

Verder meldt het artikel dat de regiobestuurders aan het homohuwelijk "geen minuut wensten te verspillen". Deze parafrasering is door sommigen opgevat als een letterlijk citaat. Het is jammer dat hierdoor onduidelijkheid is ontstaan.

Graag wil ik er op wijzen, dat de discussie over het instituut 'huwelijk' er een is die ons allemaal aangaat. Door het gebruik van de term 'homohuwelijk' wordt deze discussie ten onrechte in een bepaalde hoek getrokken. De Nederlandse huwelijkswetgeving discrimineert niet alleen gelijkslachtige relaties, maar stelt alle samenwonende partners sociaal, juridisch en financieel achter. Daarbij komt dat in ons o zo geëmancipeerde land de ondergeschiktheid van de vrouw aan de man nog altijd wettelijk is vastgelegd in de huwelijkswetgeving. Betrekken we hierbij nog wetgeving op het gebied van bijvoorbeeld adoptie, dan kan zondermeer gesproken worden van een actuele en zinvolle discussie over zaken waarmee we vroeg of laat allemaal worden geconfronteerd. Wellicht een te interessante discussie om tijdens een introductieweekend in een verloren uurtje af te handelen. Maar met een gastspreker als bijvoorbeeld de gezinssociologe Iteke Weeda, die veel over deze onderwerpen publi-

ceert, is het wachten op de regio of afdeling die hierover een heel boeiende avond of zelfs themadag organiseert.

Utrecht/'t Gooi misschien?

Homoseksualiteit is overigens in onze vereniging een onderwerp dat niet méér aan bod komt dan andere. Vorig jaar sprak de JD over positieve actie ten aanzien van vrouwen, volgend jaar spreken we over etnische minderheden en nu wordt er wellicht wat méer gesproken over discriminatie op grond van seksuele geaardheid. De JD heeft zich echter in haar korte bestaan op gezette tijden beziggehouden met deze achterstelling, zoals zij dat ook voor andere groepen doet en heeft gedaan.

Als in Demo geschreven wordt over homoseksualiteit, gaat het over individuen die op grond van een volstrekt irrelevant kenmerk worden gehinderd in hun maatschappelijke ontplooiing. Homoseksualiteit is een privé-aangelegenheid, waarvoor door nog altijd bestaande maatschappelijke weerstanden en wettelijke achterstelling in het openbaar moet worden gestreden. Terecht kent het regiobestuur hierbij aan de JD een emancipatoire rol toe; een rol die de JD bij voortduring vervult en waarover Demo als verenigingsblad vanzelfsprekend bericht.

Als we schrijven over 'homoseksualiteit' (of seksualiteit in het algemeen) gaat het dus niet over 'het slaapkamergebeuren', maar over maatschappelijke problematiek. Verder krijg ik de indruk dat het woord 'homoseksualiteit' voor sommige lezers werkt als een rode lap op een stier, zelfs als het in feite over heel andere zaken gaat (in het 'Roze Zaterdag'-conflict met D66 bijvoorbeeld over bestuurlijke verantwoordelijkheid). Demo schrijft niet bewust over homoseksualiteit, maar laat het ook niet weg. En waarom zouden we?

Adrie van der Luijt

JOVD

In DEMO jaargang 7 nummer 5 is te lezen dat de JOVD slechts duizend betalende leden heeft. Dit is onjuist. De JOVD heeft thans ruim tweeduizend betalende leden. En iedereen weet dat tweeduizend betalende JOVD'ers en en vierduizend JOVD/WVC-leden zich verhouden tot duizend betalende JD'ers respectievelijk tweeduizend JD/WVC-leden.

Wie de ambitie heeft "het beste politieke jongerenmagazine van ons land" te maken en wie in de politieke journalistiek geloofwaardig wil overkomen, doet er verstandig aan zorgvuldig te werk te gaan. Zeker wanneer de spot met anderen wordt gedreven kunnen dit soort feitelijke onjuistheden beter worden vermeden.

Walter Romelings,
Amsterdam

(tut, tut, tut..., red.)

(JD heeft bijna 2000 leden en 1000 WVC-leden)

WEG MET DE DIENSTPLICHT

In de vorige Demo (7.5) stond een artikel over de militaire en sociale dienstplicht. Erik-Jan Kleingeld van de werkgroep defensie van de JD, verkondigde daarin ondermeer dat de discussie over de dienstplicht nu eens niet over de afschaffing maar over het veranderen van de dienstplicht gaat. Hierin, als deze constatering al juist is, breng ik bij deze verandering. Ik verdedig namelijk de stelling dat de militaire dienstplicht in Nederland kan worden afgeschaft.

Zoals wij allen zo langzamerhand wel door zullen hebben, is de internationale politieke situatie de laatste tijd sterk veranderd. Het "Rijk van het kwade" heeft zich bekeerd tot het kapitalisme en de rode horden uit het oosten die ons sinds de jaren '40 zouden hebben bedreigd, zijn plotseling zo eng niet meer. "Onze jongens" kunnen dan ook vergeefs wachten op de massale aanvallen van de sovjets, waarover lange tijd is gespeculeerd.

De hoofdtaak van het Nederlandse leger is aldus weggefallen. Een nieuwe taak werd gezocht en al snel gevonden. Minister van defensie ter Beek (en met hem vele anderen) ziet al voor zich hoe het Nederlandse leger onder bezielende leiding van de VN zal worden uitgestuurd naar verre "conflictgebieden" om aldaar de vrede te gaan bewaren in zogeheten "peace enforcement operations".

De vraag is nu of er na het verdwijnen van de dreiging uit het oosten en de (mogelijke) in werking stelling van de nieuwe taakstelling, nog langer een reden van bestaan is voor de dienstplicht.

Tegenstanders van de dienstplicht wijzen er op, dat dienstplichtigen niet geschikt zijn voor de nieuwe taak. Het zou bijzonder onrechtvaardig zijn om een klein aantal min of meer willekeurig aangewezen mensen te verplichten hun leven in een ver land te gaan wagen. Beroepsmilitairen hebben vrijwillig gekozen voor hun vak en de daaraan verbonden risico's, zij zijn de aangewezen personen voor deze taak. Daarnaast zijn beroeps veel beter geoefend en hebben zij meer ervaring.

De vraag of dienstplichtigen wel of niet geschikt zijn voor "peace enforcement operations" vind ik persoonlijk een minder belangrijke vraag. Belangrijker vind ik dat dienstplichtigen gewoonweg niet meer nodig zijn. Het lijkt mij zeer onwaarschijnlijk dat er meer dan (natte vingerwerk) 15.000 Nederlandse militairen zullen worden uitgezonden als VN-vredesmacht (waarin volgens Erik-Jan Kleingeld vooral de marine een grote rol zal spelen, hoe hij daarbij komt is mij echter niet duidelijk). Een dergelijke vredesmacht zal namelijk in samenwerking met een groot aantal andere staten worden opgezet en dus kunnen bestaan uit allemaal relatief kleine bijdragen. Als we kijken naar de crisis in de golf, dan zien we dat de Nederlandse bijdrage daar ook niet erg veel voorstelt.

Wat betreft de verdediging van Nederland zelf, vraag ik mij af tegen wie die verdediging zou moeten zijn. Gezien de minimale dreiging lijkt mij een minimaal leger voor dit doel sterk genoeg. Ik ga er vanuit dat een leger van (wederom natte vingerwerk) 25.000 a 35.000 beroepsmilitairen ruimschoots voldoende zal zijn om de taken van het Nederlandse leger te vervullen.

Dit betekent dat het leger sterk kan worden ingekrompen. Dat komt goed uit. Op deze manier kunnen we in een klap van alle problemen rondom de dienstplicht afkomen. Het probleem van de onrechtvaardigheid van de dienstplicht (slechts een klein deel van de

bevolking hoeft in dienst) is dan ten einde, samen met het probleem van de dienstweigeraars (ook wel de "politieke gevangenen van Nederland" genoemd), het probleem van de verveling in dienst en alle principiële en ethische bezwaren ten aanzien van de beknutting van de vrijheid en de onschendbaarheid van personen door de dienstplicht.

De genoemde problemen worden al sinds jaar en dag aangevoerd als argument tegen de dienstplicht. Ze zijn voor mij reden om te pleiten, in het licht van de nieuwe taakstelling van het leger, voor het afschaffen van de dienstplicht. Er is echter één belangrijk argument tegen dienstplicht dat al veelvuldig is opgedoken in de discussie's over dienstplicht waar ik absoluut niet achter sta. Volgens dit argument zouden technische ontwikkelingen in de krijgsmacht dienstplichtigen overbodig maken. Dit vind ik een absurd idee. Degeenen die dit verkondigen hebben een wel erg hoge dunk van de technologie in het leger, en een wel erg lage van de opleiding en capaciteiten van de gemiddelde dienstplichtige. De dienstplicht heeft voor mij dus om genoemde redenen afgedaan. Nu zijn er echter een groot aantal personen die het niet met mij eens zullen zijn. Zij zijn van mening dat de dienstplicht een belangrijke rol vervult, ook in de nieuwe taakstelling van het leger. Deze gedachte onderbouwen zij met een aantal argumenten.

Zo wordt beweerd dat het leger een afspiegeling dient te zijn van de samenleving. Kolonel der mariniers Homan legt ons als volgt uit waarom: "Een continue instroom van dienstplichtigen waarborgt dat nieuwe maatschappelijke normen en waarden zich voortdurend binnen de krijgsmacht laten horen, die naar aard en cultuur de neiging heeft een gesloten samenleving te zijn... Ook zal de dienstplichtige, wiens carrière en belangen niet binnen de krijgsmacht liggen, eerder geneigd zijn kritische vragen te stellen dan de nonconforme vrijwilliger." Dat een dienstplichtige eerder geneigd zal zijn kritische vragen te stellen en vooral dat er dan ook naar die kritiek zal worden geluisterd door de legerleiding betwijfel ik ten zeerste. De meeste dienstplichtigen zijn niet ouder dan 20 en hebben zeker geen opleiding gehad die hen heeft geleerd om kritisch te zijn ten aanzien van de problematiek

in het leger. De legerleiding zal problemen hebben met het luisteren, want, jawel, carrière en belangen van de legerleiding liggen binnen de krijgsmacht. Bij de voorstanders van de dienstplicht meen ik een zekere angst voor een beroepsleger te bespeuren. Blijkbaar zijn zij bang dat een beroepsleger zo ver van de rest van de maatschappij zal komen te staan, dat het een gevaar voor de democratie kan zijn. Waarom de VS en Groot Brittannië, landen met een puur vrijwilligersleger, nog steeds geen dictaturen zijn is mij in het licht van deze redenatie een raadsel. De angst is naar mijn mening dan ook totaal ongegrond.

Geprobeerde wordt nog het gevoel van angst te voeden met het argument dat beroepslegers op een maatschappelijk onaanvaardbare manier worden gevuld. In bijvoorbeeld het beroepsleger van de VS zijn kansarme groeperingen oververtegenwoordigd. Beroepsmilitairen zijn vaak slecht opgeleid en er zouden mentaliteitsproblemen kunnen ontstaan. Ik zie dit echter niet als reden voor angst, zoals al gezegd is de VS geen dictatuur. Ik vind het hoogstens een reden voor bezorgdheid over de efficiëntie van het leger. De door Homan genoemde geslotenheid van de krijgsmacht en het gebrek aan kritiek door beroepsmilitairen versterken deze bezorgdheid.

Het probleem van het slechte functioneren van het leger door starheid, geslotenheid en te weinig interne kritiek kan echter veel beter worden opgelost dan met het lapmiddel dienstplicht. Een lapmiddel waarvan de werking in twijfel getrokken kan worden, het leger is nu, met dienstplicht, al aardig inefficiënt.

Ik zal een aantal andere mogelijkheden dan de dienstplicht beschrijven waarmee de inefficiëntie te lijf kan worden gegaan en de angst van een deel van de Nederlanders voor een beroepsleger kan worden opgeheven. Het zijn natuurlijk nog slechts gedachtenspinsels die wachten op een nadere uitwerking. Een eerste mogelijkheid is om het gemiddelde opleidingsniveau in het beroepsleger op te krikken. Bijvoorbeeld door middel van strengere toelatingseisen (tenminste wat betreft psychische capaciteit). Het aantrekken van vrijwilligers is echter op dit moment een probleem. Het beroep militair wordt als on-

aantrekkelijk werk gezien met een laag salaris en een lage maatschappelijke status. Een eerste vereiste voor het verhogen van de aantrekkelijkheid van het leger voor hoger opgeleiden is dan ook het verhogen van de lonen.

Een groter probleem dan het lage salaris vormt de lage maatschappelijke status en de onaantrekkelijkheid van het werk. Dit is een veel structureler probleem, echter zeker niet onoplosbaar. Voor het verhogen van de maatschappelijke status van het beroep militair en de aantrekkelijkheid van zijn werk acht ik een grondige reorganisatie van de krijgsmacht noodzakelijk. Deze reorganisatie heeft vooral betrekking op het verschil dat gemaakt wordt tussen het "militaire" en het "civiele". De krijgsmacht is "militair" georganiseerd, er is sprake van een "militair" tucht-recht, van "militaire" gebruiken zoals exercitie en het "militaire" groeten. Er is een "militaire" cultuur, een cultuur die door veel mensen als onaantrekkelijk wordt gezien, zeker wanneer men in deze cultuur zou moeten werken. Ik vraag me nu af wat de reden van bestaan is van het onderscheid tussen "militair" en "civiel". Waarom wordt er een zo extreem onderscheid gemaakt tussen militairen en andere burgers? Zeker wanneer het gaat om militairen die niet bij gevechtseenheden zijn ingedeeld, bijvoorbeeld bij bevoorradingsseenheden, technische dienst en generale staf. De werkzaamheden van deze legeronderdelen kunnen worden vergeleken met die van transportbedrijven, garagebedrijven en bedrijfsdirecties. Het lijkt mij dan ook een uitstekend idee om de krijgsmacht te gaan "civiliseren", waarbij "civiel" opgeleid personeel wordt aangetrokken voor die diensten die niet bewapend of te velde worden verricht. Deze diensten zullen daartoe op een "civiele" wijze moeten worden georganiseerd zodat de aantrekkelijkheid van het werk voor mensen uit een "civiele" cultuur wordt verhoogd. De krijgsmacht zal aldus (grotendeels) een bedrijf moeten worden zoals andere bedrijven. Ik zou me bijvoorbeeld kunnen voorstellen hoe een organisatiedeskundige, of een politicoloog, of misschien een krijgshistoricus generaal wordt. Natuurlijk, nu loop ik misschien wat hard van stapel, maar zijn deze ideeën werkelijk wel zo gek? ■

PROVINCIALE STATEN VERKIEZINGEN

De Jonge Democraten gaan het land in.

Als op 6 maart de verkiezingen worden gehouden dan is de JD er klaar voor!!

20 februari	Jacob Kohnstamm in Den Bosch
Walk-in met lijsttrekker Provinciale Staten,
Jorgen van Nistelrooij, JDer en gemeente-
raadslid in Best. Café Cordes.
22 februari	Hans van Mierlo in Enschede
Campagne JD-twente onder het motto:
"Theo Hooghiemstra in de Staten"
25 februari	Hans van Mierlo in Maastricht
26 februari	Hans van Mierlo naar Nijenrode
28 februari	Hans van Mierlo of G.J. Wolffensperger
Lezing aan de Vrije Universiteit Amsterdam.
14.30 uur zaal 14A00 VU.
28 februari	Hans van Mierlo in Tilburg
1 maart	Hans van Mierlo of G.J. Wolffensperger
Lezing aan de Erasmus Universiteit Rotterdam
(onder voorbehoud)
1 maart	Hans van Mierlo in Delft
2 maart	Themadag Provinciale Democratie
Zalencentrum 't Gulden Vlies te Alkmaar
15.30 uur
4 maart	Hans van Mierlo in Haarlem
6 maart	Provinciale Staten verkiezingen

Meer informatie over deze activiteiten bij Paul Leenards 020-437058.

Jonge Democraten op Sloho Buitenlandexcursie 1990

¶¶ Jonge Democraten, mag ik even de aandacht. Over vijftien minuten vertrekt de bus naar Slowenie." Ja, en nadat ik door had dat het slechts ging om de jaarlijksebuitenland excursie, de grote internationale scholings- en vormingsactiviteit die de JD ieder jaar organiseert, zat mijn taak erop. Daar hoef ik mij als agent van de G.L.A.D.I.O. niet mee bezig te houden. Dan kan ik me er zeker volgend jaar ook nog een keer mee gaan bemoeien, in Madrid en Barcelona. Nee, dan kan ik nog beter een paar waterpistolen gaan verbergen voor als de Rus komt en de twee pagina's die ik voor mijn verslag ter beschikking had gekregen aan een van de deelnemers ter beschikking stellen.

Agent O.S.L.B.

¶¶ Jonge Democraten, mag ik even de aandacht". Wellicht was dat wel de zin die het meest is uitgesproken tijdens de hele excursie. Elwin Lammers die als een soort moderne slavendrijver de groep weer eens om zich heen vergaarde om ze naar het volgende programmaonderdeel te drijven. Hoewel de groep dat eigenlijk niet zo erg vond, want de reis was niet alleen leuk, hij was zeer zeker ook leerzaam en interessant.

Het begon allemaal heel onschuldig op het Centraal Station in Utrecht. 46 JDers verzamelen zich, (waaronder overigens slechts negen meiden). 21 uur later, een lange nacht, video's, veel gesprekken en nog meer geouwehoer, en een prachtige blik op de uitlopers van de Alpen waar we overheen moesten, rijden we Ljubljana, de hoofdstad van Joegoslavië, Slowenie, binnen. Modern uitziende stad met veel lelijke flatgebou-

Zaterdag 13 oktober, laat in de middag. Geen hond die ook maar iets vermoedt. En toch komen er vanuit allehoeken van het land bepakte en bezakte jongeren naar een centraal punt. Utrecht Centraal Station. Waaom? Wat willen zij? Deze supergeheime operatie met de codenaam "SLOHO" was slechts binnen beperkte kring bekend: een enkele aankondiging in het landelijk vlugschrift "Demo" dat al deze individuen bij elkaar houdt. Een mondelinge aankondiging op de halfjaarlijkse geheime bijeenkomst, waarop deze groep, ja, wat doen ze daar eigenlijk? En vooral: wat bracht 46 van hen naar die ene plaats op 13 oktober. Waar praatten zij over? Wat waren dat voor een groene boekjes die ze allemaal bij zich hadden? Gingen zij echt een bus in? En wat schreeuwde die jongen met die grote bril en slecht verzorgde kleding daar? Zou dat geen aanwijzing kunnen zijn om het doel van deze bijeenkomst te ontsluiten?

door: Elwin Lammers

wen, maar ook met een gezellig oud centrum en vriendelijke mensen. En politiek zeer interessant.

Na een kleine opfrispaauze begon ogenblikkelijk het eerste programmaonderdeel. Een gesprek met de jongerenorganisatie van de SDZ, een nogal conservatieve organisatie. Ogenblikkelijk komt het thema aan bod wat in alle gesprekken naar voren zal komen: de positie van Slowenie binnen Joegoslavië. De SDZ jongeren waren voorstander van onmiddellijke uittreding uit de federatie.

Aansluitend op de lezing is er een "politiek diner". Een vijftiental Sloweense jongeren aten gezamenlijk met de inmiddels uitgehongerde JDers een typisch Sloweense maaltijd. Een slecht maal voor vegetariërs (maar daarvoor was in het programmaboekje al gewaarschuwd). Maar des te beter was de informele discussie. En het uitgaansleven van Ljubljana bleek ook prima in orde te zijn.

Maandag 15 oktober werd de officiële opening van het programma verricht door Zoran Thaler, staatssecretaris van Buitenlandse Zaken (!) van

Slowenie. Het voornaamste thema van zijn betoog was de relatie Slowenie-Joegoslavië, voorafgegaan door een historische inleiding over de (korte) geschiedenis van de federatie-Joegoslavië. Slowenie wil een hervorming van de federatie. Dat willen in feite alle deelrepublieken, want de huidige situatie is voor niemand bevredigend. Volgens Thaler zou Joegoslavië een (lossere) confederatie van soevereine staten moeten worden (net als de EG). Slowenie zou lid moeten worden van de EG.

Het middagprogramma was een bezoek aan het internationale Sloweense bedrijf Slowenijales. Dit bedrijf richt zich op handel en productie van zo'n beetje alle producten die je je kan voorstellen. Na een rondleiding door het bedrijf (van keukens tot auto's) was er een discussie met Skof, de president-directeur. Hij is tevens honorair consul van Nederland in Slowenie. Met hem hadden we een gesprek over de economische situatie van Joegoslavië en Slowenie. Kernpunt van zijn betoog: Slowenie produceert 25% van het BNP en heeft maar 8% van de bevolking. En bovendien wordt het geld dat afgedragen wordt aan de federatie niet nuttig geïnvesteerd, maar verspild, zodat geld dat naar Joegoslavië gaat in feite verspild geld is. Terugkeer naar het kapitalisme, privatisering van "sociaal eigendom" en markteconomie waren verder trefwoorden in zijn betoog.

Aan het eind van de middag ontmoette de groep dr. Pucnik, de leider van DEMOS, de centrumrechtse regeringscoalitie in Slowenie. Pucnik (spreek uit: Poetsnjik) zelf is een sociaal democraat. Zijn helaas korte betoog was ideologisch getint: over Marx, socialisme en sociaaldemocratie en m.n. (volgens hem in de politiek het belangrijkste) de relatie mens-maatschappij.

De SloHo commissie

V.l.n.r.: Elwin Lammers, Frank van Krevel, Jeannette Keyzer, Heleen Bakker

Na zijn vertrek presenteert de voorzitter van de sociaaldemocratische jeugd zijn organisatie, en doet Elwin Lammers hetzelfde voor wat betreft de JD (tenbehoeve van de aanwezige Sloweense jongeren) en vindt er een meningsuitwisseling plaats over organisatiestructuur, cultuur en politieke inhoud van de beide verenigingen. Dit wordt voortgezet in een goedkoop restaurant in de stad.

Dinsdag 16 oktober begon met mischien wel de meest interessante lezing van de hele reis: Roman Lavtar, de partijsecretaris van de ZSMSLS, de sociaal-liberale partij van Slowenie waar ook D66 contacten mee heeft (overigens via de JD). De ZSMS verschilt politiek inhoudelijk niet zo veel van de andere partijen in Slowenie (van communisten tot DEMOS zijn ze het over de belangrijkste punten wel min of meer eens), maar wel in de manier van aanpak. "DEMOS treuzelt teveel en praat teveel over een eigen Sloweense vlag en volkslied, maar dat nationalistische gepraat helpt Slowenie niet uit de beroerde economische situatie, integendeel.", was zijn boodschap. Lavtar zag ook een economisch voordeel van een zekere band met Joegoslavië. De Sloweense producten zijn niet goed genoeg voor de Europese markt, en afscheiding betekent invoerrechten bij de overige Joegoslaafse republieken en geen goedkope grondstoffen meer.

's Middags waren er twee ontvangsten. De eerste was op het stadhuis van Ljubljana waar we spraken met de vicevoorzitter van de gemeenteraad over decentralisatie binnen de Sloweense republiek, de praktische kant van b.v. het probleem van de privatisering en over politiek op lokaal niveau. Dit laatste onderwerp sloeg met name aan bij de vier D66 (deel)gemeenteraadsleden die de groep rijk was.

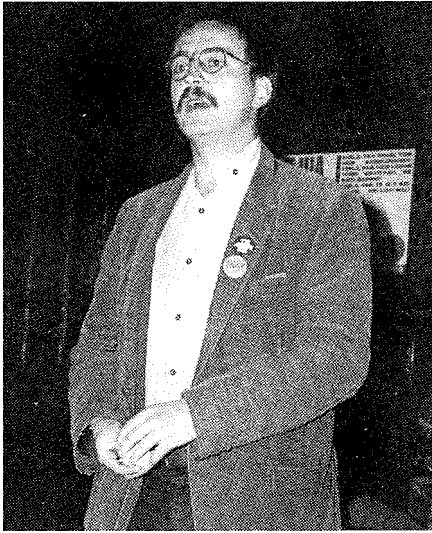
De tweede ontvangst was bij de "vaste kamercommissie" voor jeugdzaken en de Sloweense Nationale Jeugd Raad. In principe is het zo dat alle jongerenorganisaties samen in een bepaald land DE jeugd vertegenwoordigen (ongegeorganiseerde jeugd kan je niet vertegenwoordigen). De Nationale Jeugd Raad van elk land spreekt dan ook namens De Jeugd. In Slowenie is de situatie echter nog niet uitgekristalliseerd omdat de jongerenorganisaties nog erg jong zijn. Daarnaast zijn ook zaken als jongereninvloed en jongerenparticipatie in de politiek (het bestaansrecht van elke politieke jongerenorganisatie) nog onduidelijk. Helaas was dit programma-onderdeel door de vertaling slecht te volgen.

De rest van de middag had de groep vrij om Ljubljana verder te verkennen. Aangezien het in feite maar een klein stadje is, bleef je JDers tegenkomen, op terrasjes, bij het kasteel, bij een van de vele kerken enz. enz.

De volgende ochtend vertrok de bus vroeg richting Hongarije. De aankomst in Boedapest 's avonds was echter toch nog te laat om het (facultatieve) concert van de Amsterdamse Bachsolisten me te maken, helaas.

Donderdagochtend waren er twee lezingen op het kantoor van FiDeSz, de sociaal-liberale jongerenpartij. Omdat het verkeer 's ochtends in Boedapest nog erger is dan was voorzien, waren we helaas te laat en daardoor moest de eerste lezing van FiDeSz bestuurslid Furges Balazs over FiDeSz, haar geschiedenis en plaats in de Hongaarse politiek ingekort worden. Desalniettemin bleek het zeer interessant. Het bleek dat FiDeSz een belangrijke rol heeft gespeeld in het democratiseringsproces in Hongarije. Dit bleek b.v. doordat de communisten aanvankelijk niet met FiDeSz, maar wel met andere oppositiegroeperingen wilden onderhandelen. En omdat de andere politieke oppositiepartijen in spe vervolgens stelden dat als FiDeSz niet mee mocht praten, zij er ook geen interesse in hadden. Aansluitend kwam uiteraard het jongerenkarakter van de jongerenpartij FiDeSz naar voren: is het wel democratisch om een leeftijdsgrens van 35 jaar te stellen? Zal de partij niet opgaan in de grotere Alliantie van Vrije Democraten, SzDSz, met wie er programmatisch weinig verschilpunten zijn?

Na de eerste lezing was er de mogelijkheid FiDeSzbuttons en T-shirts te kopen. Van deze mogelijkheid werd door het Hollandse handelsvolkje uiteraard druk gebruikgemaakt. Vervolgens werd met het volgende programma-onderdeel weer aangesloten op het thema minderheden: een lezing van een FiDeSz deskundige en een parlements lid over de Hongaarse minderheid in Roemenie en de zigeuners in Hongarije zelf. Het bleek dat FiDeSz van alle Hongaarse partijen het beste contact had met de half miljoen Hongaarse zigeuners, maar dat er nog veel vooroordelen tegen hen waren. Integratie zonder assimilatie, zag FiDeSz als de oplossing. In ieder geval was duidelijk dat voor het minderheden (of nationaliteiten) probleem in Oost-Europa het communisme geen oplossing heeft gehad. Wellicht dat de FiDeSz-oplossing van collectieve rechten (naar hun mening

Hongaars parlamentslid Z. Nemeth voor Fidesz

niet strijdig met de individuele rechten die ze als liberalen verdedigden) meer succes zal hebben.

De lunch werd vervolgens rennend gehaald (en deels ook rennend gegeten) bij een van de vele Mc Donalds die Boedapest al rijk is. Daarna moest een kleine drie kwartier gewacht worden: onze FiDeSzbegeleider had de tijd niet goed begrepen waarop de rondleiding zou beginnen. Maar uiteindelijk hebben we dan toch een van de mooiste parlementen van Europa mogen aanschouwen.

Vrijdagochtend werd de groep niet gewekt door het gehate kloppen van een van de Sloho-commissie leden 'sochtends vroeg. De hele ochtend was vrij, en een deel van de middag ook. Uitslapen, rondlopen in de stad (ondanks de luchtverontreiniging) en heilbaden waren favoriet. Aan het eind van de middag was er een receptie en kort praatje bij de Nederlandse ambassadeur in Boedapest, Van Oort. Het werk op een westerse ambassade in een zich snel veranderend Oost-Europa, de Nederlands-Hongaarse relatie in historisch perspectief, de relatie Hongarije-EG en de Hongaarse politieke situatie, bleken interessante onderwerpen van gesprek. Na het aanbieden van een pot Hollandse boerenjongens ("Dat zal wel niet meegestuurd worden met de diplomatieke post vanuit Nederland"), was het tijd voor de laatste avond Boedapest. Partytime.

Zaterdag 20 oktober was de laatste dag. Milieu was het thema. 's Ochtends vertrok de groep op de meest milieuvuilende rondvaartboot die ik ooit gezien heb, om aan boord een lezing over milieubewustzijn te krijgen van een lid van de groene vleugel van de SzDSz, Laszlo Lotzi. Voor de lezing echter legde de boot aan in het toeristische plaatsje Szentendre, om ook iets van het Hongarije buiten Boedapest te kunnen zien. Erg toeristisch dus.

Het belangrijkste onderwerp van de lezing was het inmiddels stopgezette Hongaars-Oostenrijks-Tsjechoslowaakse plan om een stuwmeer in de Donau aan te leggen om electriciteit op te wekken. Het gevolg zou echter enorme milieuvernietiging in Noord-Hongarije zijn. Desondanks is in 1986 met de bouw begonnen en kregen de Hongaarse media het verbod er negatief over te schrijven. Een groep intellectuelen, de "Donaucirkel" zijn echter toch een publiciteitscampagne tegen de dam begonnen. Dit heeft uiteindelijk succes gehad: het eerste vrij gekozen Hongaarse parlement heeft de bouw stopgezet. De fundamenten van de dam liggen er echter al.

Tegen de avond merkte de boot aan in Estergom. Daar was onze bus inmiddels ook heen gereden en samen met de chauffeur Harry genoten we van het meest luxe diner van de hele reis. Het afscheidsdiner, want om iets over 19.00 vertrekt de bus weer naar Nederland. En het zou me verbazen als er nog iemand anders dan de chauffeur de hele terugreis wakker is geweest. Moe maar voldaan, heet dat dan.

Met dank aan al die deelnemers die hadden aangeboden het verslag voor Demo te schrijven, maar daar achteraf toch geen tijd voor bleken te hebben.

Waar gewerkt wordt... rectificatie

In Demo 7.5 werd congresspreker prof. dr G.P. Hoefnagels 'emeritus-hoogleraar' genoemd. De heer Hoefnagels is echter ook momenteel nog actief als hoogleraar aan de Erasmus Universiteit te Rotterdam.

Verder komt in het bericht op pagina 24 ("Conflict Leenards-LB over HR-plan") het woord 'chantage' voor. Aangezien dit in strijd is met de beoogde objectieve verslaggeving zijn inmiddels excuses aan Paul Leenards aangeboden.

Adrie van der Luijt,
hoofdredacteur.

M50 Wegwijs op het gemeentehuis

M50 zoekt mensen die mee willen helpen de politiek een stapje dichterbij te brengen voor scholieren. Jij gaat dan scholieren begeleiden op het gemeentehuis. Zij gaan daar zelf uitvinden hoe het gemeentebestuur in elkaar zit.

Geïnteresseerd? Bel dan naar Albert Jan Hoeve, projectcoördinator bij M50; 030-33 34 94 of vraag informatie op het landelijk secretariaat; 070-

Europese avond in Groningen

1 februari 1991 organiseert de regio Groningen een avond over het Europees Parlement. Op deze avond zal Jan-Willem Bertens (europarlementariër D66) te gast zijn. Wil je je OV-jaarkaart eens gebruiken, of heb je er wel wat voor over daar bij te zijn, vraag dan meer informatie aan Jack de Kraay (050-

ROEL VAN DER POORT

'Kabinetsbeleid is rampzalig, hypocriet en mist samenhang'

Het recht op economische zelfstandigheid is nota bene vastgelegd in de grondwet. Maar wat is de praktijk? De Nederlandse minimumjeugdlonen zijn in vergelijking met andere landen in Europa zeer laag. Alleen in Spanje en voor Engelse zestienjarigen gelden lagere lonen. Ook bij studerende is sprake van een toenemende bestaansonzekerheid. Kon in 1979 34% niet aan het gestelde criterium van bestaanszekerheid voldoen, vier jaar later is dit 53 % en in 1987 zelfs 61%. In acht jaar tijd is dat aantal dus gewoon dubbel zo groot geworden.

En het wordt er niet beter op met de voorstellen van Ritzen. De basisbeurs stijgt niet meer mee met de stijgende prijzen, studieleningen moeten worden afgesloten tegen markt-rente, waarbij de rente onmiddellijk ingaat in plaats van na de studie. Het collegegeld wordt de komende vijf jaar elk jaar f 100 hoger. Lagere beurzen, hogere studieschulden.

De houding van de D66-fractie steekt mij dan ook in deze, als zij aangeeft dat studenten zelf kiezen voor hun bestaansminimum. Dit is principieel. Het recht op voldoende en eerlijke ontplooiingskansen voor iedereen komt in gevaar als onnodig en onterecht financiële drempels worden opgeworpen. Ik had beter verwacht van de D66-fractie.

Wat komt er materieel terecht van de verlaging van de leeftijd voor meerderjarigheid naar 18 jaar? Een 18, 19 en 20 jarige komt in de regeringsvoorstellen, die deze maand in de Tweede Kamer behandeld worden, in aanmerking voor een bijstandsuitkering van respectievelijk 407, 417 en 514 gulden per maand. De achteruitgang voor die 18 tot 21 jarigen is fors, tussen de 300 en 400 gulden. Een uitwonende schoolverlater tussen 21 en 27 jaar krijgt 783 gulden per maand. De achteruitgang voor 21 tot 27 jarigen is ook

Op 1 januari 1988 werd de meerderjarigheidleeftijd verlaagd van 21 naar 18 jaar. Dit lag in het verlengde van een overheidsbeleid om "een groei naar zelfstandigheid en volwassenheid" te bewerkstelligen. Met deze maatregel werd de juridische zelfstandigheid erkend. Hier bleef het echter bij. Economische, sociale en culturele zelfstandigheid komen er in het huidige beleid nauwelijks tot niet aan te pas.

fors, voor 23 jarigen en ouderen zelfs 410 gulden per maand.

Voor de JD is dit onverteerbaar. Als je volgens de overheid met 18 jaar volwassen bent moeten daar ook materiele consequenties uitgetrokken worden.

De JD kiest er dan ook voor om te streven om voor iedereen vanaf 18 jaar een uitkering te geven op bijstandsniveau (een kleine 1000 gulden per maand). Studeert men van dat geld, dan lijkt het redelijk om daar op termijn delen van te moeten terugbetalen.

De tweede voorwaarde voor een goed jongerenbeleid was voldoende en eerlijke ontplooiingskansen voor iedereen. Juist hier zou de overheid actief moeten optreden, een voorbeeld moeten stellen. Desnoods met verplichtende wetgeving moeten komen om ontplooiingskansen af te dwingen. Op het ge-

bied van de werkloosheid onder etnisch-culturele medelanders is dat hard nodig. De werkloosheid is enorm onder deze groep. Behalve een schimmige inspanningsverplichting, afgesloten in de Sociaal Economische Raad, tussen werkgevers en werknemers gebeurt er niets. Zonder arrogant te willen overkomen denk ik dat de overheid er verstandig aan doet goed notie te nemen van de JD-resolutie emancipatie. De JD pleit in deze resolutie

onder andere voor een registratiesysteem, om het al dan niet falen van positief actie beleid te kunnen vaststellen. Als ook dat beleid onvoldoende zou werken denk ik dat we er niet onder uit kunnen komen om mogelijk zelfs aan quatum-verplichting te gaan denken bij de vervulling van toekomstige vacatures in arbeidsorganisaties.

De praktijk is anders. Het is juist minister D'Ancona, een PvdA-minister, die op doelgerichte hulp voor deze bijzondere groepen bezuinigt. Sprak ze vroeger niet anders! Denk bijvoorbeeld aan de bezuinigingen op het vormingswerk voor etnische minderheden. Juist een groep die extra aandacht nodig heeft. Daar komt nog bij dat als er ontslagen vallen bij de aangekondigde reorganisatie bij het ministerie van WVC, het juist deze jongeren zijn die weer het eerst op straat komen te staan. "Last in, first out"-personeelsbeleid, zoals dat dan heet. Het regeringsbeleid ten aanzien van de economische zelfstandigheid is rampzalig, hypocriet en mist elke samenhang in de behandeling van jongeren of ze nu studeren, werken of werkloos zijn.

Ook sociaal en cultureel komt er van onafhankelijkheid weinig terecht. Financiële afhankelijkheid houdt evengoed sociale afhankelijkheid in. Als jongeren financieel afhankelijk worden gehouden van hun ouders, zijn zij evenmin in staat sociaal op eigen benen te staan. Wie geen geld

heeft, kan deelname aan verenigingen, bezoek aan tentoonstellingen, musea en concerten helemaal wel vergeten. En dan heb ik het nog niet eens over de deelname aan jongerenorganisaties als de onze. Door nog altijd toenemende druk op bijvoorbeeld studerende jongeren is de overheid bezig een generatie te kweken die misschien wel sneller klaar is met de studie, maar die politiek/maatschappelijk onmondig is en sociaal/cultureel onderontwikkeld.

Ook voor de democratisering, de inspraak van jongeren, zijn het zorgelijke tijden. Hoe sterk is de onderhandelingspositie van jonge werknemers als hun economische afhankelijkheid zo groot is? Tegelijkertijd zien we dat in het onderwijs inspraakorganen meer en meer buiten spel gezet worden.

Soms vraag ik me af: waarom brengt dit alles geen rimpels in de JD-vijver? Druist het kabinetsbeleid niet in tegen alles waar wij als Jonge Democraten voor staan? Houden Jonge Democraten zich soms liever bezig met navelstaren, met discussies over verenigingscultuur en -structuur, over huisstijl, over de naam van onze vereniging? Bezinning op de organisatie is niet zinloos, maar het moet wel gericht zijn op een versterking van onze debatfunctie. Waar is het inzicht dat bij de huidige problemen, zowel in als buiten de JD, een gezamenlijke inspanning nodig is die de persoonlijke geschillen overstijgt? Laten we de zaken vooral in het juiste perspectief blijven zien.

De JD lijkt wel een puber die in eenzaamheid haar puistjes telt en zichzelf blijft voorhouden dat ze lelijk is. Ook al vertellen anderen dat het niet zo is, dat de puistjes gewoon bij de groei horen, de puber blijft vol zelfmedelijden in de spiegel staren. In plaats van de puistjes te lijf te gaan, houdt hij vol dat het middel tegen puistjes toch niet helpt en nog stinkt bovendien.

Arme puber, arme JD. Hoe moet je nu ooit verkering krijgen?

Het is triest en het is stuitend: triest is dat de Partij van de Arbeid het CDA geen strobreed in de weg legt. De PvdA lijkt welhaast bereid om al het zo moeizaam verworven terrein prijs te geven om maar in het kabinet te kunnen blijven. Gelijke behandeling van iedereen: het CDA mag homoseksuele lera-

ren gewoon blijven discrimineren. Onderwijs en cultuur voor iedereen, integratie van vrouwen, gehandicapten en etnische minderheden in de samenleving: de PvdA bezuinigt vlijtig mee.

'Druist het kabinetsbeleid niet in tegen alles waar wij als Jonge Democraten voor staan?'

Adoptie en huwelijk ook voor hen die niet aan de normen van het CDA voldoen: de PvdA houdt het op economische gelijktrekking van samenlevingsvormen. Het huwelijk mag blijven voorbehouden aan het CDA-fatsoen. Zelfs D66 lijkt zich in deze door het CDA zand in de ogen te laten strooien. Zo gelukkig waren ze met de suggestie van het samenlevingscontract. De JD was daar in 1987 al heel duidelijk over. Citaat: "...dat ook het burgerlijk huwelijk daarom niet alleen toegankelijk moet zijn voor man en vrouw maar voor mens en mens, ongeacht beider geslacht." Ronduit stuitend is de manier waarop het CDA de eigen norm aan de rest van de samenleving oplegt. Door deze vast te leggen in vrijwel elke nieuwe wet, zorgt het CDA ervoor dat zelfs al zou zij nu ter plekke uit elkaar vallen de samenleving nog tientallen jaren doordrenkt blijft van de christelijke moraal.

Het moet anders. Nederland is rijp voor een parse coalitie (PvdA/D66 en VVD). De politieke jongerenorganisaties JS, JOVD en JD zouden daar een voortrekkersrol in kunnen spelen. Als landelijk voorzitter wil ik er het komende halfjaar energie in steken om als JD met JS en JOVD een soort regeercoörd af te sluiten. Met zo'n stuk in handen moet de discussie over de parse coalitie een belangrijke impuls kunnen krijgen.

Ook zou de JD zich meer moeten richten op jongerenproblematiek.

Echter het gaat nog verder. Allereerst gaan we volgend jaar bijeenkomsten organiseren waar we D66-kamerleden, wethouders en -gedeputeerden gaan confronteren met de JD-standpunten. Kijken wat ze er mee zouden kunnen doen in de politieke praktijk van alle dag.

Ten tweede hebben onze standpunten ook nog een mondiale bewustwordingsfunctie. Op het laatste IFLRY-congres, een internationale organisatie van radicale en liberale jongeren waar de JD lid van is, lagen bijvoorbeeld de JD-resoluties Genethiek en Ecologie ter tafel voor discussie. Beide werkstukken laten hersens kraken over de gehele wereld.

Een aantal zaken zal het komende halfjaar erg belangrijk zijn. Allereerst is dat het politiek inhoudelijke debat. We zullen daar in alle hevigheid naar terug moeten. En met name het debat over de positie van jongeren en over democratisering van de samenleving is essentieel. Ten tweede we moeten onze grotten uit. We moeten zoveel mogelijk mensen de kans geven te participeren in de JD en we moeten mensen confronteren met de JD-standpunten.

Bijkomend effect van zo'n confrontatie met de maatschappij zal ook zijn dat we een beter beeld krijgen van wat we zijn, wie we zijn en hoe we over bepaalde zaken denken. Niet als een puber die stilletjes binnenskamers een onjuist beeld heeft van zichzelf, maar als een zelfbewuste, actieve, toegankelijke en tolerante organisatie van jonge mensen die midden in de maatschappij staan.

Als we onze beginselen serieus nemen dan moeten we als Jonge Democraten nu de strijd aangaan. De belangen die op het spel staan zijn te groot om bijvoorbaat op te geven. De strijd gaat om alles wat ons heilig is: non-discriminatie, vrije ontplooiing voor iedereen, het recht om te leven zoals je dat zelf wil. Zonder dat die vrijheid ten koste gaat van anderen. Zonder anderen tot een bepaalde norm te verplichten. Het is een heilige strijd die nodig is. Ik roep jullie op die strijd met mij mee te voeren. Wees waakzaam. Laat de mensen zien waar we voor staan. ■

Veel publiek voor Van Mierlo bij jubilerend Utrecht/'t Gooi

door: Adrie van der Luijt

Op maandag 26 november jl. vond in de grote zaal van café Zeezicht te Utrecht een talkshow plaats. Hans van Mierlo (fractievoorzitter D66), Nicky van 't Riet (D66-wethouder in Utrecht), Paul Kuypers (politiek medewerker van centrum de Balie te Amsterdam) en Hans Rosenberg (voormalig D66-wethouder, nu lid van het College van Bestuur van de Rijksuniversiteit Utrecht) discussieerden met elkaar over het thema "Omgaan met politieke macht". De JD-regio Utrecht/'t Gooi kreeg deze zeer succesvolle activiteit aangeboden door D66 Utrecht ter gelegenheid van haar eerste lustrium.

De controle van het regeringsbeleid door de Kamer zal nog stof voor pittige discussie vormen, verwacht Van Mierlo. "In dit geval slapen controleur en gecontroleerde in elkaars armen," omschreef hij dichterlijk. De vraag rees hoe een partij als D66 kan deelnemen aan een systeem dat zij wil veranderen. "Tja," zo peinsde Van Mierlo, "ik ben bang dat een mitrailleur toch echt het enige alternatief is voor het kiesstelsel. Kijk eens, D66 zal voorlopig wel geen kamermeerderheid halen (alhoewel...) en we moeten dus anderen zien te overtuigen van onze standpunten. Ik moet eerlijk zeggen dat dat langer duurt dan gedacht. Vijfentwintig jaar geleden dacht ik dat we zo overduidelijk gelijk hadden, dat het veel sneller zou gaan. Maar als anderen niet te overtuigen zijn, zich ook niet willen laten overtuigen, dan is er nog altijd de stembus. Dan zal de kiezer duidelijk moeten maken waarvoor hij kiest."

Tot slot benadrukte de D66-voorman nogmaals zijn standpunt, dat het CDA "ooit" in de oppositie moet. "Macht mag niet vanzelfsprekend zijn." Hij weet het uitblijven van een zogenaamde "purperen coalitie" (PvdA, D66, VVD) aan de "idiote en volstrekt verouderde ideologische tegenstelling tussen de PvdA en de VVD." "Het meest wezenlijke kenmerk van democratie is dat, in tegenstelling tot in een dictatuur, je van iemand af kunt komen die je niet bevalt. In ons land is dat niet het geval." ■

Op de foto: D66-voorman Hans van Mierlo met het jubilerend regiobestuur Utrecht/'t Gooi

Van Mierlo denkt niet aan vertrek

Mr. H. van Mierlo, fractievoorzitter van D66, is voorlopig niet van plan zich uit politiek terug te trekken. Bij de volgende verkiezingen is hij weer beschikbaar als lijsttrekker van zijn partij. Hij zegt dit in een vraaggesprek met het weekblad Elsevier. In juni 1985 keerde hij terug als lijsttrekker met de bedoeling "de kar nog éénmaal te trekken", zoals hij destijds zei. Nu laat Van Mierlo weten het "enorm naar mijn zin" te hebben en nog niet aan terugtreden te denken. (Bron: NRC Handelsblad) ■

Nieuwe serie over democratie en macht

Jonge Democraten vormen een discussieclubje. Die discussies moeten dan wel ergens over gaan; daartoe heeft men dan ook het fenomeen 'jaartheme' uitgevonden. Het afgelopen jaar is er gepraat, geschreven, vergaderd en gedebatteerd in het kader van 'Grenzen aan Groei'. Het komende jaartheme zal zijn: 'Radicale democratisering'. De Demo-redactie wil wat dit betreft graag ruimte bieden voor bijdragen aan deze discussie. Toch zullen we daarbij enigszins afwijken van de 'gangbare stellingname' binnen de JD. Wij denken dat die stellingname te karakteriseren is aan de hand van drie punten:

a. Definitie: in een democratie hebben mensen invloed en controle op hun regering.

b. Binnen de JD heerst onvrede over de huidige situatie. De democratie in ons land is nog niet ver genoeg doorgevoerd. Blijkbaar kan en moet het nog radicaler.

c. Er moet tevens iets zijn (we weten het: macht) wat radicale democratisering in de weg staat. De D66 opvatting indachtig wordt dan gewezen op het CDA (vgl. kolom hiernaast). Blijkbaar heerst er een vastgeroeste overtuiging dat de christen-democraten het machtssubject bij uitstek vormen.

Zo zal het jaartheme in het teken komen te staan van: discussieclub JD vs. machtssubject CDA. De Demo-redactie wil daar, zogezegd, van afwijken. Analyses van de macht geven namelijk aan dat een fixatie op de staat, c.q. het CDA, reeds achterhaald is.

In deze Demo staat alvast een artikel, waarin wordt uitgegaan van een geheel andere machtsinterpretatie. 'Politiek en lichamelijke' is het eerste deel van de weergave van een interview met Drs. Henk Oosterling, auteur van 'De Opstand van het Lichaam.'

Naast de redactionele artikelen willen wij ook ruimte bieden voor bijdragen van de lezers. De redactie hoopt dat discussie daarmee een open karakter zal krijgen. ■

Interview met Henk Oosterling over macht en verzet; deel I

Politiek en Lichamelijkheid

Henk Oosterling doceert dialectische- en moderne Franse filosofie aan de Erasmus Universiteit. Onder de noemer differentie-denken verzorgt hij colleges over o.a. Foucault, Bataille en Lyotard. Oosterling doet dat met volle overgave. Vooral de propedeuse-studenten moeten flink wennen aan zijn nogal sterke fysieke aanwezigheid en zijn Rotterdams accent waarmee hij dit toch al weerbarstige soort denken verpakt en ontvouwt.

door: Martin van Amersfoorth

Spreken, zegt Oosterling, is iets lichamelijks. Ik heb dat ook zeker aan den lijve ondervonden tijdens de twee sessies waarin Cies de Theye en ik hem interviewden. Eigenlijk zou er nog een derde sessie moeten plaatsvinden ("Hoezo drie? Is dat een dialectische tik van je of zo?"), maar de spraakwerval van de Rotterdamse filosoof was reeds van dien aard en omvang dat we alleen al daarmee een paar maanden zoet waren. Lust tot spreken dus, maar ook onlust tot spreken. Ofschoon hoopvol, riep zijn uitspraken tevens een zekere moedeloosheid op. Enigszins teleurgestelde JD-gezichten werkten Oosterling duidelijk op de lachspieren. "Nou heren, niet zo somber", zei hij dan, waarop met bulderende lach: "Dit neemt diabolische vormen aan!"

Hoopvol in ieder geval is Oosterlings nieuwe verzetsnotie - zoals uiteengezet in 'De Opstand van het Lichaam. Over Verzet en Zelfveraring bij Foucault en Bataille.' (SUA, 1989). Diabolische vormen doemden echter op wanneer werd geprobeerd de daarmee samenhangende vrijheidsdimensie te koppelen aan de politiek zoals wij die hanteren binnen de JD. Dit impliceert onvermijdelijk dilemma's. Echter, niet voor Henk Oosterling. Die heeft zijn visie op de politiek vanuit deze dilemma's herzien:

Michel Foucault

"De traditionele politiek is een gecastreerd instituut wat geen daadkracht meer kan ontwikkelen, wat ook niet meer kan motiveren. Dus waar moet je het vandaan halen? Ergens buiten die politiek, maar wel iets wat deze aangrijpt. Differentenkers bieden een mogelijkheid om die politiek vanuit een diagnostische positie nieuwe impulsen te geven die misschien lieden tot de transformatie van die politiek zelf. Dat is dan jammer. De politiek was toch altijd een middel, nietwaar? Niet een doel. Dus waarom zou je die niet oplossen als er een betere manier is?"

Oosterling begrijpt daarom ook niet dat we uitgerekend bij hem komen aankloppen:

"Waarom pik je dat op voor zo'n gesettelde jongerenbeweging? Dit boek biedt geen oplossingen, het stuurt alleen maar

terug. Dat is bewust voor open doel naast schieten."

Misschien is dat ook wel zo. Feit blijft echter, om die voetbaltermen nog even te handhaven, dat Oosterling een gecali-breerde voorzet heeft gegeven. De ruimte die daarmee wordt gecreëerd moet toch ook op adequate wijze te benutten zijn. Ook door de JD. Dat dit voor de Jonge Democraten tevens een geheel ander spelconcept impliceert mag wel duidelijk zijn.

Wat is de politieke potentie van het differentie-denken? Oosterling denkt dat die vooral ligt in het openbreken van bepaalde politieke vanzelfsprekendheden. Op een zeker niveau komt dat aspect ook wel overeen met de strategieën van de JD of D66. In die zin probeert bijvoorbeeld Van Mierlo de

aandacht te vestigen op allerlei evidenties in de politieke cultuur. Impliciet geldt dat om die te kunnen 'doorzien', een beroep moet worden gedaan op de redelijkheid, waarover wij alleen (in potentie) beschikken. Echter, dat is ook weer een evidentie op zich, en het is tevens deze vanzelfsprekendheid die de differentie-denkers willen openbreken: het autonome subject. Dit idee houdt onder andere in dat overal en altijd de mensen worden gedreven door dezelfde universele morele principes. En voorzover daar in de praktijk geen sprake van is, moeten die (door emancipatie) nog ontplooid worden.

Een belangrijke kritiek hierop komt van Michel Foucault: hij gaat er juist van uit dat subjecten door een bezetting van de macht geproduceerd worden. Gedragingen en ervaringen worden door machtswerkingen bepaald. Daarbij introduceert hij het concept van de disciplinaire macht: een dynamisch geheel van nagenoeg onzichtbare ingrepen op het lichaam. Waar de, zoals Foucault dat noemt, soevereine macht ons beperkingen oplegt via verbod en wet, bepaalt de disciplinaire macht juist hoe wij ons normaal moeten gedragen. Deze disciplinaire macht is dan ook de determinerende factor voor onze zelfverving.

De macht bezet onze lichamen via zogenaamde vertogen, waarin al het weten rondom de mens is neergeslagen. Met de vraag 'Wie of wat ben ik eigenlijk?' wordt het individu van vlees en bloed een subject wanneer het zich spiegelt aan een menswetenschappelijk vertoog. Het subject is dan een aan waarheid verbonden zelfverving.

Foucaults ideeën over macht druisen lijnrecht in tegen de marxistische of liberalistische opvatting, waarin het soevereine machtsconcept wordt gehanteerd: macht wordt geassocieerd met een bepaalde klasse, of een representatieve groep die tevens het staatsapparaat domineert. Politieke macht à la Foucault wordt echter niet bezeten maar uitgeoefend en wel in een steeds wisselend netwerk van maatschappelijke verhoudingen. Macht is dus geen monopolie van machtsapparaten en invloedrijke personen. De samenleving is juist doordrenkt van macht, die voor een belangrijk deel is gebaseerd op kennis en kennisproductie.

Oosterling schrok zich te pletter toen hij zich realiseerde wat de consequentie was van een dergelijke machtsopvatting. zo schrijft hij in het voorwoord van 'De Opstand van het Lichaam': "Na de lancering van zijn (Foucault, MvA) radicale visie op de macht (...) begreep ik pas de volle omvang van wat hij op het spel zette. Het meest dierbare goed van de moderne, westerse mens: de vrijheid om de wereld naar eigen goeddunken in te richten. En daarmee leek hij aan te geven dat ieder verzet, hoe oprecht en strategisch doordacht ook, ijdel was."

Henk Oosterling was altijd al druk bezig met allerlei vormen van actievoeren. Stond op de barricaden voor Amnesty International, de Anti-Kernenergie-beweging, actiegroepen voor buitenlandse werknemers, en nog meer van zulke organisaties. Wanneer zo'n Foucault je dan fijntjes uitlegt dat je daarmee de macht niet bestrijdt, maar juist bevestigt, dan moet deze diagnose wel als weerzinwekkend overkomen. Weerzin ging echter weer gepaard aan een soort fascinatie met iets wat volkomen brak met de manier waarop hij tegen de wereld had aangekeken.

"Op een gegeven moment bleek dan dat ik impliciet een neo-marxistische machtsinterpretatie hanteerde om analyses te maken. Tot op zekere hoogte klopten die dingen, maar ergens klopten ze ook niet. en je zag dat waar het niet klopte je het begrip van - maar ook gewoon de greep op - de dingen kwijtraakte. Dan komt er iemand die iets vertelt over macht waarvan je denkt... als dat waar is! Toch laat hij precies dat wat ik niet heb kunnen grijpen een beetje oplichten. Dan zou je dus ook wat anders kunnen zeggen over verzet, dan wat er tot nu toe gezegd is.

Differentie-denkers laten het blijkbaar niet bij dat destructieve aspect. Je kunt ze misschien wel van politiek vandalisme betichten; toch hebben ze allemaal activistisch werk verricht. Zo heeft Foucault zich met name ingezet voor in moeilijkheden geraakte delinquenten en homoseksuelen. Op soortgelijke wijze getuigen ook Lyotard, Deleuze en Derrida in hun persoonlijk leven van een weinig fatalistische instelling. In het differentie-denken moet dus ook nog een constructief aspect te vinden zijn.

"De term deconstructivisme is goed. Dat wil zeggen dat het differentie-denken een ruimte opent in een amorf gebeuren door vanzelfsprekendheden, evidenties open te breken. Er ontstaat dan een ruimte om verbanden te zien die je voorheen niet zag omdat ze helemaal in elkaar zaten. Dat is het destructieve moment. Het constructieve moment bestaat er dan eigenlijk uit met die ruimte tevens mogelijkheden te openen waardoor er dingen kunnen gebeuren, nieuwe verbanden kunnen ontstaan. Niet zozeer door de fouten van wat daarvoor plaats vond op te lossen, alswel ruimte bieden voor creatieve alternatieven. Deze kunnen niet opnieuw getotaliseerd worden - een nieuwe Waarheid, een nieuw dogma, een nieuwe ideologie, of een vaste vorm van omgaan met dingen. Deconstructivisme is misschien alleen maar laten zien dat er ruimte is. Die ruimte is er altijd geweest, maar die zagen we niet of die werd verklonterd op een of andere manier. Maar er wordt natuurlijk niet gezegd hoe we die ruimte moeten invullen. Want dan zouden ze zichzelf tegenspreken. Maar ze geloven dat de ruimte die ze scheppen ergens toe kan leiden, anders zouden ze geen activisme ontwikkelen. Alleen, de vraag is of jouw persoonlijke geloof, of jouw persoonlijke hoop een garantie is voor een planmatige ontwikkeling, en voor het tot stand brengen van bepaalde gedachtenconstructies."

Oosterling problematiseert de verhouding tussen theorie en praktijk. Vroeger huldigde men namelijk de opvatting dat de intellectueel vanuit een archimedisch punt naar de werkelijkheid kon kijken. Als verlicht bewustzijn kon hij vervolgens via theoretische reflectie de vervreemding van de massa opheffen. "Differentie-denkers zeggen dat theorie niet los kan worden gezien van een praktijk, en praktijk niet los gezien kan worden van een theorie. Dus niet in termen van marxisme: Er is een bewustzijn dat een analyse van de situatie voltrekt, en die deze vervolgens vertaalt in handlingsdirectieven; deze worden dan overgedragen aan de politieke organen en die zetten ze in werking. Zo'n relatie tussen theorie en praktijk hanteren ze natuurlijk niet. Ze gaan veel verder. Ze laten zien dat we dit denken over situaties reeds vanuit 'gepolitiseerde' be-

wustzijnsvormen doen. Dat, met andere woorden, het bewustzijn zelf een product is van een bepaalde politiek. De vraag is echter wat voor soort politiek dit is."

Een archimedisch punt om naar de werkelijkheid te kijken bestaat niet. Ook de theoreticus zit vastgeklonken aan het netwerk van wisselende maatschappelijke verhoudingen. Er bevindt zich reeds: een netwerk van machtswerkingen. Het totaliserende karakter van zijn handelingsdirectieven wordt daarin als het ware opgelost.

"In dat netwerk zijn Foucaults boeken knooppunten. Zijn uitspraken hebben naar alle kanten effecten omdat die knooppunten allemaal met elkaar samenlopen. Die uitspraken kunnen onbedoelde effecten hebben die hij niet kan bedenken. Er is bijvoorbeeld een jongerengroep, de Jonge Democraten, die zo graag wil weten hoe je je eigen partij kunt reformeren. Dus die gaat op bezoek bij een wetenschappelijk medewerker die daarover geschreven heeft. Ik bedoel, dat soort effecten zou Foucault nooit in zijn hoofd gehaald hebben. Ik ook niet trou-

wens." Als uitspraken direct inwerken op het materiele proces, heffen ze zichzelf op als objectieve reflectie. Dienstverlening aan de Waarheid is dus een illusie. Theorie als praxis kan echter een nieuw politiek wapen worden indien het als strijdmiddel wordt ingezet tegen de Waarheid. Dat is dan ook datgene wat de differentie-denkers beogen wanneer zij trachten evidenties te ontworpen.

"Die Fransen zetten een denken in gang, waarbij het niet meer gaat om het identificeren, maar om het er telkens uitlichten van kleine aspecten, die een totaal andere richting van het denken openen. Maar het ligt dus ook in hun eigen denken besloten dat er niet een kern van Waarheid in hun oeuvre ligt. Hun werk breekt vermeende waarheden open en produceert nieuwe waarheden; ze openen onze blik waardoor we anders kunnen handelen. Het gaat er dus om hoe je een denken kunt laten werken."

Probeerde Oosterling aanvankelijk Foucault de nek om te draaien, na enige tijd tracht hij toch vooral de vruchtbaarheid van zijn denken te bena-

drukken. Voorts ontdekte hij in het werk van Georges Bataille, een voorloper van het differentie-denken, de juist aanknopingspunten voor een analyse van datgene wat hem interesseert: verzet. Een en ander resulteerde dus in 'De Opstand van het Lichaam.'

"Verzet heeft allereerst iets te maken met zelfervaring. Mensen willen in hun verzet op een andere manier met de dingen omgaan. Anders verzet je je niet, of je doet het op een oncreatieve manier: dan zet je de t.v. aan, je pakt een zak chips, sla je zo nu en dan je vrouw, schop je je kind en je hond, en dan ben je klaar. Maar als dat niet bevredigend is, dan kan dat verzet een soort noodzaak zijn om de dingen zo in te richten dat ze wel bevredigend zijn. Toch zijn dit allemaal uiterlijke vormen van een dieperliggende subversie. Blijkbaar is er volgens Bataille iets anders dat de impuls voor verzet is. Dat heeft iets met zelfervaring en lichamelijke te maken."

'Dan komt er iemand, die iets vertelt over macht waarvan je denkt: als dat waar is...!'

Oosterling ging dus op zoek naar dat 'iets' waarin die aandrang voor verzet is. Voor een systematische doordening hiervan schoten de traditioneel politieke categorieën tekort, dat beseftte hij ook wel. De inhoud van het begrip 'politiek' wordt daardoor fundamenteel veranderd.

"Als je aan de doorsnee burger vraagt: 'Wat is politiek?', dan zullen ze een antwoord klaar hebben wat zich zal beperken tot parlementaire politiek, die een aantal aangrijpingspunten in de media heeft, maar die zich dan in ieder geval centreert rond het Binnenhof. Dat politiek-begrip is zo ingeburgerd dat het heel moeilijk is om dat los te laten. Maar als ze wat langer meelopen in de politieke ontwikkelingen, dan weten ze dat het 'persoonlijke politiek' is geworden. De feministische beweging, de homobeweging, de kraakbeweging zijn daar voorbeelden van. De politiek heeft zich over dat hele maatschappelijke veld uitgespreid, al was het alleen maar als buitenparlementaire- of antiparlementaire politiek. Het feit dat wij daar elke dag mee geconfronteerd worden geeft al aan dat

het ingeburgerde idee van politiek is opengebroken."

Het politieke betreft dus niet zozeer de autoritaire structuren, althans niet uitsluitend. Waar het in onze moderne, westerse samenleving vooral om gaat is de disciplinaire macht. Alles, zegt Foucault, is politiek. En voorzover het politieke bepaald wordt door macht, is alles tevens macht.

"Laten we er van uitgaan dat politiek een bepaalde collectieve gedragsvorm is, waarmee we proberen het gedrag van mensen duurzaam te bepalen. Dit sluit geweld als politieke vorm uit, want dat leidt niet tot een duurzame bepaling en zeker niet tot instemming bij het slachtoffer. Het werkt wel op dit moment, maar het is niet duurzaam. Op den duur is dat ook contraproductief. Disciplineren is duurzame bepaling; het geweld wordt bijvoorbeeld vanuit een rationeel vertoog getransformeerd tot pedagogische dwang of juridische sancties. Het gaat dus niet om disciplineren vanuit iemand die een ander disciplineert, maar door moeilijk localiseerbare krachten die die twee mensen zodanig disciplineren dat ze denken

dat de een de andere disciplineert. Dat is een verdubbelde beweging. Zo blijkt autonomie zelf al een effect van disciplineren.

Goed, maar als je zegt dat alles macht is, dan sluit je daarmee iedere ruimte uit van waaruit de macht bestreden zou kunnen worden. Ja, zegt Oosterling, maar dat 'alles' is in feite niet alles; er is wel degelijk 'iets' waarin die impuls voor verzet schuilt. Toch kun je dit 'iets' niet zonder meer in bezit nemen om het tegen de macht uit te spelen. Er zijn namelijk geen bevoorrechte verzetssubjecten (het proletariaat, de studenten, de Jonge Democraten). Het subject, dus het zelf zoals wij onszelf ervaren, kan zich ook helemaal niet verzetten, omdat het juist geproduceerd wordt door de macht. Welke instantie verzet zich dan? Oosterling: "Het lichaam."

Wanneer een filosoof aan de gang gaat met een zo alledaags concept moet je toch wel uitkijken. 'Lichaam' staat hier niet voor die stinkende zak van drek en knoken, maar voor een veld van intensiteiten. Het laat zich slechts erva-

ren in de ervaring van het verlies van juist het geobjectiveerde lichaam. Dit geobjectiveerde lichaam is het lichaam zoals wij dat bewust ervaren; alle lusten en verlangens zijn onder controle gebracht. Zonder de disciplinerende van het lichaam zijn de taal, de arbeid, de religie, de politieke jongerenorganisaties niet mogelijk. Het lichaam is het inschrijvingsoppervlak van machtswerkingen, en zo wordt het Ik als samenhangende identiteit geproduceerd. Welnu, Bataille

zegt dat de effectuering van het als zodanig geobjectiveerde lichaam noodzakelijk gepaard gaat met de overschrijding ervan. Juist door over die grens heen te gaan wordt de grens bevestigd. Dus de grens tussen het geobjectiveerde lichaam en een excessieve lichamelijkeheid.

"Dat is het verspillingmoment: het rationele subject verdwijnt. Bataille zegt dat wij uitstaan naar de verspilling, omdat het genot zo groot is, omdat het omwille van zichzelf gezocht wordt. De analogie van het orgasme maakt iets duidelijk. Orgasmes hebben we allemaal... hoop ik."

Subject en lichaam staan in een spanningsverhouding. Het zijn beide systematische momenten van een en hetzelfde gebeuren. Ieder individu neemt een dubbele positie in. Verzet wordt ook op die manier begrepen. Verzet wordt ook aan de ene kant opgevat als bezit (belang), aan de andere kant als bezetenheid (verlangen als lust). Het denken van het verzet voltrekt zich in de voortdurende verschuiving van beide perspectieven.

"Bezetenheid betekent niet dat je als een gek rond gaat open en dat je tegen de muur opkwakt. Het betekent gewoon dat er iets is wat sterker is dan jij en wat jou dingen laat doen die je - als je erover zou nadenken vanuit inhoudelijk standpunt - niet zou doen. Het punt is dat je er niet rationeel over kunt denken. Als je er eenmaal in zit is er geen mogelijkheid om daar uit te stappen. Dit hoeft niet altijd excessieve vormen aan te nemen. Het is het moment waarop je jezelf zo serieus neemt dat je jezelf kwijt bent."

Oosterling onderscheidt drie verzetsmomenten, naar analogie van het vrijheidsbegrip bij Foucault. Er moet immers een ruimte voor verzet zijn - de dimensie van de vrijheid - maar die vrijheid is van een geheel andere orde. Deze is, zoals reeds is opgemerkt, niet te vertalen in traditioneel politieke categorieën.

Het eerste verzetsmoment wordt gekenmerkt door het lichaamsexces. Oosterling: "Mijns inziens ligt hier de sleutel tot het

begrip van de amorfe onvrede en de knagende onlustgevoelens van bijvoorbeeld homoseksuelen die zichzelf enkele decennia terug nog slechts als een lusteloze huwelijkspartner konden ervaren. Of van een ontevreden huisvrouw die het zorgen moe was, maar die haar onvrede niet anders zag dan veronachtzaming en ontoereikendheid ten opzichte van haar huishoudelijke en huwelijkse plichten. Of van rebellerende pubers, die hun onvrede en verkwistende lust voortdurend in termen van onvolwassenheid en perversiteit hoorden verklaren."

Hier wordt bezetenheid negatief gekwalificeerd. Wanneer hun onvrede een collectief karakter gaat aannemen, kan het verzet als bezetenheid zich tot verzet als belang ontwikkelen. Dit is het tweede verzetsmoment, de oppositie tegen de norm - man/vrouw, redelijk/waanzinnig, werkend/werkloos, hetero/homo, rechtschapen/delinquent, etc.

"Deze ontregeling is een vorm van differentie-denken, waarin kritisch wordt aangegeven dat ik alleen maar besta bij gratie van uitsluiting van het verschil. Alleen maar door te zeggen: 'Dat ben ik niet... dat ben ik niet... dat ben ik niet; dat doe ik niet... dat doe ik niet', bepaal ik ex negativo een ervaring die ik positieveer als: 'Ik, Henk Oosterling.' In eerste instantie doet mijn omgeving dat. die zegt: 'Dat mag je niet doen, dat moet je niet doen, o ja, dat heb je goed gedaan.' Deze pedagogische disciplinerende creëert een zelfervaring."

Disciplinaire machtswerkingen roepen zo een verspreid, lokaal en concreet verzet op. Het persoonlijke wordt politiek. De feministische-, homo-, en kraakbewegingen zijn de collectieve uitdrukkingen daarvan. De zich verzettende individuen eisen weliswaar hun rechten op, maar tegelijkertijd wijzen zij al die strategieën af die hen van andere individuen scheiden en hen tot hun eigen specifieke individualiteit verplichten. Door het veelvormige verzet tegen identiteiten als 'hetero', 'mannelijk', 'verzorgende moeder', 'huisvader', 'autoriteit', wordt de status van de moderne zelfervaring op het spel gezet: wie zijn wij? Het resultaat is echter geen nieuwe samenhangende identiteit. Geleidelijk aan lossen de tegenbewegingen zich op in een veelheid van levensstijlen, waarin de verschillende ervaringsaspecten gestileerd worden tot een nieuwe zelfervaring. Er ontstaan nieuwe vertogen, waarin de evidenties rondom de lichamelijkeheid worden ontworpen. Het vertoog van Foucault is daar een van: theorie als een nieuw politiek wapen.

Dit uiteenspatten van de tegenbewegingen heeft onder andere te maken met het feit dat feministen zich laten verleiden tot een alomvattende strijd tegen de macho, homoseksuelen tegen de heteroseksueel, en krakers tegen de Staat en dat zich daarin langzaam een nieuwe Waarheid vormt. Tegenbewegingen krijgen een dogmatisch karakter; een bewijs dat de disciplinaire macht

weer greep over hen krijgt. De in de negatie ontstane ervaringsaspecten kun-

nen echter ook getransformeerd worden tot een positieve zelfervaring: de levensstijl wordt zo als bevestiging van het verschil gezien. Dit is dan ook de overgang naar het derde verzetsmoment. "Dit houdt bijvoorbeeld voor de weigering van de seksualiteit in dat het verzet tegen de heteroseksuele norm niet ligt in de absolute propagering van de homoseksualiteit of in die van de androgynie dan wel het nieuwe celibaat, maar in de overstijging van de seksualiteit als laatste en belangrijkste betekenisgever van het innerlijk."

'...knagende onlustgevoelens van bijvoorbeeld homoseksuelen...'

'...of van een ontevreden huisvrouw, die het zorgen moe was...'

De verantwoordelijkheid van Ellen Kleverlaan

oud -landelijk bestuurslid

Hoe is het allemaal begonnen?

Ellen: "Toen ik ongeveer een half jaar lid was van de JD, werd me gevraagd of ik me kandidaat wilde stellen voor het LB. De eerste kennismaking was goed bevallen en daarom leek het me interessant om een positieve bijdrage te gaan leveren aan de JD. Via een LB-functie meende ik goed aan dit verlangen inhoud te kunnen geven. Daarnaast heb ik er ook uit een soort eigenbelang voor gekozen. Ik dacht namelijk dat het goed zou zijn voor mijn eigen ontwikkeling. Overigens denk ik dat bij de meeste LB-kandidaten dat eigenbelang een belangrijke rol heeft gespeeld en speelt bij hun kandidaatstelling.

Het eerste half jaar na mijn verkiezing ben ik hoofdzakelijk bezig geweest met mezelf inwerken. Ik heb veel gepraat met mijn voorganger, ik heb me verder verdiept in mijn portefeuille en nader kennis gemaakt met mijn collega-LB-leden. De eerste grote activiteit die ik heb georganiseerd was een sprong in het diepe, waar ik veel van heb geleerd. Na die inwerkperiode kon ik wat verder gaan kijken. Ik probeerde een bijdrage te gaan leveren aan het LB als geheel en ik kreeg meer gelegenheid om me direkter tot de vereniging te gaan richten. Dit deed ik door mee te gaan denken over andere portefeuilles binnen het LB en door een concretere inhoud te gaan geven aan mijn eigen functie."

Wat hield je eigen portefeuille in?

Ellen: "Ik was gekozen tot Secretaris Scholing en Vorming en vond dat ik daarom de taak had de mensen tot bewuster nadenken aan te zetten. Ik wilde dat de JD-leden meer stil zouden gaan staan bij hun eigen houding ten opzichte van de maatschappij, dat hun maatschappelijk verantwoordelijkheidsgevoel zou toenemen. Het was me namelijk gaan opvallen dat mensen zo snel voor de makkelijkste

Op de afgelopen Algemene ledenvergadering namen zeven van de negen landelijke bestuursleden afscheid van het LB. Reden om met een van de nestors van dit gezelschap te gaan praten. Ellen Kleverlaan, tot voor kort secretaris Scholing en Vorming vertelde mij over haar ervaringen als LB-lid en over het belang van scholing en vorming. Een gesprek over weinig tijd, polarisatie en moeilijke wegen.

door: Ivo Veenkamp

weg kiezen. Te snel kiezen ze voor geaccepteerde meningen en laten ze zich ook in hun gedrag leiden door wat acceptabel wordt gevonden. Daardoor worden ze niet gedwongen echt stil te staan bij hun keuzes. De noodzaak om je eigen keuzes naar jezelf en naar anderen toe te verantwoorden ontbreekt. Ik denk dat dan de kans dat je een verantwoordelijkheid voelt naar de maat-

De Taak :

"...mensen aanzetten tot bewuster nadenken..."

schappij toe kleiner wordt, te klein zelfs. En juist dat verantwoordelijkheidsgevoel en dat maatschappelijk bewustzijn zijn naar mijn mening uiterst belangrijk. Men moet het niet erg vinden controversieel te zijn.

Mijn concrete werk bestond uit het organiseren van vaardigheidstrainingen en activiteiten met een politiek-inhoudelijk karakter. Die vaardigheidstrainingen hebben mede ten doel de deelnemers te leren kritischer naar hun eigen verhaal en argumenten te kijken. Ook moeten ze hen oefenen in het oplettend en open luisteren naar verhalen van anderen. Ik hoop dat de deelnemers door die trainingen wat bewuster en kritischer zijn gaan nadenken.

Voor de politieke-inhoudelijke activiteiten heb ik bewust niet alleen gekozen voor thema's die op dat moment in de aktualiteit waren. Ik heb geprobeerd ook thema's te behandelen die toendertijd wat onderbelicht waren, maar die ik wel van wezenlijk belang achtte. Juist om dat kritische en bewuste denken te

bevorderen, moet je af en toe een beginnende trend oppikken. Als je daar dan vanuit de JD-gedachtewereld mee aan de gang gaat, kun je bovendien de identiteit van de JD versterken. Voor dat bewuste en kritische nadenken is het overigens ook van belang dat het niet bij een thema-avond per onder-

werp blijft. Ook voor en na zo'n thema-avond moeten de JD-leden met het besproken onderwerp geconfronteerd worden. Meer nog dan nu het geval is. Een discussie moet de tijd hebben om te kunnen bezinken en niet meteen weer vervliegen."

Hoe heb het werken binnen het LB ervaren?

Ellen: "Het werken binnen het LB houdt in dat je veel en intensief omgaat met mensen die je waarschijnlijk zelf niet uitgekozen zou hebben. Het zijn bovendien niet altijd de makkelijkste mensen en iedereen heeft natuurlijk zo zijn eigen mening. Dit alles maakte dat het werken binnen het LB soms moeilijk was, maar ook zeer intrigerend en leerzaam. Ik ben er diplomatieker door geworden. Hoewel ik soms nog steeds vrij bot uit de hoek kan komen. Verder denk ik dat een goed LB-lid moet kunnen relativeren, maar ook een bepaalde overredingskracht moet hebben. Natuurlijk moet je ook leren omgaan met de grote werkdruk. Het zwaarste is eigenlijk dat je je met zoveel dingen tegelijkertijd moet bezighouden dat je intensief contact hebt met zeer uiteenlopende mensen. En mensen kunnen buitengewoon vermoeiend zijn. Het werken binnen het LB, maar ook mijn contact met de vereniging en het organiseren van activiteiten waren zeer interessante uitdagingen voor mij, waar ik veel van heb geleerd. Ik denk dat ik me nu verder heb kunnen ontwikkelen dan wanneer ik in de afgelopen periode alleen met mijn studie bezig zou zijn geweest." ■

De integratie van Oost-Duitsland in de Europese Gemeenschap

Het belangrijke jaar van trendverandering in Europa was 1985. Met Mikhal Gorbatsjov als partijvoorzitter in de Sovjet-Unie, zette de Perestroika in, en op haar beurt ontketende deze Perestroika de Oosteuropese Revolutie van 1989. Met Jac-

Dit artikel beschrijft de integratie van Oost-Duitsland in de Europese Gemeenschap (EG). Zeer opmerkelijk hierbij is het feit dat de Duitse Democratische Republiek (DDR) - met haar communistische achtergrond - blijkbaar zo snel kon integreren in de Europese Gemeenschap, en aan dit aspect is dan ook aandacht besteed in dit artikel.

door: Edwin Giltay

ques Delors als president van de Europese Commissie herwon de Europese Gemeenschap kracht en aanzien. Bijvoorbeeld: de Tsjechische President Vaclav Havel vertelde, dat de KGB de eerste stap van de omwenteling in Tsjecho-Slowakije gezet had. Het doel hiervan was de positie van de Tsjechische sociaal-democraten te versterken.

Der Spiegel vroeg afgelopen jaar aan de Westduitse minister van buitenlandse zaken (en voormalig DDR-burger) Hans-Dietrich Genscher of hij voorstander was van het EG-lidmaatschap voor de DDR "Das zu entscheiden ist Sache der DDR. Aber wir sollten vorbereitet sein," antwoordde hij. Ook Euro-president Delors onderkende al vroeg de mogelijkheid van de DDR om EG-lidstaat te worden. Op 22 oktober 1989 deelde hij hierover in het Franse televisieprogramma Grand Jury mee: "Zeker. Waarom niet?" Later erkende hij dat zijn vrijmoedigheid slechts gespeeld was.

De optie van het EG-lidmaatschap was nog te nieuw voor de DDR. Stereotypisch was mijn bevinding in september dit jaar in het Oostduitse plaatsje Heiligenstadt. In de stadsbibliotheek aldaar was nauwelijks enige informatie te vinden over de Europese Gemeenschap. Ook de vriendelijke bibliothekaresse bleek deze gemeenschap nauwelijks te kennen. Ze wist alleen dat de EG het Westeuropese equivalent van de Comecon was. Het Westduitse tijdschrift Integration schrijft: "Die EG befand sich somit ausserhalb der Erlebniswelt der DDR-Bürger, ausgenommen ein relativ enger Kreis von Ausserhändlern, Diplomaten und in gewissem Mas-

se Politicologen. ... Er erscheint daher nur natürlich, daher Realität der europäischen Integration unbewusst nicht selten auf Perzeptionen zurückgegriffen wurde, die aus der Wahrnehmung des RGW [Comecon] stammten."

Ook was de DDR niet voorbereid op de democratie en vrijheid die in de Europese Gemeenschap zo vanzelfsprekend is. Zo bezat de bibliotheek van Heiligenstadt bijvoorbeeld geen kopiëermachine. (Hiermee zou immers anti-socialistische propaganda vermenigvuldigd kunnen worden.) Het is dan ook te begrijpen, dat de teksten die ik aldaar aantrof doordrongen waren van de socialistische ideologie. "Ziel der EG ist es, das imperialistische Herrschaftssystem in Westeuropa zu stabilisieren und der Veränderung des Kräfteverhältnisses in der Welt zugunsten des Sozialismus entgegenzuwirken," schrijft het Oostduitse ökonomische Lexikon.

De verstarring van het politieke systeem van de DDR verminderde onder invloed van de Perestroika. Deze Russische herstructurering drong pas in oktober 1989 door tot Oost-Duitsland. Partijvoorzitter Gorbatsjov bezocht Oost-Berlijn bij de veertigste geboortedag van de DDR. Hier maakte hij voor de internationale pers - in nauwelijks verholde vorm - de noodzaak van hervormingen in Oost-Duitsland kenbaar. Die avond kwam het in vele Oostduitse steden tot volksdemonstraties.

Honderdduizende Oost Duitsers vluchtten via andere Oosteuropese staten naar het Westen. Meer en meer van de achterblijvende burgers kwamen tot demonstraties. Het volk schreeuwde de leus "Wir sind das Volk!" De climax

werd bereikt op de avond en nacht van negen op tien november. Omdat deze nacht samen viel met de Kristallnacht in 1938, werd deze dag geen nationale feestdag van de verenigde Bondsrepubliek. De Berlijnsche muur "verbruizelde,"

zoals Der Spiegel schreef. Na deze werkelijke socialistische revolutie konden de Oost Duitsers de overvloedige rijkdom van de Bondsrepubliek Duitsland (BRD) aanschouwen. Hierdoor werd de Oostduitse omwenteling onlosmakelijk verbonden met de zucht naar het andere, kapitalistische Duitsland. Het DDR-volk wilde nu bij de BRD behoren, en schreeuwde: "Wir sind ein Volk!"

Terwijl in Oost-Duitsland over Europese integratie gesproken werd, bleek er een tekort aan begrip wat betreft de Europese Gemeenschap in het proces van de Duitse hereniging. Bij de eerste vrije verkiezingen van de DDR op 18 maart 1990 was de samenhang tussen de Duitse vereniging met de BRD en de vergroting van het EG-territorium, aldus Integration. Na de grote overwinning van de door West-Duitsland geëxporteerde politieke partijen (die alle vóór vereniging van beide staten waren) veranderde deze situatie.

In de preambule van de grondwet van de Bondsrepubliek is het streven opgenomen "in freier Selbstbestimmung die Einheit und Freiheit Deutschlands zu vollenden." Doordat de Duitse hereniging deel uitmaakte van de BRD-constitutie was een referendum (of verkiezing) in West-Duitsland hiervoor niet nodig. Door de achtergrond van de op historische ervaring gegronde zorgen van Duitslands bureu en de volkenrechtelijke zorgen over Duitsland, is het duidelijk dat alle betrokkenen en geïnteresseerden bij de oplossing van de sentimenten van Duitslands bureu ('Duitse vraag') betrokken moeten worden. Het Blätter für deutsche und internationale Politik is van mening, dat wanneer men

over de veiligheidsaspecten van Duitslands burenen spreekt, men natuurlijk meteen denkt aan de Conferentie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (CVSE) en aan de Noordatlantische Verdragsorganisatie (NAVO). De Amerikaanse president George Bush dacht naast de NAVO aan de Europese Gemeenschap (aldus

een citaat in de European Affairs). Integration schrijft over de inbedding van Duitsland in de Europese Gemeenschap: "(es) wird nicht zuletzt auch als eine sicherheitspolitischen Garantie für die Nachbarvölker angesehen, bei denen die bevorstehende Vereinigung auf grund der bitteren historischen Erfahrungen nicht selten Befürchtungen auslöst."

Euro-president Delors verkondigde dat Oost-Duitsland niet te vergelijken is met andere Oosteuropese staten. De DDR was veel meer een geprivilegieerde "uitzondering." Hieraan lagen twee zaken ten grondslag: de Duits-Duitse handel was geen buitenlandse handel; zo was er bijvoorbeeld geen belastinggrens. De DDR was namelijk niet erkend door de BRD. Een integraal deel van het Verdrag van Rome (1957) was het 'Protokoll über den innerdeutschen Handel und die damit zusammenhängenden Fragen.' Hiermee had de Europese Gemeenschap de bijzondere status van de Duits-Duitse handel geaccepteerd. Deze Oost-West handel zou zelfs in harmonie samen moeten gaan met de verwezenlijking van het afschaffen van de EG-binnengrenzen op 31 december 1992 (Europa 1992), meent het Presse- und Informationsamt der Bundesregierung. Maar hiermee was de DDR nog geen "13de" lidstaat van de Europese Gemeenschap, schrijft het 'Blätter für deutsche und internationale Politik'. Zo was de Duits-Duitse handel niet onderworpen aan het EG-Regime.

Artikel 116 van de BRD-grondwet rekent tot de burgers die de Duitse staatsburgerschap bezitten het "Gebiete des Deutschen Reiches nach dem Stande vom 31. Dezember 1937." Oostduitsers waren weliswaar burgers van een niet-EG-lidstaat, maar zij konden het aanbod van het gezamenlijk-Duitse staatsburgerschap accepteren, en zich als EG-burger beschouwen. Bovenstaande is echter alleen maar een interpretatie. Om van die papieren regel te kunnen profiteren, moesten de DDR-burgers wel eerst aan een BRD-paspoort zien te komen. De staatsburgerschapsv erklaring van de Bondsrepubliek was bovendien geen deel van het Verdrag van Rome, schrijft Europa-Archiv.

Het resultaat van de discussie over de juridische weg van de Duitse vereniging liep naar vereniging door middel van artikel 23 van de BRD-grondwet. Dit artikel luidt als volgt: "In anderen Teilen Deutschlands ist es [deze grondwet] nach deren beitriff in Kraft zu setzen." Met dit artikel werd Saarland in 1957 geïncorporeerd in de Bondsrepubliek, en op deze manier zou ook het DDR-territorium in de Bondsrepubliek geïntegreerd worden. "Volgens artikel 23 van de grondwet van de Bondsrepubliek wordt de DDR, met zijn zestien miljoen inwoners, gewoon opgeslokt," formuleert het Europa van Morgen, het tijdschrift van de Europese Commissie in Nederland.

De regel van beweeglijke verdragsgrenzen behelst, dat wanneer het grondgebied van een staat verkleind of vergroot, de verdragen die deze staat sluit deze grensveranderingen volgen. Wanneer de Bondsrepubliek dus groter wordt, zal evenzo de Europese Gemeenschap groter worden.

Voor de integratie van de DDR in de BRD is hierdoor geen verandering nodig van het Verdrag van Rome. Er voegt zich namelijk geen extra staat bij de Europese Gemeenschap, maar er komen zestien miljoen EG-burgers bij. Hierdoor werd de EG-beslissing omzeild dat de Europese Gemeenschap pas nieuwe lidstaten kon opnemen na Euro-

pa 1992. De DDR zal in de hoedanigheid van nieuwe BRD-bondslanden in de Europese Gemeenschap worden opgenomen op de datum van de Duitse vereniging.

Der Spiegel schrijft, dat Commissiepresident Delors de beslissing van artikel 23 als manier van de Duitse hereniging alleen maar uit de pers vernam. De Europese Commissie werd - in eerste instantie - niet door de bondsregering genformeerd over de Oostduitse incorporatie in de BRD, en als consequentie hiervan de Oostduitse incorporatie in de Europese Gemeenschap. Ik vroeg eind oktober dhr. Rat, de persattaché van de Duitse ambassade in Nederland, waardoor deze slechte informatiestroom werd veroorzaakt. Hij antwoordde, dat enerzijds de snelheid van het verenigingsproces van de Duitslanden een rol speelde. Anderzijds bleek dit gebrek aan informatie veroorzaakt door het feit, dat de Duitse eenwording

in eerste instantie een zaak was van de vier overwinnaars van de Tweede Wereldoorlog samen met de twee Duitslanden, en hiermee niet in eerste instantie een zaak van de

dertiende lidstaat van de EG of grensverandering voor de BRD?

De Europese Commissie werd - in eerste instantie - niet door de bondsregering geïncorporeerd

De DDR was meer een geprivilegieerde "uitzondering"

Europese Gemeenschap.

Een EG-lidstaat heeft echter een informatieplicht - geregeld in het Verdrag van Rome - aan de Europese Gemeenschap. De Europese commissaris van buitenlandse zaken Frans Andriessen wees de bondsregering hierop.

Op 28 April 1990 hield de Europese Raad een speciale conferentie in Dublin over de vereniging van de Duitslanden. Vóór de conferentie had bondskanselier Helmut Kohl al meegedeeld, dat het grote Duitsland geen verdere aanspraak zou maken op een derde Duitse commissaris of op meerdere Duitse EG-parlementariërs, schrijft Der Spiegel. De Europese regeringsleiders gingen akkoord met de automatische integratie van de DDR in de Gemeenschap. Hoewel de Bondsrepubliek geen extra vertegenwoordigers wenste, prefereerde het Europese Parlement extra Europarlementariërs als afgevaardigden van de voormalige DDR. Achttien inwoners uit de voormalige DDR voegen zich in december 1990 als waarnemer

bij het Europese Parlement. Waarschijnlijk worden zij na de Europese Parlementsverkiezingen van 1994 volwaardige Europarlementariërs met stemrecht.

Het Duitse verenigingsproces kon voortgaan. Op 1 juli 1990 werd de economische unie tussen de beide Duitslanden ingevoerd, waarmee de Westduitse Mark de munt van Oost-Duitsland werd. Omdat de Comecon-partners van de DDR onvoldoende over deze harde valuta beschikten, werden als gevolg hiervan de meeste Oostduitse leveringen aan de Comecon gestaakt.

Later werd het verenigingsverdrag gesloten, dat inging op drie oktober. Dit verdrag behelsde: De vijf bondslanden en Berlijn sluiten zich aan bij de Bondsrepubliek (artikel 1). Berlijn werd de hoofdstad van de Bondsrepubliek (artikel 2). De verdragen van de Europese Gemeenschap golden ook in de nieuwe gebieden (artikel 10). En hiermee hadden de Duitsers hun streven naar "Einheit und Freiheit" dan bereikt en beëindigd.

De werkgroep van de Europese Commissie, die de voorwaarden voor en gevolgen van de DDR-integratie bestudeert, heeft nu pas ervaren hoe gecompliceerd het proces zal zijn om de Duitse deelstaten EG-conform te verenigen. De voorzitter van de Europa-Union Afdeling Kassel, notaris Carl Winsloe, vertelde me

daarentegen dat hij van mening was dat nog nauwelijks nagedacht was over de gevolgen van de Duitse hereniging voor de Europese Gemeenschap. Der Spiegel schrijft over "hochkomplizierte" problemen, enkele hiervan zijn:

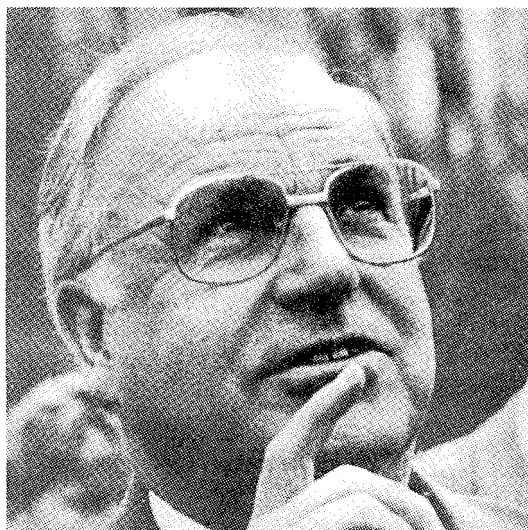
De Europese Commissie is verantwoordelijk voor de handels- en leveringsovereenkomsten van de DDR met haar Comecon-partners. (De buitenlandse handel is immers alleen een zaak van de Europese Gemeenschap.) Deze overeenkomsten zijn in tegenpraak met de EG-regels voor de buitenlandse handel. De Europese Commissie in Berlijn informeerde mij hierover telefonisch dat het verenigde Duitsland geen nieuwe Comecon-verdragen zal aangaan; de oude verdragen zullen langzaam aflopen. Het Europa van Morgen meent, dat een abrupt af-

breken van deze handelsrelaties de Oostduitse economie, en die van zijn Comecon-partners, zou verstoren.

De desolate Oostduitse economie heeft dringend overheids hulp nodig. Overheidsingrijpen in de industrie is echter naar het EG-recht alleen onder nauwkeurig vastgestelde voorwaarden veroorloofd.

Door de incorporatie van de DDR moeten in de EG-landbouwpolitiek prijzen en productiequotas worden aangepast.

In geval van een directe toepassingsverklaring van de EG-normen voor de milieuvervuiling zou nagenoeg het gehele Oostduitse bedrijfsleven stil komen te liggen. De EG-normen worden dan ook niet door het verenigde Duits-

land vervuld. Pas eind 1995 zou de EG-milieuwetgeving geheel van kracht kunnen worden gesteld in de nieuwe Duitse bondslanden, schrijft het Europa van Morgen.

Bovenstaande problemen zijn onoplosbaar. De Europese Commissie heeft volmachten gekregen om tal van uitzonderingen te maken op de EG-wetgeving. Het Europese Parlement amendeerde de volmachten voor de Europese Commissie meerdere keren ten behoeve van volledige informatie over deze uitzonderingen. Ook eiste het Europese Parlement duidelijkheid over de financiële gevolgen van de Duitse eenwording; wat daarover bekend is geworden werd als uiterst mager gekwalificeerd.

De Oosteuropese Revolutie van 1989 ging in Oost-Duitsland gepaard met de roep naar macht van het volk. Na de

revolutie exporteerde de BRD haar politieke partijen, die voorstander waren van een hereniging van de beide Duitslanden. Deze partijen waren zeer populair bij de eerste - en enige - vrije verkiezingen in de DDR van 18 maart 1990.

Voor de integratie van de DDR in de BRD op 3 oktober 1990 volgens artikel 23 (van de BRD-grondwet) breidt het BRD-grondgebied uit. Echter door middel van de regel van beweeglijke verdragsgrenzen breidt door deze incorporatie ook het grondgebied van de Europese Gemeenschap zich uit, zonder dat daarvoor een verandering van de EG-verdragen voor nodig is. De Europese Commissie-president Delors was niet of niet goed hierover geïnformeerd.

Er was dan ook sprake van een volledig tekort aan informatie over de relatie EG-DDR.

Op de Dublin-conferentie van de Europese Raad werd Oost-Duitsland in de Europese Gemeenschap verwelkomd. Net zoals President Bush prefereren de Europese leiders het dat - een groot land als - Duitsland lid blijft van een supra-nationale organisatie. Dit werd gezien als een adequate oplossing van de 'Duitse vraag.' De problemen bij een EG-conforme integratie van de DDR in de Europese Gemeenschap bleven hierdoor onderbelicht. ■

Schengen : ondermijning van de Europese integratie

Hoewel het Schengenverdrag geen onderdeel uitmaakt van het recht der Europese Gemeenschappen, is het wel een gevolg van de Europese integratie. De in juni '84 te Fontainebleau bijeengekomen Europese Raad nam immers een verklaring aan die erop neer kwam dat gestreefd moest worden naar het afschaffen van politie- en douaneformaliteiten aan de communautaire binnengrenzen. Het idee hierachter was dat de "Europese burger" eindelijk iets van de EG zou merken.

Binnen EG-verband is besloten dat de voltooiing van de interne markt op 1 januari 1993 een feit moet zijn. Omdat in het Schengenverdrag 1 januari 1990 als streefdatum was opgenomen, werd het Schengengebied beschouwd als proeftuin voor het wegvallen van de binnengrenzen in 1992.

Het aanvullend akkoord

Het Schengenverdrag stond vol mooie voornemens, maar er was vrijwel niets uitgewerkt. Daarom begon direkt na de ondertekening het zogenaamde Schengenoverleg om te komen tot een aanvullend akkoord waarin alles tot in de puntjes geregeld zou worden.

Er kwamen vier ambtelijke werkgroepen op de terreinen polititie en veiligheid, personenverkeer, goederenvervoer en douane. Hun adviezen gingen naar de Centrale Onderhandelingsgroep (C.O.G.) die bestond uit een hoge ambtenaar per land (Nederland werd hierin vertegenwoordigd door de secretaris-generaal van het Ministerie van Economische Zaken). De C.O.G. besloot dan wat moest worden voorgelegd aan het staatssecretarissenoverleg, waar de uiteindelijke besluiten werden genomen. In dit overleg werd Nederland vertegenwoordigd door de staatssecretarissen van Buitenlandse Zaken en Justitie.

Op 14 juni 1985 werd te Schengen door de regeringen van de vijf EG-lidstaten (Belgie, Nederland, Luxemburg, de Bondsrepubliek en Frankrijk) een verdrag ondertekend om de controles aan de onderlinge grenzen af te schaffen. Dit zogenaamde Schengenverdrag kwam voort uit een initiatief van de vervoersministers van de Benelux en de B.R.D. In mei '84 kwamen ze overeen te streven naar de liberalisatie van het goederenvervoer. Twee maanden later sloten de B.R.D. en Frankrijk een overeenkomst van soortgelijke strekking.

door: Xander Vlek

Midden november 1989 gaven de regeringen een perscommuniqué uit waarin vermeld stond dat het Aanvullend Akkoord een maand later ondertekend zou worden. Het Europees Parlement (EP) nam daarop een resolutie aan waarin het de Schengenlanden oprise het Aanvullend Akkoord pas te ondertekenen als de nationale parlementen en het EP bij de besluitvorming zouden zijn betrokken. Het mocht hier dan officieel gaan om een puur intergouvernementeel verdrag, in feite ging het om een wet voor een deel van de EG die tot stand dreigde te komen zonder overleg met de nationale parlementen, laat staan met het EP.

Waar het machteloze EP niet slaagde in het uitstellen van de ondertekening, gebeurde dit toch dankzij de val van de Berlijnse muur. De regering van de Bondsrepubliek vroeg om uitstel van ondertekening omdat ze eerst de konsekventies van het Aanvullend Akkoord voor de Duitse eenwording wilde bestuderen. Dit had echter niet tot gevolg dat het EP en de nationale parlementen inspraak kregen.

Een half jaar later werd het Aanvullend Akkoord uiteindelijk toch getekend. Dit gebeurde op 19 juni 1990 aan boord van een Luxemburgse rondvaartboot. Een tweede EP-resolutie op de donderdag ervoor had geen enkele invloed gehad.

Samenvatting van het aanvullend akkoord

De inhoud van het 142 artikelen tellende Akkoord komt op het volgende neer:

- Elk land handhaaft gewoon zijn eigen vreemdelingenbeleid. Er komt slechts een gemeenschappelijk visum voor ten hoogste drie maanden. Verder krijgen vervoerders

(denk hierbij vooral aan de luchtvaartmaatschappijen) de verplichting opgelegd te controleren of hun passagiers wel in het bezit zijn van de vereiste papieren. Blijkt bij aankomst in het Schengengebied dat een passagier niet over die papieren beschikt, dan is de vervoerder, op straffe van sancties, verplicht hem terug te brengen naar het land van herkomst. Dat deze regeling in strijd is met het Verdrag van Geneve, dat verbiedt vluchtelingen terug te brengen naar een land waar ze kans lopen vervolgd te worden, is de opstellers ervan kennelijk ontgaan.

Ook is het niet langer meer verplicht voor het eerste land waar een vluchteling asiel zoekt om dit verzoek in behandeling te nemen. Wel is gesproken dat elk asiolverzoek door een van de landen in behandeling zal worden genomen.

De politiediensten van de Schengenlanden zullen meer gaan samenwerken. Dit houdt tevens in dat politieagenten de grens over mogen om verdachten te observeren, te achtervolgen en eventueel aan te houden. Daar moet echter wel van te voren toestemming voor worden gevraagd, tenzij er haast bij is.

Ook hier weer is er geen uniforme regeling; de bevoegdheden van agenten buiten hun eigen land zullen afhangen

Jacques Delors

van verklaringen die per land kunnen verschillen.

- De Schengenlanden zullen een coördinatieteam van politiefunctionarissen oprichten die zich bezig zal gaan houden met de strijd tegen verdovende middelen. Het zal mogelijk worden uit illegale handel in verdovende middelen verkregen vermogenswinsten in beslag te nemen. De materie is echter weer niet goed uitgewerkt: het is volstrekt onduidelijk of de handel in softdrugs illegaal is of niet. Deze handel, die alleen in Nederland gedoogd wordt in de zogenaamde coffeeshops, blijft dus zijn onduidelijke status behouden.

- Een essentieel element in de politieke samenwerking is het Schengen Informatiesysteem (S.I.S.), een uitgebreid computernetwerk. Het zal een register bevatten van gesignaleerde personen en goederen. De gegevens die verzameld mogen worden zijn vooral de identiteitsgegevens, de reden waarom de persoon gezocht wordt en of hij gewapend dan wel gewelddadig is. Het coördinatiecentrum komt in Straatsburg. Ook hier is de uitwerking nogal summier.

- Om de vele onduidelijkheden in dit Akkoord uit te werken zal er een Uitvoeren Comité worden opgericht dat unaniem beslissingen neemt. Het zal bestaan uit een minister per land en moet verder worden bijgestaan door

ambtenaren. Regels die in het kader van dit verdrag door het Comité worden opgesteld, zullen kracht van wet hebben. Hierop is geen enkele democratische controle mogelijk en mogelijke benadeelden kunnen evenmin naar een (internationale) rechter stappen.

Conclusie

In plaats van vijf jaar te werken aan dit slecht uitgewerkte en ondemocratische verdrag, hadden de Schengenlanden zich beter bezig kunnen houden met het voorbereiden van de EG-wetgeving voor na 1991. Want als straks door de voltooiing van de interne markt de binnengrenzen wegvallen, zal het Verdrag van Rome moeten worden aangepast en uitgebreid met een EG-variant van het Schengenverdrag. Maar ze weten niet van ophouden en als het aan hen ligt moet het Aanvullend Akkoord model staan voor dat verdrag.

Het is trouwens maar de vraag of het Aanvullend Akkoord ooit in werking zal treden. De datum van 1 januari 1990 is overduidelijk niet gehaald en nu, na de ondertekening, moet het nog worden bekrachtigd door de parlementen van de Schengenlanden. Als die dat niet gauw doen is het werk van al die ambtenaren voor niets geweest. Het Aanvullend Akkoord vermeldt immers dat het van tijdelijke aard is (dus tot 1 januari 1993).

Wat onze Tweede Kamer betreft, die heeft al laten weten niet stilzwijgend met het verdrag in te zullen stemmen, maar het is nog niet bekend wanneer het desbetreffende debat zal plaatsvinden. De beleidsmedewerkster van Justitie van de Tweede Kamerfractie van D66 heeft mij desgevraagd meegedeeld dat dit waarschijnlijk nog een jaar op zich zal laten wachten. ■

Gotspe

Xander Zwagerman

Stel, er is een land dat economisch nauwelijks het hoofd boven water kan houden. Het kan haar eigen bevolking voeden, maar uit veiligheidsoverwegingen moet het een (te) grote investering doen voor het in stand houden van het leger. Dit land wordt overspoeld door vluchtelingen die een ander land ontvluchten omdat de bevolking hen haat. De verhouding van de nieuwkomers op de bevolking zal binnen enkele jaren een op drie zijn. Hoe zou de internationale gemeenschap reageren? Iedereen kan antwoorden; de hulp zou massaal zijn.

Het gaat in werkelijkheid niet om een gewone staat, het gaat hier om Israël. En plotseling gelden algemene regels niet meer. Europese vertegenwoordigers komen in Israël, niet om financiële hulp te beloven die nodig is voor de opvang van een miljoen voor anti-semitisme gevluchte Sowjet-joden, maar om te waarschuwen dat de reeds bestaande economische banden wel eens verbroken kunnen worden als Israël haar halsstarrige houding tegenover de PLO, een van Saddam Husseyns meest betrouwbaarste bondgenoten in de golf-crisis, niet wijzigt. Een mooie illustratie van het begrip GOTSPE.

Als een klein aantal Israelische politieagenten tegenover een woedende menigte Palestijnen, die stenen gooiën naar joodse gelovigen, het geduld verliest, veroordeelt men Israël. Weer een gotspe? Is hier sprake van selectieve verontwaardiging?

Mensen zeggen dat de joden niet datgene moet doen met de Palestijnen wat hun is aangedaan door de Nazi's. Het zijn vaak dezelfde mensen die zeggen dat ze er begrip voor hebben dat de Palestijnen de kant kiezen van Saddam Husseyn, de Palestijnen hebben al zo lang onder de bezetting geleden... Een paradox, een gotspe?

Als, zoals in de vorige DEMO stond, de strijd in het Midden-Oosten nu om de nucleaire macht gaat, hoop ik dat Israël die strijd wint. In ieder getuigt het van veel inzicht dat de Israelische luchtmacht destijds een kernreactor in Irak bombardeerde, anders had Saddam Husseyn nu een kernbom gehad... ■

Oost-Europa

Interne markt of satelliet?

Ontegenzegglijk is het van belang dat we proberen de Europese eenwording niet van de processen in Oosteuropa los te zien. Daarnaast zijn culturele aspecten moeilijk te scheiden van economische en militaire aspecten. Toch zal dit stuk voornamelijk economisch getint zijn.

De veranderingen die na '92 plaatsgevonden moeten hebben zullen in het leven van de gemiddelde Europeaan, zo spiegelen de mensen in Brussel het ons tenminste voor, op z'n minst zo ingrijpend zijn als de veranderingen in Oosteuropa. Of dit waar is laat ik hier in het midden: Feit is dat het Europees huis in een tijdspanne van vijf jaar een ingrijpende interieurwijziging ondergaat. Laten we hopen dat het huis aan sich er steviger en leefbaarder op wordt.

Nu is het probleem dit: worden de verschillende Oosteuropese staten, voorheen de satellieten van de Sovjet Unie, bijgebouwtjes aan dat huis: Of gaan we muren doorbreken en in feite een nieuw huis bouwen. Een groter huis is moeilijker te onderhouden maar biedt

wel meer mogelijkheden. Ik kies voor de laatste optie.

Het eerste probleem dat zich nu voordoet is bij uitstek van economische aard: De inwisselbaarheid van de munten. Jarenlang is het zo geweest dat, om verschillende redenen, munten uit Oosteuropa niet inwisselbaar waren tegen harde Westerse valuta. Een nogal middeleeuwse toestand. Om de munten vrij inwisselbaar te laten zijn dient er een systeem van im- en export te zijn. Ik ben geen econoom dus ik zou niet kunnen zeggen wat de precieze stand van de handelsbalans is maar het kost me niet veel moeite om in te zien dat die er niet rooskleurig uitziet voor de Oost-Europeanen. Wat vroeger de Amerikanen voor ons deden in de vorm van Marchallhulp doen wij voor de Oost-Europeanen met de Oosteuropabank. Het verschil is dat wij het beestje bij de naam noemen: we willen investeringen doen om er op langere termijn allemaal beter van te worden.

Een van de eerste dingen waar behoefte aan is, is techniek in simpele vorm. Om langzaam maar zeker techniek in een slechtere infrastructuur te druppelen is geen goede remedie. Mij staat meer een basale oplossing voor ogen: Met behulp van Westerse investeringen fabrieken bouwen in Oosteuropa,

fabrieken ombouwen, personeel bijscholen en met de op die manier verkregen producten de Europese markt op gaan. De technisch hoogwaardige producten niet alleen afzetten in Oosteuropa maar vooral ook exporteren. De Oosteuropabank zal de omstandigheden voor jonge Westerse ondernemers en investeerders zo moeten maken dat het voor deze mensen vrij gemakkelijk is een nieuw project vanaf het begin op te starten in Oosteuropa. Wat ons nu te doen staat is deze handelsbalans in een voor Oost-Europeanen positieve zin te beïnvloeden. Hierbij ga ik voorbij aan het potentieel dat reeds aanwezig is in Oosteuropese landen. Dat er al mogelijkheden bestaan en dat die misschien al zijn benut is voor de vraagstelling van minder belang.

De vraag of Oosteuropa na 1992 deel uitmaakt van de interne markt of een satelliet wordt van de EG is van uitermate groot belang. Ik druk mij voorzichtig uit als ik zeg dat binnen nu en een half jaar er een beslissing moet vallen over deze vraag. Gespannen moeten wij alle openingen die landen als Tjechoslowakije en Hongarije naar het westen toe zoeken volgen en hen daar waar mogelijk is de helpende hand geven. ■

N
I
E
U
W
B
O
E
D
A
P
E
S
T

Uit de autoradio schalt Amerikaanse muziek.
I'm just a lonely boy, lonely and blue.
De taxichauffeur scheurt door de nacht
en wij zien de stad aan ons voorbijschieten.

Hij verstaat geen Engels, Duits of Frans,
maar zoals velen spreekt hij wel de taal
van het geld. Change change. Wechsen, wechsen.
Maar ach, ook menig bezoeker staat langer stil

voor de prijskaartjes in de etalages dan voor
de gebouwen aan deze boulevards van vervlogen hoop.
Neen, ik wil niet weten waar McDonald's is.
Ik was op zoek naar Boedapest, oud Boedapest.

Gaston C.M. Siegelaer

Rotterdam, 31 oktober 1990

Zie verder
het verslag
van de
SLOHO
excursie

Oost-Duitsland/Polen: Westerse broodroof en omkoping

Ook deze reis had een educatief tintje. In de lijn van de opleiding hebben we Duitse en Poolse pedagogische opleidingen en basisscholen bezocht. Je merkt dan al snel, dat onderwijssystemen per land erg kunnen verschillen. In Duitsland bijvoorbeeld, hebben veel meer vrouwen een

(full-time) baan dan in Nederland. De kinderen gaan hierdoor op een veel jongere leeftijd naar school en kinderen kunnen er de hele dag blijven. Zo wordt op school gegeten en bestaan er na schooltijd allerlei facultatieve speel- en knutselprogramma's.

De eerste nacht sliepen we in een soort internaat bij een Oostduitse Pabo in Potsdam. Deze stad met historie ligt ten westen van Berlijn. De meeste studenten slapen in dat gebouw bij de school en betalen een tientje per maand voor bed, de schoonmaak en de was. Ook kunnen zij op school voor een paar cent eten. Dit alles is mogelijk dankzij de vriendelijke steun van de communistische bestuurders. Waarschijnlijk zullen de studenten al snel meer geld voor de kost en inwoning moeten betalen. En zo verandert alles in een sneltreinvaart in Oost-Duitsland. De westerse opvattingen en methoden overspoelen het land. Dit is goed te zien als je door de hoofdstraat van Potsdam loopt. Voor de Potsdammer winkels heeft een hele horde Westduitse handelaars hun kraampjes neergezet. De betere (?) en exclusieve produkten vinden gretig aftrek. Sinds de eenwording laten de westduitsers zien welke zegeningen het kapitalisme brengt, al kost dit wel menig Oostduitser zijn baan. De werkloosheid in Oost-Duitsland wordt steeds massaler en is er probleem nummer een.

De val van het communisme heeft ook gevolgen voor de mensen die een hoger bestuurlijke post of een baan met veel verantwoordelijkheid hadden. Zij moeten het veld ruimen. Hier zit

Niet dat ik vaak op reis ben of zo, maar een week na de Sloho-excursie toog ik met 45 andere PABO-studenten opnieuw per bus naar Oost-Duitsland, om daar eens wat cultuur en christelijke beschaving te brengen. Dit laatste was een grapje.

door: Sibrand Hofstra

soms iets oneerlijks in. De directeur van de school in Potsdam sprak ons toe op zijn laatste werkdag. Ook hij moest, omdat hij al 10 jaar hoofd is, verdwijnen, terwijl hij overkwam als een bijzonder oprecht man met veel hart voor de school.

COLA

9s Avonds in de bus, net over de grens met Polen, gebeurde er iets vreemds. De bus moest stoppen en de buschauffeur wist direct te melden dat hij te snel gereden had. De politiemensen die buiten stonden hadden vermoedelijk een bepaalde wens geuit, want opeens ging er een nerveus geroep om twee blikjes cola in de bus op. De blikjes werden koortsachtig naar voren doorgegeven en de chauffeur kon zonder boete doorrijden.

Om elf uur kwamen we dan bij onze meest oostelijke bestemming aan; Poznan, 300 kilometer ten westen van Warschau. We kwamen weer bij een soort PABO aan, waar de Poolse studenten met hun familieleden al stonden te wachten. Per twee werden we bij gastgezinnen ondergebracht en de meesten hebben er een fantastische tijd gehad. De familie waar ik logeerde bestond uit twee meisjes die studeerden, een vader en moeder die beiden werkten en een oma. Deze oma fungeerde veelal als tolk, want zij was de Duitse taal machtig.

Dat Polen een katholiek land is, bleek die donderdag, de eerste november. Het is dan Allerheiligen en op die dag worden overleden familieleden

herdacht, wat tot grote drukte leidt op begraafplaatsen. De mensen leggen bloemen en dennetakken op de graven en zetten er brandende kaarsen op. Dit is, zeker als het donker wordt, een indrukwekkend gezicht. Helemaal vooraan bij de door ons bezochte begraafplaats was

een herdenkingsteken voor de door communisten vermoorde priester Paoeneskov neergezet. De honderden kaarsjes en de vele bloemen die er bij lagen maakten duidelijk hoeveel deze man voor het Poolse volk heeft betekend.

Ons gastgezin was naar Poolse begrippen redelijk welgesteld. We hebben er heerlijk en overdadig gegeten en in de kamers stond bijvoorbeeld prachtig meubilair en waren tv en geluidsapparatuur aanwezig. Heel Poznan zag er in de bleke herfstzon veel minder grauw en ellendig uit als we ons hadden voorgesteld. De mensen waren goed gekleed en in de winkels was veel te koop. Op straat reden veel kleine Polski-Fiats en andere kleine wagens, die stuk voor stuk een geweldige hoeveelheid stank en uitlaatwalm produceerden. De kleine, vooroorlogse trammertjes zagen er schattig uit, maar een ritje er in was minder plezierig, doordat bijna elke tram letterlijk was volgepropt met mensen. Als Nederlander ben je dan verbaasd als je geen enkele reiziger hoort mopperen of schelden.

GITAAR

De waardevermindering van het geld voltrekt zich in een zeer snel tempo. Bijna elke dag worden de prijzen weer hoger, terwijl het loon gelijk blijft. Ook al is nu bijna alles te koop en is er niets meer op de bon zoals vroeger, er zijn slechts weinig mensen die van deze situatie profiteren. Als Nederlander kun je er nog wel goedkoop voor consumptie goederen terecht. Voor 800.000 slot-

ty koop je een elektrische gitaar, voor 1.000 slotty een postzegel voor de kaart naar Nederland. Tel uit je winst als je voor 16 DM 100.000 slotty's krijgt. (Onder de goede inzenders wordt een Pools cola-flesje verloot).

Op 25 november zijn in Polen presidentsverkiezingen. Een van de zes kandidaten is Lech Walenze, de grote man van Solidariteit. Hij is voor velen een soort held, terwijl de haat tegen alles wat communist is, groot is. Dat merkte je bij de Potsdammers tegenover de talrijke Russische militairen die er in de stad rondbanjerden, en dat merkte je bijvoorbeeld in ons gastgezin. De vader maakte regelmatig een snijgebaar bij de hals als het op de tv bijvoorbeeld over de communisten ging, wat toch weinig tot de verbeelding overlaat. De haat is gebleven, maar kan nu ook buiten de huiselijke kring worden geuit. Vroeger wist je nooit of iemand te vertrouwen was. In de familie- en kennissenkring van mijn gastheer bleek na de omwenteling niemand 'zo' te zijn, maar enkele medewerkers bij hem op de bank wel.

Vrijdagmiddag, op de terugweg, deden we Berlijn aan. Die stad schijnt vroeger eens twee totaal gezichten te hebben. Daar, waar de scheiding van de twee systemen altijd het meest tastbaar is geweest, is ook de opheffing van die scheiding het sterkst voelbaar. Zo ver-

keer je als je een rondtourmet de bus maakt, steeds in verwarrende onzekerheid of je nu door het voormalige oosten of westen van de stad rijdt. Op enkele plaatsen staat nog een fel beschilderd gedeelte van de muur overeind, maar ook deze laatste restanten zullen binnenkort door toedoen van een Nederlands slopersbedrijf verdwenen zijn. Alleen aan het bord 'U bevindt zich thans in de Amerikaanse sector' zie je nog dat je bij de beruchte grenspost Checkpoint Charlie staat. Op de hoek van de eerste huizenrij na de voormalige grens is een klein en knus museum ingericht. In dit museum wordt boeiend verbeeld en verhaald van de historie van deze grenspost en de talrijke, vaak spectaculaire ontsnappingen.

Na een korte roes te hebben uitgeslagen in een Berlijnse jeugdherberg, hervatten we zaterdagochtend de reis terug naar Nederland. Toen we de rijks-grens passeerden, begon het te regenen. En het weekeinde bleef regenachtig. Dit was dan misschien de enige clichematige ervaring van deze reis, die veel nieuwe indrukken, contact met een geweldige Poolse familie en een andere omgang met bepaalde klasgenoten opleverde. ■

ORGANISATIE

Oprichting Fico

door Adrie v/d Luyt

Op zaterdag 27 september j.l. is de Financiële Commissie (FICO) van de JD opgericht. De FICO zal zich o.a. bezig gaan houden met fondswerving. Verder zal zij de nieuwe LB-penningmeester Ron Hendriks (waar mogelijk) ondersteunen. De FICO bestaat momenteel uit zes enthousiaste JD'ers. Regio- en afdelingspenningmeesters worden van harte uitgenodigd om aanwezig te zijn op FICO-vergaderingen, aangezien deze vergaderingen zich goed lenen voor discussie over JD-financien.

Dit bleek al tijdens de oprichtingsvergadering: er werd flink gediscussieerd over de begroting voor 1991 en over mogelijkheden voor fondswerving. De financiële goeroe Gaston Siegelaer en Daniel van Kesteren (die voor deze vergadering helemaal van Friesland naar Den Haag was gekomen) bespraken verder met Arjan Bos de zonnige en minder zonnige kanten van de JD-financien. Besloten werd hierover verder te praten op de volgende FICO-vergadering.

Vind jij JD-financien ook een boeiende materie en wil je er de volgende keer ook bij zijn? Neem dan contact op met Arjan Bos (secretaris van de FICO, tel: 02209-2849). ■

Choice haakt in op dienstplicht discussie

Van de redactie

Half oktober verscheen bij M50, de politieke vormingsinstelling voor jongeren die bestuurd wordt door de politieke jongerenorganisatie van de vijf grootste partijen, de zevende uitgave van het 'jongerenblad voor denkers' Choice met als veelzeggende titel 'In dienst? Liever niet, niets liever!'.

En Choice dus over militaire dienstplicht, maar ook over dienstwijgen, totaalweigeren en de discussie rond de eventuele invoering van maatschappelijke dienstplicht. Alle actuele vragen over dienstplicht komen in deze Choice, die zeker niet alleen voor jongeren boeiend is, aan de orde. Erg verhelderend voor hen die ongetwijfeld nog een oproep in de bus mogen verwachten; Choice vertelt precies hoe het dienstplichtsysteem werkt, welke opties je hebt wanneer je niet in dienst wilt en wat de voor-en-nadelen zijn van het 'uitzitten' van je dienstitijd. Er wordt ingegaan op de geschiedenis van het leger en de discussie rond de afschaffing of verkorting van de dienstitijd. Verder informatie over vrouwen in het leger en welke consequenties de daadwerkelijke invoering van de maatschappelijke dienstplicht zou hebben. En natuurlijk wordt er aandacht besteed aan de standpunten van de politieke jongerenorganisaties ten opzichte van dienstplicht.

Choice is zo opgezet dat het als lesmateriaal kan worden gebruikt in het middelbaar onderwijs. Speciaal daarvoor is een bijbehorende docent-handleiding ontwikkeld. Maar misschien wil jouw afdeling ook wel aan de slag met deze Choice?

Je kunt het blad tegen betaling van verzend- en handlingskosten bij M50 bestellen. Bestellen? Meer informatie? Bel of schrijf: M50, Oudegracht 139bis, 3511 AJ Utrecht, tel. 030-333494, en vraag naar Jetske. ■

Genethiek en ecotax internationaal

IFLRY-congres in Budapest

Omdat het voor leden van de werkgroepen milieu en ethiek niet mogelijk was aanwezig te zijn, was helaas alleen ondergetekende op het congres aanwezig. Toen dan ook de eerste dag van het congres iedereen in drie werkgroepen werd verdeeld om de resoluties "voor te bewerken" moest er gekozen worden tussen de twee resoluties die de JD had ingediend. Ik heb gekozen voor de resolutie over gen-ethiek omdat in diezelfde werkgroep ook de resoluties over drugs aan de orde kwamen. Toch wel een onderwerp waar je als Nederlander een steentje aan de discussie kunt bijdragen. In de werkgroepen worden de resoluties besproken, waarna een advies van de werkgroep wordt gegeven aan de plenaire vergadering, die de volgende dag plaats vond. Het is te vergelijken met de Congres Werk Groepen op het congres van de JD, alleen dan uitgebreider.

Discussie

In de werkgroep hadden veel organisaties kritiek op de passage in de resolutie over prenatale diagnostiek. Een eerst vage, daarna betere discussie volgde, waarbij het jammer was dat niemand van de werkgroep ethiek aanwezig was (wegens soms gebrekkige kennis mijnderzijds, al had ik de nota en andere artikelen goed doorgenomen). De angst was groot voor grootschalige selectie, hoewel het doel van de paragraaf juist was om deze vorm van selectie niet mogelijk te maken. Uitkomst van de hele discussie leek te zijn dat de JD resolutie, en de resolutie die de JOVD over hetzelfde onderwerp had ingediend, samengevoegd zouden worden. Tevens werd afgesproken dat over de paragraaf over prenatale diagnostiek in de plenaire vergadering besloten zou worden, omdat de werkgroep er niet

Van 1 tot en met 3 november vond in Budapest het jaarlijkse congres plaats van IFLRY, de International Federation of Liberal and Radical Youth, de internationale koepelorganisatie waar de JD lid van is. Naast een aantal statutaire zaken (als financieel verslag, bestuursverslagen etc) komen op een IFLRY congres resoluties aan de orde die lidorganisaties kunnen indienen. Zo'n vijftienvintig organisaties, uit Europa en (Latijns) Amerika discussieren daarover. Dit keer had de JD twee resoluties ingediend: ecotax (behandeld op ALV 16) en gen-ethiek (behandeld op ALV 15).

door: Elwin Lammers

uitkwam. Tot zover O.K., wat mij betreft, behalve dat de JOVD resolutie niets zei over DNA fingerprints (het nemen van lichaamsstof om de identiteit van een verdachte te bepalen in een rechtszaak).

Problemen

Als vertegenwoordiger van de JD (en in die zin ook van haar politieke uitspraken op het congres) moest ik stellen dat ik dat erin wilde hebben. Probleem voor mezelf was dat ik het er zelf niet mee eens ben dat dit moet kunnen omdat deze DNA fingerprints niet zo waterdicht zijn als sommigen ze willen doen voorkomen. In de plenaire vergadering de volgende dag heb ik dan ook voor het amendement om een passage over DNA fingerprints tussen te voegen gestemd. Om mezelf tegemoet te komen heb ik eveneens een amendement voorgesteld: "It must be understood however, that a DNA fingerprint is not the conclusive answer to establish the identity of the suspect". Ook dit is aangenomen in de plenaire vergadering.

Prenatale diagnostiek

Wat betreft de prenatale diagnostiek kwamen er in de plenaire vergadering weinig nieuwe gezichtspunten los. Het resultaat was een wat vage dis-

cussie tussen mensen die eigenlijk de hele paragraaf weg wilden stemmen, maar hem eerst zover mogelijk kapot wilden amenderen voor het geval dat dat uiteindelijk niet zou lukken (de Noren bijvoorbeeld), en de organisaties die het eigenlijk wel een goede passage vonden. In dit deel van de discussie kwamen ook meer algemene meningen over genetische manipulatie en gen-ethiek naar boven. Veel Scandinaviërs waren bijvoorbeeld

van mening dat, omdat ze het over dergelijke onderwerpen nog nooit gehad hadden in hun organisatie, of omdat het niet speelde in de politiek bij hen thuis, zij er geen standpunt over konden innemen.

Verantwoordelijkheid

Op zich is dat geen slecht punt: het toont het dilemma van de Internationaal Secretaris die de mening van zijn organisatie moet geven over een onderwerp waarover hij geen idee heeft hoe zijn organisatie erover denkt. Maar het is nu eenmaal een politiek belangrijk onderwerp en dan is discussie, politieke discussie, erover niet te vermijden. IFLRY is dan een geschikt kader om deze discussie te voeren, en standpunten uit verschillende landen te vergelijken. In Scandinavië blijkt het dus geen politiek issue te zijn, in Nederland is het nu aan het opkomen, maar in Duitsland ligt er al enkele jaren een lijvig verslag van het parlement en lijkt de discussie al haast gevoerd te zijn.

Uitkomst

Nadat tenslotte in de plenaire vergadering over alle amendementen gestemd was, en de indieners van de amendementen op de paragraaf over prenatale diagnostiek het idee hadden

gekregen dat ze de resolutie "verzacht" hadden (wat volgens mij helemaal niet het resultaat van hun aangenomen amendementen was), werd er gestemd over de resolutie als geheel. Daar bleek dat voldoende organisaties in de eerste plaats vonden dat het onderwerp politiek relevant genoeg was om er überhaupt een IFLRY standpunt over te hebben. En in de tweede plaats dat de inhoud van de (geamendeerde) resolutie voldoende basis kon vinden bij de verschillende organisaties. Hij werd aangenomen.

Ecotax

Hetzelfde gebeurde met de resolutie over ecotax. Hier lag een voorstel van de werkgroep om alles behalve de inleiding te schrappen. Argument: ecotax is veel te vergaand en vergt een radicale verandering in de maatschappij. Het tegenargument dat deze verandering nu juist was wat het milieu nodig had, kon op applaus uit (een deel van) de zaal rekenen. Omdat deze resolutie de laatste was die deze dag behandeld zou worden, en omdat de vergadering al 11 uur bezig was, was er verder, helaas, weinig discussie. Zeker niet nadat de JD een amendement had overgenomen dat de armen in de maatschappij een zekere compensatie voor de stijgende prijzen zouden krijgen (iets wat in minder expliciete vorm ook al in de oorspronkelijke resolutie stond). Met een minime meerderheid is ook deze resolutie aangenomen.

Deelname

De twee JD resoluties behoorden zeker tot de belangrijkste resoluties van dit IFLRY Congress. Dit artikel erover is geschreven vanuit het standpunt van degene die ze moest verdedigen. Wat er is gedaan, en waarom. Dit omdat een verslag van het informele deel,

discussie met jongeren uit de hele wereld, "intercultureel leren", haast niet in een kort artikel is samen te vatten. Dat moet je meegemaakt hebben. Hoe kun je vertellen dat je voor een Hongaar de hele JD begroting hebt vertaald omdat hij geïnteresseerd was in hoe de JD als organisatie liep? En hoe een Fin, die erbij kwam zitten, vervolgens zijn organisatie uiteenzette ("Wij hebben een vaste medewerker voor ons ledenblad, maar het is nog niet de helft zo mooi als deze")? En hoe tijdens de lunch en andere verloren uurtjes er afspraken werden gemaakt en discussie werden gevoerd over het IFLRY Congress en het daaraan door de JD en JOVD georganiseerde seminar of drugs in oktober/november 1991 dat in Nederland gehouden gaat worden, of over de buitenlandexcursie naar Spanje in 1991, of over een bilateraal seminar met de Duitse Junge Liberale? En waarom het interessant is met Zweden over drugs, met Esten over de Sovjet-Unie, met Latijns-Amerikanen over de VS, met Amerikanen over enzenz te discussieren.

Dat kun je haast niet uitlegen. Dat moet je gewoon zelf meemaken. Iedereen die actief is in de Jonge Democraten (en dus een beetje een idee heeft waar het in de JD om gaat) kan een goede JD-vertegenwoordiger zijn op een IFLRY congres. Het is goed voor de JD, goed voor de betrokken JD-ers en goed voor de verantwoordelijke JD-er (de Int. Secr.) als er meerdere JD-ers op dit soort IFLRY vergaderingen aanwezig zijn (voor overleg, voor JD-participatie in werkgroepen etcetc). Als je interesse hebt: bel de Internationaal Secretaris eens voor meer informatie of om het Insec en LB verslag over dit IFLRY congres op te vragen.

Werkgroepen

Jonge Democraten kunnen in onze vereniging op een groot aantal manieren actief met politiek en maatschappij bezig zijn. In de komende Demo's zullen wij telkens aan één van deze mogelijkheden aandacht besteden. Ditmaal richten wij de schijnwerper op de vele werkgroepen die onze vereniging kent. Op dit moment hebben diverse werkgroepen plaats voor nieuwe leden. Vooral ook voor nieuwe leden vormen de werkgroepen een leuke mogelijkheid om aan de slag te gaan.

Een werkgroep is een groep van vijf tot tien Jonge Democraten, die zich verdiept in een bepaald onderwerp. De taken van landelijke werkgroepen zijn:

het verhogen van het kennisniveau in de JD (bijvoorbeeld door het schrijven van nota's of artikelen),

het op gang brengen van de discussie (middels een discussiestuk), het schrijven van een concept-resolutie (ontwerp-besluit), waarin getracht wordt een standpunt voor de JD te formuleren, zoals dat wordt gevormd na een discussie binnen de vereniging. Deze resolutie wordt op een algemene ledenvergadering besproken.

Een werkgroep wordt geleid door een coördinator. Hij of zij houdt contact met de vice-voorzitter politiek (VVP) en eventuele anderen, en zorgt er voor dat de groep regelmatig bij elkaar komt. Sommige werkgroepen hebben ook een secretaris, die zorgt voor de notulen en de verspreiding van vergaderstukken.

Formeel zijn de werkgroepen verantwoordelijk schuldig aan het landelijk bestuur. In de praktijk is er echter veel vrijheid bij de afbakening van de onderwerpen, de werkwijze, waar en wanneer de vergaderingen plaatsvinden, wie de coördinator is etc.

Het is belangrijk dat de werkgroep zich regelmatig laat horen binnen de vereniging. Het is namelijk niet de bedoeling dat een werkgroep een studeerkamer-groepje wordt dat alleen voor zichzelf bezig is met hoogdravende discussies. Alle activiteiten moeten uiteindelijk gericht zijn op het stimuleren van de discussie in de vereniging. Indien de werkgroep naar buiten treedt - buiten de JD - doet zij dat onder verantwoordelijkheid van de VVP. Goed overleg met de VVP is daarom een vereiste.

Je hoeft geen deskundige te zijn om lid van een landelijke werkgroep te worden. Het enige dat nodig is, is de bereidheid om regelmatig tijd en energie in de werkgroep te steken. Het lidmaatschap van een werkgroep staat dan ook open voor alle leden van de JD. Als de werkgroep niet te groot is, kunnen er nieuwe leden worden toegelaten. Bij voorkeur gebeurt dit als de werkgroep net een project heeft afgesloten.

Momenteel zijn er werkgroepen over cultuur, emancipatie, Oost-Europa, Europa 1992, milieu, onderwijs, sociaal-economische thema's, religie en levensovertuiging, Midden-Oosten, defensie, ontwikkelingssamenwerking, ethiek en vrijzinnig-democratie. Bij voldoende belangstelling kunnen daarnaast ook werkgroepen over andere onderwerpen worden opgericht. Wil je meer weten, bel dan met de vice-voorzitter politiek, Michiel Ruis (tel. 071-131101). Overigens kennen ook enkele regio's werkgroepen; vraag er eens naar bij je regiobestuur.

De zojuist opgerichte werkgroep sociale-economie zoekt nog een aantal JD'ers met een algemeen economische achtergrond, die actief zouden willen participeren in een werkgroep met de volgende kenmerken:

- zij streeft naar een solide, economisch verantwoorde onderbouwing van de door de Jonge Democraten in te nemen standpunten;
- haar activiteiten zullen bijdragen aan het vergroten van het economisch inzicht bij de Jonge Democraten;
- de werkwijze zal zijn een structurele benadering op deelgebieden. Met 'structurele' wordt bedoeld het neerzetten van een in de toekomst nog bruikbare verzameling van standpunten omtrent economisch beleid, op een dusdanige manier dat de 'economisch-politieke waan van de dag' buiten beschouwing wordt gelaten. Een benadering op deelgebieden zorgt voor het voorkomen van overloos gediscussieer op een te hoog aggregatieniveau.
- pragmatisme en realisme zullen ons uitgangspunt vormen, d.w.z. meer empirie dan theorie.

Uit deze beschrijving blijkt dat de werkgroep bepaald niet pretentieloos is. Hierdoor hebben wij ook behoefte aan mensen die zich enthousiast willen inzetten voor het bereiken van onze niet geringe doelstelling.

Voor vragen of aanmelding, bel of schrijf:

Robert Weltevreden

Rozenlaan 31 B

3051 LJ Rotterdam

Prof. dr. G.P. Hoefnagels

De staat op menselijke maat

In zijn uitnodigingsbrief vroeg uw voorzitter mij om in het verlengde van het jaarthema van de Jonge Democraten, "Grenzen aan Groei", te spreken over normen en normvervaging. Daarbij is, zo schrijft hij, "de rede die premier Lubbers recentelijk hield een mooi vertrekpunt". Ik lees dan de rede van premier Lubbers, die hij in 1990 in de aula van de Universiteit van Nijmegen uitsprak, en vervolgens herlees ik zijn rede uit 1987 in Noord-Scharwoude.

Het vertrekpunt bestaat dus uit twee toespraken over normen, uitgesproken door een bekwame en gerenommeerde minister-president. De wanhoop bekruipt je niet zozeer door de dingen die hij zegt, maar veeleer door de dingen die hij niet zegt.

Als econoom stelt hij geen normen aan de economie vanuit het milieu, hij stelt geen economische normen waarbij het milieu een gelijkwaardige factor is aan kapitaal en arbeid.

Als in de verkiezingstijd dan eindelijk het milieu-programma van D66 gedeeltelijk door lijsttrekker Lubbers wordt beaamd en voor een belangrijk deel als inzet van de verkiezingen wordt gemaakt, en er volgt dan van deze bekwame econoom een rede in Utrecht, gericht tegen inbrekers, vandalen en misbruikers van ons sociale verzekeringsstelsel, dan is er wanhoop omdat we wachten op economen die normen stellen aan de economie voor het behoud van de wereld en het menselijk leven.

In zijn rede van 1987 in Noord-Scharwoude zegt premier Lubbers: "Er zal weer volgestrekte helderheid over ons normenstelsel moeten komen. De overheid moet heel duidelijk zijn in wat zij wel en wat zij niet accepteert." Maar wat is de volgestrekte heldere norm? Weet hij wat normaal is? Weet hij wat abnormaal is? Laten we eens zien hoe het onderscheid tussen normaal en abnormaal functioneert.

In het hieraan voorafgaande artikel over democratisering werd door een filosoof de staat bekritiseerd. "Door de groeiende kloof tussen staat en samenleving is de traditionele politiek een gecastreerd instituut geworden", aldus drs. Henk Oosterling. Men doet alsof het Binnehof als het machtscentrum fungeert. Daarmee wordt de aandacht afgeleid van anonieme machtswerkingen, die ons persoonlijk en lichamelijk raken. Ook prof. dr. G.P. Hoefnagels, lid van de Eerste Kamer voor D66, onderkent deze situatie. Hij vindt echter niet dat we meteen ook maar alle verworvenheden moeten afschrijven. Tijdens het laatste JD-congres op 10 november van het vorig jaar, prof. dr. G.P. Hoefnagels dat het juist onze menselijke is de Staat en zijn apparaten weer onder de knie te krijgen. Hier volgt een samenvatting van zijn rede op 10 november 1990.

bewerkt door Martin van Amersfoorth
door: Prof. dr. G.P. Hoefnagels

1. "Wij" vinden mishandeling en moord abnormaal.
2. "Wij" vinden milieuvervuiling abnormaal.
3. "Wij" vinden diefstal abnormaal.
4. "Wij" vinden belastingfraude abnormaal.
5. "Wij" vinden een zwartwerkster abnormaal.
6. "Wij" vinden uitkeringsfraude abnormaal.
7. "Wij" vinden een zwarte klus abnormaal.

1 tot en met 3 zijn normen, namelijk opvattingen van mensen over wenselijk gedrag, 4 tot en met 7 zijn regels van de overheid, maar voor het merendeel geen normen.

Edmund Husserl gaat bij zijn studie van normaliteit uit van waarnemingservaringen. 'Normaal' zijn die ervaringen die zich voegen in het geheel van het met elkaar samenhangende ervaringen. 'Abnormaal' is wat de 'harmonische' ervaringsverbanden doorbreekt. Wanneer subjecten 'dezelfde' verschijnselen hetzelfde (normaal) ervaren door standpunt en perspectief van waaruit zij ervaringen uitwisselen, is er sprake van intersubjectieve normaliteit. De lichamen van de subjecten vallen

echter niet samen: de intersubjectieve, geldige ervaringen van de intersubjectieve, geldige normaliteit veronderstelt dan ook een idealisering.

Wie volstrekt heldere norm' meent te zien, gaat uit van de vooronderstelling van samenvallende subjecten in een "Wij" en gaat dus uit van een idealisering. Zo vinden wij moord, milieuvervuiling en diefstal abnormaal. Je kunt zeggen dat het hier gaat om normen: min of meer gezamenlijke opvattingen van mensen over wanenselijk gedrag. De overheid kan deze normen bevestigen in wetten (affimerende wetgeving). Maar vinden "wij" ook uitkeringsfraude en zwarte werksters abnormaal? Dit zijn geen normen, maar regels van de overheid. Normen komen uit de samenleving, regels komen "van boven".

Het ideaal stellen van het "wij" kan leiden tot een vorm van heerschappijdenken. Lubbers doet dat bij herhaling in beide redevoeringen. Bovendien worden normen, regels en wetten in één pot gegooid. Het perspectief van de overheid kan echter heel anders zijn dan het perspectief van de 'onderdaan'. Door middel van macht ontstaat een asymmetrische verhouding, waarbij de één

de wet kan stellen boven de ander. Een echt probleem ontstaat als de overheid, de opvoeder, et cetera dan doet alsof het een gemeenschappelijke norm is. Wanneer de overheid, in casu: de minister-president, zegt: "De overheid accepteert het niet", doet de overheid alsof de macht van de wet de macht van de norm is.

Om de macht van de wet over de samenleving te doen heersen, moet de overheid een machtskrediet hebben van de mensen. En dan nog kan de overheid dat slechts in beperkte mate doen, bijvoorbeeld bij verkeersregels. Dat machtskrediet is er niet meer of in geringere mate inzake belastingswetten, uitkeringswetten, dakkapelwetten, ruimtelijke ordeningswetten. Er is bovendien zoiets als een 'grijze norm', een 'grijs circuit', 'illegaal wit' of 'legaal zwart'. Al deze termen behoren tot de psycholinguïstiek van de vaagheid. In dit veld heerst de vaagheid en ook de hypocrisie. Dat is doen alsof we een norm aanhangen die we overtreden als het in ons voordeel is. De mechanica van het grijze gebied is er als totaal op gericht de macht van de wet buiten de deur te houden. Dat kan men doen door met de overheid te doen alsof men met de wet instemt, dat is te doen alsof de wet een eigen norm is. Nederland is, meer dan andere landen, het land van doen alsof. De hypocrisie wordt pas opgeheven als we niet meer overtreden of als we niet meer doen alsof we de norm aanhangen, dat wil zeggen openlijk zeggen dat de norm voor ons niet geldt.

Door de divergentie van de maatschappij en de staat komen de regels van de staat in een merkwaardige verhouding te staan tot de normen en waarden van de burger. Zo is de financiële verhouding van de burger tot de staat sterk geïnstrumentaliseerd. Het is een verhouding die niet door bij de mensen levende normen en waarden wordt bepaald, maar door technische instrumenten, zoals formulieren, ponskaarten en computers. Anders gezegd: de staat geeft geen normen af, maar zij regelt slechts.

De burger heeft zijn eigen normen. De staat staat buiten al deze normen van de burger, maar probeert de burger wel normen aan te praten. Bij steun- en belastingfraude gaat de staat spreken over moraal en zelfs over soli-

dariteit. Maar de bijstandsmoraal en de belastingsmoraal veeft in de beleving van de burger niets met de staat te maken.

Wat we allemaal al wisten heeft het Centraal Bureau voor Statistiek onlangs onderzocht: het zwart klussen wordt gedaan door ambachtelijke en vak-technisch mensen, door werksters en schoonmakers en door kelners. De onderzoekers van het CBS constateerden ook dat de vaktechnicus daarmee meer per uur verdient dan de werkster. Kortom, het CBS heeft officieel vastgesteld wat we in ieder café ven op elke verjaarsvisite kunnen horen en wat iedere Nederlander reeds wist: de schilder, de loodgieter, de timmerman en de werkster zijn voor de burgers slechts

dan de stemmers op kleine partijen. De referentie aan de collectieve schijnheiligheid is groter omdat de staatsaanhangelijkheid iets groter is. Stemmers op grote partijen fruaderen niet minder, maar ze zeggen minder te fruaderen.

En zo worden het toch nog leuke cijfers die het CBS produceert. We leren er niets van bij over zwart werken. We leren iets bij over de werking van de moraal (en dus van de schijnheiligheid).

De beste manier om naar de staat te kijken is vanuit het standpunt van de burger. De burger is namelijk de beslissende factor om te beoordelen of het goed gaat of niet goed gaat met de staat. Bij alle ingewikkeldheden gaat het om de mensen. De mens is niet zomaar de beslissende factor. Hij is een bijzondere

betalbaar als de vaklui zwart werken.

De onderzoekscijfers berusten op mededelingen van de zwarte werkers zelf. In de criminologie weten we dat dat de cijfers bij zogenaamde self reporting studies aan de lage kant zijn. De onderzoekers melden dan ook dat waarschijnlijk niet elke geënqueteerde even eerlijk is geweest. Dat is geen verrassing. Een door de staat gepreekte moraal leidt noodzakelijk tot collectieve schijnheiligheid. Deze collectieve schijnheiligheid werkt beschermend voor de individuen en hun samenleven.

Aanhanger van de drie grote partijen (CDA, VVD en PvdA) geven verhoudingsgewijs minder vaak op zwart te werken dan stemmers op klein links en klein rechts. Dat klopt met mijn hypothese van de collectieve schijnheiligheid. Aanhangers van de grote partijen hebben meer de neiging hun moraal te laten lijken op de moraal van de staat

factor. Om hem gaat het. Niet omdat we in een democratie leven, ook niet omdat we in een rechtstaat leven, al maken deze beide staatsvormen de positie van de burger nog saillant.

Vanuit de burger gezien gaat het slecht met de staat. De burgers kunnen het parlement niet meer volgen. Het parlement vertegenwoordigt steeds meer de partijen en steeds minder de samenleving. Het parlement kan de regering niet goed meer controleren. De regering heeft geen grip meer op het apparaat. Het apparaat past steeds slechter bij de mensen om wie het gaat. De ambtenaar krijgt steeds meer macht die steeds minder aan het recht getoetst kan worden. Iedereen, menigeen, doet zijn best, maar men diet zijn best langs elkaar heen, tegen elkaar in. De rechter wacht op de wetgever, de wetgever op de samenleving, de staatsoverheid grijpt in.

Vanuit de staatoverheid gezien gaat het goed met de staat. Nimmer in de geschiedenis heeft de staat zoveel macht gehad als zij nu heeft. Nimmer in de geschiedenis is de macht van de staat zo opgehoopt als in deze eeuw en in de laatste vier decennia in het bijzonder. De macht om de wereld te verwoesten is daar een symptoom van. Andere verschijnselen worden gevormd door de macht over het individu tot in zijn dagelijks handelen, de belasting, de bijstand, de subsidie. Men zegt wel dat de privacy van de burger beschermt moet worden, maar privacy is een afbrokkelend verschijnsel. Er is iets nog wezenlijkers aan de hand dan de bedreiging van de privacy. In wezen gaat het om de bedreigde humaniteit. Vanuit de staat ge-

Prof. dr. G.P. Hoefnagels:

Het is van het grootste belang dat de mens de staat en zijn apparaten weer onder de knie krijgt.

zien is een maatloze macht ontwikkeld over het onderwijs. Eindeloze reorganisaties hebben het contact van de leerling en de student met de onderwijzer, de leraar en de docent verstoord. De didactische verhouding heeft plaatsgemaakt voor de vergadertafel, de nota en het formulier. De staat greep steeds dieper in op

deze relaties. Het familieleven, onze relaties, worden niet meer bevestigd door het familie- en relatierecht, maar worden beheerst door de financiële condities van de staat. Kortom, in termen van macht gaat het goed met de staat.

De burgers hebben op deze toeneemende staatinterventie verbazingwekkend gehoorzaam gereageerd. Ze laten allerlei ambtenaren in hun leven en hun huis toe. Ambtenaren van de kindbescherming, van het wonen, van de controle op de dakkapel, op hun schuurtje, van de belasting, van de bijstand, van de subsidie. Leerkrachten komen steeds vaker met opdrachten vanuit de staat, met reorganisaties, met enquetes, met controles. Op het terrein van het strafrecht zijn al de machtsinterventies nauwgezet geregeld; voor de andere gebieden is procedureel nauwelijks veel minder of niets geregeld. Dat alles

wordt door de buiger meestal toegelaten op grond van een mengsel, bestaande uit de vriendelijkheid van de ambtenaar, de hoop van de burger om iets van de staat te verkrijgen dat hij anders niet krijgt en zijn daaruit voortvloeiende poging om zich aan het staatsapparaat aan te passen.

Dat is niet altijd eenvoudig, want de ambtenaar die de burger ontmoet weet zelf ook niet het fijne van de achtergrond van zijn gedrag. Het formulier dat hij moet (laten) invullen is meestal opgesteld door het centrale apparaat, op basis van een politiek besluit. Aan het loket, aan de deur van de burger, staat geen hoge ambtenaar, maar een eenvoudig opgeleide, die via het laatste stensil van het centrale apparaat geïnstrueerd is. Er staan dus twee heel verschillend geïnformeerde, zeer verschillend georiënteerde en verschillend gereduceerde mensen tegenover elkaar. Maar de strijd is ongelijk. De ambtenaar krijgt in eerste instantie gelijk, ook als hij het niet heeft, want de regels van het systeem zijn z'n belangrijkste houvast. De burger heeft veel machtskrediet. Hij accepteert al die staatsbemoenissen vooral omdat hij weet dat de staat de sterkste is en omdat deze en soort orde en rust geeft in ruil voor zijn gewilligheid. Het is een ruilhandel. Maar de orde en rust van de staat zijn in wezen niet de orde en rust van de burger. Mensen hebben een heel andere orde. Het is de vraag hoe ver de staat nog kan gaan in de aantasting daarvan. Hoe ver wil en kan de mens gaan met zijn aanpassing?

Het is een uit oogpunt van democratie en rechtstaat, maar vooral uit een oogpunt van humaniteit, van de staat op menselijke maat, van het grootste belang dat de mens de staat en zijn apparaten weer onder de knie krijgt, dat "Den Haag" weer van ons zal zijn.

REGIO GROOT-AMSTERDAM

door: Henriëtte de Vos

In het kader van het landelijk jaarthema "Grenzen aan de groei" heeft de regio Groot-Amsterdam twee activiteiten georganiseerd.

De week werd geopend door het symbolisch afsluiten van de binnenstad in Amsterdam. Het leidde tot leuke en minder leuke reacties van zowel fietsers als automobilisten. Toen de politie arriveerde is de actie voortgezet op het stadhuis, waar wij een onderhoud hadden met de wethouder van verkeer en vervoer, dhr. Rick te Have (D66). Het spandoek dat de JD gebruikt had werd door hem als tafelkleed over zijn bureau gehangen. De resolutie over de autovrije binnenstad, die de JD in de regio had aangenomen, zorgde voor wat meer consternatie. Na drie kwartier praten moest de wethouder toch toegeven dat ons plan genuanceerder was dan hij eerst dacht (voor meer informatie over de resolutie tel: 020 -712618). Echter: auto's de toegang tot de binnenstad verbieden vond ten Have wel erg ver gaan.

Als afsluiting van de jaarthema week was er een forum over "Grenzen aan de groei van de bewapening m.b.t. het nieuwe vijandsbeeld". Regio Groot-Amsterdam is weer eens eigenwijs geweest door deze dag een week na de jaarthema week te laten vallen, op 2 november, plus het over een onderwerp te hebben dat niet valt onder het jaarthema. Des al niet te min was het een geslaagde dag. 's Ochtends kon men zich aan de hand van cases inleven in verschillende rollen m.b.t. het thema. 's Middags was er een forum met een lid van de vereniging voor dienstwijgers, een voorlichter van het ministerie van defensie en een docent internationale betrekkingen. De opvallendste uitspraak kwam van dhr. Oostenbrink (docent I.B.). In een enquête is gebleken dat het merendeel van de Nederlandse bevolking voor een aanval op Irak is. Dhr. Oostenbrink zei hierover, "Dat men toch wel erg beperkt begrip van democratie had als men naar het merendeel van de bevolking luisterde."

Zonder nieuw elan redt Drachten het niet Afdeling met vele activiteiten kent ook problemen

In Friesland, the best country on earth they say, is Drachten 'the second town'. Met zijn 50.000 inwoners is Drachten na de Tweede Wereldoorlog uitgegroeid tot een stad van formaat met veel voorzieningen voor de wijde omgeving. Wellicht ook een geschikte plaats om een afdeling van de Jonge Democraten op te richten. Enkele leerlingen van de hoogste klassen van het Drachtster Lyceum waren in ieder geval wel die mening toegedaan. Op 24 maart 1990 werd de officiële oprichting gevierd, in het bijzijn van onder meer D66 tweede kamerlid Gerrit Ybema en JD-voorzitter Roel van der Poort. Het kersverse bestuur bestond uit: Arthur Bruinse (voorzitter), Bart Streumer (vice-voorzitter), Sybren de Vries (penningmeester) en Richard van Kampen (secretaris).

Door Sibrand Hofstra

Het bestuur organiseerde enthousiast diverse activiteiten als fora en borrels. De opkomst was vaak wat laag. De afdeling Drachten omvat dan ook slechts een relatief klein gebied met een beperkt aantal leden. Bij de oprichting waren het ruimt tien, inmiddels zit het ledenaantal tegen de twintig.

Sybren was inmiddels onder de indruk gekomen van Ellen Kleverlaans zwoele telefoonstem. Op de politieke stromingendag in Emmen zou hij haar voor het eerst 'live' kunnen ontmoeten. Het voltallige bestuur toog naar Drenthe om Sybrens gedaanteverwisseling van nuchtere Fries tot zweverige adolescent van dichtbij mee te maken.

Sybren en Bart lanceerden op de kadedag in juni een structuurwijzigingsvoorstel, dat een meer directe verbinding tussen afdeling en landelijk bestuur behelsde. Organisatorische, financiële en administratieve zaken van een afdeling lopen allemaal via de regio en dat verliep in het Friese geval niet zo soepel. Dit voorstel werd op de kadedag afgewezen. Men zag het als een specifiek Fries probleem.

Friesland is toen zelf orde op zaken gaan stellen. In goed overleg tussen de afdeling Drachten en de regio Fryslân is besloten om Friesland per ingang van 1 januari dit jaar op te delen in twee afdelingen. De afdelingen Drach-

ten en Leeuwarden zullen onafhankelijk van elkaar opereren en een meer directe relatie met het landelijk bestuur hebben. Er komt een overkoepelend regiobestuur met kaderleden uit de afdelingsbesturen. Het nieuwe regiobestuur zal in ieder geval beperkte bevoegdheden hebben, in de sfeer van toezicht houden. Om even terug te gaan in de geschiedenis, in de zomer brak een moeilijke tijd aan voor Drachten. Arthur werd in juli weggeroepen onder de wapenen en enige tijd later vertrokken Bart en Sybren respectievelijk naar Groningen en Enschede om aan een studie te beginnen. Richard werd een tijdje later waarnemend voorzitter en twee collega-gymnasiasten, Sandra van Assen en Elric Tuinstra, kwamen het bestuur versterken. Het was in het begin een wat rommelige periode, met enige onduidelijkheid over de precieze taakindeling. Op 14 september vorig jaar trad het nieuwe bestuur in de huidige vorm aan. Sandra werd voorzitter, Elric secretaris en veteraan Richard penningmeester en vicevoorzitter. Richard heeft zelf zijn medebestuurders enthousiast gemaakt voor de JD. Richard vertelt: "Sinds de oprichting zijn wij eigenlijk constant bezig geweest met ledenwerving. We hebben al twee of drie keer met een kraam in de Drachtster binnenstad gestaan. Toen hebben we enkele kennismakers gewor-

ven. Ook hebben Elric en ik een poster op de plaatselijke PABO gehangen met informatie over de JD en onze activiteiten erbij. Hierop kwam geen enkele reactie. Het is moeilijk om leden te werven, maar wel noodzakelijk. Ik vind dat er ook weer een nieuwe ledenwerfactie nodig is. Want als deze bestuursploeg aan het einde van het schooljaar ook gaat studeren, moeten er genoeg nieuwe actieve leden zijn. Ook is het bestuur in zijn huidige vorm eigenlijk te klein. Het probleem is dat we langzamerhand wel wat meer leden krijgen, maar dat haast niemand bestuurlijk actief wil worden. Wat ledenwerving betreft, is volgens mij de meest productieve manier bekend te vertellen over de JD en proberen hen enthousiast te maken."

Activiteiten kunnen in een afdeling niet ontbreken, maar ze kosten veel inspanning en ze zijn vaak duur. Drachten staat bekend als een actieve afdeling. Zo werd in november in het kader van het jaarthema 'Grenzen aan groei' een forum georganiseerd over genetica. Op het lijstje forumleden stonden Jinny Boer van de werkgroep, prof. L.P. ten Kate van de vakgroep medische genetica van de Universiteit Groningen en de filosoof drs. A Pierson. Voorts waren politici van de plaatselijke partijen CDA en VVD gevraagd. De liberaal heeft op de dag van het forum afgezegd, terwijl de christen-democraat op diezelfde dag beweerde het hele forum vergeten te zijn. Zo zie je maar weer, het spontaan organiseren van een activiteit gaat niet altijd over rozen. Er ontstond die avond gelukkig toch een goede discussie, al was dezemeer tussen de zaal en het forum dan tussen de forumleden onderling. Ook was er een goede opkomst.

In de afdeling Drachten loopt niet altijd alles zo voorspoedig als het voor de buitenwereld lijkt. Dit blijkt ook als Richard wijst op het gebrek aan enthousiasme in het bestuur. Zo zou de hele

bestuursclub, samen met de Twente-student Sybren, naar het landelijk congres in Elst (U.) gaan. Op het laatst zag men er toch maar vanaf wegens de hoge reiskosten en de lange reistijd.

¶¶ Toen het oude bestuur weg was, heb ik mezelf ook wel eens een tijdje afgevraagd, of het nog wel zin had om op deze moeizame wijze door te gaan. Ik overwoog om er mee op te houden. Maar als je dat doet valt het hele bestuur en waarschijnlijk de hele afdeling in elkaar. We kwamen een beetje in een neerwaartse spiraal terecht. Lage opkomsten en soms gedeeltelijk mislukte activiteiten zorgden ervoor dat de bestuursleden ontmoedigd raakten. Dit betekende minder inzet, wat weer tot meer ontgoochelingen leidde, enz. Er moet wat gebeuren om die spiraal om te buigen naar boven. Binnenkort is er een vergadering waarin we een evenwichtiger taakverdeling willen bereiken. Verder is het de bedoeling om begin dit jaar te starten met het uitgeven van een regioblaadje. Meer enthousiasme is hard nodig, anders ben ik bang dat de afdeling ineenstort." ■

JD-vrouwennetwerk in oprichting Belangengroepen in de JD: vloek of zegen?

Vrouwen, gehandicapt, allochtone jongeren: individuen met één gemeenschappelijk kenmerk, namelijk het feit dat zij in de JD nauwelijks vertegenwoordigd zijn. Om over middelbare scholieren en werkende jongeren nog maar te zwijgen.

De JD stelt zich in het beleidsplan ten doel hierin verandering te brengen. Want: "De JD stelt zich de radicale democratisering van de samenleving ten doel. Dit betekent dat wij vinden dat zoveel mogelijk verschillende mensen de mogelijkheid moeten hebben deel te nemen aan het politieke proces. Binnen de JD zijn echter weinig verschillende groepen vertegenwoordigd. Gezien de bovengenoemde doelstelling is dit gegeven volstrekt onaanvaardbaar." (Beleidsplan 1991)

Als je hierin serieus verandering wilt brengen, zul je met je ledenwerfacties en materialen, maar ook met activiteiten deze groepen aan moeten zien te spreken. Op de tekst van folders is bijvoorbeeld al de kritiek gekomen, dat ze middelbare scholieren niet aanspreken. Is het nodig vrouwen, middelbare scholieren, werkende jongeren, allochtonen en anderen te betrekken bij de ledenwerving? Weten zij niet het best hoe we deze potentiële leden bij de politiek kunnen betrekken?

Maar zelfs als het je lukt om in deze groepen leden te werven, dan zul je ze ook moeten zien vast te houden. De JD kent een groot verloop onder nieuwe leden. Veel niet-studenten klagen over het 'intellectuele' niveau van discussies in de vereniging. De club wordt gerund door (onder voorbehoud) blanke, niet-gehandicapte,

Ooit werd de politieke jongerenorganisatie Jonge Democraten opgericht, ondermeer omdat binnen D66 de behoefte bestond min of meer onafhankelijk tot activiteiten en standpuntbepaling voor en door jongeren te komen. De JD was dus, met enige fantasie, een belangengroep voor jongeren die op grond van de beginselen van D66 wilden werken. Nu de JD zo'n zeven jaar bestaat, blijkt er binnen onze organisatie een groeiende behoefte te bestaan aan georganiseerde verbanden voor individuele Jonge Democraten met een gemeenschappelijk kenmerk. Zo gaat op zaterdag 23 februari het 'JD-vrouwennetwerk' officieel van start.

Voor Demo gaat het nieuwe jaar spraakmakend van start met een eigen reportage over de nieuwste trend in de JD: je eigen clubje in ons clubje.

door: Adrie v.d. Luijt

heteroseksuele, merendeels studerende mannen. Dat heeft, zoals gezegd, een weerslag op het reilen en zeilen van de JD.

Een aantal vrouwelijke Jonge Democraten richt op zaterdag 23 februari aanstaande een 'JD-meidennetwerk' op. Samen staan ze sterker, maar kunnen ze ook de vinger aan de pols houden bij de rest van de vereniging. Een initiatief dat bijdraagt aan de verwezenlijking van het beleidsplan of een ongewenste versplintering? Blijkbaar is de vereniging zelf niet in staat de drempels laag te houden.

den.

En hoe gaat het verder? De werkgroep 'Emancipatie' bijvoorbeeld heeft zich beziggehouden met de belangen van vrouwen, homoseksuelen en gehandicapt en werkt nu aan een discussiestuk over etnische minderheden. Maar na een 'ingeroosterde' discussie verdwijnen deze onderwerpen meestal geruisloos van de agenda, met achterlating van een lijst van besluiten en aanbevelingen. Voor het aan de kaak stellen van 'nieuwe' misstanden is vaak geen tijd. De werkgroep(en) houden zich bovendien voornamelijk bezig met minderheden buiten de JD. Voor de nieuwe, meer structurele 'belangengroepen' lijkt daarom ruimte te bestaan. Opnieuw: een verrijking van onze vereniging of een ongewenste versplintering? Jonge Democraten worden toch geacht op te komen voor de belangen van iedereen die zich in een achterstandspositie bevindt, die zich niet optimaal blijkt te kunnen ontplooiën?

Belangengroepen in de JD: blijvende aandacht voor misstanden binnen en buiten de JD of zitten we straks met lobbies voor geheelonthou-

ders, vegetariërs en mensen met schoenmaat 33 (als je geen passende schoenen of kleding kunt krijgen, kun je ook niet naar een politieke bijeenkomst)?

Demo vroeg betrokken Jonge Democraten en anderen naar hun visie op de (mogelijke) opkomst van georganiseerde verbanden voor achtergestelde en ondervertegenwoordigde groepen. We hebben het dus over georganiseerde verbanden van Jonge Democraten in een groot aantal gradaties, van belangengroep, 'lobby' via ondersteuningscommissies tot een netwerk dat vooral gezellige, informele contacten beoogt. Voor de duidelijkheid zullen we in dit artikel dit alles aanduiden met de term 'belangengroep'.

Meiden

Petra Nypels en Carin Tiggeloven zijn betrokken bij de oprichting van het eerder genoemde 'JD-vrouwennetwerk'. Zij zeggen echter met nadruk dat hun initiatief niet moet worden gezien als een belangengroep.

Voorbeeldfunctie

Van D66 wordt wel gezegd dat deze partij als eerste een allochtone (d.w.z. niet van oorsprong uit Nederland afkomstige) burgemeester zal leveren; zover is het nog niet, al heeft de partij bijvoorbeeld in Amsterdam wel een raadslid van Surinaamse afkomst. Toch zijn allochtonen, etnische minderheden, in D66 net zo min ruim vertegenwoordigd als dit bij de Jonge Democraten het geval is. Hoe komt dit en hoe kan hierin verandering worden gebracht? Demo sprak met Carlo Da Costa Strijk, een betrekkelijk nieuw JD-lid, die onlangs tijdens een discussie in Utrecht D66-leider Hans van Mierlo scherp onder vuur nam over zowel het hoge, intellectuele niveau van de discussies in de partij als over de vraag hoe D66 meer allochtonen bij de politiek denkt te kunnen betrekken.

Carlo is voor velen geen onbekend gezicht, al kan niet iedereen hem direct thuisbrengen. Als kind van een Caraïbische vader en een Nederlandse moeder deed hij vorig jaar mee aan het televisieprogramma 'Showmasters', een talentenjacht voor presentatoren, en bereikte daarin zelfs de finale. De kersverse 'bekende Nederlander' maakte ver-

volgens hectische taferelen mee; een Haagse tram stopte midden in de stad om de passagiers even naar hem te laten zwaaien en groepen meisjes kwamen met Tienertoer naar zijn huis om een glimp van hem op te vangen. Hij kreeg aanvragen om te verschijnen in kwissen, televisieseries en talkshows.

Toch verkoos Carlo de Jonge Democraten boven een rol in 'Medisch Centrum West'. Waarom?

!! Er zijn in onze samenleving groepen waarover gesproken en beslist wordt, zonder dat zij zelf meepraten," legt hij uit. "Op het beeld dat de doorsnee Nederlander heeft van bijvoorbeeld de grote groep kleurlingen in ons land zijn mensen als Ruud Gullit van grote invloed. Ook ik wil graag mijn steentje bijdragen, iets betekenen voor deze groep."

Dat zijn inzet gewaardeerd wordt, bleek tijdens de voorronden van 'Showmasters'. Organisaties van allochtonen, mensen die oorspronkelijk niet uit Nederland afkomstig zijn, drongen er bij de zelfverzekerde, gebronsde Carlo op aan vooral te proberen in de finale te komen. Dat lukte. "Zo'n ervaring heb je maar één keer in je leven," zegt hij. "Twaalf volle postzakken kwamen er binnen van mensen uit het land die op mij gestemd hadden."

Al was het niet voldoende voor de eindoverwinning, toch werd Carlo overstelpt met aanbiedingen. Tot veler verbazing koos hij echter niet voor een glanzende carrière bij radio en televisie. "Kijk eens," licht hij toe, "Ik wil er niet denigrerend over doen, maar zo'n spelletje presenteren kan iedereen. Ik heb besloten eerst mijn opleiding af te maken."

Het onrustbarende hoge percentage allochtone jongeren dat het onderwijs voortijdig verlaat is Carlo een doorn in het oog. "Er is naar mijn mening ook nog veel te weinig aandacht voor de oorzaken, waarom juist deze buitenlandse jongeren hun kansen niet benutten. Door wel mijn opleiding af te maken, wil ik een voorbeeld stellen voor anderen."

Alochtonen laten niet alleen hun kansen onbenut, ook hun stem gaat meestal verloren. Carlo Strijk hierover: "Als je kijkt hoeveel van deze mensen geen gebruik maken van hun stemrecht

om invloed uit te oefenen op hun eigen positie, dat baart me echt zorgen. Ik denk ook dat politici van hun kant nog onvoldoende doorhebben dat er hier een enorm gat in de markt te vinden is. Anders zouden zij zich ook wel sterk maken voor positieverbetering van allochtonen."

Zijn huidskleur ziet Carlo voorname-lijk als een groot voordeel in zijn streven iets te doen voor allochtonen in ons land. "Ik beschouw mezelf als een marketingobject. Hoewel mijn vader uit Barbados komt, ben ik hier geboren en opgegroeid. Ik beheers dus volledig de Nederlandse taal en cultuur, alleen mijn huidskleur is anders." Juist in de combinatie van een zonnig uiterlijk en zijn Nederlandse leefwijze ziet Carlo grote mogelijkheden voor om zijn boodschap onder de aandacht van een groot publiek te brengen. "Als je kijkt naar het 'commercieel product' Carlo Strijk, dan merk ik dat ik nog dagelijks herkend wordt op straat. Ook kranten en andere media benaderen me nog regelmatig, zeker nu ik liever met politiek bezig ben. Verhalen als 'Van Showmaster tot politicus' doen het lekker in de bladen, maar ik heb ze steeds geweigerd. Ik heb niets te melden, nòg niet."

Op langere termijn wil Carlo echter wel in de publiciteit treden; hij zou tenslotte graag een voorbeeld zijn voor andere gekleurde jongeren in Nederland. "Maar dan moet ik wel een kwalitatief goede boodschap kunnen brengen. Iets waarmee ik echt iets kan betekenen. Gewoon een beetje populair doen is wel het laatste wat ik wil. Nee, timing is heel belangrijk, niet alles aanpakken en ook niet steeds hetzelfde zeggen. Dan gaat je boodschap ook gauw vervelen."

Maar had hij via het televisiewerk niet veel sneller en makkelijker zijn boodschap onder de aandacht kunnen brengen?

!! Nee, dat denk ik niet. Kijk, wie neemt je nou serieus als je het ene moment een lullig spelletje presenteert en het andere moment aankomt met ernstige misstanden onder allochtonen? Voor een voetballer als Gullit ligt dat toch al weer heel anders."

Maar is politiek ook niet een beetje showbusiness? "Zeker," beaamt Carlo, "Politiek is bij uitstek show, een spel zelfs. En toneel natuurlijk, kijk

maar naar Reagan. Veel vooraanstaande politici lezen teksten voor die door anderen voor hen geschreven zijn, bij toespraken bijvoorbeeld."

Bij zijn keuze voor de Jonge Democraten is Carlo niet over één nacht ijs gegaan. Hij voelt zich in de JD inmiddels uitstekend thuis en is enthousiast bezig met de oprichting van een afdeling 't Gooi rond zijn woonplaats Laren. Toch heeft hij niet alleen maar lof voor onze vereniging. "Zeker niet," zegt hij, opverend uit zijn stoel. "De algemene opvang van nieuwe leden is bij de JD ronduit slecht georganiseerd. Om te vergelijken: ik ben één keer langs geweest op een activiteit van het CDJA en wordt nu nog door hen achtervolgd. Ze sturen nog steeds informatie en gisteren ben ik nog door hen gebeld, of ik niet weer eens langs wilde komen. Bij de JD ontvang je één keer een informatiepakketje en daarna hoor je nooit meer iets, als je er zelf niet op gaat. Veel nieuwe leden haken daardoor al snel weer af en dat is doodzonde."

Denkt hij na over een belangengroep of netwerk voor allochtone jongeren in de JD? Carlo: "Nee, niet direct. Ik vind het heel belangrijk om meer allochtone jongeren bij politiek te betrekken, mee te laten praten over hun eigen positie. Maar ik heb op dit moment geen plannen voor een echte belangengroep in de JD, nog afgezien van het feit dat ik het met mijn werk en de nieuwe afdeling al druk genoeg heb. Ik kom echter wel op voor allochtonen, ook in de JD, zoals je wellicht al gemerkt hebt tijdens JD-activiteiten. Ook bij de ledenwerving van de JD denk ik dat er heel wat te verbeteren valt als we willen werven onder allochtonen en andere groepen dan studenten. Ik wil daar graag bij helpen als ik kan. Maar laten we ook niet vergeten dat werkende jongeren en niet-intellectuelen ook nog steeds ondervertegenwoordigd zijn in de JD; die hebben het hier ook niet makkelijk. Ik kan het weten," besluit hij lachend.

Niet zelfstandig

Marlies Schouten is coördinator van de werkgroep Emancipatie van de JD, waarvan ook Carlo Strijk lid is. Na onderwerpen als positieve actie ten aanzien van vrouwen en de gelijkberechtiging van gehandicapten en homoseksu-

elen heeft de werkgroep toevallig juist op dit moment de positie van etnische minderheden onder de loep.

Zij erkent dat een werkgroep niet alles tegelijk kan behandelen. "Meestal blijft het bij een themadag, een discussiestuk en soms een resolutie. Je bent er een half jaartje mee bezig en dan ga je door met iets anders." Zou een belangengroep daarna de fakkel over kunnen nemen? Marlies denkt het wel. "Waarschijnlijk zouden ze ook beter in staat zijn om problemen te signaleren. Als werkgroep kun je zoals gezegd niet overal tegelijk op letten. Emancipatie is een zéér breed terrein. Bovendien kost het al geweldig veel tijd om je in te werken in de problematiek van een bepaalde groep, zoals etnische minderheden."

Marlies heeft een heel duidelijke mening als het gaat om de positie van belangengroepen en werkgroepen onderling. "Natuurlijk moet alles in overleg met de werkgroepen. De werkgroepen staan voor mij voorop, zij vormen de basis. Het lijkt me geen goede zaak als belangengroepen een eigen leven gaan leiden. Wie moet dat allemaal gaan coördineren? De werkgroepen zweven nu al zo in de vereniging. Er moet een duidelijke taakverdeling komen, vormen van samenwerking waarbij de belangengroepen literatuur aanreiken aan de werkgroep. En ja, helaas kun je daarbij maar over één punt tegelijk discussiëren; de andere groepen staan op dat moment dus buitenspel."

Ook zij merkt op dat sommige groepen individuen duidelijk ondervertegenwoordigd zijn in de politiek. De JD zou met behulp van groepen of netwerken wellicht beter in staat zijn vrouwen en jongeren uit etnische minderheden bij politiek te betrekken. "Maar ik denk daarbij toch eerder aan een tijdelijke investering, totdat de achterstand is ingelopen. De groepen in de JD kunnen daarbij de ledenwerving ondersteunen, adviezen geven bijvoorbeeld." Blijvende groepen daarentegen kunnen ook een versnippering betekenen, aldus Marlies. "Het moet natuurlijk niet uit de hand lopen. Straks heeft iedereen zijn of haar eigen clubje en heeft niemand meer algemene aandacht voor achterstanden. En ook op 'slapende' (werk-)groepen zitten we, denk ik, bepaald niet te wachten in de JD."

Wel ziet zij mogelijkheden voor een 'overkoepelende' groep, eigenlijk een nieuwe werkgroep waarin de belangen van meerdere ondervertegenwoordigde of achtergestelde groepen worden behartigd. "Maar dan echt actiegericht, om de vereniging te informeren en te zorgen dat de JD binnen onze mogelijkheden iets doet voor deze groepen." Veel dubbelwerk zou volgens Marlies zo voorkomen kunnen worden, doordat deze groep zich in tegenstelling tot de werkgroep niet voortdurend hoeft in te lezen. Ook zou zo'n nieuwe werkgroep kunnen bijdragen aan de diversiteit en kwaliteit van het informatieaanbod op dit terrein binnen onze vereniging, ondermeer doordat informatie en discussies geconcentreerd worden in de werkgroep zodat er een overzichtelijk aanbod de vereniging ingaat.

¶ Maar ik wil vooral benadrukken dat we binnen de JD moeten streven naar een grotere diversiteit van mensen; en natuurlijk ook naar méér en actievere mensen. Ik bedoel dus dat we niet in eerste instantie moeten kijken naar bepaalde kenmerken, zoals man/vrouw, blank/zwart, homo/hetero etc. Je moet gewoon proberen je totale pakket als vereniging aantrekkelijker te maken voor een breed publiek. Als iedereen regelmatig aan bod komt, heb je wat mij betreft geen aparte belangengroepjes nodig."

Heeft de JD een speciale taak in het bij de politiek betrekken van die jongeren die nu nog zelden meepraten? Marlies Schouten: "Ik denk het wel, al zul je dan wel iets interessants moeten bieden. Je zou kunnen denken aan het organiseren van een themadag met een duidelijke vertaling in de vorm van een motie of standpunt voor de JD. Als het alleen gaat om bemoeizucht, het opdringen van de politiek aan jongeren die daarin helemaal niet geïnteresseerd zijn, kun je beter stoppen. Je moet het wel op een interessante manier inpakken."

Wat is haar eindoordeel als het gaat om de oprichting van netwerken en speciale groepen voor jongeren die ondervertegenwoordigd zijn in de JD? "Ik vind het idee wel goed, maar ik zou willen zeggen dat je er héél voorzichtig mee moet zijn. Er moeten er niet teveel komen en ze moeten goed in de gaten

gehouden worden. Het doel moet vooral zijn om door samenwerking met bijvoorbeeld de werkgroepen veel overbodig werk te voorkomen."

Tot slot merkt ze op: "De motivatie bij de bestaande werkgroepen is de laatste tijd bedroevend slecht. Je kunt nauwelijks nieuwe leden krijgen. Wie weet zijn de leden van belangengroepen gemotiveerder omdat het over hun eigen 'achterban' gaat. Wat mij betreft vind ik het prima, als we maar zoveel mogelijk mensen weer actief krijgen in de JD."

Gezelligheid

In tegenstelling tot vrouwen en etnische minderheden zijn homoseksuelen in de JD sinds jaar en dag prominent aanwezig. Er is dan ook voor zover bekend geen behoefte aan een aparte belangengroep. De homo-emancipatie heeft in de JD altijd een breed draagvlak gevonden, zoals dat ook geldt voor de emancipatie van andere achtergestelde groepen. Vorig jaar besloot het landelijk bestuur, na een succesvolle 'proef', de jaarlijkse homomanifestatie 'Roze Zaterdag' permanent op te nemen in het JD-campagneschema.

Sinds haar oprichting heeft onze organisatie steeds in een vroeg stadium vooruitstrevende standpunten ingenomen ten aanzien van huwelijk, adoptie en de Wet Gelijke Behandeling. In tegenstelling tot andere politieke organisaties hebben de Jonge Democraten zich hierop nooit laten voorstaan; we komen gewoon op voor iedereen die gehinderd wordt in zijn of haar vrije ontplooiing. Maar juist omdat Jonge Democraten gewoon zichzelf kunnen zijn in onze vereniging, niet in de eerste plaats benaderd worden op grond van bepaalde kenmerken (geslacht, etnische achtergrond, seksuele geaardheid etc.), en onze vereniging heel breed georiënteerd is, hebben we een uitstekend 'produkt' dat nog onvoldoende onder de aandacht van potentiële leden is gebracht.

Hoewel vanwege de actieve bijdrage aan onze vereniging van enkele individuen die toevallig ook nog op hetzelfde geslacht vallen, er weleens spottend gesproken wordt van een 'homo-lobby' kent de JD dus geen georganiseerd verband van homoseksuelen. D66 daarentegen kent al geruime tijd een zo-

genaamde homowerkgroep, waarvan Bernard Scherpenzeel coördinator is. Ondervond zijn werkgroep tegenwerking vanuit de partij bij zijn oprichting? Bernard: "Nee, niet echt. Ook op dit moment kan ik gelukkig zeggen dat we als een volwaardige gesprekspartner worden gezien in het Wetenschappelijk Bureau (SWB) van D66, waarin alle werkgroepen verenigd zijn."

Hij is zelf niet vanaf het begin betrokken geweest bij de werkgroep en zegt ook niet te weten wat destijds de motieven zijn geweest om tot oprichting over te gaan. "Ik vermoed dat het min of meer een modeverschijnsel is geweest," peinst hij. "Aan het begin van de jaren '80 werden in vrijwel alle politieke partijen homogroepen opgericht; dat was haast iets vanzelfsprekends."

Met name in D66 is homoseksualiteit nooit iets bijzonders geweest. Scherpenzeel ziet voor zijn werkgroep dan ook duidelijk een andere functie weggelegd dan het verdedigen van belangen in de partij. "We hebben vooral een signaalfunctie binnen D66; we maken de partij attent op mogelijke misstanden. Maar daar moet je je niet teveel van voorstellen. Eigenlijk is er wat dat betreft ook nooit veel uitgekomen." Toch is hij hier niet rouwig om: "Integendeel, D66 let gelukkig zelf heel goed op. De Kamerfractie doet het uitstekend, is heel attent. Daar kunnen we dus alleen maar gelukkig mee zijn." Het betekent wel dat de D66-werkgroep momenteel min of meer een slapend bestaan leidt. "Ja ach, we hebben eigenlijk altijd al een groot verloop gekend onder de werkgroepsleden. Veelal vond men het vooral gezellig om met gelijkgestemden huiskamerbijeenkomsten te beleggen, maar moest men na verloop van tijd wegens tijdgebrek afhaken."

Waarom is de werkgroep dan nooit opgeheven? Bernard Scherpenzeel legt uit: "Het is voor D66 vooral belangrijk aanwezig te zijn in 'het roze veld'. De partij heeft altijd al een goede naam gehad op het gebied van emancipatie, niet in de laatste plaats door de inspanningen van onze kamerleden. Als werkgroep houden we belangrijke contacten op dit terrein aan en zorgen we ervoor dat D66 vertegenwoordigd is."

Maar is daarvoor een afzonderlijke werkgroep noodzakelijk of zouden deze taken ook kunnen worden ver-

vuld door bijvoorbeeld een breder georiënteerde werkgroep 'Discriminatie'? "Tja," zegt Bernard, "Dat is momenteel ook een beetje de discussie in het Wetenschappelijk Bureau. Nu het SWB een nieuwe leiding heeft gekregen, worden de werkgroepen opnieuw geëvalueerd en geïnventariseerd. Maar de bestaande werkgroep 'Emancipatie' richt zich toch vooral op vrouwenemancipatie en heeft daardoor duidelijk een andere taak dan de homowerkgroep."

De werkgroepen worden zelden door de Kamerfracties benaderd tijdens de voorbereiding van bijvoorbeeld discussies in de Kamer. "Het probleem in het Wetenschappelijk Bureau is de vraag of je als werkgroep, ook richting partij, op afroep of op eigen initiatief met informatie moet komen. We zijn daar nog niet uit." Scherpenzeel ziet zijn werkgroep dus vooral als een signaal in de richting van de 'homoweld'. "Ja, in de fractie en partij hebben we gelukkig bitter weinig 'zendingswerk' te verrichten."

Voor de Jonge Democraten lijkt de conclusie gerechtvaardigd dat een georganiseerd verband voor homoseksuelen overbodig is, zolang de vereniging uit eigen beweging tegen discriminatie ook op dit terrein strijdt. En te oordelen naar de regelmatige positieve aandacht voor onze vereniging in de 'roze pers' en de aanwezigheid van JD'ers in forums en op informatiemarkten als de Roze Zaterdag zit het ook zonder werk- of belangengroep met onze vertegenwoordiging aan het 'Roze Front' wel goed.

Georganiseerde verbanden voor bepaalde groepen individuen met een gemeenschappelijk kenmerk in de JD: een nieuwe ontwikkeling waarover we graag jou mening willen hebben. Start je juichend je eigen clubje of vind je het maar overbodige of zelfs negatieve activiteiten? Schrijf het ons!

Stuur je reactie naar:
Demo
Geinwijk 3
1103 AP Amsterdam.

In de volgende Demo lees je ook hoe anderen er over denken.

Demo

REDACTIEADRES

Geinwijk 3
1103 AP Amsterdam
tel. 020-6003915 (hoofdred.)
of
Bezuidenhoutseweg 195
2594 AJ Den Haag
tel. 070-3858109 (land. secr.)

HOOFDREDACTIE

Rikco Pardoën

EINDREDACTIE

Martin van Amersfoorth
Erik Zwiers

VORMGEVING EN LAY-OUT

Saskia Daru
Adrie van der Luijt

REDACTIE

Martin van Amersfoorth, Sibrand Hofstra, Millicent Kruis, Ivo Veenkamp, Saskia Daru, Adrie van der Luijt, Janet Dieleman, Erik Zwiers

UITERSTE AANLEVERDATA KOPIJ

4 februari 1991 (Demo 8.2)
18 maart 1991 (Demo 8.3)

REDACTIEBELEID: Demo heeft een redactiestatuut dat deel uitmaakt van het Huishoudelijk Reglement van de Jonge Democraten. Bijdragen kunnen worden geplaatst indien ze zijn voorzien van auteursnaam en (indien mogelijk) illustraties. Aanleveren van kopij dient bij voorkeur op flop of schijf. De redactie behoudt zich het recht voor bijdragen in te korten of in het geheel niet te plaatsen. Auteurs ontvangen hiervan schriftelijk bericht. Bijdragen die na de deadline binnenkomen kunnen hoogstens in de volgende Demo geplaatst worden. Voor vooraf aangekondigde bijdragen wordt ruimte gereserveerd in de betreffende editie. Bel hiervoor Rikco Pardoën, tel. 020-6003915.

HEB JE VRAGEN?

Voor alle vragen en mededelingen over de inhoud van Demo kun je terecht bij Rikco Pardoën (hoofdredacteur a.i.), Geinwijk 3, 1103 AP Amsterdam.
Eventueel kun je het ook telefonisch proberen: 020-6003915.

WIL JE EEN ABONNEMENT?

Je bent geen lid, maar wilt wel Demo ontvangen?
Bel ons dan even, ook buiten kantooruren:
landelijk secretariaat, 070-3858109.

Klachten over de ontvangst van Demo? Bel ons even!

Demo is een uitgave van de
vrijzinnig-democratische jongerenorganisatie
Jonge Democraten, Bezuidenhoutseweg 195,
2594 AJ Den Haag.

ADVERTENTIE-EXPLOITATIE

Bezuidenhoutseweg 195, 2594 AJ Den Haag, tel. 070-3858109. Tarieven f250,- (1/1), f130,- (1/2), f70,- (1/4), f40,- (1/6). Giro 701386 t.n.v. penningmeester Jonge Democraten, Den Haag, o.v.v. 'advertentie Demo'. Betaling na ontvangst van nota. Advertentiecombinaties met 'Democraat' (D66) op aanvraag mogelijk. Voor informatie: bel het landelijk secretariaat.

ABONNEMENTEN: f20 per jaar. Giro 701386 t.n.v. penningmeester Jonge Democraten, Den Haag o.v.v. 'abonnements Demo'. Abonnementen kunnen op ieder gewenst moment ingaan en lopen automatisch door als ze niet 30 dagen voor het verstrijken van de abonnementsstermijn zijn opgezegd. Informatie hierover bij het landelijk secretariaat van de Jonge Democraten, tel. 070-3858109. Leden ontvangen Demo gratis.

LOSSE NUMMERS: f1,75 excl. verzending. Giro 701386 t.n.v. penningmeester Jonge Democraten, Den Haag, o.v.v. 'los exemplaar Demo ... (editienr.)'

ADRESWIJZIGINGEN: Leden en abonnees wordt verzocht adreswijzigingen door te geven aan het landelijk secretariaat van de Jonge Democraten, Bezuidenhoutseweg 195, 2594 AJ Den Haag, tel. 070-3858109.

ATTENTIE: Zonder toestemming van de hoofdredacteur mag niets uit deze uitgave worden overgenomen.

DRUK: Coene B.V., Den Haag.

Demo verschijnt in 1991 zeven maai. Dit is Demo nr. 1 jaargang nr 8 ISSN 0925-4390.

Adressen

voorzitter

Roel van der Poort
Onnemaheerd 44
9736 AP Groningen
050-424409

vice-voorzitter politiek

Michiel Ruis
Rapenburg 82
2311 GA Leiden
071-126894

vice-voorz. organisatie

Onno van den Muijsenberg
Tolstraat 42-IV
1073 SC Amsterdam
020-6627248

algemeen secretaris

Ruud van den Brink
James Wattstraat 75-441
1097 DL Amsterdam
020-6657181 (vraag naar kamer 441)

penningmeester

Ron Hendriks
Juliusstraat 76
5621 GE Eindhoven
040-431941

secretaris scholing en vorming

Jos van der Wijst
Professor Bromstraat 8-1
6525 AV Nijmegen
080-224270

secretaris ledenwerving en materialen

Paul Leenards
Uilenstede 449-5
1193 AG Amstelveen
020-437058

internationaal secretaris

Frank van Kreveld
Vrouwenweg 1-h
2322 LJ Leiden
01715-1207

Landelijk secretariaat

Bezuidenhoutseweg 195
2594 AJ Den Haag
070-3858109

Borrels

Utrecht/t Gooi

eerste maandag van de maand,
21.00 uur, café de Postillion, Lijnmarkt 50, Utrecht

Groot-Amsterdam

eerste maandag van de maand,
21.00 uur, P96, Prinsengracht 96, Amsterdam

Noord-Holland

eerste donderdag van de maand,
20.00 uur, oneven maanden:
Café Het Moddermannetje, Alkmaar;
even maanden: Café du Théâtre, Haarlem

Noord-Brabant

Den Bosch: 7 jan., 20.00 uur, café Cordes, bij St. Jan
Eindhoven: 9 jan., 20.00 uur, Trafalgar Pub, Dommelstraat
Breda: 14 jan., 20.00 uur, café De Bommel, Halstraat
Tilburg: 16 jan., 20.30 uur, café d'Egelantier, Boomstraat

Zuidelijk-Holland

tweede maandag van de maand,
21.00 uur, Eetcafé Streetlife,
hoek Goudsensingel/Jonker Fransstraat, Rotterdam

Twente

tweede maandag van de maand
café La Conga, Enschede

Midden-Holland en Leiden

tweede woensdag van de maand,
17.00 uur, café Het Gerecht, Lokhorststraat 19, Leiden

Nijmegen

tweede donderdag van de maand,
21.00 uur, café De Buren,
Achter de Carmel 8, Nijmegen

Groningen

tweede donderdag van de maand,
café Edzers, turftorenstraat,
Groningen, 21.30 uur.

IJsselmond

bel Bastiaan Winkel, 038-533325

Drenthe

bel Willem Kreulen, 05223-1720

Groot-Den Haag

bel Thiemen Remmers, 070-3839184

Gelderland

bel Arnd van Zanten, 080-772082

Limburg

bel Rick Rudzik, 043-638664

Drachten

bel Richard van Kampen, 05120-19973

Agenda

januari

26 kaderdag

30 S&V dag (confrontatie JD-D66)

februari

8 training ledenw. en camp.

10 LB vergadering

?? LYMEC seminar in Brussel (alleen voor vrouwen)

maart

23 voorzittersoverleg

april

20-21 ALV 17

?? IFLRY seminar in Berlijn (onderwerp Creation and Distribution of Wealth in a Liberal Society)

De redactie van Demo wenst iedereen

**OOK IN HET NIEUWE JAAR
VEEL LEESPLEZIER**

Jonge Democraten

Vrijzinnig democratische jongerenorganisatie

- Ja, ik wil lid worden van de Jonge Democraten en betaal fl. 15,-. per jaar
 Ja, ik wil gratis proeflid worden van de Jonge Democraten voor de duur van een jaar.

naam: _____

adres: _____

postcode: _____

woonplaats: _____

telefoon: 0 _____

M/V _____

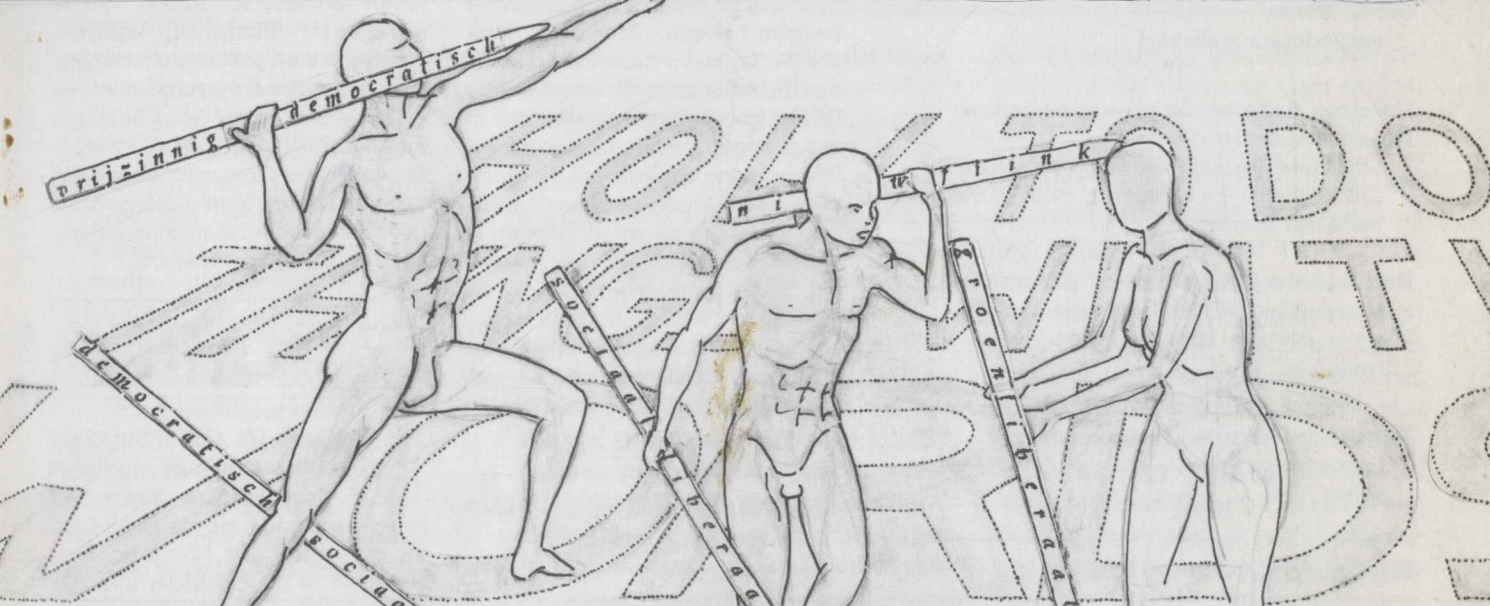
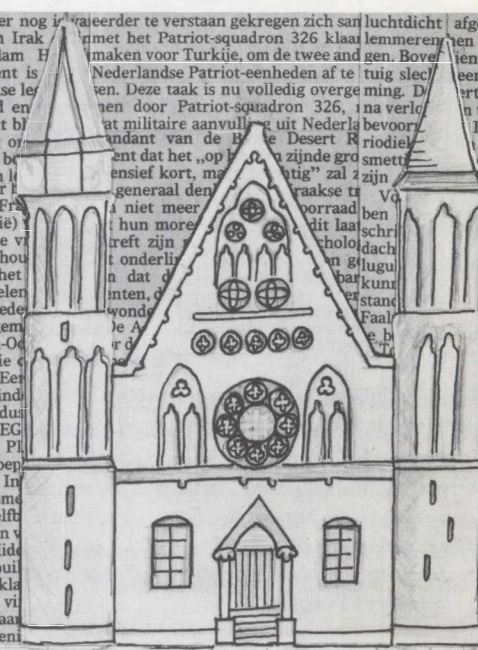
geboortedatum: _____

handtekening: _____

DEMO

het naderend... dottensiet agres... onschadelijk zijn gemaakt. Het s... Moskou wil redden wat er nog i... vaerder te verstaan gekregen zich san... luchtdicht afgesloten v...
 fte strijdkrachten" op ge... giesities en troepenconcentra... ver patro... oedisch-Kriet vast of Irak nog steeds mijnen... de militaire capaciteit van Irak... maken voor Turkije, om de twee and... gen. Bove...
 li-Arabië. Daarbij veler... nabemoelijken. De Amerikaanse le... handhaven. Op dit moment is... dien mogelijk ook Saddam H...
 onden en werd e... woordvoerder, gener... Richard Ne... van de geallieerden vernietigd en... een gedeelte van het Iraakse le...
 de twee g... pize dat Irak geen... ond da zetten omdat... dam Hussein aan de macht bl...
 sch landin... een ser zijn vernie... uit slechts een jaar nodig op...
 met geleide r... te, als een sritte voor schien no... ddam Hussein aan de macht bl...
 n vloot van 31... is dat de dienstverlening d... bijvoorbe...
 ezet bij de bestorm... kankantoor te wensen over laten. Lat...
 se kust door mariniers... computerprogramma's waarmee complete Patri...
 i was het eerste geallieerde... winkels voor de klanten diverse hypdat het land zelf...
 de Golf op een mijn liep. De... theekaanbiedingen vergelijkjen, zoom de systemen te besture...
 nd maandagmorgen om 4.40... den gebrekkig functioneren. Inform...
 ijke tijd plaats. Vier opva... is dat de dienstverlening d... bijvoorbe...
 en blauwe plekken en... altijd compleet zijn en veelal laat b... vergt veel tijd. De opleiding in so...
 en op. Twee uur later voer... De uitzending van het Nederla...
 in Hammadi tegenover de... Patriot-squadron naar Israël is... dan een jaar. Dat is tevens de reden...
 erminister van Buitenland... doorbraak. Het is voor het eerst — s... van Israël in de plaats. Een Patriot k...
 li Becharati, gezegd dat in... het uitroepen van de joodse staa...
 ken van de Golfoorlog aan... 1948 — dat Europese militairen wor...
 le al meer dan twintigdui... ingezet bij de verdediging van Isr...
 zijn gedood en ongeveer... Een aanbod van de Duitsers heeft Isr...
 nt Jomhuri Eslami dinsdag... afgeslagen. De Israeli's accepteren g...
 het Iraanse persbureau... Wel maakt Israël gebruik van het al...
 het aantal doden betrekking... bod om op rekening van Duitsland d...
 het aantal gedode militairen... batterij Amerikaanse Patriots te k...
 eld. Vice-premier Hammadi... Aanvankelijk zouden er op verzwaa...
 arti vorige week in over het... van Israël slechts 25 militairen me...
 toen hij in Teheran was om... Patriots meekomen. De taak van de...
 op het vredesinitiatief van... Irak maakte maandag melding...
 president Rafsanjani. Vol-130 v...
 agblad Jomhuri Eslami zel... 53ste legercommunicatie, uitgezon...
 verder dat Irak na vier wedo...
 een schade van 200 miljard...
 aanvallen waren gericht op burgerd...
 roepen om leiding...
 n aan Iis zei dat hier seen beteken

VERSCHIJNT 6 X PER JAAR
MAART 1991

**VERSTRIKTE AVANTGARDE
ZOEKT EIGEN IDENTITEIT:
SOCIAAL-LIBERAAL OF
VRIJZINNIG-DEMOCRATISCH?**

CONGRESBIJLAGE

JD BESTAAT 75 JAAR

Dit jaar bestaat de JD 75 jaar. Zij het dan met een onderbreking van 1923 tot 1984. Want uit onderzoek door mevrouw Braams-Beversluis is gebleken dat reeds in 1916 een jongerenorganisatie werd opgericht met de naam Jonge Democraten. De eerste JD was de voorloper van de Vrijzinnig-Democratische Jongerenorganisatie (VDJO), die op zijn beurt wordt gezien als de voorloper van de huidige JD. De gepensioneerde mevrouw Braams maakte over de VDJO haar doktoraalscriptie in de politicologie en vertelde hierover op de kaderdag van de JD. Het Landelijk Bestuur heeft nog in leven zijnde oud-VDJO-bestuurders uitgenodigd voor de komende Algemene Ledenvergadering.

LB ONEENS MET D66 IN GOLF

Het Landelijk Bestuur heeft middels persberichten zijn ongenoegen geuit over het D66-beleid in de Golfcrisis. Het LB vindt dat D66 niet akkoord had moeten gaan met de militaire optie. Daarmee bestrijdt het niet alleen D66, maar ook het eigen JD-kader, dat blijkens een DEMO-enquête die elders in deze DEMO gepubliceerd wordt, juist in een driekwart meerderheid achter het D66-beleid in de Golfcrisis staat. Tijdens het D66-congres raakten JD-bestuurders in de wandelgangen in een felle discussie met Van Mierlo, die hevig protesteerde tegen de houding van het JD-LB. Na een tijdje vruchteloze discussie verliet Van Mierlo het gezelschap met de mededeling: "Als je mijn leeftijd bereikt hebt weet je wel beter."

HANDBOEK BESTUREN GEREED

Na een produktietijd van "slechts" 4 jaar is het LB er dan toch in geslaagd het Handboek Besturen uit te brengen. Op 23 maart zal het worden aangeboden aan de regiobesturen tijdens het eerste Voorzittersoverleg in het M50-pand (Utrecht).

RON HENDRIKS TEMPERT FINANCIËEL OPTIMISME

"WVC-subsidie met 80% omhoog" kopte de rubriek in de vorige Demo. Penningmeester Ron Hendriks is blij met het geld, maar niet met artikel in de Demo. "Het artikel werkt de indruk dat we super optimistisch mogen zijn over het financiële verloop van dit jaar", zegt Ron. "De uitgaven van de vereniging stijgen óók, door het stijgen van het ledental. Grote uitgaveposten zijn de secretariaatsmedewerker en de aanpassing van het secretariaat, zoals de noodzakelijke aanschaf van een tweede computer. Daarna blijft er echter niet zoveel geld over, dus zuinigheid blijft geboden", aldus Ron, die dit jaar, in tegenstelling tot de twee voorgaande jaren, graag positief wil afsluiten.

TIEN JD-TRAINERS GETRAIND

Op 16 en 23 februari zijn op het secretariaat van D66 en JD in Den Haag tien JD-leden getraind tot trainer tijdens cursussen besturen, spreekvaardigheid en politieke stromingen. De training werd verzorgd door het Politiek Scholings- en Vormingsinstituut (PSVI) van D66. Dit alles in het kader van de decentralisatie van taken naar regio's en afdelingen. De genoemde cursussen zijn nu bovendien gestandaardiseerd.

'T GOOI NIET BIJ NOORD-HOLLAND

Carlo Da Costa Strijk, de oprichter van de afdeling 't Gooi, wil deze afdeling niet loswaken uit de regio Utrecht/'t Gooi en toevoegen aan Noord-Holland. Daarmee is de discussie over de grenswijziging tussen de twee regio's voorlopig gesloten. "'t Gooi heeft altijd bij Utrecht gehoord en ik zie eigenlijk geen reden om dat te veranderen", aldus Carlo.

Teksten: Rikco Pardoen

Praat mee over de JD 3

Vier prominente vertegenwoordigers van ons dierbare gedachtengoed geven het beestje een naam. Sociaal-liberaal of vrijzinnig-democratisch?

De verstrikte avantgarde 7

De nieuwe reeks over de mechanica van de macht heeft nu ook een naam. Nogmaals met dank aan Gaston Siegelaer...

De regels van het spel 8

...die ook ogenblikkelijk toeslaat. Metafysica van de politiek of microfysica van de macht? Verder: Hoefnagels over de Binnenhofse taal- en letterkunde.

Niet zeuren maar aanpakken 10

Interview met Eerste Kamer-lid Marie-Louise Tiesinga over sociale dienstplicht. Die 'aanpak' zal overigensnog tot in de 21e eeuw op zich laten wachten.

JD achter D66 in Gclf 12

De resultaten van een interne enquête over de Golfoorlog staan haaks op de naar buiten gebrachte standpunten van Roel van der Poort.

Mag alles wat kan? 21

Verslag van een thema-avond over medische ethiek in Wageningen.

Party Zone 22

Rotterdamse meligheid.

Patricio Aylwin: de vleesgeworden tegenstrijdigheid 23

Sinds een jaar eindelijk weer democratie in Chili; dezelfde barbaarsheid, maar dan met een menselijk gezicht?

Een oudere jongere in de provincie 26

Interview met PS-lid Ton Strien: van pjo-bestuurslid, via M50, tot volksvertegenwoordiger.

De natuur aan de hartbewaking 28

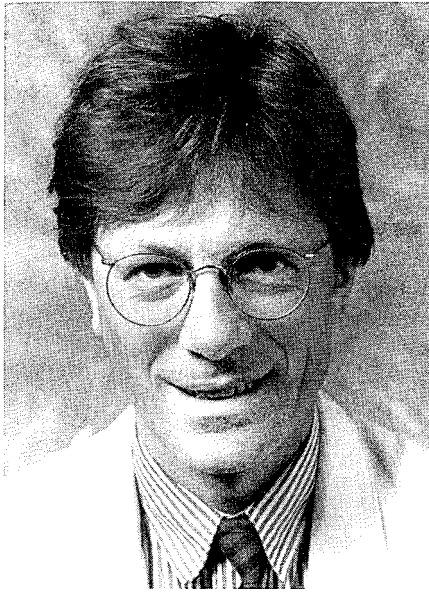
Eerste artikel in een reeks van de Werkgroep Milieu.

Rubrieken

Congres

Slotaline	6	Informatie	13
Confrontatie	6	Programma	13
Persoonlijk	11	Resoluties	14
Rikco's Corner	27	Wijziging HR	16
JD-actief	28	Proefmotie	17
Besluitenlijst	29	Vacatures	18
Plaatsingsbeleid	29	Begroting	18
Informatie	31	Tekst & uitleg	20

Praat mee over de JD

Jacob Kohnstamm

"**N**ever change a winning team", zo roep ik de Jonge Democraten toe die op dit ogenblik pleiten voor naamswijziging. En dat de Jonge Democraten op het ogenblik het winnende team zijn, lees ik telkens opnieuw in Demo. Los daarvan heb ik twee in gewicht overigens nauwelijks gelijkwaardig te noemen argumenten om mij desgevraagd tegen een eventuele naamswijziging te keren. Het eerste argument put ik uit de bijna 25 jarige geschiedenis van D66. Naar verluidt is over de naam van die partij al op het oprichtingscongres een discussie gestart die sindsdien op de meest ongelukkige momenten uit de geschiedenis van D66 tot een totaal ongelukkige nierproeverij heeft geleid. Zo herinner ik mij een congres van D66, naar ik meen kort na het electorale debâcle van september 1982 in Dronten, Flevoland. De discussie daar ging over de vraag of wij ons electoraat terug zouden kunnen winnen of van de juistheid van onze standpunten zouden kunnen overtuigen, indien wij spoorlags naamswijziging zouden afkondigen. Gedacht werd aan sociaal-liberaal, democratisch-sociaal, democratisch-liberaal, vrijzinnig-democratisch etc. etc. Nu wil het geval dat ik een hogere pet op heb van het electoraat en er dus behoudens tegenbewijs vanuit ga, dat het electoraat een partij beoordeelt op het programma, de

De JD is een discussieclub; van 's ochtends vroeg tot 's avonds laat kan er worden doorgezaagd over losbrekende micro-organismen, genethiek, ecotax, Oost-Europa, noem maar op. Moeilijke onderwerpen, met veel vermeende diepgang, filosofische beschouwingen en veel afkortingen en andere vaktermen hebben de voorkeur. Kaderleden, dat wil zeggen leden van besturen, redacties en werkgroepen, voeren weer heel andere discussies. Op een liefst nog abstracter niveau wordt gedebatteerd over zaken als "verenigingscultuur", de verhouding tot D66 en het binnenhalen van achterstandsgroepen als vrouwen en allochtone jongeren. Dit alles onder het motto: vrijzinnig-democraten houden zich, in tegenstelling tot socialisten en liberalen, niet bezig met verheven idealen en dogma's, maar

met het aanpakken van concrete probleemsituaties. Orgi, het kaderblad van de JD, is bedoeld als platform voor discussie over organisatorische aangelegenheden. In afgelopen edities is de vraag gerezen of "vrijzinnig-democratie" nog wel het juiste etiket voor ons gedachtengoed is; een belangrijke en heel principiële discussie die wij onze lezers niet willen onthouden. Daarom vroeg Adrie van der Luijt enkele vooraanstaande personen exclusief voor Demo om hun visie op vrijzinnig-democratie als omschrijving van onze ideeën. Hans van Mierlo gaf zijn mening enkele jaren geleden al in de Haagse Post: "De functieverdraaiing van het etiket: je schaft het je aan als hulpmiddel en binnen de kortste keren moet je het verdedigen als rechtmatig bezit. En je blijft onduidelijk..."

mensen en de wijze waarop die mensen dat programma uitvoeren. Het electoraat laat zich niet door naamswijziging in de luren leggen. Maar, wat mij betreft nog belangrijker, het electoraat dat door D66 wordt aangesproken is er één dat bestaat uit veelal lastige individuen. Zelfs als de naam waaronder D66 zichzelf zou verkopen, ogenschijnlijk de helderheid zou verschaffen, zouden de potentiële kiezers ons toch het hemd van het lijf vragen, zowel waar het onze inhoudelijke standpunten betreft als waar het onze politieke koers betreft. En tegen de tijd dat wij erin geslaagd zouden zijn om op het merendeel van de vragen via een tenaamstelling van de partij te antwoorden, dan wel onze antwoorden te kunnen samenvatten op een A-4tje, dat de suggestie van de absolute zekerheid en helderheid bevat, tegen die tijd zullen we ons zo ver van onze oorspronkelijke inhoud en politieke koers hebben afgewend dat het verstandiger waren om er mee op te houden. Kort en goed, voor jonge

democraten, maar ook voor oude democraten die hopen dat door middel van naamgeving hen veel en lastige vragen bespaard worden en die daarom voor naamswijziging pleiten, heb ik slechts één vriendelijk advies: volg één of meer cursussen bij de PSVI, maar vermoei anderen niet met je eigen onzekerheid of onkunde. Een tweede argument, zoals gezegd in gewicht niet te vergelijken met het eerste, betreft een familiaal/historische. Aangezien mijn grootvader voorzitter is geweest van de Vrijzinnig Democratische Bond en een overigens mislukte poging heeft ondernomen om kamerlid voor de VDB te worden, zou ik ook mijn eigen geboortepapieren verloochenen als ik mij tegen de ondertiteling Vrijzinnig Democratische Jongerenorganisatie zou verzetten. En ook in dit geval is het persoonlijke politiek.

Jacob Kohnstamm is lid van de Tweede Kamerfractie voor D66 en oud-partijvoorzitter.

Identiteitscrisis. Oftewel: geluiden van de achterbank

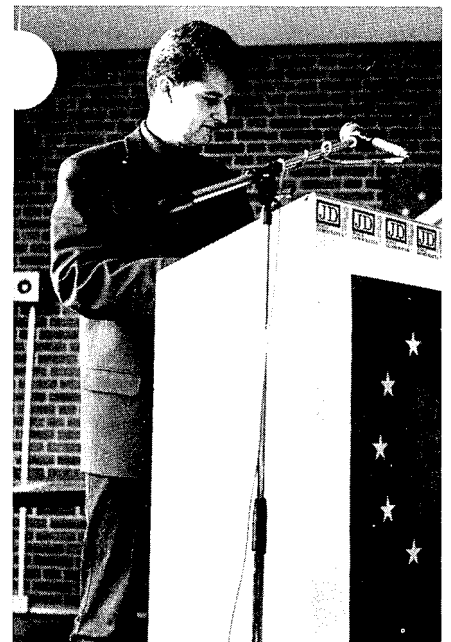
Steven Pieters

Waarom deze vreemde titel? Simpel, ik ben ondertussen eenendertig jaar geworden en daardoor JD-lid af en de laatste tijd volg ik wat er in de JD gebeurt alleen nog maar op afstand. Ik zit niet meer aan het stuur, noch ben ik bijrijder. Nee, mijn bijdrage beperkt zich tot geluiden van de achterbank. Er schijnt weer een discussie te zijn losgebarsten over de nadere aanduiding van de JD. Vrijzinnig-Democratisch is niet goed genoeg, in ieder geval niet duidelijk genoeg. Er moet - zo lijkt het - een nieuwe aanduiding gevonden worden. Is er sprake van een identiteitscrisis of slechts van een etiketten-zwandel? Volgens mij eerder het laatste dan het eerste. Natuurlijk is het niet gemakkelijk om uit te leggen wat vrijzinnig-democratisch betekent. Vooral niet in een land waar het historisch besef nihil is. Echter, elk etiket vraagt een toelichting. Elk etiket is een extreme samenvatting van waar je voor staat. Elk etiket simplificeert wie en wat je bent. Zenuwachtig worden van het feit dat anderen je onduidelijk noemen is pure flauwekul. Alsof christen-democratisch zo duidelijk is! Alle andere etiketten voor de JD die ik ben tegengekomen zijn - wat mij betreft - even goed en even slecht. Sociaal-liberalen, groene democraten, groene liberalen en noem maar op zeggen net zo veel en net zo weinig over de JD als vrijzinnig-democratisch. Voor degenen die deze discussie menen te moeten voeren, met als inzet dat onze aanduiding veranderd moet worden, zou ik de vraag willen voorleggen: hoeveel duidelijker wordt de JD voor de buitenstaander wanneer

zij zo snel en zo gemakkelijk de eigen aanduiding verandert? Weten de Jonge Democraten wel wie zij zijn en wat zij willen? De identiteit van iemand wordt nog altijd bepaald door zijn uitspraken en zijn gedrag. De JD kan zich beter bezighouden met politiek-inhoudelijke discussies en met concrete projecten. Goede politieke discussie over onderwerpen die - vooral jonge - mensen raken - zoals de milieu- of Golfcrisis - zeggen veel meer over de JD. Concrete projecten - bijvoorbeeld een hulpproject voor een Derde Wereldland - geeft aan waar de JD zich echt zorgen over maakt. Niet de vraag of je haar goed zit is van belang. Nee, of je bereid bent om na te denken en om echt iets te doen, daar gaat het om. Deze etiketten-discussie moet - wat mij betreft - zo snel mogelijk gestaakt worden. De Jonge Democraten kunnen hun tijd beter besteden! Een ander onderwerp waardoor de JD zich profileert is de mogelijke "homofobie" of "homovertroeteling". Sommigen menen dat de JD zich gedraagt als een onderafdeling van het COC. En dat - steeds meer - homo's allerlei belangrijke posities innemen binnen de JD. Wanneer we in de bovenstaande alinea's het woord "homo" vervangen voor vrouw en het COC voor de Emancipatieraad, zou de JD zijn voorgedragen als meest succesvolle vrouwenemancipatiebeweging. Kennelijk geldt dit niet wanneer het om homo's gaat. Althans voor enkele JD-leden of misschien zelfs maar één lid. Degene die zo stom geweest is om een dergelijk bericht over de JD naar buiten te brengen, brengt - hopelijk onbedoeld - grote schade toe. Schade aan de JD, maar - en dat vind ik vele malen erger - vooral schade aan de homo-emancipatie. Toen ik op de middelbare school zat en toen ik studeerde was het vrijuit praten over je eigen homoseksualiteit een taboe. Laat staan dat je een relatie had. Vele jongeren, waaronder ik zelf, hebben daardoor vele kansen gemist. Laat de JD deze fout niet gaan maken. Ik vond en vind het één van de belangrijkste taken van de JD om jongeren behulpzaam te zijn bij hun ontplooiing in de

meest brede zin van het woord. Het gaat niet alleen om politieke ontplooiing. Je seksuele ontplooiing is minstens net zo belangrijk. De JD moet jongeren wijzen op hun kansen en mogelijkheden. Niet alleen maatschappelijk, maar ook persoonlijk. Ik hoop dat de JD niet zal vervallen tot een homofobie, noch tot homovertroeteling. Een echte vrijzinnig-democratische organisatie zou zich niet druk behoren te maken over dit soort - niet door de menselijke wil bepaalde - toevalligheden. Of je man, vrouw, homo-, hetero- of biseksueel, zwart, geel, wit of bruin, lichamelijk of geestelijk gehandicapt bent maakt niet uit, het gaat erom hoe je als mens bent, hoe je je opstelt, hoe je je gedraagt. Ik hoop dat dit incident een vergissing is. Tevens hoop ik dat de JD ook niet de andere kant uitslaat. Ik reken erop dat de JD volwassen reageert en dat zij duidelijk blijft maken dat zij open staat voor iedereen die zich vrijzinnig-democra(a)t(e) voelt.

Als oud-Jonge Democraat wens ik de JD - bestuurders en leden - een uitdagende toekomst toe. Uitdagend voor zichzelf, maar vooral uitdagend voor anderen en bovenal vernieuwend. Tot ziens!

Steven Pieters is oud-landelijk voorzitter van de Jonge Democraten.

Sociaal-Liberaal of Vrijzinnig-Democratisch: Etiket zegt niets over de inhoud

Koop op tijd uw zekerheid!

Ries Jansen

Vrijzinnig-democratisch, een begrip, dat niet nieuw is. Al rond de Tweede Wereldoorlog waren bewegingen in de Nederlandse politiek actief met een dergelijk imago. Meerdere politieke partijen afficheerden zich als liberaal. Het "vrijzinnige" gold vaak als contrast tegenover confessioneel of traditioneel. Hoe is dat tegenwoordig? Hebben we de zekerheden van deze termen nog wel nodig om ons te profileren en... gelden deze begrippen nog wel? Ik meen van niet. Nieuwe kiezers hebben zich gemeld op de politieke markt. Kiezers met minder bin-

ding dan in het verleden met de traditionele partijen; maar ook beter geïnformeerd dan vroeger. Verkiezingen worden uitgevochten via de media. Het beeld van de partij wordt voor een belangrijk deel op televisie bepaald door de fractievoorzitter van de Tweede Kamer. De boodschap die daar wordt uitgezonden heeft een zeggingskracht die ver uitgaat boven de opgelegde typering van een partij. Het begrip socialisme helpt de PvdA niet de neergang te stoppen. Christen-democratie à la Lubbers is vooral de zekerheid van de persoon Lubbers en daarna het CDA. Hoe zit het nu met D66? Gestart als staatkundige vernieuwers, als groenen, als progressieve liberalen, in de tijd van de democratiseringsbewegingen. Etiketten, die nog steeds min of meer passen. D66 is echter een volwassen partij geworden in 25 jaar; met meer nuances in de programma's. Onze eigen unieke kenmerken houden we gelukkig nog vast. Het "one man, one vote"-systeem. De sfeer in de partij. De inzet van de Jonge Democraten. Voor kiezers misschien wat moeilijk te ontdekken. Voor onszelf van levensbelang. Een etiket op onze partij is naar mijn mening niet van levensbelang. Het geeft ook geen enkele garantie voor meer duidelijkheid of aantrekkingskracht. Het biedt ook geen enkele zekerheid voor de toekomst. In dit vak geldt nu eenmaal niet de advertentieus: koop op tijd uw zekerheid!

Ries Jansen is voorzitter van D66 en burgemeester van Krimpen aan den IJssel

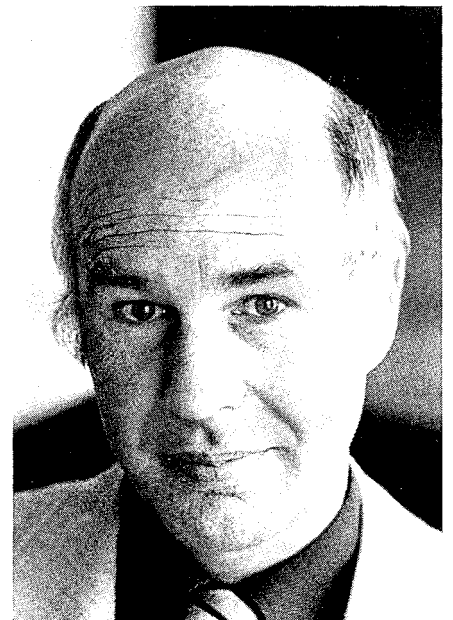
Sociaal-liberaal of vrijzinnig-democratisch

Erwin Nypels

What's in a name? Het allerbelangrijkste in de politiek is en blijft de inhoud en kwaliteit van de politieke stellingname van een bepaalde stroming, niet de aanduiding daarvan. Vanaf de oprichting heb ik D66 beschouwd als een groepering met een 'liberaal' karakter. Ondanks het feit dat deze aanduiding tot op heden nog niet in de officiële presentatie is gebruikt, heb ik me toch altijd binnen D66 thuisgevoeld op grond van de politieke stellingname. Gaat het in de politiek dus allereerst om de 'lading', dat wil niet zeggen dat de 'vlag' onbelangrijk is. Integendeel, uit de reclamewereld

kan men leren dat een (goed) produkt pas goed 'verkocht' kan worden als het een duidelijke naam heeft, die de aard van het produkt aangeeft en zo mogelijk ook een aanwijzing geeft over de verschillen met concurrerende produkten. Binnen JD gaat men er in het algemeen terecht van uit dat het begrip 'democraten' te vaag is omdat vrijwel alle politieke stromingen zich democratisch noemen. Voor het werven van steun voor D66 en JD is dat onvoldoende omdat hierdoor weinig wordt verteld over het eigen karakter in relatie tot andere politieke stromingen.

Het begrip 'democraten', hoe belangrijk ook voor D66, draagt onvoldoende bij aan de benodigde profilering. Democratie is voor de meeste mensen voornamelijk een bestuursstelsel en in zekere zin dus een lege huls die door een politiek beleid moet worden ingevuld. De politieke inhoudelijke doelstellingen zijn essentieel voor het karakter van een partij. Dat democratie voor D66 veel meer betekent dan een bestuursstelsel en dat dit ook een complete visie op de inrichting van de samenleving inhoudt, blijkt uit dit

Erwin Nypels is oud-lid Tweede Kamer voor D66 en oud-lid van het initiatiefcomité tot oprichting van D66

woord nauwelijks. Bij de oprichting van D66 was ik er indertijd voorstander van de nieuwe groepering de naam Vrijzinnig-Democratische Partij te geven. Omdat deze naam nog bij de Kiesraad geregistreerd was door een andere groep was het praktisch niet mogelijk deze naam te voeren. Hierdoor is er binnen het initiatiefcomité ook niet serieus over gediscussieerd. Later, in 1984, heb ik tijdens discussies binnen D66 over een eventuele nadere aanduiding van het D66-gedachtengoed het voorstel ondersteund om D66 te typeren als een links-liberale stroming. Dit voorstel werd toentertijd helaas met een klein verschil verworpen. Hiermee heb ik tevens aangegeven dat naar mijn mening D66 zowel uitstekend gekarakteriseerd kan worden door het begrip 'vrijzinnig-democratisch' als door de begrippen 'links-liberaal' of 'sociaal-liberaal'. Wel houd ik een lichte voorkeur voor de aanduiding vrijzinnig-democratisch, zoals tot nu toe door de JD wordt gehanteerd. Een en ander zal ik hieronder toelichten. Het gedachtengoed van D66 wordt gekenmerkt door drie hoofddoelstellingen:

1. een vrije, individuele ontplooiing, vrijheid van leefwijze (politiek-inhoudelijke doelstelling);
2. democratisering samenleving (bestuurssysteem), en
3. een ondogmatische, pragmatische benadering van maatschappelijke problemen (methode van politiek bedrijven).

Deze drie doelstellingen zijn onverbrekelijk aan elkaar verbonden en ze zijn even belangrijk. Vooral door de eerste doelstelling heeft D66 een liberaal karakter. Nu tooien zich helaas progressieve en conservatieve groeperingen met de naam 'liberaal'. De vrije, zelfstandige ontplooiing kan naar het oordeel van D66 echter pas voor iedereen plaatsvinden als aan een vijftal essentiële randvoorwaarden wordt voldaan met betrekking tot: milieu, onderwijs, gezondheidszorg, wonen en inkomen (sociale zekerheid). Realisering van deze randvoorwaarden vraagt maatschappelijke solidariteit en sociale bewogenheid. Door deze maatschappelijke

solidariteit en sociale bewogenheid behoort D66 - evenals de engelse Liberals (SLD) - tot de sociaal-liberale stromingen in Europa. Ook de term links-liberaal is op zijn plaats omdat 'links' volgens het internationale spraakgebruik sociaal en hervormingsgezind betekent. Door deze beide aanduidingen van het karakter van het D66-gedachtengoed zijn bijvoorbeeld met behulp van het zogenaamde assen-kruis de inhoudelijke accentverschillen met de drie grootste partijen in ons land goed aan te geven. Dat geldt met name ook voor het verschil met de conservatief-liberale VVD. De omschrijving 'groen-liberaal' is eveneens bruikbaar. Een voordeel hiervan is dat hierdoor de nadruk wordt gelegd op een van de belangrijkste randvoorwaarden die volgens D66 bestaan voor een vrije individuele ontplooiing, namelijk een goed milieu. 'Groen' heeft echter een iets beperkter betekenis dan 'sociaal'. Sociaal duidt op een algemeen maatschappelijke verantwoordelijkheid, die tevens het voeren van een goed milieu-beleid inhoudt. En nu het begrip 'vrijzinnig-democratisch'. Vrijzinnig betekent taalkundig hetzelfde als liberaal. Ook politiek hebben beide begrippen een gelijke of vrijwel gelijke betekenis. Het is nuttig erop te wijzen dat het begrip vrijzinnig hier geen levensbeschouwelijke betekenis heeft en met name geen betrekking heeft op de vrijzinnig protestanten. Bij de Vrijzinnig Democratische Bond van voor de Tweede Wereldoorlog ging het om politiek-vrijzinnigen, zij het dat die Bond inderdaad een extra sterke aantrekkingskracht had op vrijzinnig protestanten. Taalkundig en politiek geeft naar mijn mening de omschrijving 'vrijzinnig-democratisch' het beste de kerndoelstellingen van D66 weer. 'Vrijzinnig' betekent zowel 'op de vrije ontplooiing gericht' als 'ondogmatisch'. Bovendien bevat deze omschrijving als enige een verwijzing naar het voor D66 zo belangrijke democratiseringsdoel. Daardoor wordt naar mijn mening door deze aanduiding de meest complete verwijzing gegeven naar de drie kerndoelstellingen van D66. Hierbij komt

Zie verder pagina 30, kolom 1

Politiek en Lichamelijkheid

In DEMO 7.6 / 8.1 is bij de lay-out van de slotlinea van een aantal artikelen verdwenen. Ook bij 'Politiek en lichamelijkheid', het interview met Henk Oosterling (blz. 20-23). Vandaar dat we deze hier alsnog weergeven:

Er bestaat geen laatste waarheid of identiteit meer voor iedereen, overal en voor altijd. Het derde verzetsmoment kenmerkt zich door de principiële voorlopigheid van iedere identiteit en de ontoereikendheid van elke strategie. Oosterling denkt dat dit geen gebrek aan daadkracht tot gevolg heeft. Het kan juist stimulerend werken:

"Het besef van de voorlopigheid van elke op zich evident, unieke, absolute zelfervaring, kan je ruimte geven. Voorlopigheid betekent ruimte. Ontoereikendheid betekent ruimte. Ruimte betekent dat je veel kunt doen! Als er één weg is die zegt: 'Dáár naar toe!', dan is er geen ruimte meer. Dan is er alleen maar een impetus van achteren (da's meestal een schop in je rug die krijgt) die ervoor zorgt dat je die kant op .Als er ruimte is, zijn er vele wegen, waarvan je niet weet waar ze naartoe leiden. Dat kan een probleem zijn: je moet immers die wegen zelf uitstippelen en voortdurend van richting veranderen. Maar één ding kunnen we toch niet laten: lopen. Ook al zijn we het spoor allang bijster."

Confrontatie

Op 13 april vindt een Confrontatie-bijeenkomst plaats in Den Bosch. Plaats van handeling is het Eurohotel (tussen St. Jan en de Markt). De activiteit zal in het teken staan van twee onderwerpen: sociale dienstplicht en ethiek van biotechnologie. Het is de bedoeling dat D66-leden worden geconfronteerd met JD-standpunten over deze thema's. Aanwezig zullen zijn enkele leden van de D66-fracties uit de Eerste- en Tweede Kamer (o.a. Mevr. Tiesinga), en leden van het hoofdbestuur. De Confrontatiebijeenkomst zal beginnen om 10.30 uur; de zaal is open om 10.00 uur. Een en ander zal duren tot ongeveer 16.30-17.00 uur. Voor meer informatie, bel Jos de Wijst, tel. 080-224270.

De Verstrikte

In de vorige DEMO is met "Politiek & Lichamelijkheid" (interview met Henk Oosterling) en "De Staat op Menselijke Maat" (congresrede van Peter Hoefnagels) een nieuwe reeks van artikelen begonnen. De bedoeling is om met deze reeks enige ruimte te scheppen voor kritische beschouwingen omtrent democratie en macht. Deze worden dan als een parallelle stroom gepresenteerd, naast de reguliere artikelen die zullen verschijnen in het kader van het jaarthema 'Democratie dichterbij'. In de kritische beschouwingen wordt uitgegaan van

een enigszins afwijkend machtsconcept. Dit is al uitgebreid aan de orde gekomen in het interview met Oosterling. De consequentie van deze nieuwe machtsopvatting is dat bij een denken met een fixatie op de Staat de aandacht wordt afgeleid van andere, veel subtielere machtswerkingen. Hoewel het traditionele denken nu eenmaal een duidelijk te onderscheiden machtssubject moet vooronderstellen, stuit je hiermee toch vroeger of later op aporieën, onoplosbare problemen. De traditionele politieke concepten vormen dan geen bruikbaar instrumentarium voor poli-

tieke hervormingen, zoals radicale democratisering. Het is echter moeilijk voor de Jonge Democraten om van die traditionele concepten af te zien, en om ze in te ruilen voor nieuwe categorieën. Een politieke (jongeren)organisatie is immers ingebed in het gangbare politieke vertoog, en ontleent daaraan ook haar legitimering. Is het dan mogelijk om, zoals D66 wil, het politieke systeem van binnenuit op te blazen? Of, iets minder drastisch, de politieke cultuur te veranderen? We horen immers geluiden van D66'ers die hun partij het liefst als een vierde stroming beschouwen, waarmee deze nog nauwelijks een

'tegenstroom' kan worden genoemd. Zoals gezegd, aporieën. We willen dit het probleem van de verstrikte avantgarde noemen, en we nemen dit ook als uitgangspunt voor de nieuwe artikelenreeks. Het idee is ontleend aan Gaston Siegelaer; het artikel waarin hij dit uiteen zet staat op de volgende bladzijden. Volgens Siegelaer is het zogenaamde politiek avantgardisme, zoals van D66, gedoemd te mislukken indien zij zich al te zeer op het staatsdenken baseert. Want terwijl de kloof tussen de politiek en de samenleving groter wordt, neemt het politieke in toene-

mende mate het karakter aan van een schijnvertoning. Welnu, in die ruimte doen de zogenaamde vernieuwingsbewegingen hun moderniseringsvoorstellen, die dan net zoveel aanspreken als reclameslogans. Siegelaer concludeert dan ook dat het avantgardisme in subtielere machtswerkingen verstrikt is geraakt. Dus, wat te doen? Oosterling wil het liefst de moderne identiteiten opblazen die, als effect van disciplineren, juist al die aporieën hebben opgeroepen. Zo wordt radicale democratisering een strijd op alle niveaus, in allerlei hoeken en gaten

*Democratie
dichterbij door-
politieke modernis-
ering? Een serie
over de mechanica
van de macht...*

(dus niet alleen op het terrein van de Grote Politiek). Ook Hoefnagels beseft dat er iets anders aan de hand is met de macht. Toch denkt hij dat D66 niet meedoet aan de schijnvertoning op het Binnenhof (zie kader op blz. 9). Bovendien houdt hij vast aan het staatsdenken: "niet je oude schoenen weggooiën voordat je een nieuw paar hebt", zegt hij ook wel eens. In de volgende DEMO zal in deel 2 van het interview met Oosterling deze kwestie aan de orde komen. Hoe is radicale democratisering nog mogelijk, gelet de aporie van de verstrikte avantgarde? En: welke rol kan de JD daarin vervullen?

A V A N T G A R D E

De Regels van het Spel

Gaston Siegelaer onderneemt een kritiek op het wezen van de politiek. Na enig filosofisch knip- en plakwerk komt hij tot de volgende, vernietigende conclusie: "De politiek simuleert haar eigen werkelijkheid en maakt deze tot inzet van het politieke spel". Begrijpt U wel? Toch is het eenvoudiger dan het lijkt: in Den Haag zijn ze de greep over de samenleving allang kwijtgeraakt; evenwel doen ze alsof ze echt regeren. Ook D66 ontkomt niet aan het hamertje van Siegelaer. Als D66, zo Siegelaer, doet alsof het de structuren van de macht met politieke moderniseringsvoorstellen radikaal kan veranderen, "dan toont het zich als de zoveelste vernieuwingsbeweging die in het netwerk van de moderne machtsstructuren verstrikt is geraakt."

Gaston Siegelaer

"Sinds Machiavelli hebben politici wellicht altijd al geweten dat de politiek geen reële activiteit of ruimte is, maar een simulatiemodel waarvan de verschijningsvormen simpelweg totstandgebrachte effecten zijn," schrijft de Franse filosoof Jean Baudrillard. De politiek creëert haar eigen werkelijkheid en zet daarmee de maatschappelijke werkelijkheid buiten spel. 'Voordeurdelers' en 'tweeverdieners' zijn door de politiek gecreëerde fenomenen die voorheen nimmer als zodanig bestonden. Of beter gezegd: de politiek simuleert haar eigen werkelijkheid en maakt deze tot inzet van het politieke spel. Dit vindt ook zijn neerslag in het politieke taalgebruik, dat doorgaans niet uit concrete volzinnen bestaat, maar van beeldspraken aan elkaar hangt. "De minister heeft een duidelijk signaal afgegeven in de richting van de vakbeweging", heet het. "Hiervoor

Gaston Siegelaer is oud-penningmeester van het LB.

had hij het groene licht van het parlement gekregen", zegt men. "De oppositieleider daarentegen vond het signaal van de minister voorbarig en gaf de coalitie een rode kaart", lezen we.

Politieke problemen verwijzen niet naar de maatschappelijk realiteit maar naar zichzelf. Als de ene minister iets zegt en de andere minister iets anders zegt, dan is daarmee een politiek probleem geschapen. Wanneer dat probleem niet wordt opgelost staat de politieke geloofwaardigheid van de coalitie op het spel. Standpunten worden niet op hun maatschappelijke relevantie beoordeeld, maar op hun politieke relevantie, bijvoorbeeld de inpasbaarheid in de coalitiestructuur. Het beeld van deze door politici gesimuleerde realiteit wordt door de media naar buiten gebracht. Juist omdat de politieke realiteit wordt bepaald door haar verschijningsvorm in de media, is niet de inhoud maar de beeldvorming van belang. Niet de inhoud maar het effect telt. Als zodanig wordt het wezen van de politiek door haar schijn bepaald, d.w.z. haar verschijningsvorm verwijst niet naar een realiteit, maar is haar realiteit.

Via de media richt de politiek zich tot de kiezersmarkt om daarmee politieke steun te verwerven. Dit gebeurt in twee opzichten. Ten eerste vindt via de media de marketing van politiek plaats. Er moet een politieke behoefte gecreëerd worden omdat de politiek bestaat zolang als men op haar effecten reageert. Politici spreken daarom over maatschappelijke kwesties die wachten op een 'politieke oplossing', dan wel een 'uitdaging aan de politiek' inhouden. Hoe groter de problemen, des te groter de rol die de politiek aan zichzelf toebedacht heeft. Zo vragen 'probleemcumulatiegebieden' (PCG's in Haags jargon) om een 'geïntegreerd overheidsbeleid dat sociale vernieuwing bewerkstelligt'. "In de politiek is een immanente drang aanwezig tot voortdurende beleidsontwikkeling", schrijft het Sociaal en Cultureel Planbureau in haar in 1990 verschenen rapport. Die drang is zo sterk dat vaak niet eens de uitwerking van ingevoerde maatregelen wordt afgewacht.

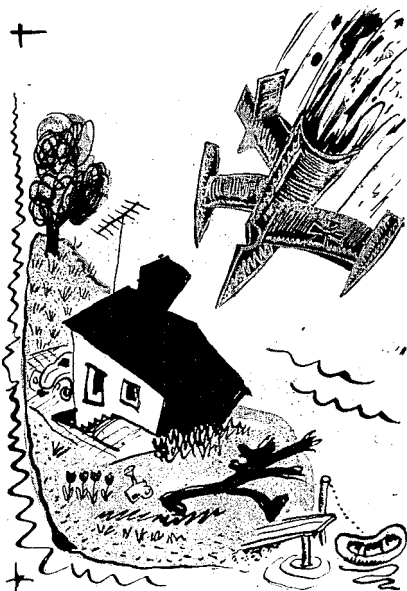
Nieuwe inzichten worden vertaald in nieuw beleid, ook al is het bestaande beleid nauwelijks in de uitvoerende fase beland. Er vindt een hyperproductie van beleid plaats die haar pendant krijgt in een hyperconsumptie van beleid. Maatschappelijke organisaties en burgers verwachten en eisen niet zelden overheidsbeleid om problemen op te lossen. Hiertoe wordt een steeds meer verfijnde en complexe regelgeving ontworpen. Maar naast het produceren van nieuw beleid putten politici zich uit in het aankondigen van nieuw beleid, vaak zonder het ooit uit te voeren. Zo zijn er in de parlementaire geschiedenis allerlei wetsontwerpen voor de reorganisatie van het binnenlands bestuur aangekondigd (miniprovincies, gewesten, etc.) die nooit tot uitvoering zijn gekomen. De aankondiging en productie van nieuw beleid vervult een symbolische functie. De politiek moet de indruk wekken dat er wordt gewerkt aan oplossingen. Op de tweede plaats richten politici zich via de media tot de kiezersmarkt voor het verwerven van electorale steun voor hun beleid of beleidsvoornemens. Daarbij gaat het niet om inhoudelijke beleidsanalyses maar om het verkopen van beleid; niet de inhoud maar het effect telt. Uiteindelijk is immers van belang of een partij wel of niet scoort in de publieke opinie. Of een politicus het goed doet kan worden afgemeten aan de hand van de harde cijfers van de laatste opiniepeiling. Politiek wordt bedreven volgens de wetten van de massacommunicatie. Het publiek reageert op het politieke aanbod zoals het op het televisieaanbod reageert: het kan kiezen tussen verschillende partijen en kan besluiten niet naar de stembus te gaan, zoals het kan kiezen tussen verschillende kanalen en kan besluiten de t.v. uit te zetten. De receptie van politiek geschiedt volgens wetmatigheden die niet fundamenteel afwijken van de receptie van andere media-verschijnselen: als het vervelend wordt schakelt men over. Kortom, de politiek zendt signalen uit en het publiek reageert daarop.

Politici zijn de acteurs in een spel waarvan de spelregels een wereld van

doen alsof in stand houden. Politici doen alsof ze macht uitoefenen. Het publiek wil dit spelletje best meespelen, zolang als het niet al te zeer gehinderd wordt in het oplossen van de eigen problemen in het dagelijks leven. Dat de politiek de uitkomsten van maatschappelijke processen liefst zo presenteert dat ze aansluiten bij de politieke hyperrealiteit, wordt door het publiek maar al te graag aan politici gegund. Wat is er immers gemakkelijker dan het onderlinge geharrewar van politici over abstracte koopkrachtplaatjes - dus gesimuleerde koopkracht-effecten? Wat is er spannender dan een vertrouwenscrisis tussen de Tweede Kamer en een minister over een relatief onbenullig beleidsterrein op grond van de 'politieke zuiverheid' - dus een gesimuleerde politieke moraliteit? Politiek is voor het publiek in de eerste plaats een spektakel. Het volgt de belevenissen van politici zoals het de soap opera series op t.v. volgt. Het politieke theaterspel heeft dezelfde vertrouwdheid als de wereld van de televisieseries. Er is een aantal hoofdrolspelers dat in steeds wisselende handelingssituaties reageert op die situaties en op elkaars reacties. Soms verdwijnen er politieke acteurs van het toneel, zoals ook in televisieseries acteurs uit de serie worden geschreven.

Nu lijkt deze beschrijving van de politiek in frivoliteiten uit te monden; het gaat echter om een zeer ernstige zaak, namelijk de manier waarop democratische regimes zich van totalitaire regimes onderscheiden. Blijft bij democratische politici het spektakel-spel beperkt tot politieke crises en op zijn hoogst verkiezingsshows, kortom tot de sfeer van de media, totalitaire politici daarentegen willen van de hele samenleving een groot spektakel maken onder hun eigen regie. Democratische politici *doen alsof* zij de samenleving besturen, totalitaire politici *willen dat werkelijk* - met de nadruk op werkelijk. Voor totalitaire politici is er geen publiek, alleen maar een groot toneel waarop iedereen moet meespelen. Er is daarom geen enkele reden om met weemoed terug te denken aan de tijd dat de politiek nog 'Grote Vi-

sies' uitdroeg met betrekking tot de vormgeving van de samenleving. Wie zich beklagt over het technocratische karakter van de hedendaagse politiek zou zich moeten realiseren dat dit de andere kant van de democratische medaille is.

Peter Angermann: "Realiteiten".

Politici zijn de acteurs in een spel van doen alsof. Het kabinet doet alsof het macht uitoefent terwijl het parlement doet alsof het het kabinet controleert. Samen doen ze alsof ze de samenleving besturen door middel van wetgeving. Deze staatsrechtelijke ficties stelen op een negentiende-eeuws machtsbegrip. Men doet voorkomen alsof politieke instituties macht bezitten. Maar macht kent geen soevereiniteitscentrum; ze is aanwezig in de subtielste mechanismen van het sociale. Ze verdeelt zich langs draden van een ragfijn en wijdvertakt spinneweb. De macht is overal, niet omdat zij alles incorporeert, maar omdat zij van alle kanten komt. En omdat de macht alomtegenwoordig is, is ze onzichtbaar.

Politiek is een spel om de legitimering van steeds wisselende krachtsverhoudingen middels het scheppen, veranderen of instandhouden van machtsstructuren: het bepaalt in welke symbolische verhoudingen waarover gesproken kan worden en vooral waarover niet gesproken kan wor-

De Binnenhofse taal- en letterkunde

Stijlfiguur uit de rede van Minister-President Lubbers in de aula van de Universiteit te Nijmegen op 2 september 1990:

"En dan spreek ik nog niet over de functies voortkomend uit het feit dat waardevolle beginselen als 'draagkracht' en 'gelijke behandeling' moeilijk met elkaar te verzoenen zijn als althans boven het minimumniveau niet langer de concrete wet het evenwicht mag weergeven omdat toetsing van de wet aan een van de internationaal aanvaarde, in handvesten en verdragen vastgelegde beginselen de wet al snel als defect - als om wetswijziging vragend - kwalificeert."

Dit is "Binnenhofs".

Het Binnenhofs is een taal waarvan de gebruiker denkt: hoe zeg ik het zo dat niemand het begrijpt en *als* iemand het begrijpt of meent te begrijpen, hoe kan ik er dan onderuit en als iemand *dan* nog meent dat ik iets gezegd heb, hoe bereik ik dan dat ik niets gezegd heb of dat ik iets gezegd zou hebben waar ik onderuit kan. Dat is Binnenhofs.

Ik heb God-zij-geloofd een D66er nog nooit zo horen praten, ook niet op het Binnenhof, maar Lubbers is zeker niet de enige daar, die deze taal spreekt.

Peter Hoefnagels

den. "De grenzen in de politiek worden bepaald door de rol die het politieke systeem in de maatschappij vervult, door zijn verhoudingen met andere systemen en door zijn interne structuur en geleding," schrijft Paul Kuypers in *Pretenties en Partijen*. "

Zie verder bladzijde 30, kolom 1 en 2.

Interview met Marie-Louise Tiesinga, Eerste Kamer-lid voor D66

NIET ZEUREN MAAR AANPAKKEN

Erik-Jan Kleinveld & Rik Rolleman

Steeds weer probeert Marie-Louise Tiesinga de sociale dienstplicht onder de aandacht van de parlementariërs te brengen, maar die achten dit onderwerp nog niet bespreekbaar. Ook een verzoek aan de Minister van Defensie om een staatscommissie in te stellen voor de dienstplicht, waarbij volgens haar vooral de sociale dienstplicht niet uit het oog verloren mag worden, heeft de Minister nog niet opgepakt. Sociale dienstplicht is volgens Marie-Louise Tiesinga, die sinds 1981 lid is van de vaste kamercommissie defensie voor de D66 fractie in de Eerste Kamer, pas in de eenentwintigste eeuw een politiek item. Maar misschien legt de invloed van de JD op de Tweede Kamerleden enig gewicht in de schaal.

Op het najaarscongres heeft de JD twee moties aangenomen, één voor afschaffing van de militaire dienstplicht en één voor instelling van de sociale dienstplicht. Wat is als woordvoerder van D66 in de Eerste Kamer voor onder andere dienstplichtzaken jouw mening over deze moties?

"De moties brengen een scheiding aan tussen sociale en de militaire dienstplicht. Op zich is dat onderscheid juist. Ik ben echter een voorstander van een integratie van de militaire dienstplicht in een sociale dienstplicht. Ik ben voor handhaving van de militaire dienstplicht omdat ik geen zin heb in een beroepsleger.

Ik maak de discussie rond de dienstplicht al voor de derde keer mee. Na de commissie Mommersteeg zijn, behalve de leegloop in het leger, geen nieuwe argumenten aangevoerd om de dienstplicht af te schaffen. Wel moet er iets gebeuren aan de onrechtvaardigheid dat maar een derde van de jongens opgeroepen wordt. Voordat vrouwendienstplicht ingevoerd wordt, het liefst in de vorm van een sociale dienstplicht, moet wel eerst de gelijkheid in de praktijk geregeld zijn. Het probleem bij de sociale dienstplicht is dat niemand het voortouw neemt. De Minister van Defensie zegt bijvoorbeeld dat sociale dienstplicht thuis hoort bij het Ministerie van Sociale Zaken. De JD houdt dankzij de moties de discussie over de dienstplicht in gang. Ook binnen D66 dient men er nog uitvoeriger over te praten, zodat een partijstandpunt ingenomen kan worden."

Wat zijn voor jou de belangrijkste redenen om voor een stelsel van sociale dienstplicht te kiezen?

"Allereerst ben ik niet zonder meer voor het invoeren van een sociale dienstplicht. Ik vind dat er eerst een algemeen onderzoek gehouden moet worden over de sociale dienstplicht. Argumenten voor en tegen dienen te worden afgewogen. Daarnaast dient er een kosten-baten analyse gemaakt te worden, opdat een overwogen beslissing genomen kan worden. Zoals zo velen zie ik onze maatschappij geconfronteerd met een aantal problemen die in de

toekomst alleen maar groter wordt. Hieronder valt de vergrijzing van de samenleving, en de daarmee gepaard gaande groei van de zorgsector, en de vraag of er wel genoeg jongeren zijn om bepaalde sectoren in de samenleving in de personeelsbehoefte te voorzien. Ik denk aan stadsonderhoud bijvoorbeeld.

De vraag is namelijk of men bereid is hiervoor extra geld vrij te maken, want men heeft nu al problemen met de ombuigingen voor 17 miljard gulden, waarbij vooral subsidiestromen het moeten ontgelden. Sociale dienstplicht is mogelijk een oplossing hiervoor. Daarnaast vind ik dat sociale dienstplicht de solidariteit vergroot en jongeren de gelegenheid geeft werkervaring op te doen."

Wat zie jij als grootste nadelen van een sociale dienstplicht en wat zie je daar voor oplossingen voor?

"Een probleem kan de, mede voor ons ondertekende, Universele Verklaring van de Rechten van de Mens zijn. Artikel 23 lid 1 verbiedt namelijk dat overheden inwoners van een land verplicht werkzaamheden te verrichten. Bekeken moet worden of voor sociale dienstplicht, net zoals voor militaire dienstplicht, een uitzondering hierop bestaat. Anders moeten we in samenwerking met andere landen de verklaring iets wijzigen. Daarnaast moet je je afvragen of een sociale dienstplicht wel past in het beeld van een terugtrekkende overheid."

Tegenstanders zeggen dat een stelsel van een sociale dienstplicht een zwaktebod is van de maatschappij, een vorm van symptoombestrijding. Wat is jouw antwoord daarop?

"Laten tegenstanders van sociale dienstplicht eerst zelf eens oplossingen aandragen voor de problemen waarvoor wij met de sociale dienstplicht een oplossing vinden."

Je hebt onze concept-resoluties ontvangen. Wat zijn jouw opmerkingen daarover?

"De resolutie zit goed in elkaar, het is een overwogen verhaal en het geeft bouwstenen waarop een stelsel van

sociale dienstplicht kan worden gebaseerd. Vooral de individuele keuzevrijheid voor de dienstplichtige is goed uitgewerkt."

Zie jij in motivatie, toezicht houden op de uitvoering en 'negatieve image-building' geen problemen bij de uitvoering van de sociale dienstplicht?

"Laatst zat ik in een radioprogramma met Erika Terpstra (Tweede Kamerlid voor de VVD) en zij voerde als tegenargument van een stelsel voor sociale dienstplicht aan dat ongemotiveerde dienstplichtigen onmogelijk hulpbehoevende en onmondige mensen in bijvoorbeeld de zwakzinnigenzorg konden bijstaan. Mijn antwoord op haar opmerking was dat het met die ongemotiveerdheid best meevalt, kijkend naar de huidige generatie jongeren. Daarnaast is het zo dat bij een sociale dienstplicht iedereen in dienst gaat en iedereen iets terug doet voor de maatschappij waar men zoveel van krijgt en men dus niet alleen de klos is. Ook zijn de, over het algemeen genomen, simpele werkzaamheden van sociale dienstplicht maar van korte duur. Daarnaast zijn ook niet alle werknemers gemotiveerd om hun werk te doen. Ik heb vroeger veel

*"De resolutie zit goed in elkaar.
Vooral de individuele keuzevrijheid voor de dienstplichtige is goed uitgewerkt."*

ongeschoold vakantiewerk gedaan. Ik moet zeggen dat ik daar niet minder van geworden ben, ik vond het zelfs een leerzame ervaring, en omdat ik het samen met vrienden deed, was ik niet gedemotiveerd. Het leuke in de discussie over de sociale dienstplicht vind ik dat je kunt zien hoe mensen in de wereld staan en welke kijk ze op de maatschappij hebben."

Sociale dienstplicht wordt nu landelijk besproken. Het CDJA en nu vooral de JD halen er de pers mee. Enquêtes uitgevoerd in opdracht van de Evangelische Omroep en de Stichting Maatschappij en Krijgsmacht tonen aan dat de Nederlanders in principe positief staan tegenover een sociale dienstplicht. Denk je dat het nu eindelijk lukt sociale dienstplicht in de Tweede Kamer bespreekbaar te maken?

"Dat ligt onder andere aan jullie. Jullie kunnen het onderwerp bespreekbaar maken in D66, die het dan weer in de Kamer kunnen brengen. Landelijke publiciteit rond jullie resolutie helpt natuurlijk ook veel."

Hoe lang denk je dat het nog duurt voordat een stelsel van sociale dienstplicht wordt ingevoerd?

"Pas in de 21e eeuw zal, denk ik, de sociale dienstplicht gerealiseerd kunnen worden. Als we ertoe besluiten tenminste."

EVERT VAN BOLHUIS EN EDWIN GILTAY GESCHORST

Na een reeks van affaires heeft het Landelijk Bestuur Evert van Bolhuis en Edwin Giltay geschorst. Evert en Edwin zorgden al enige tijd voor problemen, ondermeer door het voeren van een smeercampagne in het kaderblad ORGI, waarvan tot tweemaal toe illegale versies naar de leden werden gestuurd. Op de Kaderdag heeft het LB de gang van zaken uiteengezet aan de leden. Daar bleek tevens dat het kader het LB in deze zaak vrijwel unaniem ondersteunt. ORGI-hoofdredacteur Willem van Eeden is niet medeschuldig aan de praktijken van Evert en Edwin, maar wel heeft hij zijn werkzaamheden voor de ORGI beëindigd. Het LB heeft een commissie van drie ingesteld, bestaande uit Mark van Barschot, Jos van der Wijst en Onno van de Muijsenberg. Zij onderzoeken de zaak en adviseren het LB hoe verder te handelen. Op 10 maart aanstaande neemt de LB-vergadering een definitief besluit.

MARC VEEN SECRETARIAATSMEDEWERKER

Marc Veen (26), afgestudeerd politicoloog, zal vermoedelijk vanaf 1 maart aanstaande het JD-secretariaat professioneel gaan bemannen. Marc is erkend gewetensbezwaarde. Van de veertig uur die hij op het secretariaat van D66 werkt, zullen er 32 voor de JD zijn. Hij zal zich ondermeer gaan bezighouden met de ledenadministratie, de boekhouding en de JD-agenda.

ADRIE EN MILLICENT UIT REDAKTIE

Adrie van der Luyt en Millicent Kruis hebben in februari de redactie van de DEMO verlaten. Beiden waren ongeveer twee jaar lid van de redactie. Adrie was daarvan een jaar hoofdredacteur. Hij stapte in december op als hoofdredacteur omdat hij de zestigjarige werkweek die hem dit kostte niet meer kon combineren met zijn studie. Nadien werd hij coördinator van de PR-commissie, die door het LB in leven geroepen is om het gebrek aan een secretaris PR te compenseren. "Als ik officieel SPR was geweest, had ik statutair uit de DEMO moeten", aldus Adrie, "maar door deze constructie hoefde dat niet. Ik heb echter gemerkt hoe onwerkbaar het is zowel bij de DEMO te horen als bij het LB. Rikco vraagt me iets voor de redactie te doen, maar Roel vindt dat ik op hetzelfde moment voor het LB bezig moet zijn. Voorts wordt ik bij de redactie aangesproken op het LB-beleid en andersom." Reden voor Adrie om zich nu uitsluitend te concentreren op de PR. Millicent Kruis heeft een andere reden voor haar vertrek. "Ik vind dat ik de laatste tijd eigenlijk te weinig doe, vooral wat het schrijven van artikelen betreft. Het liefst wil ik meer doen, maar daar kan ik de tijd niet voor vrijmaken", aldus Millicent. De DEMO dankt Adrie en Millicent voor hun grote bijdrage aan de DEMO, en voor de prettige samenwerking waarin dat gebeurde. Tot ziens!

SASKIA EN JANET VERSTERKEN REDAKTIE

Saskia Daru en Janet Dieleman hebben de DEMO-redactie versterkt. Saskia is een oude bekende in de redactie, omdat zij reeds tussen het najaar van 1988 en de zomer van 1990 verantwoordelijk was voor de opmaak van ons lijfblad. Voorlopig gaat zij opnieuw de lay-out doen en wel samen met Janet, die de lay-out blijvend wil doen. Janet en Saskia hebben allebei ruime ervaring met opmaakprogramma's op een Macintosh. De redactie heeft ze dan ook van harte welkom geheten.

JD ACHTER D66 IN GOLF

Driekwart van de JD staat achter de fractie van D66 in de Tweede Kamer in haar beleid van ondersteuning van de Nederlandse bijdrage aan de Golfoorlog. Dat blijkt uit een enquête onder dertig kaderleden, die gezamenlijk min of meer representatief mogen henen voor de actieve leden van de JD.

Rikco Pardoën

De uitslag zoals hieronder weergegeven, is tegengesteld aan de mening van JD-voorzitter Roel van der Poort, die de PR-commissie opdracht gaf tot het schrijven van persberichten waarin de JD kritiek uit op de Kamerfractie van D66 en op het besluit van de coalitie Koeweit met geweld te bevrijden. In de, op verzoek van enkele geënquêteerden, anonieme enquête werden acht vragen gesteld aan kaderleden van alle nivo's en uit alle delen van het land. Naast de Golfoorlog werd er ook aandacht besteed aan de positie van de Palestijnen, waarbij bleek dat de JD vrijwel unaniem van mening is dat er een Palestijnse staat moet komen, terwijl er tegelijkertijd twijfel is over de rol van de PLO in zo'n staat. Op de vraag of de coalitie alleen Koeweit moet bevrijden of ook Saddam Hoessein moet verdrijven vond een

kleine meerderheid dat de coalitie zich moet beperken tot Koeweit. Hier volgen de uitslagen:

1. *Ondersteun je het beleid van de Tweede Kamerfractie van D66 in de Golfcrisis?*
 - a. Voor: 23 (76,67%)
 - b. Tegen: 7 (23,33%)
 - c. Weet niet/geen mening: 0
2. *Wat is jouw mening over de militaire ingreep van de coalitie in de Golf?*
 - a. Voor: 22 (73,33%)
 - b. Tegen: 7 (23,33%)
 - c. Weet niet/geen mening: 1 (3,33%)
3. *Moeten de troepen van de coalitie alleen Koeweit bevrijden of ook Saddam Hoessein verdrijven?*
 - a. Alleen Koeweit bevrijden: 16 (53,33%)
 - b. Ook Saddam Hoessein verdrijven: 13 (43,33%)
 - c. Weet niet/geen mening: 1 (3,33%)
4. *Is je sympathie voor Israel sedert de Golfcrisis gestegen, gelijk gebleven of gedaald?*
 - a. Gestegen: 9 (30%)
 - b. Gelijk gebleven: 20 (66,67%)
 - c. Gedaald: 1 (3,33%)
 - D. Weet niet/geen mening: 0
5. *Is je sympathie voor het Palestijnse volk sedert de Golfcrisis gestegen, ge-*

lijk gebleven of gedaald?

- a. Gestegen: 4 (13,33%)
 - b. Gelijk gebleven: 24 (80%)
 - c. Gedaald: 1 (3,33%)
 - d. Weet niet/geen mening: 1 (3,33%)
6. *Moet er een Palestijnse staat komen?*
 - a. Ja: 28 (93,33%)
 - b. Nee: 1 (3,33%)
 - c. Weet niet/geen mening: 1 (3,33%)
 7. *Indien er een Palestijnse staat komt, moet de PLO dan betrokken worden in de totstandkoming daarvan?*
 - a. Ja: 11 (36,67%)
 - b. Nee: 9 (30%)
 - c. Weet niet/geen mening: 10 (33,33%)
 8. *Hoe beoordeel je de keuze van de PLO ten gunste van Irak?*
 - a. Het is een bewijs dat de PLO een terroristische organisatie is: 1 (3,33%)
 - b. Het is een kapitale blunder die de PLO onnodig in diskrediet brengt: 12 (40%)
 - c. Ik ben het er mee oneens, maar ik kan het wel begrijpen: 16 (53,33%)
 - d. Ik ben, met de PLO, ook voor Irak: 0
 - e. Weet niet/geen mening: 1 (3,33%)

Belangrijk bij het beoordelen van de cijfers is dat mensen die zeiden dat militair ingrijpen nu nog niet plaats had moeten vinden, maar misschien wel op een later moment, gerekend zijn tot de tegenstanders van deze militaire ingreep. Voorts waren er, typisch JD, veel mensen die nuances wilden aanbrengen, maar helaas, en dat is ze ook gezegd, geeft het middel enquête daarvoor niet de ruimte. Hoewel het prikken uit alle lagen van het JD-kader zorgvuldig is gebeurd, blijft er door het kleine aantal geënquêteerden een vrij forse foutmarge bestaan, ik schat zo'n tien procent.

Deze enquête is gehouden op 5 februari jl.; gebeurtenissen, die na deze datum hebben plaatsgevonden zijn derhalve niet van invloed geweest op de resultaten van de enquête.

ALV - BON

Ja, ik kom naar de 17e ALV van de Jonge Democraten in Arnhem.

Ik kom:

- het hele weekeinde
- alleen zaterdag
- alleen zondag

- ik eet vegetarisch
- ik heb een speciaal dieet, nl. ... (s.v.p. op apart briefje vermelden)

Naam:

Adres:

Woonplaats:

Tel.:

Vóór 10 april opsturen naar het JD-secretariaat, Bezuidenhoutseweg 195, 2594 AJ in Den Haag.

INFORMATIE

Zaterdag 20 en zondag 21 april is het weer zover: het JD-congres, het weekeinde waar iedere Jonge Democraat naar uitkijkt. Op de agenda staan de resoluties 'Sociale dienstplicht' en 'Genethiek van de biotechnologie', alsmede wijzigingen van het huishoudelijk reglement. De openingsrede zal worden gehouden door Jeltje van Nieuwenhoven, lid van de Tweede Kamer voor de PvdA. Haar speech zal in het teken staan van de resolutie die die dag behandeld wordt. Zondag zal Hans van Mierlo of Gerrit-Jan Wolffensperger een toespraak houden in het kader van het jaarthema 'Democratie dichterbij'. Nieuw is een experiment met een nieuw soort motie. Verder zijn er ook weer de nodige verkiezingen en ook de lol zal niet ontbreken. Al met al meer dan de moeite waard om mee te maken!

Lokatie. De 17e ALV van de JD zal worden gehouden in Jeugdherberg Alteveer te Arnhem (zie adres rechtsonder). Met het openbaar vervoer is deze lokatie te bereiken vanaf station Arnhem met de blauwe trolleybus, lijn 3, richting Alteveer/Craneveld. Uitstappen bij de halte 'Gemeente Ziekenhuis'. Met de auto: Vanuit de richting Apeldoorn, Utrecht en Deventer bij de kruising A12/N50 Arnhem-Noord aanhouden. Eerst de bordjes van het Openlucht-museum volgen en daarna de NJHC-borden volgen.

Kosten. De kosten voor het hele weekeinde, inclusief diner, overnachting, ontbijt en lunch, bedragen dit keer slechts f 25 (de vorige keer was dat f 35!). Blijf je maar één dag dan betaal je f 15. In deze bedragen zit f 2,50 voor de reiskostenpot. Congresgangers met de hoogste reiskosten komen in aanmerking voor een (gedeeltelijke) reiskostenvergoeding. Dit geldt enkel voor kosten die gemaakt zijn met het openbaar vervoer. Gereisd dient te worden op de goedkoopst mogelijke wijze, d.w.z. 2e klas en met kortingskaarten.

Slapen en eten. De jeugdherberg heeft kleine slaapzalen met maximaal 8 bedden. Er zullen enkele slaapzakken speciale gereserveerd worden voor dames en 'vroegslapers'. Vergeet vooral niet je slaapzak mee te nemen! Je kunt ook linnengoed huren in de jeugdherberg (op eigen kosten). Moet je een bepaald dieet volgen of eet je vegetarisch, vermeld dit dan bij de aanmelding en neem contact op met de VOO, Onno van den Muysenberg. Tel. 020-662 72 48.

Aanmelding voor deelname aan het congres dient uiterlijk 10 april te zijn geschied als je het congresboek, waar alle amendementen en moties in vermeld staan, wilt ontvangen. Dit doe je door de bon linksonder bladzijde 12 in te vullen en op te sturen naar het Landelijk Secretariaat.

Aan diegenen die zich voor deelname hebben opgegeven, maar niet op komen dagen, worden naast de kosten van verzending van het congresboek ook annuleringskosten in rekening gebracht tot een maximum van de deelnameprijs. De inschrijving op het congres zelf is mogelijk vanaf 11.00 uur tot tien minuten na aanvang van de ALV. Daarna is inschrijving pas weer mogelijk in de theepauze. Nadat je betaald hebt krijg je een stemkaart en stembriefjes. Je kunt dus niet stemmen als je niet ingeschreven staat.

Hierna volgen de op het congres te behandelen voorstellen, te weten de twee resoluties, de HR-wijzigingen en de 'proefmotie'. Bestudeer ze goed! Tevens vind je de aangepaste begroting van 1991, die ter kennismaking aan de ALV wordt aangeboden. Dit is dus geen congresvoorstel en derhalve dus niet amendeerbaar. Lees vooral de toelichting van de penningmeester. Mochten er na het lezen van deze congresbijlage nog onduidelijkheden zijn over allerlei zaken die in verband staan met dit congres, schroom dan niet contact op te nemen met de VOO, Onno van den Muysenberg.

ALV 17

VAN DE JONGE DEMOCRATEN zaterdag 20 en zondag 21 april te Arnhem

Dit wordt al weer de 17e Algemene Ledenvergadering (ALV) in het bestaan van de JD. Een ALV is een halfjaarlijkse bijeenkomst waarop door de leden politiek-inhoudelijke discussies worden gevoerd en standpunten worden ingenomen, en waar zij het beleid van de vereniging kunnen bepalen. Ieder lid dat contributie heeft betaald heeft het recht de ALV bij de wonen, aldaar het woord te voeren en een stem uit te brengen.

PROGRAMMA

zaterdag 20 april 1991

- 11.00 Opening congressecretariaat
- 12.00 Opening congres: toespraak door Jeltje van Nieuwenhoven over sociale dienstplicht
- 13.00 Workshop over resolutie 'sociale dienstplicht'
- 14.00 Verkiezingen SPR, HR-DEMO en kascommissie
- 14.30 Theepauze en congreswerkgroep en uitleg voor nieuwe leden
- 15.00 Uitslag verkiezingen
- 17.00 APM's
- 17.45 Borrel
- 18.30 Diner
- 20.00 Toespraak van de landelijk voorzitter, Roel van der Poort
- 20.30 HR-wijzigingen
- 22.00 JD-avond/disco

zondag 21 april 1991

- 8.45 Ontbijt
- 9.45 Jaarrekening
- 10.15 Workshops over resolutie 'Genethiek van biotechnologie'
- 11.15 Vragenronde LB
- 11.45 Experiment met nieuw soort motie en congreswerkgroep
- 12.15 Lunch
- 13.15 Resolutie 'Genethiek van biotechnologie'
- 15.15 Startschot jaarthema 'Democratisering dichterbij', lezing door Hans van Mierlo of Gerrit-Jan Wolffensperger
- 16.15 Sluiting

Het congres zal worden gehouden in:
Jeugdherberg Alteveer
Diepenbroeklaan 27
6815 AH Arnhem
tel. 085 - 42 01 14

resolutie stelsel sociale dienstplicht

5	Op 11 november 1990 te Elst heeft de Algemene Ledenvergadering van de Jonge Democraten zich in principe uitgesproken voor invoering van een sociale dienstplicht. Deze resolutie geeft ideeën weer van de Jonge Democraten over een mogelijk plan van uitvoering van een stelsel van sociale dienstplicht.	55		
	<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 50%; text-align: center;">Algemene uitvoering</td> <td style="width: 50%; text-align: center;">Specifieke uitvoering</td> </tr> </table>	Algemene uitvoering	Specifieke uitvoering	
Algemene uitvoering	Specifieke uitvoering			
10	Duur van de sociale dienstplicht. Jongeren dienen tussen hun 18e en 30e levensjaar, gedurende minimaal 200 dagen, taken te verrichten in het kader van de sociale dienstplicht. De duur van de sociale dienstplicht hangt af van de aard van de werkzaamheden en kan variëren tussen de 200 en 250 dagen. De sociale dienstplichttaak kan in een aaneengesloten periode worden uitgevoerd maar ook gedurende een langere tijd met kortere werkperiodes, bijvoorbeeld vijf jaar lang een dag per week. Taken die lichamelijk of geestelijk als zwaar worden ervaren hebben een kortere dienstplichtduur.	60		
15	Verdeling van werkzaamheden. Jongeren moeten de gelegenheid hebben zelf te kiezen welke werkzaamheden ze willen verrichten en in welke periode ze die willen doen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van wachtlijsten met mogelijkheid tot reservering van een bepaalde taak in een bepaalde periode. Hiervoor geldt de procedure 'Wie het eerst komt Wie het eerst maalt'. Deze werkwijze geeft de jongere de gelegenheid de sociale dienstplicht in te plannen in zijn/haar schoolloopbaan en carrière. Hierdoor wordt de individuele keuzevrijheid van de jongere het best gegarandeerd en de sociale dienstplicht zo min mogelijk als een last beschouwd. Tevens geeft deze werkwijze de mogelijkheid gebruik te maken van de scholing en ervaring van de sociaal dienstplichtige.	65		
20	Vergoeding voor sociaal dienstplichtige. De vergoeding voor het verrichten van een sociale dienstplicht dient tenminste op het niveau van de studiefinanciering te liggen.	70		
25	Coördinatie van de dienstplicht. De coördinatie van de dienstplicht dient door een zo laag mogelijke overheid te worden uitgevoerd. Hierdoor hoeven jongeren niet te ver van hun woonadres te werk worden gesteld. Daarnaast kan op dat niveau het beste zicht gehouden worden op de behoefte en uitvoering van de verschillende werkterreinen. Daarnaast dient er een landelijke coördinatie plaats te vinden van nationale en internationale werkplaat-	75		
30	sen.	80		
35	Het middelbaar onderwijs dient de jongere voor te bereiden op de vervulling van de sociale dienstplicht bijvoorbeeld tijdens de lessen maatschappijleer. Voor de controle op de naleving van de dienstplicht dienen er aparte rechtsregels te worden ontworpen die deel uitmaken van de civiele rechtspraak.	85		
40	De sociale dienstplichtigen kunnen werkzaam zijn op de volgende terreinen:	90		
45	1. Milieu en natuurbehoud. Werkzaamheden in de voorlichting, milieubescherming (opruimen chemisch afval, recycling goederen) en landschapsonderhoud (heideschonen, wilgen knotten en herbebossing).	95		
50	2. Volksgezondheid. Eenvoudige werkzaamheden (bedden schonen, schoonmaken en persoonlijke zorg) in ziekenhuizen, verpleeghuizen en zwakzinnigeninrichtingen, daarnaast werkzaamheden (boodschappendienst, reparaties) voor thuiswonende hulpbehoevenden (bejaarden, gehandicapten).	100		
	3. Openbare orde. Werkzaamheden zoals administratie op politiebureau's, naleving snelheidsvoordringen en stadsonderhoud c.q. sociale vernieuwing.	105		
	4. Ontwikkelingssamenwerking. Werkzaamheden in overleg met diverse ontwikkelingsorganisaties en het Ministerie van Ontwikkelingssamenwerking.			
	Maatschappelijke gevolgen			
	Voorop dient te staan dat een stelsel van sociale dienstplicht geen beslag mag leggen op bestaande betaalde arbeid. De sociale dienstplicht zal jaarlijks 200.000 jongeren aan het arbeidsproces onttrekken, impliciet betekent dit een daling van de werkloosheid. De maatschappelijke voordelen van de sociale dienstplicht wegen zwaarder dan de kosten van het dalende aantal werkloosheidsuitkeringen en lage vergoeding aan de sociaal dienstplichtigen.			
	De Jonge Democraten vragen de Tweede Kamer om instelling van een kamercommissie om het geschetste plan van uitvoering uit te werken, zodat een spoedige, eventuele stapsgewijze, invoering van een stelsel van sociale dienstplicht mogelijk is.			

resolutie genethiek van biotechnologie

Uitgangspunten:

- 5 1. Het milieu heeft waarde op zichzelf,
2. De JD is voor duurzame ontwikkeling: een consequentie hiervan is dat de mens in harmonie met de natuur moet handelen, zodat de leefbaarheid voor toekomstige generaties gewaarborgd blijft.

Inleiding

10 Genetische manipulatie is het veranderen van erfelijke eigenschappen door wijzigingen aan te brengen in het erfelijk materiaal.

15 Het is niet uit te sluiten dat genetisch gemanipuleerde organismen, welke zijn geplaatst in een natuurlijke omgeving, deze omgeving (op den duur) ernstig gaan verstoren. Dit is strijdig met beide uitgangspunten. Daarom dient onderscheid gemaakt te worden
20 tussen toepassingen van genetisch gemanipuleerde organismen waarbij wel wisselwerking met de natuur mogelijk is (een zgn. open systeem, bijv. op een akker) en toepassingen waarbij dit niet mogelijk is (een zgn. gesloten systeem, bijv. een laboratorium).

Open systemen

30 Alle toepassingen waarbij vrijelijk wisselwerking met de natuur mogelijk is dienen verboden te zijn, tenzij met gegevens uit onderzoek in een gesloten systeem is aangetoond dat het risico op schade aan het milieu verwaarloosbaar klein is.

35 Voorafgaand aan het maken van deze organismen welke voor het milieu op zich onschadelijk zijn, dient beseft te worden wat de neveneffecten zijn van het aanbrengen van een bepaalde eigenschap. Zo kan de introductie in een plantensoort van een resistentie tegen een onkruidverdelgingsmiddel leiden tot het overmatig spuiten met dit gif. Gekozen dient te
40 worden voor eigenschappen die het organisme minder afhankelijk maken van chemische toevoegingen (kunstmest, verdelgingsmiddelen).

Gesloten systemen

45 Het toepassen van genetisch gemanipuleerde organismen in gesloten systemen moet worden toegestaan op de voorwaarden dat:

- 50 1. de kans dat het organisme ontsnapt aantoonbaar klein is,
2. het organisme zeer slecht in de natuur kan overleven.

Gewervelde dieren

55 Het genetisch manipuleren van gewervelde dieren ten behoeve van de voeding van de mens brengt de dieren leed toe. Verhoging van de voedselproductie en verbetering van het voedsel wegen niet op tegen dit leed; daarom dient manipulatie met deze doelen
60 verboden te zijn. Genetische manipulatie van gewervelden voor medicijnproductie moet echter niet verboden zijn indien is aangetoond dat het medicijn niet of uiterst moeizaam via een andere weg is te verkrijgen. 65

Ontwikkelingslanden

Het is niet mogelijk internationale economische veranderingen als gevolg van genetische manipulatie volledig te voorzien, maar het is waarschijnlijk dat het op grote schaal toepassen van genetisch gemanipuleerde (micro-) organismen in geïndustrialiseerde landen ernstige, nadelige gevolgen zal hebben voor
70 ontwikkelingslanden. De industrieën zullen namelijk niet langer grondstoffen uit ontwikkelingslanden betrekken, maar overschakelen op grondstoffen waarvan de levering beter gegarandeerd is. Samenwerking en overdracht van kennis over toepassing van genetisch gemanipuleerde organismen dienen plaats te vinden om ontwikkelingslanden in staat te stellen de grondstoffen zelf te verwerken. 80

Patentering

Voor een bedrijf moet het mogelijk zijn rechten te doen gelden op een specifieke, door manipulatie
85 aangebrachte eigenschap van een organisme. Echter, het verkrijgen van een patent op een volledig organisme wordt afgekeurd. Zo'n patent impliceert namelijk dat de patenthouder het volledige organisme ontworpen en ontwikkeld zou hebben. Dit is niet het geval. 90

Volksgezondheid

95 Genetisch gemanipuleerde organismen zijn in staat allerlei produkten (waaronder voedingsmiddelen) te maken die tot nu toe op een ander manier verkregen werden. Hierbij kunnen onverwachte, wellicht ongezonde, bijprodukten ontstaan. Bij het toelaten van produkten welke volgens nieuwe biotechnologische processen zijn gemaakt dient hierop gelet te worden. Voorlichting aan de consument over de nieuwe technieken is noodzakelijk, evenals vermelding op het etiket van de herkomst van de bestanddelen van
100 een produkt. 105

wijzigingsvoorstellen huishoudelijk reglement

	Indieners: Landelijk Bestuur		
5	Art 8 lid 3: De begroting wordt voor 1 november voorafgaande aan het boekjaar vastgesteld. Wijzigen in: De begroting wordt voor het begin van het boekjaar vastgesteld.		
10	Art 8 lid 4: De ALV heeft tot taak het beleidsprogram... Wijzigen: Beleidsprogram in beleidsplan.		
15	Art 10 lid 1 & art 11 lid 5: Uiterlijk 6 weken voor de ALV wordt de ALV-agenda door het LB vastgesteld en in de DEMO gepubliceerd. Toevoegen: behoudens het bepaalde in Art 15 lid 2 statuten.		
20	Art 11 lid 2: Voorstellen ingediend door leden moeten tenminste door vijf leden zijn ondertekend. Toevoegen: voorstellen door ARV, AAV en LB ingediend moeten door voorzitter en secretaris getekend zijn.		
25	Art 11 lid 2: Beleidsprogram wijzigen in beleidsplan. Art 12 lid 2: Gelijk als 11.2, maar dan voor moties en amendementen.		
30	Art 15 lid 3: De vergaderorde kan door de ALV gewijzigd worden d.m.v. een motie van orde. Toevoegen: Een motie van orde heeft betrekking op de volgorde van geagendeerde onderwerpen, wijze van behandeling, spreektijdverdeling, wijze van stemming, besluiten van de congresvoorzitter of vervanging van de congresvoorzitter.		
35			
40	Art 17 lid 1: Stemrecht hebben zij die tenminste driemaal 24 uur voor de aanvang van de ALV bij de Algemeen Secretaris of het toe Landelijke Secretariaat zijn aangemeld, (...). Toevoegen na secretariaat: als lid.		
45	Art 17 lid 4: Stemming over personen geschied schriftelijk. Wanneer voor een functie slechts 1 kandidaat zich heeft aangemeld, kan verkiezing bij acclamatie plaatsvinden. Bij het staken der stemmen beslist het lot. Voorstel 1: schrappen tweede zin. Voorstel 2: schrappen derde zin.		
50			
55	Art 19 lid 1: Het LB wordt door de ALV gekozen volgens de methode van bijlage A van dit reglement, behalve als er 1 kandidaat voor een functie is. Voorstel: schrappen gedeelte na de komma.		
60	Art 22 lid 6: Het lidmaatschap van het LB is niet verenigbaar met het lidmaatschap van het E.P., de S.G., de P.S., of de Gemeenteraad (...). Voorstel: 'of' vervangen door een komma (,) en toevoegen of de deelgemeenteraad.		
	Art 39 lid 4: Voorts wordt de ARV (...) bijeengeroepen, binnen 6 weken, op verzoek van:		
		a. tenminste twee algemene afdelingsvergaderingen binnen de regio	65
		b. tenminste tien leden van de regio. Voorstel, toevoegen: als het RB niet binnen twee weken reageert op een dergelijk verzoek, kunnen de verzoekers zelf tot bijeenroeping van een ARV overgaan.	70
		Art 41 lid 1: Het RB staat uit tenminste vijf leden. Voorstel: vijf leden veranderen in drie leden. Toelichting: Een regio met veel afdelingen heeft geen vijfkoppig bestuur nodig (zie bijv. Noord-Holland, RvdB).	75
		Art 41 lid 3: De overige leden van het RB worden gekozen volgens de methode van Bijlage A of B, dit er vaststelling door de ARV tenminste twee weken voor de opening van de kandidaatstelling. Voorstel, toevoegen: Zolang de ARV terzake geen besluit genomen heeft is de bijlage A van toepassing voor alle RB-verkiezingen.	80
		Art 41 lid 7: Een lid van het RB wordt voor de termijn van twee jaar gekozen en is slechts éénmaal als zodanig onmiddellijk herkiesbaar. Voorstel, toevoegen: indien een bestuurslid aftreedt voordat de termijn van twee jaar verstreken is en wordt gekozen in een andere bestuursfunctie of wordt herkozen, geldt voor deze benoeming een termijn van twee jaar of de tijd die resteert tot de zittingstermijn van vier jaar is bereikt.	85
		Art 44 lid 3: De Algemene Afdelingsvergadering (AAV) is bevoegd de grenzen van een afdeling te wijzigen, mits het gestelde in lid 2 niet wordt aangetast. Voorstel: De algemene afdelingsvergadering (AAV) vervangen door: De ARV of bij het ontbreken daarvan de ALV.	90
		Art 45 lid 3: De AAV wordt tenminste driemaal door het afdelingsbestuur bijeengeroepen (...). Voorstel: Driemaal veranderen in: éénmaal.	95
		Art 45 lid 4: Voorts wordt de AAV ter behandeling van één of meer aangegeven onderwerpen binnen zes weken bijeengeroepen op verzoek van tenminste tien leden van de afdeling. Voorstel, toevoegen: Als het Afd.B niet binnen twee weken reageert op een dergelijk verzoek, kunnen de leden zelf tot bijeenroeping van de AAV overgaan.	100
		Art 46 lid 2: De voorzitter, secretaris en penningmeester worden in functie gekozen volgens de methode van bijlage A van dit reglement. De overige leden van het Afd.B worden gekozen volgens de methode van bijlage A of B van dit reglement, dit ter vaststelling door de AAV tenminste twee weken voor de opening van de kandidaatstelling. Voorstel, toevoegen: Zolang de AAV terzake geen besluit genomen heeft is de bijlage A van toepassing voor alle Afd.B-verkiezingen.	105
		Art 46 lid 4 sub a&c: Het lidmaatschap van het AB is niet verenigbaar met:	110
		a. het lidmaatschap van het EP, de SG, de PS of de GR	115
		c. het lidmaatschap van het LB	120
			125

- 130 Voorstel 1: sub a.: of veranderen in komma (,) en toevoegen of de deelgemeenteraad. Voorstel 2: sub c: toevoegen: en het RB.
- 135 Art 46 lid 6: Een lid van het Afd.B wordt voor de termijn van twee jaar gekozen en is éénmaal onmiddellijk herkiesbaar.
Voorstel, toevoegen: Indien een bestuurslid aftreedt voordat de termijn van twee jaar verstreken is en wordt benoemd in een andere bestuursfunctie of wordt
- 140 herkozen, geldt voor deze benoeming een termijn van twee jaar of de tijd die resteert tot de zittingstermijn van vier jaar is bereikt.
- 145 Art 46 lid 8: De AAV kan zijn eigen reglement vaststellen voor zover dit niet in strijd is met statuten of dit reglement.
Voorstel: of vervangen door komma (,) en toevoegen of met het regioreglement.
- 150 Art 48: Over buitenlandse afdelingen.
Voorstel, toevoegen: nieuw punt 6: Verder is artikel 46 van overeenkomstige toepassing. Toelichting: dan is er tenminste iets geregeld voor buitenlandse afdelingen.
- 155 Art 49: Slotbepalingen.
Voorstel, voor oorspronkelijke tekst voegen: De JD kent landelijk geen ander reglement dan statuten, huishoudelijk reglement met bijlagen en het congresreglement.

(proef) motie JD congres

- De ALV van de JD, bijeen op 20 en 21 april te Arnhem,
- 5 constaterende
- dat sommige mensen bij toeval beter kunnen studeren dan anderen.
- 10 dat veel mensen die gestudeerd hebben regelmatig gebruik maken van hun universitaire titel.
- overwegende
- 15 dat universitaire/HBO titels de ongelijkheid in de samenleving vergroten en in stand houden doordat de mening van mensen met een titel eerder serieus genomen wordt.
- 20 dat universitaire titels de ongelijkheid in de samenleving vergroten doordat zij statusverhogend werken.
- dat universitaire titels in het geheel geen praktisch nut hebben
- dat het in relevante aangelegenheden toch wel duidelijk wordt dat iemand gestudeerd heeft en wat hij/zij gestudeerd heeft. Dat het een voorrecht is om te mogen en kunnen studeren en dat dit niet extra beloond hoeft te worden met een titel. Afgestudeerden hebben qua salariering en maatschappelijke positie al een bevoorrechte positie.
- 25
- 30 Spreek uit
- dat alle universitaire en HBO titels moeten worden afgeschaft.

bijlage a: methode voor het verkiezen van personen in functie 160

- A. Gestemd wordt door op het stembiljet één of meer kandidaten te noteren in de volgorde van voorkeur.
- B. Een stembiljet geldt in eerste instantie als een stem voor de kandidaat van eerste voorkeur. 165
- C. Een kandidaat met meer dan de helft der geldige biljetten is gekozen.
- D. Indien geen kandidaat aan deze voorwaarde voldoet, wordt de kandidaat met het geringste aantal biljetten afgewezen. Hebben tenminste twee kandidaten hetzelfde aantal geldige biljetten, dan wordt door loting bepaald welke kandidaat wordt afgewezen. Elk van de biljetten voor de afgewezen kandidaat wordt toegekend aan de erop genoemde kandidaat van eerstvolgende voorkeur die nog niet is afgewezen. Biljetten waarop geen verdere voorkeur wordt genoemd zijn uitgeput. Een kandidaat met meer dan de helft der niet uitgeputte biljetten is verkozen.
- E. Indien geen kandidaat aan deze voorwaarde voldoet vinden de bepalingen volgens lid D achtereenvolgens toepassing tot een kandidaat gekozen is. 170 175 180

Voorstel: hele tekst veranderen door: 185

- Art 1: Procedure als er één kandidaat is.
- a. Gestemd wordt door op het stembiljet voor, tegen of blanco te schrijven en het stembiljet bij de stemcommissie in te leveren.
- b. De kandidaat is gekozen als meer dan de helft van de geldige uitgebrachte stemmen voor de verkiezing van de kandidaat is. In andere gevallen blijft de functie vacant. 190

- Art 2: Procedure als er twee kandidaten zijn. 195
- a. Gestemd wordt door op het stembiljet de naam te noteren van de kandidaat van voorkeur, of door het woord 'Blanco' op te schrijven en het biljet in te leveren bij de stemcommissie. Lege stembiljetten tellen niet mee voor het bepalen van het vereiste aantal stemmen, blanco stemmen wel.
- b. Als een van de kandidaten meer dan de helft van de geldig uitgebracht stemmen op zich heeft verenigd, is deze kandidaat verkozen. Zo niet, dan vindt er eenmaal herstemming plaats. Als er na de herstemming nog geen kandidaat meer dan de helft van de geldig uitgebrachte stemmen op zich heeft verenigd, blijft de functie vacant. 200 205

- Art 3: Procedure als er meer dan twee kandidaten zijn. 210
- a. Gestemd wordt door op het stembiljet de naam van een kandidaat, de namen van meerdere kandidaten in volgorde van voorkeur, of het woord 'blanco' te noteren en het stembiljet bij de stemcommissie in te leveren. 215
- b. Een stembiljet geldt in eerste instantie als een stem voor de kandidaat van eerste voorkeur. Een kandidaat met meer dan de helft van de geldig uitgebrachte stemmen is verkozen.
- c. Indien geen kandidaat aan deze voorwaarden voldoet, wordt de kandidaat met het geringste aantal stemmen afgewezen. Hebben tenminste twee kandi- 220

- 225 daten hetzelfde geringe aantal stemmen, dan wordt door loting bepaald welke kandidaat wordt afgewezen. Elk van de stemmen voor de afgewezen kandidaat wordt toegekend aan de op het stembiljet genoemde kandidaat van eerstvolgende voorkeur. Biljetten zonder verdere voorkeur tellen mee als de blanco stem.
- 230 d. Zodra een kandidaat meer dan de helft van de geldige stemmen heeft behaald, is deze verkozen. De procedure als genoemd in c. wordt herhaald zolang er nog niemand is verkozen en er nog meer dan twee kandidaten over zijn. Als er nog maar twee kandidaten over zijn, en geen van beide is verkozen, dan vindt een herstemming plaats volgens de procedure als vermeld in art. 2 van deze bijlage.
- 235

De vacatures

Op de 17e ALV zullen er verkiezingen worden gehouden voor de volgende functies:

Secretaris Public Relations (SPR)

De SPR is lid van het LB en verzorgt het JD-voorlichtingsbeleid, dat wil zeggen het opbouwen en onderhouden van relaties met de media en het uitdenken en uitwerken van voorlichtingsacties. De SPR krijgt hierbij hulp van een ondersteuningscommissie. Naast de PR-taken dient de SPR ook algemene bestuurszaken te vervullen, zoals het invulling geven aan JD-beleid en het onderhouden van contacten met een regio. Deze post eist een maximale inzet en vergt veel van je tijd, maar schenkt ontzettend veel voldoening en is zeer leerzaam.

Hoofdredacteur DEMO

De hoofdredacteur is verantwoordelijk voor het gehele proces rond de totstandkoming van de DEMO en wordt hierin ondersteund door de redactie. De hoofdredacteur maakt geen deel uit van het LB, maar onderhoudt wel intensieve contacten met het LB, evenals met de rest van de vereniging. Ook dit is een veeleisende functie. Redactionele ervaring is een voordeel, maar geen vereiste voor deze functie.

Leden voor de kascommissie

Volgens de statuten moet de ALV aan het begin van elk verenigingsjaar een kascommissie installeren. Die kascommissie bestaat uit tenminste twee leden van de vereniging die niet tevens zitting hebben in het LB of een ander orgaan van de vereniging dat onder controle van de kascommissie staat.

De kascommissie heeft tot taak het controleren van de door de penningmeester gevoerde financiële administratie. Die controle moet minstens tweemaal per jaar plaatsvinden. Een lid van de kascommissie hoeft aan deze functie niet zo gek veel tijd kwijt te zijn.

Voor meer informatie over al deze functies kun je terecht bij de VVO, Onno van den Muysenberg, Tolstraat 42, 1073 SC, Amsterdam.

Telefoon: 020- 662 72 48. Bij hem kun je ook terecht voor het aanvragen van een officieel kandidaatstellingsformulier. Aanmeldingen voor de functies moeten plaatsvinden vóór 29 maart.

Op 21 november 1990 kwam van WVC het bericht binnen van een subsidie-verhoging van f 64.700,-. Hiertoe moest vóór 31 december 1990 een nieuwe begroting worden ingediend. In de tussentijdse periode werd dan ook een intensief vergader- en overlegschema afgewerkt tussen LB'ers en enkele instanties binnen de JD. Het resultaat staat hieronder vermeld.

In de begroting staat het bedrag bij de posten vermeld, zoals dat op het najaarscongres is aangenomen (OUD) en daarnaast het nieuwe bedrag zoals dat in de begroting naar WVC is vermeld. Hierbij zijn geen wijzigingen in negatieve (financiële) zin aangebracht. Sammeer overzicht van de gedachtengang die heeft geleid tot de wijzigingen:

- * Aangezien er in 1990 reeds 1000 betalende leden waren, is de verwachting dat dit aantal in 1991 tot zeker 1100 zal stijgen.
- * De afschrijving is opgeschroefd tot op het niveau van wat het in de vorige begroting reeds had moeten zijn. Ook is rekening gehouden met de afschrijving van een nog aan te schaffen tweede computer.
- * Het aantal commissies in de vereniging stijgt. Hiervoor is dus op een aantal plaatsen ook ruimte geboden in de begroting.
- * De reis- en verblijfkosten zijn aangepast, omdat deze iets te optimistisch (voor het aantal OV-jaar kaarten) was begroot.
- * Bij de inventaris is rekening gehouden met nog kleine aanpassingen van het secretariaat, en de aanschaf van een computer. Deze aanpassingen zijn nodig voor het creëren van een goede werkruimte voor onze medewerker.
- * De JD trekt dan toch eindelijk personeel aan; hiervoor is dan ook een zeer grote post in de begroting opgenomen, die in 1992 misschien nog wel groter moet zijn.
- * Bij de regionale S&V is een kleine verhoging doorgevoerd om de regio's en afdelingen ook hier een klein voordeel te bieden.
- * Bij de landelijke S&V is er een kleine verhoging van het budget voor cursusmateriaal, voornamelijk bedoeld voor voorlichting aan de regio's en afdelingen. Voor kaderbijeenkomsten is een verhoging om ook de voorzittersoverleggen goed tot hun recht te laten komen. Indien mogelijk zal in het najaar nog een kaderweekend worden georganiseerd.
- * DEMO heeft de mogelijkheid gekregen om enige extra pagina's toe te voegen en gaat 1991 van gemiddeld 20 naar 24 blz.
- * De omlijsting van congressen is verhoogd naar een niveau waarmee je acceptabel kunt werken.
- * Het Politiek Bureau kan in 1991 maximaal aan de slag om zich binnen onze politieke jongerenorganisatie te profileren.
- * De regio's zullen in 1991 beduidend meer geld ontvangen voor hun activiteiten dan in alle voorgaande jaren het geval was. Het stimuleringsfonds is er voor regio's die een extra inspanning moeten leveren voor de oprichting en ondersteuning van nieuwe afdelingen, zodat deze een goede start kunnen krijgen.
- * Het maken van folders en promotiemateriaal is tegenwoordig - zeker gezien de grotere oplagen die de steeds groeiende JD nodig heeft - steeds duurder, waarvoor de nieuwe begroting dan ook de ruimte biedt. Bovendien waren eind 1990 alle voorraden aan materialen op, die dan ook weer aangevuld dienen te worden.
- * Op internationaal gebied zal de JD zich steeds meer gaan profileren door het intensiveren van het seminar-bezoek en door intensieve contacten met de VUJO uit Vlaanderen.
- * Voor het opzetten en uitvoeren van een nieuw PR-beleid, met behulp waarvan de JD zich in de toekomst wil profileren, is een nieuw budget gecreëerd.
- * In 1990 was er helaas niets gereserveerd voor het Lustrum, wat dan ook de reden is voor het extra hoge bedrag dat gereserveerd zal worden in 1991.
- * De post onvoorzien in onveranderd vastgesteld op 5% van het totaal.

BEGROTING

BATEN	1991	OUDE
Bijdrage D66	25.000	25.000
Opbrengsten DEMO	1.000	1.000
Acceptgiro-actie	500	500
Opbrengsten congressen/cursussen	7.000	7.000
Contributies (1100*10/15)	15.000	15.000
Diverse opbrengsten	1.500	1.500
Subsidie W.V.C.	179.700	115.000
TOTAAL BATEN	229.700	165.000
LASTEN	1991	OUDE
<u>Accomodatie</u>		
Huur kantoorruimte	10.000	10.000
Afschrijvingen	2.350	1.000
Rente en bankkosten	1.000	1.000
	13.350	12.000
<u>Organisatie</u>		
Onderhouds/schoonmaakkosten	2.000	2.000
Verzekeringen	250	250
Druk- en stencilwerk	8.500	8.500
Porti en telefoon	14.500	14.500
Commissies	1.350	1.000
Reis- en verblijfkosten	4.800	4.000
Contributies aan internationale org.	1.500	1.500
Inventaris	5.000	1.000
Bijdrage D66 pers.	5.000	5.000
Personeel	30.000	-
Overige org.kosten	1.000	1.000
	73.900	38.750
<u>Financiële administratie</u>		
Administratiekosten	8.000	8.000
Accountantskosten	3.500	3.500
	11.500	11.500
<u>S&V</u>		
Introductieweekenden	2.000	2.000
Jaarthemafonds	2.250	2.000
S & V-fonds	2.250	2.000
Regionale S&V	6.500	6.500
Kaderbijeekomsten	3.500	2.000
Binnenhofexcursies	100	100
Landelijke S&V	2.000	2.000
Cursusmateriaal	1.000	750
S & V commissie	500	500
Landelijke S&V	7.100	5.350

Ledenblad DEMO		
Druk- en verz.kosten	23.800	21.000
Lay-out	500	500
Redactiebudget	2.550	2.550
	26.850	24.050
<u>Kaderblad ORGI</u>		
Druk- en verz.kosten	2.500	2.500
	2.500	2.500
<u>Congressen</u>		
Accomodatie	16.500	16.500
Congresboeken	2.000	2.000
Congr.bijl. DEMO	2.000	2.000
Omlijsting	2.500	1.000
	23.000	21.500
<u>Politiek bureau</u>		
Werkgroepen	6.000	3.000
Cie. Politieke Zaken	750	500
Doc. en nota's	2.000	1.500
	8.750	5.000
<u>Bijdrage aan regio's</u>		
1100*13,50	14.850	13.000
Garantiefonds bodembedrag f 500,-	600	600
Eenmalige subs. regio	2.200	-
Stimuleringsfonds afd.	1.650	-
	19.300	13.600
<u>Ledenwerving en materialen</u>		
Folder en promotie-materiaal	9.500	7.000
SLWM-CIE	500	-
Ledenwerfcampagne	5.000	5.000
	15.000	12.000
<u>Internationale contacten</u>		
Seminars/buitenl. contacten	3.400	2.000
Internationaal secr.	1.500	1.500
Buitenlandexcursie	2.100	1.000
	7.000	4.500
<u>Reservering lustrumfonds</u>	3.000	P.M.
<u>Public-Relations</u>	500	-
<u>Onvoorzien</u>	11.450	8.250
	11.450	8.250
TOTAAL LASTEN	229.700	165.000

De voorstellen

Op dit congres zullen twee resoluties, namelijk 'Sociale dienstplicht' en 'Genethiek van biotechnologie', en wijzigingen van het Huishoudelijk Reglement (HR) worden behandeld. Wanneer je, na bestudering van deze voorstellen, er iets in wilt veranderen, kun je wijzigingsvoorstellen (amendementen) formuleren. Dergelijke amendementen kun je voorleggen aan de Algemene Regio Vergadering (ARV) of Algemene Afdelings Vergadering (AAV) die in het hele land ter voorbereiding van de

Actueel Politieke Moties

Op het congres is ook plaats ingeruimd voor het behandelen van Actueel Politieke Moties (APM's). Dit zijn moties die geen betrekking hebben op één van de congresvoorstellen, maar ingaan op een actuele zaak. Deze APM's kunnen ingediend worden tot aanvang van de ALV. Gebeurt dit echter na 5 april dan dienen de indieners zelf voor vermenigvuldiging te zorgen. Het LB besluit of een APM actueel genoeg is.

ALV worden gehouden. Als je de ARV of AAV weet te overtuigen en jouw voorstellen worden aangenomen dan dient de afdelings- of regiosecretaris deze in bij het Landelijk Bestuur (LB). Is dit niet gelukt dan kun je de voorstellen ook direct bij het LB indienen, maar dan moet je er wel voor zorgen dat je vier medestanders hebt die jouw voorstel willen ondertekenen. Het indienen van de voorstellen dient te gebeuren op de speciale formulieren die op verzoek worden verstrekt door de Vice Voorzitter Organisatie (VVO) van het LB. Elk amendement moet ingediend worden op een apart vel! Op dezelfde manier kun je ook moties die betrekking hebben op de congresvoorstellen indienen. Moties en amendementen dienen uiterlijk 5 april om 13.00 uur op het landelijk secretariaat (Bezuidenhoutseweg 195, 2594 AJ Den Haag) aanwezig zijn, maar het liefst eerder!

Experiment

Gebleken is dat veel leden de discussies rond de resoluties als zeer saai ervaren. Er zou teveel tijd besteed worden aan punten en komma's, hetgeen tot een lange en gorddroge discussie leidt, waarin het inhoudelijke aspect amper nog aan bod komt. Het LB heeft daarom gemeend een aantal zaken te moeten doen. Allereerst heeft zij bepaald dat resoluties slechts een beperkte omvang mogen hebben en voor indiening eerst door de Commissie politieke Zaken gecontroleerd moeten worden op hun leesbaarheid. Dit voorkomt 'onduidelijke' resoluties en dus ook allerlei amendementen die de discussie niet echt verlevendigen. Tevens zijn de congresworkshops, waarin door de behandeling van de resolutie reeds binnen een kleine groep

inhoudelijk gediscussieerd wordt over het onderwerp, weer in ere hersteld (voor de goede orde: dit is wat anders dan de congreswerkgroep die bekijkt hoe de behandeling van amendementen gestroomlijnd kan worden). Daarnaast is besloten op dit congres een experiment uit te voeren met een nieuw soort motie, een 'gewone' politieke motie. Het gaat hier om een motie over een politiek onderwerp dat niet bijzonder actueel is (anders had het wel in een APM gegoten kunnen worden), maar waar de JD toch een standpunt over in wil nemen. Het moet een onderwerp betreffen waar je het simpel gezegd wel of niet mee eens bent. Onderwerpen die om een zeer genuanceerde mening vragen zijn hier dus niet geschikt voor en kunnen het beste in de gebruikelijke resolutie behandeld worden. Deze motie is niet amendeerbaar, maar kan wel naar aanleiding van de discussie door de indieners enigszins aangepast worden. Er zal gepoogd worden een meer 'open' discussie rond zo'n motie te voeren. Gedacht kan hier worden aan een interruptiemicrofoon in de zaal. Naar aanleiding van dit experiment zal bekeken worden of dit soort moties in de toekomst een vaste plaats op het congres moeten krijgen. Het LB hoopt dat meet deze maatregelen en initiatieven de discussie weer een prominente plaats op de ALV krijgt.

Nog nooit op een congres geweest?

Geen nood! Er is niks engs aan. Het is zelfs hartstikke leuk en interessant. Op zo'n congres leer je de JD beter kennen en het is de plaats om kennis te maken met een heleboel andere JD-ers, afkomstig uit het hele land. Toch nog koudwatervrees? Tijdens de theepauze op zaterdag zal speciaal voor degenen die daar behoefte aan hebben een goed geïnformeerde JD-er uitleg worden gegeven over hoe het er op een congres precies aan toe gaat, wat er met de ingenomen standpunten gebeurt etc. Hij of zij zal tevens op alle door jullie gestelde vragen (proberen) antwoord (te) geven. Zo kun je in ieder geval wellicht het congres volgen.

MAG ALLES WAT KAN?

Op 23 januari organiseerde de afdeling Wageningen i.o. een thema-avond over medische ethiek. Daarnaast werd een aanzet gegeven tot oprichting van een 'echte' afdeling. Barbara Mutsaers vond de thema-avond een 'zinnige eerste activiteit' en schreef er een verslag over. Of het in de DEMO mocht, vroeg ze. Moet kunnen, vindt de redactie.

Barbara Mutsaers

Bij medische ethiek draait alles om de vraag: "Mag alles wat kan?" Hoe ver mag je gaan met de bio-technologie waarover je kunt beschikken? Het is duidelijk dat het onderwerp waar de thema-avond aan is gewijd nogal ingewikkeld van aard is. Vandaar dat een ethicus, een medicus en een politica waren uitgenodigd om hun geleerde visie hieromtrent te verkondigen, ieder vanuit zijn of haar discipline.

Prof.dr. Beemer (de ethicus) wilde geen standpunten verkondigen, maar overwegingen presenteren. Dit omdat de ethicus een bezinnende taak heeft, in tegenstelling tot de medicus, die een meer praktische taak heeft. Een paar overwegingen:

1. Hoe gaan we om met verschijnselen als geboorte en dood, en wie moet (mag!) daarover beslissen? Het individu, de handelende arts, de directies van ziekenhuizen of verzekeringsinstellingen en de overheid spelen hierbij een rol.
2. Omdat de medische ethiek ons allen (niet alleen de artsen) voor vragen stelt, heeft de term bio-ethiek de voorkeur boven de term medische ethiek.
3. Omdat er tegenwoordig zoveel

mogelijk is op medisch-technisch gebied, ontstaan er zeer uiteenlopende wensen vanuit de patiënt.

4. Bij kwesties omtrent euthanasie, genterapie, voorrangbeleid voor niet-rokers en dergelijke komen heel sterk normen om de hoek kijken. Het zijn dan ook belangrijke toepassingsgebieden voor de normatieve ethiek.

Prof.dr. Erkelens (de medicus) begint zijn praatje met de opmerking dat de politiek zich concentreert op onderwerpen die te maken hebben met leven en dood, terwijl medici zich meer bezig houden met het ziek dan wel gezond zijn gedurende het hele leven. Sinds de Tweede Wereldoorlog is er wel sprake van een sterke technische vooruitgang in de geneeskunde; in de praktische beoefening daarvan valt het echter tegen. Artsen willen natuurlijk iedereen wel genezen, maar lopen tegen grenzen op. Deze grenzen worden sterk bepaald door financiers. Vooral de ziektekostenverzekeraars hebben zeer veel invloed daarin. Erkelens vond de vraag 'wie bepaalt wat mag?' dan ook interessanter dan 'mag alles wat kan?'

Mevr. drs. Wessel-Tuinstra (de politica) waardeert het dat op deze thema-avond de ethische kant van de gezondheidszorg wordt belicht. Tijdens debatten in de Kamer spreekt men daarentegen alleen maar over geld. "De mens moet uitgangspunt zijn van de zorg", citeerde ze. Dit is een stelling van D66 in de Nota 2000. De overheid heeft tot taak erop toe te zien dat de doelstellingen van de bio-wetenschappen samengaan met het beleid voor de gezondheidszorg. De overheid moet randvoorwaarden scheppen, waarbinnen het individu zijn of haar verantwoordelijkheid heeft. Daarbij moet zij goede ethische uitgangspunten hanteren. De overheid moet ervoor waken dat onze geavanceerde technologie de mensen niet wordt opgedrongen.

Na de pauze kwamen de vragen los. Bij de eerste vraag werd ingegaan op de stelling van mevr. Wessel-Tuinstra, nl. dat de politiek grenzen moet stellen. Men was benieuwd wat de medi-

cus, resp. de ethicus daarvan vonden. Dhr. Erkelens ging slechts uit van het belang van de patiënt. De politica reageerde hierop door nog eens nadruk te leggen op het algemeen belang, waar de politiek mee gemoeid is. Volgens dhr. Beemer moest de overheid haar rol vergroten v.w.b. haar sturende rol bij de publieke opinie over bio-wetenschappen. Daarnaast kan zij richting geven via de verdeling van financiële middelen voor onderzoek.

Vervolgens werden er vraagtekens gezet bij de rol van de publieke opinie. Men is niet echt goed op de hoogte van wat er in de bio-technologie omgaat, en daardoor komt men steeds weer voor verrassingen te staan. De sprekers wijten dit aan een gebrek aan belangstelling van de kant van het publiek enerzijds, anderzijds aan geheimhouding door de specialisten. De medische wetenschap streeft ernaar de mensen steeds ouder te laten worden. Je kunt je dan afvragen of we de aandacht niet beter kunnen richten op andere medische problemen. Volgens de forumleden is de doelstelling van de medische wetenschap niet zozeer levensverlenging als wel kwaliteitsverbetering van het leven. Tenslotte de laatste vraag die we hier weergeven: Wie laat over het algemeen onderzoek uitvoeren? Mevr. Wessel-Tuinstra zei dat dit in elk specifiek geval verschilt. Het kan zowel de overheid als de industrie zijn. Of onderzoek daadwerkelijk uitgevoerd wordt, hangt mede af van de vraag of er ook mensen voor te vinden zijn die dit willen doen. Prestige is dan een belangrijke factor.

Al met al een heel interessante avond. De bijdragen van de ethicus, de medicus en de politica vulden elkaar goed aan. Het viel ook op dat de vragen zeer verschillend van aard waren. Dit kan betekenen dat de kwestie zich niet beperkt tot de strikt medische kant van de zaak, zoals terecht werd opgemerkt.

Barbara Mutsaers is/was secretaris publiciteit in het oprichtingsbestuur van de Afdeling Ede-Wageningen. De feitelijke oprichting zou plaatsvinden op 26 februari.

Geen Gorbatsjov maar Guru Josh

Wie meent dat D66 of de Jonge Democraten uitblinken in vaagheid heeft gelijk. Dat is althans de mening van Paul Rotering en Han Schouten. Deze vaagheid biedt in ieder geval de mogelijkheid om het produkt JD op de markt te positioneren; die is immers evenzeer te kenschetsen als karakterloos, doelloos en ongebonden. Een Rotterdamse tirade...

Han Schouten & Paul Rotering

De eerste exponenten van de Nieuwe Tijd zijn de rechters in de VS, die in hun rechtzalen grammofoonplaten achterstevoren draaien. De geheime boodschappen, die daaruit naar voren kwamen, zijn de sleutel voor de Nieuwe Tijdgeest. *Look around!* Beat en scratch geven aan, dat structuren overbodig zijn in een periode van Echte Vrijheid. Vernieuwing door verleden: grabbel a-chronologisch in het verleden en herken met je nieuwe geest wat waarachtig is.

De Nieuwe Tijd begon niet in de jaren zestig. Er gebeurde toen niets anders dan oude onvrijheid vervangen door nieuwe onvrijheid: gevangen in een keurslijf van goed en fout bedrogen mensen zichzelf.

Vijftien jaar later, vanaf 1980, greep men kritiekloos terug naar oude normen en noemde dit Nieuwe Zakelijkheid.

Nú echter blijkt, dat dit de laatste stuip trekken zijn van een verouderde eenheidsmaat, die als een kromgetrokken meetlat langs ieders leven wordt gelegd. Filosofen van de Wiener Kreis ontdekten al in de jaren twintig dat de wetten der wiskunde niets met de werkelijkheid te maken hebben. Zomin dient de meetlat als maat voor mensen. Het Mao-pak zit

toch net zo lekker als een mantelpakje van Chanel?

House-muziek verenigt alles. Luister en voel de zielesnaren bewegen zoals geen klassieke compositie vermocht. Wat is mooier dan je een avond mee te laten voeren op de beat in de tempels van de Nieuwe Tijd; de house-discotheken. Kunnen we platen, die het aantal 'beats per minute' niet op de hoes vermelden, eigenlijk nog wel muziek noemen?

In welk hokje muziek geplaatst kan worden doet niet meer terzake: het gaat om de dreun. De dreunen, die de vallende Muur veroorzaakt, zijn niet alleen de laatste geluiden van de Oude Tijd: ze geven het ritme van de Nieuwe tijd aan.

Zoals de Muur Oost en West niet langer scheidt, zo scheiden hokjes niet meer de ideologieën. Die zijn dood. Ongebondenheid is een stemmentrekker geworden: de opmars van D66 is te danken aan haar karakterloosheid. Fukuyama verkondigt misvattingen als hij zegt dat het liberalisme heeft gezegevierd: politieke stromingen, die met dergelijke termen bestempeld kunnen worden, zijn ten dode opgeschreven. Zien we in Nederland niet, dat de ware liberalen van de VVD roemloos ten onder gaan, terwijl het kleurloze D66 het gehele politieke spectrum omvat?

De ontkerstening en ontzuiling gaan vooraf aan het einde der ideologieën. In de jaren zeventig en tachtig brach-

ten wanhopige zoektochten naar nieuwe waarden de mensheid tot het besef, dat zijn levensvervulling niet lag in nieuwe, modieuze gedragscodes, noch in fantasieloos teruggrijpen op verouderde idealen, maar in het grijpen in de grabbelton der historie, om met het drastisch veranderde perspectief van de Nieuwe Tijd onvergankelijke oude waarden te selecteren. Zo culminerend in dit nieuwe licht tijdloze muzikale thema's in de house; zo brengen ethische dilemma's uit de historie de nieuwe politiek.

En al hadden religies definitief afgedaan, toch voelde men nog steeds de behoefte aan een spirituele trendsetter. Ook hier laat de grondbeat zich niet verloochenen: niet de Paus, maar Guru Josh wordt geadoreerd.

House luidt het tijdperk in waarbij vooruitgang bepaald wordt door het teruggedraaien. Vooruitgang bestaat bij de gratie van synergie: door waardevolle elementen, die vroeger in gescheiden hokjes kasplantjes waren, samen te brengen, wordt vruchtbare grond ontgonnen. De boodschap is duidelijk. Verkleed je als hippie, verdien als yuppie, kies Mao tot held, grabbel en grasduin, kijk om je heen en voel de grondtoon van de Nieuwe Tijd. Kortom, doe als de Belgen: *One nation under one groove.*

Bronnen:

- * Plato: 'The Republic'
- * V. Kraft: 'Der Wiener Kreis'
- * Zangeres zonder Naam: 'Mijn leven'
- * Vaticaan: 'De Rerum Novarum' ('Van de nieuwe dingen')
- * MTV: 'Party Zone'

Paul Rotering is voorzitter van de Regio Zuidelijk-Holland en lid van de Commissie Politieke Zaken. Han Schouten is hoofdredacteur van de DELTA en lid van de werkgroep Europa 1992.

Geen Europees Huis maar Royal House

Patricio Aylwin: De vleesgeworden tegenstrijdigheid

Na bijna zeventien jaar dictatuur zette Chili op 11 maart vorig jaar de eerste voorzichtige stap naar een nieuwe democratie. Althans, zo leek het. Bijna een jaar later blijkt de nieuwe president Patricio Aylwin de grote machteloze, die enerzijds met grote beloften sussend de hand op het volk legt en anderzijds aan het handje van Pinochets onveranderlijke constitutie loopt. Hoe de democratisering van Chili een flop dreigt te worden, dankzij meester-schaker Pinochet.

Erik Zwiers

Op 11 december 1973 maakt Pinochet met een militaire staatsgreep een einde aan de democratie in Chili. De democratische traditie van Chili gold als de sterkste van Latijns Amerika, en het is wellicht daarom dat Pinochet na 10 jaar terreurbewind er niet in geslaagd was het politiek bewustzijn van de Chilenen kapot te maken. In het midden van de jaren tachtig groeide het verzet tegen de militaire dictatuur zo sterk dat Pinochet in moeilijkheden dreigde te raken. Maar de linkse oppositie en de sociale bewegingen konden het niet eens worden over de te voeren strategie om verdeeldheid in de strijdkrachten te creëren en Pinochet uit het zadel te stoten. Een doorbraak van het verzet bleef uit en na 1986 bloedde het linkse verzet dood.

De dictator bleef en Links geraakte in een crisis.

De enige mogelijkheid die nog restte om het regime van Pinochet omver te werpen was de politiek van binnenuit te veranderen. Met dat idee kwam de Christen-democratische Partij.

In 1980 had Pinochet in de grondwet bepaald dat er in 1988 een volksstemming zou plaatsvinden. De Chilenen zouden dan Ja of Nee mogen stemmen tegen een door de militairen aangewezen presidentskandidaat. Pinochet, die in 1980 nog stevig in het zadel zat, zou zich op die manier kunnen verzekeren van nog eens acht jaar presidentschap. Het zou immers een democratisch besluit zijn. Maar in 1988 was zijn positie dusdanig in het geding gekomen dat hij zich van en overwinning lang niet meer zeker wist. En de angst voor de buitenlandse politieke druk en de angst voor gezichtsverlies dwongen hem de volksstemming niet af te gelasten.

De strategie van de christen-democraten om de politiek van binnenuit te veranderen was dat als Pinochet tijdens de volksstemming massaal weggestemd zou worden, de weg naar vrije verkiezingen vrijgemaakt zou worden en er zodoende een eind aan het militaire bewind kon komen.

En aldus geschiedde. Op 5 oktober 1988 stemde 55% van de chileense bevolking Nee tegen de dictator.

Tot zover had de strategie van de christen-democraten gewerkt. Nu was het zaak dat zij samen met de linkse partijen een coalitie zouden vormen om daarmee de parlaments- en presidents-verkiezingen in te gaan. In totaal sloten 17 voornamelijk centrum- en linkse partijen zich aan bij de *Concertación*.

Links stemde er, met moeite, mee in dat zij zich samen met het centrum achter de 71-jarige Patricio Aylwin zouden scharen. Voor links was dat een bittere pil, want Aylwin behoorde tot de rechtervleugel van de Christen-democratische Partij en bovendien had hij in 1973 de staatsgreep van Pinochet goedgekeurd. Maar links was te zwak om zelf een front te vormen en moest dus wel meegaan.

Hoe belangrijk de *Concertación* was bleek wel uit de verkiezingsuitslagen. Aylwin won de verkiezingen dan wel met exact hetzelfde percentage stemmen als waarmee Pinochet weggestemd was, maar toch was er een forse verschuiving naar rechts af te lezen uit de verkiezingsresultaten. Het centrum handhaafde zich met 33% van de stemmen en kwam op 43% uit, terwijl links slechts 21% van de stemmen behaalde. Als dan op 11 maart 1990 de nieuwe regering aantreedt lijkt de strategie van de christen-democraten een groot succes te zijn geworden. De regering bestaat uit veertien centumpolitici en 6 socialisten. De samenstelling van de Senaat echter ziet er geheel anders uit. Pinochet had in de grondwet bepaald dat er naast de 38 gekozen senatoren en negen door de president, de strijdkrachten en het Hoger Gerechtshof aangewezen zouden worden.

Het gevolg van dit grondwetsartikel is dat er in de Senaat een rechtse meerderheid van 25 tegen 22 senatoren is ontstaan. De negen aangewezen senatoren zijn Pinochet-getrouwen en bovendien is Pinochet zelf ook Senaatlid. De rechtse meerderheid lijkt vreemd omdat er nog altijd 6 linkse, 16 centrum en 16 rechtse senatoren zijn. Maar van de senatoren uit de centumpartijen is er een groot aantal die behoort tot de rechtervleugel van het centrum. De belangrijkste consequentie van deze samenstelling van de Senaat is dat alle wetsvoorstellen van de regering door rechts volledig ontkracht worden.

De macht van Pinochet en zijn getrouwen is groter dan men aanvankelijk zou vermoeden. Allereerst is Pinochet senator en heeft hij steun van de meerderheid in de Senaat. Ten tweede is Pinochet nog steeds, bij grondwet bepaald, de onafzetbare commandant van het leger. Ten derde is de onder Pinochet in het verleden opgestelde grondwet onveranderlijk verklaard.

Als de regering Aylwin al een grondwetswijziging zou voorstellen, wordt deze door de Senaat geblokkeerd dan wel zover uitgekleeft dat er van een serieuze wijziging geen sprake meer is.

Over ieder wetsontwerp, dat de democratie probeert te herstellen, wordt eindeloos gesoebat. Bovendien probeert de regering eerste binnenskamers met de rechtse partijen tot overeenstemming te komen. Het parlement wordt op

die manier buiten spel gezet en blijft het onduidelijk wat de standpunten van de regering en parlementsleden zijn en wordt er een grote afstand tussen parlement en het volk gecreëerd. Deze onderhandelingen met de rechtse partijen leidt tot eindeloos uitstel, geforceerde compromissen en uiteindelijk blijft er een uitgekleeft wetsvoorstel over. Hoe wetswijzigingen door de Senaat ontkracht worden, en hoe bang de regering is om wetswijzigingen voor te stellen is al meerdere malen gebleken. Eén van de hoofddoelen die de regering Aylwin zich heeft gesteld is opheldering en

Van de beloofde berechting van mensenrechten-schenders komt bitter weinig terecht. En nog steeds zitten de politieke gevangenen in hun cel.

berechting van de schending van de mensenrechten. En de lotgevallen van de *wetten-Cumplido* vormen het bewijs van de macht van de rechtse meerderheid in de Senaat. Deze wetten werden meteen na het aantreden van de nieuwe regering door de minister van justitie, Cumplido, ingediend. Ze beperken de extreme bevoegdheden van de militaire justitie, schaffen de doodstraf af en passen de anti-terrorisme-wet aan bij de internationale verdragen. Ook zouden de wetten procedures moeten creëren waardoor zo'n 180 van de 237 politieke gevangenen per september 1990 op redelijke termijn vrij kunnen komen. De wetten-Cumplido werden pas na vijf maanden door het Huis van Afgevaardigden aangenomen. De Senaat ging alleen met de wetsvoorstellen akkoord als de strafvermindering voor politieke gevangenen ook zou gelden voor folteraars in staatsopdracht. Dat betekent dus gedeeltelijke amnestie voor staatsterroristen. Het eerste resultaat van de ontkrachting van de wet-Cumplido werd enige weken getoond, toen bekend werd dat de kapitein van politie, Pedro Fernandus Dittus, amnestie verleend was. Dittus stond aan het hoofd van het groepje militairen dat in 1986 twee studenten met benzine overgoten en in brand staken. Eén van de twee studenten was Carmen Gloria Quintana. Zij overleefde de aanslag en werd later wereldberoemd toen de paus haar op haar verbrandde wangen zoende. Dittus hoeft zich nu alleen maar op geregelde tijden bij de autoriteiten te melden, wat een wel heel milde straf is voor zo'n aanslag en bewijst dat er van de beloofde berechting van mensenrechten-schenders maar bitter weinig terecht komt. En nog steeds zitten de politieke gevangenen in hun cel.

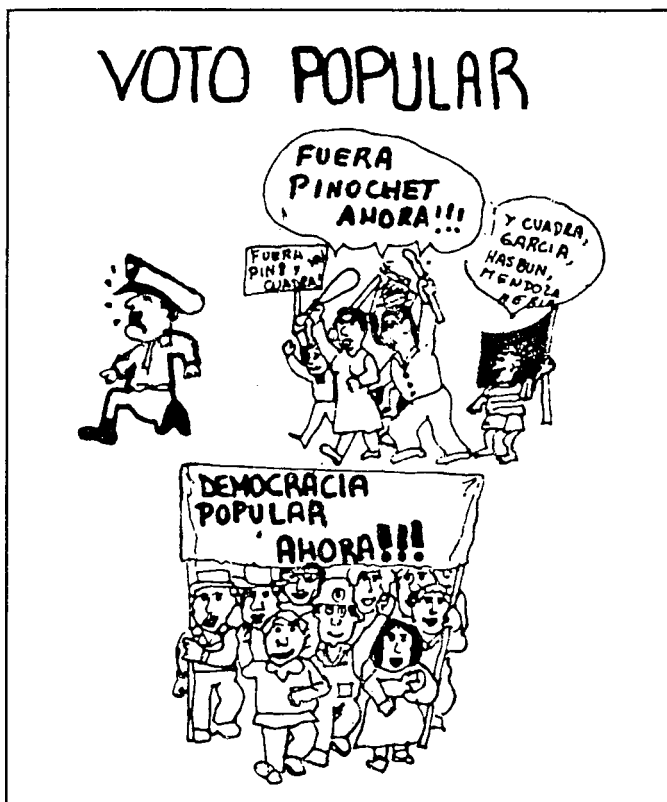
Wat dan de betekenis is van de in april vorig jaar bij presidentieel besluit ingestelde *Commissie van Waarheid en Verzoening*, die de schendingen van de mensenrechten onder de dictatuur moet onderzoeken, lijkt mager. De

commissie heeft drie jaar de tijd gekregen om de schendingen van de mensenrechten te onderzoeken en komt dit jaar met haar rapport. Pinochet, die een zenuwoorlog met Aylwin voert, heeft al eens geroepen dat wanneer ze aan één van zijn mannen komen, hij een einde aan de rechtsstaat zal maken. Met andere woorden, hij zal dan weer een staatsgreep willen plegen. Maar dat de militairen weer met Pinochet op avontuur zullen gaan lijkt zeer onwaarschijnlijk. Steeds meer commandanten weigeren Pinochet te steunen in diens kritiek op de regering. Bovendien komen de militairen steeds meer in diskrediet nu er allerlei financiële schandalen aan het licht komen. En uit enquêtes blijkt dat nog maar 2,3% van de Chileenen Pinochet na Aylwin als president wensen. De macht van Pinochet als de grote leider is tanende, maar als senator strekt zijn macht nog ver.

In de zenuwoorlog met Aylwin gaat Pinochet regelmatig zijn boekje te buiten en wacht hij af hoe Aylwin zal reageren. Want de Chileense politiek is niet alleen met handen en voeten gebonden aan de wetten van de dictatuur, ook de militairen zijn nog steeds een beducht tegenstander van de regering. Voor de overdracht op 11 maart hadden de militairen hun macht perfect geregeld. De grondwet en de speciale wet op de strijdkrachten maken het leger tot een parallelle macht, naast en soms zelfs boven de gekozen macht. Zo hebben militairen het rechts zich met tal van maatschappelijke zaken te mogen bemoeien, maar een interne inmenging wordt niet toegestaan. Door de macht die hen door de grondwet wordt toegekend is het bijvoorbeeld mogelijk om journalisten, die negatief over het leger schrijven, op te pakken en door het militair gerechtshof te laten berechten, wat geen enkele democratie toestaat. Omdat Pinochet onafzetbaar generaal is, wat in geen enkele democratische grondwet getolereerd wordt, kan hij zich veel veroorloven. In een democratie zou Pinochet allang ontslagen zijn, maar Aylwin heeft die bevoegdheid niet. Aylwin kan Pinochet alleen maar op het matje roepen, wat hij tot nu toe tweemaal heeft gedaan. De suggestie Pinochet aan te pakken door hem te beschuldigen van het overtreden van de Grondwet, zijn door de regering van de hand gewezen. Pinochet is alleen op 11 maart vriendelijk gevraagd als commandant van het leger af te treden. Pinochet weigerde en sindsdien is er in het openbaar nooit meer zo'n voorstel gedaan.

Hieruit blijkt wel hoe voorzichtig de regering met de militairen omspringt. Die voorzichtigheid om de democratisering niet in gevaar te brengen, gaat zelfs zo ver dat Aylwin de commandanten van politie en luchtmacht heeft gevraagd aan te blijven. Beide commandanten zijn inderdaad blijven zitten en hebben sindsdien weinig dwars gelegen. Hoewel de politie zonder aanleiding in september vorig jaar een legale demonstratie bij het graf van Allende, die kort daarvoor een officiële begrafenis had gekregen waarbij Aylwin het woord voerde, hardhandig uit elkaar sloeg, terwijl ze niet optraden tegen een illegale demonstratie van Pinochet-aanhangers. Intussen worden de militairen regelmatig om hun *martialiteit* de hemel in geprezen.

Deze houding, die voor een deel ook nog gemeend is, is vooral tactiek om zo het leger te kunnen zuiveren van moordenaars en folteraars. Maar het biedt geen enkele oplossing voor het probleem: de enorme macht van de militairen. De macht van de militairen zou op een andere manier ingebonden kunnen worden, namelijk door de militaire begroting in te perken. Die is in percentage van nationaal produkt de hoogste van heel Latijns Amerika. Maar ook daar durft de regering niet aan te zitten.

Illustr.: Stem van het volk: Weg met Pinochet, democratie nu!

De relatie tussen de regering en de Senaat en de relatie tussen de regering en het leger is wankel en de regering loopt op eieren. De macht van het leger en obstructie van de Senaat zorgen er ook voor dat de regering naar het volk toe een twijfelachtig beleid voert.

Want naast het hoofddoel van de regering om de schendingen van de mensenrechten op te helderen, heeft zij nog twee hoofddoelen: verdere democratisering van de Chileens politieke instellingen en een sociale bijstelling van het neo-liberale economische beleid. Voor wat betreft de economische hervormingen heeft Chili niet te kampen met een economische crisis. De laatste jaar is de economische groei weliswaar niet gestegen, maar de vijf jaren daarvoor was er een jaarlijkse economische groei van ruim 5%, een overschot op de handelsbalans, een afnemende schuldenlast en een voor Latijns-Amerikaanse begrippen lage inflatie. Deze vrolijke cijfers worden echter wat minder vrolijk als men kijkt naar de investeringsquote en de inkomensverdeling. De grootste investeringen in Chili worden gedaan door grote buitenlandse bedrijven en de regering; de ondernemers van Chili consumeren in de eerste plaats en

investeren minimaal. Doordat aan het eind van de jaren tachtig de productiecapaciteit op z'n top zat en er niet verder geïnvesteerd werd, daalde de economische groei. De stijgende inflatie moest beteugeld worden en de rentevoet steeg, wat de investeringen weer onder druk zette. En het aflossen van de buitenlandse schulden zorgt voor bezuinigingen, waardoor een verhoging van de investeringsquote achterwege blijft. De grootste investeerders zijn nu de buitenlandse bedrijven, die in de meest dynamische sectoren van de export strategische posities innemen en voor belachelijk lage prijzen aandelen van binnenlandse bedrijven opkopen. Hiermee wordt de macht over de Chileense economie voor een steeds groter deel bepaald door buitenlandse bedrijven. Met name de Verenigde Staten spelen hierin een sleutelpositie.

De economische groei van de afgelopen jaren is niet ten goede gekomen aan de armen van Chili. Onder Pinochet is de inkomensverdeling steeds schever geworden. Volgens het Nationaal Instituut voor Statistiek is het minimumloon in de periode 1974 tot 1989 met ruim 40 % afgenomen. Volgens het Programma voor arbeidseconomie (PET) is het percentage armen in diezelfde periode toegenomen van 29,41% > Chili telt meer dan 5 miljoen armen. Hoe de armoede verder gestegen is wordt duidelijk uit de cijfers die betrekking hebben op de familie-uitgaven. In 1969, vlak voor het aantreden van de regering Allende, nam 20% van het armste deel van de bevolking 7,7% van de consumptie voor haar rekening, in 1988 was dat percentage tot 4,4% afgenomen. In diezelfde periode steeg de consumptie van de rijkste 20% van de bevolking van 43,2% tot 54,9%. De groei van het reële inkomen was gemiddeld 2%, maar voor de gehele periode en per hoofd van de bevolking slechts 0,4%. Tegelijkertijd zijn de sociale uitgaven van de overheid aanzienlijk afgenomen. De werkloosheid in Chili is al even precair. 16% van de beroepsbevolking is werkloosheid en 30% heeft werk in de informele sector die geen enkele bestaanszekerheid biedt.

Om deze scheve verhoudingen enigszins recht te trekken heeft de regering geen radicale hervormingen beloofd, maar heeft wel gezegd maatregelen te nemen om de situatie van de armen te verbeteren. Dit zou onder meer betekenen hebben een belastinghervorming die de overheid 1200 miljoen dollar op had moeten leveren, die met name gefinancierd moest worden uit een verhoging van de inkomens- en winstbelasting van 10 naar 15%. De helft van de extra vrijkomende gelden zou worden gebruikt voor sociale uitgaven van de overheid. Maar door de dwarse houding van de Senaat geldt deze maatregel maar tot 1994. De linkse partijen hebben daarom geëist dat de verhoging van de BTW, wat immers geen progressieve belasting is en dus alle lagen van de bevolking even hard raakt, ook maar tot 1994 zal gelden. Hierdoor heeft de belastinghervorming een voorlopig karakter gekregen. De sociale uitgaven zullen worden verhoogd 336 miljoen dollar, een stijging van 18% ten opzichte van de bedragen die Pinochet had begroot.

Zie verder bladzijde 30, kolom 3.

In 1977 begon ik mij voor politiek te interesseren. Joop den Uyl was mijn belangrijkste inspirator. Ik werd niet zozeer gegrepen door de opvattingen van de PvdA, maar door de persoon Joop den Uyl, en zijn betrokkenheid bij de samenleving.

Via een vriend of vader of een enthousiaste docent maatschappijleer kan de Nederlandse jongere zich bewust worden van wat er dichtbij en veraf in de wereld gebeurt. En dat er verschillende opvattingen zijn. Je moet je niet laten voorschrijven wat je moet doen; je moet zelfstandig leren kiezen en er eventueel wat mee gaan doen. Zo kun je lid worden van een politieke jongerenorganisatie, de leerlingenraad, Greenpeace, of je staat bloed af voor oorlogsslachtoffers. Het gaat om participatie, je ergens bij betrokken voelen.

Via vrienden werd ik lid van de KVPJO die net zou gaan fuseren met ARJOS en de CHU. Ik kwam van de ene in de andere functie terecht, ook in het CDJA. Eerst penningmeester en later vice-voorzitter, tot 1985. Toen zat mijn statutaire periode erop. Daarna ben ik bezig geweest in het PJK, dat in 1984 M50 werd. Sinds de oprichting tot eind 1988 ben ik voorzitter van M50 geweest.

In M50 hebben de pjo's al die jaren goed samengewerkt. Ze hebben het draaiende weten te houden. Dat vind ik een belangrijk gegeven, zeker gezien de onderlinge verscheidenheid aan opvattingen en verenigingsculturen tussen de pjo's. Het werk bij M50 lag me goed. Ook vanuit mijn eigen gedachtengoed: de verantwoordelijke samenleving, een stuk vrijwilligerswerk. En zo had iedereen een eigen motivering. Het was prachtig waar je allemaal kwam; bij de JS in de barakken bij Elst of bij de JOVD in het Hilton. Bij de DSJE had je wel eens een droomweek in een park of een vergadering in een kraakpand. De enige keer dat we echt over elkaars opvat-

Een oudere jongere in de Provincie

Ton Strien (32) is CDA-Statenslid voor de provincie Utrecht. Hij zegt een brede horizon te hebben overgehouden aan zijn CDJA- en M50-tijd. Een gesprek met een enthousiast en humorvol persoon over zijn politieke vorming, de JD en de provincie.

Siebrand Hofstra

tingen hebben gediscussieerd was toen de PSJG met de oproep kwam om de gasmeter om te draaien, zodat de teller niet doorliep of zelfs achteruit ging tellen. Buiten het feit dat zo iets helemaal tegen de wet indruist, is het natuurlijk ook erg gevaarlijk. Toen de PSJG beloofde te vermelden dat zo'n handeling alleen in het bijzijn van een deskundige moet plaatsvinden, zijn er door andere pjo's geen woorden meer aan vuil gemaakt. Dat was tekenend voor een stuk tolerantie.

De JD was een club keurige jongens en meisjes. De oprichtingsvergadering was in een café tegenover Artis. Nypels sprak toen, en iemand van het hoofdbestuur. De discussie ging toen al over de financiële bijdrage van D66. Dat moest ook wel, want jullie kregen nog geen WVC-subsidie. Maar zo'n bijdrage zou D66 aan de JD koppelen. Dit terwijl D66 liever enige afstand wilde bewaren. Zij meenden immers dat iedereen, dus ook jongeren, in de partij welkom waren en volwaardig konden meedraaien.

De JOVD reageerde erg boos; die wilden jullie helemaal niet. De JOVD was

een onafhankelijke organisatie, waarvan de leden zich aangetrokken voelden tot de VVD, net zoveel als D66. Later is dat helemaal bijgetrokken. De oprichtingsvergadering was echter een leuke bijeenkomst, al was de JD geen boreling waar D66 negen maanden naar had uitgekeken. Het is sindsdien toch prima gegaan met de JD; ze is sterk gegroeid en jullie hebben altijd goede voorzitters gehad. Veel vooraanstaande JD'ers hebben ook in de M50-ledenvergadering gezeten. Steven van Schilfaarde was zo'n prima jongen, erg goed en consentieus. Hij is zelfs penningmeester geweest.

Begin jaren tachtig werd ik ambtenaar in Lopik. Ik was op de achtergrond reeds actief binnen het CDA. Als ambtenaar voorzag ik natuurlijk iedereen van informatie en liet bestuurders de vrije keuze, maar ik vond het onzin niet gewoon te zeggen van welke politieke partij ik lid was. Na de M50-periode ben ik gevraagd voor het Kamerkringbestuur voor de provincie Utrecht, en in 1987 om me kandidaat te stellen voor de Statenverkiezingen. Ik heb het toen net niet gehaald. Toen ben ik vice-voorzitter geworden van de Kamerkring, waar ik ook veel plezier van heb gehad en waar ik veel heb geleerd. Daarnaast werd ik waarnemer bij onze Statenfractie. Als gevolg van het vertrek van twee Statenleden ben ik als Statenlid gevraagd. Daarvoor moest ik wel mijn functie bij de Kamerkring opzeggen, omdat je niet gelijktijdig twee functies mag hebben op één bestuurlijk niveau. Ik koos voor de Statenfractie, omdat ik na zoveel jaren partijwerk, CDJA, politieke vorming en daarna weer partijwerk, nu graag zelf bestuurder wilde zijn.

De provincie kent een hechte samenwerking met andere bestuurlijke organen, vooral de gemeenten. De provincie heeft op enkele terreinen

"Mijn gedachtengoed; de verantwoordelijke samenleving, een stuk vrijwilligerswerk..."

veel invloed. Ruimtelijke ordening (het streekplan voor o.a. natuur, recreatie, landbouw, woningbouw, en drinkwatervoorziening), milieu (afvalstortplaatsen, grondzuivering), zorg (ziekenhuizen en dergelijke), verkeer en vervoer (wegen, OV), en in Utrecht de waterschappen.

De Provinciale Staten kunnen soms alleen adviseren, in veel gevallen plannen, soms plannen/financieren en soms ook nog uitvoeren. Wat een beetje frustrerend is, is dat je in veel gevallen alleen maar mag adviseren. Het gaat daarbij vaak om advies aan de ministers. Meestal nemen zij het advies over, maar soms leggen ze het ook wel eens naast zich neer en dan kun je niks doen. Het mooiste is natuurlijk, dat je de planning doet en dat je vervolgens ook belissingen kunt nemen over de financiering.

Ik ben geen voorstander van het opheffen van de provincie, juist omdat ze die planningsfunctie, de onderlinge afstemming van verschillende onderdelen, zo goed kan vervullen. De provincie heeft een brede horizon, terwijl de gemeenten een veel kleiner blikveld hebben.

Je kunt je afvragen of het vergroten van de betrokkenheid van de burger bij de PS wel zo belangrijk is. De individuele burger heeft zelden iets met de provincie te maken, veel meer met zijn stad, zijn gemeente. Wij hebben wel veel te maken met gemeenteraden, besturen van ziekenhuizen e.d. terwijl de gemeente zich veel nadrukkelijker met de stad en zijn burgers bemoeit, en het rijk tot je komt via de nieuws-media.

Al onze taken wel beschouwd - en dat zijn er best veel - zouden die individuen toch vastlopen als wij ons werk niet zouden doen. Alleen, hij merkt er niet direkt iets van. Maar is die onwetendheid van de burgers dan ook een reden om de provincie op te heffen? Daarvoor zijn de taken niet onbelangrijk. Als wij bijvoorbeeld de capaciteit en de verdeling tussen stortplaatsen niet goed plannen, dan kunnen de gemeenten hun afval niet kwijt waardoor het huisafval niet wordt opgehaald. In zo'n geval zal de burger het snel merken als de provincie zijn werk niet doet.

Nog nooit op een vrouw gestemd?!

Advertentie

NOVIB

zoekt per 1 mei

een erkend gewetensbezwaarde

in de functie van

assistent-themalobbyist

De assistent-themalobbyist ondersteunt administratief en inhoudelijk de onlangs door NOVIB aangenomen thema-lobbyist. De thema-lobbyist probeert het Nederlandse-, Europese, en VN-beleid t.a.v. vier thema's te beïnvloeden: milieu, stedelijke problematiek, voedselproblematiek, vrouwen

NOVIB zoekt met name mensen met een politieke achtergrond, interesse in ontwikkelingsproblematiek, en liefst kennis van één van de thema's. Kandidaten, die geïnteresseerd zijn kunnen bellen met Mario Weima, telefoon 070-3421758.

Een abonnement?

Je bent geen lid, maar wilt wel DEMO ontvangen? Bel ons dan even, ook buiten kantooruren: landelijk secretariaat, tel. 070-3858109. Een abonnement kost f 20,- per jaar.

Bedelbrief voor bedelbrieven
jaargang 26 No. 187

Den Haag, 6 maart 1991

Beste Democraat,

Uniek voor het imago van onze partij, D66, is het fenomeen 'bedelbrief'. Geen enkele andere partij of organisatie heeft een zo hoge produktie van dit weergaloze fenomeen, dat je in de schrijvende D66-traditie best een gezichtsbepalend literair hoogstandje mag noemen. Bedelbrieven kosten echter geld, veel geld. Dat komt door de druk- en verzendkosten van de hoge oplage waarin de bedelbrieven verschijnen. Want we willen niemand, ook mensen die al jaren hun contributie niet meer betalen, dit fenomeen onthouden. Die laatste mensen, die geen Democraat meer ontvangen, houden we met de bedelbrief vast aan hun relatie met D66. We noemen het dan ook onze 'bedelbriefrelaties'. Terwijl dus de kosten heel erg hoog zijn, zijn aan de andere kant de opbrengsten heel erg laag, mede doordat het bedelbriefmoehedsvirus weer veel slachtoffers maakt. Op de slechts 186 bedelbrieven die er tot nu toe dit jaar zijn geproduceerd, hebben we dan ook vele duizenden guldens moeten toeleggen. Daarom heeft D66 nu het Bedelbrieffonds en het fonds Bedelbrieven voor Bedelbrieven in het leven geroepen. Middels deze Bedelbrief roepen wij u op geld te storten op de rekening van D66, ten name van het fonds Bedelbrieven voor Bedelbrieven. Uit dat fonds wordt deze Bedelbrief voor Bedelbrieven betaald. Mocht er na de afrekening van deze Bedelbrief nog geld overblijven, dan wordt dit automatisch overgeboekt naar het fonds Bedelbrieven, waarmee wij dan een begin maken met het aanzuiveren van de tekorten van vorige Bedelbrieven. Toon u een waardig Democraat, verkoop uw huis en stort de opbrengst op giro 1477777 ten gunste van:

D66 Fonds Bedelbrieven voor Bedelbrieven
Bezuidenhoutseweg 195
2594 AJ Den Haag.

De natuur van de hartbewaking

Het milieu staat in de belangstelling. De gelijknamige JD-werkgroep wil met een reeks artikelen in DEMO een aantal thema's onder de aandacht te brengen, om zodoende een discussie los te maken in de regio's. Hier volgt het eerste artikel in een reeks van vier.

Marianne Luiting

De verzuring is een van de thema's die met recht onze aandacht vraagt. Door de uitstoot van zwaveldioxide, stikstofdioxides en ammoniak wordt de grond steeds zuurder. De ammoniak van de mest zorgt tevens voor een grote stikstofbelasting van de bodem. Het gevolg is dat voedselarme, kalk- of mineraalrijke gronden veranderen in zure, voedselrijke gronden. Dit leidt tot een verschuiving in het ecosysteem en een afname van de diversiteit in ecosystemen. De heide van weleer vergrast. De heideplanten schieten uit

de grond. Deze hebben echter zoveel eiwitten in hun blad dat ze zeer gevoelig zijn voor vorst en ziekten. Dit komt door de grote toevoer van stikstof die de groeibeperkingen opheft. De bossen krijgen een grasdek. De planten die er vroeger waren, worden overwoekerd door gras en bramen. De duinen vergrassen, de vennen groeien dicht met riet en algen. De Nederlandse natuur wordt bedolven onder een uniform en saai grasdek. Met de vergrassing verdwijnt een aantal insecten en andere diersoorten, die in het nieuwe ecosysteem niet meer kunnen leven. De takken van de naaldbomen hangen slap, het bladerdek wordt dun, de toppen kaal. Maar wie herkent dat allemaal nog? Als we door de duinen lopen, vinden we dat mooi, evenals de bossen en de vennen. Wie beseft nog dat het allemaal niet zo hoort! Dat de duinen helemaal niet zo droog behoren te zijn, maar juist nat. Dat vele plant- en diersoorten zijn verdwenen of zeldzaam zijn geworden. Helaas staan we verbaasd als we een stukje natuur opmerken. We zouden het juist moeten missen. Maar dat is niet zo. De

mens is afgestompt. Hij heeft zich buiten de natuur geplaatst en zich teruggetrokken in een flatje, drie hoog, vlak bij de supermarkt en de disco. Doordat de mens zich buiten de natuur heeft geplaatst, is hij ongevoelig geworden voor veranderingen in die natuur.

Daardoor denken we dat het allemaal wel meevalt met de verzuring. De regering heeft in het NMP-plus een streven van 1400 zuurequivalenten per jaar genoemd, die te behalen is 2010. Dit is lang niet genoeg. Willen we het laatste stukje natuur bewaren, ook op de lange termijn, dan is een reductie tot ca. 400 zuurequivalenten per jaar vereist.

De vraag is of we dat wel willen. Het is de individuele welvaart tegenover het collectieve goed natuur. Moet de economie aangetast worden door het milieu? Is de diversiteit aan soorten wel zo belangrijk? Wat maakt het eigenlijk uit dat de 'echte' natuur verdwijnt als toch niemand dat merkt of er last van heeft? Of is het wel de moeite waard om planten en dieren te behouden? Denk er eens over na. De keus is aan jou!

Oprichting afdeling 't Gooi

Zaterdag 16 maart zal de officiële oprichting van de Afdeling 't Gooi een feit zijn. De afgelopen weken is een enthousiast team o.l.v. voorzitter Carlo Strijk aan de slag gegaan om een aansprekend programma samen te stellen. Op het moment van schrijven was nog niet het wat-waarwanneer bekend. In ieder geval stond een forum op het programma, met als thema 'Jongeren & politiek'. Aanwezig zullen zijn (onder voorbehoud) Artie Schimmel (lid 2e K. voor D66), iemand van D66-Utrecht, Mark van Barschot en de voorzitter van de FNV-jongeren. Tevens wordt geprobeerd nog een Tweede Kamerlid aan het forum te laten deelnemen. "En natuurlijk Roel van der Poort himself, hij zal onze dagvoorzitter zijn", zei Carlo vol trots. Hij roept dan ook iedereen in 't Gooi en omstreken op om de feestelijke opening bij te wonen. Voor meer informatie: bel Carlo Strijk, tel. 02153-13587.

Oprichting regio Zeeland

Op zaterdag 6 april wordt in Vlissingen de regio Zeeland opgericht. Informatie: j Hans van Driel, tel. 01184-18895

Voorzittersoverleg van start

Op 23 maart aanstaande zal in het M50-pand in Utrecht het eerste JD-voorzittersoverleg plaatsvinden. Het betreft een overleg tussen de voorzitters van het LB en de regio's. Tot het voorzittersoverleg is besloten naar aanleiding van het onderzoek van de LB-commissie, dat op de vorige ALV werd gepubliceerd. Deze commissie kwam tot de conclusie dat het Landelijk Bestuur binnen de vereniging een te geïsoleerde positie innam. Volgens Roel van der Poort is het doel van het voorzittersoverleg het creëren van een breder draagvlak voor het beleid van het LB. Op de agenda van 23 maart staan twee onderwerpen: het onderschrift van de vereniging en het aantrekkelijk maken van de JD voor een brede groep jongeren.

S & V commissie van start

Zoals reeds aangekondigd wil ook Jos van der Wijst, Secretaris Scholing en Vorming van het Landelijk Bestuur, zijn eigen ondersteuningscommissie. Deze wil hij vooral inschakelen bij het ontwikkelen en standaardiseren van nieuwe cursussen. Hij zoekt nog leden voor deze commissie,

die bereid zijn enige tijd en enthousiasme daar in te steken. Wie interesse heeft of meer informatie hierover wil, wordt verzocht contact op te nemen met Jos van der Wijst, tel. 080-224270.

Noord-Holland gefuseerd

Op 5 januari jl. zijn de regio's Groot-Amsterdam en Noord-Holland gefuseerd tot één regio Noord-Holland. Tegelijkertijd werden de afdelingen Amsterdam, Alkmaar en Haarlem opgericht. Ook komen er twee nieuwe periodieken: de Gogo als afdelingsblad van Alkmaar en de Krater als orgaan van Haarlem. De Amsterdamse Vrije Zinnen en het Noord-Hollandse Kopietje blijven bestaan.

De vier besturen hebben na het succesvolle fusiefeest van 5 januari veel plannen om de nieuwe regio uit te bouwen tot een actieve en (nog) grotere regio. Voorzitter Olivia Zeitsen van Noord-Holland roept in een bericht aan de DEMO de nog niet actieve Noordhollandse leden op zich bij haar te melden. "Het belooft een interessant jaar te worden, maar met jouw inbreng lukt dat zeker! Bel daarom gratis (dit werkt!): 020-767567, Olivia Zeitsen namens het regiobestuur."

BESLUITENLIJST ALV 16

Algemene Ledenvergadering Vergadering 16 van de Jonge Democraten, gehouden op 10 en 11 oktober 1990 te Elst. Voorlopige besluitenlijst publicatie onder voorbehoud

Verklaring der tekens:

I = ingetrokken
A = aangenomen
V = verworpen
O = overgenomen

Resolutie 'Consumptie en Milieu'

Motie	46	A	
	47	I	
15	V	48	I
		49	I
Amendement	50	V	
	51	V	
16	A	52	V
17	?	53	A
18	I	54	A
19	?	55	V
20	A	56	A
21	A	57	A
22	A	58	I
23	A	59	I
24	A	60	V
25	A	61	V
26	A	62	A
27	I	63	I
28	V	64	A
29	V	65	V
30	A	66	A
31	V	67	V
32	A	68	A
33	V	69	A
34	I	70	V
35	A	71	A
36	V	72	A
37	V	73	A
38	V	74	V
39	A	75	I
40	V	76	V
41	V	77	A
42	V	78	V
43	I	79	V
44	I		
45	V	Resolutie aangenomen	

Organisatorische moties (Organimo's)

4	V	11	I
5	V	12	A
7	I	13	A
8	A	14	V
9	A	15	A
10	I	Verworpen	

Beleidsplan

Amendementen	82	A	
	83	V	
80	A	84	I
81	A	85	A

Begroting 1991 A

Dispensatie verleend voor de behandeling van de jaarrekening 1989 tot op het voorjaarscongres 1991.

Resolutie "Ecologie en Ontwikkelingssamenwerking"

86	A	116	A
87	I	117	A
88	A	118	A
89	A	119	A
90	A	120	V
91	I	121	I
92	I	122	A
93	I	123	I
94	I	124	A
95	I	125	V
96	I	126	I
97	I	127	A
98	I	128	A
99	I	129	A
100	I	130	I
101	I	131	A
102	A	132	A
103	A	133	A
104	V	134	A
105	I	135	I
106	A	136	A
107	I	137	A
108	A	138	A
109	A	139	I
110	A	140	A
111	V	141	I
112	I		
113	A	Resolutie Aangenomen	
114	A		
115	A		

Algemeen Politieke Moties (APM's)

147 Golfcrisis A
148 Golfcrisis I

Economie (R. Pardoën) V

1 Afschaffing militaire dienstplicht A
3 Invoering sociale dienstplicht A

PLAATSINGS- BELEID DEMO

Het beleid van de DEMO-redactie is er op gericht verslag te doen van de activiteiten van de JD en van actuele politieke zaken in binnen- en buitenland, die door de redactie van belang worden geacht voor de Jonge Democraten. De redactie ontvangt derhalve graag artikelen, interviews, features en reportages. Hier volgen de spelregels: De kopij mag niet meer dan 2000 woorden bevatten. Teksten dienen in enkelvoud en getypt te worden aangeleverd, bij voorkeur op diskette. Wat dit laatste betreft is een bestandsformaat van Wordperfect (MS-DOS) vereist. Daarnaast kunnen we uit de voeten met elk willekeurig tekstbestand voor Apple Macintosh. Een en ander moet voorzien zijn van duidelijke naamsvermelding en telefoonnummer. Concepten worden per definitie niet publiek geacht, evenals gefingeerde of anonieme bijdragen. Alleen na overleg met de hoofdredacteur kan kopij na verstrijken van de deadline in de eerstvolgende uitgave worden gepubliceerd. Toelichting op moties en resoluties worden niet geplaatst. De eindredactie behoudt voorts het recht artikelen op grond van kwaliteit of belang te weigeren, te redigeren of in te korten. Voor inhoudelijke wijzigingen wordt contact opgenomen met de auteur.

De DEMO-redactie

Praat mee met de JD. Bijdrage Erwin Nypels. Vervolg van bladzijde 6.

JD dat de Vrijzinnig Democratische Bond door historici wordt beschouwd als de progressief-sociale tak van het nederlandse liberalisme. Van belang is verder dat de VDB ook feitelijk een sterke karaktergelijkenis heeft met D66. De VDB werd opgericht met als belangrijk doel de democratisering met name door verovering van het algemeen kiesrecht. De Bond verwierp daarbij de ideologieën van de toenmalige socialisten en liberalen, maar ging uit van een combinatie van het liberale vrijheidsstreven met de sociale bewogenheid van de socialisten. De ondogmatische benadering van de politieke problemen vertoonde veel gelijkenis met het latere pragmatisme van D66.

Conclusie: de begrippen 'sociaal-liberaal' en 'vrijzinnig-democratisch' hebben politiek gezien dezelfde betekenis. Ze dekken in principe ook dezelfde lading. Het eerste begrip past echter waarschijnlijk beter bij het internationale spraakgebruik. De D66-ers presenteren zich in het buitenland meestal als 'left-liberal' of 'social-liberal'. Het begrip 'vrijzinnig-democratisch' geeft waarschijnlijk taalkundig en politiek de meest complete aanduiding van de kerndoelstellingen van D66, maar sluit heel sterk aan bij de nederlandse politieke geschiedenis. JD-ers, aan jullie de keus voor een nadere aanduiding van de eigen politieke jongerenorganisatie. Sterkte en veel plezier!

'De regels van het spel'
Vervolg van bladzijde 9.

 De politieke partijen richten zich in hun optreden primair naar de eisen die het systeem stelt. Dat kan ook niet anders. Zij zijn tenslotte de dragers van dat systeem en hebben er belang bij dat dit in stand wordt gehouden."

Het laatste wat men van politieke partijen mag verwachten is dat zij de structuren van de macht radikaal veranderen. Dat geldt niet alleen voor de grote partijen, maar evenzeer voor de

eertijds als politieke voorhoede-beweging opgerichte partij (D66!) die het politieke bestel wilde bevechten en zich thans in datzelfde politieke bestel genesteld heeft. Het is het tragische lot van elke avantgarde in een soepel en meegaand bestel dat haar slagen tegelijkertijd haar opheffing en falen impliceert. Wat eerst vernieuwend en bedreigend voor de bestaande orde is, wordt opgenomen en zodoende in betekenis omgemunt tot ondersteuning van diezelfde orde. De geschiedenis van de artistieke avantgarde toont hoe eertijds revolutionaire kunstwerken in het museum- en kunstveilingencircuit zijn opgenomen en daarmee van hun kritische betekenis zijn ontdaan. De historische avantgardes zijn de memento's van het onschadelijk gemaakt - want in de bestaande orde opgenomen - protest. Wie zegt de structuren van de macht te willen veranderen en zich daarvoor in diezelfde structuren begeeft om volgens de spelregels van de bestaande politieke cultuur invloed uit te oefenen, houdt een revolutionair élan hoog dat niets dan een valse belofte inhoudt. Het getuigt niet alleen van een grenzeloze zelfoverschatting te denken dat men de grenzen van de politiek kan overschrijden (zie de woorden van Paul Kuypers), maar het getuigt bovenal van naïeviteit te menen dat de politiek een maatschappelijk machtscentrum is, van waaruit men nieuwe machtsverhoudingen kan dikteren. De invoering van een gekozen minister-president, een distriktenstelsel en een referendum zal de bestaande machtsstructuren niet radikaal veranderen en zal evenmin de kloof tussen maatschappelijke realiteit en politieke hyperrealiteit dichten. Die kloof is immers inherent aan de door de politiek gecreëerde werkelijkheid.

Blijft D66 echter doen alsof de structuren van de macht met zijn politieke moderniseringsvoorstellen radikaal veranderd kunnen worden, dan toont het zich als de zoveelste vernieuwingsbeweging die in het netwerk van de moderne machtsstructuren verstrikt is geraakt.

De vleesgeworden tegenstrijdigheid.
Vervolg van blz. 25

Maar deze stijging van slechts 1.3% op het Bruto Nationaal Produkt, die zal worden gebruikt voor onderwijs, gezondheidszorg, woningbouw, verhoging van de pensioenen, kinderbijslag en andere uitkeringen, is zeer teleurstellend voor de meeste Chilenen.

De arbeidsverhoudingen in Chili zouden ook door de nieuwe regering worden veranderd. De vakbond was ten tijde van de dictatuur zo zeer verzwakt zodat er veel wetten konden worden doorgevoerd die werknemers machteloos maakten ten opzichte van de werkgevers. Vooral de ontslagregeling, de inperking van het stakingsrecht en de wetten met betrekking tot arbeidsvoorwaarden waren bizar slecht. De regering, die een bemiddelingspositie tussen werknemers en werkgevers inneemt heeft op deze terreinen nog steeds niets veranderd. Met name deze onveranderde wetten zijn voor veel Chilenen aanleiding voor protest. Maar wanneer zij gaan demonstreren, gaan staken of een stuk land bezetten, wordt door de regering Aylwin geroepen dat zij de democratie in gevaar brengen.

Resumerend kan gesteld worden dat er over het algemeen door de regering Aylwin wel het een en ander veranderd is, maar dat zij enerzijds tegengehouden wordt door de dictatoriale constitutie en de obstructie van de Senaat, maar anderzijds speelt de achtergrond van Aylwin ook een rol die veel twijfel zaait bij de bevolking. Aylwin zelf komt namelijk uit het rijke deel van de bevolking en heeft duidelijk gecollaboreerd met Pinochet, alleen al door het goedkeuren van de militair staatsgreep in 1973 en door het tegenstrijdige optreden naar de bevolking toe. Bij veel Chilenen leeft dan ook gedachte dat Patricio Aylwin samen met de christen-democraten onder valse beloften aan de macht is gekomen en dat zij niet werkelijk willen democratiseren omdat zij daarmee een groot stuk macht zullen verliezen.

DEMO

Vrijzinnig-democratisch magazine van de Jonge Democraten

REDACTIEADRES

Geinwijk 3
103 AP Amsterdam

HOOFDREDACTIE

Rikco Pardoën

EINDREDACTIE

Martin van Amersfoorth
Erik Zwiers

VORMGEVING

Martin van Amersfoorth
Janet Dieleman

REDACTIE

Martin van Amersfoorth
Saskia Daru
Sibrand Hofstra
Ivo Veenkamp
Erik Zwiers

UITERSTE AANLEVERDATUM KOPIJ

18 maart 1991 (Demo 8.3)

REDACTIEBELEID: Demo heeft een redactiestatuut dat deel uitmaakt van het Huishoudelijk Reglement van de Jonge Democraten. Bijdragen kunnen worden geplaatst indien ze zijn voorzien van auteursnaam en (indien mogelijk) illustraties. Aanleveren van kopij dient bij voorkeur op flop of schijf. De redactie behoudt zich het recht voor bijdragen in te korten of in het geheel niet te plaatsen. Auteurs ontvangen hiervan schriftelijk bericht. Bijdragen die na de deadline binnenkomen kunnen hoogstens in de volgende Demo geplaatst worden. Voor vooraf aangekondigde bijdragen wordt ruimte gereserveerd in de betreffende editie. Bel hiervoor Rikco Pardoën, tel. 020- 600 3915.

ADVERTENTIE-EXPLOITATIE: Bezuidenhoutseweg 195, 2594 AJ DEN HAAG; tel. 070- 385 81 09. Tarieven: f 400 (1/1); f 210 (1/2); f 115 (1/4); f70 (1/8). Giro 701 386 t.n.v. penningmeester Jonge Democraten, Den Haag, o.v.v. 'advertentie Demo'. Betalen na ontvangst van nota. Advertentiecombinaties met 'Democraat' (D'66) op aanvraag mogelijk. Voor informatie: bel het landelijk secretariaat.

ABONNEMENTEN: f20 per jaar. Giro 701 386 t.n.v. Jonge Democraten, Den Haag o.v.v. 'abonementen Demo'. Abonnementen kunnen op ieder gewenst moment ingaan en lopen automatisch door als ze niet 30 dagen voor het verstrijken van de abonnementsstermijn zijn opgezegd. Informatie hierover bij het landelijk secretariaat van de Jonge Democraten, tel. 070- 385 81 09. Leden ontvangen Demo gratis.

LOSSE NUMMERS: f 1,75 excl. verzending. Giro 701 386 t.n.v. penningmeester Jonge Democraten, Den Haag, o.v.v. 'los exemplaar Demo ... (editie nr.)'

ADRESWIJZIGINGEN: Leden en abonnees wordt verzocht adreswijzigingen door te geven aan het landelijk secretariaat van de Jonge Democraten, Bezuidenhoutseweg 195, 2594 AJ Den Haag, tel. 070- 385 810 9

ATTENTIE: Zonder toestemming van de hoofdredacteur mag niets uit deze uitgave worden overgenomen.

DRUK: Coene B.V., Den Haag.

Demo verschijnt in 1991 zeven maal. Dit is Demo nr. 2, jaargang nr. 8 [ISSN 0925-4390].

HEB JE VRAGEN? Voor alle vragen en mededelingen over de inhoud van Demo kun je terecht bij Rikco Pardoën (hoofdredacteur a.i.), Geinwijk 3, 1103 AP Amsterdam. Eventueel kun je het ook telefonisch proberen: 020-600 391 5.

Demo is een uitgave van de vrijzinnig-democratische jongerenorganisatie Jonge Democraten

Adressen

voorzitter

Roel van der Poort
Onnemaheerd 44
9736 ASP Groningen
050--424 409

vice-voorzitter politiek

Michiel Ruis
Rapenburg 82
2311 GA Leiden
071-126 894

vice-voorzitter organisatie

Onno van den Muijsenberg
Tolstraat 42-IV
1073 SC Amsterdam
020-662 724 8

algemeen secretaris

Ruud van den Brink
J. Wattstraat 75-441
1097 DL Amsterdam
020-665 718 1 (k. 441)

penningmeester

Ron Hendriks
Juliusstraat 76
5621 GE Eindhoven
040-431 941

secretaris scholing & vorming

Jos van der Wijst
Prof. Bromstraat 8-1
6525 AV Nijmegen
080-224 270

secretaris ledenwerving & materialen

Paul Leenards
Uilenstede 449-5
1193 AG Amstelveen
020-437 058

internationaal secretaris

Frank van Krevel
Vrouwenweg 1-h
2322 LJ Leiden
01715-1207

landelijk secretariaat

Bezuidenhoutseweg 195
2594 AJ Den Haag
070-385 810 9

Borrels

Utrecht /t Gooi

eerste maandag van de maand
21.00 uur, De Postilion
Lijnmarkt 50, Utrecht

Groot-Amsterdam

eerste maandag van de maand
21.00 uur, P96, Prinsengracht
96, Amsterdam

Noord-Holland

eerste donderdag van de maand
20.00 uur,
oneven mnd:
Het Moddermanneke, Alkmaar
even mnd: Café du Théâtre,
Haarlem

Zuidelijk Holland

tweede maandag van de maand
21.00 uur, Streetlife, hoek
Goudsesingel/Jonker Frans-
straat, Rotterdam

Twente

tweede maandag van de maand
21.00 uur, La Conga, Enschede

Midden-Holland en Leiden

tweede woensdag van de
maand
17.00 uur, Het Gerecht, Lok-
horststraat 19, Leiden

Nijmegen

tweede woensdag van de
maand, 21.00 uur, De Fiets,
Grote Straat, Nijmegen

Groningen

tweede donderdag van de
maand, 21.30 uur, Edzers,
Turftorenstraat, Groningen

IJsselmond

bel Bastiaan Winkel:
038- 533 325

Drenthe

bel Willem Kreulen:
05223- 1720

Groot-Den Haag

bel Thiemen Remmers:
070-383 918 4

Gelderland

bel Arnd van Zanten:
080-772 082

Limburg

bel Rick Rudzik:
043-638 664

Drachten

bel Richard van Kampen:
05120-199 73

Agenda Jonge Democraten

MAART

9 spreekvaardigheidstraining
Rotterdam

10 LBV Den Haag

16 oprichting afdeling 't Gooi
informatie: bel Carlo Strijk, tel. 02153-13587

20 AAV Amsterdam
in PH31

20 scholierenactiviteit
Nieuwegein

23 LBV en voorzittersoverleg
Utrecht

23 ARV regio Noord-Brabant
"De Ronde" Eindhoven.
Aanvang 13.00 uur
Informatie : Lidwien 040-415 552

28 ARV Twente

APRIL

3 thema-avond vrijzinnig-democratie
Amsterdam

6 oprichting regio Zeeland
Vlissingen. Informatie: Hans van Driel
01184-18895 (weekend 01150-17708)

7 LBV Den Haag

13 Confrontatiebijeenkomst
Den Bosch (zie ook blz. 6)

20-21 Algemene Ledenvergadering
Arnhem

MEI

7 Binnenhofexcursie
opgeven bij Jos van der Wijst
(tel. 080-224270)

BON

- Ja, ik wil lid worden van de Jonge Democraten, en betaal f 15,- per jaar.
- Ja, ik wil gratis proeflid worden van de Jonge Democraten voor de duur van een jaar.

Opsturen naar:

JD-secretariaat
Bezuidenhoutseweg 195
2594 AJ Den Haag

Naam :
Adres :
Postcode :
Woonplaats :
Telefoon :
Geboortedatum :
Handtekening :

M / V

8.3

VRIJZINNIG-DEMOCRATISCH MAGAZINE VAN DE JONGE DEMOCRATEN

DEMO

GEEN MAN
TER WERELD
KAN DE MACHT
VERANDEREN.

De
Demo
craten

VERSCHIJNT 6 X PER JAAR
JUNI 1991

VERSLAG ALV 17
VAN MIERLO NUCHTER
ONDER KRITIEK VAN
ROEL VAN DER POORT

BAS DE GAAY FORTMAN

vrijzinnig-democratisch
magazine van de
jonge democraten

nummer 4, jaargang 8
verschijnt zes keer per jaar
(ISSN 0925-4390)

REDACTIE

Hoofredacteur: Saskia Daru; **Eindredacteur:** Martin van Amersfoorth;
Redactie: Erik den Draak, Sibrand Hofstra, Adrie van der Luijt, Rikco Pardoën, Erik Zwiers; **Vormgeving:** Janet Dieleman, Martin van Amersfoorth

AANLEVERING KOPIJ

Uiterste inleverdatum nog niet bekend. Informatie verkrijgbaar bij en/of kopij opsturen naar: Martin van Amersfoorth (eindredacteur), Watertorenweg 404, 3063 HA Rotterdam. Tel. 010 - 453 1933. DEMO heeft een redactiestatuut dat deel uitmaakt van het Huishoudelijk Reglement van de JD (op aanvraag verkrijgbaar). Bijdragen van ten hoogste 2000 woorden kunnen worden geplaatst indien ze zijn voorzien van naam en telefoonnummer, alsmede uitgetikt of op floppa aangeleverd (WP Dos 4.2 en Macintosh). De redactie behoudt het recht artikelen in te korten of in het geheel niet te plaatsen. Auteurs ontvangen hierover bericht. Bijdragen die na de deadline binnenkomen kunnen hoogstens in de volgende DEMO worden geplaatst. Voor vooraf aangekondigde bijdragen wordt ruimte gereserveerd in de betreffende editie.

ADVERTENTIES

Tarieven: f 400,- (1/1), f 210,- (1/2), f 115,- (1/4), f 70,- (1/8). Giro 701 386, t.n.v. penningmeester Jonge Democraten, Den Haag, o.v.v. "advertentie DEMO". Betaling na ontvangst van nota. Advertentiecombinaties met "Democraat" (D66) op aanvraag mogelijk. Informatie verkrijgbaar bij het Landelijk Secretariaat.

ABONNEMENTEN

Bedraagt f 20,- per jaar. Giro 701 386 t.n.v. Jonge Democraten, Den Haag, o.v.v. "Abonnement DEMO". Abonnementen kunnen op ieder gewenst moment ingaan, en lopen automatisch door als ze niet 30 dagen voor het verstrijken van de abonnementsstermijn zijn opgezegd. Informatie hierover bij het Landelijk Secretariaat. Leden ontvangen DEMO gratis. Losse nummers bedragen f 1,75 per exemplaar, excl. verzendkosten. Giro 701 386 t.n.v. penningmeester Jonge Democraten, Den Haag, o.v.v. "Los exemplaar DEMO ... (editie nr.)". Leden en abonnees worden verzocht adreswijzigingen door te geven aan het Landelijk Secretariaat van de Jonge Democraten.

Zonder toestemming van de hoofredacteur mag niets uit deze uitgave worden overgenomen. Druk: Coene BV, Den Haag.

Van Mierlo nuchter onder kritiek JD-voorzitter

CONGRESREDE KRIJGT BIJVAL VAN D66-PIONIEREN

3

Resolutie Sociale Dienstplicht afgewezen

CONGRESVERSLAG ALV 17 TE ARNHEM

5

Getekend als dissident wegens democratisch denken

DEFECTIE ONDER JEHOVA'S GETUIGEN

8

Het bestuur dichterbij de burgers

NUT, MAAR VOORAL NADEEL VAN EEN GEKOZEN PREMIER

10

Idealisme in de politiek

VRIJHEID EN GELIJKHEID NADER BESCHOUWD

11

"Groen Links moet zich ernstig bezinnen op zijn manier van politiek bedrijven"

INTERVIEW MET BAS DE GAAY FORTMAN

13

WC-eend

RIKCO'S CORNER

15

Mededelingen

EDWIN GILTAY GEROYEERD, REACTIE OP 'DE REGELS VAN HET SPEL', TROS KAMERBREED, THE MANDATE FOR LIFE ON EARTH, DEMOCRATISEREN IS FEDERALISEREN, ROZE ZATERDAG

16

Informatie

ADRESSEN-BORRELS-AGENDA-BON

19

Up to JDate

20

ALV 17, gehouden op 20 en 21 april 1991 te Arnhem. Congresvoorzitters: Ellen Kleverlaan, Wendelmoet Stocks, Marc Rozen. Foto: Elwin Lammers.

Congresrede krijgt onbedoeld bijval van D66-pioniers

Van Mierlo nuchter onder kritiek JD-voorzitter

"Bestuur en Van Mierlo onder vuur jongeren" en "D66 ondervindt kritiek" kopten de landelijke dagbladen naar aanleiding van de congres toespraak van JD-voorzitter Roel van der Poort (25). In de Volkskrant lichtte Roel zijn uitspraken toe: "De partij is te gemakzuchtig. Er wordt te veel vertrouwd op de kracht van Hans van Mierlo. D66 wordt beschouwd als een jonge partij met frisse ideeën, maar dat beeld klopt niet met de werkelijkheid." De Grote Leider zelf, Hans van Mierlo wel te verstaan, deed in het TROS-radioprogramma Kamerbreed de kritiek desgevraagd af met een verbaal schouderophalen. "Ach, daar zijn het jongeren voor." Vermoedelijk bedoelde hij het niet eens negatief.

Hans van Mierlo: stokpaardjes, schillenpaarden en het Paard van Troje

Tekst: **Adrie van der Luijt**
Fotografie: **Archief**

Gemakzuchtig was het echter wel, om je er met zo'n doodoener van af te maken. Als Van Mierlo (60) tenminste de schijn op wil houden de sportieve leider van een partij met veel jonge aanhang te zijn, had hij in ieder geval beter op de kritiek kunnen reageren en niet op degene die de kritiek leverde. "Wacht maar tot je zo oud bent als ik," voegde Van Mierlo JD-critici toe tijdens een informele discussie over de Golfoorlog. "Alhoewel dat zo ongeveer het slechtste argument is dat ik kan geven." De radicale, kritische standpunten van de Jonge Democraten lijken slecht te passen in het redelijke, eensgezinde imago waarmee D66 momenteel scoort. Dat Van Mierlo zich er bij Kamerbreed met een jantje-van-leiden van af kon maken, was bovendien een schoonheidsfoutje van de TROS-presentatoren. Want amper vierentwintig uur voor de uitzending verscheen in HP/De Tijd (verplichte kost voor presentatoren van een politiek praatprogramma) een interview met Van Mierlo en zijn medeoprichters van D66. Plaatsen we hun uitspraken naast die van Roel van der Poort, dan duiken er, zonder dat men van elkaars uitlatingen op de hoogte kon zijn, opmerkelijke overeenkomsten op.

Erik Visser, destijds werkzaam bij het Parool, stond aan de wieg van D66. Nu zegt hij over die partij: "Ik heb de indruk

dat er inhoudelijk niets bijzonders gebeurt bij D66. Het staat stil. Dat de partij dan toch zo scoort, en inderdaad slappende rijk wordt, is onmiskenbaar te danken aan het Van Mierlo-effect. Daar zou Hans zelf trouwens niet zo moeilijk over moeten doen; dat effect bestaat gewoon. Maar het maakt de partij nogal kwetsbaar."

Roel in zijn congresspeech: "Naar mijn smaak is D66 inhoudelijk in zekere zin in verval. Neem bijvoorbeeld de discussie in D66 over de gehele Golfcrisis, een voorbeeld hoe het niet moet. Naar aanleiding van de Golfcrisis werd een congres georganiseerd. Daar hield Van Mierlo een prima verhaal, maar de discussie was daarmee tegelijk lamgeslagen. Zo iets dwingt geen uitwisseling van meningen af. Het standpunt van Van Mierlo en de fractie moet voorzigtiger worden ingezet. In de partij zit zoveel kwaliteit. Die moet kansen krijgen, want meer discussies bevorderen de degelijkheid. Er heerst nu een ongekende fractie/Van Mierlo-adoratie."

Reinier Heyting, nu docent economie aan een HEAO te Emmen, sluit zich hierbij aan: "Ik constateer nu dat de ideeën, de voedingsbodem van D66, toch wel erg smal zijn. Het is al die tijd voornamelijk de staatsrechtelijke vernieuwing geweest. Daarbij komt dat ik nooit zo onder de indruk ben geweest van Hans van Mierlo. Als ik hem weer hoor over de legitimatie van de macht, dan denk ik: wat een gezwets. Voor die staatsrechtelijke vernieuwing alleen

hadden we destijds toch niet een hele nieuwe politieke partij hoeven op te richten? Het had wat mij betreft moeten gaan over de echte grote problemen: milieu, ontwikkelingshulp, sociale zekerheidsstelsel."

Roel: "D66 kan het zich niet permitteren zulke principiële discussies niet te voeren. Er heerst in die partij haast een soort inhoudelijke, zo u wilt intellectuele luiheid. Ik vind het echt triest dat geen enkel inhoudelijk thema de partij echt bezig houdt. Er is zoveel dat diep en principieel doorgepraat moet worden. Maar het gebeurt niet."

NRC Handelsblad-correspondent Jan Sampiemon: "Inhoudelijk is het een nogal zwalkende partij geworden, die voor mij geen smoel meer heeft. D66 had bijvoorbeeld de intellectuele discussie over de rol van Nederland in een Verenigd Europa naar zich toe moeten trekken. Is niet gebeurd. Dat begrijp ik niet. D66 blijft maar winnen, maar niemand weet waaraan ze dat hebben te danken. Eerlijk gezegd zou die partij voor mij eigenlijk helemaal niet meer hoeven te bestaan."

Dat gaat de JD-voorman toch iets te ver. "Voor alle duidelijkheid: D66 is de partij die mijn sympathie heeft. Echter, vaak jeuken mijn handen als ik merk hoe onzorgvuldig, nonchalant haast D66 met haar electorale winst omspringt. Belangrijker is het dat het hoofdbestuur van D66 nu eindelijk eens haar rug gaat rechten ten opzichte van de fractie. Het hoofdbestuur moet maximaal inzetten op het politieke debat in haar organi-

satie. Een partij als D66, die zo afhankelijk is van die ene voorman, kan het zich absoluut niet veroorloven om zich ook continu zo afhankelijk op te stellen van die ene zelfde man. Ik vind het schrijnend dat enkele hoofdbestuursleden een progressief standpunt over de Golfcrisis eigenlijk niet mogen ventileren, omdat de buitenwacht weleens zou kunnen denken dat D66 intern verdeeld is. Dat is zo slecht."

"We waren jong, we wilden wat doen. Het bestel was oud en moe." Vijftiëntig jaar nadat D66 met deze slogan furore maakte, lijkt het doel waarvoor D66 werd opgericht, de ontploffing van het staatsbestel, verder dan ooit. Na de kortstondige vrijage van de commissie Deetman verdwijnt staatsrechtelijke vernieuwing voor jaren van de Kameragenda. De nieuwe D66-garde komt binnen in een partij die momenteel de tweede van Nederland is en die blijft stijgen in de opiniepeilingen. Wie herinnert de kersverse gekozenen eraan, dat het de bedoeling was de zaak van binnenuit op te blazen, de poten onder de eigen zetel vandaan te zagen? Het Paard van Troje is een schillenpaard geworden, vanwege zijn zachte karak-

ter populair bij jong en oud. Maar als het er morgen plots niet meer zou zijn, zou niemand er een traan om laten. "Als Amnesty International zou verdwijnen, zou dat een ramp zijn," zegt Peter Baehr, inmiddels hoogleraar mensenrechten en buitenlands beleid. "Maar als D66 nu zou worden opgeheven, zou ik dat minder erg vinden." Angst voor 'het leven na Van Mierlo', een deels aangepaard gebrek aan vertrouwen in eigen kunnen, tempert het enthousiasme binnen de partij over diens aankondiging 'de kar nog één keer te willen trekken'.

Wat Hans Gruijters, D66-burgemeester in Lelystad, betreft had Hans van Mierlo halverwege de jaren tachtig naar de Westeuropese Unie moeten gaan. "Maar goed, misschien is er toch nog een grote rol voor hem weggelegd als degene die de regeringscombinatie van PvdA, VVD en D66 tot stand brengt." Wellicht kan Roels stokpaardje, het door JD, JOVD en JS op te stellen 'Paars regeerakkoord' hem daarbij van pas komen.

Uit kiezersonderzoek blijkt dat 80 procent van de D66-kiezers louter op die partij stemt vanwege haar charismatische leider. "Extra reden waarom D66 nu moet gaan werken aan het krijgen

van meer gezichten, aan de profilering van anderen in die partij," meent Roel van der Poort. "Niet dat Van Mierlo ter discussie moet komen te staan. Zeker niet. Het is prachtig als je over zo'n politiek leider beschikt. Maar er moet nu wel serieus worden gewerkt aan zijn opvolging."

Erik Visser: "Straks is hij weg, en wat dan? Ik bedoel, Hans van Mierlo, dat is goed drama hoor, maar hij doet me denken aan een verwend jongetje dat vaak op de voorgrond wil zijn. Ik zou zeggen: zorg dat je opvolger, Gerrit-Jan Wolffensperger, wat meer in de picture komt. Overigens heb ik veel respect voor Van Mierlo's decennialange inzet, en heb ik nog altijd bewondering voor de artistieke touch in zijn optreden."

Van der Poort sluit zich hierbij aan. "Maar het laat onverlet dat je je als partij moet voorbereiden op het onvermijdelijke moment dat de leider vertrekt. Geef daarom anderen de kans zich te profileren en hou ze niet angstvallig verborgen in de bosjes, achter de rug van Van Mierlo. Ik geloof dat er in die partij een potentiële leider rondloopt die het succes van Van Mierlo kan benaderen. Zelf hoop ik op een vrouw als nieuwe politieke leider. Marie-Louise Tiesinga bijvoorbeeld, lid van de Eerste Kamer. En de Tweede Kamerfractie telt behalve Van Mierlo ook andere mensen van ongekende kwaliteit, zoals Gerrit-Jan Wolffensperger en Jacob Kohnstamm."

C a n n e l i o n i

"Voor mij," zegt 'Godfather'-regisseur Francis Ford Coppola, "heeft de term 'mafia' geen betrekking op het lidmaatschap van die Italiaanse club, maar op de hoogste niveaus van macht die opereren op hun eigen clandestiene voorwaarden." Is politiek derhalve mafia? Feit is, dat er regels en middelen gehanteerd worden die je in het JD-Handboek Besturen niet terug zult vinden. "De politiek is spannender geworden, gevaarlijker ook," motiveerde Van Mierlo in NRC Handelsblad zijn besluit zich voor nog een periode als lijsttrekker op te werpen. "D66 heeft zich onder leiding van Hans van Mierlo ontwikkeld tot een uiterst chique club," aldus Jan Terlouw. "D66 is meer dan ooit het toonbeeld van fatsoen, het is bijna een christelijke partij aan het worden." De rebellenclub die 'royalty' werd roept associaties op met de 'Godfather'-cy-

clus: de vijf families in de Nederlandse politiek, familietrouw boven alles, verraad, een vlucht naar het buitenland, het doorleefde familiehoofd 'Don Hafmo', opvolgingsproblemen, veel wijn, hoge toppen en diepe dalen. En dat alles met een welhaast steriele redelijkheid: "Leave the gun, take the cannelloni." Hoewel D66 inmiddels tweede partij geworden is, weet de partij haar aureool van oprechtheid, menselijkheid en bovenal zuiverheid te bewaren. Om de populariteit werkelijk om te zetten in politieke macht, is echter meer nodig. Net als Don Corleone ontbreekt het de Democraten aan meedogenloosheid; gevolg is, dat D66 bij coalitiebesprekingen vrijwel voortdurend aan de kant wordt gezet. "Real power can't be given. It must be taken." De vraag is of D66 er op tijd achterkomt. (AvdL)

Natuurlijk is kritiek mogelijk op de aanvallen van de JD-voorman. Zo houdt de JD in haar basisbrochure nieuwe leden zwart op wit voor: "Met kritiek op organisatorische zaken binnen D66 wil de JD zich niet inlaten. Dat zijn interne partijzaken. De JD zou het ook niet prettig vinden als D66 zich ging bemoeien met zaken binnen de JD." Dit lijkt nauwelijks te rijmen met Roels woorden: "De nieuwe partijvoorzitter Ries Jansen werkt aan verbetering van de organisatiestructuur van D66. Aan kadertraining, scholing en werving van leden. Terwijl D66 niet in de eerste plaats een structuurprobleem heeft, maar een cultuurprobleem. Het hoofdbestuur is in D66 het hoogste orgaan na de algemene ledenvergadering. Zo'n hoofdbestuur moet daarom ook op politiek terrein zijn eigen keuzen maken en waar nodig stelling nemen tegen de fractie. Niet op

een achterbakse manier, maar degelijk en integer. Een partijvoorzitter moet gewoon het land door, de afdelingen langs, de discussies aanzwengelen."

Al heeft Van der Poort het grootste gelijk van de wereld, het zou toch prettig geweest zijn als de JD naar aanleiding van het congres met meer zelfstandige, minder navelstaarderige denkbeelden in de publiciteit was gekomen. Al spreekt biotechnologie wellicht minder tot de verbeelding van de vaderlandse pers, en viel ook niet zo één-twee-drie uit te leggen hoe de JD nu over sociale dienstplicht denkt, Roels speech bevatte toch ook aardige uitspraken over de WAO en het Midden-Oosten? Sprak de JD zich niet uit voor opheffing van het ministerie van Landbouw en Visserij? Werd er niet langdurig en diepzinnig gefilosofeerd over de 'neokolonialistische aspecten' van Rottumeroog? Hier lijkt een schone taak weggelegd voor de nieuwe secretaris public relations. Uiteraard doet kritiek op 'de moederpartij' het altijd goed, zeker nu de media geen kans onbenut laten om het succes van D66 te bagatalliseren. De JD-voor-

Marie-Louise Tiesinga: opvolgster?

zitter stipt zelf ook aan dat hij zijn kritiek ook reeds via interne contacten naar voren heeft gebracht. Mocht hij zijn congres toespraak in de eerste plaats zien als een 'preek voor eigen parochie', waarom werd dan willens en wetens medewerking verleend aan deze 'negatieve' publiciteit rond D66?

"Wij willen niet goedkoop scoren. Het is uit liefde voor de partij en uit zorg voor de toekomst," verduidelijkt Roel. "We willen de positie van Van Mierlo ook niet aantasten. Dat is niet ons doel. Hij heeft oneindig veel kwaliteiten." Het glazuur springt van je tanden bij zoveel toewijding, zoveel zelfopoffering. Roel laat echter niet na de hand in eigen boezem te steken. "Anderhalf jaar geleden heb ik een keer gezegd dat het goed gaat met de JD. Sindsdien achtervolgt die uitspraak mij. Dat heeft me verbaasd. Ik ben trots op de JD en trots op haar succes. Maar het succes van de JD is met name op organisatorisch gebied. Ik heb het al vaker gezegd: we moeten ons meer inzetten voor het politiek debat. Steeds vaker klinkt de namelijk de roep om politieke pressie richting D66. Als je pressie wilt uitoefenen, moet je ook wat te vertellen hebben."

Het was mooi geweest als Roel zijn laatste kans om als voorzitter naar aanleiding van een JD-congres de publiciteit te halen had benut om zelf het goede voorbeeld te geven.

Congresverslag

Resolutie sociale dienstplicht afgewezen

De zeventiende ALV van de Jonge Democraten is de best bezochte tot nu toe geworden. Er waren maar liefst 170 congresgangers. Het congres werd gehouden op 20 en 21 april in jeugdherberg Alteveer in Arnhem, een traditionele JD-lokatie. Voor de oudere generatie JD-ers bovendien een locatie met herinneringen, want hier vond in november 1986 'de coup' plaats. Toch werd daarover maar weinig gesproken, het algemene gevoel was eerder dat de congreszaal van Alteveer, berekend op 120 mensen, echt te klein is geworden voor de JD.

Tekst: **Rikco Pardoën**

Fotografie: **Elwin Lammers**

Het PvdA-Kamerlid Jeltje van Nieuwenhoven opende het congres met een toespraak over het belangrijkste onderwerp van deze ALV: sociale dienstplicht. Jeltje droeg vooral bezwaren aan en gaf daarmee het startschot voor een lange discussie over het onderwerp.

De behandeling van de resolutie Sociale Dienstplicht, ingediend door de Werkgroep Defensie, begon met een korte, doch krachtige motie van de regio Zui-

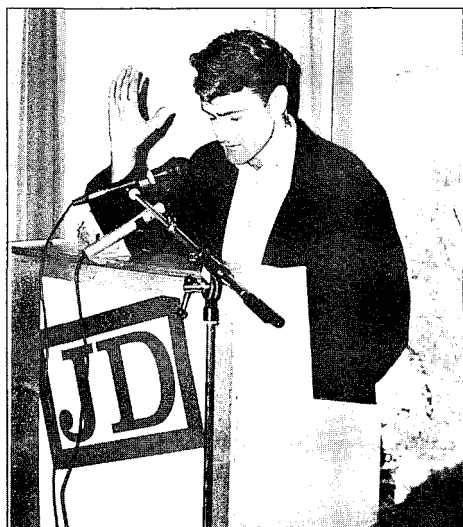
delijk Holland met de tekst: "De ALV van de Jonge Democraten, bijeen op 20 april 1991 te Arnhem, spreekt zich uit tegen de sociale dienstplicht". Zou deze motie zijn aangenomen, dan was daarmee de gehele resolutie gelijk van tafel. Met een nipte meerderheid werd de motie afgewezen; veel tegenstanders zeiden het wat bot te vinden de zaak zonder verdere discussie met een 'tegen' af te doen. Niettemin werd toen al uit de verhoudingen duidelijk dat de resolutie het moeilijk zou krijgen. Hij werd wel in zijn geheel behandeld, maar eerst

flink geamendeerd en vervolgens met een ruime 2/3 meerderheid afgewezen. De bezwaren golden zowel de kwaliteit van de resolutie als de inhoudelijke betekenis van de sociale dienstplicht. Dit zou dwangarbeid zijn en dientengevolge haaks staan op het JD-principe van vrije ontplooiing en op een bepaling uit de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. Voorts zou sociale dienstplicht een verdringingseffect op gang brengen dat leidt tot een stijging van de werkloosheid onder kansarmen. En tenslotte zou het leiden tot stijgende kosten en dalende inkomsten bij de overheid. Er is na de ALV verwarring ontstaan over het JD-standpunt inzake sociale dienstplicht. Na de resolutie is de motie van Zuidelijk Holland niet opnieuw in stemming gebracht. En dat betekent dat de JD weliswaar de resolutie met grote meerderheid heeft afgestemd, maar nog geen concreet 'nee' heeft uitgesproken tegen het principe van de sociale dienstplicht. Sterker nog: op het vorige congres heeft de JD een motie aangenomen die zich positief uitspreekt over het onderwerp. Dat was om de discussie op te starten. Je begrijpt het al: de handigerds onder de voor-

standers van sociale dienstplicht vertel-
len nu dat de JD er nog steeds voor is.

Verkiezingen Tussen de
behandelingsfasen van de resolutie
verkoos de JD een nieuwe hoofdredak-
teur voor de DEMO en een nieuwe Se-
cretaris PR in het Landelijk Bestuur.
Saskia Daru werd als enige kandidaat
bijna met algemene stemmen gekozen
tot hoofdredakteur. Zij wil de door de
DEMO-redactie ingeslagen weg voort-
zetten en meer in het midden van de
vereniging gaan staan. Ook sprak zij
zich uit voor het differentiebeleid van
de redactie, d.w.z. dat de redactie arti-
kelen plaatst van verschillende niveaus
qua moeilijkheidsgraad. Wel maakt zij
de aantekening dat ook moeilijke arti-
kelen zoveel mogelijk leesbaar gehou-
den moeten worden. In de verkiezings-
strijd rondom de functie Secretaris PR
won Mark van Barschot met een straat-
lengte voorsprong op Xander Vlek.
Mark, die wordt genoemd als potentiële
opvolger van Roel van der Poort als
voorzitter, ziet de taak van SPR als het
onderhouden van contacten met de
buitenwereld, teneinde deze te interes-
seren voor hetgeen de JD doet. "Ik sta te
popelen om aan het werk te gaan", zei
Mark. Naast deze verkiezingen werden
er ook nieuwe leden voor de kascom-
missie gekozen. Dit werden Michiel
Dumont en Arend-Henk Huzen.

Moties, congresrede De
Aktueel-Politieke Moties (APM's)
zorgden voor redelijk veel stof tot dis-
cussie. De JD sprak zich ondermeer uit

Linze Schaap aan het woord, namens de
Geschillencommissie

voor de opheffing van het Ministerie
van Landbouw, Natuurbehoud en Vis-
serij. De gedachte hierachter is dat de
landbouwlobby teveel invloed zou
hebben op het ministerie, waardoor er
van een effectief milieubeleid geen
sprake kan zijn. Landbouw en Visserij
zouden toegevoegd moeten worden aan
Economische Zaken, terwijl Natuurbe-
houd in de JD-plannen onder het mi-
nisterie van VROM zou gaan vallen.

Een motie van Robert Weltevreden over
de WAO haalde het niet, waarschijnlijk
door de iets te technische toelichting
erop door Robert. De motie stelde een
termijn aan de WAO en bevatte tevens
een belonings- en boetesysteem voor
werkgevers met weinig, respectievelijk
veel arbeidsongeschikten. Een politiek
uiterst belangrijke discussie, die de JD
niet aan zich voorbij kan laten gaan. Ik
hoop dat de JD op het volgende congres
middels nieuwe APM's wel tot een
standpunt kan komen.

Roel van der Poort gaf in zijn congres-
rede alvast zijn mening. Alhoewel hij
geenechte oplossing gaf voor het WAO-
probleem hekelde hij wel de houding
van CDA-voorman Brinkman in deze.
Roel: "De toon die hij aanslaat is bijna
tegen het onbeschofte aan. Hij schetst
een beeld van de WAO-ers als een
stelletje profiteurs. Hoe makkelijk is het
om te polariseren en de zwaksten in de
samenleving te treffen". Roel vindt dat
we in deze discussie de heterogeniteit
van de WAO-ers moeten accepteren en
dat we moeten oppassen voor ongenu-
anceerde uitlatingen als die van Brink-
man. Ook Roel erkent het probleem van
de WAO: "Een miljoen mensen buiten
het arbeidsproces is onacceptabel".

Roel heeft kritiek op het functioneren
van D66. De partij wordt slapende rijk
en discussieert te weinig over de echte
onderwerpen, vindt hij. Adrie van der
Luijt gaat in zijn artikel over Roel, Van
Mierlo en de oprichters van D66 hier
verder op in. Opvallend detail uit Roel's
rede: hij vindt dat Europarlementariër
Bertens bij een volgende gelegenheid
naar een andere toekomst moet uitkij-
ken. Het verhaal gaat dat mensen op het
D66-secretariaat hierop gereageerd
hebben met de woorden: "Ach, dat vindt
toch iedereen?"

Oud-voorzitter Hein Jaarsma zorgde
tijdens het congres voor een komische
noot met een protestbord waarop mid-
dels flapovers steeds wisselende tek-

Interruptie van Rengert Elburg

sten verschenen, zoals *bla bla, gelul* en
motie van orde. En over gelul gesproken,
Heins oud-collega-als-LB-er Rengert
Elburg zorgde tijdens het feest voor een
nog veel komischer noot toen hij tegen
de somma van honderd gulden zijn
hoofd geheel kaal liet scheren, om ver-
volgens voor een bedrag van 75 gulden
een striptease-show te geven waarbij
echt alles uit ging. Het werd het hoog-
tepunt van het ook verder zeer ge-
slaagde JD-feest.

Genethiek, VDJO De tweede dag
van het JD-congres stond in het teken
van de resolutie Genethiek en Biotech-
nologie. Deze werd licht geamendeerd
aangenomen. Kern van deze resolutie is
dat genetische manipulatie van planten
en dieren onder strikte voorwaarden
kan worden toegestaan. Het is echter
niet de bedoeling dat het gebruikt wordt
voor de verhoging van de materiële
welvaart van mensen. Wel mag geneti-
sche manipulatie gebruikt worden voor
de produktie van medicijnen. Ook be-
nadrukt de resolutie het belang van
voorlichting: de consument moet we-
ten dat de stoffen in een bepaald produkt
middels genetische manipulatie zijn
verkregen.

Linze Schaap presenteerde het verslag
van de geschillencommissie inzake het
conflict tussen het LB en de door het LB
geroyeerde Edwin Giltay. Hierover lees
je meer op bladzijde 16.

De tweede gasttoespraak van het con-
gres werd uitgesproken door de heer
Harmsen, die de laatste voorzitter was
van de Vrijzinnig-Democratische Jon-
geren Organisatie (VDJO), de jongeren-

organisatie van de vooroorlogse Vrijzinnig-Democratische Bond en voorloper van de JD. Ook voor Harmsen is Altevèer een plaats met herinneringen: het eerste congres dat hij ooit van de VDJO had bijgewoond vond plaats in dezelfde jeugdherberg. Harmsen kwam met een toespraak die veel levendiger en stimulerender was dan wat menig- een van deze 75-jarige had verwacht. Hij vertelde over zijn tijd, die de bloeitijd van de jongerenorganisaties was. Hij vindt het jammer dat de jongerenorganisaties van nu zich veel met praktische politiek bezig houden en weinig met de echte principiële discussie over de manier waarop je tegen de maatschappij en de inrichting daarvan aankijkt. Het debat moet centraal staan, vindt Harmsen. Hij omschrijft de term "vrijzinnig" als een maatschappelijk niet-orthodoxe denkwijze waarbij idealen en normen wel bestaan, maar de concretisering daarvan geen van te voren vaststaande vormen aanneemt. Feiten en omstandigheden zijn bepalend voor de middenkeuze.

Voor het congres werd afgesloten werd er nog afscheid genomen van de oud-DEMO-hoofdredacteuren Adrie van der Luijt en Rikco Pardoën. Roel sprak mooie woorden over de twee, maar zij waren merkbaar wat minder positief over het LB. Adrie, die niet altijd vredige relaties had met het LB, was verbaasd over de woorden van Roel en zei: "Het is alsof je schoonmoeder aan je graf staat te huilen." Rikco klaagde over de vele besloten vergaderingen van het LB, die het hem moeilijk maakten de vereniging te berichten over de gang van zaken in het LB.

Als slot van de ALV gaf de Jaarthemawerkgroep een sketch die het startschot betekende van het thema: "Democratie Dichterbij". In het kader van dit thema organiseert de JD een aantal activiteiten, waarvan de DEMO je op de hoogte zal houden. Ook levert de DEMO zelf een bijdrage middels een aantal artikelen in de volgende editie.

De zeventiende ALV vond zoals gebruikelijk niet plaats zonder organisatorische mankementen. De zaal was eigenlijk te klein, de geluidsinstallatie werkte pas behoorlijk op de tweede congresdag en de behandeling van de eerste resolutie begon chaotisch. Niettemin was het opnieuw een leerzaam en gezellig, kortom geslaagd congres.

Besluitenlijst ALV 17 van de Jonge Democraten

20 en 21 april 1991 te Arnhem

Resolutie Sociale Dienstplicht

Motie		38	a
		39	a*
1	v	40	i
		41	i
Amendementen		42	i
		43	i
2	i*	44	i
3	v	45	a
4	v	46	v
5	v	47	a*
6	a*	48	i
7	a	49	v
8	v	50	a
9	a	51	a
10	i	52	a
11	i	53	i
12	a	54	v
13	i	55	v
14	i	56	a
15	i	57	i
16	v	58	i
17	a	59	a
18	a	60	i
19	a	61	i
20	v	62	i
21	i	63	i
22	v	64	v
23	a	65	v
24	v	66	v
25	v	67	i
26	i	68	a
27	a	69	i
28	i	70	i
29	v	71	i
30	v	72	i
31	v	73	i
32	i	74	i
33	a	75	i
34	a	76	v
35	i	77	a
36	a	78	v
37	a	79	v
		80	v

De hele resolutie is verworpen

am.2.: de tekst "voorwaarde voor sociale ... en willen ontplooiën" achter tekst van:
am.6.: Ook dient geschrapt te worden "voorop ... betaalde arbeid" in r. 93-95
Bij am. 39 wordt achter de tekst van het amendement toegevoegd: "en te worden gecontroleerd".
Bij am. 47 wordt in de tekst van het amendement "vervullen" vervangen door "verrichten"

Resolutie Biotechnologie

Amendementen

102	a	114	v
103	v	115	a
104	v	116	i
105	a	117	a
106	a	118	a
107	a	119	v
108	a*	120	v
109	v	121	v
110	a	122	v
111	a	123	i
112	a*	124	v
113	i	125	v

Resolutie aangenomen

In am. 108 toevoeging "onkruidverdelgingsmiddel" tussen amendement tekst "tegen een ... in een plantensoort".

In am. 112 wordt "van de voeding" geschrapt en bij r. 59 wordt tussen "voedsel" en "wegen" toegevoegd: "d.m.v. genetische manipulatie".

GETEKEND ALS DISSIDENT WEGENS DEMOCRATISCH DENKEN

Het is 19 februari. Bij 35 van de 500 Jehova's Getuigen in de vier Gemeenten te Tilburg valt een brief op de deurmat. De brief is ondertekend door Henry Bolte. Hij is voor hen geen onbekende meer; Henry Bolte is voor hen een dissident, een renegaat. In de brief schrijft hij over zijn vertrek uit het Wachttorengenootschap - zoals de Jehova's Getuigen ook wel worden genoemd. De brief is niet mals: Henry valt er het systeem in aan. De sterkte van de brief is waarschijnlijk dat hij juist niet de personen, maar het systeem aan de kaak stelt. Een citaat uit de brief: "Een ouderling deed de volgende tactloze uitspraak: 'Henry, ik had allang verwacht dat jij in een inrichting terecht zou zijn gekomen, of zelfmoord zou hebben gepleegd'. Wat maakt dat mensen die uittreden geestelijk labiel worden? In een gesprek met de 19 jaar oude Henry, wordt veel duidelijk. Saskia Daru spreekt met hem naar aanleiding van een bijeenkomst van de werkgroep Levensbeschouwing, Religie en Geloof.

Tekst: Saskia Daru

In de jaren zeventig van de vorige eeuw kwam onder C.T. Russell een groep mensen bijeen om de Bijbel te bestuderen. Zij weigerden te werk te gaan op basis van kerkgenootschappelijke ideeën, en probeerden zelfstandig de wederkomst van Christus te bestuderen. Russell begon in 1879 de Wachttoren (Zions Watch Tower) uit te geven, waarin hij zijn Waarheid predikte. In deze tijd was de beweging democratisch opgebouwd. De bijbelklassen kozen ouderlingen, en ook Russell werd democratisch tot president gekozen. Het democratische karakter van de Getuigen, die toen nog Bijbelonderzoekers heetten, veranderde na de dood van Russell. De nieuwe president, J.F. Rutherford, centraliseerde de structuur en legde zwaar de nadruk op het theocratische karakter van de beweging. Over de hele wereld verspreid heeft het Wachttorengenootschap 4 miljoen aanhangers. Deze aanhangers staan via een groot aantal hiërarchische lagen onder toezicht van 12 ouderlingen, die zetelen in het enorme complex van de Jehova's Getuigen in Brooklyn, New York. In een gemeente, een groep Getuigen, zitten ongeveer 75 tot 150 verkondigers. Verkondiger zijn kan je flink veel tijd kosten. Een hulp-pionier is 60 uur per maand kwijt aan huis-aan-huis predi-

king. Een speciale pionier of een zending is 140 uur per maand kwijt. Naast dit bekende werk, nemen de Getuigen ook deel aan vijf vergaderingen per week, en bereiden deze thuis voor. De meeste actieve Jehova's Getuigen hebben een deeltijdbaan, om tijd te hebben het werk te doen wat hen zo belangrijk toeschijnt.

Henry is zijn hele leven lang al een Getuige. Hij is ook zijn hele leven lang al een moeilijke jongen: hij toont veel initiatief en interesseert zich teveel voor andere boeken dan de Bijbel. Als hij een jaar of vijftien is, begint hij een correspondentie-team. TCT wordt het genoemd: het Theocratische Correspondentie Team. Samen met leeftijdsgenoten schrijft hij brieven aan ouderen, nieuwe Getuigen en zieken om hen in hun geloof te sterken. Dit zou eigenlijk gedaan moeten worden door ouderlingen, maar Henry ziet dat het niet gebeurt en gaat zelf aan de slag. Van alle kanten komen positieve reacties, tot de ouderlingen er iets over horen. Henry wordt op het matje geroepen. Hij is arrogant om aan te nemen dat hij als jongere iets te vertellen zou kunnen hebben, en hij heeft dit niet overlegd met ouderen. Bovendien staat er niets over correspondentie-teams in de Bijbel, dus komt hij erbij? Nee, Henry moet hier direct mee stoppen. De sticker 'dissident' kleeft al bijna op zijn voor-

hoofd. Zijn jongere collega's zijn veel te bang hem te steunen.

Een paar jaar later gaat Henry bij de Wereldwinkel werken en ontmoet daar mensen uit het wereldje van de Anti-Apartheid. Door met hen te praten krijgt hij de indruk dat het nogal meevalt met de satanische krachten die overal in de buitenwereld zouden zijn. Hun ideeën zijn niet helemaal met de zijne overeen te stemmen, maar Henry wordt gesterkt in zijn fascinatie voor politiek. In het Wachttorengenootschap is politiek 'het Wilde Beest' en niet bepaald een nette bezigheid. Als hij gaat studeren opent hij de ogen wijder en wijder. Hij stapt uit de Jehova's Getuigen.

Als iemand uitgeslotene is, dan spreken zijn vroegere collega's van het Wachttorengenootschap niet met hem. Henry maakt hier terecht een vergelijking met de manier hoe dissidentie werkt in een ander totalitair systeem, het vroegere Oostblok-'communisme'. Mensen durven hun steun niet uit te spreken uit angst zelf uitgesloten te worden. De sociale dood die dan onherroepelijk volgt is moeilijk te overwinnen. Niet alleen is de uitgeslotene zijn familie en vrienden kwijt, ook zijn dagvulling is verdwenen.

Henry werd door zijn ouders direct de deur gewezen. Deze periode was niet gemakkelijk. Hij werd lid van de Jonge Democraten, leerde nieuwe mensen kennen. Maar na een aantal keer struikelen en moeizaam weer opklimmen, ging Henry toch terug bij het Wachttorengenootschap. Hij is niet de enige; velen van de ooit uitgeslotene Getuigen komen weer terug. In de tijd dat hij weer in de veilige structuur zat, kon hij nadenken. Hij stond voor de keuze een carrière binnen de Getuigen te beginnen - of er uit te stappen. Als hij in het Wachttorengenootschap bleef, koos hij voor schijnheiligheid. Hij zou dan andere mensen overtuigen van dingen waar hij zelf niet echt meer achter stond. Maar de andere weg, naar buiten toe, was niet gemakkelijk. Sociale dood is niet makkelijk. Hij koos voor de weg die hem zou toestaan oprecht te leven: de moeilijke weg van een uitgeslotene.

Henry vertelde me dat hij oorspronkelijk een stichtelijk en wervend praatje wilde houden op de werkgroepsbijeen-

komst. Echter, in de periode van voorbereidingen stapte hij uit de Jehova's Getuigen en werd opnieuw lid van de JD. Hij toont mij een artikel van een wetenschapper, Drs. Richard Singelenberg*, wat handelt over de 'defectie onder Jehova's Getuigen'. In het artikel wordt gesproken over een beweging, de Nederlandse Vereniging van Ontgoochelden. De NVO probeerde de woede en de eenzaamheid van uittreders op te vangen. De beweging is uitgegleden op een mislukking door een te persoonsgerichte aanpak en de koppeling met een 'alternatief' geloof. Henry wil het anders gaan aanpakken. Duidelijk wordt al gauw, dat hij iets wil dóen. Ten eerste een boek, verder allerlei andere publiciteit, en als laatste een beweging die steun geeft aan mensen die uit de Jehova's Getuigen stappen en voorlichting geeft over de totalitaire structuur, zodat 'mensen weten wat het is'. Samen luisteren we naar een bandje dat hij met toestemming van de betrokkene opnam. Ik hoor Henry praten met een dienststopziener, een ouderling waarmee hij voor de brief van 19 februari heel goed contact had. Henry klinkt af en toe bijna geamuseerd. De dienststopziener beticht Henry van democratisch denken. "Zo werken wij niet, Henry, wij werken theocratisch". Ik stop de band. Ik kan me niet aan de indruk onttrekken dat het woord theocratisch hier niets anders betekent dan totalitair. Dat is ook zo, vindt Henry. Om deze stelling duidelijker te maken laat hij mee een stuk lezen uit 'Poging in de waarheid te leven' van Vaclav Havel. Het systeem dat op deze pagina's wordt beschreven is het Tsjechische systeem van de communistische partij aldaar. In de kantlijn staat dik 'J.G.' (Jehova's Getuigen) geschreven, of 'ouderlingen'. De gelijkenis is inderdaad frappant. Ouderlingen zijn, net als de voormalige partijbonzen in het Oostblok, slechts radertjes in het grote systeem. Het is gemakkelijk je te onderwerpen, mee te dobberen op de stroom die van bovenaf, vanuit het Besturend Lichaam in New York, wordt gestuurd. De dissident is lastig, hijsleept ieder die hem helpt, aankijkt, of spreekt, mee de diepte in. De sociale controle is, hoewel niet zo geïnstitutionaliseerd als de geheime dienst, toch bijna net zo effectief. "Nergens wordt er zoveel geroddeld als bij de Jehova's Getuigen", is een uitspraak van zowel Jehova's Ge-

tuigen als ontgoochelden. Henry beaamt dat. Het heeft geen zin te proberen dingen in het geheim te doen, er komt altijd wel iemand achter. De effectiviteit van een geheime dienst, of van sociale controle, is vaak terug te voeren op de angst ervoor. Is het niet zo dat men alles weet, dan is de angst voor het alweten voldoende om mensen in de pas te laten lopen.

Henry trekt zich op aan het idee een dissident te zijn. Dit verleent hem terecht enige status. Bij zijn pleegouders hoeft hij echter niet meer aan te komen, en in Tilburg over straat lopen is ook geen onverdeeld genoegen. De mensen die hij tegenkomt zien hem niet meer. Zijn verhaal is moeilijk aan te nemen. Het idee blijft hangen dat je kijkt naar een talkshow. Het is niet echt. "Het idee, dat Jehova's Getuigen heel aardige mensen zijn is ook zeker niet fout", zegt Henry. "Het zijn de eerlijkste en de aardigste mensen die ik ken." Ik moet duidelijk vermelden dat hij geen personen wil aanklagen. De personen zijn niet fout, het systeem en de structuur deugen niet. Hij wil ook niet het geloof afkraken. Geloven is wel goed, maar openheid, dat moet er ook zijn. Ondertussen is Henry bijna allergisch voor kerken. Alle bewegingen, diensten en kerkgebouwen schijnen hem pure hypocrisie toe. De Getuigen hebben de behoefte tot een kerk te behoren voor goed weggehaald.

De voet tussen de deur is verleden tijd. En als je duidelijk zegt dat je niet meer bezocht wil worden, zullen Jehova's Getuigen je met rust laten. Maar geïnteresseerden worden in zeven stappen langzaam en uiterst zachtvaardig tot de doop geleid. Na deze doop hebben Getuigen zich te houden aan strenge regels. Geen bloed en euthanasie, sigaret-

ten, seks buiten het huwelijk. De leerstellingen zijn daar heel duidelijk over. De sociale controle maakt dat het woord van een ouderling wet is. Je leven zal dan moeilijker en tegelijk makkelijker worden. Het grote voordeel van bewegingen die in zulke hoge mate in het dagelijks leven ingrijpen als de Jehova's Getuigen, is dat zelf denken nauwelijks meer nodig is. Hou je aan de regels, bezoek de vergaderingen en je leven kabbelt rustig verder. Beslissingen van groot belang zijn er niet echt. De meeste worden voor je genomen. Als je niet gewend bent zelf (morele) beslissingen te nemen, is dat des te moeilijker als je uit de beweging stapt. In een maatschappij die de nadruk legt op eigen verantwoordelijkheid en waar veilige banden wegvallen, is het voor vele burgers het Watchttorengenootschap een veilige haven. Een Jehova's Getuige die zich aan de regels houdt, hoeft zich niet te verantwoorden voor zijn houding in het leven. Hij kan altijd een beroep doen op 'de Heilige Schrift' of één van de vele uitgaven uit Brooklyn. Bij één beslissing zul je echter geen hulp krijgen. De beslissing om de Jehova's Getuigen te verlaten is de eerste van een lange reeks eenzame beslissingen. mensen die deze stap in de toekomst zetten, zullen dan misschien kunnen terugvallen op de mensen met wie Henry Bolte nu contact legt. Ik vraag Henry wat hij er nu precies mee wil bereiken, met dit verhaal. "Eedereen moet het gewoon weten", antwoordt hij.

**Eindredactionele noot: Op verzoek van Drs. R. Singelenberg aan "de broekjes en flapdrollen van de DEMO-redactie" vermelden wij zijn artikel voluit... let op: Defectie onder Jehova's Getuigen, uit: Religieuze Bewegingen in Nederland, winter 1990, uitgave VII.*

(ingezonden mededeling)

Henriëtte, ik wil met je trouwen

Henk

HET BESTUUR

DICHTER BIJ DE BURGERS

Je zult maar een Tweede Kamerlid zijn

Er was eens een meisje dat stage liep bij de Tweede Kamer-fractie van D66. Toen ik haar vroeg hoe ze een en ander had ervaren, sprak ze verrukt: "Oh, het is geweldig. Ik had echt het gevoel bij het centrum van de macht te zitten." Dit is een bijzonder rake typering van de Tweede Kamer. Immers, daar bestaat haar taak ook zo'n beetje uit, 'bij het centrum van de macht zitten', en naar de macht kijken natuurlijk. En als je woordvoerder bent, op een of ander gebied, mag je er nog over vertellen ook.

Dit verhaal is nogal cynisch, maar het is goed je te realiseren dat de meeste mensen nogal cynisch over politiek zijn. "Ze doen maar wat, daar in Den Haag". Dat komt ook doordat je, als Tweede Kamerlid, maar heel weinig kan doen. Het probleem zit 'm beetje in de coalitievorming. Hierdoor ontstaat een bepaalde rolopvatting van het Kamerlidmaatschap die niet deugt. In het begin van een regeerperiode wordt er een regeerakkoord opgesteld en de coalitiepartijen binden zich hier met handen en voeten aan. Het wordt de taak van de leden van de 'coalitiefracties' in de Ka-

mer om het kabinet in het zadel te houden. Het is de taak van de 'oppositiepartijen' in de Kamer om het kabinet uit het zadel te stoten. Zodoende ontstaat er een idioot spel dat niets meer met de controle van de macht heeft te maken. Waarom doen die Kamerleden dan niet gewoon hun werk?

Eén van de oorzaken hiervoor is gelegen in de partijen die de Kamerleden vertegenwoordigen. Eigenlijk moeten Kamerleden helemaal geen partijen vertegenwoordigen; ze zijn door het volk verkozen. Maar om weer op een hoge plaats op de kieslijst te komen heeft ieder Kamerlid de steun van zijn partij nodig, en zal dus geneigd zijn de partij niet af te vallen. Ben je lid van een coalitiepartij, dan wordt het streng controleren van het kabinet, en dus af en toe tegenstemmen, gezien als gebrek aan solidariteit met je partij.

Kortom, een Kamerlid bevindt zich in een heel onzuivere positie, waarin hij of zij niet de ruimte krijgt om zijn democratische taak te vervullen. De onzuiverheid zit 'm erin dat het uitvoeren - en controleren - van de macht via de partijen aan elkaar gekoppeld zijn.

De gekozen minister-president

Een mogelijk oplossing voor het hierboven beschreven probleem is het systeem met een gekozen minister-president. Hier zal ik niet op het verband met het districtenstelsel ingaan (hoewel dat er zeer zeker is), maar op hetgeen dit systeem meent op te lossen en de nieuwe democratische problemen die het te weeg kan brengen. In de eerste plaats stelt een gekozen minister-president zijn eigen kabinet samen, omdat hij daarvoor opdracht heeft gekregen van de burger. Dit betekent dat een parlement zich minder goed met de personele bezetting van het parlement kan bemoeien, waardoor parlement en kabinet wat vrijer tegenover elkaar komen te staan. Daarnaast kan de gekozen premier zelf bepalen waar zij of hij de ministers vandaan haalt. Immers, coalitie-overwegingen spelen niet mee; het gaat om

Tekst: **Henk Gossink**

Stelling: een gekozen minister-president zal leiden tot een verdere afvlakking van de democratie

V o r m g e v e r

De DEMO-redactie zoekt met spoed een talentvolle vormgever voor het DTP werk. Het is een leuke, maar zeer zware functie. Het vergt wel veel tijd, maar je kunt je in ieder geval lekker uitleven. Op het secretariaat is hiervoor een Apple Macintosh beschikbaar, hetgeen dus al een stuk genot op zichzelf is. Geïnteresseerden kunnen een briefje sturen naar de hoofdredacteur. Voor inhoudelijke informatie kun je terecht bij Martin van Amersfoort, tel. 010 - 453 1933

V/M

GEZOCHT

kwaliteit en wilsovereenstemming. Dit betekent verdere vrijheid voor de minister-president, dus meer vrijheid voor het parlement (immers, zij heeft nooit om zo'n kabinet verzocht).

Kortom: doordat de premier bepaalde bevoegdheden krijgt van het volk, hoeft de Kamer deze niet meer te geven, waardoor er een grotere onafhankelijkheid ontstaat. Hierdoor krijgt het parlement haar handen vrij om echt te controleren. Dit maakt het er voor de burger heel wat duidelijker op, zodat het cynische ten aanzien van 'Den Haag' afneemt.

... en zij leefden nog lang en gelukkig

Het klinkt allemaal net iets te mooi, en ja hoor, er doemt alweer een probleem op aan de horizon. Wanneer een minister-president wordt verkozen, is de kans groot dat het op een gegeven moment om twee partijen gaat (zie Polen, Frankrijk, de VS!). Wat gebeurt er als er twee partijen strijden om de gunst van de meeste kiezers? Voor de ene partij is het het meest gunstig wanneer zij kiezers wint van de concurrent. Dit betekent immers dubbel winst. Hoe win je die kiezer? Als meer rechtse partij kun je de gunst van de kiezers links van je winnen door naar links op te schuiven. Andersom (van links naar rechts) geldt dat natuurlijk ook. Dit betekent dat je steeds meer op je concurrent moet gaan lijken om zijn kiezers voor je te winnen. Dit heeft weer tot gevolg dat er voor de kiezers steeds minder te kiezen valt. Steeds meer zal het om personen gaan, en steeds minder om politiek-inhoudelijke zaken. Daarbij komt dat de kiezers die zich niet zo zeer in het midden herkennen zullen vervreemden van democratie. Deze vervreemding heeft tot gevolg dat bepaalde sentimenten binnen de samenleving niet meer worden opgepikt, waardoor de democratie op haar beurt vervreemdt van de samenleving. Dit laatste is juist het tegengestelde van wat we willen bereiken met 'Democratie dichterbij'.

Conclusie

Het uitbreiden van de bevoegdheden van de burger door haar ook voor de macht te laten kiezen, betekent niet direct een uitbreiding van de betrokkenheid van die burger.

I D E A L I S M E

i n d e p o l i t i e k

"Liberté, égalité", dat was de leus van de Franse Revolutie van 1789. Vrijheid en gelijkheid waren idealen die en in een nieuw politiek systeem wilde bereiken. Helaas bleek het niet gemakkelijk te zijn vrijheid en gelijkheid gezamenlijk te verwezenlijken. Sterker nog: ik zou willen beweren dat het onmogelijk is ze beide te realiseren. Toch gelden zowel vrijheid als gelijkheid ook nu nog als belangrijke idealen die men in een democratie wil bereiken. Dit roept echter wel de vraag op welke rol deze idealen in de politiek spelen. Deze vraag geldt zeker voor de JD: als wij van een ideologie kunnen spreken (waarmee ik bedoel: een stel idealen), dan spelen vrijheid en gelijkheid daarin zeker een rol. De functie van zo'n ideologie binnen de JD is echter nog onduidelijk. Ik hoop met dit artikel de discussie enigszins te verhelderen. Daartoe wil ik eerst ingaan op de verhouding tussen gelijkheid en vrijheid, om zodoende de functie van democratie en het bedrijven van politiek te verhelderen.

Tekst: Paul Roterling

Gelijkheid Waarom is gelijkheid een ideaal? Immers, we zien dat mensen niet gelijk, maar juist heel verschillend zijn en gelijkheid als ideaal houdt zeker niet in dat iedereen hetzelfde moet zijn. Het is daarom moeilijk aan te geven waarop gelijkheid als ideaal gebaseerd is. Het taalgebruik wordt hier onvermijdelijk vaag. Ik zou het als volgt willen formuleren: gelijkheid is een ideaal, omdat we aan een ieder, ondanks verschil in talenten en prestaties, dezelfde waarde als individu toekennen.

Deze gelijkwaardigheid van individuen is een lege huls als er geen invulling aan wordt gegeven. Dat kan op verschillende manieren, waarvan ik de twee meest in het oog springende zal noemen:

- a. gelijkheid van resultaten: iedereen, ongeacht talenten en middelen, bereikt dezelfde resultaten (strikte gelijkheid)
- b. gelijkheid van middelen: iedereen heeft dezelfde middelen om bepaalde doelen te bereiken

Alleen als iedereen over dezelfde capaciteiten beschikt, kan iedereen even effectief van middelen gebruik maken. Alleen dan leidt gelijkheid van middelen tot gelijkheid van resultaten. Maar de capaciteiten van personen lopen in werkelijkheid sterk uiteen: de een zal

met dezelfde middelen beter in staat zijn een bepaald doel te bereiken dan een ander. De twee soorten gelijkheid zijn daarom niet met elkaar te verenigen.

Vrijheid Waarom is vrijheid een ideaal? Als iedereen geheel vrij zou zijn in doen en laten, zou het recht van de sterkste gelden. Dat is zeker niet het ideaal dat ons voor ogen staat. Vrijheid is een ideaal omdat we vinden dat ieder individu de mogelijkheid moet hebben zijn persoonlijke doelen te realiseren. Vrijheid is belangrijk, omdat niet iedereen hetzelfde is.

Absolute vrijheid voor ieder persoon in een samenleving is onmogelijk. Als het recht van de sterkste geldt, is de vrijheid van de een de onvrijheid van de ander. Om het ideaal vrijheid te bereiken moet aan het begrip vorm worden gegeven. Dat kan door aan personen rechten toe te kennen die een bepaalde mate van vrijheid voor ieder individu garanderen. Deze rechten brengen echter ook plichten met zich mee. Een plicht betekent dat geen keuze mogelijk is: plichten betekenen onvrijheid. Rechten moeten enerzijds vrijheid garanderen, maar impliceren anderzijds onvrijheid.

Gelijkheid en vrijheid Zowel gelijkheid als vrijheid blijken moeilijk te hanteren begrippen. Het zijn idealen waarvan niet onmiddellijk vaststaat hoe ze in de praktijk gerealiseerd moeten worden.

Ik denk echter dat we wel kunnen aan-geven welk soort gelijkheid te verkiezen is als we gelijkheid als het enige criterium hanteren. Gelijkheid van resultaten (strikte gelijkheid) lijkt uit het oogpunt van gelijkheid te prefereren boven gelijkheid van middelen. Deze intuïtieve conclusie staat dus los van de vraag welk soort gelijkheid rechtvaardiger, praktischer etcetera is.

Ditzelfde geldt ook voor vrijheid. Als rechten zowel vrijheden als onvrijheden met zich meebrengen, dan is er een punt waar het verschil tussen vrijheden en onvrijheden maximaal is. Uit het oogpunt van vrijheid is die situatie optimaal.

Zodoende vinden we dus twee situaties die de twee idealen van gelijkheid en vrijheid optimaal realiseren: de situatie waarin iedereen gelijke resultaten boekt, respectievelijk de situatie waarin zodanige rechten gelden dat de totale vrijheid maximaal is. Deze twee situaties zijn echter niet dezelfde. Om strikte gelijkheid te creëren is het nodig mensen vrijheden te ontnemen die ze in een situatie van optimale vrijheid wel zouden bezitten. Om optimale vrijheid te bereiken kunnen we nog over rechten spreken. Om optimale gelijkheid te bewerkstelligen is wetgeving nodig die veel verder gaat dan toekenning van wat we gewoonlijk rechten noemen. Hoewel de beide optimale situaties niet te verenigen zijn lijkt er dus wel een wisselwerking tussen vrijheid en gelijkheid te bestaan: we kunnen meer gelijkheid verwezenlijken ten koste van wat vrijheid en vice versa. Als we naar zowel gelijkheid als vrijheid streven moeten we dus een afweging maken om tot een compromis tussen beide te komen.

We kunnen met de maatstaven gelijkheid en vrijheid niet spreken van een optimaal compromis. Dan zouden we één maatstaf moeten hebben, die we echter niet uit de twee andere, verschillende, maatstaven kunnen afleiden. Het is nu eenmaal onzin appels met peren te vergelijken.

Democratie Betekent dit nu dat we in een samenleving überhaupt niet tot een afweging tussen gelijkheid en vrijheid kunnen komen? Gelukkig niet. Gelijkheid en vrijheid als ideaal zijn beide gebaseerd op de waarde die ieder individu heeft. Daarom is iedere indi-

vidu gerechtvaardigd om voor zichzelf een afweging tussen gelijkheid en vrijheid te maken. Het ontbreken van een eenduidige maatstaf betekent immers niet dat de oordelen van individuen waardeloos zijn. Integendeel: individuen zijn bij uitstek gerechtvaardigd om in deze tot een oordeel te komen.

Als we democratie kenmerken als een systeem waarin ieder individu één stem heeft, dan sluit dit systeem aan bij het idee dat ieder individu tot waardeoordelen gerechtvaardigd is. Iedereen kan zijn waardeoordeel door middel van zijn stem tot uitdrukking brengen. In dit verband is democratie dus te kenschetsen als een formeel systeem om de uitoefening van macht of invloed, die nodig is om vrijheid en gelijkheid te reguleren, continu te rechtvaardigen.

Politiek Politiek bestaat uit het uitoefenen van macht of invloed. Ieder

individu kan en mag zich een oordeel vormen over de manier waarop het die macht of invloed gebruik wil zien. Een politieke partij kunnen we zien als een verzameling individuen, die hierover ongeveer dezelfde mening hebben. Indien zo'n politieke partij meerdere idealen heeft, die niet gezamenlijk optimaal te realiseren zijn, dan ontbreekt dus de mogelijkheid om oordelen door verwijzing naar die idealen als optimaal te bestempelen. Een ideologie geeft niet aan welke keuzes de beste zijn. Dat houdt niet in dat keuzes helemaal niet meer te maken zijn. Als individuen tot oordelen kunnen en mogen komen, dan is het oordeel van een politieke partij, ook al is het niet ideologisch als het beste te rechtvaardigen, toch heel legitiem. Politiek is dus niet vies. We hoeven niet bang te zijn onze handen eraan vuil te maken.

Marc Cant

De inschrijving voor de Buitenlandexcursie 1991 is geopend. Geef je dus nu nog snel op, want dit mag je niet missen! Van 12 tot 20 oktober (herfstvakantie) trekken we erop uit, naar Madrid en Barcelona (Catalonië) om een nieuwe wereld te ontdekken. Proef wat van de Spaanse en Catalaanse cultuur. Maak kennis met andere (of niet?) politiek. Catalonië onafhankelijk? Of de Olympische spelen 'gewoon' in 'viva España'? Leg nieuwe contacten, discussieer over de grenzen; zowel letterlijk als figuurlijk! Kortom, een unieke reis: Marcant noemen wij ons dan ook. Wij zijn: Frank van Krevel, Suzanne Bakker, Patrick Peters en Fred Toetenel. En in deze week zullen wij o.a. voor het volgende zorgen:

- * vervoer per bus, accommodatie en een gedeelte van de maaltijden
- * politiek programma in Barcelona
- * een al even interessant politiek programma in Madrid
- * dit in het gezelschap van onze zusterorganisatie aldaar, resp. JNC en JCDS
- * discussies met politici
- * bezoeken aan paleizen en aan de parlementen
- * bezoeken aan kroegen en ... (zelf in te vullen)

Voor dit alles vragen wij:

- * enthousiaste deelnemers
- * f 395,- (maximaal), waarvan je f 150,- vóór 1 augustus moet aanbetalen als definitieve officiële aanmelding. Mocht je voor deze tijd ontdekken dat je toch bent verhinderd, dan kun je je aanbetaling nog terugkrijgen

Indien je nog vragen hebt, of als je je gewoon meteen wilt opgeven, bel of schrijf dan naar:

Suzanne Bakker
Oude Rijnsburgerweg 40
2342 BC Oegstgeest
071-170666
bgg: 071-223607

Landelijke Secretariaat
t.a.v. Frank van Krevel
Bezuidenhoutseweg 195
2595 AJ Den Haag
070-3858109

Bas de Gaay Fortman en de slechte Statenverkiezingen

"Groen Links moet zich ernstig gaan bezinnen op zijn manier van politiek bedrijven"

Tekst: Sibrand Hofstra
Illustratie: BdGF

DEMO: De PPR is oorspronkelijk opgericht als christelijke partij. Vindt u het niet vreemd dat er, mede gezien het verdwijnen van de EVP, geen plaats is voor een progressief-christelijke partij in Nederland?

DE GAAY FORTMAN: De PPR is opgericht als een niet-confessionele partij, omdat de PPR meende dat je mensen die het met elkaar eens kunnen worden over een politiek program niet weer uit elkaar moet gaan halen omdat ze een verschillende achtergrond hebben. Dat is niet goed. En bovendien vond de PPR dat je christenen niet op moet gaan splitsen in de conservatieve en de progressieve christenen in de partijpolitiek. Het is ook niet goed voor de kerken. De PPR heeft vanaf het begin gekozen voor niet-confessionele politiek. Dat is het verschil met de EVP. Dat was een soort PPR met de bijbel.

DEMO: Het schept misschien meer duidelijkheid als je je echt baseert op het evangelie.

DE GAAY FORTMAN: Nou, dat is dus niet gelukt. Je kon niet zeggen dat het EVP-program duidelijker was dan het PPR-program. En evenmin dat ze zo'n enorme politieke werkelijkheidszin hadden.

DEMO: Zat in de EVP niet meer bezieling, waren ze niet bevlogener?

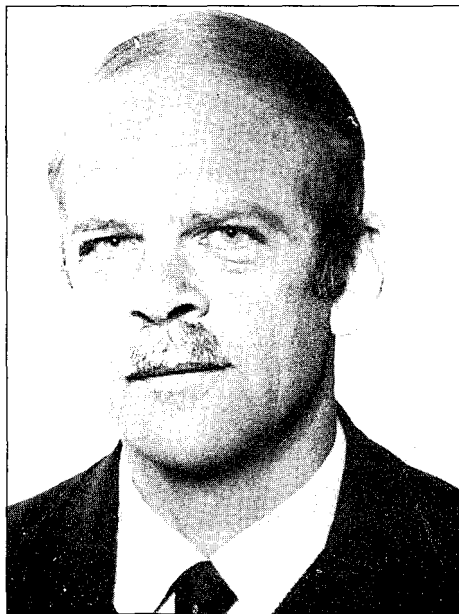
DE GAAY FORTMAN: Misschien wel. Maar dat is een uitdaging voor alle partijen, om iets van bevlogenheid en ook spiritualiteit te laten zien. Voor alle partijen, dus niet alleen voor een partij die zich christelijk noemt.

DEMO: Komt u die spiritualiteit nog tegen?

DE GAAY FORTMAN: Ik vind de politiek op het ogenblik niet zoveel spiritualiteit manifesteren.

DEMO: Toch begrijp ik nog niet goed waarom je als confessionele partij-innaam niet met andere partijen kunt samenwerken.

Een gesprek met Bas de Gaay Fortman is een gesprek met een geëngageerd mens en politicus. In de jaren zeventig lijsttrekker van de PPR, tot januari dit jaar Eerste Kamerlid voor Groen Links. Momenteel is hij actief in de Wereldraad van Kerken en is hij hoogleraar aan het ISS, het 'International Institute for Study of Scientifics' in Den Haag. DEMO zocht hem op voor een boeiend gesprek over evangelie en politiek, het ontbreken van beginselen bij de diverse politieke partijen en de houding van Groen Links tijdens de Golfoorlog.

DE GAAY FORTMAN: Dat heb ik net uitgelegd, waarom de PPR daar niet voor gekozen heeft: om die mensen niet uit elkaar te halen.

DEMO: Maar dat is toch geen automatisme?

DE GAAY FORTMAN: Jawel, als je als PPR gaat kiezen voor een bepaald program, dan zijn er veel mensen die vanuit een niet-christelijke levensovertuiging voor hetzelfde kiezen. Dan is het toch kunstmatig om tegen die mensen te zeggen dat ze bij een andere partij moeten zijn, omdat hun uitgangspunten anders zijn, terwijl ze precies hetzelfde program willen. Dat is al een hoofdar-

gument om niet een confessionele partij te worden. Maar waarom is D66 geen confessionele partij? Omdat D66 zei dat een dergelijke partij onduidelijk wordt. En dat was een tweede argument voor de PPR. Kijk maar naar het CDA, dat heeft altijd de neiging gehad tot onduidelijkheid. Want de mensen zitten samen in één partij omdat ze hetzelfde uitgangspunt hebben, maar dat wil nog niet zeggen dat ze tot hetzelfde program komen. Dat is keer op keer weer een toer. En een derde reden voor de PPR was, dat de PPR meende dat het voor de kerken niet gunstig is als het evangelie, dat boven alle partijen verheven is, vereenzelvigd wordt met één bepaald politiek program. En dat bezwaar heeft de EVP altijd gehad. Het was de meest confessionele van alle confessionele partijen. Omdat ze toch de indruk wekten van: "Als je kiest voor het evangelie, dan kies je voor de EVP, dat kan niet anders". Maar de EVP bestaat uit mensen, met hun beperkingen en hun belangen en hun... verblindheid vaak. Waardoor ze dingen niet zien, ze zien niet alles. Dus het is helemaal niet zo dat als je christen bent je dan persé voor de EVP moet kiezen. Maar er werd wel een volstrekte vereenzelving naar buiten gebracht, tussen EVP en evangelie. Het woord evangelie stond dan ook in de naam.

DEMO: Op het gebied van democratisering en staatsrechtelijke hervormingen, waar de PPR in de jaren zeventig ook al voor pleitte, kan nog heel wat gebeuren. Denkt u dat er door de grote verkiezingswinst van D66 wat meer schot op dit gebied komt?

DE GAAY FORTMAN: Nee, D66 heeft in zijn hele bestaan vanaf 1966 maar twee succesvolle lijsttrekkers gehad.

DEMO: Ze hebben er ook niet veel meer dan twee gehad, of wel?

DE GAAY FORTMAN: Nee, bij Kamerverkiezingen hebben ze er ook maar twee gehad. Dus bij Tweede Kamerverkiezingen heeft D66 het over het algemeen heel goed gemaakt, zij het dat alle

twee die lijsttrekkers hun dieptepunt hebben gehad. Want toen ik zelf lijsttrekker was van de PPR in 1972, toen was Hans van Mierlo lijsttrekker van D66, en toen kreeg de PPR 7 zetels en D66 6. De PPR was dus groter dan D66. En Terlouw heeft ook een dieptepunt gehad in 1982, na een mislukt regeren met het CDA. Toen ging D66 van 17 naar 6 zetels.

DEMO: Wilt u daarmee zeggen dat er instabiliteit in D66 blijft zitten?

DE GAAY FORTMAN: Ja, met die twee lijsttrekkers... Het produkt is wel aansprekend, geloof ik, voor een heleboel mensen. Dat pragmatische, rustige, dat vooral niet opgewonden gebrachte politieke verhaal. Daarbij komt een inspirerende en duidelijk goed functionerende Tweede Kamerfractie. Maar in het hele politieke bedrijf zijn partijen erg kwetsbaar geworden naar de kant van het gezicht toe. Zo is Lubbers het CDA plus 10. Zonder Lubbers kun je er rustig tien zetels vanaf trekken en dan kijken wat die nieuwe lijsttrekker gaat maken. Dan helaas, is Wim Kok nu de PVDA min 10. Ja, dat is helaas, want hij is een goed politiek leider, maar geen aansprekende lijsttrekker. Op dit moment is Hans van Mierlo D66 plus 15. Dus als er een ander komt, ga dan maar eens uit van 9 kamerzetels, en ga vervolgens kijken hoeveel men maakt. Dus het is allemaal zo kwetsbaar. Niet alleen D66. Kijk, de bestaande ideologieën hebben toch ook hun aantrekkingskracht verloren en die zijn niet meer zo geworteld. Er zijn nog wel mensen binnen de PVDA of het CDA en de VVD, die altijd hetzelfde gestemd hebben, en die nou in het bejaardentehuis zitten. Maar dat is een uitstervende generatie. De meeste mensen stemmen nu eens dit en dan weer dat en laten dat in heel sterke mate leiden door het gezicht van de partij.

DEMO: Is het niet triest dat de mensen niet meer op basis van beginselen of principes stemmen?

DE GAAY FORTMAN: Nou, die beginselen zijn er ook niet. Want je ziet nu niet hoe er partijen vanuit beginselen opereren. Het CDA heeft nu een opleving van wat dan genoemd wordt 'de C in het CDA'. Nou ja, je zou om te beginnen verwachten dat die C bepalend is, de C is niet zomaar iets. Als je christen bent, dan kies je voor een bepaalde weg. En dat is niet een weg die je vandaag gaat

en morgen weer eens niet. Dat is een consequente keuze. Maar als het dan aankomt op een concretisering van die C in het CDA, dan hoor je woorden als abortus en euthanasie. En dan hoor je niet praten over die tien procent armen waar het kerkelijk rapport over gaat. Dan hoor je niet praten over de verschrikkelijke bewapeningswedloop, en wat die voor gevolgen heeft gehad in de Golfoorlog. Dan hoor je niet praten over de miljoenen slachtoffers die er over de hele wereld dagelijks vallen aan honger, aan armoede, aan oorlogen, onderdrukking, marteling. Dus het is zo armoedig als beginselpartij. De PvdA, ja, wat komt daar nou uit aan beginselen. Dat is òók niet zo zichtbaar. D66 heeft het nooit gepretendeerd, dat is pragmatisch. De VVD, die heeft dus hetzelfde als de PvdA, wat de kiezers alle-

Politiek wil niet zeggen dat je je maar uitslooft om te bewijzen dat je gelijk hebt. Politiek is de kunst van het gelijk krijgen. En dat gaat nooit als je je niet verhoudt tot de rest van de samenleving...

maal zien, dat ze in de regering heel enthousiast zijn over allerlei dingen, waar ze in de oppositie falikant tegen zijn. Dat heeft Hans van Mierlo goed duidelijk gemaakt. En daar heeft hij ook een groot deel van zijn aanhang aan te danken, die komt van de PvdA en de VVD. Van mensen die dat politieke zo vervelend vinden. D66 heeft niet dat vervelend politieke, dat hakketaken en zodra je dan zelf verantwoordelijkheid draagt weer een heel andere houding aannemen. En het geluk van Van Mierlo is natuurlijk geweest, dat ze hem in een kabinetsformatie hebben gepasseerd.

DEMO: En uw eigen partij?

DE GAAY FORTMAN: Ja, nou ja. Er zijn drie dingen bij een partij. De plaats die ze kiezen in het politieke krachtenveld (strategie), de inhoud van wat ze voorstaan en de manier waarop ze met die inhoud politiek bedrijven in het werk van alledag. Ik heb dat laatste wel eens

de kunst van het voor draaien genoemd. Want het is niet zo dat als je een standpunt hebt, je er vervolgens maar één ding mee kunt doen. Het opereren met standpunten betekent luisteren naar anderen, zorgen dat je in debat komt. Want je moet niet denken dat als jij maar je standpunt steeds rondtoert, je dan bezig bent met politiek bedrijven. Nou, dat gebeurde vind ik bij Groen Links onhandig, met name in de Golfoorlog, en niet met goed gevoel voor politiek. Groen Links heeft hele slechte Statenverkiezingen gemaakt. De PvdA stootte tien Eerste Kamerzetels af, en gaat van 26 naar 16. Daarvan krijgt Groen Links er 0. Dus dat is heel droevig. De PPR, dus één van de vier partners in Groen Links, had in 1974 vijf Eerste Kamerzetels. Groen Links heeft er nu drie. En in 1974 had de PvdA ook goede Statenverkiezingen. Dus dit zijn uitermate slechte verkiezingen voor Groen Links. En dan denk ik dat dat te maken heeft met het feit dat men met zijn standpunten toch te weinig in relatie komt met de werkelijkheid. Ik spreek niet van realisme. Ik ben ook geen *Realpolitician* in de zin van iemand die als hij ergens van overtuigd is, toch maar iets anders doet, omdat de meerderheid van de samenleving niet zover is. Maar je moet wel met je punten in relatie komen tot de werkelijkheid. Neem de Golfoorlog, de tweede Golfoorlog. Ik heb tegen die oorlog gestemd in de Eerste Kamer - toen zat ik er nog net in. De vraag was: moeten we nog langer doorgaan met sancties? Ik vond van wel. De sancties werkten, maar de vraag was natuurlijk of Irak daardoor ook tot een ander besluit zou komen. Mijn hoop was dat het regime zozeer onder druk zou komen te staan, dat interne oppositiekrachten Saddam Hoessein uit het zadel konden stoten. Bovendien dacht ik: "Als het later dan toch moet met militair geweld, dan is Irak intussen door de sancties zo verzwakt, dat een oorlog minder slachtoffers zou hoeven kosten". Anderen zeiden: "Je moet nu kiezen voor de militaire weg, want intussen wordt er in Koeweit gemarteld, gedood en geroofd, en bij een latere actie vallen er nog meer slachtoffers". Ik vind dat ik voor zo'n andere inschatting van de situatie morele ruimte moet laten. Je moet dus niet je standpunt zo naar voren brengen dat anderen denken: "Oh, ik ben dus kennelijk immoreel". Nou,

WC-EEND

dat gevoel heb ik wel bij de Tweede Kamerfractie van Groen Links gehad, dat men de rest van de samenleving die vóór het militaire optreden na 15 januari was, eigenlijk immoreel vond. En een volgend punt is dat als er dan op 15 januari wordt gekozen voor oorlog, je niet meteen al op 17 januari kunt roepen: "staakt-het-vuren, ophouden". Zo werkt dat niet. De politiek kan niet eerst zeggen tegen Generaal Schwartzkopf: "Nu leggen we het karwei in uw handen", om het een paar dagen later terug te halen. Want het enige wat je dan bereikt is de versterking van de positie van Saddam Hoessein. Dat kon je natuurlijk nooit hebben. Doordat Groen Links riep: "Staakt-het-vuren, wapenstilstand en terughalen van die schepen", bedreef ze irreële politiek. De mensen hebben dat zo aangevoeld. Ik denk dat veel mensen die net als de fracties van Groen Links ook tegen de oorlog zouden hebben gestemd, D66 hebben gekozen, omdat ze zich toen eenmaal de oorlog was begonnen, niet meer met het gedrag van Groen Links konden vereenzelvigen. En daarbij komt als hoofdpunt de stupiditeit, om het niet in andere woorden te zeggen, van de opvatting dat Israël geen Patriots mag hebben. Dat kan niemand volgen. Juist voor een partij die altijd het humanitaire laat prevaleeren boven de 'realpolitiek'. Niemand begrijpt het van zo'n partij dat ze zegt: "Nou, Israël had die problemen met de Palestijnen maar eerder moeten oplossen. En als we ze Patriots geven, dan denken ze dat ze nog steeds het probleem met de Palestijnen niet hoeven op te lossen, dus geven we geen Patriots". Maar wat moeten dan die stakkers midden in Tel Aviv, die daar onder de bedreiging van de vreselijkste raketten leven? Moeten die dan het slachtoffer worden van een soort van politieke redenering? Dat heb ik nooit begrepen. Het gebeurde op het moment dat ik afscheid nam van de politiek. Ik heb toen nog één keer gezegd dat ik dit niet kon volgen, en dat het ook niet 'te maken' was. Ik denk dat de kiezer wel heeft laten weten wat zij ervan vond. Voor Groen Links is het tijd zich heel ernstig te bezinnen op de vraag hoe ze aan politiek doen.

DEMO: En wat is de reden ervan dat het een beetje schutterig gaat? Ligt dat aan de jonge mensen binnen Groen Links, of verloopt het samengaan nog niet zo

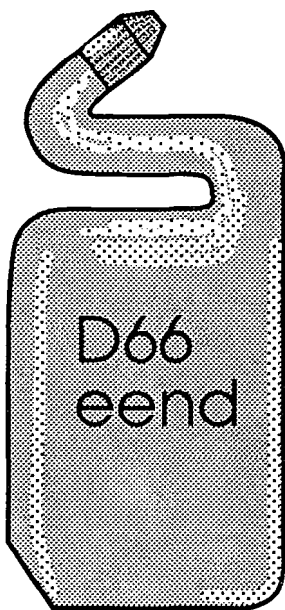
Na tijden heb ik maar weer mijn D66-contributie betaald. Veertig gulden, de minimumcontributie, en dat is geloof ik zo'n 130 gulden minder dan het bedrag dat de partij graag van mij ontvangen had. Maar ja, 't geld groeit me niet op de rug en ik betaal alleen vrijwillig meer wanneer de kwaliteit van het gebodene van dien aard is dat ik het er voor over heb - zoals iemand in een restaurant zijn fooi laat hangen van de bediening en de smaak van het eten. Enkele weken na de overschrijving ontving ik het ledenblad, de Democraat. De inhoud van het blad komt in het kort neer op de D66-versie van Roels "Het gaat goed met de vereniging", of, meer nog: "Wij van WC-Eend adviseren WC-Eend". "Een Kamer vol kwaliteit", kopt de Democraat boven een artikel over de uitslag van de interne verkiezingen voor de Eerste-Kamerlijst van D66. De uitslag heeft bij JD-ers, die hem al enige tijd kenden, andere reacties opgeroepen.

"Wateenouwelullen, was de meest gehoorde opmerking bij ons, gezien de gemiddelde leeftijd van de kandidaten: 55 jaar. De 58-jarige Jan Vis en de 71-jarige Jan Glastra van Loon voeren de lijst aan. Misschien bedoelde de Democraat kwaliteit met 'qu' geschreven. De PR is eigenlijk de enige sterke kant van de Democraat. Het clubje grijsaards dat

straks de Eerste-Kamerfractie gaat vormen heet in de Democraat een "gemêleerd gezelschap vol kwaliteit." In de redactieraad van de Democraat zitten dan ook twee leden van diezelfde toekomstige Eerste-Kamerfractie. Precies wat ik zei: wij van WC-Eend adviseren WC-Eend. Als Van Mierlo een speech houdt op een D66-congres wordt de tekst ervan met foto prominent op de voorpagina afgedrukt, immers zonder

kritische noot van de redactie. Alleen HB-lid een scheet laat, gewaart de Democraatredactie een aangenaam aroma in de D66-burelen. Zo vergaat het iedere daad van de fracties en het hoofdbestuur. Wie de Democraat gelooft, is er van overtuigd dat er in D66 geen meningsverschillen zijn, dat er in D66 niet gediscussieerd wordt en dat de leden van D66 unaniem ademloos luisteren en gehoorzamen wanneer één van hun Grote Leiders het woord neemt. Er is inderdaad

te veel kritiekloze volgzzaamheid en te weinig discussie in D66. Niettemin is D66 heel wat interessanter dan het ledenblad doet vermoeden. De Democraat is dan ook niet meer dan een ongeïnspireerd frutseltje van het Hoofdbestuur. Je kunt het blad het beste op het toilet neerleggen. Als reservepapier. Naast de WC-Eend.

vlekkeloos?

DE GAAY FORTMAN: Nee, het samengaan verloopt heel goed. Daarbij heeft men de pech gehad dat Andrée van Es de Kamer uitging. Want zij is radicaal, maar kan wel wat met een standpunt doen. En daar kwam een nieuw Kamerlid dat ingewerkt moest worden en meteen de portefeuille Golf-oorlog kreeg. Dat was een slechte zaak.

DEMO: En wie was dat?

DE GAAY FORTMAN: Dat was Leonie Sipkes. Politiek is niet zó gemakkelijk.

Politiek is echt een kunst. Politiek wil niet zeggen dat je je maar uitslooft om te bewijzen dat je gelijk hebt. Politiek is de kunst van het gelijk krijgen. En dat gaat nooit als je je niet verhoudt tot de rest van de samenleving, als je geen verhouding krijgt met de kiezers, met de mensen, met je collega's. Dat moet allemaal in verhoudingen worden gezet. En zonder die verhoudingen is het net zo waardeloos als wanneer je een bord plaatst met een leus. Daar lopen de mensen langs.

Edwin Giltay geroyeerd

In het conflict tussen het Landelijk Bestuur enerzijds en Evert van Bolhuis en Edwin Giltay anderzijds heeft het LB besloten de geschorste Evert van Bolhuis in zijn rechten als lid te herstellen en Edwin Giltay te royeren. Het LB heeft dit besloten na een reeks van affaires die hun hoogtepunt vonden in de verschijning van illegale uitgaven van het kaderblad ORGI, met daarin kwetsende artikelen. Reden voor het royeren van Edwin is het gegeven dat hij als ORGI-redactielid verantwoordelijk was voor het verschijnen van de illegale ORGI's en het bewust breken van de door de redactie met het LB gemaakte afspraken. Evert is niet geroyeerd omdat hij weliswaar de kwetsende uitspraken gedaan had, maar geen lid was van de ORGI-redactie en derhalve geen verantwoordelijkheid droeg voor de inhoud van de ORGI en het breken van de afspraken.

Edwin Giltay is tegen de uitspraak van het LB in beroep gegaan bij de geschillencommissie, die tijdens de ALV haar rapport toelichtte. In het rapport, dat bindend is, concludeert de geschillencommissie dat het LB met het royement van Edwin juist heeft gehandeld, maar ook constateert zij dat er in het hele conflict meer spelers waren dan alleen Edwin en het LB. Kritiek uit zij ook op de rol van het LB. Dat zou zich teveel door anderen hebben laten leiden en te weinig naar oplossingen hebben gezocht. Het rapport van de geschillencommissie is overigens niet foutloos. De commissie had de opdracht de zaak tussen Edwin en het LB te onderzoeken en komt, zolang het daar over gaat, tot accurate conclusies. Helaas doet zij echter in de overwegingen ook uitspraken over anderen die in dit conflict een rol hebben gespeeld, terwijl zij de rol van die personen niet heeft onderzocht en ook niet met de betrokkenen heeft gesproken. Ergens in het rapport spreekt de commissie over het roddelcircuit dat een aanleiding is geweest tot de conflicten, en zegt dan: "Het principe van hoor

en wederhoor had toegepast moeten worden." Het is spijtig dat we moeten constateren dat de commissie dat zelf kennelijk ook niet altijd nodig vond. Zij had er beter aan gedaan zich ofwel te beperken tot de zaak Edwin-LB en ook uitsluitend daarover te spreken in het verslag, ofwel de gehele zaak te onderzoeken. Het verslag van de geschillencommissie is te lezen in de volgende ORGI. Wie het kaderblad niet automatisch ontvangt kan het bestellen bij Ruud van den Brink.

Reactie op "De regels van het spel" (8.2) van Gaston Siegelaeer.

Mijn oma zei het altijd: "Laat ze maar lullen die zakkenvullers". Ik dacht altijd dat ze politici bedoelde, maar dat was niet het geval. Ze had het over beleggingsadviseurs. Ik vroeg, hoezo? Het was een lang verhaal, maar het kwam op het volgende neer: "Ze creëert haar eigen werkelijkheid en zet daarmee de maatschappelijke werkelijkheid buiten spel" (blz. 8, kol. 1). En: "Standpunten worden niet op hun maatschappelijke relevantie beoordeeld, maar op hun (economische) relevantie, bijvoorbeeld de inpasbaarheid in de (beleggings)structuur" (kol. 2). En: "Er vindt een hyperproductie van (beleggingen) plaats die haar pendant krijgt in een hyperconsumptie van (beleggingen)" (kol. 3). En tot slot: "(beleggingsadviseurs) zijn de acteurs in een spel van doen alsof" (blz. 9, kol. 2). Maar ja, mijn oma heeft 1929 meegeemaakt, dan zeg je dat. Zelf ben ik begin 1987 naar Robeco gegaan met al mijn spaarcentjes. Ik kwam af op al die als-maar-meer-winst voorspellende advertenties. Ik vroeg: hoe weten jullie dat? De beste man vertelde mij van regressie-analyse, speltheorie en risico-analyse, en ik vroeg, kunnen jullie ook eigenwaarden uitrekenen? En hij zei, ja, en eigenvectoren, en weer knikte hij. Eind 1988 ging ik weer terug, want de kranten hadden het over een beurskrach. Ik vroeg, hoezo, toen had u een ander verhaal, en de beste man vertelde mij van recursietheorie, van conflicttheorieën en save-analyses. En "dat het niet aan de berekening lag,

T R O S KAMERBREED

Iedere zaterdagmorgen zendt de TROS - via Radio 1 - het politieke programma KAMERBREED uit. De presentatoren Gerrit van der Kooy en Caspar Bexx ontvangen daar iedere week ministers, staatssecretarissen, Kamerleden en vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties. Met hen wordt gesproken over actuele politieke onderwerpen of over thema's die daar vlak tegen aan liggen. De bedoeling van het programma is om een brede groep luisteraars te informeren over politieke ontwikkelingen, die in de belangstelling staan of komen te staan. Uitgangspunt daarbij is een eerlijke, onpartijdige en kritische benadering van degenen die worden ondervraagd. Het programma is te beluisteren van 12 tot 13 uur en komt rechtstreeks uit het restaurant van het TROS gebouw (Lage Naarderweg 45, Hilversum). Sinds september vorig jaar wordt direct na de live-uitzending het programma TROS KAMERBREED EXTRA opgenomen. Daarin krijgen vertegenwoordigers van de Jonge Democraten en van het CDJA, de Jonge Socialisten en de JOVD de gelegenheid vragen te stellen aan een van de hoofdgasten uit het programma KAMERBREED. De vragenstellers namens de politieke jongeren-organisaties worden aangewezen door de hoofdbesturen, de politieke redactie van de TROS laat de jongeren-organisaties hierin volledig vrij, evenals in de onderwerpkeuze. Zowel bij de live-uitzending als bij de opname van "Extra" is publiek welkom, dus ook afdelingen de JD of individuele Jonge Democraten. De TROS zorgt voor koffie, appelgebak en een drankje na afloop van uitzending en opname. JD'ers die een zaterdag naar Hilversum willen, kunnen dat aanmelden bij de redactie van TROS KAMERBREED, tel. 035 - 715 770.

maar aan de werkelijkheid." Toen wist ik het: niks Machiavelli, mijn oma had gelijk: laat ze maar lullen die zakkenvullers. (oud-lid Rochus van der Doef)

Toelichting op het Mandaat

Het Mandaat voor het Leven op Aarde roept iedereen op de aarde op zich uit te spreken voor de toekomst die zij willen. Men hoopt vóór 1992 100 miljoen handtekeningen te verzamelen ter ondersteuning van het volgende Mandaat. De organisatoren grijpen de burger-revoluties in Oost-Europa aan als voorbeeld van een massaal uitspreken van een volk tegen het ontoelaatbare in hun samenleving. Hetzelfde zou kunnen gebeuren voor wat betreft ons milieu, maar dat laten we nog steeds over aan onze regeringen. Terwijl het toch onze eigen verantwoordelijkheid betreft. Het Mandaat biedt nu de mogelijkheid om het zelf ter hand te nemen.

"Wij willen dat allerlei leiders van over de hele wereld weten dat wij hun ondersteunen, het mandaat geven, om snel te handelen bij het hoger op de politieke agenda krijgen van een duurzame ontwikkeling en voor het aanwenden van meer bronnen ter verlichting van de armoede en het tegengaan van de afbrokkeling van het aardmilieu", schrijft de organisatie.

Waarom wordt er gesproken over een mandaat, en niet over een petitie? Een petitie is: "Een verzoek aan een hoger geplaatste". Maar de geschiedenis leert ons dat maar weinig leiders zich aan zulke petitie's iets gelegen laten liggen. Daarom richt men zich tot die leiders niet als onze superieuren maar als onze medemensen en vertegenwoordigers, door ons in de gelegenheid gesteld, van een mandaat voorzien, om handelend op te treden, in de zin zoals het woordenboek dat beschrijft.

Het Mandaat, gesteund door meer dan 100 miljoen mensen, zal eind 1991 worden voorgelegd aan de VN en alle regeringen. Het drukt de nader uit te werken wens uit om te komen tot een VN-conferentie voor Milieu en Ontwikkelingssamenwerking in 1992. Tenslotte verklaren de ondertekenaars zich bereid hun eigen leefwijze aan te passen aan de veranderde omstandigheden op dit moment van 2 voor twaalf.

DEMOCRATISEREN IS FEDERALISEREN

Sinds enige maanden bestaat er een unieke werkgroep binnen de JD. Een werkgroep die niet onder de verantwoordelijkheid valt van de Vice-voorzitter Politiek, maar onder die van de Internationaal Secretaris. Het gaat namelijk om een internationale werkgroep, waarvan de helft van de leden JD'ers zijn, en de andere helft uit VUJO'ers (de Volks Unie Jongeren, de Vlaamse partner van de JD) bestaat.

Eenmaal eerder in de geschiedenis van de JD is geprobeerd een werkgroep in te stellen met leden uit twee organisaties om een thema inhoudelijk uit te diepen. Dat was met de Deutsche Jung Demokraten, en het thema zou drugsproblematiek moeten zijn. Helaas is dat al enige jaren geleden afgeketst wegens organisatorische problemen en (zoals uiteindelijk bleek) gebrek aan belangstelling van Duitse zijde. De JD-VUJO werkgroep is echter al aardig op weg. Er zijn op dit moment zes JD-leden, te weten: Arjan Bos, Marc van den Broek, Hein Jaarsma, Elwin Lammers (coördinator aan JD-zijde), Peter van Poll en Xander Vlek. Van Vlaamse zijde is er een gelijk aantal werkgroepsleden.

De taakstelling van de werkgroep is drievoudig. In de eerste plaats gaat de werkgroep zich inhoudelijk richten op het thema "Cultuurpolitiek". Wat is cultuurpolitiek? In hoeverre is het noodzakelijk een cultuurpolitiek te voeren? Hoe laat je je culturele eigenheid tot uitdrukking komen (over het respecteren daarvan is iedereen het wel eens)? Wat is de rol van cultureel bewustzijn in de maatschappij? Wat bedreigt (onze) cultuur? Dit zijn enkele van de vragen waar we ons op gaan richten. Daarnaast heeft het geheel ook nog een internationale kant: wat is de positie van het Nederlandstalig cultuurgebied in het verenigd Europa? Wat zou die positie moeten zijn, en hoe bereiken we dat?

Vragen, vragen en nog eens vragen. Wat er precies uit de werkgroepsdiscussie gaat komen is nog niet bekend, uiteraard. De eerste Nederlands-Vlaamse

vergadering is geweest op 20 januari in Antwerpen. Daar hebben we onze eerste kennismaking gehad. Op het moment dat deze DEMO uitkomt zal ook de tweede vergadering hebben plaatsgevonden op het Landelijk Secretariaat in Den Haag, dat er eindelijk zo uitziet dat je er ook met gasten kunt vergaderen. Hopelijk hebben we op het moment dat je dit leest het thema iets meer afgebakend.

De tweede taak van de werkgroep is het zich organisatorisch bezighouden met het organiseren van de jaarlijkse JD-VUJO studieweekends. Dit jaar zal het weekend plaatsvinden in Oostmalle (Vlaanderen). Het thema zal zijn: "Democratiseren is federaliseren" (zie hiernaast). Hiermee worden dus meer JD'ers de kans gegeven rechtstreeks deel te nemen aan de internationale discussie.

De derde taak van de werkgroep is te dienen als contactforum tussen JD en VUJO. Waarom worden er nooit Vlaamse sprekers uitgenodigd op JD-bijeenkomsten? Staatshervorming, milieu, democratisering, armoede e.d. zijn thema's die ook in Vlaanderen spelen (en met name bij de VUJO en haar moederpartij, de VU-Vlaamse Vrije Demokraten). En waarom zou je als een regio of afdeling niet iets internationaals doen met de VUJO? Dat hoeft niet alleen beperkt te blijven tot de regio Brabant, zoals nu het geval is. Het is relatief gemakkelijk te regelen en zeker interessant. Hoe draait VUJO organisatorisch? Kunnen we daar niet iets van leren (en omgekeerd)? Nodig een VUJO-kern uit op een afdelings- dan wel regio-activiteit en zie wat er verder van komt. Informeer hierover bij een van de bovenstaande werkgroepsleden (adressen verkrijgbaar via het Landelijk Secretariaat).

De JD-VUJO werkgroep is actief op weg. Voor meer informatie kun je altijd Elwin Lammers bellen. En je kunt natuurlijk ook deelnemen aan het aanstaande JD-VUJO weekend. Bel Elwin en geef je op.

STUDIEWEEKEND

- JONGE DEMOCRATEN - VLAAMSE VOLKS UNIE JONGEREN

Vrijdagavond 6 tot en met zondagmiddag 8 september te Oostmalle (Vlaanderen)

Het thema zal dit jaar zijn: Democratiseren is federaliseren. De exacte invulling van het programma staat nog niet vast, maar D66 Tweede Kamerleden of Vlaamse parlementsleden, professoren, een video e.d. staan gepland.

Vragen als: is het nodig te federaliseren om tot een optimale democratie te komen? Waaruit valt het succes van de regionale partijen bij de laatste PS-verkiezingen te verklaren? Lopen democratiseren en federaliseren van de EG in één lijn? Uiteraard zal er ook uitgebreid de mogelijkheid zijn nader met de VUJO en haar politieke ideeën kennis te maken. En dit alles onder het genot van een heerlijk Belgisch biertje...

Voor de echte Nederlanders tenslotte de prijs: die is nog niet zeker. Dat hangt af van de toekenning van de WVC-subsidie. Daar is echter goede hoop op, en dat zou betekenen dat het hele weekend, slaapplaatsen, maaltijden en reiskosten inbegrepen, f 20,- zou kosten. Er zijn twintig plaatsen voor de JD. Hiervoor is echter grote belangstelling (misschien omdat het zo mooi aansluit bij het jaarthema?), dus als je interesse hebt, of meer informatie wilt, bel dan Elwin Lammers: 071-223607. Tot ziens in Oostmalle.

LEDENWERVERS GEZOCHT

Op zaterdag 29 juni wordt in Alkmaar de jaarlijkse homomaniëfestatie 'Roze Zaterdag' gehouden. De JD-afdeling Alkmaar heeft de organisatie van onze activiteiten tijdens de Roze Zaterdag op zich genomen: een informatiekraampje samen met D66 en 's avonds waarschijnlijk een JD-borrel als vervolgactiviteit voor geïnteresseerde bezoekers. Behalve wij zullen in ieder geval ook de JOVD en Dwars (Groen Links-jongeren) meedoen aan de informatiemarkt. De Jonge Socialisten organiseren een benefietconcert.

Vorig jaar is gebleken dat met name de persoonlijke babbel belangrijk is om mensen uit de enorme informatiestroom te trekken en voor de JD te interesseren. Daarom zoeken wij nu zoveel mogelijk Jonge Democraten, die het leuk vinden om de JD-kraam tijdens de Roze Zaterdag te bemensen. Onder de naar schatting 15.000 bezoekers

(het kan ook best aanzienlijk meer worden) bevinden zich uiteraard heel veel jongeren. Hoewel naamsbekendheid en profilering voor ons zeker een rol spelen, zien we onze deelname dan ook in de eerste plaats als een ledenwerfactiviteit. Heb je nog nooit eerder meegedaan aan ledenwerving? Vind je het eng om midden op straat te staan met je folders en een al dan niet vlotte JD-babbel? Meld je gewoon even aan, dan helpen wij je wel over de drempel. En vanzelfsprekend maakt het geen moer uit of je zelf 'roze' bent of niet. Je hoeft tenslotte ook niet 'Oranje' te zijn om Koninginnedag te vieren (1 mei is wellicht een minder geschikt voorbeeld). Een mooie smoes om 'ns een kijkje te nemen of gewoon een oergezellig dagje Kaasstad: bel voor meer informatie en aanmelding Xander Zwagerman (vice-voorzitter organisatie JD-afdeling Alkmaar), tel. 072-119805.

Adressen

voorzitter

Roel van der Poort
Onnemaheerd 44
9736 AP Groningen
050-424409

vice-voorzitter politiek

Michiel Ruis
Rapenburg 82
2311 GA Leiden
071-126894

vice-voorzitter organisatie

Onno van den Muijsenberg
Tolstraat 42-IV
1073 SC Amsterdam
020-6627248

algemeen secretaris

Ruud van den Brink
Vrolikstraat 381 II
1092 TD Amsterdam
020-6937530

penningmeester

Ron Hendriks
Juliusstraat 76
5621 GE Eindhoven
040-431941

secretaris ledenwerving & materialen

Paul Leenards
Uilenstede 449-5
1193 AG Amstelveen
020-437058

internationaal secretaris

Frank van Krevel
Vrouwenweg 1-h
2322 LJ Leiden
01715-1207

landelijk secretariaat

Bezuidenhoutseweg 195
2594 AJ Den Haag
070-3858109

hoofdredacteur demo

Saskia Daru
Ben Villoenstraat 2e
1091 ST Amsterdam
020-6658222

Politiek Café

Utrecht/'t Gooi

eerste maandag v.d.m.
21.00 u., De Postillion,
Lijnmarkt 50, Utrecht

Groot-Amsterdam

eerste maandag v.d.m.
21.00 u., P96, Prinsen-
gracht 96, A'dam

Noord-Holland

eerste donderdag v.d.m.
20.00 u. Oneven maanden:
Het Moddermannetje,
Alkmaar. Even maanden:
Café du Théâtre, Haarlem

Zuidelijk Holland

tweede maandag v.d.m.
20.00 u., Moskva, R'dam

Twente

derde woensdag v.d.m.
19.30 u., Biercafé de
Beiaard, Hengelo

Midden-Holland en Leiden

tweede woensdag v.d.m.
17.00 u., Het Gerecht,
Lokhorststraat 19, Leiden

Nijmegen

tweede woensdag v.d.m.
21.00 u., Café de Fiets

IJsselmond

bel Bastiaan Winkel:
038 - 533 325

Drenthe

bel Willem Kreulen:
05223 - 1720

Groot-Den Haag

bel Thiemen Remmers:
070 - 383 918 4

Gelderland

bel Arnd van Zanten:
080 - 772 082

Limburg

bel Rick Rudzik:
043 - 638 664

Drachten

bel Richard van Kempen:
05120 - 19973

Agenda

8 juni
Themadag

Scheiding Kerk en Staat

aanvang 10.30 u., Rosenstockhuis,

Hagestraat 10 te Haarlem

sprekers: Jan Glastra van Loon,
vertegenwoordigers van het CDA en het GPV

Organisatie: regio Noord-Holland

Informatie: Arjan Bos, 020 - 6234871

19 juni

Thema-avond

Ideologievervlakking van de vier grote partijen

aanvang 19.30 u., (oud-) hotel De Wereld,

Gen. Foulkesweg 1, Wageningen

Organisatie: LB-leiden JD, CDJA, JOVD, JS

Informatie: René Custers, 08370 - 12844

BON

- Ik wil lid worden van de Jonge Democraten, en betaal f 15,- per jaar
- Ik wil gratis proeflid worden van de Jonge Democraten voor de duur van een jaar

Naam :

Adres :

Postcode :

Woonplaats :

Telefoon :

Geboortedatum :

M/V

Handtekening :

Opsturen naar:

JD-secretariaat
Bezuidenhoutseweg 195
2594 AJ Den Haag

UP TO JDATE

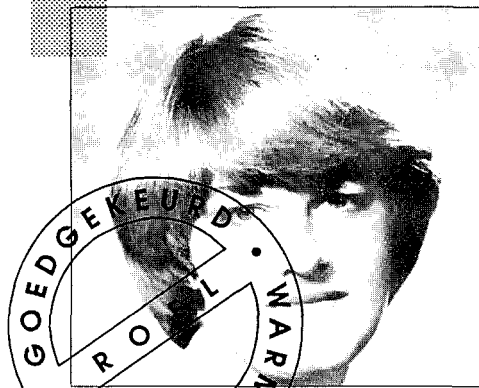
Warmbloedig

Op 12 mei haalde Roel van der Poort opnieuw de voorpagina met zijn standpunt over de opvolging van D66-fractievoorzitter Hans van Mierlo. De Krant op Zondag wijdde liefst twee volle pagina's aan de vraag: "Waar staat u nu eigenlijk voor, meneer Van Mierlo?" Roel wil dat de partij Eerste Kamerlid Marie-Louise Tiesinga de kans geeft om "alvast warm te draaien". "Zij is een bijzonder warmbloedig mens met originele ideeën. Dat spreekt ons aan," aldus Van der Poort, die door de krant wordt geïntroduceerd als "voorzitter van de invloedrijke Jonge Democraten".

LB sluit deuren

Er is de afgelopen periode regelmatige irritatie ontstaan tussen de DEMO-redactie en het Landelijk Bestuur. Oorzaak van de irritatie is het bij herhaling besloten verklaren van LB-vergaderingen. De DEMO-hoofdredacteur, die de LB-vergadering als toehoorder bijwoont om de vereniging op de hoogte te houden van de gang van zaken, komt daardoor om de haverklap op de gang te zitten. Rikco Pardoën heeft nu de indruk dat het LB bij ieder belangrijk onderwerp de vergadering besloten verklaart, om zo een goede en kritische berichtgeving door de DEMO-redactie onmogelijk te maken. De DEMO-berichtgeving wordt hierdoor steeds meer afhankelijk van datgene wat het LB graag ziet dat er over zijn functioneren wordt geschreven. Het LB ontkent de beschuldiging. Het zegt alleen besloten te vergaderen wanneer er een 'persoonlijke zaak' op de agenda staat. Rikco vraagt zich dan af waarom dit LB vier keer zoveel besloten vergadert als het vorige. Zijn er viermaal zoveel 'persoonlijke zaken'? Overigens heeft hij wel een theorie: "Ik zit al jaren in de DEMO en de mutaties in de redactie gaan veel langzamer dan die in het LB. Daardoor zien we bij de DEMO nogal wat LB's komen en gaan. De relatie tussen DEMO en LB wordt dan ook altijd veel meer beïnvloed door de samenstelling van het LB dan door die van de DEMO-redactie. De relaties waren het beste met het tweede LB van Roel, dat zat van april tot november 1990. Dat

LB vergaderde bijna nooit besloten. Dat had enerzijds te maken met vertrouwen over en weer, en anderzijds met de kracht van dat LB. Een goed LB heeft altijd de neiging de deur wagenwijd open te zetten, zodat iedereen kan zien hoe goed ze het doen. Een zwak LB daarentegen houdt de deur angstvallig dicht om zo het falen verborgen te houden. Ik denk dat dit de reden is voor het vele besloten vergaderen van Roel-3. Een zwak LB heeft ook inderdaad meer 'persoonlijke zaken', omdat je telkens wanneer het met het functioneren van een bepaalde LB-er mis gaat in de LB-vergadering over diens 'persoonlijk functioneren' moet gaan praten." Lost het probleem zich dan niet op wanneer dit LB meer ervaring krijgt? Rikco: "Dat hoop ik voor Saskia. LB-vergaderingen zijn per definitie al vervelend en ze kosten je je hele zondag en als je dan ook nog bij elk belangrijk onderwerp op de gang wordt gezet wordt je er helemaal gefrustreerd van. Maar ik denk inderdaad dat het zal verbeteren. Een LB als Roel-2 zal het niet worden, maar ze worden wel erva-

roer en daarvoor waarschijnlijk zelfverzekerd. Ik ben ook blij met de terugkomst van Mark van Barschot. Die zat ook in Roel-2." En als het niet beter gaat? Rikco: "Ik denk dat het belangrijk is dat ook anderen dan alleen de DEMO de LB-vergadering bezoeken. Omdat wij de enigen zijn, zijn wij ook de enigen die klagen en dan kan het LB zeggen: ach, die lastpakken van de DEMO weer. Terwijl openbaarheid van bestuur een van de stokpaardjes van de JD is. Ik vind het belangrijk dat wij zelf ook datgene waar we voor staan in de praktijk brengen. Dus laat meer mensen de LB-vergadering bezoeken, zodat men het niet van ons aan hoeft te nemen, maar zelf zijn oordeel kan vormen."

Tijdloos

Edo Spier, zojuist benoemd tot senaatslid, was in de periode 1986-1990 campagneleider voor D66 en drukte zijn stempel op zowel de visuele als de persoonlijke verkoopkracht van D66. Onder zijn bewind verdween de komma uit het logo. Prikte voorheen d'66 op de folders, Spier vond het tijd worden voor het grootkapitaal, dus D66. "Die komma hebben we weg gehaald om de nadruk op de tijdsbepaling, 66, weg te halen," vertelde Spier de Krant op Zondag. "Het is de bedoeling dat langzamerhand dat cijfer helemaal zal verdwijnen en plaats zal maken voor het tijdloze 'Democraten'." 'Tijdloos', meneer Spier? Bedoelt u niet gewoon: 'inhoudsloos'? Wij stellen als krachtig alternatief voor de partij maar gewoon 'HAFMO' te noemen.

Bekvechten

Wie actief is in het bestuur van een studentenvereniging, kan daarvoor nog altijd compensatie in de studieuur krijgen, op grond van de zogenaamde 'auditorienregeling'. Dit maakte onderwijsminister Ritzen onlangs in de Tweede Kamer bekend. In antwoord op vragen van de CDA-fractie haastte de minister te verduidelijken, dat het ook om andere 'maatschappelijk nuttige organisaties' mag gaan. Ook om politieke jongerenorganisaties dus? Een telefoontje met afdeling voorlichting van het ministerie brengt hierover geen uitsluitel: "Op dit moment zijn we intern nog aan het bekvechten over de precieze invulling van de regeling, wat er wel en wat er niet onder valt," aldus een woordvoerder. "U hoort nog van ons."

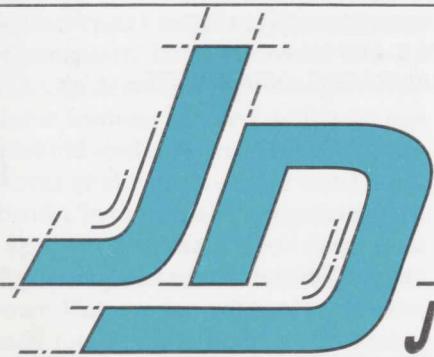
DE
NE

...punt/ geworden. Dat

8.4

VRIJZINNIG-DEMOCRATISCH MAGAZINE VAN DE JONGE DEMOCRATEN

DEMO

JONGE DEMOCRATEN

vrijzinnig democratische jongerenorganisatie

VERSCHIJNT 6 X PER JAAR
AUGUSTUS 1991, nr. 4

KOMKOMMER-DEMO:

NIEUW JD-LOGO (ZIE BLZ. 16)
PUBLICATIE VERSLAG
GESCHILLENCOMMISSIE

REDACTIE

Hoofredacteur:

Saskia Daru

Eindredacteur:

Martin van Amersfoort

Redactie:

Sibrand Hofstra, Adrie van der
Luijt, Rikco Pardoën, Erik Zwiers

Vormgeving:

Martin van Amersfoort

AANLEVERING KOPIJ

DEMO heeft een redactiestatuut dat deel uitmaakt van het Huishoudelijk Reglement van de JD (op aanvraag verkrijgbaar). Bijdragen van ten hoogste 2000 woorden kunnen worden geplaatst indien ze zijn voorzien van naam en telefoonnummer, alsmede uitgetikt of op floppy aangeleverd (WP Dos 4.2 en Macintosh). De redactie behoudt het recht artikelen in te korten of in het geheel niet te plaatsen. Auteurs ontvangen hierover bericht. Bijdragen die na de deadline binnenkomen kunnen hoogstens in de volgende DEMO worden geplaatst. Vooraf aangekondigde bijdragen wordt ruimte gereserveerd in de betreffende editie.

ADVERTENTIES

Tarieven: f 400,- (1/1), f 210,- (1/2), f 115,- (1/4), f 70,- (1/8). Giro 701 386, t.n.v. penningmeester Jonge Democraten, Den Haag, o.v.v. "advertentie DEMO". Betaling na ontvangst van nota. Advertentiecombinaties met "Democraat" (D66) op aanvraag mogelijk. Informatie verkrijgbaar bij het Landelijk Secretariaat.

ABONNEMENTEN

Bedraagt f 20,- per jaar. Giro 701 386 t.n.v. Jonge Democraten, Den Haag, o.v.v. "Abonnement DEMO". Abonnementen kunnen op ieder gewenst moment ingaan, en lopen automatisch door als ze niet 30 dagen voor het verstrijken van de abonnementsstermijn zijn opgezegd. Informatie hierover bij het Landelijk Secretariaat. Leden ontvangen DEMO gratis. Losse nummers bedragen f 1,75 per exemplaar, excl. verzendkosten. Giro 701 386 t.n.v. penningmeester Jonge Democraten, Den Haag, o.v.v. "Los exemplaar DEMO ... (editie nr.)". Leden en abonnees worden verzocht adreswijzigingen door te geven aan het Landelijk Secretariaat van de Jonge Democraten.

Zonder toestemming van de hoofredacteur mag niets uit deze uitgave worden overgenomen. Druk: Coene BV, Den Haag.

VOORPAGINA: VOORSTEL NIEUW LOGO VOOR DE JONGE DEMOCRATEN; MEER INFORMATIE OP BLADZIJDE 16 (up to jdate).

"De grote partijen luisteren gewoon niet naar argumenten" 3

GEMEENTEPOLITIEK IN ZWOLLE

In Egypte geven zelfs de piramiden het op 4

OORZAAK EN GEVOLG IN EEN ONTWIKKELINGSLAND

De sluwe vos van Damascus 6

PORTRET VAN ASSAD, PRESIDENT VAN SYRIE

De Verstrikte Avantgarde (slot) 7

"HET LAATSTE ARTIKEL IN DE SERIE OVER MACHT"

Verslag van de Geschillencommissie 8

BETREFFENDE HET GESCHIL TUSSEN EDWIN GILTAY EN HET LANDELIJK BESTUUR; REACTIE LB

Mededelingen 12

DISCUSSIES OP HET CONGRES, BRIEF, NACHT VAN DE DEMOCRATIE, DEMOCRATISERING IN BEDRIJVEN EN BIJ OVERHEIDSINSTELLINGEN, SVC VAN START, GEZONDHEIDSZORG, ACTIE GATENKAAS, WERKGROEP VRIJZINNIGE DEMOCRATIE, CAMPAGNE, INTRODUCTIE, DEADLINE DEMO

Informatie 15

ADRESSEN, POLITIEK CAFE, AGENDA

Up to JDate 16

NIEUWE HUISSTIJL, PAARS

Woord van de hoofredacteur

Als aantredend hoofredacteur meen ik mij even tot 'de lezer' te moeten richten. Ten eerste om hem of haar mede te delen dat iedereen met interesse voor redactioneel werk welkom is te dingen naar een plaats in de nieuwe redactie. Een aantal ouwe rotten in het vak gaan Demo verlaten. Martin, Janet, Sieb en Erik (Den Draak) wil ik bij deze bedanken, zij gingen reeds. Maar ook mijn beide laatste voorgangers zullen vertrekken. Zo niet nu, dan toch over niet al te lange tijd. Neem contact op met mij of Mark Veen op het secretariaat.

In de vorige Demo stonden opvallend veel berichten over D66. In de toekomst hoop ik dat er veel, veel meer berichten zullen zijn over de Jonge Democraten zelf. Demo heeft voor een goede inhoud, waarin verenigingsnieuws politiek inhoudelijk is en politiek inhoudelijke artikelen ook nogal eens een soort verenigingsnieuws zijn, niet alleen redacteurs nodig. Omdat Demo's redacteurs niet overal kunnen en willen zijn, hoop ik op politieke verslagen uit de vereniging. Geen verslagen in de trant van "...en toen gingen we weer naar huis, het was een leuke en leerzame dag". Vertel iedereen waarover je je kwaad hebt gemaakt. Hoe komt het dat je zo enthousiast bent. Geef je standpunt weer.

Jonge Democraten lijken er de laatste tijd een sport van te maken om hoe meer D66 stijgt in de verkiezingsvoorspellingen, steeds vaker en heftiger te hakken op datzelfde D66. Heel leuk, want je haalt er weer eens het nieuws mee en het staat heel stoer en rebels. Kritiek is altijd serieus te nemen maar ook te geven. Een verdere analyse van de misstappen van D66 laat ik dan ook graag aan de Democraat over, indien nodig. Demo is daar niet voor bedoeld. In het interview met Bastiaan Winkel wordt er gewag gemaakt van de JD als geweten. Mijn vraag is of veel mensen in de JD het met hem eens zijn.

Gemeentepolitiek in Zwolle

“De grote partijen luisteren gewoon niet naar argumenten”

Toen Bastiaan Winkel aantrad als voorzitter in de regio IJsselmond, ongeveer een half jaar geleden, toen stelde hij een voorwaarde aan zijn aantreden. Hij wilde dat de JD zich in de regio veel meer zou gaan bezig houden met politieke zaken. Hoe regio IJsselmond daarmee bezig is, lees je in het onderstaande interview.

 door Saskia Daru

Wat is er nou gebeurd in Zwolle? De JD haalde verscheidene malen de kranten, met hun kritiek op de spreektijdsverdeling in de gemeenteraad. Bastiaan zit in de steunfractie van D66 en heeft daardoor inzicht in de zaken die aan de orde komen in de gemeenteraad.

“Begin dit jaar kreeg Zwolle een nieuwe burgemeester; Louc Hermans van de VVD. Om de raadsvergaderingen in de hand te kunnen houden, wilde hij een spreektijdsverdeling gaan instellen. Zoiets was er al wel, maar die werd nooit gebruikt. In deze nieuwe regeling werd de spreektijd bepaald door de grootte van de partij. Net zoiets als in de Tweede Kamer. Dat vonden wij in een gemeenteraad met een man of dertig absurd. Het tast een democratisch principe aan. D66 heeft in haar verkiezingsprogramma onder andere staan dat pragmatisme en democratie inhouden dat je een beslissing neemt als alle argumenten op tafel zijn. Door zo’n spreektijdsverdeling kan dat nog wel eens niet zo zijn. Als het nodig is, dan vergader je maar twee avonden, dat is een prijs die de democratie vraagt. En het is de taak van de voorzitter, de burgemeester dus, om de vergaderingen in de hand te houden. Als de vergaderingen niet in de hand te houden zijn, dan betekent dat dat hij een slechte voorzitter is.

De spreektijdsverdeling is ook nog absurd omdat het bekend is dat elke partij gemiddeld een kwartier nodig heeft. Met de nieuwe verdeling betekent dat, dat kleine partijen te weinig tijd hebben en grote tijd over hebben. Iemand van het CDA reageerde een keer op de spreektijds discussie met de opmerking, dat hun achterban gedifferentieerder was, omdat ze meer zetels hadden. Onzin. De grote partijen luisteren in de

raad nauwelijks naar argumenten. Ze zaten achterover in hun luie stoel toen Rita Horsthuis van Groen Links met steengoeie argumenten kwam. En Hermans lijkt te willen zeggen dat er niet zo gezeurd moet worden, maar dat we gewoon zijn voorstellen moeten aannemen.”

In de discussie over de spreektijd werd ook D66 aangevallen. Ernst Rijnhart steunde een D66-motie niet, maar stemde mee met het college. Was dat geen bemoeienis met interne aangelegenheden in naam van de JD?

“In het D66 verkiezingsprogramma staat het volgende: ‘In verkiezingsprogramma’s worden beloftes gedaan, ook in dit verkiezingsprogramma. Niet zelden verdwijnen deze na de verkiezingen in de prullebak. Belofte maakt schuld, wij rekenen erop dat u ons aan onze beloften houdt.’ Dat hebben wij dus gedaan.

Ik zie mezelf wel een beetje als het geweten van D66. Maar dan wel het leukere jonge geweten, wat ze zelf ook hadden. Dat is juist wat me in D66 zo aansprak toen ik lid werd; altijd kritisch blijven, ook tegenover je eigen standpunten. De JD moet ook het geweten zijn van andere partijen. Dat moet je met de andere politieke jongeren organisaties zijn. In Zwolle hebben we een soort afspraak dat we allemaal onze moederpartij een beetje in de gaten houden. Dat werkt goed denk ik. Je hoeft je er toch niet voor te schamen, dat je gelieerd bent met een partij als D66? Er bestaat een verbintenis tussen JD en D66, je hebt er toch een speciale band mee. Als daar iets mee mis gaat, dan moet je daar toch iets over zeggen. We zullen niet ingaan op interne organisatorische zaken van D66.”

Ophet moment is Zwolle een nieuwe actie aan het voorbereiden. Wat houdt dit in?”

Door de tussenbalans moet er bezuinigd worden. Zwolle is ondertussen een

‘stedelijk knooppunt’ geworden. Dat betekent dat er allerlei prestigieuze projecten worden opgezet; een grote golfbaan voor een half miljoen gulden, het ‘Hanzeland’ een enorm park. Door al die plannen moet er 350.000 gulden worden bezuinigd op bibliotheken. Dat betekent dat er in drie wijken de bibliotheken worden gesloten en vier uitleenpunten ook. Onder andere in het ‘Huis van Bewaring’ en in enkele dorpen rond Zwolle. Hiermee verdwijnt voor 22.000 Zwollenaren een basisvoorziening in hun wijk. Dat is veel als je bedenkt dat Zwolle ongeveer 100.000 inwoners heeft. Met name voor kinderen en ouderen is een bibliotheek ver weg erg lastig. Juist in een van de wijken waar een bibliotheek dicht moet was een project gestart om buitenlanders over de drempel van de bibliotheek te helpen. Een project wat veel geld heeft gekost. Nu het begon te werken gaat de bibliotheek dicht. We hebben nu een project opgezet met alle politieke jongeren organisaties samen met drie wijkgroepen en de centrale bibliotheek. We gaan handtekeningen verzamelen om de gemeenteraad te overtuigen de bibliotheek open te houden. Dat moeten er natuurlijk echt veel zijn.”

Merken ze iets van de publiciteit rond de Jonge Democraten in de vorm van een ledenwinst bijvoorbeeld?

“We hebben nog niet echt gemerkt of de publiciteit effect op de toevloed van leden heeft gehad. Ik weet ook niet of dat het belangrijkste is. Het is goed om je gedachtengoed te laten horen. Zo zijn er meer mensen mee bezig dan er lid zijn. Het is nog een hele stap voor je lid wordt van een politieke jongeren organisatie. Onze prioriteit ligt niet bij pure ledenwerving, maar bij het politiek actief zijn. Dat is ook een soort ledenwerving, je argumenten uitdragen. Je laat dan aan anderen het initiatief. Eigenlijk zou je na een bericht in de pers met een stel mensen de stad in moeten gaan om folders te verspreiden met je standpunt. Maar daar hebben we noch de mankracht, noch de tijd voor. Ik hou mij persoonlijk eigenlijk helemaal niet met ledenwerving bezig. Ik bakken graag mijn eigen gebied af, de rest is verantwoordelijkheid van anderen. Die zijn daar voor gekozen en capabel genoeg, volgens mij.”

Oorzaak en gevolg in een ontwikkelingsland

In Egypte geven zelfs de piramiden het op

Egypte is een schoolvoorbeeld van hoe een land door ondoordacht handelen steeds verder in de problemen kan komen. In de snel moderniserende Noordafrikaanse staat leidde de wens om snel een beter bestaan op te bouwen tot nauwelijks overzienbare problemen.

Tekst: **Adrie van der Luijt**

Egypte, met een bewoonbaar gedeelte zo groot als Nederland, maar met driemaal zoveel inwoners, kent een enorme overbevolking. Heeft het land nu al viermaal zoveel inwoners als in 1900 (met circa 50 miljoen ruim een kwart van de Arabische wereld), rond het jaar 2000 zullen het er zeventig miljoen zijn. Caïro, berekend op ruim drie miljoen mensen, moet er nu vijftien miljoen herbergen. De armste wijken, waaronder de uitgestrekte kerkhoven, hebben een bevolkingsdichtheid van maar liefst 100.000 inwoners per km²! (vgl. Nederland 412 inwoners per km²) Jaarlijks komen er nog eens 1 miljoen mensen bij, ondanks grootscheepse propaganda voor geboortebeperving. Kinderen vormen de belangrijkste oudedagsvoorziening voor de straatarme bevolking.

De onvoorstelbare woningnood leidt tot gesjoemel met materialen en veiligheidsvoorschriften, waardoor regelmatig gebouwen instorten als kaartenhuizen. Riolering ontbreekt vrijwel geheel, terwijl industrie en verkeer zorgen voor de ergste luchtvervuiling ter wereld. Onnodig te vertellen wat de gevolgen zijn voor de volksgezondheid. Bovendien tast de luchtvervuiling, net als bijvoorbeeld in Athene, gebouwen aan, waaronder de Sfinxen de piramiden.

Om alle monden te kunnen voeden, ontwikkelt de overheid de meest schitterende plannen. De beschikbare landbouwgrond wordt na de staatsgreep in 1952 verdeeld onder de boeren. De stukjes blijken voor 95% van hen echter te klein om van te leven, zodat de boerenfamilies naar Caïro trekken in de hoop daar een beter bestaan te vinden. De bouw van de Hoge of Aswandam, na de Suezcrisis van 1956 verheven tot internationaal prestigeobject, moet

Egypte de langverwachte welvaart brengen. Terwijl het water in het stuwmeer al stijgt, worden bewoners en de voornaamste oudheden in veiligheid gebracht. Het Nederlandse aandeel in deze operatie wordt beloofd met de zgn. Taffeh-tempel, nu te zien in het Rijksmuseum voor Oudheden te Leiden.

Door irrigatie wordt een uitbreiding van de landbouwgrond met 800.000 hectare bewerkstelligd, terwijl droogtes en overstromingsrampen worden voorkomen. Scheepvaart op de Nijl wordt vergemakkelijkt en de electriciteitsproductie wordt in één klap verdubbeld, waardoor industrie en platteland tot ontplooiing lijken te kunnen worden gebracht.

Toch levert de dam, vrijwel zonder voorstudie gebouwd, niet helemaal op wat men ervan verwacht. Van de twaalf turbines zijn er slechts acht in gebruik, wegens gebrekkig onderhoud en het ontbreken van onderdelen. Door foute bezuinigingen gaat 20% van de opgewekte energie verloren bij het transport naar de industrie in de Delta. Volgens berekeningen moet de dam aardbevingen tot acht op de Schaal van Richter kunnen doorstaan, maar kleinere bevingen hebben ook al scheurtjes veroorzaakt. Bovendien blijkt de bodem niet bestand tegen de enorme druk van het stuwmeer, één van de grootste ter wereld, waardoor het geheel gaat schuiven. Het rivierslib, voorheen zorgend voor de vruchtbaarheid van het land, bezinkt nu in het stuwmeer, waar het een dikke, nutteloze laag vormt. De bevolking, gewend huizen te bouwen van het slib, ziet zich genoodzaakt kostbare landbouwgrond op te offeren, ondanks verboden door de overheid. De Nijldelta, vroeger uitgebreid door het meegevoerde slib, wordt afgekalfd door stromingen in de Middellandse Zee. De rivier zelf, bevrijd van haar zware last, stroomt sneller en bedreigt oevers en bruggen.

De bodem, die nu 2 à 3 oogsten te verwerken krijgt, raakt snel uitgeput. at dwingt de boeren kunstmest te kopen, terwijl de grond voorheen gratis werd bemest. Egypte is momenteel de grootste kunstmestimporteur ter wereld. De smaak van gewassen wordt aangetast door de kunstmest, waarvan slechts 50% wordt opgenomen. De rest oxydeert of spoelt uit, waardoor de bodem chemisch verontreinigd raakt. Een groot deel komt ook in het oppervlaktewater terecht, waardoor de kwaliteit van het drinkwater sterk daalt. In het voedselrijke water tieren algen welig. De hierop levende slakken verspreiden ziektes als bilharzia, waaraan in sommige streken 60 tot 90% van de bevolking lijdt. Het door de algen veroorzaakte zuurstofgebrek in het water leidt tot massale vissterfte.

Bovendien zijn na het bouwen van de dam broedplaatsen en voedingsstoffen voor de vissen verdwenen. De vissers op krab en sardines en de arbeiders in de visconservenfabrieken raken hierdoor werkloos en trekken naar Caïro. Tot op Sicilië zijn de gevolgen voor de sardinevangst merkbaar. Hierdoor ontstaat een groot gebrek aan dierlijke eiwitten onder de bevolking.

In het door kunstmest voedselrijke water zorgt de explosieve plantengroei voor onvoorziene verdamping en problemen bij irrigatie en drainage. Nederlandse biologen zetten momenteel graskarpers in om de plantengroei te bestrijden, waarbij de vissen tevens als voedsel kunnen dienen. Het Nassermeer biedt grote mogelijkheden voor de visserij. Insecten, die overgaan van het ene gewas op het andere in plaats van te sterfen zoals voorheen, bedreigen de oogst en brengen ziektes over. Een toename van een aantal ziektes vinden we ook na de uitbreiding van het oppervlaktewater. Door de permanente irrigatie is de grondwaterstand in het hele Nijldal aanzienlijk gestegen. De verzilting die hiervan het gevolg is, tast de wortels van gewassen aan. Met Nederlandse hulp worden pompstations en ondergrondse drainagesystemen aangelegd om dit tegen te gaan.

Het zout, dat zich een weg baant door het gesteente, vormt ook een ernstige bedreiging voor de vele Egyptische oudheden. Reliëfs en wandschilderingen worden weggedrukt, terwijl piramiden, Sfinx en tempels scheuren en vergruizen. Weliswaar worden grote blokken

steen vervangen door nieuwe, maar het idee van 'nieuwbouw' zal slechts weinigen aanspreken. Verwacht wordt dat van de beroemde rotsgraven in de Vallei der Koningen binnenkort ook de laatste exemplaren voor het publiek gesloten moeten worden wegens instortingsgevaar. De overheid aarzelt tussen (conserverende) sluiting en (winstgevende) exploitatie van de graven.

De nieuwste plannen voorzien ondermeer in de ontginning van de Westelijke Woestijn, het zgn. New Valley-project. Ondergrondse waterstromen moeten landbouw en bewoning in dit gebied mogelijk maken.

Werd Egypte eens de graanschuur van het Midden-Oosten genoemd, nu wordt 70% van het graan geïmporteerd. De Egyptische regering subsidieert eerste levensbehoeften op grootschaal, ondanks scherp gestegen wereldmarktprijzen. Een brood kost slechts 2 à 3 cent.

Geldschietters als de Wereldbank en andere Arabische landen protesteren regelmatig tegen het feit, dat een belangrijk deel van de inkomsten hieraan opgaat. Pogingen de subsidies te verminderen leiden tot voedselrellen, waarbij veel slachtoffers vallen. Bovendien vreest de regering dat fanatieke moslim-groeperingen de onlusten zullen aanwakkeren, zoals in Soedan is gebeurd.

Veel slachtoffers vallen ook bij pont-rampen op het Nassermeer. Overvolle ponten brengen in Egypte zwaar gesubsidieerde flessen butagas en vaten petroleum naar de Soedanese markten. Als de passagiers op het dek thee zetten, is een ongeluk gauw gebeurd.

Omdat de Koran alcohol, evenals drugs, streng verbiedt, maakt de overheid het onbetaalbaar. Egyptische hasjkoeriers nemen daarom naast porno ook pillen die een alcoholroes veroorzaken mee terug uit Nederland. Van wijlen president Sadat wordt gezegd, dat hij soms hasjies rookte in zijn waterpijp, terwijl hij ook een enkel glas niet schuwde. Dit zeer tot ongenoegen van de Islamitische fundamentalisten, voor wie Sadats banden met Israël en het Westen een doorn in het oog waren. Zij zien Egypte het liefst teruggebracht achter het zgn. Kameelharen Gordijn.

Egypte telt dertien universiteiten. Het feit dat de overheid afgestudeerde academici een baan garandeert, heeft geleid

tot een gigantisch ambtenarenapparaat. Door de verborgen werkloosheid liggen de echte werkloosheidscijfers op 1 à 2%. Iser een overschot aan kantoorpersoneel, deskundigen op het gebied van bouw en industrie zijn er nauwelijks, dankzij de veel hogere lonen in de Golfstaten.

Ook de corruptie vormt een probleem, waartegen vooral de armen machteloos staan. Al zijn de rechtbanken onafhankelijk, deurwaarders en ambtenaren die de vonnissen moeten uitvoeren zijn omkoopbaar. De regering legt regelmatig vonnissen naast zich neer, zich daarbij gesteund wetend door haar vrienden op alle invloedrijke posten.

De corruptie en met name de processen ertegen weerhouden buitenlandse ondernemers ervan in Egypte actief te worden. Ook de politieke instabiliteit (Soedan) en de door hoge defensieuitgaven verwaarloosde infrastructuur dragen hiertoe bij. Gevolg is, dat de plannen voor bijvoorbeeld woestijnsteden op niets uitlopen. Nadat president Nasser de bedrijven had genationaliseerd en buitenlandse ondernemers het land uit had gezet, ontstond er een groot tekort aan ondernemers en investeerders. Egyptenaren zelf investeren traditioneel slechts in grond en huizen, niet in industrie. De grond- en huurprijzen worden door hen enorm opgedreven. Door speculatie staan grote delen van de nieuwe woestijnsteden leeg. Zoals gezegd staan Wereldbank en andere geldschietters vooralsnog niet te trappelen om in de Egyptische industrie te investeren.

Daar Egypte een inflatie kent van meer dan 30% per jaar, laten de meeste mensen zich in dollars uitbetalen. Desondanks neemt de totale hoeveelheid geld jaarlijks nog 25 tot 30% toe. Wantrouwen en lage spaarrentes zorgen ervoor dat officiële banken worden genegeerd, zodat ook van deze kant geen investeringen kunnen worden verwacht.

Naast het feit dat de overheid nauwelijks greep heeft op de inkomens, baren ook andere inkomstenbronnen zorgen. Tot voor kort zonden Egyptische gastarbeiders in de Golfstaten een groot deel van hun loon naar de familie thuis. Door de Golfoorlog ziet Egypte zich nu echter geconfronteerd met miljoenen teruggekeerde landgenoten, die gevoed en gehuisvest moeten worden. Het is zeer de vraag of de situatie voor deze mensen ooit nog zal worden zoals ze was.

Bovendien keerden al voor de oorlog grote groepen arbeiders terug, overbodig geworden door beëindiging van of bezuinigingen op bouwprojecten in de Golfstaten.

Door de crisis in het Westen loopt het toerisme sterk terug. Ook de slechte service en voorzieningen en de hoge prijzen dragen hiertoe bij. Bijgevolg staan de middenklasse hotels leeg, terwijl in het hoogseizoen eenderde van de cruisevloot blijft opgelegd. De regering, die een meerderheidsaandeel heeft in de belangrijkste hotels, streeft desondanks naar een verdubbeling van de capaciteit. Zij richt zich vooral op de Arabische toerist. Deze blijft langer, geeft meer uit, stelt minder hoge eisen, kent de cultuur en vindt er bovendien uitgaansmogelijkheden die in eigen land niet aanwezig zijn.

Met Nederlandse hulp wordt gewerkt aan vergroting van het Suezkanaal. Na aanvankelijke toename van vooral middelgrote tankers lijkt ook hier echter de top bereikt. Oorzaak is de teruglopende vraag naar olie. De teruglopende olie-inkomsten spelen ook parten bij Egyptes eigen olie-export. Olie vormt 65% van de totale export. Mogelijk liggen er in de Westelijke Woestijn nog grote mogelijkheden voor oliewinning. Middelseen contract hebben voormalige koloniale mogendheden zich verplicht de hoge kosten te dragen van het opruimen van de vele mijnen uit de Tweede Wereldoorlog die dit gebied onveilig maken. Omdat de aanwezige energiebronnen niet onuitputtelijk zijn, investeert de Egyptische regering fors in studies naar alternatieven. Egypte is een concentratieland voor Nederlandse hulp. Terwijl de financiële en technische hulp aan Egypte als sinds enige jaren constant op 28 miljoen gulden staat, verdienen Egypte en Nederland aan de wederzijdse handel vele malen dat bedrag. Nederland ondervindt echter zware concurrentie van bedrijven uit de grote donorlanden die door gebonden hulp hun bedrijven aan aanzienlijke orders helpen, vooral in de landbouw, industrie en infrastructuur. Desondanks is het aantal vestigingen van Nederlandse bedrijven in Egypte sinds 1974 steeds gegroeid. Medio 1990 waren dit er meer dan veertig, vooral in de sectoren aannemerij, bouw en baggerwerken, electrotechniek, chemie, transport en adviesbureau's.

De sluwe vos van Damascus

Hij is een moordenaar die liever 's nachts werkt, als niemand kijkt en hij zal de sporen zo goed mogelijk uitwissen. Hij heeft een soort uiterlijke beschaving. Verder zijn er weinig verschillen tussen deze 'sluwe vos van Damascus' en die 'slager van Bagdad'. Net als Saddam Hoessein is Hafez al-Assad een dictator die nergens voor terugdeinst.

Tekst: **Xander Zwagerman**
Werkgroep Midden-Oosten

Assad kwam drie jaar voor Saddam Hoessein aan de macht kwam in Irak aan de macht in Syrië. Beiden zijn leiders van verschillende Ba'ath-partijen. Beiden steunen op geheime diensten die overal verspreid zitten. Beiden steunen terroristische organisaties; Iraq steunt Abu Nidal en Syrië de PFLP (the Peoples Front for the Liberation of Palestine, de hoofdverdachte voor de bom in het vliegtuig dat ontplofte boven Lockerbie).

Het verhaal van Saddam Hoessein heeft iedereen tot uit den treure kunnen lezen en horen sinds de inval in Koeweit. Sindsdien is de slager van Baghdad niet langer onze vriend die ons heeft beschermd voor de Iraanse fundamentalisten, maar onze vijand die een onschuldig buurlandje inpikt en dat kunnen wij niet tolereren natuurlijk. Onze nieuwe vriend heet Hafez al-Assad en ook hij heeft sinds kort een buurlandje min of meer geannexeerd, maar daar zit geen olie onder de grond en de olie vertroebelt nogal eens onze meningsvorming, ook als het bijvoorbeeld om Israël gaat. Libanon kent sinds kort weer een beetje rust. De rust is echter opgelegd door de Syrische troepen die alomane aanwezig zijn in het kleine landje. De Syrische leider heet Hafez al-Assad en dankzij zijn steun aan de Coalitie kneep de wereld een oogje dicht als het ging om zijn daden in Libanon.

Geboren in 1929, in het eenvoudige boerendorpje Qardaha, groeide Hafez ibn Ali Assad op in armoedige omstandigheden. Hij behoorde tot de Alawieten, een minderheidsgroepering in Syrië. Als jongen zag hij de strijd van de Syriërs tegen het Franse bewind en de vorming van een onafhankelijke Syrische staat. Zijn eerste politieke activiteiten ontplooidde hij toen hij studeerde; dat komt ons bekend voor. Hij werd lid van de socialistisch-Arabische, fel anti-Westerse en anti-Israëlische Ba'ath-partij, maar hij vond

dat zijn klim naar de macht te langzaam ging en hij koos voor de snelste weg naar politieke invloed, die via militaire dienst. In 1951 kwam hij bij het leger en in '54 was hij al gevechtspiloot. Zijn politieke activiteiten gingen echter door en hij werd het reactionaire regime een doorn in het oog. In 1958 werd hij met enkele Ba'ath-vrienden verbannen. Hij verbleef in Egypte, waar hij danig onder de invloed raakte van de 'demon van Caïro', Gamal Abdel Nasser. Het waren de hoogtijdagen van het Arabische socialisme en de droom van Arabische eenheid. Onder de invloed van Nasser werd Assad nog meer anti-Zionistisch, dus nog meer tegen Israël, dan hij al was.

In 1961 greep de Ba'ath-partij de macht in Syrië en kon Assad terugkeren naar het land, waar hij meteen betrokken raakte bij de voorbereidingen voor een nieuwe coup. Op 8 maart werden leidende figuren van de vorige staatsgreep beschuldigd van spionage voor Israël en gedood zonder vorm van proces. Assad werd voor zijn hulp beloond en benoemd tot commandant van de Syrische luchtmacht. In 1966 werd hij generaal-majoor, maar het was al duidelijk dat Hafez al-Assad niet iemand was die tweede viool zou spelen in het orkest van Syrië. In 1966 kwam de eveneens Alawietische Salah Jadid aan de macht. Assad had hem gesteund en als dank benoemde Jadid hem tot minister van defensie en daarmee tot tweede man in Syrië. Na de grote nederlaag van de drie Arabische landen Egypte, Jordanië en Syrië in een oorlog tegen de Joodse staat die zij zelf waren begonnen pleegde Nasser zelfmoord. In Jordanië werd de halve legertop vervangen. In Syrië had de minister van defensie duidelijk gefaald, maar Assad, die al zijn vrienden en familieleden ondertussen ergens in het militaire apparaat had geplaatst beschuldigde de partijtop van besluiteloosheid en collaboratie met de vijand, Israël. Tijdens verschillende congressen van de Ba'ath-partij probeerde Assad zijn politieke vijanden, waartoe

Jadid nu ook behoorde, buitenspel te zetten. Maar zijn pogingen slaagden slechts gedeeltelijk. Jadid trad inderdaad af, maar hij bleef achter de schermen de machtigste man. Onder Jadid kregen vele Palestijnse terreurgroeperingen waaronder de Fatah-beweging van de in Caïro geboren Palestijn Yasser Arafat en de Saika-beweging, die vanuit Golan raids op kibbutziem in Noord-Israël deed. Jadid was ervan overtuigd, dat de Palestijnen hun land zelf moesten bevrijden en voor steun altijd bij Syrië konden komen terwijl Assad samen met andere Arabische landen de strijd wou aangaan om de Israëli's de zee in te drijven. In 1969 pleegde Assad een coup. Het vond plaats op een dag na een Israëlische vergeldingsactie voor een raid van de Saika. De staatsgreep mislukte, maar Assad bleef aan en het conflict met Jadid duurde dus voort. In de zomer van 1970 wees de regering van Syrië, in tegenstelling tot die van Egypte en Jordanië, een Amerikaans vredesvoorstel af. Dit was mede te wijten aan de grote verbondenheid van Syrië met de Sovjet-Unie. September van dat jaar vond de tweede coup van Assad plaats en ook die mislukte. Assad en zijn medestanders werden van hun functies ontheven en probeerden het de dag na het congres van de Ba'ath-partij voor een derde en laatste keer. Assad liet al zijn tegenstanders ontslaan of gewoon ombrengen en 12 maart stemde 99,2% van de door Assad in het leven geroepen 'Volksraad' op Hafez al-Assad als nieuwe president.

Sindsdien is hij een politieke constante in het turbulente Midden-Oosten. De pogingen die gedaan werden om hem af te zetten werden bloedig onderdrukt. Assad liet in 1982 naar schatting 20.000 Syrische burgers van een opstandige stad, Hamah, ombrengen. Daarna werd de stad met tanks vernietigd. Hiermee zijn we weer bij de vergelijking met de Iraakse dictator Saddam Hoessein die in de Koerdische stad Halabja hetzelfde deed in 1988. Maar ook hier was de 'slager' weer minder 'elegant' dan de 'vos'. Saddam Hoessein gebruikte chemische wapens tegen zijn burgers. Er was na beide pogingen tot genocide een opmerkelijke stilte in het kamp van de Israël-critici die de Veiligheidsraad al bij elkaar willen roepen als Israël terroristen

Lees verder op blz. 11, kolom 1...

De Verstrikte Avantgarde (slot)

"Waarover je niet kunt spreken moet je zwijgen", schreef Wittgenstein. Zo luidt ook het motto van onze nieuwe hoofdredacteur. Bij deze dan. Geen serie meer, geen 'moeilijke' artikelen meer (ook geen opmaak meer trouwens) van onze kant. Het volgende artikel vormt ook de afsluiting, na slechts één (stompzinnige) reactie. Ergo: een pjo zonder kloten; een partij om beter maar niet te kiezen... (MvA).

Tekst: **Cis de Theye**

Wanneer blijkt dat het traditionele machtsconcept niet meer werkt en dat de politieke filosofieën en ideologieën uit het verleden ook niet meer toepasbaar zijn, dan komt men voor de vraag te staan of men wel of niet uit het niet meer werkende politieke systeem moet stappen, om te proberen een nieuw machtsconcept te ontwikkelen wat wel werkt. Een vraag die zeker zinvol in samenhang met het jaarthema Democratie dichterbij, een jaarthema wat naar buiten wordt gebracht op congressen, kaderbijeenkomsten of welke politieke activiteit dan ook. In al deze activiteiten wordt uitgegaan van het traditionele machtsconcept en ze lijken, gezien het voorafgaande, geen zin meer te hebben. Het is een toneelstuk geworden waarin je als Jonge Democraat zo af en toe een figurantenrol mag spelen. Sommigen in de hoop ooit een hoofdrol aangeboden te krijgen, anderen in de hoop meer van het toneelstuk te kunnen begrijpen, om zo een beter lid van het publiek te worden.

Vrijzinnig-democratisch-sociaal-liberaal georiënteerde jongeren (JD'ers dus) blijken de keuze al gemaakt te hebben; in het politieke spel meespelen en dit van binnenuit proberen te veranderen. Door in het systeem plaats te nemen aanvaard je het systeem, een aanvaarding die nog eens bevestigd wordt door discussies over het etiket, wat de lading zou moeten dekken: vrijzinnig-democratisch, sociaal-liberaal of, een CDA waardig compromis, vrijzinnig-democratisch-sociaal-liberaal georiënteerd. Allemaal etiketten die hun ontstaansgeschiedenis hebben in de politieke filosofieën en ideologieën van de achttiende en negentiende eeuw. Politieke filosofieën en ideologieën die gebaseerd zijn op een machtsconcept dat volledig gericht is op de Staat. Het bij dit concept horende politieke systeem

wordt in stand gehouden door de immense output van het systeem in de vorm van allerlei politieke discussies en debatten waaraan alle betrokkenen deelnemen en die uiteindelijk resulteren in beleid. In dit hele proces spelen de media een erg belangrijke rol, want het zijn de media die ons de discussies presenteren en het is vaak zo dat de discussies (gedeeltelijk) in de media worden gevoerd. Het gaat om de beeldvorming die men krijgt in de media, het image. Het gaat niet zo zeer om de inhoudelijke aspecten, maar om de vorm waarin iets gebracht wordt. Een vormgeving die voor een groot deel tot stand komt door het gebruiken van ideologisch getint taalgebruik. Ideologisch getint taalgebruik dat een positie zou moeten bepalen in het politieke spectrum en dat refereert naar de politieke filosofie waarop de partij zich baseert. Politieke filosofieën waarvan we al geconstateerd hebben dat die gedateerd zijn.

Het 'mooie' echter van de met ideologische referenties doorspekte discussies is dat deze het idee geven dat er grote ideologische verschillen zouden bestaan tussen de partijen. Verschillen die het voeren van discussies legitimeren. Helaas worden deze verschillen kunstmatig gecreëerd en kunstmatig in stand gehouden. Het enige verschil tussen partijen en groeperingen is de gewenste aanwending van financiële middelen. Dit is nog het enige waarover men nog echt kan discussiëren in de politiek, aangezien dit over iets vatbaars gaat, namelijk 'keiharde' cijfers, en niet over zogenaamd vage idealen als 'Schuivende panelen als hoeksteen van de samenleving' of 'Democratie dichterbij'. Op het moment dat een politieke partij of groepering een poging doet om een volledig nieuwe visie op haar eigen standpunten en de politiek in het algemeen te ontwikkelen, wordt dit door de andere partijen afgedaan met de dooddoener "interessant, maar wat heb je er aan?". Dit wordt niet hardop gezegd,

maar hoeveel jonge democraten hebben 'Schuivende Panelen' gelezen, of 'Liberalisme, een speurtocht naar filosofische grondslagen' bestudeerd?

Het lijkt bij voorbaat dus een zinloze poging om als JD een nieuwe visie op de politiek te ontwikkelen, hoe interessant en zinvol deze poging ook mag zijn. Tenzij de Jonge Democraten, in tegenstelling tot alle andere partijen en groeperingen, het politieke systeem zelf, met de daarin heersende cultuur, volledig ter discussie stellen. Het politieke systeem bestaat niet alleen uit wat paragrafen constitutionele wetgeving die na uitgebreide discussie worden gewijzigd in bijvoorbeeld een gekozen premier en nog wat detailwijzigingen achter de komma. Dit is geen nieuw politiek systeem, maar een renovatie van het oude. Het systeem krijgt zo een opknappbeurt die het oplossen van problemen alleen maar uitstelt, aangezien de wijzigingen de Staat als het machtscentrum blijven beschouwen. Bovendien worden door deze veranderingen de houding en het gedrag van de mensen in het politieke systeem niet gewijzigd. Met een wijziging in de spelregels verander je de mentaliteit van de spelers niet.

Dus naast de verandering van het politieke systeem is het noodzakelijk dat de mentaliteit van de politici verandert. Deze twee zullen hand in hand moeten gaan, de belangrijkste van de twee is toch de verandering van het gedrag en de mentaliteit van de politici. Een cultuurverandering dus. Een cultuurverandering die er toe moet leiden dat politici (weer) gaan discussiëren en nadenken over nieuwe creatieve en originele oplossingen voor de problemen in de samenleving en niet blijven steken in het heen en weer schuiven van een aantal miljoenen. Om dit te doen is visie nodig, visie die politici kunnen krijgen door een gedegen kennis van de oorzaken en gevolgen van hetgeen in de samenleving leeft, de samenleving in het algemeen, de machtspositie van de politiek in de samenleving en de rol die het politieke proces in dit alles speelt of kan spelen. Deze kennis is een minimale vereiste, net zoals het vereist is dat politici weten wat zij willen, dat ze weten

Lees verder op blz. 16

V E R S L A G

van de geschillencommissie

betreffende

het geschil tussen Edwin Giltay en
het Landelijk Bestuur, april 1991

Utrecht, 14 april 1991

Linze Schaap, Peter Ras & Jürgen van Nistelrooij

1. Inleiding

Het beroep

Het beroep van 12 maart 1991 is ingesteld tegen het besluit van het Landelijk Bestuur van de Jonge Democraten dat strekt tot ontzetting uit het lidmaatschap van de Jonge Democraten van Edwin Giltay; dit besluit is neergelegd in een brief van het Landelijk Bestuur d.d. 18 februari 1991.

Samenstelling

De commissie is ingesteld ex artikel 9 van de Statuten en artikel 34 Huishoudelijk Reglement. De commissie bestond uit Linze Schaap (voorzitter), Peter Ras (aangewezen door Edwin Giltay) en Jürgen van Nistelrooij (aangewezen door het Landelijk Bestuur).

Taakopvatting

De commissie heeft ten principale overwogen dat twee van haar leden weliswaar zijn aangewezen door de afzonderlijke betrokken partijen, maar dat alle leden van de commissie vervolgens een neutrale positie behoren in te nemen.

De taak is ruim opgevat; de reglementen laten haar die ruimte. Dit betekent dat de commissie voor zichzelf niet slechts een zuiver juridische rol zag weggelegd, maar dat ze zich ook het recht heeft toegekend zich mede te laten leiden door overwegingen van doelmatigheid en behoorlijkheid.

2. Werkwijze

Bij het onderzoek hebben we gebruik gemaakt van de volgende stukken:

1. notulen van de Landelijk-Bestuursvergadering van 16 januari 1991;
2. brief van het Landelijk Bestuur aan Edwin Giltay van 16 januari 1991, waarin laatstgenoemde ontslagen wordt als redacteur van de ORGI;
3. brief van het Landelijk Bestuur aan Edwin Giltay van 17 januari, waarin laatstgenoemde wordt geschorst als lid van de Jonge Democraten;
4. brief van het Landelijk Bestuur aan de kaderleden van de Jonge Democraten met betrekking tot ORGI nummer 8.1;
5. brief van het Landelijk Bestuur aan Edwin Giltay van 22 januari 1991, waarin het schorsingsbesluit wordt toegelicht;
6. brief van Edwin Giltay aan de kaderleden van de Jonge Democraten van 23 januari 1991, waarin hij een uiteenzetting geeft van zijn visie;
7. brief van Xander Vlek aan Onno van den Muysenberg (vice-voorzitter organisatie) van 27 januari 1991, met betrekking tot ORGI nummer 8.1;
8. brief van het Landelijk Bestuur aan Edwin Giltay 18 februari 1991, waarin laatstgenoemde wordt ontzet uit het lidmaatschap van de Jonge Democraten;
9. brief van Edwin Giltay aan het Landelijk Bestuur van 12 maart 1991, waarin eerstgenoemde beroep aantekent tegen het ontzettingsbesluit.

Tevens hebben we kennisgenomen van:

- hoofdredactioneel artikel uit DEMO nummer 7.5;
- ORGI nummer 7.6;
- de concepten van ORGI nummer 8.1 die op 12 januari 1991 zijn opgestuurd naar Ruud van den Brink (algemeen secretaris);
- ORGI nummer 8.1, zoals 15 januari 1991 opgestuurd naar Ruud van den Brink en zoals gepubliceerd;
- bandopname van het interview voor Radio Rijnland met Edwin Giltay d.d. 19 januari 1991;
- brief van Jos van der Wijst (secretaris scholing en vorming) aan Linze Schaap d.d. 1 april 1991, bedoeld als voorbereiding op de werkzaamheden van de commissie; deze brief is verder beschouwd als uiteenzetting van de visie van het Landelijk Bestuur.

Mede op basis van deze stukken hebben we gesprekken gevoerd met de betrokken partijen. Edwin Giltay is, als degeen die beroep heeft ingesteld, gehoord op 6 april 1991, het Landelijk Bestuur van de Jonge Democraten (in de persoon van Ruud van den Brink) op 14 april 1991. Vervolgens hebben we, na lang beraad, onze conclusies getrokken. We hebben geen andere leden van de Jonge Democraten gehoord die op een of andere manier betrokken zijn bij de kwestie (zoals Adrie van der Luijt, Evert van Bolhuis, Xander Vlek en Willem van Eeden), omdat het ernaar uitzag dat dit niet kon leiden tot verdere verduidelijking.

3. Reconstructie van de relevante feiten die voorafgaan aan het instellen van het beroep

In de stukken en in de gesprekken met de partijen wordt verwezen naar de discussie tussen het regiobestuur van de regio Utrecht en het Landelijk Bestuur over de aanduiding van het gedachtengoed van de Jonge Democraten ('vrijzinnig-democratisch' dan wel 'sociaal-liberaal'). We hebben deze discussie niet onderzocht, omdat Edwin Giltay daarbij niet betrokken was. We constateren wel dat ze het beeld dat andere betrokkenen hadden van het Landelijk Bestuur hebben versterkt. Mede als gevolg van het hoofdredactioneel artikel in DEMO-7.5 over deze discussie is het beeld gevormd

dat het Landelijk Bestuur en de DEMO-redactie één pot nat zijn. Het versterkte, negatieve beeld als zou het Landelijk Bestuur, met behulp van de DEMO-hoofdredacteur dictatoriaal zijn is vervolgens overgedragen aan EG.

De volgende feiten zijn naar onze mening relevant. We bespreken niet alle verschillen van inzicht, geruchten en argumentaties.

ORGI-redactie

- Eind 1990 heeft het Landelijk Bestuur, in het verlengde van de voorstellen van de ALV-commissie een redactie ingesteld voor de ORGI, met als hoofdredacteur Willem van Eeden. Omdat het Landelijk Bestuur, en in het bijzonder de algemeen secretaris, verantwoordelijk is voor de ORGI is de afspraak gemaakt dat de algemeen secretaris de concepten zou kunnen inzien, en zo nodig zou kunnen wijzigen.
- Edwin Giltay is redacteur van de ORGI geworden op voordracht van de toenmalig hoofdredacteur Willem van Eeden. Hij is betrokken geweest bij de productie van de nummers 1990-7.6 en 1991-8.1. Hij was op de hoogte van de afspraak tussen redactie en Landelijk Bestuur met betrekking tot het inzageen wijzigingsrecht van de algemeen secretaris.

ORGI 1990-7.6

- De kopij van ORGI 1990-7.6 is naar de algemeen secretaris verzonden. Hij heeft deze dus gezien. Maar hij heeft niet de drukproeven onder ogen gekregen waarin het interview met Evert van Bolhuis (voorzitter a.i. regio Utrecht) stond. Edwin Giltay was bang dat het Landelijk Bestuur het interview niet zou accepteren, omdat er bij de produktie van ORGI 1990-7.5 censuur zou zijn gepleegd. Dat nummer was voorbereid door Ruud van den Brink (algemeen secretaris) en Willem van Eeden en uiteindelijk in elkaar gezet door Roel van der Poort (in verband met een buitenlandse reis van de eerstgenoemden). Roel van der Poort heeft een opmerking in een stuk van Evert van Bolhuis over de secretarisbuitenland weggelaten (al of niet vanwege plaatsgebrek). Dit versterkte het beeld dat het Landelijk Bestuur cen-

suur pleegde. Het is overigens het enig aangedragen voorbeeld waarin het Landelijk Bestuur gesneden heeft in een artikel. Dat andere voorbeelden over de redactie van de DEMO gaan maakt toen blijkbaar weinig uit. Edwin Giltay wilde uit angst voor censuur de afspraak met het Landelijk Bestuur schenden. Hij ging er overigens van uit dat de hoofdredacteur de concepten wel aan het Landelijk Bestuur zou laten zien.

- Ruud van den Brink heeft na het verschijnen van de ORGI de redactie nogmaals duidelijk gemaakt welke afspraken er lagen; de redactie was het daarmee eens.

ORGI 1991-8.1

- Bij de kopij voor ORGI 1991-8.1 was een artikel van Adrie van der Luijt. Willem van Eeden heeft als hoofdredacteur van de Orgi aan de algemeen secretaris gevraagd of dit wel geplaatst moest worden. Het antwoord luidde bevestigend, met het oog op de kritiek dat het Landelijk Bestuur censuur zou plegen. Edwin Giltay dacht dat het Landelijk Bestuur het artikel steunde.
- De algemeen secretaris heeft concepten van deze ORGI gezien. Daarna echter heeft de redactie het blad nog veranderd door commentaar van Evert van Bolhuis op het artikel van Adrie van der Luijt en het artikel 'De analyse' op te nemen. In die vorm is het verzonden aan de lezers.
- Edwin Giltay heeft deze ORGI gemaakt en verzonden daarbij bewust de afspraken met het Landelijk Bestuur geschonden.
- Deze Orgi is ook verzonden aan de besturen van JOVD en JS en enkele leden van het Dagelijks Bestuur van D66. Dit is ongebruikelijk.
- Het Landelijk Bestuur laat in een brief aan de kaderleden d.d. 17 januari 1991 zijn gevoelens weten omtrent deze ORGI.
- Edwin Giltay reageert hierop met een brief d.d. 23 januari 1991 (ook aan de kaderleden). Hij geeft hierin toe dat hij bewust de afspraak met het Landelijk Bestuur heeft geschonden en betuigt daarover zijn spijt. Het Landelijk Bestuur heeft hierop niet gereageerd, ook al omdat Edwin Giltay al eerder excuses zou hebben aangeboden.

Schorsing EG

- Het Landelijk Bestuur heeft in een ingelaste vergadering d.d. 16 januari 1991 o.m. besloten Edwin Giltay te schorsen in zijn lidmaatschap van de Jonge Democraten "in afwachting van een mogelijk royement als lid van de JD". Edwin Giltay is hiervan op 17 januari 1991 telefonisch in kennis gesteld, en tevens bij brief van 17 januari 1991. In een telefoongesprek met de secretaris scholing en vorming heeft Edwin Giltay een toelichting gevraagd. Deze is tevens vastgelegd in een brief van de vice-voorzitter organisatie.
- De reden voor de schorsing, blijkend uit de brieven aan EG, is het schenden van afspraken. Het Landelijk Bestuur heeft ons duidelijk gemaakt dat daarnaast het verzenden van de ORGI naar andere pjo's en het Dagelijks Bestuur van D66 ook een reden was.

Ontzetting uit het lidmaatschap

- Vervolgens heeft Edwin Giltay een interview gegeven aan Radio Rijnland, 19 januari 1991. Het Landelijk Bestuur is uitgenodigd een reactie te geven, maar heeft van deze mogelijkheid geen gebruik gemaakt, na contact met de toenmalig persvoorlichter van de Jonge Democraten, Adrie van der Luijt. In het interview heeft Edwin Giltay het Landelijk Bestuur beschuldigd van censuur en het Landelijk Bestuur uitgenodigd eens te praten over het geschil. Dit verzoek is niet telefonisch of schriftelijk herhaald. Het Landelijk Bestuur is er niet op ingegaan, omdat het niet duidelijk zou zijn waarover gesproken zou moeten worden.
- Het Landelijk Bestuur heeft vervolgens, in een besloten zitting, besloten Edwin Giltay te ontzetten uit het lidmaatschap. Dit blijkt uit de brief van 18 februari 1991 aan EG. De redenen hiervoor zijn dat Edwin Giltay "de vereniging op onredelijke wijze benadeeld" heeft, en wel door het schenden van afspraken, het versturen van de ORGI naar andere pjo's en het Dagelijks Bestuur van D66 en door het Landelijk Bestuur voor Radio Rijnland "valselijk" te betichten van censuur.
- Tegen dit besluit is Edwin Giltay in

beroep gekomen, bijbrief van 12 maart 1991.

4. Overwegingen

Algemeen

We kunnen ons niet aan de indruk onttrekken dat het geschil tussen Edwin Giltay en het Landelijk Bestuur veroorzaakt wordt doordat er een vervelend geruchtencircuit bestaat in de Jonge Democraten en er onjuiste beeldvorming voorkomt. Niet alles wat men hoort is juist, hoe aannemelijk het ook mag klinken. Dat geruchten en beelden zich verspreiden is niet te voorkomen, maar men moet er wel verstandig mee omgaan. De leden van de Jonge Democraten zullen zich hiervan bewust moeten zijn. Dat betekent dat ze kritisch moeten kijken naar wat ze horen, en dat er gesproken, gecommuniceerd moet worden. Dat is helaas in de onderhavige kwestie te weinig gebeurt.

Daarbij moet niet worden vergeten dat de Jonge Democraten een organisatie is van mensen die op vrijwillige basis actief zijn en dat de Jonge Democraten drijft op het enthousiasme van de leden. Het spreekt dan ook bijna vanzelf dat er fouten worden gemaakt. Het is een opdracht aan een ieder dat in te zien en verstandig om te springen met fouten van anderen. Niet iedere fout wordt bewust gemaakt.

Wij zijn van mening dat noch EG, noch het Landelijk Bestuur beschuldigd kunnen worden van kwaadwillendheid. Zij hebben niet vanaf het begin moedwillig de andere partij in het geschil schade willen toebrengen. Dat kan echter niet van iedereen worden gezegd. Het ziet ernaar uit dat andere actieve leden van de Jonge Democraten betrekkelijk doelbewust het geschil hebben laten ontstaan, of het op zijn minst hebben versterkt. Het verschijnsel dat er mensen met te grote ambities zijn die graag anderen voor hun karretje spannen is nooit geheel te voorkomen, maar het kan wel worden tegengegaan als anderen zich ervan bewust zijn.

Inzake het geschil

Het geschil tussen Edwin Giltay en het Landelijk Bestuur had naar onze stellige overtuiging niet deze vorm hoeven aannemen. Beide partijen hadden zich

anders kunnen opstellen. Maar nu er toch een officieel geschil ligt, zijn wij als geschillencommissie gehouden een uitspraak te doen over de vraag of het besluit van het Landelijk Bestuur tot ontzetting van Edwin Giltay uit zijn lidmaatschap wel terecht is. Bij het analyseren van de gebeurtenissen is bij ons het gevoel ontstaan dat beide partijen in een fuik terecht zijn gekomen en dat ook de geschillencommissie in die fuik zit. Een fuik, wel te verstaan, die gebouwd is voor Edwin Giltay, door het Landelijk Bestuur, maar waarvoor de materialen door anderen geleverd zijn. Het zal hieronder duidelijk worden dat er in dit geschil twee verliezers zijn.

1. Edwin Giltay is als enthousiast lid terechtgekomen in een sfeer waarin het bon ton was negatief te spreken over het Landelijk Bestuur en waarin het onomstreden was dat het Landelijk Bestuur censuur pleegde. Het Landelijk Bestuur en de redactie van de DEMO werden daarbij gezien als geheel. Enkele gebeurtenissen hebben deze beeldvorming nog versterkt. Vanuit deze sfeer heeft hij eenmaal bewust de afspraak met het Landelijk Bestuur geschonden (en eenmaal willen schenden). Het is waar dat de hoofdredacteur van de DEMO een groot vertrouwen genoot bij het Landelijk Bestuur. Maar daarmee verdwijnt nog niet het onderscheid tussen beide. Edwin Giltay had dan ook kritischer moeten zijn tegenover de beschuldigingen aan het adres van het Landelijk Bestuur.
2. Het Landelijk Bestuur behoort op de hoogte te zijn van kritiek op zijn functioneren. Dat die kritiek er was is voldoende gebleken uit het interview van Edwin Giltay met Evert van Bolhuis in ORGI 1990-7.6. Het Landelijk Bestuur heeft niet besloten tot een gesprek met de betrokkenen (in dit geval onder meer Edwin Giltay en Evert van Bolhuis). Er is nu slechts in de marge van een andere bijeenkomst (over de ideologische aanduiding van de Jonge Democraten) even over gesproken. Het Landelijk Bestuur heeft hiermee niet verstandig gehandeld.
3. Tevens behoort het Landelijk Bestuur kritisch te blijven tegenover mensen die het inschakelt voor allerlei activiteiten. In dit geschil heeft het Landelijk Bestuur te sterk geleund op Adrie

van der Luijt. Diens artikel in Demo-7.5 en zijn artikel in ORGI-8.1 hebben escalerend gewerkt. Het Landelijk Bestuur heeft dit te laat ingezien.

4. Edwin Giltay heeft vervolgens ten tweede male de afspraak met het Landelijk Bestuur geschonden. Tevens heeft hij het Landelijk Bestuur moedwillig informatie over de ORGI onthouden, te weten het commentaar van Evert van Bolhuis op het artikel van Adrie van der Luijt, en het artikel 'De analyse'. Dit is laakbaar. Dat de ORGI ook extern verzonden is, is vreemd.
5. Dat het Landelijk Bestuur daarna behoefte had aan het treffen van maatregelen ligt voor de hand. Het middel van schorsing is daarbij zwaar. Toch kan het gebillijkt worden een lid te schorsen als er behoefte is aan een adempauze. Het Landelijk Bestuur had de schorsing moeten aangrijpen om een gesprek op gang te brengen. Het had dan ook niet meteen al de ontzetting uit het lidmaatschap moeten aankondigen. Dit heeft waarschijnlijk slechts averechts gewerkt.
6. Bij Edwin Giltay is daardoor de indruk versterkt dat hij monddood werd gemaakt, hetgeen hem gestimuleerd heeft zijn ongenoegen publiekelijk kenbaar te maken. Hoewel dat in een democratie mag, is het niet verstandig geweest. Het Landelijk Bestuur had overigens gebruik moeten maken van het aanbod van Edwin Giltay eens te gaan praten.

Omdat het Landelijk Bestuur na de schorsing geen nieuwe feiten kreeg en door het radio-interview versterkt werd in zijn opvatting lag de ontzetting uit het lidmaatschap voor de hand. Maar die was wel een uitvloeisel van de eigen besluitvorming.

Voor de commissie blijft de vraag over of de redenen die het Landelijk Bestuur aanvoert het besluit tot ontzetting uit het lidmaatschap van Edwin Giltay op grond van artikel 9 lid 1 sub d Statuten kunnen dragen. Een lid moet daarvoor de vereniging onredelijk hebben benadeeld. Het schenden van afspraken op zich is onvoldoende reden iemand te ontzetten uit het lidmaatschap. Maar het moedwillig valse informatie bieden, zoals gebeurd is bij ORGI 8.1 is zeer laakbaar. Het naar andere pjo's en het Dagelijks Bestuur van D66 sturen van

een blad als ORGI 8.1 is dat ook, niet omdat daarin kritiek werd geuit op het Landelijk Bestuur en het functioneren van de Jonge Democraten, maar vooral omdat die kritiek op gebrekkige informatie was gebaseerd. Het mag van een redacteur worden verlangd dat horen wederhoor wordt gepleegd. Wij zijn dan ook van oordeel dat het Landelijk Bestuur tot de conclusie heeft kunnen komen dat Edwin Giltay de Jonge Democraten onredelijk heeft benadeeld. Dat het Landelijk Bestuur zelf gefaald heeft in de communicatie met kritische leden kan aan onze conclusie geen afbreuk doen.

5. Uitspraak

De geschillencommissie verwerpt het beroep van Edwin Giltay tegen het besluit van het Landelijk Bestuur dat inhield dat Edwin Giltay werd ontzet uit zijn lidmaatschap van de Jonge Democraten. Tevens spreekt ze uit dat het Landelijk Bestuur zich zal moeten beraden op welke manier zij kan omgaan met kritiek in de vereniging. Het zal eerder, sneller, eenduidiger en effectiever moeten communiceren. Zeker in een vereniging als de onze kan een ieder leren van kritiek op het eigen functioneren. Kritiek kan positief worden aangewend (zo hadden enkele communicatiestoornissen waarschijnlijk kunnen worden voorkomen als één bestuurslid was aangewezen als woordvoerder). Het Landelijk Bestuur en de rest van de vereniging zal zich ervan bewust moeten zijn dat een gebrek aan communicatie bijdraagt aan het ontstaan van rare beeldvorming en een geruchtencircuit. En die bieden een te grote ruimte voor handige jongens en 'slachtoffers'.

Reactie Landelijk Bestuur op verslag Geschillencommissie

Bij haar analyse van het geschil uit de Geschillencommissie (GC) ook kritiek op het handelen van het LB in deze kwestie. Het LB wil graag reageren op de geuite kritiek.

Volgens de GC is het LB niet verstandig met de kritiek op zijn functioneren omgegaan, het heeft te weinig gecommuniceerd met EG, het heeft te sterk geleund op de hoofdredacteur van de DEMO (AvdL) en het heeft te snel een royement aangekondigd, terwijl dat royement een uitloeijsel was van de eigen besluitvorming. De kern van de kritiek is in feite dat het LB gebrekkige communicatie en zorgvuldigheid wordt verweten. Dit is niet helemaal terecht. Voorafgaande aan de schorsing is er wel degelijk contact geweest tussen EG en het LB, in de persoon van RvdB. Nadat er tot schorsing was besloten was het inderdaad verstandiger geweest nogmaals met EG om de tafel te gaan zitten. Het LB meende echter dat de kaarten op tafel lagen en dat de situatie enkel goed geanalyseerd moest worden. Daartoe werd er een LB-commissie ingesteld die alle feiten eens op een rijtje moest zetten en die vervolgens met een advies moest komen over de mogelijke verder te nemen stappen. In de brief waarin de schorsing werd medegedeeld aan EG stond geen royement aangekondigd, er stond dat het LB zich zou beraden over de verder te nemen stappen, waarbij ontzetting de verstrekkende mogelijkheid is. Ook heeft het LB niet teveel geleund op AvdL. Juist om te voorkomen dat de discussies over deze zaak door personen buiten het

LB te worden beïnvloed en juist om in zaken over personen zo zorgvuldig mogelijk te handelen, werden deze discussies in besloten gedeelten van de LB-vergadering gehouden. Dit waren dan ook de enige momenten dat het LB besloten vergaderde, i.t.t. de indruk die in de vorige DEMO werd gewekt. Toch erkent het LB dat de communicatie met kritische leden niet perfect was. Het LB streeft er dan ook naar dit in de toekomst beter te laten verlopen. Zonder nu flauw te willen zijn, door te wijzen op het feit dat er in november 1990 zes 'frisse' LB'ers zaten, denk ik dat het LB de fouten uit het verleden niet zo gauw meer zal maken. Het LB, zoals het er nu zit, heeft inmiddels meer ervaring en heeft al de eerste aanzetten gemaakt met het verbeteren van de communicatie met de vereniging (bv. het voorzitters-overleg). Het advies van de GC, dat er sneller en eenduidiger met kritiek moet worden omgegaan, is een zeer juiste opmerking en zal ter harte worden genomen.

Mocht er in de toekomst onverhoopt kritiek vanuit de vereniging naar voren komen, dan zal de discussie met dit lid/deze leden in beginsel door één LB'er gevoerd moeten worden. Dit om communicatiestoornissen te voorkomen. Tenslotte wil ik graag nogmaals benadrukken dat het LB ten alle tijde heeft geprobeerd zo zorgvuldig mogelijk te handelen. Dit hebben we gedaan bij het bespreken van de zaak, bij de samenstelling van de LB-commissie, bij het nemen van besluiten en bij de afhandeling van de zaak.

Namens het LB,
Roel van der Poort

ASSAD, *vervolg blz. 6* / uitwijst zonder ze verder een haar te krenken. De haat jegens Israël is bij beide dictators overigens even groot. Assad zag het succes van de Iraakse Scuds en bestelde er meteen een paar in Noord-Korea. "Misschien komen ze nog van pas," moet Assad gedacht hebben. Het geld was indirect afkomstig van de Verenigde Staten. Die hadden Assad het gegeven vanwege zijn goede gedrag in het Golfconflict. Nu de geldkraan uit het Oosten, de Sovjet-Unie, dicht is schijnt Hafez al-Assad nu naar nieuwe bronnen te zoeken. Wie weet wat nog komen gaat...

WERKGROEP ONDERWIJS

De Werkgroep Onderwijs is op zoek naar enthousiaste leden, die, al dan niet gehinderd door enige kennis van zaken, zelf nog meer bij willen leren en bovendien andere JD-leden willen opleiden, scholen en belerend met het vingertje willen wijzen. Over het precieze onderwerp van onderzoek en discussie is nog niets bekend en daarom is er nog alle mogelijkheid om democratisch mee te spreken. Tenminste als je je nu opgeeft voor de werkgroep Onderwijs!

Meer informatie bij: Sigrid Broekema, tel. 050 - 428 690 of Michiel Ruis (VVP), tel. 071 - 126894, of Marc Roza (CPZ), tel. buiten kantooruren 05130 - 23130.

Basisvorming voor ieder JD-lid

Discussies op het congres?!

door *Marcellus Ubbink, namens het Landelijk Bestuur*

Tijdens het congres in april werd gediscussieerd over Sociale Dienstplicht, Biotechnologie en allerlei actuele onderwerpen. De meeste tijd van de vergadering werd gebruikt voor inhoudelijke discussie, en zo hoort het ook. Helaas echter bleek weer eens dat de discussie gevoerd werd door enkelen terwijl velen toehoorden. Bovendien was de discussie over de resoluties fragmentarisch, omdat steeds gepraat werd aan de hand van amendementen. Dit moet anders: democratische besluiten zijn pas echt democratisch als iedereen actief meedenkt en -praat en niet slechts meestemt. Verder is het gemakkelijker je een goede mening te vormen als de gedachtenwisseling zich beperkt tot de eigenlijke keuzes die in een voorstel gemaakt worden; al te veel drukte om details (zoals de exacte formulering) werkt alleen maar verhuullend.

Beter! Daarom is het goed, dat we blijven proberen de discussie op het congres te verbeteren. De laatste jaren is dat vooral gedaan door de voorbereiding van voorstellen (resoluties) veel aandacht te geven. Zo zorgt discussie over een onderwerp in de regio's en afdelingen voor meer kennis en de eerste meningsvorming. Het instellen van een commissie (cie. Politieke Zaken) welke de resoluties op taalgebruik en stijl controleert, en van de congreswerkgroepjes (waar voorstellen tot wijziging van de resolutie ofwel amendementen zoveel mogelijk worden samengevoegd) verbeteren de discussie tijdens het congres.

Nog beter! De resolutie. Toch kan het nog wel beter, en dan vooral de manier van discussiëren. Om dit te bereiken worden de volgende voorstellen gedaan. Om een goede algemene discussie te krijgen over een resolutie-onderwerp zou de eerste ronde uitgebreid moeten worden: aan het begin van de behandeling lichten de indienders de resolutie toe door de principiële

keuzes aan te geven en te motiveren. Zo'n mondelinge toelichting kan veel verduidelijken omdat resoluties bondig dienen te zijn en dus de motivaties beknopt zijn weergegeven. Daarna mag iedereen zijn zegje doen over deze uitgangspunten. Dit gebeurt zonder sprekerslijst maar met spreektijd en een beperkte duur van de discussie (bijv. 30 min.). Vervolgens worden de amendementen op de gebruikelijke manier behandeld, als zal dit vlatter kunnen gaan. Wellicht moet de mogelijkheid worden geschapen vragen te stellen aan de spreker zonder daarvoor op de sprekerslijst te moeten staan; Als je even een vraag kan stellen is het mogelijk een technische discussie over een amendement toch te blijven volgen. De vragen moeten dan wel echt vragen zijn en puur informatief. De behandeling van een amendement kan versneld worden wanneer de indienders van de resolutie het eens zijn met de wijziging en verder niemand bezwaar heeft; de indienders moeten wel toelichten waarom ze het amendement overnemen.

Tenslotte mag ieder nog spreken over de gewijzigde resolutie als geheel, waarna de indienders het laatste woord hebben. Aangezien echter iedereen meestal moegepraat is na al de amendementen zal van deze gelegenheid waarschijnlijk niet veel gebruik gemaakt worden.

Nog beter! Politieke motie. Het volgende voorstel is om een nieuwe vorm van motie in te stellen. Binnen de JD kennen we reeds de actueel politieke motie (APM) waarmee wordt ingegaan op recente ontwikkelingen in de politiek. Daarnaast worden moties gebruikt om voorstellen te doen over de organisatie van de vereniging, over resoluties en over de orde op vergaderingen. De nieuwe motie zou, net als een resolutie, een politiek standpunt moeten verkondigen, dus een Politieke Motie (PM). De procedure voor indiening moet gelijk zijn aan die van een resolutie, dus met publicatie in de congres-Demo. Het verschil met een re-

solutie zit in twee kenmerken. Ten eerste moet de PM kort zijn; bijvoorbeeld 200 woorden maximaal. Er moet alleen een - kort gemotiveerde - uitspraak in gedaan worden. Ten tweede verschilt de behandeling tijdens het congres; de motie wordt in één ronde behandeld. Dit betekent dus dat eerst de indiener van de PM spreekt, dan iedereen die zijn mening wil geven gevolgd door nogmaals de indiener. Na deze bespreking volgt stemming. Amendementen kunnen niet van tevoren worden ingediend maar de indiener kan wel tijdens de discussie wijzigingen overnemen. Al met al moeten Politieke Moties de discussie behoorlijk kunnen verlevendigen: een aantal korte maar echt inhoudelijke discussies maakt het congres voor veel mensen aantrekkelijker. Gevolg van de PM's zal misschien zijn dat per congres maar één resolutie kan worden behandeld. Door het onderwerp van de resolutie tot thema van het congres te maken kan hierop dan uitgebreid worden ingegaan (sprekers, workshops etc.).

Nog beter! Actueel politieke Moties. Tijdens het congres in april was er ook enige onduidelijkheid over Actueel Politieke Moties. Het criterium voor 'actueel' is dat de motie op een volgend congres (een half jaar later

dus) zijn actualiteit verloren moet hebben. Het bleek dat het landelijk bestuur dit criterium soepel hanteerde. Voorgesteld wordt om een nieuw, minder vaag criterium te nemen. Namelijk dat tenminste één van de uitspraken haar relevantie op het volgende congres verloren moet hebben. Bovendien zou de actualiteit duidelijk moeten zijn aangegeven in de overwegingen. Het moge duidelijk zijn dat ook dit criterium, net als elk ander, afhankelijk blijft van interpretatie. Wanneer echter de Politieke Motie zou worden ingevoerd, zou het makkelijker zijn het criterium streng toe te passen. Immers, iedereen kan dan ook een korte uitspraak van het congres vragen via de normale weg.

En snel! Het is de bedoeling al tijdens het congres in november 1991 - bij wijze van experiment - deze nieuwe vormen van discussie toe te passen. Hopelijk leiden deze voorstellen tot een (nog) betere inhoudelijke discussie. Ben je het helemaal niet eens met de plannen of heb je zelf nog goede ideeën, laat het dan weten aan de vice-voorzitter Politiek, Michiel Ruis (tel. 071-126 894) of aan Marcellus Ubbink (tel. 071-417 508). Vind je het wel een goed idee, denk dan eens of je een goed onderwerp weet voor een Politieke Motie.

Een brok in mijn keel...

Als één van de vele aanwezigen op de ALV in Arnhem heb ik het hele weekend van nabij meegemaakt. Op mijn eerste ALV wilde ik niets missen en heb ik dus heel wat extra zitvlees opgedaan bij de lange discussies en toespraken. Wat mij op de hele ALV het meest heeft geraakt is de toespraak van de heer Harmsen, de oud-voorzitter van de Vrijzinnig-Democratische Jongeren Organisatie (VDJO), die tot 1946 heeft bestaan. Een verademing na alle lange discussies en voor mij het einde van de ALV. Prachtig en fascinerend om zo iemand zo gedreven te horen spreken over de idealen en motieven van de Vrijzinnig-democratische gedachte. Een hele wereld ging voor me open. Tegen de tijd dat hij besloot met "Blijf vrijzinnig, blijf democratisch!" had ik er een brok

in mijn keel van gekregen... Een betere afsluiting had de ALV mijns inziens niet kunnen krijgen en ik vond dat wat erna kwam eigenlijk een afknapper. De toespraak heeft mij sterk aan het denken gezet over de JD, en de aanbevelingen van de heer Harmsen spraken me erg aan. Erg treffend vond ik: "Julie moeten niet steeds proberen partijtje te spelen" na anderhalve dag van resoluties, moties en amendementen. De VDJO interesseerde mij al erg, maar na deze toespraak zou ik alle leden en besturen op willen roepen nat te denken over de Jonge Democraten. Ik denk dat wij van de vooroorlogse VDJO en haar Vrijzinnige Democratie nog heel wat kunnen en moeten leren. Laten we het proberen! Succes!

Pim van Galen

De nacht van de democratie

Onlangs is het idee gerezen om in navolging van de Nacht van de Poëzie een Nijmeegse nacht van de democratie te organiseren. Rondom het thema 'democratie' willen we een avond- en nachtprogramma opzetten waarin alle aspecten van de democratie aan bod komen. Dat betekent dat er naast politiek ook aandacht zal zijn voor cultuur, muziek, literatuur, poëzie, discussie en ontbijt. Deze superactiviteit zal in principe worden gehouden op vrijdag 25 oktober, maar alleen het in je agenda schrijven van deze belangrijke datum is niet voldoende. De nacht van de Democratie zou geen nacht van de democratie zijn als we het democratisch gehalte laag zouden houden.

Verkiezing van de Democraat van het Jaar. Voor het eerst zal de democraat van het jaar gekozen worden, maar hierbij is hulp nodig van alle JD'ers! Wie heeft zich de laatste tijd zo geweldig ingezet voor de realisatie van de vergroting van het democratisch gehalte op wat voor wijze dan ook dat hij of zij een nominatie verdient? (Er zijn er meer dan Van Mierlo!). Er zullen mensen genomineerd moeten worden en wij willen jullie dan ook graag oproepen zo spoedig mogelijk, maar toch uiterlijk anderhalve maand na verschijnen van deze Demo jullie nominatie met *korte* motivatie zo spoedig mogelijk op

te sturen naar: Arnd van Zanten, Berg en Dalseweg 38, 6521JJ Nijmegen. Laat je stem dus horen en stuur zo snel mogelijk een briefkaartje.

Debateer-wedstrijd. Maar niet alleen hiervoor is jullie hulp nodig. Bezit je ongelofelijke debaateertalenten, culturele vaardigheden of lijkt het je leuk op een of andere wijze actief bezig te gaan met deze activiteit (in de organisatie of op de dag zelf met het draaiend houden van het geheel) neem dan contact op met Jos van Heyningen, Voorstadslaan 139, 6541 SL Nijmegen, tel: 080-786539.

Programma. Het programma bevat een prominente spreker gevolgd door een forumdiscussie, waarna de zaal er op in mag hakken; een debateer-wedstrijd; een democratiequiz; de verkiezing van de democraat van het jaar; een democratisch experiment (jaren 60/70 zijn er verschillende ideeën ontplooid over verbetering van de democratie, waarbij er nieuwe verhoudingen ontstaan); Cultuur en democratie in de literatuur; voorzitters van pjo's in discussie over...; culturele intermezzo's en een heleboel gezelligheid.

Meer informatie volgt nog in de volgende Demo. Schrijf op je briefkaart welke personen je wilt nomineren en een korte motivatie.

Nieuwe werkgroep gezondheidszorg

De gezondheidszorg is bepaald een zorgenkindje: dagelijks staan de kranten vol van de problemen in de zorgsector. Binnen de JD lijkt de gezondheidszorg niet zo veel aandacht te krijgen. Dat gaat veranderen! Ben jij ook geïnteresseerd in onderwerpen als:

- * volksverzekering/ziekenfonds
- * privé-klinieken
- * ziekenhuisbeleid
- * geestelijke gezondheidszorg
- * gehandicaptenbeleid
- * ethische kwesties als abortus (waar de JD nog altijd geen standpunt over heeft)
- * vergrijzing

geef je dan op voor de *nieuwe* werkgroep gezondheidszorg. Het doel van de werkgroep zal in eerste instantie zijn het aanzwengelen van een discussie over enkele van bovenstaande of andere onderwerpen. Wellicht komen we tot een aanzet voor oplossingen. Een artikelenreeks in de Demo wordt niet uitgesloten. Alle geïnteresseerden zijn welkom: we zullen ongeveer eens inde 4-6 weken bij elkaar komen op een centraal punt.

Voor meer informatie en opgave kun je bellen met: Esmée van der Hart, tel 030-281 658 of met Millicent Kruis, tel 071- 417 508.

Democratisering

in bedrijven en bij overheidsinstellingen

Op de jaarthemadag in Utrecht van 1 juni jl. werd er aan dit dealthema aandacht besteed in een workshop over de verschillende vormen van medezeggenschap die er bestaan. Aan de hand van inleidingen over medezeggenschap bij de gemeente en in het bedrijfsleven werd er gesproken over verschillende aspecten van medezeggenschap, o.a. de rol van vakbonden, de wettelijke faciliteiten voor ondernemingsraden en medezeggenschapscommissies en de

bependingen van medezeggenschap. Ik zou graag zien dat er een vervolg kwam op deze aandacht voor democratie in bedrijven en bij overheidsinstellingen. D66 heeft al laten weten interesse te hebben voor onze ideeën op dit terrein. Over de vorm waarin deze aandacht moet worden gegoten staat nog niets vast. Heb je belangstelling of vragen, neem dan even contact op met de SSV, Jos van der Wijst, 080-224270 of het JD-secretariaat.

SVC van start; nieuwe leden gevraagd

De Scholing & Vormings Commissie (SVC) is begin juni begonnen met het standaardiseren van de discussie-argumentatietechniekentraining. Dit betekent dat men zich bezig gaat houden met het maken van cursusmateriaal en oefeningen voor de deelnemers aan deze training. Hierbij krijgt men hulp van het Politiek Scholings en Vormings Instituut van D66. Deze training zal waarschijnlijk in het najaar gereed zijn en zal dan kunnen worden toegevoegd aan de an-

dere drie gestandaardiseerde trainingen (spreekvaardigheid, politieke stromingen en bestuurstraining).

De SVC kan nog nieuwe leden gebruiken. Naar gelang de interesse kan bekeken worden aan welke training/cursus gewerkt kan worden. Ervaring is niet vereist, inzet wel.

Het je vragen hieromtrent, of andere vragen, neem dan contact op met de SSV, Jos van der Wijst, 080-224270 of met het JD-secretariaat.

Oproep: Steun de Actie Gatenkaas

In een poging het *archief* van de JD zo volledig mogelijk te krijgen, is jullie eerste, en voorlopig enige secretariatsmedewerker op zoek naar ontbrekende stukken. Steun zijn actie om de gaten in het archief te dichten en ontruk daarmee jezelf aan de vergetelheid. Heb je thuis nog een van de onderstaande paperassen in huis, stuur die dan (desnoods in kopie-vorm) naar het Landelijk Secretariaat.

- * oude Orgi's, DEMO's, Regio- en Afdelingsbladen
- * (oude) regio- en afdelingsfolders
- * oude nota's, discussie-tukken, standpuntenbundels.

Een speciaal verzoek aan oud-LB'ers: Heb je thuis nog stukken, correspondentie etc. liggen, die eigenlijk in het JD-archief horen:

stuur ze op!!! (Voor materiaal van andere ex-kaderleden is helaas *geen ruimte*).

Zie je in een dag-, week- of maandblad een krantenknipsel over de onderstaande onderwerpen: stuur ze dan op voor het *Nieuwe Knipselarchief*.

- * algemeen nieuws over de JD
- * nieuws over één bepaalde politieke jongerenorganisatie, anders dan de JD
- * berichten over politieke jongerenorganisaties in het algemeen
- * interviews met JD-leden

Tenslotte: het kan natuurlijk gebeuren dat verschillende leden dezelfde 'items' opsturen. Als je in dat geval prijs stelt op retournering van de door jou verzonden stukken, meld dat dan even. Alvast bedankt! (Marc Veen).

Werkgroep Vrijzinnige Democratie

De JD noemt zichzelf 'vrijzinnig democratisch'. Wat betekent dat precies? Waarom noemt de JD zich zo? Heeft het begrip 'vrijzinnige democratie' nog enige praktische betekenis? Deze en andere vragen zullen aan de orde komen in de nieuwe werkgroep vrijzinnige democratie. De bedoeling is, dat aan de hand van publicaties van vorige werkgroepen in de JD meer duidelijkheid

gaat ontstaan over de inhoud en het nut van ons vignet 'vrijzinnig democratisch'. Dit betekent dat de werkgroep wel op het begrip 'vrijzinnige democratie' zal studeren, maar vooral binnen de vereniging de discussie erover actief zal bevorderen. Heb je zin om mee te denken én te doen? Bel of schrijf naar: Paul Rotering, Scheepmakershaven 46-c, 3011 VC Rotterdam, 010-4135753.

Ledenwerfcampagne 1991

De JD komt naar je toe deze zomer! Dat wil zeggen: op de introductieweken van de Nederlandse Universiteiten...

- * **Groningen:** donderdag 15 augustus, Vismarkt; ontvangstweek KEI
- * **Wageningen:** donderdag 15 augustus, Arboretum 'Belmonte'; ontvangstweek CAID
- * **Leiden:** vrijdag 16 augustus, Stadhuisplein; ontvangstweek EL CID
- * **Delft:** maandag 19 augustus, Grote Markt; ontvangstweek
- * **Amsterdam:** dinsdag 20 augustus, De Melkweg; Sociale introductieweek VU
- * **Enschede:** donderdag 20 augustus; ontvangstweek TU-Twente
- * **Tilburg:** dinsdag 20 augustus; TIK-festival, KU Tilburg
- * **Maastricht:** donderdag 22 augustus; introductie RU Limburg

DEMO-deadline

Hieronder tref je de volgende deadlines aan. Deze worden strak gehanteerd, zorg dat je reactie, je artikel of je activiteit op tijd binnen is bij Demo.

- Demo 8.5: 30 augustus (congresdemo)
- Demo 8.6: 1 november
- Demo 9.1: 20 december
- Demo 9.2: 14 februari (congresdemo)
- Demo 9.3: 24 april

Stuur je kopij naar: Saskia Daru
Ben Villoenstraat 2e
1091 ST Amsterdam
tel. 020 - 665 8222

Of bel voor informatie:

Demo zoekt nog een aantal enthousiaste

REDACTEURS V/M

je werk zal inhouden:

- schrijven
- beleid bepalen
- verzorging verzending e.d.

Journalistieke ervaring is een pré maar niet noodzakelijk.
Reakties zo snel mogelijk naar:
Demo-redactie adres of landelijk secretariaat

Nieuws voor nieuwe leden

(en voor iedereen die wat meer wil weten van de JD)

Lid zijn van de JD kan meer zijn dan alleen contributie betalen. Lid zijn van de JD betekent ook dat je je blik op de wereld kunt verruimen door deel te nemen aan JD-activiteiten of door die activiteiten zelf te organiseren. Ongeacht je ervaring of kennis kun je in mindere of in meerdere mate actief worden binnen de vereniging en zo alles uit je lidmaatschap halen wat erin zit. Een drempel om actief te worden kan zijn dat je als nieuw lid binnen de JD nog niemand kent, of dat je niet precies weet hoe de JD in elkaar steekt. Daarom organiseert de JD na de zomervakantie Introductie-weekeinden. Deelname aan deze weekeinden is weliswaar niet verplicht, maar wel sterk aangeraden. Je leert er op een gemakkelijke manier andere JD'ers kennen en je leert je weg te vinden in de vereniging. Tijdens de introductieweek-einden passeren alle aspecten van de JD in het voetlicht. Een greep uit het aanbod: Scholing en Vorming, politieke discussie, Internationaal Zaken, geschiedenis van de JD, het jaarthema 'Democratie Dichterbij'. Naast deze serieuze zaken is er ruimte voor ontspanning. Zo zit een feest altijd in de planning en dat mag je natuurlijk niet missen. Voor de kosten hoeft je het niet te laten. De bijdrage van de deelnemers inclusief het eten en de overnachting(en) zal tussen de 20 en 30 gulden liggen. Om voor iedereen de weekeinden bereikbaar te maken worden ze in regio-clusters georganiseerd:

Noord Holland, Flevoland en Utrecht. Op 5 en 6 oktober moet je in Bakkum zijn. Contact kun je opnemen met Niels Kleverlaan, Balistraat 28-III, 1094 JM Amsterdam, telefoon 020-6657227. Een van de onderwerpen is een discussie over het paars regeerakkoord. De coalitie tussen de Jonge Socialisten, JOVD en de Jonge Democraten. Aanwezig zal zijn een Tweede Kamerlid van D66 of Groen Links.

Midden en Zuidelijk Holland. Het weekend wordt georganiseerd in Rijswijk in het weekend van 5 en 6 oktober. Contactpersoon is Paul Rotering, Scheepmakershaven 46-C, 3011 VC Rotterdam, telefoon 010-4135753. Erwin Nypels, een van de nestors van D66, zal een uitleg geven over de positie van D66 in het politieke krachtenveld. Het zogenaamde kruis-van-Nypels. Heel duidelijk kun je hierin de richting van de diverse politieke partijen zien.

Zeeland, Noord-Brabant en Limburg. Boxtel, in het midden van Brabant is de plaats van het gebeuren op 5 en 6 oktober. Contactpersoon is Pim Otto, Juliusstraat 76, 5621 GE Eindhoven, telefoon 040-431941. Een weekend vol met politiek en Internationaal. Van de VUJO (Volksunie Jongeren uit Vlaanderen) zal Bart Somers aanwezig zijn. Ook is er nog een blik in de toekomst. 25 Jaar D66 bekeken door de bril van Doeke Eisma. Hein Jaarsma zal een visie geven op de JD in 2009, als het 25 jarig bestaan gevierd zal worden. Dit wordt niet alleen koffie-dik-kijken, maar ook het opstellen van een plan van aanpak voor de regio's beneden de Moerdijk.

Gelderland, Twente en IJsselmond. De samscholing van JD'ers is 5 en 6 oktober in Apeldoorn, Deventer of Zutphen (nog niet zeker). Contactpersoon is Rob van Veen, Diekjansweg 2-a, 7462 JD Rijsen, telefoon 05480-16657. Hoewel het precieze programma nog niet bekend is, zal er in elk geval een prachtig simulatiespel, het 'Handelsspel', worden gespeeld.

Groningen, Drenthe en Friesland. Schoonoord in Drenthe is de plek waar je op 27, 28 en 29 september aanwezig moet zijn. Contactpersoon is Hubert Weitenberg, van Heemskerkstraat 1-K-1, 9726 GB Groningen, telefoon 050-124319. Ook hier een lid van de Tweede Kamer, een formatiespel en aandacht voor het Jaarthema 'Democratie Dichterbij'. (Ron Hendriks)

Adressen

voorzitter

Roel van der Poort
Onnemaheerd 44
9736 AP Groningen
050-424409

vice-voorzitter politiek

Michiel Ruis
Rapenburg 82
2311 GA Leiden
071-126894

vice-voorzitter organisatie

Onno van den Muijsenberg
Tolstraat 42-IV
1073 SC Amsterdam
020-6627248

algemeen secretaris

Ruud van den Brink
Vrolijkstraat 381 II
1092 TD Amsterdam
020-6937530

penningmeester

Ron Hendriks
Juliusstraat 76
5621 GE Eindhoven
040-431941

secretaris ledenwerving & materialen

Paul Leenards
Uilenstede 449-5
1193 AG Amstelveen
020-437058

internationaal secretaris

Frank van Kregel
Vrouwenweg 1-h
2322 LJ Leiden
01715-1207

secretaris scholing & vorming

Jos van der Wijst
Prof. Bromstraat 8-1
6525 AV Nijmegen
080 - 224 270

secretaris public relations

Mark van Barschot
Jan Voermanstraat 29-h
1061 XA Amsterdam
020 - 117 138

landelijk secretariaat

Bezuidenhoutseweg 195
2594 AJ Den Haag
070-3858109

Politiek Café

Utrecht/'t Gooi

eerste maandag, 21.00 u.
De Postillion, Lijnmarkt 50,
Utrecht.

Groot-Amsterdam

eerste maandag, 21.00 u.
P96, Prinsengracht 96,
Amsterdam

Noord-Holland

tweede maandag, 20.00 u.
Café du Théâtre, Haarlem;
eerste donderdag, 20.00 u.
- Het Moddermannetje,
Alkmaar.

Zuidelijk Holland

tweede maandag, 20.00 u.
Moskva, Rotterdam

Twente

derde woensdag, 20.00 u.
Biercafé de Beiaard,
Hengelo

Midden-Holland en Leiden

tweede woensdag, 17.00 u.
Het Gerecht, Lokhorststraat
19, Leiden

Groningen

tweede donderdag, 22.00 u.
Café de Kromme

Nijmegen

tweede woensdag, 21.00 u.
Café de Fiets, Nijmegen

IJsselmond

bel Bastiaan Winkel:
038 - 533 325

Drenthe

bel Willem Kreulen:
05223 -1720

Groot-Den Haag

bel Thiemen Remmers:
070 - 383 9184

Gelderland

bel Arnd van Zanten:
080 - 602 607

Limburg

bel Rick Rudzik:
043 - 638664

Agenda

14 september:

Themadag

'Wereldvoedselvraagstuk'

Gemeenschapshuis 'De Ronde'

Organisatie: Regio Brabant

Informatie: Yung-Han Khoe, tel. 040 - 417 557

20 t/m 21 september:

Programmabegeleidingscursus

Wegwijs-project M50

Aanmelding en informatie:

Marc Veen, tel. 070 - 385 8109

28 september t/m 6 oktober:

Jaarthemaweek

Informatie: Paul Lenards, tel. 202 - 643 7058

5/6 oktober:

Introductieweekend

Zie ook blz. 14 van deze DEMO

11 oktober:

A.R.V. Regio Brabant

12 t/m 20 oktober:

Marcant Excursie naar Spanje

Ledenwerfcampagne 1991

donderdag 15 augustus

Groningen: Vismarkt

Wageningen: Arboretum 'Belmonte'

vrijdag 16 augustus

Leiden: Stadhuisplein

maandag 19 augustus

Delft: Grote Markt

dinsdag 20 augustus

Amsterdam: De Melkweg

Enschede

Tilburg

donderdag 22 augustus

Maastricht

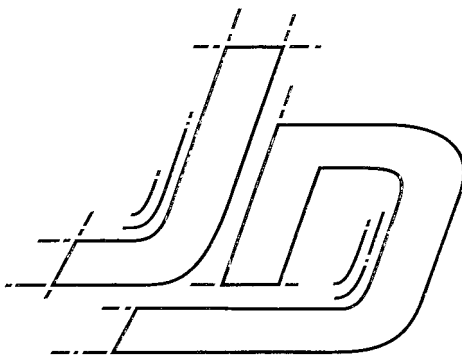
UP TO JDATE

Nieuwe huisstijl

Met ingang van 1 januari 1992 is het zover! Het vertrouwde gezicht van de JD verdwijnt en wordt vervangen door een nieuw logo. Dit logo is ontworpen door Etiënne Bakker van Reclamestudio Graphissimo uit Leiden. De oude huisstijl voldeed niet meer. Daarom is op het congres in Apeldoorn van november 1989 een motie aangenomen dat het Landelijk Bestuur opdroeg een nieuw(e) logo/huisstijl te (laten) ontwerpen. Om een aantal redenen is er vertraging opgetreden, zodat pas nu het ontwerp aan jullie kan worden getoond. Conform de motie wordt de huisstijl nu aan de vereniging voorgelegd en niet op een congres behandeld. Wanneer er bezwaren zijn tegen de huisstijl, laat dit het bestuur dan zo spoedig mogelijk weten. Om technische redenen moet het definitieve besluit uiterlijk in september worden genomen. Wanneer dit ontwerp niet door de vereniging wordt afgewezen, dan wordt de huisstijl per 1 januari 1992 ingevoerd. Om te voorkomen dat beide logo's naast elkaar worden gebruikt, wordt er een regeling getroffen. Hierover worden de belanghebbenden nog op de hoogte gebracht. Op- en aanmerkingen over de huisstijl dien je vóór 22 augustus gestuurd te hebben naar het secretariaat van de Jonge Democraten, t.a.v. ondergetekende (Paul Leenards).

Paars

Het Paars Regeerakkoord is een door JD, JOVD en JS opgesteld ontwerpakkoord dat als basis zou moeten dienen voor een toekomstige coalitie van D66, VVD en PvdA. Maandenlang is er door werkgroepen van de drie politieke jongerenorganisaties gewerkt aan de totstandkoming van het stuk, dat ergens in het voorjaar op feestelijke wijze zou worden aangeboden aan de fractievoorzitters. Doordat met name de Jonge Socialisten niet zondermeer akkoord wensten te gaan met de concepttekst, heeft men de presentatie echter moeten uitstellen. Het Paars Regeerakkoord is noodgedwongen 'over het zomerreces heengetild'. Tot die tijd blijft het lijvige stuk in de kluis.

BON

- Ik wil lid worden van de Jonge Democraten en betaal f 15,- per jaar.
- Ik wil gratis proeflid worden van de Jonge Democraten voor de duur van een jaar.

Naam :

Adres :

Postcode :

Woonplaats:

Geb.datum :

M/V

Handtekening :

Opsturen naar:

JD-secretariaat, Bezuidenhoutseweg 195, 2594 AJ Den Haag

AvantGarde

Vervolg van blz. 7.

hoe ze de maatschappij er uit willen laten zien, dat ze weten wat hun politiek-filosofische normen en waarden zijn, en zich daar dan ook aan houden. Politieke filosofieën die geïnspireerd kunnen zijn op de oude politieke filosofieën, maar dan met een nieuw machtsconcept. Een machtsconcept dat er rekening mee houdt dat de politiek niet het enige - en daardoor belangrijkste machtscentrum in de samenleving is.

Nu het duidelijk is in wat de politieke cultuur moet veranderen, wordt het belangrijk om te kijken naar de manier waarop deze veranderingen tot stand kunnen worden gebracht. Politici moeten zich er bewust van worden dat de manier waarop ze op dit moment te werk gaan niet (meer) in overeenstemming is met hetgeen van hen wordt verlangd. Deze bewustwording zal niet vanuit de zelfingenomen politici komen die nog steeds denken dat ze aan de verwachtingen voldoen, maar zal van anderen moeten komen. Anderen die in het politieke systeem zitten, maar er ontevreden mee zijn, Jonge Democraten onder andere. Deze Jonge Democraten kunnen dit bereiken door politici keer op keer zeer kritisch te benaderen en te bestuderen. Hetgeen inhoudt dat men op zoek gaat naar de visie van politici, hun politiek-filosofische leidraad en deze visie toetst aan de beleidsvoorstellen die politici hebben. Op deze manier controneer je politici met het feit dat ze inconsistent handelen, vol zitten met verouderde concepten en ideeën en dat ze op deze manier al hun geloofwaardigheid aan het verliezen zijn.

Alleen op deze manier zal het mogelijk zijn om als Jonge Democraat een bijdrage te leveren aan de verandering van het huidige politieke systeem en de huidige politieke cultuur. Het is niet voldoende om te constateren dat het systeem en de cultuur niet deugen en zelf met een alternatief, hoe redelijk dit ook is, te komen zonder te proberen dit alternatief te realiseren. Zodat van de JD, vrij naar Marx' 11e these over Feuerbach, niet gezegd kan worden: "De Jonge Democraten hebben slechts de politiek anders geïnterpreteerd, het punt is haar te veranderen."

DEMO

VERSCHIJNT 6X PER JAAR
SEPTEMBER 1991

CONGRESBIJLAGE
ALLE MUREN GEVALLEN IN
BERLIJN?
IDEALEN OF S&V
DEMOCRATIE EN VRIJHEID

vrijzinnig-democratisch
maazine van de
Jonge Democraten
nummer 5, jaargang 8
verschijnt 6 ó 7 keer per jaar
(issn 0925-4390)

REDACTIE

Hoofdredacteur:

Saskia Daru

Redactie:

Erik Botter, Marjolein Moonen, Adrie van
der Luijt, Rikco Pardoën

Lay-out:

Saskia Daru

AANLEVERING KOPIJ

Demo heeft een redactiestatuut dat deel uitmaakt van het Huishoudelijk Reglement van de JD (op aanvraag verkrijgbaar). Bijdragen van ten hoogste 2000 woorden kunnen worden geplaatst indien ze zijn voorzien van naam en telefoonnummer, alsmede uitgetikt of op floppy aangeleverd (WP Dos 4.2 en Macintosh). De redactie behoudt het recht artikelen in te korten of in hte geheel niet te plaatsen. Auteurs ontvangen hierover bericht. Bijdragen die na de deadline binnenkomen kunnen hoogstens in de volgende Demo worden geplaatst. Voor vooraf

ADVERTENTIES & ABONNEMENTEN

Tarieven: f 400,- (1/1), f 210,- (1/2), f 115,- (1/4), f 70,- (1/8). Giro 701 386 t.n.v. penningmeester Jonge Democraten, Den Haag, o.v.v. 'advertentie Demo'. Betaling na ontvangst van nota. Advertentiecombinaties met "Democraat" (D66) op aanvraag mogelijk. Informatie verkrijgbaar bij landelijk secretariaat.

Een abonnement bedraagt f 20,- per jaar. Giro 701 386 t.n.v. Jonge Democraten, Den Haag, o.v.v. "Abonnement Demo". Abonnementen kunnen op ieder gewenst moment ingaan, en lopen automatisch door als ze niet 30 dagen voor het verstrijken van de abonnementsstermijn zijn opgezegd. Informatie hierover op het landelijk secretariaat. Leden ontvangen Demo gratis. Losse nummers bedragen f 1,75 per exemplaar, excl. verzendkosten. Giro 701 386 t.n.v. penningmeester Jonge Democraten, Den Haag, o.v.v. "Los exemplaar Demo ... (editienr.)". Leden en abonnees worden verzocht adreswijzigingen door te geven aan het Landelijk Secretariaat van de Jonge Democraten.

Zonder toestemming van de hoofdredacteur mag niets uit deze uitgave worden overgenomen.

Druk: Coene BV, Den Haag.

Woord van de hoofdredacteur

Wat een tijd! Stel je je in op een nieuwe Brezjnev, komt opeens Jeltsin als grote winnaar uit de bus. Dacht je dat dan nu echt het kabinet zou gaan vallen - "ik zal de onkoppeling niet meemaken," zei Kok - gaat PvdA net zo a-sociaal door als ze al deden. En dan denk je dat de hele vereniging niets interessants te melden heeft en dan stromen er opeens artikelen binnen!

Het gaat wat te snel voor onze - toch dynamische? - redactie.

Geen artikel over de Sowjet Unie dus. Geen interview met een nieuwe minister-president. Maar wel een heleboel ander nieuws. Op het volgend congres zal Demo uitgebreid in het beleidsplan aan de orde komen. Ben jij een van de kritische dementen van de JD? Doe dan wat met die kritiek en laat me weten wat die kritiek is. Na het novembercongres wil Demo over Demo gaan praten met geïnteresseerden. Hopelijk komen we dan verder dan 'nu gaat het niet goed, het moet beter'.

Tot ziens op het congres,

Saskia

IHOUD

- 3 Verwezenlijking idealen doel vereniging, S & V middel
- 4 Op het graf van de muur
- 6 Paultjes huisstijl
- 7 Verkorte studietijd, minder JD-leden?
- 8 Vrijheid en radicale democratisering
- 10 Regeren is vooruitschuiven
- 11 JMA nu vereniging
Kiezen voor Jongerenhuisvesting, forum, Utrecht
Fidesz in Alkmaar
- 12 Scholieren terug naar nul?
- 13 Schuldenproblematiek
- 14 Politiek Bureau
Edwin Giltay in beroep
- 15 Financiële mededelingen
Ten Burele...
Bedrijfsexcursie en jaarthemaweekend, A'dam
- 16 Huisstijl
Nieuwe afdeling Zoetermeer
- 17 Nieuwe afdeling Arnhem
Het LB en Slovenië

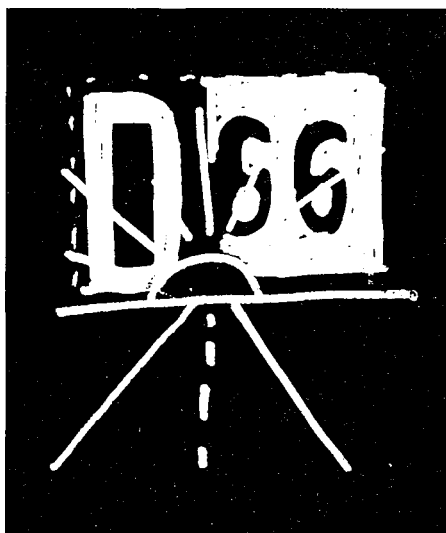
19/29 Congresbijlage

- 30 WAO veranderingen samengevat
MARCANT
- 31 Infopagina
- 32 Up to JDate

Verwezenlijking idealen doel vereniging

Scholing en vorming middel daartoe

Sinds jaar en dag wordt er binnen de JD veel aandacht besteed aan Scholing en Vorming. Een nuttige zaak die zeker voortgezet moet worden. Erg belangrijk is het echter het belang van Scholing en Vorming aan brede groepen jongeren als hoogste doel en eerste prioriteit. Mijns inziens is hier sprake van een verkeerde visie en een weinig ambitieus doel dat men voor ogen heeft.

door Peter Ras

Wanneer regering en parlement van een land besluiten om onderwijs een hogere prioriteit te geven, doet men dat niet omwille van het feit dat er dan meer beter geschoolden zullen rondwandelen, maar omdat een beter geschoold volk zich nuttiger zal maken in de samenleving. Een goed geschoold mens kan beter voor zichzelf opkomen en statistieken geven bovendien het onomstotelijke ewijs dat beter geschoolden ook meer voor hun (politieke) rechten opkomen dan ongeschoolden. Een goed geschoold volk dat echter thuis voor de open haard blijft zitten brengt evenmin veranderingen en vernieuwingen tot stand als een ongeschoold. Wil men idealen verwezenlijken dan moet men het zeker niet bij scholing en vorming laten. Reeds geschoolden moeten de krachten bundelen en zich groeperen om idealen te verwezenlijken.

Zo ook met de Jonge Democraten. Belangrijk is een continue scholing en vorming van jongeren in de politiek

(in de ruimste zin van het woord). Maar dit alles om het werkelijke doel van de vereniging te kunnen realiseren! En dat is (in mijn ogen): het gevoel van onmacht bij jongeren te laten verdwijnen d.m.v. het leveren van een actieve bijdrage in het besluitvormingsproces.

Kortom: invloed, in zoveel mogelijk lagen van de samenleving, op zoveel mogelijk niveaus. En aangezien wij een politieke jongerenorganisatie zijn is het dus het meest voor de hand liggend dat wij zoveel mogelijk van onze ideeën op provinciaal, gemeentelijk en vooral landelijk niveau proberen te verwezenlijken via de politieke partijen, en dan natuurlijk met name via D66. En laat over het laatste geen misverstand bestaan. Ook al zijn er binnen de vereniging nogal wat elementen die de band met D66 niet al te nadrukkelijk willen onderstrepen: zonder D66 niet al te nadrukkelijk eillen onderstrepen: zonder D66 hadden wij waarschijnlijk nooit bestaan en indien D66 om wat voor reden dan ook zou verdwijnen, zou ons voortbestaan zonder meer in het geding komen. Behalve de directe en indirecte financiële steun die we van D66 genieten ben ik ervan overtuigd dat de populariteit van de JD momenteel sterk samenhangt met die van D66.

Hoe het ook zij; officieel zijn we onafhankelijk dat staat buiten kijf. Dan rijst de vraag: zijn of worden wij dan niet eigenlijk een soort politieke partij? Nee, wij zijn veelzijdiger en hebben het gemakkelijker. Het laatste vanwege het feit dat we geen verantwoording hoeven af te leggen over onze uitspraken. Wij hoeven bijvoorbeeld geen financiële verantwoording te dragen voor de door ons gewenste tot stand te brengen idealen. Het zou echter wel

van verantwoordelijkheidsbesef en volwassenheid getuigen indien we onze idealen af kunnen stemmen op het redelijk haalbare.

Naast dit alles blijken wij als jongerenorganisatie meer kennis-opbouwende activiteiten te kunnen organiseren als thema-avonden en huiskamerbijeenkomsten dan echte politieke partijen, naast onze taak en verantwoordelijkheid die we op zilver politiek gebied (zouden moeten) hebben. Confrontatiebijeenkomsten tussen JD-ers en Kamerleden is een goede zaak. Een voortdurende opbouwend-kritische houding t.o.v. de dagelijkse politieke partijen en met name D66 houdt echter meer in. Non-stop moeten we de heren politici confronteren met onze standpunten. De JD heeft enkele nogal vooruitstrevende, opvallende standpunten. Er zou nog veel meer gedaan moeten en kunnen worden aan actieve, actuele standpuntenbepaling. actueel politieke moeties (met mogelijke coördinatie van een werkgroep Aktuele Politiek) behoren veel meer aandacht te krijgen op bijvoorbeeld ALV's dan ellenlange resoluties met rijen minuscule taalkundige amendementjes daarop, waar slaapverwekkende werkgroepen een jaar of langer mee door het land zeulen en dus veel te veel tijd vreten. Vaak zijn deze resoluties bovendien te algemeen en mogelijk zelfs achterhaald. Het moet gezegd worden dat er de laatste tijd meer positieve geluiden te horen zijn over bovengenoemde stelling. Een verheugende zaak. Nog mooier zou het zijn als regio's en afdelingen meer bevoegdheden kregen om soortgelijke moties op gemeentelijk en provinciaal niveau (snel) te kunnen behandelen.

Ook werkgroepen Gemeentepolitiek en Provinciale politiek kunnen een nuttige rol spelen. Afdeling Utrecht heeft bijvoorbeeld sinds kort zo'n Gemeentewerkgroep waarvan de leden zowel bestuursvergaderingen, als steunfractie-vergaderingen, als vrijwel alle ondersteunende commissie-vergaderingen bijwonen. De JD-ers zijn dus in wezen volkomen geïntegreerd in het D66-besluitvormingsproces. Zij denken en beslissen mee, maar wel uit naam van de Jonge Democraten. Uiteraard moeten alle leden verslag doen op de vergaderingen van de werk-

Op het graf van de Muur

*Alleen de vogels
vliegen van Oost naar West-Berlijn
worden niet stukgevlagen
worden niet neergeschoten
over de Muur, over het IJzeren Gordijn
omdat ze soms in het Oosten
soms ook in het Westen willen zijn
omdat er soms brood ligt bij de Gedächtniskirche
soms op het Alexanderplein
(Over de Muur - Klein Orkest)*

groep, en deze heeft weer uiteindelijk verantwoording af te leggen aan de afdeling en haar bestuur. De werkgroep wordt terdege serieus genomen: er zijn bijvoorbeeld al enige (kritische) artikelen van de werkgroep verschenen in het Utrechts Nieuwsblad. Onder meer op deze manier probeert afdeling Utrecht zich dus bezig te houden met de echte politiek.

De JD moet een serieuze criticus van kabinet en politieke partijen worden, met name van D66. het moet hier wel gaan om opbouwende kritiek. Kritiek op de moederpartij omwille van het halen van de pers moet ten alle tijde voorkomen worden. Bovendien is het belangrijk dat de JD zo veel mogelijk alternatieven aandraagt voor afgekeurd beleid.

Soms droom ik wel eens van onze vereniging die zich in ideale staat bevindt: eentje waar minder wordt getwijfeld en meer daadwerkelijk wordt uitgevoerd. Een vereniging waar het logge apparaat wat sneller zou kunnen werken, meer daadkracht zou tonen en wat meer bereid is grote veranderingen en vernieuwingen te laten plaatsvinden: zelfs als deze de vereniging op sommige punten een totaal ander uiterlijk zouden kunnen geven. Aan het middel om het doel te bereiken wordt reeds veel gedaan: interessante thema-avonden wisselen leerzame kaderdagen en cursussen in hoog tempo af. Het voorlopige doel is echter nog niet bereikt. Er wordt echter wel aan gewerkt: meer aandacht aan werkgroepen gemeente- en actuele politiek en politiek-inhoudelijke discussies is een goede zaak. Een grotere deelname van jongeren aan het besluitvormingsproces in de samenleving wordt echter nog steeds niet onderkend als hoofddoel. Pas als dat gebeurd is, kunnen we serieus worden genomen. Hoe machteloos staan jongeren vaak? Laat er een tijd komen dat met name D66 niet meer met een meewarig lachje ziet hoe wij braaf aan het spelen zijn en voortkabbelen, maar terdege rekening met ons heeft te houden. Maar voor dat dit gebeurt zijn er nog wel wat flinke organisatorische veranderingen nodig. Hopelijk hoeven we daar niet meer al te lang op te wachten.

door Rikco Pardoën

Achter de Rijksdag staat nog een stukje van de Muur. Hier stelt iedere steen een jaar uit het bestaan van de DDR voor. Met daarop bijgeschreven het aantal mensen dat in dat jaar de dood vond bij een poging van Oost naar West te vluchten. In het laatste bestaansjaar van de Muur, 1989, waren het er nog twee. Op 20 januari van dat jaar had staats- en partijchef Erich Honecker nog gezegd dat de Muur nog 100 jaar zou blijven staan. Zijn opvolger Egon Krenz zette hem echter op 9 november van datzelfde jaar open. Het volksfeest dat toen ontstond bij de Brandenburger Tor onder de leuze 'Wir sind ein Volk', zette een proces in gang van waaruit geen weg meer terug was. De DDR kwam aan zijn einde. Op één van de stenen van de Muur staat: 'Man kann mit Politik keine Kultur machen,

aber vielleicht mit Kultur Politik - Theodor Heuss'. Deze plek heet 'Denkstätte den Opfern von Gewalt und Krieg'. Voor een aantal doden is er een steen gelegd. Zij, 293 in totaal, waren vooral jongens van een jaar of 20, 22. Wie zijn blik langs deze Denkstätte over de Spree werpt, ziet onmiddellijk de tekst op een bord aan de overkant: 'Eine gute Idee: Pall Mall für nur 3,50DM'.

'Hier te koop, een Trabbi voor drie Mark, ik heb er dertien jaar op moeten wachten, jullie kunnen ze zo meenemen,' roept de verkoper van Dinky Toy trabantjes naar de Westerse toeristen, die zich verdringen voor zijn kraampje bij de Brandenburger Tor. Hij verkoopt ook kaartjes waarop de oude situatie nog te zien is: de beroemde poort met pal daarvoor de Muur. En kaartjes van het volksfeest na de opening van de Muur op 9 november 1989 en van het eenheidsfeest

van 3 oktober 1990. Wie Berlijn leert kennen weet echter dat er nog altijd twee Duitslanden zijn. In Oost-Duitsland zijn de gebouwen slecht onderhouden, gebombardeerde monumenten zien er uit alsof ze gisteren platgegooid zijn en men de rommel nog moet opruimen. Ook West-Berlijn heeft zo'n gebouw: de Gedächtniskirche. Maar hier is de kerk fraai gerestaureerd en heeft men van de bombardementsschade een soort modern kunstwerk gemaakt. En, als om aan te geven dat Duitsland een nieuw hoofdstuk aan zijn geschiedenis heeft toegevoegd; er staat een hypermoderne kantoorflat naast.

Neues Deutschland bestaat nog. De oude SED-krant is weliswaar verzelfstandigd, maar volgt trouw de lijn van de PDS, de opvolger van de SED. De krant is in elke kiosk verkrijgbaar. Op deze dag opent zij met de uitslag van een onderzoek naar de verschillen in levensstandaard tussen Oost- en West-Duitsland. De gemiddelde 'Wessie' verdient maandelijks 4000 Mark, de modale 'Ossie' moet het met 1700 Mark stellen. Duitsland mag dan één staat geworden zijn en de Duitsers één volk, er is wel een onderscheid tussen eersterangs en tweederangs Duitsers. De scheidslijn loopt daar waar de Muur stond, en het verschil wordt groter.

Het rijke West-Duitsland profiteert van de uitbreiding van de Bondsrepubliek met 16 miljoen Duitsers. De 'Ossies' zijn massaal Westprodukten gaan kopen. De Westduitse economie draait op volle toeren en ondanks het flauwe economische klimaat in de rest van Europa groeit de economie in West-Duitsland dit jaar met meer dan 5 procent. In Oost-Duitsland daarentegen is de groei negatief, blijven de fabrieken met hun produkten zitten en ontslaan zij aan de lopende band hun werknemers. De werkloosheid in de voormalige DDR is opgelopen tot boven de twee miljoen. Veel Ossies vertrekken naar het Westen om daar een betere toekomst te zoeken. Tegelijkertijd neemt de wrok onder de Oostduitsers toe. De meest succesvolle kranten in Oost-Duitsland zijn die kranten die de tegenstellingen flink aanscherpen onder het motto 'Wij,

Ossies, pikken het niet langer'. De aanvankelijke feeststemming heeft plaatsgemaakt voor frustraties. Over de niet uitkomende verwachtingen, over de sociaal-economische muur die maar niet wil vallen.

Dit is het klimaat waarin het fascisme kan groeien. Diverse steden in Oost-Duitsland zijn opgeschrikt door demonstraties en geweld door fascistische jongeren. 'Deutschland für die Deutschen, Ausländer raus,' schreeuwen ze. In een aantal gevallen zijn Turken en Vietnamezen, maar ook homoseksuelen, gemolesteerd. 'Der Kampf geht weiter,' las ik op een fabrieksmuur in Oost-Berlijn.

Om het fascisme toch vooral de wind uit de zeilen te houden houdt Duitsland steeds angstvalliger de stromen immigranten uit met name Oost-Europa buiten de deur. Zelfs de Duitse grondwet wordt aangepast om het vluchtelingenbeleid te kunnen veranderen. Zoals in de gehele EG de sfeer jegens vluchtelingen steeds negatiever wordt (gezien het misbruik overigens niet geheel ten onrechte), zo wordt de Oder-Neisse grens tussen Duitsland en Polen langzaam omgebouwd tot een onneembare hindernis. Want we mogen dan in één Europees Huis wonen, maar iedereen hoort wel in zijn eigen kamer te blijven. En de ene kamer is nu eenmaal veel mooier dan de andere. Aan de voet van de Gedächtniskirche zit een Roemeense

vrouw met haar twee kinderen. Ze is illegaal, dus komt ze nergens voor in aanmerking. Ze bestaat niet officieel. Dus bedelt ze. Een zwerm vogels trekt over.

DR staat er op de trein naar Amsterdam. Dat betekent dat het een oude DDR-trein is. Ze rijden best redelijk. Tegenover me zitten twee bloedmooie jongens. Lang, hoogblond haar en blauwe ogen. Als ik ze onherroepelijk even te lang aankijk, beginnen ze een gesprek. Ze zijn Ossies, onderweg om in Osnabrück te gaan werken. Ik begrijp dat ze een vakantiebaantje hebben om wat geld bij te verdienen. Nee, zeggen ze, ze plannen daar zeker drie jaar te blijven. Dat kunnen ze best aan, want ze zijn al zeventien. In het Oosten wachtte toch alleen maar werkeloosheid.

Even later passeren we de Elbe. Hier was vroeger de grens. De jongens merken het niet. Ze slapen. Er trekt een zwerm vogels over de Elbe. Vogels zijn mooie beesten, je hebt ze in alle soorten en kleuren. Waar zouden deze vandaan komen, Rusland, Polen?

Er zal wel voedsel liggen in het Westen.

Paultjes huisstijl

Inhoudelijk en procedureel klopt het niet

Paul Leenards heeft op de achterpagina van de vorige Demo een stukje geschreven over zijn wens een nieuwe huisstijl in te voeren. Zowel procedureel als inhoudelijk is er het een en ander op deze zaak, die al een lange voorgeschiedenis heeft, aan te merken.

door Elwin Lammers

Paul stelt dat op ALV 14 in november 1989 een motie is aangenomen die het LB opdroeg een nieuw(e) logo/huisstijl te (laten) ontwerpen. Dit is pertinent niet waar en ik kom daar later inhoudelijk nog op terug. Los daarvan denk ik dat een Landelijk Bestuurslid dat onwaarheden in Demo publiceert, daarmee naar mijn mening aantoon niet geschikt voor die functie te zijn. Als hij bewust liegt is het duidelijk dat hij het vertrouwen van de vereniging niet meer kan genieten. en als hij het niet bewust heet gedaan dan toont dat aan, dat hij in verregaande mate incapabel is en zijn huiswerk niet doet. Zeker niet gezien het feit dat het invoeren van een nieuwe huisstijl/logo iets is wat Paul al zo'n twee jaar in de JD probeert te realiseren, waardoor je toch een zekere kennis van de gang van zaken in de JD hierover mag verwachten.

Ik zal het Demo besparen uitvoerig in te gaan op alles wat er de afgelopen twee jaar heeft gespeeld rondom een eventueel nieuw logo. Kortheids-halve noem ik twee punten die mijns inziens van belang zijn. Het eerste is de feitelijke beslissing van het congres in november 1989. De ALV heeft toen besloten de huisstijl (wat dus altijd synoniem heeft gestaan voor logo) aan te passen en de kleur bordeauxrood te houden. Het tweede punt is het verslag van de commissie huisstijl, welke commissie het LB na ALV 14 heeft ingesteld. De commissie heeft in haar verslag duidelijk de eisen waaraan een huisstijl en een logo moeten voldoen uiteen gezet. Kort samengevat komt het erop neer dat het niet belangrijk is of een logo intern in de vereniging mooi gevonden wordt of niet. Waar het om gaat is dat het functioneel is, herkenbaar b.v. De commissie heeft

dan ook zeker niet geconcludeerd dat , ondanks de ALV uitspraak, het logo toch vervangen zou moeten worden. Na het verslag van de commissie in maart 1990 is het stil geworden rond het thema huisstijl, niet in de laatste plaats, omdat Paul zelf tussentijds aftrad als L.B.-lid. En S.L.W.M. a.i. Joren Bijvoet meende terecht zich beter met belangrijker zaken te kunnen bezighouden.

Paul treed een half jaar later, in november 1990, echter weer aan als Secretaris Ledenwerving en Materialen. Over wat er vervolgens intern in het LB besproken is kan ik uit de eerste hand niets meer vertellen, omdat ik toen geen LB-lid meer was. Ik heb echter begrepen, dat de vraag WAAROM de huisstijl (lees: het logo) veranderd zou moeten worden, niet aan de orde is geweest. Terwijl de commissie huisstijl in haar zeer goed gefundeerde en beargumenteerde eindverslag toch had geconstateerd dat

de vraag naar de functionaliteit van logo en huisstijl voorop dient te staan. En dat je voor veranderingen goede redenen moet hebben. Het gaat ten slotte om je visitekaartje naar buiten toe en bovendien is het niet goedkoop (wegdoen oude materialen e.d., om nog maar niet te spreken over de kosten aan b.v. reclamestudio Graphissimo te Leiden). Merk overigens op dat Paul het waarom ook niet beargumenteerd heeft in zijn stukje.

Ondanks deze voorgeschiedenis 'prijkt' er toch een nieuw logo op de voorpagina van de vorige Demo. De laatste stuip trekking van de pogingen van een Landelijk Bestuurslid alsnog eervol (of überhaupt) in de annalen van de JD te worden opgenomen? Het gaat in ieder geval over een logo dat niet voldoet aan de eisen die de ALV daaraan heeft gesteld. Het is immers niet bordeauxrood en het is immers geen aanpassing (zoals die posters op het laatste congres waar het logo schuin in stond en waarover volgens mij iedereen heel tevreden was) maar een geheel nieuw logo. daarnaast voldoet het ook niet aan de eisen van functionaliteit, die de commissie zo mooi op een rij had gezet. het ontwerp van Paul kan niet enkele keren gecopieerd worden (iets wat maar al te vaak gebeurt met JD-teksten), want dan vallen de 'dynamische' streepjes rond het logo weg en wordt het turkooise binnenste van de letters een vaag grijs met een te dun en eveneens slecht copieerbaar lijntje eromheen. Om maar iets te noemen.

Paul wil dit ontwerp aan de vereniging voorleggen, zonder de ALV daarin te betrekken. Ik begrijp dat niet zo goed. Ik denk dan ook dat zowel huisstijl als de door de SLWM gevolgde procedure op de ALV aan de orde zal komen. En ik hoop dat dan de SLWM verteld zal worden, dat ook Landelijk Bestuursleden zich aan congresuitspraken dienen te houden. Dat het niet netjes is onjuiste weergaven van de werkelijkheid te publiceren in Demo. En dat dat hele gezeik rond een nieuw logo nou eindelijk eens afgelopen moet zijn, omdat met een aanpassing van het oude logo er geen enkele noodzaak is deze verder te veranderen.

JD-campagne

Verkorte studietijd, minder JD-leden?

Zoals elk jaar vond er ook deze zomer een grote ledenwerfactie plaats. Samen met de regio's en afdelingen bezocht het landelijk campagneteam introductie-markten van universiteiten en HBO's. Hierdoor is het ledental van de JD weer aanzienlijk gestegen en gaan we gestaag op weg naar de 2000 leden.

De huidige studeersituatie gaat de JD nog de nodige problemen opleveren de komende jaren. Natuurlijk zal de JD blijven profiteren van de D66-successen, het wordt echter steeds moeilijker om jongeren lid of actief te krijgen van welke politieke jongerenorganisatie dan ook.

door Paul Leenards

Nu de studietijd terug gedrongen is naar vijf jaar, worden studenten gedwongen zich enkel te richten op studeren. Mochten ze nog iets naast hun studie willen doen dan zou dat meer richting gezelligheid en sociale contacten zijn dan richting politieke of maatschappelijke organisaties. Een kritische kijk op de samenleving wordt hierdoor niet aangemoedigd. Wil je als JD je handhaven in de studentensteden, dan moet je je gaan profileren als politieke gezelligheidsvereniging. Iets wat nu reeds gebeurt, maar wat niet echt aan te moedigen is. De JD richt zich op alle jongeren; een meer studentikoze vereniging staat haaks op dit doel.

Door de maatregelen van het On(der)wijsministerie kan de JD dus aardig in de problemen komen. De meeste studenten die tijdens de campagne langs onze stand trokken had-

den geen of nauwelijks interesse in politiek. Zij willen bij voorkeur zo snel mogelijk afstuderen en geld gaan verdienen. De no-nonsense politiek van Lubbers heeft zijn vruchten afgeworpen, het is geld waarom de wereld

draait. Een kritische kijk op de wereld om je heen, waar de JD herhaaldelijk op hamert, is er dus niet meer bij. Men is alleen politiek bewust als de eigen beurs op het spel staat. En dan nog laat de meerderheid gelaten de bezuinigingsmaatregelen over zich heen gaan, het ondernemen van actie laten ze graag over aan de radicale studentenorganisaties. Ze willen hun tanden niet meer laten zien uit angst voor de honkbalknuppel van de studiefinanciering.

De steeds verdergaande individualisering betekent dat jongeren minder behoefte hebben zich te binden aan allerlei organisaties. Een ernstig probleem, als de studenten al niet meer politiek actief willen worden dan zijn andere groepen jongeren misschien nóg wel moeilijker te benaderen.

Naar ik hoop laten de JDers de hoofdjes niet hangen; we hoeven ons als jongerenorganisatie toch niet te laten meeslepen in een trend die door de overheid is ingezet? Jongeren zijn best politiek geïnteresseerd, ze vragen echter allen een eigen aanpak. Een campagne als deze zomer gevoerd is, is specifiek bedoeld voor eerstejaars studenten. Deze campagne is succesvol. Als we ons gaan richten op andere groepen jongeren kunnen we niet aankomen met foldertjes en ballonnen maar moeten we met hen in gesprek gaan. Een uitdaging voor een studentenorganisatie als de JD.

Uit verzet tegen de overheidstrends horen we deze uitdaging aan te nemen.

minder overheid, meer vrijheid

Vrijheid en radicale democratisering

In het kader van het jaarthema 'Radicale Democratisering' riep de redactie van Demo onlangs Jonge Democraten op, via de inbreng van artikelen, de discussie over de weg naar radicale democratisering vorm te geven. Naar aanleiding van een reeks artikelen in de DELTA (het officiële orgaan van de regio Zuidelijk Holland) over 'De crises in de Democratie', ontstond een analysekader welke ik elke JD'er niet wil onthouden.

In dit artikel wil ik kort de discussie in de artikelen weergeven en daaraan mijn eigen visie en niet-conventionele aanpak verbinden. Wat veroorzaakt de huidige crises in de democratie en waar vindt een vrijzinnig democraat een pragmatische oplossing?

door Harry T.J. van Adrichem

De crises in de democratie

Kort samengevat hekelde onze voorzitter regio ZH in zijn doorwrochte betoog de consensuscultuur die in de Nederlandse politiek en samenleving bestaat. Hij betoogde dat er een voor niemand herkenbaar gemiddelde genomen wordt uit de politieke partijprogramma's van de regeringspartijen. Het argument van prof. Oerlemans dat niet de burgers maar partijen het voor het zeggen hebben, gecombineerd met de teloorgang der ideologieën zou zorgen voor een politieke desinteresse bij het publiek en aldus tot een crisis in de democratie. Hij concludeert dat het in de aard der liberale democratie ligt dat de politiek zich probeert te onttrekken aan de invloed van de burgerbelangen en noodgedwongen politieke besluitvorming af moet staan aan organen die zich ver houden van inspraak. Is deze crisis in de democratie in een welvaartsstaat een bijkomstigheid?

In reactie op het vorige artikel kwam een artikel waarin een hoge mate van begrip voor de huidige politieke situatie doorklonk. Na het verwerven van een 'ongeevenaarde welvaart in Nederland' verkeren de burgers immers in een periode van rust, waarin zij (met slechts de overheid als rand-

voorwaarde) haar individuele belangen in een vrijgelaten samenleving volledig kan nastreven.

De desinteresse van de kiezer in de politiek zou dan logisch te verklaren zijn: In de politiek is niets meer te halen wanneer de burger in een grote mate van vrijheid haar individuele belangen weet te realiseren. Kent onze verzorgingsstaat echter deze vrijheid en welke randvoorwaarde vormt de overheid met haar (weinig of niet effectieve) beleid?

De crisis in de verzorgingsstaat

Natuurlijk is volledige realisatie van individuele belangen per definitie in een parlementaire democratie niet mogelijk. dit vloeit voort uit het logische principe dat in het Nederlandse stelsel van parlementaire democratie de belangen van de burgers moeten worden gebundeld en daarmee noodzakelijkerwijs iets gewijzigd worden ingebracht. Dit probleem is echter van theoretische aard. Een praktisch probleem vormt echter de ontwikkeling dat in onze verzorgingsstaat de verzorging een recht geworden is. Een recht dat de autonome burger ten alle tijde van de overheid kan claimen. Daarmee is de verzorging gerationaliseerd en in toenemende mate abstract geworden; via onpersoonlijke regels, uitgevoerd door onpersoonlijke ambtenaren met hun bureaucratie, worden steeds meer goederen en diensten (ongeacht efficiency en effectiviteit) aan

de burgers verstrekt. Is er dan echter nog sprake van volledige vrijheid voor de burgers? Ondanks de 'positieve' vrijheid die de burgers verkrijgen bij het kunnen realiseren van hun claims ten opzichte van de overheid, is slechts voor weinigen de volledige vrijheid - d.w.z. de vrijheid om het leven naar eigen wens in te richten en voort te zetten - weggelegd. Dit komt omdat overheidsregels vaak de vrijheid van burgers beperkt. Hiermee bedoel ik dan de 'negatieve' vrijheid die de overvloedige wetgeving veroorzaakt. Hierdoor moeten de burgers hun eigen, private, levenssfeer steeds vaker tegen inmenging van de overheid beschermen en delen ervan prijsgeven. Zo is 60% van de kiezers financieel direct of indirect afhankelijk van de overheid, door bijvoorbeeld een uitkering, werk in ambtelijke dienst of gesubsidieerde sector. Onder het diktaat van deze overheid worden stapels formulieren en privégegevens (vaak zinloos) ingevuld. Wanneer de overheid een werkelijk goede belastingspolitiek voert is de rompslomp van een tweede herverdelingsronde niet nodig; de huidige subsidiestromen zijn uitermate verspillend voor de economie (denk aan de positieve gevolgen die optraden voor onze concurrentiepositie bij het gelijktijdig afschaffen van de WIR-regeling en het verlagen van de vennootschapsbelasting), en in feite te missen als kiespijn (administratieve rompslomp). Of denkt de overheid nog altijd beter te weten, hoe overheidsafhankelijke burgers hun geld moeten uitgeven?

Zo maakt een technocratische/onpersoonlijke overheid, als vadertje staat, van de burgers niet alleen makkeschappen die maar braaf voor het loket in de rij gaan staan; zij maakt aan de burgers ook duidelijk dat een mensgericht beleid in het politieke systeem niet aan de orde is. Hoe moet dit probleem worden opgelost? Met radicale democratisering?

De oplossing: radicale democratisering

Mijns inziens staat de populistische vraag naar steeds meer aanbod van overheidsdiensten om individuele belangen van de burgers te bevredigen, uiteindelijk haaks op een gedegen overheidsbeleid voor de langere ter-

mijn. Niet alleen is het draagvlak om de collectieve lasten te dragen te klein geworden; met ziet nu al dat op basisvoorzieningen als het onderwijs, de normhandhaving, en de medische sector onaanvaardbaar moet worden gekort om de ongebreidelde groei van overheidssubsidies en voorzieningen te kunnen financieren.

De vraag is dan ook relevant of een liberale samenleving met individuele claims van burgers niet het individuele belang verabsoluteert ten koste van solidariteit met de gemeenschap en medeburgers! Zo wordt in toenemende mate het ongebreideld gegroeide overheidsbeleid (met toenemende staatsschuld en verspilling) abstract en onzichtbaar voor de burger. De kiezer in onze democratie heeft geen inzicht in het totale scala van overheidsbemoeyenis en heeft hierdoor bijna elke invloed en controle op de regering verloren!

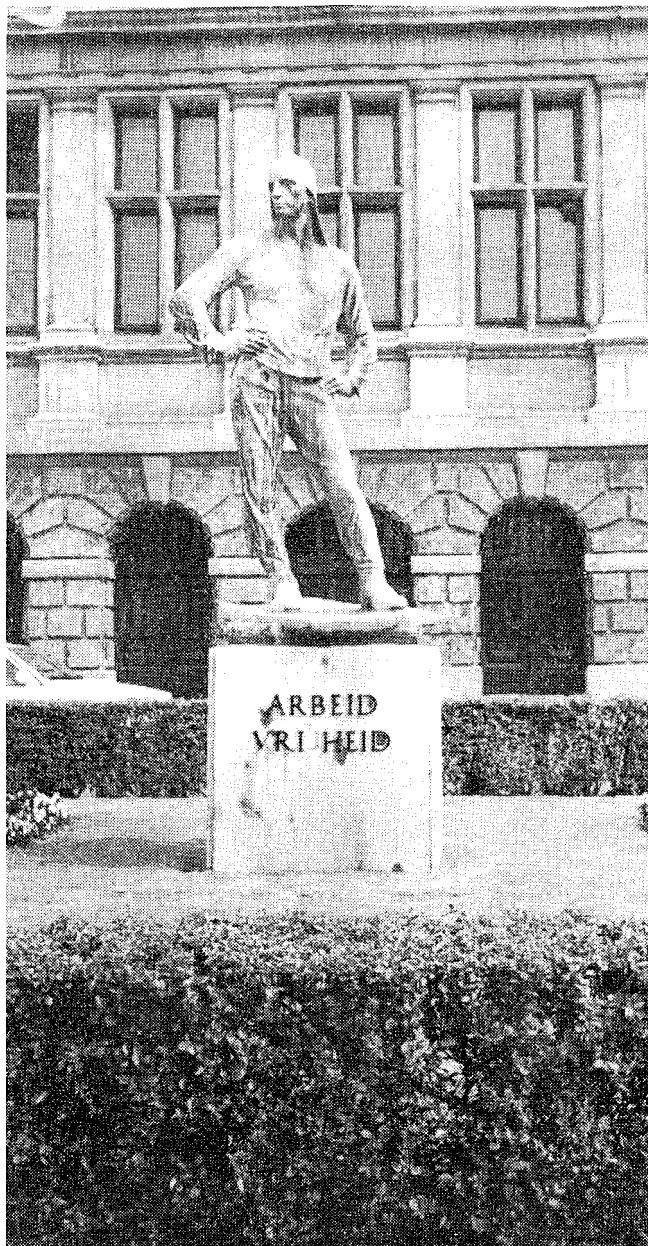
De oplossing: De overheid moet zich weer beperken tot de kerntaken die de staat dient te vervullen. De overheid moet op veel terreinen terugtreden, privatiseren en moet de burger meer vrijheid geven om zijn zaken zelf te regelen.

De link met radicale democratisering

Wat heeft dit te maken met radicale democratisering? De kiezer moet in een democratie toch de dienst uitmaken? Deze kiezer heeft tegenwoordig echter weinig macht en kans op beïnvloeding en controle. dit komt allereerst omdat een kamerlid in de vorige eeuw slechts enkele honderden kiezers vertegenwoordigde en nu met een kiezersdeler van vele tienduizenden 'het volk' vertegenwoordigt. Maar dit kamerlid staat ook nog voor het probleem om voor het gehele (zeer gegroeide) scala van overheidsdiensten de wensen van de burgers te inventariseren en te realiseren. Onze vertegenwoordigers in Den Haag blijken dan ook veelal niet bij machte om over

al deze overheidstaken de burger te betrekken. Den Haag vervreemd zich van de kiezers en regeert onder het motto: 'De burger is er voor de overheid' in plaats van dat de overheid er voor de burgers is. Radicale democratisering is nodig. dit kan simpel door het aantal kiezers te verminderen (wat

over zaken waar de overheid zich niet meer mee mag bemoeien (de pure vorm van democratisering). De kiezer verkrijgt door de sterk verminderde overheidsbemoeyenis ook weer inzicht in het totale in het totale overheidsbeleid en kan weer op adequate wijze haar invloed en controle op de regering uitoefenen.

Tot slot

Na een periode zonder overheid in het verre verleden, beschreven door Hobbes als de 'War of all against all', is er nu een situatie ontstaan waarbij de overheid een allesoverheersende greep op de maatschappij dreigt te krijgen. Met de wetgeving wordt de burger murw gemaakt en ondergeschikt aan het overheidsapparaat. Nu dreigt in feite de 'legal war of all against all', omdat slechts deskundigen zoals juristen, fiscalisten en ambtenaren nog de weg door de regelgeving kennen. Het is vijf voor twaalf, wie denkt de burgers met slechts een referendum de controle over het gehele scala van overheidsdiensten terug te kunnen geven komt bedrogen uit. Zeker in landen als Zwitserland enz. is het referendum een goed middel gebleken, maar de kern van het probleem in onze democratische staat is de ongebreidelde groei en ondoorzichtigheid van ons overheidsbeleid. Zo heerst in Nederland een tendens om alle claims van de burgers in te willigen en geen prioriteiten te stellen (de kaasschaafmethode is hier een voorbeeld van). De kerntaken van de

overheid, zoals onderwijs, infrastructuur, normhandhaving en medische zorg zijn hierdoor in het verdomhoekje gekomen. De overheid geeft de zwakkeren in de samenleving geen goede perspectieven om in vrijheid naar eigen wens hun leven in te richten en vorm te geven, maar subsidies en uitkeringen! **Slechts een radikaal democratische verkiezingszege brengt in Nederland verandering!**

niet haalbaar is) of door het aantal zaken waarover onze vertegenwoordigers mogen beslissen te verminderen. Wanneer dit laatste alternatief radikaal wordt uitgewerkt, waarbij de overheid zich terugtrekt op kerntaken, het gros van de subsidies wordt geschrapt in combinatie met een belastingverlaging, en veel uitvoerend werk wordt geprivatiseerd, dan verkrijgt de burger niet alleen vrijheid

Milieubeleid in Nederland

Regeren is vooruitschuiven

De Nederlandse agrarische sector heeft sinds de Tweede Wereldoorlog met name vanaf de jaren negentienhonderdzestig, een sterke economische groei doormaakt. Een belangrijke bijdrage aan deze groei vormde de veehouderij. Vooral vanaf medio zeventiger jaren werd de veestapel fors uitgebreid en werd het grondgebruik geïntensiveerd. Het voer voor de 80 miljoen kippen, 16 miljoen varkens en 10 miljoen runderen wordt in grote hoeveelheden geïmporteerd, wat een enorm milieuprobleem oplevert voor de landen die dit voer exporteren. Het vlees en de eieren wordt voor 80% geëxporteerd en waar we mee blijven zitten is een hoeveelheid mest, waarvoor op de Nederlandse akkers geen plaats meer is. De overdosering aan minderalen (vooral stikstof en fosfaat) en zware metalen uit de mest heeft zowel voor de landbouw als voor het milieu verstrekende gevolgen gehad. Dit heeft zich bijvoorbeeld geuit in de aanzienlijke achteruitgang in kwaliteit van het oppervlaktewater en van het grondwater door de uitspoeling van mineralen. Als we nu niets aan ons milieu en in het bijzonder aan het vraagstuk van de vermessing doen, dan zal de kwaliteit van ons leefmilieu dus danig verslechteren, dat reële risico's voor de gezondheid ontstaan.

door de werkgroep milieu

Tijd om te kijken hoe ver het staat met het oplossen van wat één van de grootste en nog steeds meest onderschatte milieuproblemen van ons land is: de mestproblematiek.

Het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer & Visserij, traditioneel gerunt door CDA-politici, afkomstig uit de landbouwwereld, afkomstig uit de landbouwwereld, werd in het verleden herhaaldelijk gewezen op de problematische situatie. Niet alleen door tal van belangenorganisaties, maar ook in het parlement. Als antwoord hierop is vanuit Den Haag een heel netwerk van wetten, wetjes en richtlijnen uitgevaardigd. Of dit een halt toe kan roepen aan de vervuiling is echter de vraag.

In hoofdlijnen kunnen deze maatregelen worden onderscheiden in:

A) Regels om de mestaanwending te optimaliseren. Hieronder valt het uitrijverbod in tijden dat het gewas geen mest op kan nemen en dat uitspoeling plaatsvindt.

B) Regels om vervoer van mest naar gebieden waar nog geen overschot aan mest is te stimuleren.

C) Regels om te komen tot een mindere hoeveelheid mest uitstoot. Hieronder valt de wetgeving die opgebouwd is

rond het thema van de milieuaansprakelijkheid, de 'mestcontracten', waarbij een boer erop wordt aangesproken als zijn veestapel meer mest produceert dan van tevoren werd toegestaan. D) Controlemaatregelen ter voorkoming van het illegaal lozen van mest. Hieronder valt bijvoorbeeld de 'metboekhouding', die er onder meer toe strekt de wijze van verwerking van de mest te controleren en eht project van de beheersovereenkomsten, waarbij een boer ertoe overgaat om een stuk grond op een voor het milieu minder belastende manier te beheersen. E) Regels om nieuwe vestigingen enigszins te conditioneren.

De milieuwergroep van de Jonge Democraten nu vindt het één van de taken van de oppositie en van de belangernorganisaties, waaronder de

milieubeweging, dat erop wordt toegezien dat de mooie voornemens o het gebied van de bestrijding van de vermessing op korte termijn tot resultaat leiden. Want zo op het oog verandert er door de genoemde maatregelen veel ten goede van het milieu, in de praktijk blijkt echter dat het resultaat tegenvalt. Als we kijken naar wat het in wetten geformuleerde beleid ter bestrijding van het mestprobleem tot nu toe voor consequenties heeft gehad voor de Nederlandse boer. Minister Bukman roept hard dat er aan de concretisering van de oplossingen wordt gewerkt en houdt zo namelijk nu nog met zijn beloftes de politiek en de milieubeweging aan het lijntje.

De milieuwergroep vindt dat er ook meer aandacht moet worden besteed aan het zoeken naar oplossingen in een anere richting. Zo vinden wij dat er veel meer aandacht moet worden besteed aan het nemen van volumebepalende maatregelen.

De grootste bijdrage aan de oplossing van het mestprobleem zal moeten worden gevonden in een afname van de productie en daardoor van de export van landbouwproducten. dit kan door tal van maatregelen worden gerealiseerd. De boer die overgaat tot bedrijfsbeëindiging zou, om een boerbeeld te noemen, daarvoor een financiële compensatie kunnen worden toebedeeld.

Belangrijk is ook dat de veehouderij zich aan de gemaakte afspraken en gestelde normen houdt. Hiertoe zouden milieuheffingen en boetes voor vervuiling moeten worden vastgesteld. Deze heffingen zouden de boeren moeten dwingen de milieu- en economische gevolgen van hun handelen onder ogen te zien. Ware het niet dat dit kan resulteren in 'wie betaalt mag vervuilen', in plaats van het oorspronkelijk bedoelde 'de vervuiler betaalt'. Dit is daarom zo ergerlijk, omdat de grootste bijdrage aan het mestprobleem wordt geleverd door de grote varkensmesterijen en kippenfarms in Brabant en Limburg. Voor deze giganten die 80% van de Nederlandse landbouw uitmaken is een eventuele heffing meestal minder in-

grijpend dan voor de kleine zelfstandige boeren, die steeds meer oog voor het milieu blijken te hebben.

Maar ook invoering van accijs op vleesprodukten zou als een mogelijke oplossing voor het mestprobleem kunnen dienen. Wij zijn namelijk van mening dat een ieder die ons milieu aan het hart gaat wel een kleine bijdrage voor het behoud daarvan zou willen opbrengen.

Oprichtingscongres nieuwe vereniging Jongeren Milieu Aktief

In het weekend van 21 en 22 september werd in Austerlitz het oprichtingscongres van de nieuwe Vereniging Jongeren Milieu Aktief georganiseerd.

JMA is in Nederland de enige milieuorganisatie voor en door jongeren. De voornaamste doelstelling van JMA is jongeren aan te zetten zelf milieuvriendelijk te gaan/blijven leven.

Op het congres werd onder andere gesproken over de nieuwe (democratische!) verenigings-structuur, waarin leden de centrale plaats innemen en over het nieuwe project voor de komende twee jaren.

Voor informatie: 08370-16925

4 oktober - forum:

Kiezen voor jongerenhuisvesting

Door het grote aantal onderwijsinstellingen in Utrecht is het aantal jongeren dat zelfstandig wil wonen onevenredig groot ten opzichte van het landelijk gemiddelde per stad. Door kamernood en marktmechanisme geeft een kamerbewoner in Utrecht gemiddeld 30-50% van zijn/haar inkomen uit aan huur. Teveel. Het beleid van de gemeente speelt niet in op deze problematiek. De politieke jongerenorganisaties CDJA, JOVD, JS en JD organiseren stellen daarom samen met de SJHU de volgende eisen aan de gemeenteraad, zij dagen de gemeente uit deze in te willigen. Wij vragen: nieuwbouw van Jongerenhuisvesting, ombouw van oude bedrijfspanden, kamergewijze verhuur door woningbouwcorporaties, aanwezige kamerverhuurpanden in stadsvernieuwingsgebieden hun functie laten behouden, centrale registratie en toewijzing van de kamerzoekenden/kamers.

Op vrijdag 4 oktober zullen

- Wethouder J. Zwart van de gemeente Utrecht,
 - de woningbouwcorporaties,
 - voorzitter R. Danen van de LSvB en
 - de SJHU
- over dit eisenprogramma spreken.

Plaats en tijd: Nieuwegracht 32 te Utrecht om 20.00 uur.

Meer informatie bij o.a. SJHU (Hilbrand Jacobs) tel: 030-313899.

14-18 oktober - uitwisseling:

Fidesz in Alkmaar

De afdeling Alkmaar wil in de herfstvakantie (maandag 14 - vrijdag 18 oktober) een uitwisseling organiseren met Fidesz-jongeren uit Alkmaar's zusterstad Tata. Er is nog geen programma gereed, maar er zijn plannen om wat bezoeken af te leggen aan het gemeentehuis, aan een IKV-tentoonstelling over Jongerencontacten met Oost-Europa en misschien een themadag over de toekomst van Europa.

Het evenement zal worden georganiseerd in een clubhuis van een Alkmaarse Scoutingvereniging, waar de Fidesz-leden die week zullen verblijven.

Voor meer informatie kan er gebeld worden naar het bestuur van de afdeling Alkmaar. Kom gerust!

secretariaat, Pim van Galen
02240-15557

LAKS bedreigd door opzegging subsidie

Scholieren terug naar nul?

Stel je voor: geeft die (CENSUUR) van een docent je een 4 voor een werk dat volgens zijn collega, waarmee je het al jaren goed kunt vinden, minstens een 7 op zou moeten leveren. Wat een willekeur! Of je wordt de les uitgezet omdat je je pet niet af wou zetten. En je fiets staat weg te roesten omdat de afdakjes van de stalling zo lek als een zeef zijn. Of de schoolleiding wil de schoolkrant-redactie opheffen terwijl het protest van de Medezeggenschapsraad totaal genegeerd wordt. Straks gaan ze je nog lijfstraffen op school! Maar ja, wat doe je ertegen.....Wat doe je ertegen?! Een heleboel! Het Landelijk Aktie Komitee Scholieren (LAKS) is een groep van actieve leerlingen die konstant proberen oplossingen en alternatieven te vinden voor dergelijke problemen van hun medescholieren. En de leden worden door hun bestuur geprikkeld en prikkelen zelf leerlingenraden en individuele scholieren om dergelijke problemen structureel op te lossen via overleg met de machthebbers van de school (die dus ook over jouw situatie beslissen!).

door Berend Brock
(penningmeester van het LAKS)

Het LAKS vindt dat bepaalde verhoudingen op school verouderd zijn en denkt aanvaardbare alternatieven te kunnen bieden. Dit gebeurt zowel door aan de basis leerlingen voor te lichten over hun rechtspositie en hen te stimuleren om te participeren in de officiële inspraakorganen als de Medezeggenschapsraad en geschillencommissie alswel door op landelijk niveau informatie over de mondigheid van scholieren te verzamelen en te verspreiden en zelf te participeren in de inspraakorganen bij de overheid, om wettelijk iets te veranderen.

Het LAKS krijgt hiervoor sinds haar oprichting subsidie van het ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur. Of beter kreeg, want met ingang van 1 januari 1992 zal -als het aan de financieel-economische situatie van het land ligt- deze subsidieverstrekking volledig worden stopgezet! Het LAKS

is een van de weinige Jeugdwelzijnsorganisaties die minister d'Ancona helemaal wil laten vallen.

Dat is vast niet omdat het zoveel oplevert (het LAKS krijgt op jaarbasis f 125.302,00) maar hier zijn in het concept-rijksplan jeugdwelzijnswerk een aantal argumenten voor genoemd.

Het LAKS zou namelijk niet (meer?) binnen de volgende "kerntaken" van het jeugdwelzijnswerk vallen: Jeugdinformatie, Jeugdparticipatie, Vernieuwing en de emancipatie van achterstandsgroepen. Ik vraag me af of dit niet voor zichzelf spreekt, maar ik zal toch maar even vertellen in hoeverre het LAKS zich met bovenstaande doelstellingen bezig heeft gehouden, houdt en wil blijven houden.

Jongeren Informatie

Scholieren zijn jongeren die konstant tussen de wal en hetschip dreigen te vallen; tussen basisschool en studie of werk, tussen jeugd en volwassenheid, tussen ouders en docenten. Aan de ene kant worden ze geacht voor zichzelf te kunnen zorgen en voor hun rechten op te komen maar aan de andere kant worden ze nog niet echt serieus genomen en worden ze ook weinig geholpen met die verzelfstandiging. De meeste scholieren weten niet eens wat hun rechten zijn! Daarmee probeert

het LAKS hen te helpen. Bijvoorbeeld door het schrijven van informatieve brochures over de gang van zaken op school als voorbereiding op de maatschappij. Zo leren een leerlingenraad en het functioneren van de Medezeggenschapsraad iets over democratie, de schoolkrant over mediamaakt en buitenschoolse activiteiten dragen bij aan integratie en het leggen van sociale contacten. En nog belangrijker is het (gesubsidieerde) informatiecentrum in Amsterdam, waar scholieren doordeweeks tussen 13:00 en 17:00u bij de (gesubsidieerde) beleidsmedewerker terecht kunnen met hun vragen over hun rechtspositie e.d. op school. Hiervoor wordt een uitgebreide (gesubsidieerde) bibliotheek bijgehouden met alle informatie over instanties en wetten die van belang zijn. Tenslotte is er nog het leerlingenstatuut dat door het LAKS enorm gestimuleerd en als wetsvoorstel in de Tweede Kamer begeleid wordt. Hierin moet door iedere school vastgelegd worden wat de (nu vaak zeer onduidelijke) rechten en plichten van ieder lid van de schoolbevolking zijn: als dat geen onontbeerlijke informatie is!

Jeugdparticipatie

Het LAKS probeert iedere leerling op een democratische manier mee te laten praten op school, door vertegenwoordiging en verkiezingen. En ook individueel moet het mogelijk zijn om protest aan te tekenen als er onenigheid bestaat. Dit alles probeert het LAKS zowel van binnenuit als van bovenaf te verwezenlijken, waarbij het LAKS zelf de enige organisatie is die op landelijk niveau participeert en de belangen van de (zo'n miljoen!) scholieren behartigt.

Vernieuwing

Het LAKS is een organisatie die nog erg jong is in het welzijnswerk. Het is een flexibele organisatie die opkomt voor alle scholieren van Nederland, onafhankelijk van ethniciteit, politieke of godsdienstige overtuiging, sexe of leeftijd. Zij is dus niet verzuild, wat in Nederland nog steeds als zeer vernieuwend aangemerkt kan worden. Daarnaast is het LAKS natuurlijk de

organisatie bij uitstek die iets aan het sociale klimaat en de verhoudingen binnen een schoolgemeenschap probeert te veranderen.

emancipatie van achterstandsgroepen

Het moge duidelijk zijn dat scholieren zelf een achterstandsgroep in de samenleving zijn, die zelden gehoord wordt. Er is geen grotere groep medelanders aan te duiden die zo mond dood wordt gehouden als zij (de meesten hebben niet eens stemrecht). Maar afgezien daarvan is het ook nog zo dat vooral jongeren uit de lagere sociale klassen vaak minder op de hoogte zijn van en toegang hebben tot de officiële instanties e.d. op school en voor hun informatie zijn aangewezen op instanties als het LAKS in plaats van de eigen kontakten. De zoon of dochter van een burgemeester of docent zal zijn of haar recht toch wel weten te halen, ook als het LAKS er niet meer is om hem of haar bij te staan (hooguit iets later). Maar over scholieren met wat minder zelfvertrouwen of een kennisachterstand zou wel eens heengelopen kunnen worden.

waarom?

Het LAKS is dus kwaad. Heel kwaad. Al haar werkzaamheden zullen opgeheven moeten worden, de twee medewerkers ontslagen en het bestuur zal haar reiskosten e.d. zelf moeten gaan betalen als ze niet meteen de hele vereniging op wil doeken. En het frustrerende is dat, zoals uit bovenstaande blijkt, het absoluut niet duidelijk is waarom. In onze ogen zijn de argumenten van WVC totaal niet toereikend, maar andere zijn er niet. En toch ligt die brief met de "vooraankondiging bezuinigingen" er nog steeds.... Wat kan politiek toch moeilijk zijn....

P.S.: Indien je je geroepen voelt om het LAKS te steunen, is de beste manier een lidmaatschap. Uiteraard is dit ook in je eigen belang en het kost je maar f 5,- per jaar! (Als je al meer dan twee jaar geen scholier meer bent f 15,-) Bel voor meer informatie (tot december?) het LAKS-informatiecentrum: 020-6381792 of schrijf: LAKS, Postbus 17061, 1001 JB, Amsterdam.

studiedag 23 november:

Schuldenproblematiek

Van 27 mei tot 2 juni jl. waren zo'n 35 jong mensen uit 20 verschillende landen bijeen om te praten over de schulden crisis van de Derde Wereld. Dit gebeurde op een seminar in Straatsburg, georganiseerd door YDC (youth for Development and Cooperation). Zeer enthousiast nam iedereen afscheid, vastbesloten iets aan dit enorme probleem te doen. Er werd een slotverklaring opgesteld, waarin o.a. gepleit wordt voor afschrijving van de schulden, betere toegankelijkheid van de wereldmarkt voor produkten uit de Derde Wereld en andere voorwaarden voor nieuwe leningen aan de Derde Wereld. Verder werd er op het seminar besloten te proberen contact met elkaar te houden en elkaar informatie sturen over het onderwerp. Inmiddels is het september en zijn er wat kranteartikelen rondgestuurd, foto's van elkaar uitgewisseld en dat was het dan. Het probleem van de schulden crisis bestaat nog steeds. Het is dan ook een onvoorstelbaar groot probleem. Zoals één van de gasten uit Afrika (Ghana) zei: **"Je kunt je niet voorstellen wat het is, tenzij je in een Derde Wereldland woont."** Het is haast niet na te voelen hoe het is om te leven in een land met een buitenlandse schuld van 3,1 miljard dollar. En dat terwijl de meeste inkomsten van cacao-export moeten komen. Een produkt dat sterk afhankelijk is van weersomstandigheden en waarvoor slechts een lage prijs betaald wordt op de wereldmarkt, zodat er weinig uitzicht is op afbetaling van de schulden. In 1990 werd 40% van de totale export inkomsten van Ghana gebruikt om schulden af te lossen. Dit laat maar weinig geld over om te investeren in verdere ontwikkeling van het land. Iets dat, met een analfabetisme van 60% van de bevolking bepaald geen overbodige luxe is. Om toch enigszins in de ontwikkeling van het land te kunnen investeren moet de regering opnieuw leningen aangaan. De internationale financiële instanties, zoals het IMF en de Wereldbank, verlenen deze leningen wel, maar onder bepaalde voorwaarden. Eén zo'n voorwaarde is het verminderen van overheidsuitgaven, bijv. door het afschaffen van subsidies op voedsel. De effecten daarvan mogen duidelijk zijn. Voor de inwoners van Derde Wereldlanden is dat een realiteit van elke dag. In het Westen hoor je er maar

zo af en toe iets over. Toen ruim tien jaar geleden de ernst van de schulden crisis van de Derde Wereldlanden werd ingezien, schreeuwde iedereen moord en brand. Vooral banken natuurlijk, die bang waren dat ze naar hun uitgeleende geld zouden kunnen fluiten. Inmiddels gaat het in sommige landen iets beter, kunnen ze beter aan hun aflossingen voldoen en is er zelfs een levendige handel ontstaan in de schulden van Derde Wereldlanden. Alleen toen Polen en Egypte enkele maanden geleden gedeeltelijke kwijtschelding kregen (om politieke redenen) werd er weer enige aandacht aan het probleem besteed. Een kwijtschelding van 30 miljoen dollar van de schuld van Bolivia aan de V.S. blijft beperkt tot een heel klein berichtje in de krant. Terwijl het toch een heugelijk feit is en juist publiciteit en discussie in de Westerse landen van belang zijn voor de oplossing van het probleem. Zo zou de bereidheid meer te betalen voor bijvoorbeeld koffie ertoe kunnen bijdragen, dat de Derde Wereldlanden een redelijker prijs krijgen voor hun produkten, zoals bij Max Havelaar koffie. Om de schulden crisis onder de aandacht te brengen, organiseert de JD een Studiedag over dit onderwerp.

Deze dag zal plaatsvinden op 23 november a.s. in de Poort van Cleve, Mariaplaats in Utrecht (5 minuten van het station).

Sprekers zullen zijn: Dr. P van Dijk, o.a. voorzitter van de Evert Vermeer Stichting. Prof. B. Goudzwaard, hoogleraar Economie aan de VU en oud CDA-kamerlid Mr. K. Chr. van Kesteren, hoofd afdeling macro-economische hulp van het ministerie van ontwikkelings-samenwerking, Dick Tommel, Tweede Kamerlid van D66.

En onder voorbehoud: Marcelo Moreno, student uit Ecuador, momenteel wonend in Antwerpen.

De dag begint om 12.00 uur en is gratis. Alle JD-ers en D66-ers en geïnteresseerden zijn van harte welkom.

Voor meer informatie: Patrick Peters tel. 020-6268135 of JD-secretariaat 070-3858109

Het Politiek Bureau

De Jonge Democraten moeten meer aan politiek doen

Dit geldt voor de hele JD: afdelingen, regio's en het landelijke niveau. In veel afdelingen en regio's worden werkgroepen opgericht en de plaatselijke of provinciale politiek gevolgd. Landelijk zijn er veel goeddraaiende werkgroepen en een Landelijk bestuur, dat meer standpunten inneemt dan ooit te voren. Maar wij willen nog meer!

De JD is een vrijzinnig democratische jongerenorganisatie, maar vreemd genoeg heeft de JD noch een werkgroep Jongeren, noch een werkgroep Democratisering. Ook hebben we niet veel standpunten over deze onderwerpen lees het politiek programma (f.2.50 te bestellen bij het secretariaat en verplichte kost voor elke JD-er) er maar op na. Dat is heel erg jammer want dit zijn bij uitstek onderwerpen waarover de JD een woordje mee te spreken heeft. De D66-fractie in de Tweede Kamer en andere politieke jongerenorganisaties vragen ons regelmatig onze mening over jongerenproblematiek, maar elke keer moeten we dan bekennen dat we die niet hebben! Dat die werkgroepen er niet zijn ligt niet aan te weinig interesse, zoals wel eens gedacht wordt. Het is vaak zo dat leden wel in een werkgroep willen, maar niet die werkgroep zelf willen oprichten. Een

goed voorbeeld is de werkgroep sociaal-economie. Jarenlang werd er geklaagd dat JD-ers niet geïnteresseerd waren in sociale en economische problemen. Toen er echter een paar enthousiasten een werkgroep oprichtten, was het binnen de kortste keren een van de populairste en beste werkgroepen van het Politiek Bureau. Om te zorgen dat de gaten in het Politiek Bureau worden opgevuld, is het nodig dat er extra energie in gestoken wordt. Hiervoor heeft het Landelijk Bestuur tijdelijk de taak van de werkgroepenbegeleiding aan ondergetekende toebedeeld. De Vice-Voorzitter Politiek gaat de komende tijd extra tijd en energie steken in het bevorderen van de Politieke discussie in de vereniging en met name in het LB. De belang-

rijkste taak van mij zal zijn het (opnieuw) opzetten van de volgende vier werkgroepen:

Jongeren

Zoals gezegd heeft de JD nauwelijks standpunten over jongerenzaken, terwijl dit toch essentieel is voor een Politieke Jongeren Organisatie. Bovendien gebeurt er altijd wel wat actueels op dit gebied en standpunten over actuele zaken kunnen altijd zorgen voor publiciteit voor de JD. Onderwerpen zouden kunnen zijn: rechtspositie van jongeren, jeugdlonen, jeugdwelzijnsbeleid enz. Voor standpunten over deze zaken is de nieuwe politieke motie uiterst geschikt. Ook zal de werkgroep standpuntinname van het Landelijk Bestuur kunnen voorbereiden. Gezocht zijn dus leden voor deze werkgroep en vooral een enthousiaste coördinator. De werkgroep zal contacten hebben met de andere politieke Jongerenorganisaties, vakbondsjongeren en D66-Kamerleden. Kennis vooraf is geen vereiste, die krijg je wel. Enthousiasme wel.

Democratisering

Er stond al een oproep in de Demo: er is een werkgroep democratisering nodig. Zij zal zich in eerste instantie gaan bezighouden met democratisering van bedrijven en overheidsinstellingen: ondernemingsraden e.d. Verder zijn er nog genoeg onderwerpen op dit gebied waar de JD nog geen standpunt over heeft. Gezocht zijn dus weer werkgroeps leden en een enthousiaste coördinator. Het is een

werkgroep voor werkende jongeren en voor ieder ander die ooit denkt te gaan werken.

Onderwijs

Deze werkgroep bestaat al en heeft een enthousiaste coördinator, maar nog geen leden. Gezien het feit dat er altijd actuele (bezuinigings) politiek op onderwijsgebied is, gaat deze werkgroep hierover moties voor de congressen schrijven en (als er geen congres is) LB-standpunten voorbereiden. Als een wat uitgebreider onderwerp zou basisonderwijs gekozen kunnen worden, omdat de JD daar nog geen standpunt over. Naast deze drie werkgroepen zijn er nog veel anderen waar je lid van kan worden. Het is ontzettend leuk om in een werkgroep te zitten en je bent direct met politiek bezig. Ik hoop veel nieuwe enthousiasten voor het Politiek Bureau te vinden. Informatie over deze en andere werkgroepen krijg je van :Ruud van den Brink (020 - 6937530). Bel bij geen gehoor het secretariaat (070 - 3858109, tijdens kantooruren) en laat en boodschap achter.

Edwin Giltay in Beroep

Het eerste en enige geroyeerde JD-lid, Edwin Giltay, gaat in beroep tegen deze beslissing.

De beslissing tot ontzetting uit het lidmaatschap werd in februari van dit jaar door het Landelijk Bestuur genomen. Edwin tekende beroep aan en er werd een geschillencommissie ingesteld, die besloot het roeyement te handhaven.

Het verslag van de geschillencommissie kon je in de vorige Demo lezen. Edwin heeft dus ook tegen deze uitspraak beroep aangetekend.

De ALV zal uitspraak doen en hierna is geen beroep meer mogelijk. Voor de precieze tijd van het beroep verwijs ik naar de congresbijlage.

Financiële mededelingen

Contributie

Indien je je contributie nog niet hebt voldaan, dan dien je deze te voldoen met de acceptgiro die je toegestuurd hebt gekregen. Indien je deze niet meer in je bezit hebt kun je het geld overmaken op giro 3461482 t.n.v. contributierekening Jonge Democraten te Den Haag. Dit onder vermelding van je naam en adres. De contributie is minimaal f15,-, tenzij je jonger bent dan 18 jaar (dan is het f10,-).

Financieel Boekjaar

Het financiële boekjaar 1991 wordt afgesloten op 10 januari 1992. Declaraties die betrekking hebben op 1991 moeten dus voor die datum op het kantoor van de JD in Den Haag zijn (f.a.v. de Penningmeester). Na 10 januari kunnen er geen declaraties van 1991 meer worden uitgekeerd.

Ron Hendriks
Penningmeester Landelijk Bestuur
foto: archief

Ten Burele

Van hok naar kantoor

Het JD-secretariaat in Den Haag is die naam eigenlijk niet meer waard; kantoor is een betere omschrijving. Tot voor kort was het JD-hok de plek in het D66-pand, die men bij rondleidingen van gasten maar liever oversloeg ("onder die berg troep zit nog ergens een jongerenorganisatie"). Nu is directeur van het D66-partijbureau zwaar jaloers op de JD ("hier zit onze toekomst"). Het afgelopen jaar hebben we namelijk flink geïnvesteerd in het esecretariaat en dat was nodig ook. Het oude hok was zelfs ongeschikt voor vrijwilligers, laat staan voor iemand die full-time bij de JD werkt. Dit jaar was financieel en gunstig jaar, want Hedy had onze subsidie flink verhoogd. Voor 1992 heeft diezelfde Hedy de subsidie weer verlaagd, dus het was nu of nooit. We hebben nieuwe lampen, stoelen, tafels, tapijt, kasten en computers gekocht en hierbij uiteraard scherp op de prijs gelet. Dit heeft naast geld ook veel zweet gekocht van degenen die het allemaal drie trappen naar boven moesten dragen, de sterke mannen van de JD dus (Marc Veen, Ron Hendriks en ondergetekende). Bestuursleden van regio's hebben het vast al gemerkt en ook de nieuwe leden zal het niet ontgaan zijn. Door de komst in april van **Marc Veen** en natuurlijk de nieuwe inrichting is de service sterk verbeterd. De JD is nu tijdens kantooruren altijd bereikbaar (behalve op vrijdag) en bereid te helpen. Voor meer informatie (over rondleidingen bijvoorbeeld..) kun je mij bellen. Ruud van den Brink, Algemeen Secretaris (020 - 6937530)

Jaartheme in Amsterdam

Bedrijfsexcursie en Jaarthemaweekend

Tijdens de Jaarthemaweek organiseert de afdeling Amsterdam een excursie naar een bedrijf. Daar zullen we kijken in hoeverre de democratie dichtbij de werknemers staat. Voor meer informatie kun je contact opnemen met Henriëtte de Vos of Ursela van den Anker. In vergelijking met andere regio's zijn er dus niet zo heel erg veel activiteiten deze week in Amsterdam.

Maar dat wordt dubbel en dwars goedge maakt tijdens het **Jaarthemaweekend** dat we in het weekend van 30 november en 1 december organiseren in Amsterdam.

Een intensief weekend waarin wij ALLE deelthema's willen behandelen. Er zullen een aantal sprekers komen van het LSVB, het Europees Parlement, drie nationale politici, er zal een debat plaatsvinden tussen FNV en VNO en er zal een rolenspel worden gespeeld, waarin de ondernemingsraad zal worden gesimuleerd.

Alle JDers uit het hele land zijn uitgenodigd.

Voor de JDers van buiten Amsterdam zal een slaapplek worden geregeld bij een JDer uit de stad. Je diner zaterdag, je ontbijt en lunch op zondag worden verzorgd. Hiervoor wordt een bijdrage van f15,- van je verwacht.

Tot die tijd: flink genieten van al die jaarthema-activiteiten in andere delen van het land en wij zien je graag in Amsterdam op 30 november/1 december!

Henriëtte de Vos (020-6715119)
Ursela van den Anker (020-6463368)
of André Putker (020-6937530)

Huisstijl

In de vorige Demo werd een nieuw logo aan de vereniging getoond. Dit logo maakt onderdeel uit van de invoering van een landelijke huisstijl. Om die invoering is door de ALV in november 1989 gevraagd. Voordat ik nader in wil gaan op het ontwerp zelf wil ik eerst nog iets vertellen over de gevolgde procedure.

door Paul Leenards,
landelijk bestuur

De procedure

Nadat de motie Huisstijl was aangenomen is er een commissie ingesteld die zich met de problematiek ging bezighouden. Deze commissie zou de uitgangspunten gaan opstellen waar een huisstijl aan moet voldoen. Met deze uitgangspunten zal de SLWM samen met een deskundige een huisstijl ontwikkelen. De commissie zal deze huisstijl nog eens toetsen aan de uitgangspunten. (LB-notulen 8914,17-12-1989)

De commissie bracht vrij snel verslag uit aan het LB en concludeerde dat er een drietal opties waren: Een geheel nieuwe huisstijl door een deskundige ontwerper, een aangepaste huisstijl of een aantal voorstellen gemaakt door de commissie zelf. Het LB besluit optie drie te nemen en draagt de commissie op deze voor te bereiden, voor ALV15. (LB-notulen 9001,28-01-1990)

Op 27 april 1990 is de commissie huisstijl opgeheven.

Omdat er voor het jaar 1990 geen mogelijkheden waren om een goede landelijke huisstijl te realiseren is besloten dit op de agenda voor 1991 te zetten. Bij het opstellen van de begroting voor 1991 is dan ook rekening gehouden met de kosten voor de productie van een landelijke huisstijl.

Wel is er in medio 1990 een start gemaakt met het uitzoeken van mogelijkheden en opties. Het LB heeft gekozen in zee te gaan met ontwerpbureau Graphissimo en drukkerij Coene. Deze hebben eerst een aantal voorontwerpen gemaakt, waaruit het LB er één heeft gekozen om door de ontwerper

verder uit te werken. Dit ontwerp is via de vorige Demo aan de vereniging getoond.

Op het najaarscongres zal er een presentatie zijn. Het LB is van plan de huisstijl per 1 januari 1992 in te voeren.

Het ontwerp

Op het oude logo kwam het commentaar van de vereniging dat deze ouderwets oogt en dat deze naar hokjesgeest neigt. Gekozen is dan ook door het LB voor een modernisering van het logo. Hiertoe is gekozen voor een strak en dynamisch ontwerp. De letters JD blijven het belangrijkste beeldpunt van het logo. Deze letters zouden echter schuin komen te staan. De naam (in kapitalen) en het onderschrift (in onderkast) zouden samen met het beeldmerk een geheel gaan vormen. Er is met behulp van enkele lijnen zowel snelheid als evenwicht in het logo gebracht.

Verder is de kleur veranderd van bordeauxrood naar turkoois vanwege de modernisering van het geheel. Bordeauxrood is een ietwat stijve kleur die echter wel het nodige chique toevoegt aan het geheel. Turkoois is wat frisser en moderner en is in dit ontwerp ook veel bruikbaar. Het LB heeft de intentie de kleur te veranderen in een wat groenere variant van de kleur die op de vorige Demo verscheen. Het logo is goed te verkleinen en te vergroten, het is redelijk kopieerbaar. In de toekomst gaan de gekopieerde JD-publicaties, naast het gebruikelijk zwartwit, meerdere nuances vertonen. Het tweekleuren-effect van het nieuwe logo komt dan in alle materialen terug. Voor het dagelijks gebruik komen er knip- en voorbeeldvellen. Regio's en afdelingen kunnen hiervan gebruik maken om hun eigen briefpapier te maken of voor andere eigen publicaties.

Een uitgebreider stuk over de huisstijl is verkrijgbaar op het landelijk secretariaat. Daar kun je ook terecht voor vragen en opmerkingen omtrent de landelijke huisstijl.

Nieuwe afdeling

"Den Haag is dood, leve Zoetermeer!"

Binnen de JD worden overal nieuwe afdelingen opgericht. Een goed teken, aangezien afdelingen belangrijk zijn voor een goed direct contact met de leden in een bepaalde plaats. Het is daarom erg jammer dat we in Midden-Holland genoodzaakt zijn geweest een van deze jonge afdelingen op te heffen. Op de ARV van 17 j.l. is met algemene stemmen besloten om de Afdeling Groot-Den Haag op te doeken. Reden daarvoor was dat het bestuur het afgelopen jaar niets had ondernomen en, ondanks herhaaldelijk verzoek, ook niets van zich heeft laten horen. Er restte ons niets anders dan het voltallig bestuur uit zijn functie te ontheffen... Daarmee is niet gezegd dat de leden uit Den Haag en omstreken in de kou komen te staan. Het ontbinden van het bestuur geeft juist de ruimte voor een nieuw enthousiast bestuur om weer aan de slag te gaan. Zolang dit bestuur er nog niet is zal het Regiobestuur Den Haag onder zijn hoede nemen.

Er is echter ook goed nieuws: op dezelfde ARV is binnen de Regio Midden-Holland een nieuwe afdeling opgericht; Zoetermeer. Na ruim een jaar onder leiding van Marjon Spekman 'i.o.' te zijn geweest was de tijd rijp om Zoetermeer als volwaardige afdeling te erkennen. We hebben daarbij onze hoop gevestigd op Erik Keller, de voorzitter van het Afdelingsbestuur. Op 21 september zal het bestuur zijn oprichting vieren.

Ik wens ze veel succes, vruchtbare discussies en plezier.

Michiel Dumont

Nieuwe afdeling

Arnhem opgericht

De landelijk aanhoudende groei van de Jonge Democraten heeft er op 20 juni j.l. toegeleid dat er weer een blinde vlek op de JD-kaart is verdwenen. De afdeling Arnhem gaat deze vlek opvullen met het gestructureerd verspreiden van de vrijzinnig-democratische gedachte.

Voor de afdelingsoprichting was Arnhem e.o. voor activiteiten aangewezen op Nijmegen. Doordat begin dit jaar enkele nieuwe leden zich aanmeldden in Arnhem, die ook nog eens actief wilden worden om een afdeling van de grond te krijgen, wist Maartje dat haar goed spoedig tot rust zou kunnen komen.

Tijdens de oprichtingsvergadering werd een eerste aanzet gegeven tot het vergroten van de naamsbekendheid van de JD in Arnhem e.o. door als thema een onderdeel van het JD-jaartheme "Democratie dichterbij", bestuurlijke vernieuwing op gemeentelijk niveau, te nemen. Een onderwerp dat zich kon verheugen op brede belangstelling van de regionale pers. Als sprekers waren uitgenodigd Jos van der Wijst en Bert Slingenberg (D66 wethouder in Arnhem en met o.a. bestuurlijke vernieuwing in zijn portefeuille).

Na deze gedachtenwisseling brak het moment aan waarop het bestuur officieel werd geïnstalleerd en daarmee de afdeling Arnhem opgericht. Tot slot wil het bestuur iedereen die op enigerwijze bij de oprichting betrokken is geweest, actief m.n. Jos v.d. Wijst, Bert Slingenberg en Arnd van Zanten, hetzij passief, van harte bedanken. voorzitter: Maartje te Hennepe (085-455426)

secretaris: Harry Abbink (085-450952)

penningmeester: Edwin Kemers (085-437076)

Het LB en Slovenië

Reeds lang wordt er in de vereniging over een politiek inhoudelijk actiever Landelijk Bestuur (LB). Het zou meer politieke standpunten moeten innemen en daarmee in de publiciteit treden. Sommigen zal het ontgaan zijn dat de JD, naar aanleiding van een bezoek van Internationaal Secretaris Frank van Krevel aan het in (burger)oorlog verkerende Slovenië, publicitair succes heeft gehad, o.a. in NOS-Laat. Het LB heeft zich diepgaand beraad over de situatie in Joegoslavië en heeft daar een verklaring over opgesteld. Deze verklaring wordt hieronder gepubliceerd.

Verklaring van het landelijk bestuur over de ontbinding van de Socialistische Federatieve Republiek Joegoslavië

Den Haag, 18 augustus 1991

Overwegende

- het feit dat er een fundamenteel recht op zelfbeschikking van volkeren bestaat, en dat dit recht op democratische, geweldloze wijze geëffectueerd moet kunnen worden;

Constaterende

- dat de Socialistische Federale Republiek Joegoslavië (SFRJ) bestaat uit zes republieken en dat deze zes republieken elk een eigen grondwet kennen, voorts dat de SFRJ daarnaast een federale grondwet kent en dat de orde in de SFRJ gebaseerd is op een associatie van volkeren in de zes republieken;

- dat de 'afscheiding' van een willekeurige republiek feitelijk een dissociatie is van het associatieve verband, hetgeen duidt op een losmakingsproces en niet op een abrupte secessie;

Constaterende

- dat de democratisering van maatschappij, bedrijfsleven en politiek in de republieken Slovenië

en Kroatië ver is voortgeschreden, mede blijkende uit de op 8 april 1990 gehouden vrije democratische verkierzingen in Slovenië en de op 22 april 1990 gehouden vrije democratische verkierzingen in Kroatië;

- dat de democratisch gelegitimeerde parlementen van Slovenië en Kroatië een wet aannamen, op basis waarvan een referendum werd gehouden over de toekomst van de Sloveense resp. Kroatistische republiek in de SFRJ;

- dat deze referenda werden gehouden op 23 december 1990 (Slovenië) en op 19 mei 1991 (Kroatië), waarin een overgrote meerderheid van de bevolking van beide republieken zich hierin uitsprak voor de soevereiniteit van de eigen republiek;

Overwegende

- dat een referendum een acceptabel en juist middel vormt om democratische besluitvorming te plegen;

Constaterende

- dat Slovenië en later Kroatië het voorstel hebben gedaan om in overleg met de overige constituerende delen van de SFRJ te komen tot een verbond of confederatie, waarin o.a. samenwerking op de terreinen van de economie en buitenlands beleid zou zijn gegarandeerd en dat dit overleg binnen een half jaar na afloop van het Sloveense referendum diende te worden gehouden;

- dat alleen Kroatië zich accoord verklaarde met de voorgestelde confederale orde en dat binnen de gestelde termijn van een half jaar geen verder resultaat werd geboekt. En dat voortvloeiende uit de wet op het referendum de republieken Slovenië en Kroatië in de nacht van 25 op 26 juni 1991 de onafhankelijkheid dienden af te kondigen;

- dat Slovenië en Kroatië zich belasten met verplichtingen voortvloeiend uit internationale verdragen en overeenkomsten van de (vroegere)SFRJ;

- dat Kroatië grondwettelijke waarborgen voor de rechten van de

Servische minderheden in acht heeft genomen;

Erkent derhalve

- dat Slovenië en Kroatië op democratische en geweldloze wijze tot de afkondiging van de onafhankelijkheid zijn gekomen en de vrije democratische processen veilig hebben gesteld;

- dat daarmee het recht op zelfbeschikking is verwezenlijkt en dat de staten Slovenië en Kroatië internationaal-rechtelijke subjecten zijn geworden;

Neemt notie van

- het feit dat Slovenië en Kroatië zich ook na de afgekondigde onafhankelijkheid en agressie van het federale Joegoslavische volksleger tegen haar resp. bevolking bereid verklaren tot vergaande geïnstitutionaliseerde samenwerking met de overige delen van het (voormalige) Joegoslavië;

Overwegende

- dat de SFRJ geen rechtsstaat is en de rechten van de mens bewust en op uiterst grove wijze schendt, en met name in het door Albanen bewoonde Kosovo;

- dat de SFRJ bijeen wordt gehouden door middel van militair geweld, getuige de inval van het Joegoslavische Volksleger in Slovenië direct na het afkondigen van de onafhankelijkheid en later in Kroatië;

Constaterende

- dat de SFRJ voorts mede bijeen wordt gehouden door de inspanningen van de internationale gemeenschap, die zich nog steeds oriënteert op de federale organen die echter niet meer normaal functioneren;

- dat de Nederlandse politiek voorts nog niet genegen is tot erkenning van de onafhankelijkheid van beide republieken en vasthoudt aan de territoriale integriteit als hoogste goed;

Overwegende

- dat D66 een partij is, gebaseerd op grote idealen, waarbij het ideaal van de democratisering - zoals

in haar statutaire documenten verklaard - een speciale plaats inneemt;

- dat radicale democratisering niet ophoudt bij de landsgrenzen

Roept op

- tot de erkenning van de gerechtvaardigde verlangens van de bevolking van Slovenië en Kroatië en de internationale erkenning van beide republieken, hetgeen een logisch gevolg is van het democratiseringsproces en geloof in de Westeuropese democratische integratie;

- tot het nemen van sancties tegen de republieken die zich verzetten tegen onmiddellijke onderhandelingen over de toekomstige verhoudingen tussen Slovenië, Kroatië en de constituerende delen van het resterende Joegoslavië;

- tot het nemen van economische sancties tegen de republieken die hun politiek in economische discriminerende regelgeving vertalen, waaronder het feit dat Sloveens en Kroatisch eigendom in die republieken wordt onteigend en de eenzijdig afgekondigde Servische en Montenegrijnse handelsboycot (in 1989 en 1990) tegen andere republieken eenzijdig wordt voortgezet;

- tot het nemen van steunmaatregelen voor Slovenië en Kroatië;

- tot het nemen van steunmaatregelen voor de bevolking van Kosovo;

- tot het sturen van militaire waarnemers naar de crises in Kroatië, Bosnië-Herzegovina en Kosovo;

- tot het consequent aan de orde stellen van de kwestie SFRJ in de veiligheidsraad van de Verenigde Naties en het bepleiten van eventueel militair ingrijpen tussen de strijdende republieken Kroatië en Servië;

- om, ondanks de mislukte waarnemersmissie van de EG ter controle op de naleving van het (achterhaalde) Brioni-accoord, vergrote inspanningen van de internationale gemeenschap ten aanzien van de Joegoslavische kwestie, in het bijzonder van de EG en de CVSE, te leveren;

Keurt het resoluut af

- dat de eenheid van de SFRJ als uitgangspunt geldt voor het politiek handelen van de Nederlandse politiek, ook van D66, omdat het de politiek, ook D66, ongeloofwaardig maakt;

Stelt ten slotte vast

- dat het uiteenvallen van de SFRJ ten gevolge van de democratisering daarentegen een hoopvol teken is en de basis vormt voor een nieuwe samenwerking tussen de zelfstandige volkeren en republieken van de voormalige SFRJ, gebaseerd op wederzijds respect en vertrouwen, geheel in overeenstemming met en geïnspireerd door het ideaal van het verenigde Europa

Spreekt de hoop uit

- dat het uiteenvallen van de SFRJ een aanzet tot werkelijke democratisering mag zijn voor alle resterende staten waar de rechtvaardige verlangens van onderdrukte volkeren genegeerd en hun rechten geschonden worden;

- dat D66 en heel de Nederlandse politiek deze democratisering zal bevorderen en steunen.

Het Landelijk Bestuur van de Jonge Democraten

ALV 18

•••

**Zaterdag 9 en
zondag 10
november 1991**

ALV

Twee maal per jaar komen leden uit het hele land bij elkaar voor een Algemene Leden Vergadering (ALV). De ALV is het hoogste orgaan van de vereniging. Hier neemt de JD politiek inhoudelijke standpunten in en bepalen de leden de koers van de vereniging. Ieder lid dat contributie heeft betaald heeft het recht de ALV bij te wonen, aldaar het woord te voeren en een stem uit te brengen. Dat laatste geldt helaas niet voor proefleden. Als je nu proeflid bent en wel wilt kunnen stemmen, moet je zorgen dat je snel lid wordt (hoe? vraag het de penningmeester).

DE VOORSTELLEN

Op deze ALV worden de volgende voorstellen behandeld:

de resolutie over allochtone jongeren, wijzigingen van het Huishoudelijk Reglement (HR), het beleidsplan en de begroting voor 1992.

Wanneer je, na bestudering van deze voorstellen, er iets in wilt veranderen, kun je wijzigingsvoorstellen (amendementen) formuleren. Dergelijke amendementen kun je voorleggen aan de Algemene Regio Vergadering (ARV) of Algemene Afdelings Vergadering (AAV) die in het hele land ter voorbereiding van de ALV worden gehouden. Als je de ARV of AAV weet te overtuigen en jouw voorstellen worden aangenomen, dan dient de regio- of afdelingssecretaris deze in bij het Landelijk Bestuur (LB). Is dit niet gelukt dan kun je de voorstellen ook direct bij het LB indienen, maar dan moet je er wel voor zorgen dat je vier medestanders hebt die jouw voorstel willen ondertekenen.

Het indienen van de wijzigingsvoorstellen dient te gebeuren op de speciale formulieren die op verzoek door de landelijk Vice-

vooringediend worden op een apart vel!

Op dezelfde manier kun je ook moties die betrekking hebben op de congresvoorstellen indienen. Moties en amendementen dienen uiterlijk 25 oktober om 13.00 uur op het landelijk secretariaat (Bezuidenhoutseweg 195, 2594 AJ, Den Haag) aanwezig zijn. Liefst eerder!

- De resolutie:

De resolutie over allochtone jongeren is opgesteld door de werkgroep Emancipatie. Als je meer informatie over de resolutie wilt kun je contact opnemen met de coördinator van de werkgroep, Marlies Schouten, tel.: 010-2131133.

- De begroting:

De begroting is een weerslag van het beleidsplan. Ook op het beleidsplan kunnen amendementen worden ingediend. Aangemerkt dient hierbij te worden dat voorstellen tot wijziging sluitend moeten zijn, d.w.z. dat als er ergens geld bij moet er ook aangegeven moet worden waar dat vandaan gehaald dient te worden.

- Wijzigingen van het Huishoudelijke Reglement:

Er is dus een aantal wijzigingen op het HR voorgesteld. Deze zijn amendeerbaar. Let wel, je kan alleen amendementen indienen op deze wijzigingsvoorstellen. Het is dus niet zo dat je nu nog wijzigingen van andere punten in het HR kunt

Begin november is het weer zover. Dan wordt het halfjaarlijkse congres van de JD weer gehouden. En dit keer wordt het een spannend congres, want er moet een nieuwe voorzitter gekozen worden. Ook de toespraak van de heer Fermina over het congres thema, allochtone jongeren, en de komst van Hans van Mierlo zullen dit congres een interessante lading geven.

Op het programma staan verder de behandeling van de resolutie over allochtone jongeren, een nieuw soort politieke moties en het beleidsplan en de begroting voor 1992, waarmee de koers van de JD voor het komende jaar wordt bepaald. Naast dit alles is ook aan de ontspanning gedacht. Zaterdag zal er een debatwedstrijd tussen prominente figuren gehouden worden en natuurlijk ontbreekt ook dit keer de altijd even gezellige feestavond niet.

Al met al dus voldoende redenen om naar Elst, de plaats waar het allemaal gaat gebeuren, te komen.

...

POLITIEKE MOTIES

Al eerder hebben jullie kunnen lezen over een poging om de discussie op het congres te verlevendigen (zie DEMO 8.4, pagina 12). Op het komende congres zal dan ook tijd ingeruimd worden voor een nieuw fenomeen, Politieke Moties.

Politieke Moties (PM's) behandelen een politiek onderwerp dat niet actueel is -daar zijn APM's voor-, maar waar de JD wel een standpunt over in zou moeten nemen. Het moet echter niet zo zijn dat het een onderwerp is waar veel nuances bij aangebracht kunnen worden. Zo'n onderwerp leent zich meer voor een uitgebreidere resolutie. Het moet juist een onderwerp zijn waar je eigenlijk alleen maar óf voor óf tegen kunt zijn. Dat levert tenminste een goede discussie op.

De PM mag uit niet meer dan 200 woorden bestaan en bevat naast een uitspraak enkel een korte motivatie. Voor een PM gelden verder dezelfde voorwaarden als voor amendementen, dat wil dus zeggen dat 'ie ingediend kan worden door een ARV, AAV of tenminste 5 personen en dat 'ie gepubliceerd zal worden in het congresboek. PM's dienen dan ook uiterlijk 25 oktober ingediend te worden op het secretariaat.

De discussie rond de PM's is als volgt: eerst spreekt de indiener, dan eenieder die z'n mening wil geven en vervolgens sluit de indiener af. Deze heeft het recht n.a.v. de discussie de motie te wijzigen. Daarna volgt de stemming.

Heb je nog vragen omtrent de PM's, dan kan je altijd terecht bij de VVP, Michiel Ruis (071-126894). Denk je een goed onderwerp voor een PM te hebben, neem dan ook even contact met hem op. Dan kan er gekeken worden of het werkelijk geschikt is. Dat voorkomt later misverstanden.

Hopelijk zal de behandeling van dit soort moties de discussie op het congres verlevendigen.

...

APM's

Uiteraard blijven de Actueel Politieke Moties (APM's) bestaan. Dit zijn de moties die ingaan op een zeer actuele zaak. Richtlijn voor de actualiteit van de motie is dat het onderwerp op een volgende ALV achterhaald zou zijn. Het LB bepaalt of een APM actueel genoeg is. Een APM dient door tenminste 5 personen te zijn ondertekend. De APM's kunnen ingediend worden tot de aanvang van de ALV (zaterdag 9 nov. 12.00 uur). Wordt een motie voor donderdag 7 november op het secretariaat ingediend, dan zorgt het LB voor vermenigvuldiging. Als dat niet gehaald wordt moeten de indieners zelf voor vermenigvuldiging zorgen (150 x).

...

ORGANISATORISCHE MOTIES

Een Organisatorische Motie (Organimo) is een opdracht aan het LB of een ander orgaan betreffende een organisatorische kwestie.

Organimo's kunnen conform gewone moties en amendementen worden ingediend, d.w.z. voor 25 oktober op het secretariaat. Het LB beslist of een Organimo in behandeling wordt genomen.

VRAGENRONDE LANDELIJK BESTUUR

Op zondag is er de mogelijkheid om vragen te stellen aan het LB. Deze vragen dienen voor zover mogelijk schriftelijk ingediend te worden bij het LB vóór 12 uur op zondag 10 november. Dat geeft de beste garantie op een goed antwoord van het LB. Alleen vragen over zeer actuele zaken kunnen ter plekke mondeling gesteld worden.

•••

VACATURES

Op dit congres komt een aantal landelijk bestuursfuncties vrij. Het zijn:

- * Voorzitter
- * Vice-voorzitter Politiek
- * Vice-voorzitter Organisatie
- * Algemeen Secretaris
- * Internationaal Secretaris
- * Secretaris Public Relations

Een functiebeschrijving vindt je elders in deze congresbijlage.

Ieder JD-lid kan zich voor één van deze functies kandidaat stellen. Diegenen die zich kandidaat willen stellen dienen dit voor 18 oktober te doen door het insturen van een speciaal daarvoor bestemd formulier dat te verkrijgen is bij de VVO op het JD-secretariaat.

Mocht je eventueel nog vragen hebben over één van de functies dan kun je je wenden tot de desbetreffende huidige LB-functionaris of de VVO.

Op deze ALV dienen ook tenminste twee leden voor de kascommissie van het jaar 1992 gekozen worden. Tot voor kort werd de kascommissie gekozen op het april-congres. Dit was eigenlijk in strijd met de Statuten, waarin staat dat de commissie in het begin van het verenigingsjaar geïnstalleerd moet worden en in maart reeks een controle moet uitvoeren (Art. 14.3). Vandaar dat de commissie nu in november gekozen wordt om vanaf 1 januari 1992 haar werk te kunnen gaan verrichten.

Voor meer informatie kun je terecht bij de penningmeester of de VVO. Aanmelding voor deze functie dient ook voor 18 oktober te gebeuren met een speciaal formulier, op te vragen bij de VVO op het JD-secretariaat.

•••

LOCATIE

De 18e ALV zal gehouden worden op een voor velen inmiddels vertrouwde plek:

Jeugdherberg 'Elst'
Veenendaalsestraatweg 65
3921 EB Elst (U.)
08384-1219

ELST IN UTRECHT!!!!!!

Let op!!!! Er zijn in Nederland twee plaatsen die Elst heten en die twee plaatsen liggen ongelukkigwijs ook nog relatief dicht bij elkaar. Je moet dus niet in Elst tussen Nijmegen en Arnhem zijn, maar in Elst in de provincie Utrecht. Dit plaatsje heeft geen eigen treinstation. Stap dus niet in de trein met bestemming 'Elst', want dan kom je echt helemaal verkeerd terecht.

Hoe kom je dan wel op de juiste plaats?

VERVOER

Met het openbaar vervoer: Vanuit Utrecht neem je de stoptrein naar Rhenen. Uitstappen bij station Veenendaal-Centrum. Vandaar kun je verder met bus CN 51 tot aan de jeugdherberg. Deze rijdt slechts éénmaal per uur (negen minuten over elk heel uur).

In het congresboek volgt meer informatie over eventueel aanvullend vervoer.

Met eigen vervoer: Vanaf Utrecht de A12 richting Arnhem. Dan neem je de afslag Veenendaal en rij je de N233 op de borden Rhenen volgend. Bij de afslag Elst/Amerongen ga je rechtsaf. Na circa 2 km. ligt de jeugdherberg aan de rechterkant.

KOSTEN

De kosten voor een heel weekend, inclusief diner op zaterdag, overnachting, ontbijt en lunch op zondag, bedragen slechts 35 gulden. Blijf je maar één dag, dan betaal je

20 gulden.

Jonge Democraten die zich op hebben gegeven voor deelname aan het congres, maar niet op komen dagen zonder zich af te hebben gemeld, zal een bedrag in rekening worden gebracht dat een deel van de voor hun gemaakte kosten zal dekken.

Congresgangers met hoge reiskosten komen in aanmerking voor een (gedeeltelijke) reiskostenvergoeding. Dit geldt enkel voor kosten die gemaakt zijn met het openbaar vervoer. Gereisd dient te worden op de goedkoopste mogelijke wijze, d.w.z. 2^e klas en met kortingskaarten.

AANMELDING

Aanmelding voor deelname aan het congres dient uiterlijk 28 oktober te zijn geschied als je het congresboek, waar de kandidaten voor het bestuur en alle ingediende moties en amendementen in vermeld staan, wilt ontvangen. Dit doe je door de bon op pagina in te vullen en op te sturen naar het landelijk secretariaat. Vergeet niet op te geven of je vegetarisch wilt eten en hoe lang je komt (weekend/zat./zon.). Dit is van belang i.v.m. het reserveren van maaltijden en slaapplekken in de jeugdherberg. Het congresboek zal, na aanmelding, rond 1 november bij jou in de brievenbus vallen.

INSCHRIJVING

De inschrijving op het congres zelf is mogelijk vanaf zaterdagochtend 11.00 uur tot tien minuten na aanvang van de ALV. Daarna is inschrijving bij het congressecretariaat pas weer mogelijk in de pauzes. Nadat je betaald hebt krijg je een stemkaart en stembriefjes. Je kunt dus niet stemmen als je niet ingeschreven staat.

Op het congres zal ook weer een materialenstand aanwezig zijn. Hier zijn allerhande JD-publicaties te verkrijgen. De stand is geopend gedurende dezelfde tijd als het congressecretariaat.

SLAPEN EN ETEN

De jeugdherberg heeft grote en kleinere slaapzalen. Er zullen enkele slaapzalen speciaal gereserveerd worden voor dames en 'vroegslapers'.

Vergeet vooral je slaapzak niet mee te nemen!

Als het moet kun je ook linnengoed huren in de jeugdherberg (op eigen kosten).

Ook ditmaal bestaat er weer de mogelijkheid een vegetarische maaltijd te krijgen. Als je dat wilt moet je dit wel vantevoren opgeven. Moet je een bepaald diëet volgen vermeld dit dan ook bij je aanmelding.

TERMIJNEN

Nog even alle termijnen op een rij:
18 oktober kandidaatstelling LB en kascommissie

25 oktober amendementen en moties op de resolutie, het beleidsplan, de begroting en de HR-wijzigingen, Organimo's en Politieke Moties

28 oktober aanmelding voor het congres

9 november APM's (voor 12 uur)

Let wel, dit zijn uiterste data. Hier valt niet aan te tornen. Zorg er dus gewoon voor dat je je zaken op tijd opstuurt naar het secretariaat, Bezuidenhoutseweg 195, 2594 AJ, Den Haag.

TOT SLOT

Hierna volgen de voorstellen die op dit congres behandeld zullen worden. **Bestudeer ze goed!**

Mochten er na het lezen van deze congresbijlage nog onduidelijkheden zijn, schroom dan niet contact op te nemen met de Vicevoorzitter Organisatie, Onno van den Muysenberg, tel.: 020-6627248. Bij geen gehoor kun je ook altijd de secretariaatsmedewerker, Marc Veen, op bellen, tel.: 070-3858109.

AGENDA:

ZATERDAG 9 NOVEMBER:

- 11.00 u. opening congres secretariaat
- 12.00 u. opening congres
- 12.10 u. Openingstoespraak over allochtone jongeren door Dhr. H. Fermina, D66-wethouder te Dordrecht
- 13.00 u. * Installatie congres voorzitters, notulencommissie en stemcommissie. * Verkiezingen Landelijk Bestuur en Kascommissie.
- 14.00 u. *Thee- en koffiepauze *Uitleg voor nieuwe leden * Resolutievoorbereidingswerkgroep (voorheen congreswerkgroep). Uitslag verkiezingen. Congresworkshops
- 15.00 u. Behandeling Politieke Moties
- 15.10 u. Borrel
- 16.15 u. Diner
- 17.15 u. * Aanbieding kado aan het jubilerende D66
- 18.00 u. * Korte toespraak Hans van Mierlo.
- 19.30 u. Toespraak Roel van der Poort.
- 20.00 u. HR-wijzigingen
- 20.15 u. Eloquentia-wedstrijd
- 21.45 u. Feest/Disco
- 22.00 u.

ZONDAG 10 NOVEMBER:

- 8.30 u. Ontbijt
- 9.45 u. Beroep Edwin Giltay
- 10.00 u. * Jaarrekening 1990 * Beleidsplan 1992 * Begroting 1992
- 11.00 u. Toespraak van de secretaris-generaal van de organisatie van niet erkende landen en volkeren
- 11.15 u. * Behandeling Resolutie Allochtone Jongeren
- 13.00 u. Lunch
- 14.00 u. * Behandeling Actueel Politieke Moties * Behandeling Organiserische Moties * Behandeling rest Politieke Moties
- 15.30 u. Theepauze
- 16.00 u. Vragenronde Landelijk Bestuur
- 16.20 u. Afscheid LB'ers
- 16.40 u. Toespraak nieuwe voorzitter
- 17.00 u. Sluiting.

RESOLUTIE ALLOCHTONE JONGEREN

1 Allochtone Jongeren zijn kinderen van buitenlandse
2 werknemers die in het kader van gezinshereniging
3 naar Nederland zijn gekomen: de "tweede gene-
4 ratie", of hier geboren zijn: de "derde generatie".
5 Zij bevinden zich tussen twee culturen, aan de ene
6 kant de cultuur van hun ouders en aan de andere
7 kant de Nederlandse cultuur.
8 Dit werkt door in allerlei gebieden, waar problemen
9 ontstaan. Cultuur, onderwijs en werkgelegenheid
10 zijn hiervan de belangrijkste. Emancipatie van de
11 allochtone jongeren kan bereikt worden indien de
12 jongeren zelf laten zien wat ze kunnen en wanneer
13 de Nederlandse samenleving zich open en be-
14 reidwillig opstelt om goede integratie te laten
15 plaatsvinden.

16 CULTUUR

17 Alle maatregelen van de overheid om integratie
18 van allochtone jongeren te bevorderen, kunnen
19 alleen succes hebben als rekening gehouden wordt
20 met de cultuurverschillen.
21 Doordat het huidige overheidsbeleid niet toereikend
22 is, blijven de allochtone jongeren op hun eigen
23 maatschappelijke en culturele eilandjes.
24 De overheid moet de cultuur van de minderheden
25 wel respecteren, maar dit mag het integratieproces
26 niet afremmen.
27 In dit verband valt te denken aan het stimuleren
28 van maatschappelijke bewustwording en deel-
29 name aan het politieke proces. We mogen ons er
30 niet bij neerleggen dat een hele bevolkingsgroep
31 vrijwel geen gebruik maakt van zijn actief en passief
32 kiesrecht.
33 Een andere maatregel om de kloof tussen de cul-
34 tuur van de allochtonen en de Nederlandse cultuur
35 te overbruggen, is het aanstellen van tussenperso-
36 nen die het contact tussen allochtone gezinnen en
37 maatschappelijke instanties moet verbeteren.

38 ONDERWIJS

39 Onderwijs is een basis voor de individuele ont-
40 plooiing. Voor allochtone jongeren is het een on-
41 misbare factor in hun emancipatieproces en de
42 verbetering van hun sociale positie.
43 Op het gebied van het onderwijs is er een aantal
44 belangrijke problemen aan te wijzen.
45 Qua onderwijsniveau hebben veel allochtone jon-
46 geren een achterstand ten opzichte van hun
47 leeftijdsgenoten. Daar komt bij dat veel jongeren
48 structureel naar lager onderwijs worden door-
49 verwezen dan ze met hun capaciteit aankunnen.
50 De voornaamste oorzaak hiervan is de slechte be-
51 heersing van de Nederlandse taal.

52 De volgende oplossingen worden voorgesteld:

53 *Een verplicht basisdiploma Nederlands, waardoor
54 de jongeren in staat moeten zijn redelijk te func-
55 tioneren in het Nederlandse maatschappelijke le-
56 ven.

57 *Een goede voorlichting over onderwijs-
58 mogelijkheden in Nederland voor zowel leerlingen
59 als ouders.

60 *Instelling van mentoren op middelbare scholen
61 voor extra begeleiding van jongeren met leer-
62 problemen. Deze mentoren kunnen ook een
63 brugfunctie vormen tussen de leerlingen en hun
64 ouders.

65 *In het onderwijs moet aandacht besteed worden
66 aan de verschillende voorkomende culturen in Ne-
67 derland. dit kan bereikt worden door het geven
68 van interculturele lessen.

69 WERKGELEGENHEID

70 De arbeidskansen voor allochtone jongeren zijn
71 aanzienlijk slechter dan voor autochtone jongeren.
72 Hiervoor is een aantal redenen aan te geven, namelijk
73 geen of onvoldoende opleiding en werkervaring.
74 Tevens is er sprake van discriminatie bij het solliciteren
75 naar een baan. Een hoge werkloosheid onder
76 allochtonen jongeren is hiervan het gevolg. De
77 overheid moet stimulerend optreden om deze si-
78 tuatie te verbeteren. Haar eigen voorkeursbeleid
79 ten aanzien van allochtonen (ook jongeren) moet
80 gehandhaafd blijven.
81 Bedrijven moeten door middel van premies gesti-
82 muleerd worden om meer allochtone jongeren in
83 dienst te nemen
84 Werkervaring moet bevorderd worden door uit-
85 breiding van stageplaatsen. Het arbeidsbureau
86 vervult hierin een belangrijke rol en dient dit te
87 bevorderen.
88 Verder heeft de overheid tot taak vooroordelen en
89 discriminatie weg te nemen door middel van cam-
90 pagnes in de media.
91 Indien er geen verbetering optreedt in de arbeids-
92 positie van allochtone jongeren moeten dwang-
93 middelen worden toegepast.
94 Voor bedrijven valt te denken aan quotering (dat
95 wil zeggen het verplicht in dienst hebben van een
96 bepaald percentage allochtone jongeren.
97 Allochtone jongeren met een uitkering moeten
98 extra scholing volgen, zodat nieuwe en betere
99 kansen op de arbeidsmarkt ontstaan. Bij onvol-
100 doende bereidheid van hun kant moet korting op
101 de uitkering plaatsvinden.

Beleidsplan 1992

Van knellende Kinderschoenen en de Jaren die voorbij gaan.

0 Inleiding

- 1 Dit beleidsplan heeft ten doel vorm te geven aan de Jonge Democraten in 1992. De hoofdlijnen en prioriteiten van 1991 zijn nog steeds belangrijk en richtinggevend.
Dit beleidsplan bestaat uit vier delen. In het eerste deel analyseren we de huidige situatie. Deel twee geeft aan hoe de JD er eind 1992 uit zou moeten zien. Onze prioriteiten staan vermeld in deel drie. De uitwerking daarvan tref je aan in deel vier.

1 Zelfanalyse

- 2 De JD groeit. Het ledental neemt toe, zij het erg langzaam. Gezien de electorale successen van D66 is dat teleurstellend. De organisatiegraad is en het aantal actieve leden neemt toe. Dat is mooi. We moeten ons echter blijven realiseren dat besturen, organisatie, commissies etc. geen doel in zichzelf zijn. Zij moeten een duidelijk herkenbare rol en meerwaarde hebben in het bedrijven van politieke vorming en het bereiken van een zo groot mogelijke groep jongeren. Voorlopig moeten we echter constateren dat er op dit laatste punt nog veel verbeterd kan worden. Er worden weinig politieke discussies gevoerd en het rendement van de discussies is te beperkt.
- 3 Daarnaast moeten we onze leden op een goede manier bedienen. Ons ledenblad is daartoe een van de belangrijkste instrumenten. Thans is DEMO niet echt een verenigingsblad en speelt nauwelijks een rol in het starten van politieke discussies. DEMO moet dus weer een blad worden dat midden in de vereniging staat en het moet de pretentie hebben een meerwaarde te hebben in de politieke discussie
- 4 Goed afstemming, uitwisseling van ideeën, evaluatie van beleid en politieke discussie met de vertegenwoordigers van verschillende organisatiegeledingen blijft noodzakelijk. In 1992 zal er dus verder worden gegaan met het voorzittersoverleg. Ook de kaderdagen, de ORGI, de regio-contactpersonen en functionele contacten tussen portefeuillehouders zijn in deze belangrijk en dienen ook steeds gestimuleerd te worden. Verder is de continuïteit van het landelijk secretariaat sterk verbeterd met de komst van de vaste medewerker.

- 4 In 1992 zal ook de JD niet ontkomen aan aanzienlijke bezuinigingen waardoor een verder beroep zal worden gedaan op creativiteit.

2 Utopia

- 5 De JD hoort een politieke jongerenorganisatie te zijn waarin zoveel mogelijk jongeren zich thuis kunnen voelen. Dit proberen we door jongeren de kans te geven te participeren in trainingen, discussies en allerlei activiteiten. De JD moet toegankelijk zijn en uitnodigen tot het mee vormgeven aan de JD. Het is wenselijk de JD interessant te maken voor andere jongeren dan studenten, hoe welkom die natuurlijk ook blijven.
- 6 De politieke discussie is van vitaal belang voor het voortbestaan van de vereniging. bij het ontbreken van voldoende spontane discussies is het de taak van de diverse besturen te proberen discussies op te starten. het is belangrijk dat verslagen van discussies hun weg vinden naar DEMO, de regio- en afdelingsbladen, nota's en discussiestukken. Discussies kunnen een extra impuls krijgen door de media en D66 ermee te confronteren.

3 Traject

- 7 Om onze doelen te bereiken dient een aantal zaken verbeterd te worden. Deze verbeteringen staan niet op zichzelf maar zijn sterk met elkaar verbonden. Meer politiek debat leidt tot meer standpunten en dus tot meer profilering. Profilering die nieuwe leden kan opleveren en die de band met de huidige leden kan versterken. De vereniging stelt de volgende prioriteiten.
- 8 *A Politiek debat*
De vereniging moet zich meer bewust worden dat het politieke debat de vereniging aantrekkelijk maakt en continuïteit verschaft.
- 9 *B Profilering*
Onze standpunten moeten meer worden uitgedragen. Hierbij richten we ons met name op de jongerenproblematiek.
- 10 *C De betrokkenheid van de leden*
Het is voor de continuïteit en het bestaansrecht van de vereniging van groot belang dat de betrokkenheid van leden bij de vereniging wordt vergroot.

4 Dadendrang

A Het politiek debat

- 11 - De werkgroepen en het LB dienen een actievere rol te gaan spelen in het debat.

CONGRESBIJLAGE

- Regio's en afdelingen hebben een eigen verantwoordelijkheid om zich te richten op regionale of lokale politieke discussies.
- Ook dient op regionaal niveau de confrontatie met D66 en andere maatschappelijke cq politieke organisaties gezocht te worden.
- Meer leden dienen te worden betrokken bij het politieke debat.
- Het jaarthema is "Euroburger". Daarbij zal vooral aandacht worden besteed aan het sociale- en culturele aspect van de Europese integratie.

B Profilering

- 12 - Een politiek LB kan zorg dragen voor een gerichte actuele politieke profilering van de vereniging.
- Activiteiten van de JD zijn gericht op alle jongeren. Het is prioriteit de JD aantrekkelijker te maken voor een bredere groep jongeren dan die nu binnen de JD vertegenwoordigd is, daarom zullen we ons in 1992 speciaal richten op jongeren uit het beroepsonderwijs.

C De betrokkenheid van de leden

- 13 DEMO is het belangrijkste instrument om de betrokkenheid van leden bij de vereniging te vergroten. Het ledenblad moet de samenbindende, motiverende en politieke rol krijgen die een vereniging als de onze nodig heeft. DEMO brengt verenigingsnieuws en geeft de politieke discussie binnen de vereniging weer. Om dat te waarborgen dient de redactie breed te zijn samengesteld.

5 Tot slot: de idealen die blijven

- 14 Het draagvlak voor de vrijzinnig-democratische samenleving lijkt te groeien. De JD heeft mede de taak om aan te tonen dat dat vertrouwen terecht is. We mogen echter niet vergeten dat veel van onze idealen nog niet gerealiseerd zijn. Een waarlijk gedemocratiseerde samenleving blijft een zaak om ons voor in te zetten. De wil om zoveel mogelijk jonge mensen bij de politieke discussie te betrekken maakt het zinvol dat we er zijn. Of anders gezegd: het is de reden van ons bestaan.

BEGROTING 1992

BATEN	1992	BEGRO1
Bijdrage D66	25.000	25.000
Opbrengsten congressen /cursussen	11.500	7.000
Contributies (1200)	19.000	15.000
Diverse opbrengsten en schenkingen	2.500	3.000
Buitenlandse excursie	132.500	179.700
Subsidie W.V.C.	190.500 ⁺	229.700 ⁺
Totaal baten	190.500⁺	229.700⁺
 LASTEN	 1992	 BEGRO1
<u>Accomodatie</u>		
Huur kantoorruimte	12.000	12.000
Afschrijvingen	4.100	5.150
Rente en bankkosten	1.000	1.000
	17.100 ⁺	18.150 ⁺
<u>Organisatie</u>		
Kantoorbehoefte en verzekeringen	4.700	250
Druk- en stencilwerk	8.500	8.500
Materialen	6.800	11.500
Porti en telefoon	13.500	14.500
Documentatie	1.250	2.000

<u>Vergader- en Representatiekosten</u>	1.250	1.000
Reis- en verblijfkosten bestuur	4.750	4.800
Contrib. (intern.) organisaties	1.500	1.500
Inventaris	-	5.000
Bijdrage D66 personeel	5.000	5.000
Personeel	23.000	30.000
	70.250 ⁺	84.050 ⁺
<u>Financiële administratie</u>		
Administratiekosten	8.000	8.000
Accountantskosten	3.400	3.500
	11.400 ⁺	11.500 ⁺
<u>Scholing en vorming</u>		
Introductieweekenden	2.000	2.000
Kaderbijeenkomsten	2.000	3.500
Themadagen	2.200	2.100
Regionale S&V	2.400	4.500
	8.600 ⁺	12.100 ⁺
<u>Ledenbladen</u>		
DEMO (druk- en verzendkosten)	19.000	21.000
DEMO (redactiebudget)	1.000	3.050
Orgi (druk- en verzendkosten)	2.000	2.500
	22.000 ⁺	26.550 ⁺

CONGRESBIJLAGE

<u>Ledenactiviteiten</u>		
Congressen	22.000	23.000
Werkgroepen	3.750	6.000
Commissies	1.200	3.600
Ledenafdracht regio's (1200)	14.600	17.650
Ledenwerfcampagne en -materialen	5.000	5.650
Internationaal werk	4.100	4.900
Buitenlandexcursie	1.000	2.100
	-----+ 51.650	-----+ 62.900
 <u>Reservering Iustrumfonds</u> P.M.		
		3.000
 <u>Onvoorzien</u>		
	9.500	11.450
	=====	=====
Totaal lasten	190.500	229.700

Voorstel contributie-systeem voor 1992:

Leden tot 18 jaar: f 10,00 per jaar
 Leden vanaf 18 jaar: f 20,00 per jaar

Differentiatie, lid geworden na 1 augustus:
 Leden tot 18 jaar: f 7,50 voor het lopende jaar
 Leden vanaf 18 jaar: f 15,00 voor het lopende jaar

Tevens wordt voorgesteld dat mensen die lid worden na het najaars congres (mits dit niet voor 1 november plaatsvindt) vrijgesteld worden van contributieverplichtingen.

Proefleden, als zodanig aangemeld (max. 1 jaar), hebben geen contributieverplichtingen

Voor leden waarvoor de contributie aan de hoge kant is gezien hun financiële situatie kunnen zich schriftelijk wenden tot de penningmeester van het Landelijk Bestuur.

TOELICHTING BEGROTING

Medio juni 1991 kregen we het bericht dat ook de politieke jongeren organisaties gekort zouden worden op hun subsidie. Dit zal gebeuren met 25 %. Dit betekent voor ons dan ook een forse aderlating. Het LB heeft dan ook lang nagedacht over de keuzes die gemaakt moesten worden. Het resultaat staat hieronder vermeld.

Gekozen is ditmaal voor een andere opzet van de begroting. Rede hiervoor is dat deze begroting (waarna een jaarrekening zal volgen) nu meer aansluit bij de subsidie-eisen van WVC. Daardoor zijn enkele posten

verschoven naar andere plaatsen en andere posten zijn verdwenen uit de begroting.

Hierna zal een summier overzicht volgen van de reden van wijzigingen die zich op de diverse posten hebben voorgedaan. Indien de wijziging minimaal is volgt er geen toelichting omdat dit een voortzetting van het bestaande beleid is.

Bij het opstellen van de begroting is een volgende uitgangspunt dat de afdracht naar de regio's niet groter is dan de inkomsten van de contributie, zij het dat het Landelijk Bestuur garant zal staan voor een aantal minimum voorzieningen. Verderop is er nog een voorstel tot wijziging van het contributie-systeem. Indien er een surplus is aan inkomsten t.o.v. de afdracht aan de regio's (S&V, intro en afdracht) zal deze ook worden uitgekeerd aan de regio's.

Vergoedingen voor de reiskosten binnen Nederland zullen in 1992 voor 75 % vergoed worden. Dit geldt voor alle activiteiten waarvoor reiskostenvergoedingen zijn (zoals congressen, kaderdagen, binnenhofexcursies en werkgroeps-, (DEMO en ORGI) redactie- en commissieleden.

BATEN

* De bijdrage aan de diverse activiteiten zal in 1992 bedragen:

Congressen 1 dag	f 20,00
Congressen weekend	f 35,00
Kaderdag	f 7,50
Themadag	f 7,50

* Gemiddeld is de opbrengst aan contributies in de praktijk 16 gulden aangezien reeds vele leden meer dan de minimale bijdrage betalen.

* Verkoop van materialen hoort bij de diverse opbrengsten.

LASTEN

- Accomodatie:

* De JD heeft op haar kantoor twee computers en wat kantoormeubilair staan die afgeschreven moeten worden.

- Organisatie:

* Kantoorbehoefte is een 'nieuwe' post. Hiervan zal het briefpapier, enveloppen, pennen e.d. kantoorbehoefte betaald worden. In het verleden vielen deze kosten onder verschillende posten als materialen en inventaris.

* Materialen. Hier zijn de kantoormaterialen vanaf, maar is het kennismakingspakket voor de nieuwe leden bijgekomen.

CONGRESBIJLAGE

* Documentatie stond bij voorgaande begrotingen bij het politiek bureau. De praktijk wijst echter uit dat ook andere LB'ers behoefte hebben aan documentatie-materiaal. Vandaar dat deze post verschoven is naar de algemene organisatie.

* Vergader- en Representatiekosten. Voor het eerst op de begroting. Voorheen was dit overige organisatiekosten. Praktisch zijn dit de kosten voor zaalhuur van vergaderingen van het LB en diverse presentjes.

* Personeel is gebaseerd op 12 maanden een personeelslid op het huidige niveau voor 30 uur in de week.

- Scholing en vorming:

* Voor 1992 worden weer 5 clusters voorgesteld. De verdeling is als in 1991.

* In 1992 zullen er 2 kaderdagen en 3 voorzittersoverleggen georganiseerd worden.

* Onder themadagen vallen 2 binnenhofexcursies, een jaarthema

dag en een Internationale Politieke Stromingen Dag. Verder zal er nog een confrontatiebijeenkomsst georganiseerd worden.

* Voor de regio's is er nog f 200,- te declareren voor activiteiten op het gebied van S&V.

- Ledenbladen:

* Demo zal hiervoor 6 maal een Demo uitbrengen van 16 pagina's. Hiervan zijn er 4 bestemd voor de betalende leden en nog eens twee die een congresbijlage (van 8 pagina's) bevatten, bestemd voor alle leden.

- Ledenactiviteiten:

* Er zullen in april en november weekend-congressen worden georganiseerd.

* Voor werkgroepen zal er naar verwachting voldoende budget zijn voor de reiskosten- en portievergoedingen.

* Voor commissies geldt dezelfde regeling. Commissies zijn alle organen binnen de vereniging die een LB-functionaris ondersteunen, met

uitzondering van het InSec.

* Ledenafdracht: Voorgesteld wordt om aan de regio's over te dragen:

- per betalend lid f 11,50.
- Garantiefonds (minimaal 500 gulden per regio)

* Ledenwerfmaterialen is de campagnefolder.

* Internationaal werk is inclusief het Internationaal Secretariaat.

* Buitenlandexcursie: dit geld is voor de voorbereiding van de excursie.

- Onvoorzien:

* Dit is vastgesteld op 5 % van de begroting.

Het zal eenieder niet ontgaan zijn dat deze begroting nogal wat knelpunten bevat. De doelstelling is dan ook dat als extra middelen beschikbaar komen deze zullen worden aangewend om deze knelpunten te verwijderen.

WIJZIGINGSVOORSTELLEN HUISHOUDELIJK REGLEMENT

Indieners: Landelijk Bestuur

Art 2 lid 2b: De geschillencommissie brengt binnen veertien dagen verslag uit.

Voorstel I: 'veertien dagen' vervangen door 'vier weken'

Art 3 lid: De jaarlijkse bijdrage...bij niet betaling eenmaal aan hun verplichtingen worden herinnerd.

Voorstel II: schrappen 'eenmaal'

Art 6:

Voorstel III: Art 6 geheel vervangen door:

'1. Een voorstel tot ontzetting uit de lidmaatschapsrechten dient schriftelijk en met opgaaf van redenen bij het Landelijk Bestuur te worden ingediend. Het L.B. stelt het lid, waarop dit voorstel

betrekking heeft, onmiddellijk en per aangetekend schrijven van dit voorstel op de hoogte.

2. Het voorstel tot ontzetting wordt niet eerder in stemming gebracht dan nadat tenminste dertig dagen na verzending van het schrijven als bedoeld in het eerste lid zijn verstreken en nadat de betrokkene in de gelegenheid is gesteld om door een afvaardiging van het L.B., bestaande uit tenminste drie leden, te worden gehoord.

3. Als voorlopige voorziening kan het L.B. het betrokken lid schorsen, voor een periode van maximaal negentig dagen, in de uitoefening van functies bij de Jonge Democraten, met uitzondering van die functies waarvoor andere organen de schorsingsbevoegdheid hebben.

4. De gronden waarop een besluit tot schorsing genomen kan worden, zijn dezelfde als de gronden die in artikel 9 lid 1 sub d van de statuten genoemd worden voor ontzetting.

5. Indien een schorsing niet binnen negentig dagen nadat een besluit daartoe genomen is, gevolgd is door ontzetting, vervalt de schorsing en kan de betrokkene terzake van de feiten die tot het besluit tot schorsing hebben geleid niet opnieuw geschorst worden.

6. Een besluit tot schorsing c.q. ontzetting dient door het L.B. genomen te worden met een meerderheid van tenminste tweederde van het aantal uitgebrachte stemmen. Het lid dat geschorst c.q. ontzet is wordt onmiddellijk per aangetekend schrijven op de hoogte gebracht van dit besluit onder opgaaf van redenen en met mededeling van de beroepsmogelijkheden. Het betrokken lid wordt ook onmiddellijk een kopie van de statuten en het huishoudelijk reglement toegezonden.

7. Van een besluit tot schorsing c.q. ontzetting staat voor de betrokkene beroep open, zoals geregeld is in artikel 2 lid 2 van dit reglement.'

Art 14 lid 2:

Voorstel IV: 'vice-voorzitter organisatie' vervangen door 'secretaris organisatie'

Art 19 lid 2: Het L.B. bestaat uit een voorzitter, een vice-

voorzitter politiek, een vice-voorzitter organisatie, etc...
 Voorstel V: het hele lid vervangen door 'Het L.B. bestaat uit een Voorzitter, een Algemeen Secretaris, een Penningmeester, een Internationaal Secretaris, een Secretaris Ledenwerving en Materialen, een Secretaris Organisatie, een Secretaris Politiek, een Secretaris Public Relations en een Secretaris Scholing en Vorming'

Art 19:

Voorstel VI: toevoegen een nieuw lid: '3. Het L.B. kiest uit zijn midden een vice-voorzitter. De functies van Penningmeester en Algemeen Secretaris zijn

onverenigbaar met het vice-voorzitterschap.'

Art 22 lid 1: Het L.B. wordt door de A.L.V. benoemd voor een periode van twee jaar.

Voorstel VII: 'Het L.B.' vervangen door 'Een bestuurslid'

Art 34 lid 2: De geschillencommissie brengt binnen een maand na installatie verslag uit ...

Voorstel VIII: 'een maand' vervangen door 'vier weken'

Art 36 lid 3, 4 en 5 en Art 37 lid 1:

Voorstel IX: 'vice-voorzitter politiek' vervangen door 'Secretaris Politiek'

Indiener: ARV Utrecht/'t Gooi

Art 39 lid 4a: Tevens wordt een ARV ... bijeengeroepen ... op verzoek van tenminste twee algemene afdelingsvergaderingen (AAV) binnen de regio.

Voorstel X: 'twee algemene afdelingsvergaderingen' vervangen door 'een algemene afdelingsvergadering'

Indiener: ARV Brabant

Art 45 lid 4: Voorts wordt de AAV ... bijeengeroepen op verzoek van tenminste tien leden van de afdeling.

Voorstel XI: 'tien' vervangen door 'vijf'

•••

DE VACATURES

LANDELIJK BESTUUR

Het vervullen van een functie binnen het LB van de JD vergt veel van je (vrije) tijd en eist een maximale inzet, maar schenkt ontzettend veel voldoening en is zeer leerzaam.

Hieronder staan de specifieke taken per functie vermeldt. Naast deze functiegebonden activiteiten heeft elke LB'er ook algemene taken te vervullen, zoals het invulling geven aan JD-beleid en contactpersoon van een regio zijn.

De kandidaten zijn gebonden aan het verenigingsbeleidsplan.

Kandidaatstelling dient te gebeuren op een speciaal formulier (te verkrijgen bij de VVO) vóór 18 oktober.

* **Voorzitter (Vz)**

De voorzitter is het gezicht van de vereniging. Zij/hij heeft de taak het LB en de vereniging te inspireren en te motiveren. De voorzitter bewaakt de voortgang in de vereniging en leidt de LB-vergaderingen. Inzicht in menselijke (groeps-)processen en het vermogen dit te hanteren strekt tot aanbeveling. Verder moet zij/hij ook goed in staat zijn contact te leggen en te onderhouden.

* **Vice-voorzitter Politiek (VVP)**

De VVP begeleidt en stimuleert de politiek-inhoudelijke discussie in de vereniging. De VVP coördineert, motiveert en inspireert het Politiek Bureau (de werkgroepen) en de Commissie Politieke Zaken. De VVP onderhoudt contacten met relevante politieke en maatschappelijke organisaties. Tevens is de VVP verantwoordelijk voor alle politiek-inhoudelijke publicaties en kan indien het LB het nodig acht reageren op de actualiteit van de dag.

In de huidige situatie is de VVP ook vice-voorzitter en kan daarom op moeten treden als vervanger van de voorzitter. Dit kan echter veranderen als het vice-voorzitterschap losgekoppeld wordt van een vaste functie (zie HR-wijzigingen).

*** Vice-voorzitter Organisatie (VVO)**

De VVO is verantwoordelijk voor de organisatie van de congressen en de kaderdagen en heeft verder een voortrekkersrol in de organisatorische discussie binnen de vereniging. Verder dient de VVO te zorgen voor begeleiding van het kader.

Wat het vice-voorzitterschap betreft, daar geldt hetzelfde als bij de VVP.

*** Algemeen Secretaris (AS)**

De Algemeen Secretaris is verantwoordelijk voor het secretariaat, de ledenadministratie, het archief, de correspondentie en het beheer van de materialen. Dit, evenals de begeleiding van de secretariatsmedewerker, die een groot deel van de taken van de AS uitvoert, vergt een regelmatige aanwezigheid van de AS op het secretariaat. Enige ervaring met computers is een pré.

De AS is tevens verantwoordelijk voor de verenigingscommunicatie, d.w.z. dat zij/hij i.s.m. een redactie voor verschijning van de ORGI (het JD-kaderblad) en voor het LB-nieuws in de DEMO zorgt. Daarnaast draagt de AS zorg voor de vergadercontinuïteit van het LB.

*** Internationaal Secretaris (IS)**

De Internationaal Secretaris is verantwoordelijk voor de internationale component van de politieke activiteiten van de JD. Dat wil zeggen dat de IS verantwoordelijk is voor het organiseren en mogelijk maken van internationale uitwisselingen en het onderhouden van internationale contacten in binnen- en buitenland. Tevens is de IS verantwoordelijk voor de vertegenwoordiging van de JD in het buitenland. De IS dient geïnspireerd leiding te geven aan haar/zijn ondersteuningscommissie, het Internationaal Secretariaat.

*** Secretaris Public Relations (SPR)**

De Secretaris Public Relations is verantwoordelijk voor het JD-voorlichtingsbeleid. De SPR onderhoudt hiertoe relaties met de pers en start publiciteitsactiviteiten. Zij/hij is woordvoerder namens de vereniging naar de pers.

KASCOMMISSIE

De kascommissie bestaat uit tenminste twee leden van de vereniging die niet tevens zitting hebben in het LB of een ander orgaan van de vereniging dat

onder contrôle van de kascommissie staat. De kascommissie heeft tot taak het controleren van de door de penningmeester gevoerde financiële administratie. Die contrôle moet minstens tweemaal per jaar plaatsvinden.

Een lid van de kascommissie hoeft aan deze functie niet zo gek veel tijd kwijt te zijn.

- Informatie en aanmelding:

Informatie over alle functies kun je krijgen bij de desbetreffende LB'ers en de VVO.

Kandidaten dienen zich aan te melden bij de VVO, JD-secretariaat, Bezuidenhoutseweg 195, 2594 AJ, Den Haag. Dit moet gebeuren met een speciaal formulier, aan te vragen op het secretariaat.

Aanmelding voor de functies dient plaats te vinden vóór 18 oktober.

ALV 18

Ja, ik kom naar de 18e ALV van de JD in Elst (U.)

Ik kom:

- het hele weekend*
- alleen zaterdag*
- alleen zondag*
- ik eet vegetarisch*
- ik heb een speciaal dieet, nl.*

Naam:
Adres:
Woonplaats:
Tel:

Voor 28 oktober opsturen naar het JD-secretariaat, Bezuidenhoutseweg 195, 2594 AJ Den Haag

Mar Cant

En dit is dan echt je aller-allerlaatste kans, grijp hem en geef je nu op voor de MarCantreis naar Spanje, en wel naar Madrid en Barcelona. Of moeten we zeggen naar Spanje en Catalonië? Vorm je eigen mening hierover, discussieer met leden van de landelijke zusterorganisatie, J.C.D.S., en met Catalaanse nationalistische jongeren, ontdek waarom het (niet) nodig is Catalaans als officiële voertaal te hebben tijdens de Olympische Spelen. Maar proef ook het Spaanse leven, de kroegen, de cultuur. Je laatste kans, als straks Europa er is ??

De reis zal gehouden worden in de herfstvakantie, van 12 tot 20 oktober dit jaar. Het kost je f 395,-. Hiervoor verzorgen wij je accommodatie, een gedeelte van de maaltijden en een onvergetelijk programma, met o.a. bezoeken aan zowel het Spaanse als het Catalaanse parlement, gesprekken met politici en parlementariërs, bijeenkomsten met Spaanse jongeren... Samengevat; politiek, cultuur en ontspanning!

Kortom, redenen genoeg om je nog snel op te geven bij:

Suzanne Bakker
Noordeinde 37i
2311 CB Leiden
071-127071

De WAO en de Ziektewet

Een korte samenvatting

Is het je laatst ook overkomen je in een discussie over de WAO te storten en een flagrante flater te slaan, omdat je er eigenlijk te weinig vanaf wist? De plannen van het kabinet, wat houden die nou eigenlijk in?

Ingrepen in de Ziektewet:

* Per ziekmelding leveren werknemers een dag vakantie in. Per CAO of individuele arbeidsovereenkomst kan hiervan worden afgeweken. Er blijft een wettelijk minimumrecht van vier weken vakantie, oftewel twintig dagen per jaar voor voltijds werknemers.

* Bij ziekte wordt niet langer 100 procent uitbetaald, maar slechts 70 procent. Momenteel is het wettelijke percentage ook al 70, maar in veel CAO's wordt de uitkering aangevuld tot 100 procent. het kabinet wil langs wettelijke weg bevorderen dat de CAO-partners hierover nieuwe afspraken maken. Daarnaast vervalt de verplichte her-

verzekering van de CAO-aanvullingen op het ziektegeld bij de bedrijfsvereniging.

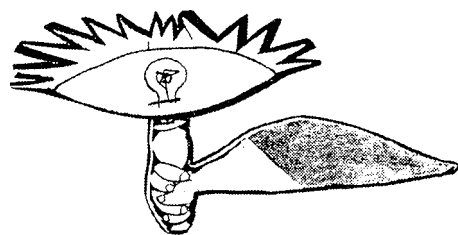
* De eerste zes weken ziekteverzuim moeten voortaan door de werkgever zelf worden betaald. Dit risico kan hij niet verzekeren bij de bedrijfsvereniging. De bepaling geldt niet voor zwangerschaps- en bevallingsverlof. Voor bedrijven met minder dan vijftien werknemers wordt deze termijn drie weken.

Ingrepen in de WAO:

* De duur van de WAO-uitkering voor mensen jonger dan vijftig jaar wordt afhankelijk van het aantal gewerkte jaren, net zoals in de NWW (Nieuwe Werkloosheids Wet). Na minimaal één en ten hoogste twee-en-een-half jaar komt de arbeidsongeschikte terecht in de AAW.

Dit is een uitkering op zeventig procent van het minimumloon (bijstandsniveau). Voor mensen die nu een WAO-uitkering hebben en nog geen vijftig jaar zijn komt er een overgang-

sregeling. Ze krijgen in ieder geval nog één jaar WAO. Afhankelijk van hun leeftijd kan de termijn worden verlengd. Daarna wacht ook hen de AAW. * Het begrip passende arbeid wordt verruimd. Dit betekent dat de arbeidsongeschikte bereid moet zijn meer soorten werk te accepteren, ook onder het niveau van zijn of haar laatste baan. Ze worden voor een groter deel arbeidsgeschikt geacht en krijgen dus een lagere WAO-uitkering. Voor mensen die ook dan geen werk vinden leidt dit tot een uitkering met een kleiner WAO-gedeelte, en een groter aandeel van de werkloosheidsuitkering. De WW-uitkering glijdt na een aantal jaren naar bijstandsniveau (IOAW). De regeling geldt niet voor mensen die nu ouder dan vijftig zijn.

Adressen

voorzitter

Roel van der Poort
Amelandsdwinger 341
8911 LR Leeuwarden
058-160491

vice-voorzitter politiek

Michiel Ruis
Rapenburg 82
2311 GA Leiden
071-126894

vice-voorzitter organisatie

Onno van den Mujsenberg
Tolstraat 42-IV
1073 SC Amsterdam
020-6627248

algemeen secretaris

Ruud van den Brink
Vrolijkstraat 381 II
1092 TD Amsterdam
020-6937530

penningmeester

Ron Hendriks
Julliusstraat 76
5621 GE Eindhoven
040-431941

secretaris ledenwerving & materialen

Paul Leenards
Uilenstede 449-5
1193 AG Amstelveen
020-6437058

internationaal secretaris a.i.

Elwin Lammers
Noordeinde 371
2311 CB Leiden
071-127071

secretaris scholing en vorming

Jos van der Wijst
Prof. Bromstraat 8-1
6525 AV Nijmegen
080-224270

secretaris public relations

Mark van Barschot
Jan Voermanstraat 29-h
1061 XA Amsterdam
020-6117138

Landelijk Secretariaat

Bezuidenhoutseweg 195
2594 AJ Den Haag
070-3858109

Politiek Café

Utrecht e.o.

eerste maandag, 20.30 u.
Stadskasteel Oudaen, Oudegracht
99

Noord-Holland

eerste maandag, 21.00 u.
P96, Prinsengracht 96, Amsterdam
tweede maandag, 20.00 u.
Café du Théâtre, Haarlem
eerste donderdag, 20.00u.
het Moddermannetje, Alkmaar

Zuidelijk Holland

tweede maandag, 20.00 u.
Moskva, Rotterdam

Twente

derde woensdag 20.00 u.
Biercafé de Beiaard, Hengelo

Midden-Holland

tweede woensdag, 17.00 u.
Het Gerecht, Lokhorststraat 19,
Leiden
eerste donderdag, 20.00 u.
The Old Pal, stadshart Zoetermeer

Groningen

tweede donderdag, 22.00 u.
De Kromme, Kromme Elleboog

Nijmegen

tweede woensdag, 21.00 u.
Café de Fiets, Nijmegen

IJsselmond

bel Bastiaan Winkel:
038-533325

Drenthe

bel Willem Kreulen:
05223-1720

Gelderland

bel Arnd van Zanten:
080-602607

Limburg

bei Rick Rudzik:
043-638664

Drachten

bel Richard van Kempen:
05120-19973

AGENDA

28 september kaderdag

28 september t/m 6 oktober
Jaarthemaweek

02 oktober

bedrijfsexcursie Amsterdam

04 oktber

jongerenhuisvesting forum in
Utrecht

05/06 oktober

introductieweekenden

08 oktober

gekozen burgemeester forum in
Rotterdam
(info Cees Goedendorp)

12 t/m 20 oktober

Marcant excursie naar Spanje

18 oktober

deadline kandidaatstelling LB

25 oktober

laatste dag indienen amende-
menten en moties

1 november

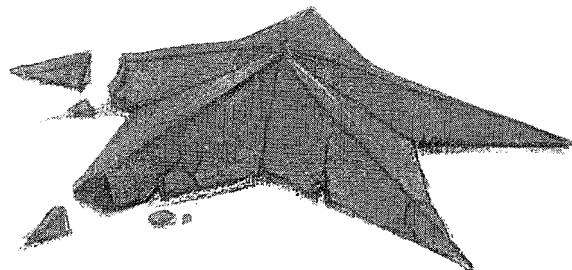
deadline DEMO 8.6

10/11 november

ALV

30 november/1 december

Jaarthemaweekend in Amsterdam

UP TO JDATE

Frank van Krevel stapt op als Internationaal secretaris. Elwin Lammers neemt tot het congres zijn taak waar. Frank vreesde door zijn drukke bezigheden, enkele taken minder goed te kunnen gaan uitvoeren. Hij verkoos op te stappen dan te verzaken.

Demokraat leest DEMO ook! In een ingezonden stuk in de Demokraat, het ledenblad van D66, wordt het artikel over Van Mierlo aangehaald. Het stuk heeft kritiek op de houding van Van Mierlo jegens jongeren. De schrijver ziet een zekere hypocrisie in het enerzijds verwelkomen van jongeren en het afstemmen van foldermateriaal op deze doelgroep en anderzijds vergoelijkend en (mijn idee) paternalistisch verzuchten dat het 'daarvoor jongeren zijn'.

Wat een haast! Deze Demo werd in twee dagen in elkaar gezet. Door de hoofded. Wij hebben dringend versterking nodig. Enthousiaste redactieleden gevraagd. Spoed! Geef je op bij het landelijk secretariaat.

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

8.6

VRIJZINNIG DEMOCRATISCH

MAGAZINE VAN DE JONGE DEMOCRATEN

DEMO

VERSCHIJNT 6X PER JAAR
DECEMBER 1991

HOE MARCANT WAS MARCANT?
CONGRESVERSLAG
HARTENJAGEN: DONORWERVING
MONDIGE BURGERS: DOEL JD

DEMO

Vrijzinnig-democratisch
magazine van de
Jonge Democraten
nummer 6, jaargang 8
verschijnt zes keer per jaar
(ISSN 0925-4390)

Redactie

Hoofdredacteur: Saskia Daru; fotograaf:
Pieter Wezeman; redactie: Rikco Par-
doen, Christiaan Bonebakker, Erik
Botter, Yill Georgus, Marjolein Moonen,
Merlijn Trouw

Deadline 9.1: 20 december

kopij naar het landelijk secretariaat

Aanlevering Kopij

Demo heeft een redactiestatuut dat deel uitmaakt van het Huishoudelijk Reglement van de JD. Bijdragen van ten hoogste 2000 woorden kunnen worden geplaatst indien ze zijn voorzien van naam en telefoonnummer, almede uitgetikt of op flop aangeleverd (Bij voorkeur Macintosh of WP4.2). De redactie behoudt het recht artikelen in te korten of in het geheel niet te plaatsen. Auteurs ontvangen hierover bericht. Bijdragen die na de deadline binnenkomen, kunnen hoogstens in de volgende Demo worden geplaatst. Voor vooraf aangekondigde bijdragen wordt ruimte gereserveerd in de betreffende editie.

Advertenties: Contact opnemen met de Penningmeester van de JD.

Abonnementen

Een abonnement bedraagt f 25,- per jaar. Gaarne schriftelijk aan te vragen bij het landelijk secretariaat, ook losse nummers zijn hier schriftelijk en telefonisch te bestellen voor f 2,50 per stuk excl. portokosten. Leden ontvangen Demo gratis.

Leden en abonnees worden verzocht adreswijzigingen door te geven aan het Landelijk Secretariaat van de Jonge Democraten.

Zonder toestemming van de hoofdredacteur mag niets uit deze uitgave worden overgenomen. Druk: Coene BV, Den Haag.

Woord vooraf

Hoop op betere dagen bestaat niet meer. Democratie is zo belangrijk dat je het ook moet toepassen op 'mooi'. Op het vorige congres bepaalden zo'n honderd mensen wat Nederland een mooi logo vindt. Misschien zeer tot verdriet van de leden van onze vereniging zal ik niet laten stemmen over de koppen van Demo.

Wel vind ik het belangrijk om betrokken te zijn bij de vereniging en dus ook bij Demo. Ik zie het wel zitten om een Demo te vullen zonder een vinger te hoeven uitsteken. Schrijf 'm maar vol! In deze Demo vind je artikelen van leden. Van redactieleden, maar ook van leden van werkgroepen of gewoon van iemand die iets te vertellen heeft.

Jos van der Wijst heeft het over het doel van de JD. Hij legt de nadruk op het streven naar een maatschappij van mondige burgers. Demo probeert daar op haar eigen manier aan te werken. Door je aan het denken te zetten, of aan het schrijven. Volgens mij is de JD een organisatie waarin je vrij bent, vrij om je te uiten. En als je je kunt uiten luisteren mensen beter en wie weet verandert er dan wat. Misschien luisteren dan ook de mensen die blind achter een idee aanhollen, die denken dat de schuld van economische teruggang bij een bepaalde bevolkingsgroep ligt.

Op de volgende 26 pagina's tref je allerlei artikelen aan. Verslagen, discussiestukken, informatieve artikelen; ze zitten er allemaal in.

Lees ze!

Saskia Daru

Inhoud

- 3 Respect, begrip en vriendschap
- 6 Hartenjagen
- 8 Helse Nacht
- 8 "SLA RITZEN BEURS!"
- 9 Verdroging
- 11 De Filippijnen, investeren in echte democratie
- 12 Gods woord
- 14 Hoe marcant was MarCant?
- 17 Mondige burgers
- 18 De nieuwe wereldorde in het Verre Oosten
- 19 Democratie en federatie
- 22 Milieu en derde wereld
- 23 Nog vele jaren?
- 24 Politieke discussie op de ALV
- 26 Veranderingen in het internationaal werk
- 27 Adressen, Politiek Café en Agenda
- 28 Up to JDate
- 28 A en R citaten

Respect, begrip en vriendschap

door Saskia Daru

Op 9 en 10 november werd in een bomvolle zaal in Elst (bij Utrecht !!!) de achttiende Algemene Leden Vergadering van de Jonge Democraten gehouden.

De achttiende Algemene Leden Vergadering had als voornaamste onderwerp allochtone jongeren. Al in de congressworkshops bleek dat hde definitie van de werkgroep omstreden was; 'kinderen van buitenlandse werknemers die in het kader van gezinshereniging naar Nederland zijn gekomen: 'de tweede generatie', of hier geboren zijn: 'de derde generatie'. En hoe zit het dan met kinderen van vluchtelingen?

Veel van de maatregelen die werden voorgesteld in de resolutie zouden toe te passen zijn voor alle jongeren. Belangrijk, zo vond ook D66-wethouder H. Fermina uit Dordrecht. Hij bracht in zijn speech naar voren, dat integratie belangrijk is, niet alleen voor allochtone jongeren maar ook voor achtergestelde autochtonen. Respect begrip en vriendschap voor elkaar, voor allochtonen, werklozen, homoseksuele mannen en vrouwen, enzovoorts: dat is de enige weg naar een samenhangende maatschappij.

De heer Fermina wees ook op de noodzaak om discriminatie tegen te gaan en bij elk beleid eigen initiatief van de achtergestelde personen te stimuleren. In Dordrecht streeft hij naar een projektsubsidiebeleid en het niet langer verwezenlijken van een buurthuis voor elke groep apart. "De vrijblijvendheid is voorbij, er is inzet, moed en durf nodig van beide partijen." Over het verplicht leren van Nederlands stelde hij dat dit in het kader hiervan zeker kan, wanneer je iets te bieden hebt, zoals een baan.

Wethouder Fermina is zwart en zit in de raad met een lid van de Centrum Democraten. Hoe denkt hij daarover?

"Die Centrum Democraat feliciteerde D66 ermee dat zij een allochtoon hadden gevonden die kon lezen en schrijven. Waarop D66 antwoordde dat ik misschien zijn taalgebruik kon corrigeren."

D66-wethouder Fermina in betong (foto: Pieter Wezeman)

Een dialoog met de Centrum Democraten lijkt hem het enige middel om hen te bestrijden. Niet verzwijgen, maar tegenspreken en onwaarheden aantonen.

Wat wil het nieuwe LB?

Het Landelijk Bestuur (LB) is op de ALV wat samenstelling betreft aardig veranderd. Hieronder de verkiezingsbeloften van de nieuwe Landelijke Bestuursleden:

In zijn verkiezingspeech legde **Mark van Barschot**, de nieuwe voorzitter, de nadruk op het politieker maken van de vereniging. Decentralisatie, zowel van LB naar regio als van regiobestuur naar actieve leden was een tweede punt dat Mark aanstipte. Bijna lyrisch vertelde hij over de prestaties van de afdeling Amsterdam waar tegelijkertijd twee buitenlandse gastgroepen waren. Het programma werd daar niet door het LB en nauwelijks door het afdelingsbestuur opgezet en begeleid, dit werd gedaan door commissies, die voor dat doel in het leven waren geroepen. Als laatste zegde Mark toe dat hij gaat werken aan de communicatie in de vereniging en de werksfeer in het LB.

Ruud v.d. Brink, de nieuwe vice-voorzitter politiek, beloofde de kiezers werkgroepen die midden in de vereniging staan en discussie overal, maar in het bijzonder in het Landelijk Bestuur.

Pieter Moens zal ervoor zorgen dat die discussie kan plaatsvinden door een perfecte organisatie. Met Pieter Moens, als vice-voorzitter organisatie hoeven wij ons daar geen zorgen meer over te maken en kunnen wij ons geheel richten op inhoudelijke zaken, sloot Pieter zijn betoog af.

Arend-Henk Huzen wil als Algemeen Secretaris de communicatie bevorderen. Het Landelijk Bestuur moet zich meer gaan verantwoorden tegenover de regio's en tegenover hen een flexibeler houding aannemen. Arend-Henk heeft een wat andere 'insteek' dan de andere Landelijk Bestuursleden, zegt hij.

De Internationaal Secretarissen hebben elkaar snel afgewisseld de laatste tijd. Op het congres werd bekend dat hierin het komende jaar geen verandering zal komen. **Heleen Bakker**, de enige vrouw in het nieuwe LB, zal maar een half jaar blijven. In dat halve jaar, kondigde zij aan, zal de nieuwe structuur van het internationale werk veranderen en verbeteren. Het werk is verdeeld in werk-

velden, elk gecoördineerd door één persoon. Kort samengevat gaat het tegenwoordig over InCo en InFo, Internationale Coördinatorenoverleg en Internationaal Forum. Iedere geïnteresseerde kan hieraan gaan deelnemen. De InCo zal elke maand plaatsvinden, InFo word een driemaandelijks activiteit waar verslag zal worden gedaan van internationale activiteiten en gelegenheid word geboden om inhoudelijk bezig te zijn met internationale zaken.

Over publiciteit zul je voortaan **Marcel van Silfhout** kunnen aanspreken. Kernpunten van zijn betoog waren het creëren van een PR-commissie als denktank, het organiseren van een landelijke mediatraining en als derde de inhoudelijke politieke profilering van de vereniging.

Van Mierlo in 2016?

D66-fractie leider H.A.F.M.O. van Mierlo had het nodig aan te merken op het laatste JD-kindje: '2016, een visie van jonge democraten op 25 jaar D66'. Dit boekje werd door jonge democraten samengesteld en is te koop via het landelijke secretariaat van de Jonge Democraten voor Fl. 10,- incl. verzendkosten.

Van Mierlo begon zijn spreekbeurt met de Joegoslavië kwestie. Het commentaar van de JD als zou D66 'crimineel naief' zijn vond hij 'gevaarlijk' in zo'n extreem moeilijke kwestie. Frank van Krevel vindt in zijn bijdrage voor '2016', dat het gebrek aan kennis van D66 -dat leidt tot uitspraken als 'doormodderen is voor Joegoslavië de beste oplossing'- onaanvaardbaar en crimineel naief. Van Mierlo benadrukte de moeilijkheidsgraad van het probleem meerdere malen in zijn speech.

Hij reageerde verder op de essays van Elwin Lammers en Frank van Krevel. Het idee dat er nieuwe problemen zijn en er nieuwe oplossingen moeten komen in een nieuwe situatie was wat al te 'nieuw', vond Van Mierlo. Ook de nieuwe antwoorden in het boekje zijn ten dele oud. Als je denkt dat de geschiedenis achter je ligt, dan denk je

verkeerd. De geschiedenis ligt niet achter je rug, ze zit in je rug. Het heden is slechts geschiedenis gecombineerd met toekomstplannen. De ideeën over de natie en de staat die in het ideale geval zouden samenvallen grijpen terug op ideeën van voor de Tweede Wereldoorlog. Daar moeten we volgens Van Mierlo niet naar terug. Er zijn volgens hem twee soorten nationalisme te onderscheiden. Ten eerste het nationalisme als beweging om de cultuur te bewaren, en ten tweede een nationalisme dat streeft naar onafhankelijkheid en, aldus van Mierlo, een zekere agressieve inslag heeft. Het zou mogelijk moeten zijn om met meerder bevolkingsgroepen in

Mark van Barschot, nieuwe JD-voorzitter (foto Pieter Wezeman)

een land te leven. De grenzen moeten open en ze moeten vervagen, er moeten geen nieuwe grenzen gecreëerd worden. Toegespitst op Joegoslavië vond hij dat de situatie aldaar begrijpelijk is. Joegoslavië steunde immers op een dictatuur van één man, één ideologie. Nu dit is weggevallen is het vanzelfsprekend dat er problemen ontstaan.

Door de bestaande haat tussen Serven en Kroaten is een 'boedelscheiding' onvermijdelijk, maar ook dat is geen oplossing. Er bestaat geen recept voor Joegoslavië. Geweld zal ook in de toekomst nog blijven voorkomen. De weg naar een vreedzame oplossing zal lang en

bijzonder chaotisch zijn. De EG noch enige andere macht zal iets anders kunnen doen dan lichtjes bijsturen. De EG heeft ervoor gekozen naar een los samenwerkingsverband en wederzijds erkenning te streven, een aantal onafhankelijke en soevereine republieken waarin een waarborg voor minderheden bestaat. De JD-kritiek was volgens Van Mierlo te snel en te hard. In een kwestie als die van Joegoslavië dienen we respect te hebben voor andersdenkenden.

In heel Oost-Europa wordt op het moment niet alleen met spanning gekeken naar Joegoslavië maar ook naar de voormalige DDR. Bush stelde dat Oost-Europa de verantwoordelijkheid van West-Europa is. Hij probeert om Oost-Europa bij de NAVO te betrekken en propageerde -zo goed als een president van de Verenigde Staten dat kan- defensiesamenwerking en markteconomie. De enige die tegen zijn ophemeling van het marktkapitalisme iets inbracht was Mitterand. Mitterand meende dat het allemaal niet zo verschrikkelijk snel hoefde te gaan en als het dan moest, dan toch zeker wel met waarborgen voor de sociaal zwakkeren. Bush veegde dit van tafel.

Van Mierlo vindt dit tekenend. Het verschil in denken tussen de VS en Europa blijkt uit dit voorval duidelijk.

Naar mijn mening is het bovendien ook tekenend voor het verschil tussen VVD en D66.

Oost-Europa heeft nog een lange weg te gaan. Door de werkloosheid en het wegblijven van investeringen is de sociaal-economische situatie daar slecht. In de tussenfase waarin Oost-Europa zich nu bevindt kan de democratie in het gedrang komen. Nationalistische leuzen suggereren dan een snelle en makkelijke oplossing en er wordt dan een zondebok aangewezen. Vreemdelingenhaat komt al snel kijken bij de eerder genoemde tweede vorm van nationalisme.

Herhaalde malen keek van Mierlo met melancholische blik de zaal rond. Ons gemier over stemprocedures deed hem denken aan het eerste congres van D66.

Ook de discussie over de partij, die eigenlijk een platform moet zijn (inleiding '2016'), deed hem denken aan de discussies over D66 als 'beweging' versus D66 als partij.

Een partij moet een soort rivierbedding zijn waardoor het contact van kiezer met de politiek en vice versa moet stromen. De fout van de meeste partijen, vond Van Mierlo, is dat ze als een dam tussen kiezers en politiek liggen.

Eén voor één werden er opmerkingen gemaakt bij de essays uit '2016'. D66 verandert, zei Van Mierlo, maar blijft hetzelfde. Dit is het mysterie van de octaaf, dezelfde toon maar hij klinkt niet hetzelfde. Hij vindt het belangrijk zuiver politiek te bedrijven maar soms kun je niet anders dan aan een eerder standpunt voorbijgaan. De kritiek op D66 over de lage mate van discussie in de partij beaamde hij. D66 werkt nu aan de onderkant en mist daarom doms de diepgang. Over het milieu meende hij dat de redelijke weg en de radicale weg, die elkaar volgens Michiel in de weg zitten, uiteindelijk zullen samenvallen.

Onder applaus nam van Mierlo afscheid. Hij had netjes alle hoofdstukken afgewerkt.

Kaisiepo

De heer Kaisiepo, afkomstig uit Irian Jaya, het Indonesische deel van Nieuw Guinea, hield zijn speech in het Engels om de buitenlandse gasten de gelegenheid te geven ook een deel van het congres te volgen. Kaisiepo is Papoea, hij maakt dus deel uit van een volk wat niet wordt vertegenwoordigd in de Verenigde Naties. Het Papoeavolk is niet het enige volk dat niet wordt vertegenwoordigd. Ook de Slowenen en de 'inheemse volkeren' van Zuid-Amerika bevinden zich in deze situatie. De UNPO is een organisatie die de stem wil laten horen van alle niet gerepresenteerde volken. Sommige van deze volken streven naar onafhankelijkheid, anderen zoeken alleen naar een luisterend oor voor hun problemen. De UNPO is een manier om zonder geweld naar zo'n doel te streven. Kaisiepo vertelde over de doelen en (schaarse) middelen die zijn organisatie heeft. Eigenlijk had de voorzitter aanwezig moeten zijn bij de besprekingen in Joegoslavië, maar die had het veel te druk met het in stand

houden van de organisatie door fondsenwerving.

Kaisiepo vindt dat elk volk recht zou moeten hebben op haar eigen vertegenwoordiging, hetzij in de VN hetzij in het eigen land. Het verhaal van Kaisiepo werd jammergenoeg niet gekenmerkt door nieuwe gezichtspunten.

Pinguïns en rode sokjes

Een van de meest vage en gewaagde moties op het congres was wel de organisatorische motie van de ARV van Groningen. Deze sprak uit dat JD-ers geen rode sokjes moeten dragen, de JD

ren en niet bang zijn te veranderen. Dat is een stelling waar we het wel mee eens kunnen zijn. Of dat nu echt uit deze motie spreekt is natuurlijk te betwijfelen.

Een ding is zeker, ik laat mijn rode sokjes lekker aan. Maar als pinguïn ben ik best bereid af en toe mijn rug en af en toe mijn buik te laten zien.

Vol en gehaast

Op het congres waren tweehonderd mensen aanwezig. Dat is veel. Als al die mensen graag iets willen zeggen, maakt dat het erg moeilijk een tijdschema aan te houden.

De congresvoorzitters: v.l.n.r. Carin Tiggeloven, Marc Roza en Marc v.d. Broek (foto: Hein Jaarsma)

niet op een zebra moet gaan lijken en dat de JD wel op een pinguïn moet gaan lijken. In een wervelend betoog, waarin driftig gebruik werd gemaakt van een flap-over kwam naar voren dat er een groot verschil is tussen olifanten, pinguïns en zebra's. Olifanten vallen op in een aardbeiveld, een politiek groen-rood spectrum. Maar als olifanten rode sokjes dragen is dat niet langer het geval. Zebra's zijn zwart-wit, zij hebben slechts oog voor kosten en baten analyses. Pinguïns zijn ook zwart-wit, maar zij springen wel in het oog als ze van houding veranderen. Zebra's niet.

Seriusus vertaald zei de motie dat wij ons niet rood of groen moeten profileren, noch slechts aandacht mogen hebben voor kosten en batenanalyses, maar op moeten vallen. De JD moet zich profile-

ren op de tweede dag kwam het congres echter dusdanig in tijdnood, dat er bezuinigd moest worden op het vragenrondje LB en op Actuele Moties. Beide welhaast onmogelijk. Het vragenrondje is een middel om het Landelijk Bestuur ter verantwoording te roepen. Het vindt twee maal per jaar plaats en is daarom een wezenlijk onderdeel van een democratische Ledenvergadering. Hierop bezuinigen is een belangrijke sessie aan het democratisch gehalte van de vereniging.

Ook Actuele Politieke Moties zijn niet zomaar uit te stellen. De actualiteit laat zich namelijk niet uitstellen. Over een half jaar zijn deze APM's niet actueel meer en hebben zij dus hun bestaansrecht verloren. Hopelijk hebben we over een half jaar meer tijd.

Hartenjagen

door de werkgroep gezondheidszorg

Jong, snel en wild door rood licht gereden op een druk kruispunt: een potentiële donor van nier, hoornvliezen en hart. Deze kloeke daad kan een mens redden van levenslange kluistering aan nierdiayse-apparaten, blindheid of zelfs een voortijdig einde. Jammer: zij had geen codicil op zak.

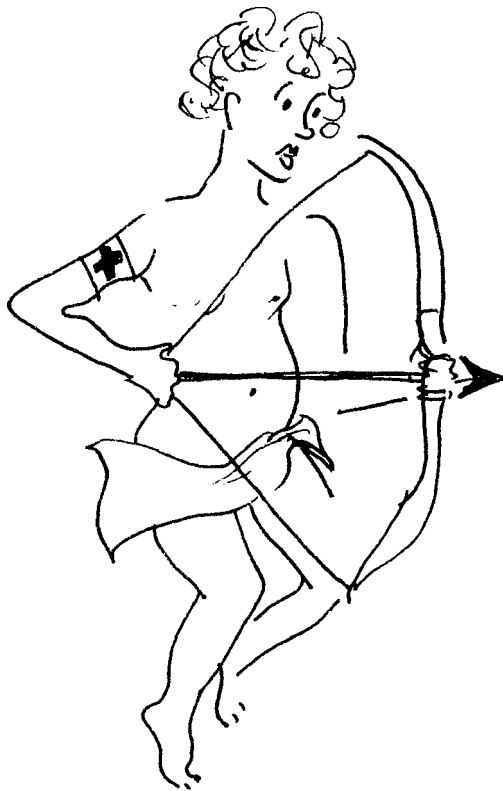
Door het dragen van een donorcodicil (verkrijgbaar bij huisarts en apotheek) geeft iemand te kennen dat organen en weefsel na zijn/haar dood gebruikt kunnen worden voor transplantatie. Het donorcodicil wordt momenteel door ca. 15% van de Nederlanders gedragen. Dit percentage blijft, ondanks pogingen van de Stichting Donorwerving, al enkele jaren stabiel. Het aantal organen dat voor transplantatie beschikbaar is, is beduidend lager dan de vraag naar organen. Er worden momenteel in Nederland ca. 50 hart- en 400 niertransplantaties verricht per jaar, terwijl er behoefte is aan ongeveer vier keer zoveel harten en zeker zeven keer zoveel nieren. Ook liggen er mensen te wachten op levers, longen en hoornvliezen.

Eurotransplant

Had de jonge wilde wél een codicil gedragen, dan was Eurotransplant direct in actie gekomen. Eurotransplant is een non-profit organisatie bemiddelt tussen de vraag- en aanbodkant van organen.

Deze organisatie werkt in een internationaal samenwerkingsverband dat zich uitstrekt over België, Luxemburg, Duitsland, Oostenrijk en Nederland. In een centraal computerbestand bevinden zich de gegevens over de mogelijke ontvangers, zoals bloedgroep, ziektebeeld en het ziekenhuis waar de ontvanger wordt behandeld. Als ergens in

het gebied waar Eurotransplant actief is een donor beschikbaar komt, wordt alle noodzakelijk informatie over die donor aan de centrale van Eurotransplant in Leiden doorgegeven. De organen van de donor worden daarvoor onderzocht op geschiktheid, bijvoorbeeld de grootte. Als de meest geschikte ontvanger bekend is, regelt Eurotransplant met de arts van de ontvanger de transplantatie. Tegelijkertijd regelt zij de operationele uitname van de organen en het vervoer. Als er geen geschikte ontvan-

ger blijkt te zijn (orgaan past niet bij de patiënten op de wachtlijst) dan neemt Eurotransplant contact op met een zusterorganisatie in bijvoorbeeld Engeland (United Kingdom Transplant) of zich daar een mogelijke ontvanger bevindt. Er zijn organen die langer bewaard kunnen worden zoals bijvoorbeeld hartkleppen en botweefsel. Sinds

1989 verzorgt de non-profit organisatie Bio Implant Services 'orgaanbanken', waar deze organen worden opgeslagen.

Ouder dan 55? Dan geen transplatie!

Criteria om over te gaan tot transplantatie zijn er nauwelijks. Wel zijn er wel een aantal minimale richtlijnen. Transplantatie moet het laatste levensreddende alternatief zijn (ultimum remedium). Het gezondheidsrisico wordt door een team artsen en transplantatiedeskundigen meegewogen. Voor een transplantatieoperatie wordt net als bij andere operaties gekeken naar de leeftijd van een patient. Het transplanteren van een nier kan tot de leeftijd van ongeveer 70 jaar, en hart wordt niet zomaar gegeven aan iemand ouder dan 55. De politiek heeft hierover beperkte zeggenschap: het is een zaak van de praktijk. Mensen die vinden dat de leeftijd geen enkele reden mag zijn om iemand transplantatie te weigeren, moeten er rekening mee houden dat daardoor de wachtlijsten zullen vervelvoudigen.

Wie beslist?

Afhankelijk van het beleid van het ziekenhuis zouden de ouders van de jonge wilde, hoewel zij geen codicil had, toch benaderd zijn om toestemming te geven voor het afstaan van haar organen. Ouders en nabestaanden hebben namelijk beslissingsrecht over donatie. De Nationale Raad voor de Volksgezondheid (NRV) zou willen dat die nabestaanden zo snel mogelijk worden benaderd. In elk ziekenhuis zou-

Problemen

Na de transplantatie treden afweerreacties op. Het immuunsysteem kan agressief reageren op het nieuwe orgaan. Deze worden met zware (immuno-suppressieve) medicijnen bestreden.

Een harttransplantatie levert ook andere problemen: alle zenuwbanden naar het oude hart zijn doorgesneden en die kunnen niet aan het nieuwe hart gehecht worden. Er is dus geen verbinding met het autonome zenuwstelsel. Er is wel een sinusknoop, in de rechterboezem, waar gespecialiseerde cellen als pacemaker fungeren. Zij geven een snellere hartslag dan normaal. Bij lichamelijke inspanning reageert het hart niet, er zijn immers geen zenuwimpulsen. Er komt echter wel meer bloed terug uit de bloedvaten zodat het hart sneller volloopt en het slagvolume toeneemt. De bijniere merken de lichamelijke inspanning op en reageren door het afgeven van het hormoon adrenaline, dat het hart stimuleert tot sneller pompen. Dit werkt veel langzamer dan een eigen hart.

De immunosuppressieve medicijnen kunnen leiden tot bijwerkingen als een opgeblazen gezicht, stemming-swisselingen, nierstoornissen, bloeddrukverhoging en verhoogde vatbaarheid voor infecties. Bij getransplanteerden treden vaak depressies op, hoewel de psychosociale begeleiding steeds beter wordt.

Getransplanteerde harten hebben een verhoogd risico op kran slagader-aandoeningen. De helft van de getransplanteerden krijgt daar last van en de enige remedie is een nieuwe transplantatie.

Getransplanteerden hebben een sterk verhoogde kans op kanker. De afweerreacties lijken minder te zijn wanneer de patient enige tijd voor de transplantatie een bloedtransfusie krijgt toegediend van degene die ook het orgaan zal afstaan. Als de donor door een verkeersongeval overleden is, is er te weinig tijd voor zo'n bloedtransfusie. Bij niertransplantaties, waarbij de donor gewoon verder leeft met een nier, kan dit veel narigheid voorkomen.

den verpleegkundigen cursussen moeten volgen om alert te leren zijn op mogelijke donoren. Het kabinet is op dit punt voorzichtiger en vindt zo'n snelle benadering getuigen van weinig respect voor het belang van de nabestaanden die juist na het overlijden van de mogelijke donor in een 'situatie van acute rouw' zijn. De NRV vindt het opheffen van de lange wachtlijsten van het grootste belang. Volgens de raad zijn de nabestaanden vlak na het overlijden niet goed in staat om een plaatsvervangend besluit te nemen voor de overledene. Omdat zij het beslissingsrecht houden, gaan er nog teveel organen verloren, zo vindt de NRV. Eigenlijk zou daarom van elke Nederlander moeten worden bijgehouden wat hij of zij vindt van orgaandonatie zodat daarover na het overlijden geen misverstanden over bestaan. Het donorcodicil heeft overigens pas dit jaar een wettelijke basis gekregen, door de nieuwe wet op de lijkbezorging. De oude wet (daterend uit 1869) was onduidelijk over de vraag of een codicil voldoende basis was om tot transplantatie over te gaan, aangezien men in de vorige eeuw niets wist over transplantaties. Nu kunnen artsen en/of verpleegkundigen de familie of nabestaanden met meer houvast benaderen om toestemming te vragen voor transplantatie. In de praktijk gebeurt dit ook als de overledene geen donorcodicil droeg.

Kunstharten

De kosten van transplantatie zijn niet mis: F 150.000,- voor een hart, inclusief voorbereiding en nazorg. Voor elk jaar daarna komt daar nog F 40.000,- bij. De ziekenfondsen en verzekeraars vergoeden de kosten. De kosten van transplantatie zijn vaak lager dan jarenlange nierdialyse- of hartbehandelingen. Een alternatief voor transplantaties zijn kunstorganen. Er zijn een aantal mogelijkheden voor kunstorganen, te weten prothese hoornvlies, hart/longmachine, longapparatuur, dialyse. Ook kunnen onderdelen van organen worden vervangen door een kunststukje, zoals hartkleppen, slagaderen en botten. Soms is een kunstorgaan beter geschikt, maar sommige organen zijn niet na te maken. Prothesen voor benen en handen zijn bijvoorbeeld zeer geschikt en niet te vervangen door transplantatie. De le-

ver daarentegen is uitstekend te transplanteren maar onmogelijk te vervangen door een kunstorgaan.

Oplossing?

De regering heeft in mei 1991 een wetsvoorstel van staatssecretaris Simons en minister Hirsch Ballin aangenomen waarin donatie van organen alleen wordt toegestaan als de overledene of de nabestaanden daarvoor toestemming hebben verleend. De wet regelt ook hoe die toestemming wordt vastgelegd: dit gebeurt in een groot, centraal computerbestand (centrale donorregistratie). De regering heeft besloten dat de gemeenten de taak krijgen om alle inwoners van 18 jaar en ouder te benaderen voor het geven van toestemming voor het afstaan van organen na het overlijden. Het donorcodicil blijft geldig. De Wet op de Donorregistratie zal op z'n vroegst in de loop van 1992 van kracht worden. Het geven van toestemming kan heel nauwkeurig per orgaan gebeuren: wil je alleen je hart voor transplantatie beschikbaar stellen, dan is dat mogelijk. Ook is de registratie altijd te wijzigen.

Verplicht donor worden?

Het is mogelijk dat het nieuwe systeem meer donoren zal opleveren. Iedereen wordt immers gedwongen om over donorschap na te denken en een keuze te maken. Er zijn echter mensen die vinden dat de regeringsmaatregel niet ver genoeg gaat: zij vinden dat iedereen automatisch donor moet zijn, behalve zij die schriftelijk melden dat zij dat niet willen. Dit wordt wel het 'geen bezwaar' of 'ja, tenzij'-'systeem genoemd. Uit een enquête van de Stichting Donorwerving (1990) bleek dat 75% van de bevolking tegen het 'geen bezwaar'-systeem is. De voorstanders van dit systeem zetten natuurlijk vraagtekens bij deze cijfers en vinden het 'ja, tenzij'-systeem de enige oplossing voor het huidige donorentekort.

Sommige mensen willen geen organen ontvangen, en zijn daarom ook niet bereid om organen af te staan. Veel mensen weten niet goed of ze een codicil

Helse Nacht

door Erik Botter

Half aangeschoten kent mijn geest zijn meest lucide momenten. plotseling worden beslissende inzichten duidelijk en ontmoeten verdwaalde gedachten elkaar als oude vrienden. Ik hing die nacht aan de bar van een hoofdstedelijke disco. De whisky gierde door mijn lichaam, deed de lichtbeelden breken en zich weer bundelen. Lampen flikkerden, muziek dreunde en mensen bewogen zich razendsnel. Ik waande me in een video-clip waarvan de effecten zich reflecteerden op mijn netvlies.

Terwijl laserstralen als kogels insloegen keek ik rond. Twintigers dansten en bewogen zich als Goden. Het zware en opzweepende ritme deed de herten van borstkassen op en neer welven. Men verkeerde in een extatische droomtoestand. Ogen waren op reis en zweet kleefde in glimmende druppels aan de lichamen. Heupen beschreven golvend tintelende trillingen, vrouwen bewogen zich als zweefden ze. Het ademen werd zwaarder. Ze gaven zich helemaal, waren een zinderende erogene zone. Iedere avond. Ik was gefascineerd, hoorde niets meer, zag alleen hen bewegen, de twintigers, mijn generatie. Een trippend en wippend running out on reality. Hebben wij nog vat op hogere idealen of heeft een nachtelijke dief zich over onze dromen ontfermd? Het interesseert ons allemaal geen moer meer. Niets! De wereld gaat naar de klote, er zijn geen oplossingen. Er is geen mind meer, alles is al gedaan. Stik de moord maar met je hongerbestrijding, laat AIDS alle leven verteren.

Zie je niet dat de dromen leugens zijn? Vannacht gaan we uit onze ster, hoe maakt niet uit, als het maar lekker is. Kan het jouw wat schelen als ik me kapot naai? De maatschappij heeft een metabolie ondergaan; het socialisme lijkt plaats te moeten maken voor haastige individualisten die de Nederlander verwijt verworden te zijn. Discussie over het handhaven van sociale zekerheid, de toekomst van de verzorgingsstaat en solidariteit met de medemens moeten fluisterend in donkere hutten worden gevoerd. Ingrijpende maatregelen die het onderwijssysteem ondermijnen hebben slechts mondjesmaat tot toorn geleid. Het mag allemaal! In Den Haag, bij de opening van de nieuwe Tweede Kamer hangen straks de resten druivetrossen weer aan de oren van de politici. In den lande zijn we onverschillig geworden.

De verscheidenheid aan opvattingen van de mensen is lang bron geweest voor rechtvaardigheid. De bron is vertroebeld en verworden tot een grijze en donkere poel. Gelukkig zitten er nog mensen op de oevers die in staat zijn op de rotsen te slaan en de poel tot een bruisend en woest geheel te herstellen. Weg met de onverschilligheid!

Er tikt iemand op mijn schouder. Ik kijk om en zie een rammeland potje roze pilletjes. Ik schud mijn hoofd. Hij lacht en loopt naar het meisje dat naast me zit. XTC is een eerste levensbehoefte geworden. In een hoek glinstert zilverpapier. Mensen vallen uitgeput op de grond. Hoog boven me hoor ik nog vaag enkele klanken uit de luidsprekers komen. La da de La da da (2x).

"SLA RITZEN BEURS!"

door Paul Leenards

Dinsdag 12 november begon in de Tweede Kamer de discussie rond de onderwijsbegroting van minister Ritzen. Voor de ingang van het gebouw hadden zo'n 10.000 studenten en scholieren zich verzameld om hun ongenoegen kenbaar te maken. Het was een luidruchtig festijn, brood, eieren en blikjes bier maakten het menu compleet. Uw razende reporters Marcel van Silfhout en Paul Leenards waren erbij.

Op ALV18 spraken de Jonge Democraten zich uit tegen de "kortzichtige plannen" van minister Ritzen. Deze plannen slaan het fundament onder het studiefinancieringsstelsel weg. De studenten- en scholieren-organisaties waren het hier volledig mee eens. Zij organiseerden op het Plein in Den Haag, een grote demonstratie; de "Dag van het Onderwijs". Studentenleider René Danen heeft het over "liedjes zingen".

De cafés hadden het er druk mee, maar zoals een duidelijk vermoeide ober ons toevertrouwde, "Tja, vanaf half tien ben je bezig. Je komt straks wel op je knieën thuis, maar ja, het verdient wel lekker". Op het podium traden er, naast muziekgroepen, sprekers op van LAKS, LSVB, FNV/CNV-jongeren en anderen. Achter de standjes van verschillende organisaties, stonden verkleumde mensen uit te kijken over een leeg en verlaten Plein.

"We zijn er niet blij mee!"

Op het Binnenhof was het kabaal oorverdovend. Het gejoel en geschreeuw van de menigte werd slechts overstemd door de harde knallen van strijkers die tussen de agenten en de pers werden gegooid. Met onze perskaart kwamen we nog langs de agenten, nog geen minuut later voerde de ME haar eerste charge uit. De eerste rijen studenten gingen onmiddellijk op de grond liggen, ervaring maakt wijs. Ik herkende vrienden en kennissen, voor hen stond ik echter aan de verkeerde kant. De eieren en strijkers werden mijn richting uitgegooid. Een politie-agent werd afgevoerd, een bierblikje had hem aan het hoofd geraakt. Iets verderop sloegen agenten elkaar met de wapenstok om de oren, om de spanning af te reageren of om te oefenen? Aan de andere zijden ketenen studenten elkaar met sjaals en stonden in trance rond een vuurtje. Een student brak brullend door de keten agenten heen en werd wild om zich heen slaand door potige agenten een ME-busje ingepropt. Een dienstauto wilde het plein verlaten maar koos toch eieren voor zijn geld, hij kreeg ze prompt toegegooid.

"Vampier Ritzen wil studentenbloed!"

EX-studentenleider Maarten van Poelgeest aanschouwde achter de ME het strijdtoneel. "Het is net als vroeger, de Haagse politie pakt het weer tactloos aan, ze hadden gewoon met vijf man voor de poort moeten gaan liggen. Er zijn wel

veel scholieren bij, trouwens!". De scholieren stonden in de "rechterflank" er wat verloren bij. Verkleumd en koud bekeken ze de krijgslustige studenten, Apathisch en beschouwend. Hier geen dranghekken en slechts enkele politie-agenten. "Over twee uur kunnen we gelukkig weer naar huis", sprak een Zwolse scholier. Hij mocht er voor 17,50 gulden en met toestemming van zijn ouders bij zijn.

Aan de "linkerflank" werd een zwarte doodkist, de "student", over de hoofden heen richting de ME geduwd. De studenten aan deze zijde staan ingeklemd, er is hier slechts een smalle doorgang het Binnenhof uit. Van achter de groep wordt er geduwd, voor krijgt een agent een stuk brood in zijn gezicht. Een charge van de ME, met veel hak- en slagwerk maakt toch indruk. René Danen noemde deze actie een bewuste provocatie. Ikzelf had ergens toch wel begrip voor de agenten, de bedreiging was er wel erg groot.

"Ritzen, kom naar de PUNICA-oase, daar is genoeg voor allen!"

In de perskamer van het Parlement heerst een ontspannen sfeer. Op de interne Televisie zien we Ritzen verkreukeld tussen de papier zijn beleid verdedigen. Een paar fractiespecialisten neuken er komma's. De portier van het gebouw is ontstemd over de politie, de buitendeur van het gebouw moet op slot; "Wat een onzin, die deur is nog nooit dicht geweest. Die deur daar (wijzend op de tussendeur) is van kogelvrij glas, daar komt niets doorheen". Kennelijk heeft hij meer last van agenten dan van studenten.

Als we buiten komen loopt het plein langzaam leeg. De "rechterflank" zocht de warmte van de cafés op, de harde kern stookt de vuren nog iets hoger op. De ambtenaar die om half vier naar zijn werk gaat wordt teruggestuurd, hij heeft geen benul van wat er aan de hand is.

Verdroging

door de werkgroep Milieu

In Nederland is verdroging een vrij onbekend milieuprobleem. Het klinkt ook erg vreemd om in ons waterrijke land van verdroging te spreken. Toch hebben we het hier over een wezenlijk probleem. Wat is er aan de hand?

Verdroging van het land ontstaat door verlaging van de grondwaterstand. Sinds de jaren zestig is het grondwaterpeil gemiddeld 35 cm gedaald, met uitschieters naar wel 1 meter. Veel plante- en diersoorten gaan daardoor verloren.

Oorzaken

Voor cultuurgronden is beheersing van het waterpeil noodzakelijk. Een drassige grond heeft geen goede draagkracht. Daarom kunnen er geen koeien op staan. De grond is ook niet berijdbaar voor de zware landbouwmachines van de moderne bedrijfsvoering. Aan de andere kant is een te droge grond niet goed voor de landbouwgewassen. De boer heeft dus belang bij een goede beheersing van het grondwaterpeil. De regulering van de af- en ontwatering gebeurt via de welbekende Nederlandse sloten en met behulp van drainagesystemen. Nog steeds is snelle afvoer van water één van de belangrijkste doelstellingen van landinrichtingen. Behalve deze kunstmatige peilverlaging voor de landbouw, is ook de waterconsumptie een belangrijke factor. Het gaat hier zowel om industrieel water als om drinkwater. De Nederlander gebruikt ongeveer 150 liter (!) water per dag. Dit is bijna het hoogste verbruik van de wereld.

Deze toestand kon ontstaan doordat aan natuurbehoud nooit zo'n groot belang werd gehecht. Daarnaast waren de effecten van grondwateronttrekkingen niet bekend of werden onderschat. Ook was er onvoldoende kennis over de ei-

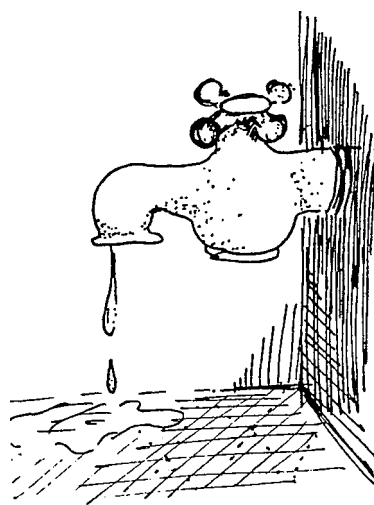
sen die het ecosysteem stelt. Peilverlaging kan niet worden gecompenseerd door regen- of oppervlaktewater. De samenstelling van grondwater is door zijn jarenlange verblijf in de grond uniek. Ons oppervlaktewater is door vermestende stoffen verontreinigd. Het regenwater is aangetast door de luchtverontreiniging.

Gevolgen

In de eerste plaats kunnen planten niet meer bij het grondwater komen. Volgens het Rijksinstituut voor de Volksgezondheid en Milieuhygiëne (RIVM) heeft dit voor dertig procent van de planten in Nederland ernstige gevolgen. De Stichting Natuur en Milieu schat dat het verdwijnen van 400 van 1400 plantesoorten in Nederland een direct gevolg is van verdroging. Hiervoor in de plaats komen sterke, algemeen voorkomende planten zoals brandnetel en diverse grassoorten. Deze plantesoorten overwoekeren inmiddels heel Nederland.

Door verdroging verdwijnen onder andere drassige weidegronden en vennen. Bijna tachtig procent van de natte vegetatietypen zijn op dit moment bedreigd. De dieren die in deze landschapstypen leven, kunnen zich niet meer handhaven.

Ook de verontreiniging neemt toe. Ten eerste neemt het aandeel (zuur) regenwater toe doordat er minder grondwater is. Dit versterkt de verzuring. Ten tweede zetten waterschappen bij een te lage waterstand de stuwen open om rivier- en kanaalwater toe te laten stromen. Dit water is vaak ernstig vervuild.

Hoe moet het te voeren beleid er uit zien?

De verdroging dient volgens ons op drie manieren te worden aangepakt:

1. Middels het geven van financiële prikkels
2. De overheid kan regulerend optreden
3. De overheid kan actief beleid voeren ter verbetering van de situatie.

Financiële prikkels

Financiële prikkels kunnen op twee manieren werken: ze kunnen ongewenst gedrag ontmoedigen en ze kunnen gewenst gedrag stimuleren.

De overheid kan ongewenst gedrag ontmoedigen door het opleggen van heffingen. Hierbij moet volgens ons het uitgangspunt zijn dat de veroorzaker van het probleem betaalt. Dit is een algemeen aanvaard principe in het milieubeleid. In het geval van verdroging zijn de vervuilers de watergebruikers (als gevolg van watergebruik is immer waterwinning nodig) en de landbouw.

Verhoging van de waterprijs kan het watergebruik beperken. Landbouwproducten kunnen eveneens worden belast door het verhogen van de prijs. Dit maakt het voor de consument aantrekkelijker om meer milieuvriendelijke geproduceerde goederen te kopen.

Aan de andere kant kan de overheid maatregelen die er op gericht zijn om de verdroging tegen te gaan (bijvoorbeeld een ander waterpeilbeheer voor de landbouw) subsidiëren.

Regulerend optreden

De overheid kan proberen om via bindende regelgeving de verdroging tegen te gaan. Wij denken aan regelgeving op het gebied van de ruimtelijke ordening. Er zullen meer gebieden moeten worden aangewezen als bufferzones rond natuurgebieden. Een mogelijkheid is om tussen natuurgebieden en landbouwgebieden recreatiegebieden te creëren. Dit heeft als bijkomend voordeel dat natuurgebieden niet het exclusief 'be-

zit' worden van de natuurbeheerders en toegankelijk blijven voor iedereen. Zo snijdt het mes aan twee kanten: het natuurgebied blijft in stand en de recreant kan met eigen ogen zien wat de waarde van zo'n natuurgebied is.

Geen of minder peilverlaging bij landinrichting (vroeger ruilverkaveling) is een effectieve maatregel.

Minder beregening (besproeien van het land bij droogte) door de landbouw met schoon grondwater, dat alleen voor hoogwaardig gebruik zou moeten worden gereserveerd, is dringend gewenst.

Actief overheidsbeleid

De overheid moet volgens ons een actief beleid voeren om het probleem van de verdroging aan te pakken. Dit kan door het nemen van een aantal maatregelen.

Belangrijk is een betere regulering van het grondwater. Het is doodzonde om ieder jaar schoon overtollig grondwater aan de bodem te onttrekken voor de landbouw, om vervolgens op het moment dat het waterpeil te ver daalt, dit aan te vullen met vaak vuil (gebiedsvreemd) water van elders. Een mogelijkheid zou kunnen zijn om het schone grondwater af te voeren naar spaarbekkens, zodat dit kan worden hergebruikt. Wij pleiten ervoor om op dit gebied onderzoek te verrichten.

Daarnaast moet de industrie geen grondwater meer gebruiken, maar zoveel mogelijk rivier- of kanaalwater.

Samenhang

Tot slot pleiten wij voor een samenhangend overheidsbeleid waar ij de voorgestelde maatregelen zoveel mogelijk worden gefinancierd uit de opbrengsten van de beide door ons voorgestelde heffingen. Een deel van de heffingopbrengsten kan worden gebruikt om de negatieve inkomenseffecten voor de boer op te heffen. Deze inkomenseffecten zullen ontstaan te gevolgen van de door ons voorgestelde maatregelen, zoals minder peilverlaging bij landinrichting. Dit leidt tot verlaagde opbrengst van gewassen, doordat de groeiomstandigheden niet meer optimaal zijn.

" De Demo is een belangrijk strijdmiddel van de JD naar buiten toe.

Als je dan al die moeilijke artikelen ziet (met verklarende woordenlijst), dan is dat gewoon een gemiste kans.

Ze zouden beter gegrijpelijke stukken over maatschappelijke problemen kunnen schrijven."

Bas de Moor, Vrij Zinnig, Zeeland

Wat vind jij van Demo? Te moeilijk, te kinderachtig, te dun, te dik of ben je eigenlijk best tevreden? Schrijf het ons, help ons om een beter, leuker, leesbaarder blad te maken.

Bedankt Roel !

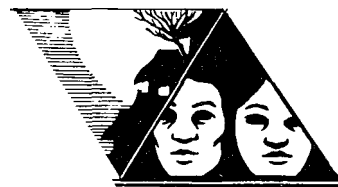

Roel van der Poort ex-voorzitter van de Jonge Democraten (foto: Hein Jaarsma)

De Filippijnen, investeren in echte democratie

door de Filippijngroep Nederland

De jaren 80 gaan de geschiedenis in als het tijdperk van de democratisering. Naast de omwentelingen in het Oostblok werden dictators in verschillende ontwikkelingslanden als El Salvador, Argentinië en de Filippijnen, ten val gebracht en vervangen door democratische regeringen. De wereld verwelkomde deze nieuwe regeringen veelal als 'jonge democratiën' en steunde ze met extra hulp. Wat is er nu ruim vijf jaar later geworden van een jonge democratie als de Filippijnen en wat gebeurde er met de Nederlandse ontwikkelingshulp?

In de Filippijnen werd in 1986 de gehate dictator Marcos door een massale volksofstand ten val gebracht. Corazon Cojuangco Aquino werd president. Er was weer hoop voor miljoenen Filippino's: hoop op echte democratie, op landhervormingen, op betere leefomstandigheden. Nu, ruim vijf jaar later, is die hoop vervlogen. Economische crisis en geweld bepalen het leven van de meeste Filippino's. Hun hoop bestaat nu uit Filippijnse volksorganisaties en onafhankelijke ontwikkelingsorganisaties (NGO's; non-gouvernementele organisaties) die tegen de verdrukking in een rechtvaardige toekomst vorm proberen te geven.

In 1987 besloot de Nederlandse regering de jonge Aquino-democratie met ontwikkelingsgeld te steunen. Met ingang van 1988 kreeg de Filippijnen de status van sectorland, met een maximum van 50 miljoen gulden ontwikkelingshulp per jaar. Deze hulp is deels bilateraal, dat wil zeggen dat het geld via de Filippijnse regering wordt besteed. Een ander deel gaat naar projecten waarin lokale overheden en ontwikkelingsorganisaties samenwerken. Met de hulp aan de Filippijnse regering heeft de Nederlandse regering twee doelen voor ogen:

- steun aan het programma voor landhervormingen van de regering-Aquino;
- steun aan het proces van democratisering.

Landhervorming

Eerlijke verdeling van het land was een van de verkiezingsbeloften van president Aquino. Toen ze president werd,

heeft ze echter nagelaten haar volmachten te gebruiken om een degelijke landhervormingswet af te kondigen. De wet die het parlement in 1988 uiteindelijk aannam biedt winig perspectief voor de boeren en landarbeiders. De meerderheid van de bevolking bestaat uit families van landarbeiders, pachters en kleine boeren. De grond is voor het grootste deel in bezit van een kleine groep grootgrondbezitters. Zij hebben het economisch en politiek voor het zeggen. Het Filippijnse parlement wordt vrijwel uitsluitend gevuld door mensen uit deze elite aangevuld met een aantal rijke zakenlieden.

Eerlijke verdeling van de landbouwgrond is een van de belangrijkste eisen van de volksbeweging in de Filippijnen. Landhervormingen moeten de politieke en economische macht van grootgrondbezitters aan banden leggen. Als de boeren en landarbeiders zelf de vruchten van hun arbeid plukken, kunnen zij in hun eigen levensonderhoud voorzien en investeren in hun grond. Het land kan dan in haar eigen voedselbehoeften gaan voorzien in plaats van te produceren voor de export. Landhervormingen zijn de basis voor een zelfstandige economische ontwikkeling van de Filippijnen.

Democratisering

Na een korte periode van liberalisering zijn sinds het begin van 1987 de schendingen van de mensenrechten in de Filippijnen schrikbarend gestegen. Rapporten van o.a. Amnesty International laten zien dat er sinds die tijd honderden mensen zijn vermoord of verdwenen. Duizenden werden gearresteerd en gemarteld en meer dan 1

miljoen mensen moesten vluchten omdat het leger hun dorpen bombardeerde. De meeste slachtoffers maakten deel uit van de progressieve volksbeweging in de Filippijnen. De alarmerende berichten over de mensenrechtenschendingen zijn tot nu toe voor de Nederlandse regering geen reden geweest om de hulp aan de Filippijnse regering grondig te herzien.

Door een deel van de Nederlandse hulp te besteden aan projecten waarin de Filippijnse regering samenwerkt met ontwikkelingsorganisaties (NGO's) zou de hulp een bijdrage moeten leveren aan democratisering. In de Filippijnen bestaat een wijdverbreid netwerk van volksorganisaties en NGO's, en de meeste van hen reageerden positief op de toezegging van Nederlandse ontwikkelingshulp. Maar de militarisering van de Filippijnse maatschappij maakt politieke deelname van de armen via eigen organisaties vrijwel onmogelijk. Bij veel geplande projecten worden progressieve organisaties die opkomen voor de belangen van de bevolking geweerd. De door Nederland beoogde samenwerking tussen overheden en NGO's komt daardoor nauwelijks van de grond.

Een alternatief

De huidige situatie op de Filippijnen geeft alle aanleiding om de Nederlandse hulp aan dat land te herzien. De Nederlandse regering steunt een regering die massaal mensenrechten schendt. De hulp komt niet terecht bij degenen voor wie ze bedoeld is. Gezien de doelstellingen van de hulp: steun aan democratisering en landhervormingen, kan gesteld worden dat

de (bilaterale) hulp haar doel is voorbij gescho- ten. In plaats van bilaterale hulp moet er naar wegen gezocht worden om het proces van demo- cratisering en landhervormingen te ondersteu- nen via de organisaties van de armen zelf. Zij werken op basis van de problemen die mensen zelf aandragen en met oplossingen waar de men- sen achter staan. Het zelf organiseren en zoeken van oplossingen is de sleutel tot politieke partici- patie van de armen en het opbouwen van een echte democratie.

De Canadese regering geeft een goed voorbeeld. Met ingang van 1990 wordt een groot deel van de Canadese ontwikkelingshulp niet meer via de Filippijnse regering maar via een samenwer- kingsverband van Canadese en Filippijnse ontwikkelingsorganisaties besteed. Deze NGO's beslissen over de besteding van de hulp. Van de Filippijnse kant nemen hieraan tien NGO net- werken deel, die ruim 1300 NGO's omvatten. Er is een breed politiek spectrum vertegenwoor- digd, zodat gewaarborgd wordt dat projecten worden op hun kwaliteit en niet op de politieke kleur van de organisatie.

Campagne

De Filippijnengroep Nederland voert op dit mo- ment de campagne 'Investeer in echte democra- tie; steun de volksorganisaties!'. Steun aan orga- nisaties van de armen is de beste bijdrage aan structurele armoedebestrijding en het proces van democratisering. Wij vragen daarom het Neder- landse parlement de bestedingen van de ontwik- kelingshulp die via de Filippijnse overheden lo- pen te stoppen en in plaats daarvan de steun aan de initiatieven van de volksorganisaties en NGO's te vergroten. Het voornemen van de minister Pronk, zoals verwoord in zijn begroting voor 1992, om de bilaterale hulp aan de Filippijnen stop te zetten, is een goede eerste stap die onder- steuning verdient. Daarnaast is het echter nodig om druk uit te oefenen om de steun aan volks- organisaties en NGO's structureel uit te breiden.

Ook jij kunt een bijdrage leveren aan het druk uitoefenen op de Tweede Kamer en minister Pronk. Bij Filippijnengroep Nederland zijn aktiekaarten verkrijgbaar die de Tweede Kamer oproepen de Nederlandse hulpstroom aan de Filippijnen te verleggen naar de volksorganisaties en NGO's.

Voor de aktiekaarten en meer informatie over de campagne kun je contact opnemen met:

Filippijnengroep Nederland

Korte Jansstraat 2a

3512 GN Utrecht

tel. 030-319323.

Forum geloofsrichtingen afdeling Utrecht e.o

Gods woord

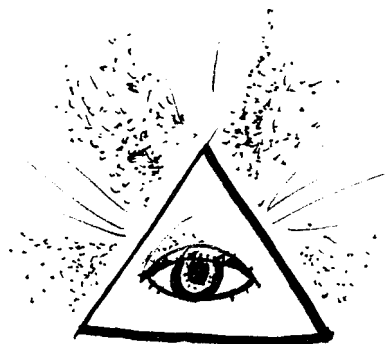
door Maarten Rigter

Enkele maanden geleden organiseerde de afdeling Utrecht e.o. een forum over geloofsrichtingen. Het was echt onze democratie 'ten top'; een Moslim, Jood, Christen, Jehova, Hindoe en een aanhangster van het Bahai-geloof zaten broederlijk naast elkaar en wisselden gedachten uit over hun religies. Dit soort evenementen is in de meeste andere landen van de wereld niet mogelijk, laten we daarom maar heel zuinig zijn op onze vrijheid van godsdienst en meningsuiting. Het geheel werd geleid door Rik Rolleman. Al gaf hij zelf te kennen humanist te zijn, hij wist het in redelijk goede banen te leiden.

Het eerste forumlid dat aan het woord kwam was de heer Babacan. Mijnheer Babacan is van Turkse afkomst en werkt bij de Islamitische Omroepstichting. Hij vertelde o.a. dat de **Islamieten** de koran als Gods woord beschouwen en er daarom naar proberen te leven.

Als tweede kwam mevrouw van Oostende aan het woord, ze is van oorsprong Christen, maar later **Boedhiste** geworden en volgt de Tibetaanse Boeddhistische stroming. Ik zal in het kort proberen aan te geven wat zij over haar geloof zei, dat doe ik natuurlijk ook voor de andere sprekers. Het Boeddhisme houdt in dat men niet een God vereert. Men is vooral bezig met het zichzelf leren kennen (wat drijft me e.d.). In

het Boeddhisme is verder me- dedogen erg belangrijk en men is tegen geweld en agressie. Dit komt voort uit het idee dat mensen in principe allemaal gelijk zijn, men mag elkaar daarom niet agressief bejege- nen.

Daarna kwam Joël van de Rhoer; hij is **Orthodox-Joods** opgevoed, daarna heeft hij een tijdje een identiteitscrisis gehad, maar is nu weer dichter naar

het Joodse geloof toegegroeid. Het Joodse geloof is ongeveer 4000 jaar oud en begonnen met de stamvader Abraham. Hij is de stamvader van alle Joden en had twee zonen: Isaak en Ismael. Het Joodse geloof is monotheïstisch, men gelooft dus maar in een God. Het geloof is aan de Joden gegeven op de berg Sinai, waar God tegenover Mozes, de tien geboden, en vele andere wetten en bevelen, heeft afgekondigd. Deze leer is later opgetekend in de Torah. De Talmud is commentaar op de Torah. Na het verhaal van Joël van de Rhoer, dat we grotendeels ook kunnen terugvinden in het Oude Testament, kreeg de heer Rambaran het woord.

Mijnheer Rambaran is de vertegenwoordiger van de Hindoestaanse gemeenschap in Nederland. Hindoestanen nemen aan dat de schepping met een Goddelijke kracht is doortrokken al geloven ze niet in een scheppingsverhaal. Zoals in de meeste andere geloven vragen veel Hindoes vaak om de hulp van God. Verder proberen zij de verbinding tussen lichaam en geest te verbreken. Een voorbeeld hiervan is de

onthechting aan de aardse werkelijkheid; Hindoe priesters proberen hun lichaam met hun geest de baas te worden zodat ze zaken als honger en kou niet meer merken. Het **Hindoeïsme** is ontstaan in Pakistan en speelt zich grotendeels binnenshuis af. Veel regels zijn op schrift gesteld. Zo moet een Hindoe vegetarisch leven i.v.m. de Goddelijke band tussen mens en dier.

Dhr. Teunissen bekeek het geloof weer vanuit een heel andere invalshoek. Hij is **Jehova-getuige**. Voor Jehova-getuigen is de verhouding met God heel belangrijk. God kan in principe de mensen gelukkig maken. De mens is ongelukkig geworden door de zondeval van Adam en Eva. Als belangrijkste geboden noemde hij: God voor alles liefhebben en je naaste zoals jezelf.

De volgende spreker was ook een Christen; de heer Poley, een **gereformeerd** predikant. Hij ziet zichzelf als herder en leraar die probeert door te geven wat hem is toevertrouwd. Hij vertelde ons dat de Gereformeerde kerk zich sterk verwant voelt met de Joodse leer. Ter illustratie haalde hij de letterlijke betekenis van het woord 'heiden' aan: Niet Joods. Ook de gereformeerden vinden het gebod van de liefde tot God en je naaste zeer belangrijk. Mijnheer Poley vertelde dat hij pas bewust Christen was geworden na een bezoek aan de V.S. Daar ontstond bij hem het idee dat het Christelijke geloof levensveranderend kan werken. Volgens dhr. Poley legt de R.K.-kerk momenteel teveel nadruk op tradities en de onfeilbaarheid van de Paus. Protestanten daarentegen houden zich meer aan alleen de bijbelteksten.

Een mooie afsluiting werd gegeven door mevrouw Tahzib. Zij is de vertegenwoordigster van het Bahai-geloof. Het **Bahai-geloof** vat, in het kort, de meeste religies samen. Ik kom hier zo op terug. Het Bahai-geloof is ongeveer 150 jaar oud en ontstaan in het huidige Iran. De basis van dit geloof is dat er een God bestaat voor de hele mensheid en dat het menselijke ras een fundamentele eenheid is. De verschillende godsdiensten zijn allen uitingen van het geloof in God. God heeft zich gemanifesteerd op aarde door een serie profeten. O.a. Boeddha, Krishna, Moses, Jezus,

Mohammed en als laatste, de stichter van het Bahai-geloof: Bahaullah. Bahai-volgelingen erkennen de heilige boodschap die deze profeten hebben afgegeven en geloven dat uiteindelijk een eeuwig durende wereldvrede zal ontstaan. Dit proberen zij te bereiken door het stimuleren van internationale contacten om zoveel mogelijk mensen een te maken en ervoor te zorgen dat internationale organen meer macht krijgen. (bijv. het straffen van gewapende agressie van het ene land tegen het andere). De Bahai-volgelingen kennen geen aparte geestelijkheid, uit principe drinken ze geen alcohol en gebruiken geen drugs. Mevrouw Tahzib is Bahai-volgeling geworden door haar Iraanse ouders, die het ook waren. Momenteel leven op de wereld ongeveer 6 miljoen Bahai's.

Hierna volgde discussie. Wat losse flitsen:

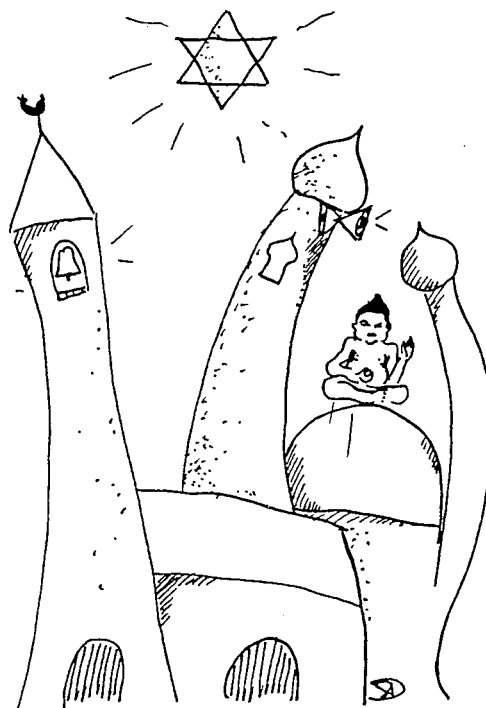
Er zijn momenteel 600.000 moslims in Nederland... Meditatie houdt in: alle dingen die in je hoofd omgaan onpartijdig observeren in de trant van; waar komt het vandaan en wat doe ik ermee... Een van de geboden van de Bahai is: houd je aan de regels van de overheid... De moslims erkennen ook Abraham als een van hun profeten. Zij erkennen alleen de Christelijke en Joodse leer als godsdiensten, de rest zijn geloven... Mijnheer Rambaran stelde voor een aantal Christelijke vakanties voor niet-Christelijken af te schaffen, in plaats

daarvan zouden zij hun eigen vakanties kunnen houden... Een felle uitval vanuit de zaal "Jehova-getuigen worden alleen uit hun gemeenschap gestoten als ze geen berouw tonen over hun zonden"... Volgens de Bahai's zal het Koninkrijk Gods komen als de mensheid één zal zijn... Dhr. Babacan: wat God wil gebeurt, wat God niet wil zal niet gebeuren... Ieder mens is een onderdeel van God en heeft de taak de wereld naar de vrede te brengen... De Islam blijft gericht op verspreiding over de wereld; dat wil toch immers iedere godsdienst?

Al met al, een geslaagde avond met een goede opkomst, waar de meeste mensen veel van hebben opgestoken. Dat de onderwerpen leefden bleek naderhand; er werd nog lang doorgepraat. Dit ging ontspannen en in een open sfeer, i.t.t. het Iran van de afgelopen tijd waar veel Bahai vervolgd zijn door Islamieten. Toch wel enigszins vreemd dat er zo lang werd nageborreld, we zijn tenslotte geen organisatie die is gebaseerd op een confessionele grondslag.

Ik hoop dat dit artikel binnen de JD bijdraagt tot een stimulans na te denken over deze onderwerpen en dat we in de toekomst meer van dergelijke evenementen zullen zien.

Om het maar eens in een goed Christelijke term te verwoorden: "de mens leeft niet bij brood alleen".

Hoe marcant was MarCant?

door Suzanne Bakker

Ook dit jaar werden weer 41 J'Ders gemobiliseerd om mee te gaan met de inmiddels wel bekende buitenlandexcursie. MarCant was het motto waarmee we naar Barcelona en Madrid togen.

Het begon op het Centraal Station in Utrecht, zaterdag 12 oktober. Langzaam maar zeker hoopten zich meer tassen en rugzakken op in de hal en beneden bij het busplatform. Even onontkoombaar werd het weer steeds slechter en slechter, zodat we uiteindelijk vergezeld van een treurig Hollands regentje vertrokken. Op weg naar betere oorden. Na 21 uur lang video's, Scrupules, Halma, diepzinnige gesprekken en een paar stops om de benen te strekken, reden we met Alan Parsons' "La Sagrada Familia" Barcelona binnen.

Hier was het nog even flink manoeuvreren om de bus bij de jeugdherberg te krijgen. Nadat men zich had kunnen oprispen, kon men onder de onnavolgbare leiding van commissielid Fred Toetenel het prachtige Parque Guell bezoeken. Hier waren veel Gaudiaanse fantasieën te zien en ook staat hier het huis waar de meester zelf een aantal jaren gewoond heeft. Daar kon men zien dat hij zijn huizen ook helemaal af maakte door passend meubilair te ontwerpen voor elk huis.

Hierna verzamelde iedereen zich op het plein bij de Sagrada Familia om een serenade ("Zie ginds komt de stoomboot") te brengen aan onze gids voor die avond, Mireia van de Joventut Nacionalista de Catalunya. Via de oude kathedraal bracht zij ons naar ons avondmaal, waarna een aantal mensen nog de stad in ging.

Barcelona 1992

Maandag 14 oktober begon het programma echt: om te beginnen werd een bezoek gebracht aan

het stadion voor de Olympische Spelen in 1992. In dit complex was ook een tentoonstellingsruimte ingericht waar ons door de gids werd duidelijk gemaakt wat die Spelen nu eigenlijk betekenen voor de stad. Barcelona heeft nu plannen voor stadssanering die al jaren in de kast lagen eindelijk uitgevoerd/moeten uitvoeren. Een vervallen industriewijk langs de kust is weggevaagd. Elders zijn twee enorme torens verrezen, die nu als hotels dienst moeten doen en na de Spelen gedeeltelijk als woningen in gebruik zullen worden genomen. Deze woningen worden nu reeds verkocht. Om een niet al te groot overschot aan woningen te bouwen, is een aantal luxe cruise schepen gehuurd om gasten te herbergen.

Het complex voor de Spelen zelf da-

teert gedeeltelijk uit de jaren '20, toen Barcelona de Spelen van 1929 wilde hebben. Het zag er bij de rondleiding bijna perfect uit. Hoewel bij een vraag hierover bleek, dat men aanvankelijk de hoogte van de douchekoppen in het binnensportcomplex op 1m80 had gesteld. Na de oefenwedstrijden basketbal bleek dat deze hoogte niet erg praktisch was. Het houden van oefenwedstrijden om de zalen en velden ed. te testen is dus geen overbodige luxe.

Catalonië

Hierna werd het Palau de la Generalitat bezocht. De Generalitat is het autonome bestuur van Catalonië. Het is een in de statuten van de autonome regio Catalunya vastgestelde structuur bestaande uit het parlement, de president en een uitvoerend orgaan (Consell Executiu o Govern). Het Palau, het paleis, is een prachtig Gotisch gebouw, dat al van oudsher gebruikt werd om de Generalitat te huisvesten.

Catalonië heeft in de geschiedenis drie periodes gekend van 'zelfbestuur': de eerste was in de Middeleeuwen. Daarna is het land onder Spaanse heerschappij gekomen. Toen de Catalanen zich tegelijkertijd met de Portugezen wilden afscheiden, heeft de Spaanse koning besloten het arme Portugal te laten gaan en zijn leger naar het rijke Catalonië te sturen. De nieuwe Spaanse overheersing heeft geduurd tot eind van de vorige eeuw, toen Catalonië meer eigen bevoegdheden kreeg: de tweede periode van zelfbestuur. Na de burgeroorlog is daar onder Franco een eind aan gemaakt. Na de dood van generaal Franco, onder de regering van Adolfo Suarez (1978) is de derde periode van

Een vermoeiende reis... (foto: Elwin Lammers)

Catalaans zelfbestuur gerealiseerd.

Vervolgens bezochten we het Catalaanse parlement. Dit bestaat uit 1 kamer, waarin Convergencia (de moederpartij van JNC) het sterkst vertegenwoordigd is. Eenmaal buiten kwam iedereen weer een beetje bij zijn positieven en kon er, in het parkje, gediscussieerd worden met Jaume Ciurana, adjunct secretaris-generaal van JNC. Voor de echte fanatiekelingen was er daarna de mogelijkheid naar het secretariaat van JNC te gaan en met het Comité Executif (vgl. ons LB) informatie uit te wisselen. De groep kwam voor het diner weer samen en daarna kon men weer het woeste nachtleven exploreren of gewoon naar bed gaan.

Consell Comarcal

Dinsdag was het weer vroeg dag. Met onze bus vertrokken we naar Mataro, vlak bij Barcelona, om daar het Consell Comarcal van Maresme te bezoeken.

Catalonie is door de Spaanse staat verdeeld in 4 provincies. Deze bestuurs-eenheid leeft echter niet bij de bevolking, en kan alleen daarom al nooit echt effectief zijn. Om het bestuur dichterbij de burgers te brengen, om zo de participatie te vergroten en dus ook het democratisch gehalte van de samenleving, is men begonnen Catalonie in "natuurlijke" eenheden op te delen, die Consells Comarcals genoemd worden. Als uitgangspunt zijn gebieden die geografisch of historisch een eenheid vormen, genomen. Binnen zo'n gebied vaardigen alle gekozen gemeentebesturen mensen af om plaats te nemen in het bestuur van de Consell Comarcal. Er is dan vrijwel geen mogelijkheid deze afgevaardigden te controleren, behalve natuurlijk wat betreft hun werk in het gemeentebestuur, wat niet echt democratisch is. Dit systeem is echter nu nog volop in ontwikkeling.

Nationalisme en liberalisme

Na een interessante discussie keerden we terug naar Barcelona, waar men vrij spel kreeg tot de avond. Om 17 uur verzamelden we weer om naar het pand van Convergencia te gaan. Hier kregen we een boeiend verhaal van Marcel Reira

i Bou, van Convergencia. Hij wist enigszins te verduidelijken waar de gevoeligheden liggen en wat zijn partij nu ongeveer wil met Catalonie. Convergencia is nu nog meer een beweging dan een partij. Meningingen over alderhande kwesties, zoals bv. abortus en euthanasie, lopen binnen de partij sterk uiteen. De verwachting is, dat Convergencia uit een zal vallen in Liberalen en Christen-democraten als hun doel (Catalaans zelfbestuur op (bijna) alle gebieden die niet onder Europa zullen gaan vallen) bijna of geheel bereikt is. De meeste deelnemers vonden nationalisme en liberalisme echter niet verenigbaar en konden zich dus niet goed voor stellen hoe Marcel zich nu liberaal kon noemen. Zij vonden dat nationalisme het zelfbeschikingsrecht van het individu en de individuele ontplooiing in de weg staat. Marcel vond dat dit niet zo was. Dat de Catalanen onderdrukt worden cq. zich onderdrukt voelen, staat volgens hem hun zelfontplooiing meer in de weg. Het nationalisme is een manier om een eigen leefruimte te ontwikkelen voor de Catalanen. Als dit bereikt is, gaat het erom dit democratisch en liberaal in te vullen. Catalonie kan dan op voet van gelijkheid met andere Europese regio's als Nederland en Vlaanderen praten over thema's als de toekomst van Europa, liberalisme e.d..

Onder het genot van wijn, tortilla's en broodjes kon men vervolgens verder disussieren met JNC-leden en JDers. Ook kwamen er wat later nog twee leden van J-CDS.

Woensdag was een dag om alles rustig te overdenken, tijdens de 9 uur lange busreis naar Madrid. Vlak bij Madrid mochten de benen nog even geoefend worden in Alcala de Henares. Dit stadje is de geboorteplaats van Cervantes, de schrijver van Don Quijote. Het was een welkom uitje en een mooi stadje om gezien te hebben. 's Avonds werd er met twee J-CDSers gedineerd, waarna de meesten nog met de weergaloze (weergaloos gekke?) Jose Antonio de stad zijn gaan verkennen.

Broodje ham

Donderdag werd rustig begonnen, met een poging de Guernica te bezoeken. Het bleef bij een poging, zodat men

daarna lekker kon gaan roeien in het tegenover liggende Parque del buen Retiro. Voor de lunch kwam iedereen weer bij elkaar in het Museo del Jamon. Door Elwin treffend uitgelegd: "In dit "Museum van de Ham" kun je heerlijke broodjes kaas eten, of zoete troep. Voor degenen die zondig kadaver moeten, is er ook wat ham." In elk geval was er voor elk wat wils, ook tussen de honderden soorten hammen, en nadat ook nog een stadsplattegrond was uitgedeeld kon iedereen tot vier uur vrij de stad in

Centro Democratico y social

Daarna begon het serieuzere werk weer: we werden verwacht op het CDS/J-CDS hoofdkwartier. Aangezien ze net (voor de derde keer in korte tijd) naar een kleiner pand verhuisd waren, konden ze ons niet zo ontvangen als ze gewild hadden, hoewel ik dit juist wel aardig vond. Lekker primitief in een sousterrain, terwijl de werkluim om je heen het licht testen en de gangtegels leggen.

Juan Pina hield een korte inleiding over CDS en haar jongerenorganisatie: de Juventudes de CDS. Hieruit bleek dat beide veel overeenkomsten vertonen met D66 en de JD. Niet alleen qua standpunten, maar ook wat betreft hun geschiedenis en plaats in het politieke spectrum. Een groot verschil was er wel. Uit polls bleek dat de partij voor hun laatste partijcongres eind september dit jaar op 0.3% sympathie van de kiezers kon rekenen. Echter, op het congres heeft Adolfo Suarez, jarenlang het gezicht en de politiek leider van de CDS, zich terug getrokken. Met nieuwe leiders en nieuwe progressieve ideeën hoopt CDS weer aantrekkelijker te worden voor het Spaanse kiezersvolk. Het belangrijkste hierbij is dat ze hun imago van vaagheid moeten afschudden en moeten bewijzen zonder een leider als Suarez (vergelijk van Mierlo) verder te kunnen. Dit klonk alle JDers wel heel bekend in de oren...

Het thema regionalisering werd ook even aangestipt. CDS en J-CDS zijn voorstanders van regionalisering van Spanje en Europa. Zij zien in de toekomst een groot Europa van de regio's verschijnen en staan daar zelf ook achter. In het Spaanse parlement werken ze

JCDS-sprekers in Madrid (foto: Elwin Lammers)

ook veel samen met Convergencia. Dat kan omdat deze partij gematigd nationalistisch is en goede ideeën heeft die aansluiten op het gedachtegoed van CDS. De samenwerking blijft echter beperkt tot Madrid, want in Catalonie bestaat de CDS eigenlijk niet. Alle landelijke partijen zijn in de regio's Catalonie en Baskenland kleiner dan in de rest van het land, omdat in deze regio's lokale partijen met dezelfde ideeën, maar met daarnaast ook een nationalistisch profiel, hun plaats innemen. Juan vond het logisch dat veel Catalanen voor een nationalistisch-liberale partij als Convergencia stemmen, maar vond tegelijkertijd dat nationalisme en liberalisme niet goed verenigbaar zijn. Volgens hem moet de rede voor het hart gaan.

Verder werd ook gepraat over dienstplicht (JCDS: jongeren zijn geen slaven, die laat je niet voor niets werken) euthanasie, abortus, zigeuners en het drugsbeleid. Dit laatste kwam er vooral op neer dat JDers J-CDS-leden over het Nederlandse beleid informeerden.

Hierna stortten we ons wederom in de stadsbus om in het centrum te gaan eten. Bij deze barre tocht werd vooral de rol van Fred gewaardeerd, die zorgzaam de achterhoede opving, maar helaas zelf ook niet precies wist waar hij heen moest. Gelukkig hadden ze Onno nog, die aangezien hij wel vaker in de achterhoede werd aangetroffen, inmiddels enige ervaring had opgedaan met achterhoedegevechten. Enfin, iedereen kon nog mee eten, waarna men

in kleine groepjes wat ging drinken en uiteindelijk toch nog in dezelfde bar terecht kwam...

Vrijdag begon de dag met de herkansing van het bezoek aan de Guernica en het Museo del Prado. Een student kunstgeschiedenis van J-CDS gaf aan de belangstellenden uitleg bij een aantal schilderijen. Na een veel te korte tijd moest men haastig weer op pad. Een deel van de groep bezocht het bureau van de Europese Commissie, waar een kort gesprek plaats vond met Isabel Vighi, van de afdeling voorlichting. Veel had zij alleen niet te melden. Spanje was een geheel, met een paar dialecten en ook zag zij de Spaanse en andere culturen niet bedreigd door het proces van uniformisering en de eenwording van Europa. De rest van de groep ging naar het regionale Madrileense parlement. Een bezoek dat naar ik mij heb laten vertellen slechts 15 minuten in beslag nam. Een van de deelnemers gaf het wat cynisch als volgt weer: "Toch leuk dat we er nog even in konden."

Robbert Bosschart

Als pleister op de wonde vond om 16 u een ontmoeting plaats met de correspondent van de Volkskrant, Robbert Bosschart. In een snel tot zaaltje omgebouwde hal van het hotel hield hij een uitermate interessant betoog over Spanje, Catalonie en met name de ETA. Aangezien hij inmiddels al 20 jaar in

Madrid woont, kon hij ons veel inside-information geven over politieke personen en gebeurtenissen. Wel waar-schuwde hij ons ervoor dat als wij hem over een aantal zaken zouden citeren, hij dat natuurlijk zou ontkennen.

Al met al was het een goede afsluiting van de week waarbij de deelnemers de vragen die ze in de loop van de reis hadden opgespaard konden stellen en verzekerd konden zijn van een leuk gebracht en objectief antwoord. Zo stelde hij dat het nationaliteitsvraagstuk in Spanje niet opgelost was maar in de grondwet geparkeerd is en dat dit nu geldt als een permanente tijdelijke oplossing. Hij merkte op dat de mogelijkheid bestond dat als de socialisten bij de verkiezingen hun meerderheid zouden verliezen, zij dan een coalitie zouden aangaan met Convergencia. Hij zei dat Convergencia een belangrijke rol heeft gespeeld bij de opbouw van de democratie, net als personen die uiteindelijk bij het CDS terecht zijn gekomen (en dan natuurlijk in de eerste plaats Suarez zelf). Bij de discussie over de tijdens een bezoek geëxplodeerde ETAbommen in Madrid analyseerde hij dat de oorspronkelijke leiding van de ETA nooit aanslagen zou plegen op een secretaresse en haar 13-jarige dochter. Volgens hem is de top van de ETA overgenomen door een bende gestoorde misdadigers en ontaardt de ETA wellicht in een soort mafia zoals die nu in Italië functioneert. En tenslotte, over de poging van kolonel Tejero in 1981 de democratie omver te werpen. Toen de coupplanners koning Juan Carlos duidelijk maakten dat ze het tankgarnizoen bij Madrid aan hun zijde hadden, meldde deze hen dat de chef van de contra-spionage de enige was die anti-tank helikopters had, en dat die aan zijn zijde stond. Toeval? Het is in ieder geval geen toeval dat het leger nu afgekocht wordt met heel duur speelgoed (de duurste straaljagers, want het leger moet tenslotte ook de Canarische Eilanden goed kunnen beschermen) en zeer riante afvloeiingsregelingen voor kolonels en generaals.

Dat de discussie met Bosschart het laatste onderdeel was, konden wij toen nog niet bevroeden...

>>> **Lees verder op p.24**

Mondige burgers

door Jos v.d. Wijst

Uitgangspunt voor het formuleren van het doel van de JD moet de beginselverklaring zijn. Volgens deze stelt de JD zich als vrijzinnig-democratische jongeren organisatie ten doel bij te dragen aan de individuele ontplooiing van mensen. Deze ontplooiing moet geschieden in vrijheid en verantwoordelijkheid, waarbij de verscheidenheid van mensen en opvattingen als positief is te waarden. Daarbij zijn een open en pragmatische aanpak van problemen en een radicale democratisering van de maatschappij belangrijke elementen.

Allereerst wil ik kort iets zeggen over de begrippen scholing en vorming. Deze begrippen worden door verschillende mensen als besmette begrippen beschouwd. Ze doen hen denken aan vorming zoals deze in m.n. communistische landen voorkwam/-komt. Scholing en vorming in de visie van de JD wordt echter gekenmerkt door zowel het openstaan voor andere opvattingen als respect voor de ander (immers niemands mening is heilig). Discussies worden gevoerd op basis van argumenten en de discussies zijn gericht op vernieuwing van de maatschappij in de democratische traditie. De maatschappij wordt gezien als het resultaat van een proces van constante verandering, waarin continu plaats moet zijn voor individuele ontplooiing. Het is onjuist de JD te bestempelen als sec een scholings- en vormingsorganisatie. De JD als politieke organisatie houdt meer in dan enkel scholing en vorming. De scholing en vorming is het middel om te bevorderen dat jongeren zich betrokken voelen en bezig houden met politiek. Politici confronteren met je standpunten of op andere manieren proberen je standpunten in de praktijk gerealiseerd te zien kan dan zeer wel een aspect zijn van politieke vorming.

In de vorige Demo vertelt Peter Ras over de Utrechtse werkgroep gemeentepolitiek. De leden van deze werkgroep zijn 'in wezen volkomen geïntegreerd in het D66-

besluitvormingsproces. Zij denken en beslissen mee, maar wel uit naam van de Jonge Democraten". Dit is dus precies zoals het niet zou moeten naar mijn mening. De JD is geen politieke pressiegroep, noch een politieke zandbak, noch een kweekvijver voor politici. Wanneer een JD'er actief in het besluitvormingsproces bij een politieke partij betrokken wil zijn, dan moet hij/zij lid worden van deze partij en daarin actief zijn als partijlid en niet als JD'er. Ik vind het zelfs verfoeilijk dat een JD'er uit naam van de JD in het besluitvormingsproces van een politieke partij betrokken is.

Politiek debat

De laatste tijd krijgt het politiek debat binnen onze vereniging steeds maar aandacht. Dit is geheel terecht. Dit is dan ook de weg die het beleidsplan 1992 aangeeft. Het politiek debat is nodig om duidelijk te maken dat we een politieke organisatie zijn en geen basketbalvereniging. Het politiek debat is ook nodig om leden en belangstellenden te vormen tot mondige burgers. Discussie is de ruggegraat van de vereniging; ontbreekt de discussie, of is deze kwalitatief gezien onvoldoende, dan betekent dat het einde van de JD als vrijzinnig-democratische jongerenorganisatie.

Bij de discussie zullen zoveel mogelijk leden betrokken moeten worden. Dat is niet alleen belangrijk in verband met het op tafel komen van zoveel mogelijk argumenten, of het verloop van de discussies maar het is ook belangrijk voor het streven naar een radicale democratisering van de maatschappij.

Een samenleving moet bestaan uit mondige burgers. De droom van Peter Ras dat onze vereniging er eentje was waar minder wordt getwijfeld en meer daadwerkelijk wordt uitgevoerd, spreekt mij in het geheel niet aan. Want om met Cicero te spreken "Door te twij-

felen komen wij tot de waarheid". Daarom moeten mondige burgers worden gevormd. Burgers die niet bang zijn om hun twijfel uit te spreken. Aan alles moet tenminste eenmaal getwijfeld worden. Burgers moeten niet bang zijn met afwijkende opvattingen te komen. Op basis van argumenten kan men andere opvattingen dan bestrijden. Kortom mondigheid is een basisvoorwaarde voor een gezonde maatschappij met een goed functionerende democratie.

Peter schrijft verder in zijn artikel dat hij het mooi zou vinden wanneer afdelingen en regio's meer bevoegdheden zouden krijgen om aktueel politieke moties op gemeentelijk en provinciaal niveau te kunnen behandelen. Volgens mij is dat nu al mogelijk en zou ik het ook wenselijk vinden wanneer afdelingen en regio's vaker op deze manier van zich zouden laten horen. Maar niet om idealen verwezenlijkt te zien, of om jongeren deel te laten nemen aan het besluitvormingsproces of ter voorbereiding op een carrière bij D66. Nee, het doel van deze aandacht voor aktuele gemeente- en provinciale politiek is weer jongeren bezig laten zijn met politiek. Wanneer de JD of JD'ers zich met politiek bezig houden is een ander onderscheid met politici en politieke partijen de manier WAAROP. Terwijl Peter het van verantwoordelijkheidsbesef en volwassenheid vindt getuigen indien we onze idealen af te stemmen op het redelijk haalbare. Dit zou ook moeten gelden voor onze resoluties. Deze zouden zich moeten beperken tot de principiële keuzen. Ook onze discussies zouden zich daartoe moeten beperken.

De komende tijd zouden wij ons met alle energie in moeten zetten voor het politiek debat. Op deze manier kunnen wij jongeren kennis laten maken met de politiek. het bevorderen van de betrokkenheid van jongeren met de politiek, zonder enige gebondenheid aan een politieke partij, dat is het doel van de JD, zoals ik het zie. Als secretaris scholing en vorming wil ik me de komende tijd in blijven zetten om de deelname van jongeren aan het politiek debat te bevorderen.

Jos van de Wijst is Secretaris Scholing en Vorming van het Landelijk Bestuur

De nieuwe wereldorde in het Verre Oosten

door Xander Zwagerman

Een nieuwe wereldorde, George Bush kondigde hem aan. Enige scepsis viel deze uitspraak toch regelmatig ten deel. Xander Zwagerman laat in zijn artikel zien dat er echt grote veranderingen gaande zijn in het Verre Oosten.

De beslissing van George Bush om de hoeveelheid strategische nucleaire wapens van de VS tot een minimum te beperken, werd in Azië met gemengde gevoelens ontvangen. De vreugde, zoals in Europa, overheerste, maar het wegvallen van de VS wordt ook gezien als een gevaar voor de heersende rust en stabiliteit.

VS verdwijnt: dilemma

Zo is er het dilemma van de Japanners. De oorlogsschepen van de VS verlaten de havens en Japan kan zich eindelijk een atoom- en kernwapenvrij land noemen. Dit vindt de Japanse bevolking vanwege de rampen van Hiroshima en Nagasaki heel belangrijk. Japan moet zich nu echter zelf gaan bemoeien met haar veiligheid. De Japanners konden de afgelopen decennia zonder problemen geld verdienen terwijl Amerikaanse troepen de nieuwe welvarende staat beschermden.

Het Japanse leger, of wat daar voor door moet gaan, the Japanese Self-Defence Force, is te klein, slecht betaald en slecht bewapend. Een groot defensiebudget is al sinds 1945 taboe in Japan. Toshiki Kaifu, tot voor kort premier, werd onder andere aan de kant geschoven omdat zijn ideeën over politieke hervormingen en defensie te progressief zijn. Hij is lid van Liberaal Democratische Partij (LDP), een partij die al 36 jaar lang onafgebroken aan de macht is. Kaifu kwam aan de macht na een reeks politieke schandalen in 1989. Hij beloofde politieke hervormingen en werd door oud-premier Takeshita, nog steeds achter heel doorzichtige gordij-

nen de feitelijke leider van de LDP, naar voren geschoven. Nu is de Kaifu-regering zelf getroffen door een reeks financiële en politieke schandalen en Kaifu is geschiedenis. Takeshita schuift nu Kiichi Miyazawa naar voren. een veel conservatiever man, die niets wil hebben van politieke hervormingen en een groter defensiebudget. Ook zal deze man veel minder toeschietelijk zijn tegenover Nederland als het gaat om smartengeld vanwege de Tweede Wereldoorlog. Piktant is dat Miyazawa in hetzelfde kabinet zat als Takeshita, dat kabinet viel vanwege ... een politiek schandaal. Recent zei de 72-jarige Miyazawa nog dat de VS zelf maar wat aan het handels tekort met Japan moeten doen, werken bijvoorbeeld.

Niet alleen Japan, maar ook Zuid-Korea zit met een dilemma vanwege het vertrek van de VS. Het felle anti-Japanse kapitalistische Korea ziet liever een Amerikaanse legermacht dan een Japanse. Toch kan Zuid-Korea voordeel doen met het vertrek van de VS. Als kernwapenvrij land kan ze eisen dat Noord-Korea stopt met de ontwikkeling van haar eigen arsenaal. Nu beide landen volwaardig lid zijn van de Verenigde Naties (voorheen deelden Noord en Zuid één zetel) kan internationale controle van de legers van de twee beter geregeld worden. De harde koers van 'Grote Leider' Kim, Il Sung van Noord-Korea zorgt ervoor dat er nog een muur van de Koude Oorlog blijft bestaan. Noord-Korea bevindt zich economisch echter aan de rand van een afgrond, terwijl Zuid-Korea een al welvarender land wordt.

China

Het einde van de Koude Oorlog was eigenlijk, tot de aankondiging van Bush over de kernwapens, alleen maar in Europa te merken. In Cuba bleef Fidel Castro zijn Amerikaanse variant van

het communisme prediken en de Volksrepubliek China, die zich al veel eerder van de Sovjet-Unie had losgemaakt, houdt vast aan het door voorzitter Mao gedicteerde communisme.

China lijkt niet van plan snel aan perestrojka te beginnen. Premier Li Peng verklaarde kort geleden dat 'bij een storm de vissers gewoon goed vasthouden aan de boot'. Voor wie deze Chinese wijsheid niet snapt: De storm is het einde van de Koude Oorlog, de vissers zijn de Chinese communisten en de boot is de leer van Mao Tse Toeng. Na de Chinese burgeroorlog vluchtte de Chinese warlord en leider van de Chinese nationalistische partij, Tsjan Kai Tjek, met zijn mannen naar Formosa. Deze Kuo Min Tang bleef zeggen dat hun aanwezigheid op Taiwan, de nieuwe naam van Formosa, slechts tijdelijk was. Als de communisten verdreven zouden zijn, zouden de KMT weer terugkeren. In 1949 kwamen de communisten aan de macht. Tot 1971 vertegenwoordigde de Republic of China (ROC) héél China in de Verenigde Naties. Deze republiek bevond zich echter in feite alleen op Taiwan. Toen de Volksrepubliek in 1971 de zetel van de ROC overnam, dacht de ROC er niet aan om een apart lidmaatschap aan te vragen, alleen voor Taiwan. Zij bleef zeggen dat ze heel China vertegenwoordigde.

De Taiwanese zagen echter dat enige maanden geleden de Baltische staten en Noord- en Zuid-Korea als nieuwe VN-leden werden verwelkomd. In een debat op televisie konden ze zien hoe de oppositieleider, Frank Hsieh Tjangtjing tegenover vice-minister van Buitenlandse Zaken en Kuo Min Tang kopstuk John Chang verklaarde dat hij voor een afzonderlijk lidmaatschap van Taiwan was. Als directe aanleiding noemde hij het vertrek van de Amerikanen. Hij zei dat het nu tijd was vooruit te kijken in plaats van achterom (waar hebben we dat eerder gehoord?). Een onafhankelijk Taiwan in een veranderend Azië is,

zo zei hij, zijn ideaal. Hoewel John Chang hard tegen hem inging, zien de meeste Taiwanese in dat het, puur pragmatisch bekeken, veel beter is om als onafhankelijke natie verder te gaan. Taiwan wordt al welvarender en heeft de rest van China niet zo hard nodig.

De inwoners van Hong Kong zien met angst het jaar 1997 dichterbij komen. In dat jaar draagt Engeland het eiland over aan de Volksrepubliek. Diplomaten uit Hong Kong hebben Taiwan al benaderd met het voorstel om samen een onafhankelijke staat te stichten.

Veranderingen

De nieuwe wereldorde van George Bush zal heel wat veranderingen in Azië te weeg brengen. Japan moet nadenken over haar rol in het nieuwe Azië, nu is zij nog een half-natie: economisch een supermacht en militaire dreumes. In het nieuwe Azië is een grotere Japanse bemoeienis als het gaat om defensie geen taboe meer.

De nieuwe keizer van Japan, Akahito, heeft net een reis door Thailand, Maleisië en Indonesië achter de rug. Hij liet de mensen een nieuw gezicht van Japan zien: vriendelijk, (relatief) jong en vooral, en dat kon zijn vader Hirohito niet laten zien, een gezicht dat niet meer in verband wordt gebracht met de Tweede Wereldoorlog.

Isolement

Een andere verandering: nu zijn er echt twee staten op het Koreaanse schiereiland, maar wie weet wanneer deze muur tussen een verrot communistisch en een bloeiend kapitalistisch land zal vallen? Als de Volksrepubliek geen glasnost en perestrojka introduceert zal zij een grotere versie worden van Albanië, geïsoleerd en vergeten, voor de omwenteling. Taiwan kijkt ondertussen vol vertrouwen en rijkdom naar de toekomst. En dan heb ik nog niets geschreven over vrede in Cambodja!

Derde JD-VUJO weekend in Hofstade

Democratie en federatie

door Arjan Bos

Op 6, 7 en 8 september vond alweer het derde JD-VUJO studieweekend plaats. De VUJO, de jongerenorganisatie van de VU Vlaamse Vrije Democraten, is de Vlaamse partnerorganisatie van de JD. Na een weekend in Voeren in 1989 en één in Elst in 1990 was het dit keer weer de beurt aan Vlaanderen.

Plaats van discussie was Hofstade (bij Mechelen) en het thema was "Democratiseren is Federaliseren, Federaliseren is Democratiseren?". Zo'n 23 JD-ers trokken erop uit om samen met een stuk of 15 VUJO-ers te ontdekken wat deze begrippen precies inhielden en of ze inderdaad gelijkgesteld konden worden.

Democratiseren

Op vrijdagavond na het diner gaf Staf Hellemans, socioloog aan de Katholieke Universiteit van Leuven, een politiek historische inleiding tot het thema "Democratiseren in Nederland en Vlaanderen". Hij legde onder meer uit dat het politieke systeem in de loop van de tijd steeds ingewikkelder was geworden, met een pers, de opkomst van politieke partijen en belangengroeperingen en met de steeds verdergaande zaken die de overheid tot haar taak begon te rekenen. Ook bleef Hellemans stilstaan bij de rol van de "administratie", de ambtenarij/bureaucratie zoals we dat in Nederland noemen. Met name het feit dat de ambtenarij in België gepolitiseerd is (dat je dus een partijkaart nodig hebt om een baantje te krijgen) was een aandachtspunt in dit betoog over democratisering. Verder stond Staf Hellemans enige tijd stil bij de verzuiling. In Nederland zijn we vrijwel geheel ontzuild.

In België bestaan de zuilen nog steeds, hoewel de polarisatie tussen de zuilen onderling is afgenomen. In België zijn de zuilen getransformeerd: de organi-

saties binden tegenwoordig geen leden meer door hun subcultuur of door de levensovertuiging van haar leden, maar door hun service. In Nederland kwam er door het wegvallen van de zuilen een ruimte vrij. Nieuwe politieke partijen (PPR, PSP, D'66) en nieuwe sociale bewegingen (Derde Wereld, milieu, vrouwen) vulden deze ruimte op. In België zijn de nieuwe ideeën daarentegen in de oude partijen opgenomen (of niet opgenomen), met de uitzondering van de groene partij Agalev en haar Waalse tegenhanger Ecolo, maar deze kwamen pas in de jaren '80 op. Naast de verzuiling stond de heer Hellemans ook nog enige tijd stil bij het nut van belangverenigingen. Hij vond het goed dat mensen zich verenigen om voor hun belangen op te komen, maar vond wel dat deze belangengroeperingen democratisch moesten functioneren.

Participatie

Ten slotte constateerde Staf Hellemans dat de burgers steeds minder participeren in de politiek. "De mensen nemen afstand van de politiek, terwijl zij nog nooit zo dichtbij gestaan heeft", aldus Hellemans. Referenda zouden hiervoor een oplossing zijn, omdat de mensen dan hun mening kunnen geven zonder zelf actief te participeren in de huidige logge bestuursorganen. Naar aanleiding van het boeiende betoog van Hellemans kwam er nog een discussie op over wat nu democratiseren was. Vastgesteld werd dat het niet gelijk stond aan participeren. Democratiseren gaat om een mentaliteit van zowel burgers als bestuurders. Participatie en betrokkenheid zijn onderdelen van deze mentaliteit. Dit hoeft overigens weer niet in te houden dat alle burgers overal bij betrokken dienen te zijn. Met andere woorden, helemaal kwamen we er ook niet uit, maar het werkte toch verhelderend. Gelukkig was het na afloop tijd

links dhr. Pelle, rechts Hein Jaarsma (foto: Elwin Lammers)

voor bier en vertier, zodat de discussie informeel voortgezet kon worden.

Soorten politici

Na een korte nachtrust stond zaterdagochtend Jan Pelle, docent politieke en sociale wetenschappen aan de Erasmus Universiteit Rotterdam, op het programma om te spreken over "De invloed van burgers op het bestuur, het hoe en waarom". Pelle begon zijn uiteenzetting met het onderscheiden van twee soorten politici: de democratische machtspoliticus en de geroepen politicus. De machtspoliticus ziet politiek als een rücksichtslos spel en de partij als een carrièrekanaal. Voor hem is belangrijk met wie hij omgaat en hoe anderen hem zien. De geroepen politicus daarentegen wordt bewogen door zijn idealen en zal de massa bewegen. De politiek ziet hij niet als een spel, maar als een ernstig gebeuren. Hij omarmt vernieuwingen zozeer, dat hij de hem bedreigende gevaren niet realiseert. Hij heeft nauwelijks oog voor nuances en de realiteit van de politieke werkelijkheid. Beide archetypen hebben vooral in de jaren 60 geprobeerd om politieke vernieuwingen door te voeren (zowel institutionele als partijpolitieke vernieuwingen).

Het resultaat is beperkt om drie redenen: Ten eerste hebben sommige machtspolitici de vernieuwingen zeer succesvol weten tegen te houden. Ten tweede heeft in Nederland geen enkele

partij de absolute macht, zodat politieke veranderingen altijd het resultaat zijn van compromissen. Ten slotte waren er te weinig gunstige factoren aanwezig (interne druk, maatschappelijke pressie of geroepen politici die de krachten bundelen). Na zijn betoog ging de heer Pelle aan de hand van vijf thesen in discussie met de zaal, waarop een discussie volgde over wat democratisering nu eigenlijk was en of een fundamentele democratisering van de maatschappij (en zo betrokkenheid van de burger) niet noodzakelijk was om de problemen op te lossen waar we nu voor staan. Ook hier kwamen we niet uit.

De docent aan de Erasmus-universiteit sprak volgens een aantal aanwezigen als academicus vanuit zijn "ivoren toren". Persoonlijk vond ik hem echter de boeiendste spreker van het weekend.

Na de lunch werd er in drie werkgroepen gediscussieerd over de thema's "decentralisatie", "Democratie en Europa" en "De relatie parlement-regering". Een apart verslag van al deze werkgroepen gaat te ver voor de Demo. Er zijn echter wel verslagen van gemaakt, en als je interesse hebt kun je die bij ondergetekende opvragen.

Volleybal

Hoewel de JD en VUJO elkaar in de discussie goed kunnen vinden, stonden beide organisaties even later lijnrecht

tegenover elkaar. Het was namelijk tijd voor het volleybaltoernooi. De wedstrijd werd glorieus met 15-17 14-16 door de Hollanders gewonnen ondanks het geblesseerd uitvallen van JD-captain Hein Jaarsma. De grote beker, uitgelooft door de voorzitter van de VU Vlaamse Vrije Democraten Jaak Gabriels, prijkt op het secretariaat. Een kleinere uitvoering van deze beker siert het VUJO-secretariaat.

België een democratie?

Na het avondeten was het weer tijd voor "serieuzere" zaken. In een humoristische verteltrant toonde Hugo Coveliers (parlements lid van de VU Vlaamse Vrije Democraten) ons de duistere kanten van de Vlaamse en met name Belgische politiek. De politiek in België, en in minder mate ook in Vlaanderen, is namelijk corrupt en verdorven. Zo is het vrijwel uitgesloten dat je minister wordt als je tegen het koningshuis bent. Iets waar hij niet zo voor was. In zijn verhaal maakte Coveliers koning Boudewijn dan ook met de grond gelijk door talloze anecdotes en grapjes over het functioneren van zijn prostaat. Verder is het een onmogelijke opgave om corrupte ministers of het staatshoofd te vervolgen. De Vlaamse christen-democraten en de Waalse socialisten hebben de macht stevig in handen. Zij gebruiken die macht vervolgens weer om alles wat hiervoor een bedreiging vormt in de doofpot te stoppen.

Ook over het federalisme had Hugo Coveliers het een en ander te melden. Volgens hem zou het in ieder land waar meerdere volkeren leven, kunnen worden toegepast. Op die manier kan zoveel mogelijk aan de wensen van alle mogelijke bevolkingsgroepen tegemoet gekomen worden door het bestuur zo dicht mogelijk bij hen te leggen, m.n. op zaken als onderwijs waar taal en cultuur belangrijk zijn. Een volk bestaat volgens Coveliers weer uit al diegenen die daartoe willen behoren en daar gelukkig zijn (dus ook immigranten!). Federalisme is volgens hem echter geen garantie voor een democratischer maatschappij. Daarvoor moeten dogma's verworpen worden en de meest mogelijke vrijheid aan het individu gegeven worden.

Bende van Nijvel

Na de uiteenzetting van Coveliers over federalisme en de misstanden in de Belgische en Vlaamse maatschappij, was het aan de JD en VUJO om "De bende van Nijvel" op te sporen: een nachtspel waarbij iedereen in groepjes werd ingedeeld, waar de Vlamingen vragen over Nederland moesten beantwoorden en de Nederlanders over Vlaanderen. Dit nachtspel werd ongepland verlevendigd door een parkwachter, die ons wilde belemmeren om de bende van Nijvel op te sporen omdat we na zonsondergang niet meer in het kroondomein mochten komen. Uiteindelijk overwonnen we ook deze hindernis en keerden we met enige vertraging in de jeugdherberg terug. De bende van Nijvel werd echter niet gevonden en ook de parkwachter loopt nog steeds vrij rond. Na dit enerverende nachtspel barstte het feest los en stopte het niet eerder dan vroeg in de ochtend.

Vrouwenpartij

Een beetje vermoeid begonnen we dus op zondagochtend aan het "Elwin Lammers-simulatiespel". In dit spel moesten belangengroeperingen en politieke partijen bij elkaar lobbyen om een bepaald project er doorheen te krijgen. Uiteindelijk won de vrouwenpartij de verkiezingen. Waarbij de vraag blijft staan of de politici van de vrouwenpartij machts- dan wel geroepen politici waren...

Debat VU VVD - D66

Na het spel was het tijd voor het afsluitende politieke debat tussen Nelly Maes (parlements lid VU Vlaamse Vrije Democraten) en Hans Jeekel (Secretaris Politiek, dagelijks bestuur D66) over "Democratisering". Moderator (voorzitter) was Piet van Schuylenberg, het hoofd van de studiedienst van de VU Vlaamse Vrije Democraten. Volgens Nelly Maes is democratisering het gezag zo dicht mogelijk bij de burgers brengen. Dit hoeft niet per definitie door middel van federalisering te gebeuren. Verder garandeert het weghalen van de macht bij een centraal systeem niet perse

democratie. Ook constateerde zij dat "steden zoveel ouder zijn dan staten, maar dat staten zoveel sterker zijn dan steden". Hans Jeekel stond aan het begin van zijn betoog stil bij de JD en VUJO, die een soort wegberijders zijn voor een nauwere samenwerking tussen D66 en VU Vlaamse Vrije Democraten. Jeekel zag aan het federalisme positieve en minder positieve kanten. Hij vond het een goede zaak als men vrij wordt van een centralistisch centrum, maar wees daarentegen ook op de terugval naar oudere identificatiepatronen. Zelf waardeert hij federalisme (regionaal zelfbestuur) als de nieuwe bestuurlijke eenheid homogeen is. Als er een grotere minderheid is, ontstaan er problemen. Problemen waar hij mee bleef zitten en waar hij, naar eigen zeggen, niet uitkwam: hoe ver federaliseer je door en wat moet de relatie tussen zwakke staten en sterke regio's zijn?

Separatisme en wereldburgers

Nelly Maes pleitte voor federalisme ten opzichte van separatisme. Zij ziet separatisme als verkleind centralisme. Binnen deze kleine entiteiten is vervolgens weer geen oog voor minderheden. Verder vergeleek zij België met een lege doos. België heeft een bestuurlijk deel afgestaan aan Europa en een ander deel aan Vlaanderen en Wallonië. Deze doos

is op den duur zo leeg, dat zij wegwaait. Het uitermate boeiende debat eindigde met de discussie of een wereldburger bestaat. Nelly Maes is daar niet van overtuigd. Jeekel wel: "Tuurlijk, wereldburgers zijn er wel: studenten uit alle landen en zo...". Al met al een leerzaam debat waar ook Hans Jeekel tevreden op terugkeek: "Er is me veel duidelijker geworden".

Evaluatie

Na de lunch werd het weekend geëvalueerd. Opmerkelijke uitkomst was dat de Nederlandse sprekers het meest werden gewaardeerd door JD-ers en de Vlaamse sprekers door de VUJO-ers. We spreken weliswaar dezelfde taal, maar kennelijk zijn er toch kleine, subtiele verschillen, die maken dat Nederlanders de Nederlandse sprekers net even iets beter begrepen dan de Vlamingen en vice versa. Behalve een net iets andere woordkeus hebben we ook een andere politieke en sociologische achtergrond...

Zelf vond ik het belangrijkste resultaat van dit weekend dat een nog grotere groep JD-ers en VUJO-ers met elkaar hebben kennis gemaakt. We zouden nog vaker bij elkaar moeten komen, want er valt ontzettend veel van elkaar te leren!

Mark van Barschot en Ruud van den Brink aan het 'volleyballen'
(foto: Elwin Lammers)

Milieu en derde wereld

door Marianne Luiting

Van 4 tot en met 9 oktober was er in Krakow in Polen een internationale jongerenconferentie met als thema milieu en derde wereld. De titel van de conferentie luidde: 'Our Common Future: for Richer or for Poorer?' De organisatoren waren YDC (Youth for Development and Cooperation) en een Poolse lidorganisatie (NZS: Niezalezne Zrzeszenie Studentow). Het doel van YDC is de kloof tussen Noord en Zuid te overbruggen. Daarvoor is een gemeenschappelijke grond voor internationale samenwerking en gelijkheid nodig. De conferentie beoogde tevens bij te dragen aan de jongerenactiviteiten, in het kader van de Verenigde Naties conferenties over milieu en ontwikkeling (UNCED) in juni 1992. Dit verklaart het gekozen thema. De bedoeling was om aan het eind van het congres standpunten te formuleren, over de belangrijkste discussiepunten die volgens jongeren tijdens UNCED aan de orde zouden moeten komen.

Wat is UNCED nu precies? UNCED is een VN-conferentie die in 1992 in Rio de Janeiro zal worden gehouden. De leden van de Verenigde Naties zullen proberen om overeenstemming te bereiken over concrete maatregelen, welke betrekking hebben op harmonisatie van mondiale economische activiteiten en mondiale milieubescherming; duurzame ontwikkeling dus. Doel is een fundering te leggen voor een wereldwijd partnerschap tussen ontwikkelings- en de meer geïndustrialiseerde landen, gebaseerd op wederzijdse behoeften en gemeenschappelijke interesses. Dit alles om de toekomst van de planeet te verzekeren.

Moreel kader

Men wil komen tot een moreel kader voor beleid op het gebied van milieu en ontwikkeling. Dit moet worden neergelegd in de 'Earth Charter'. Daarnaast is er Agenda 21; een milieu-actieplan voor de 21e eeuw. UNCED gaat ook over de middelen, met name financiën en technologie voor ontwikkelingslanden, die nodig zijn voor de uitvoering van Agenda 21. Concrete onderwerpen zijn klimaatverandering, biologische diversiteit en bosbouw.

Er zijn al verscheidene voorbereidende overlegbijeenkomsten gehouden. In de wandelgangen heet dit de prepcoms (preparatory committee). Dit is nodig

om in Rio tot daadwerkelijke overeenstemming en concrete actiepunten te komen. Drie werkgroepen ondersteunen de prepcom. Groep 1 en 2 houden zich met concrete milieu-onderwerpen bezig zoals het broeikas effect, ontbossing en erosie. De derde werkgroep denkt na over de wettelijke en institutionele structuur waarbinnen de afspraken nagekomen kunnen worden.

Als onderdeel van de voorbereidingen krijgen niet-gouvernementele organisaties en burgerorganisaties de mogelijkheid om, via de nationale overheid, te participeren in deze voorbereidingen.

jongerenconferenties

Parallel aan de prepcom in New York in maart 1992, is er een jongerenconferentie in Costa Rica. Basis voor de jongerenconferentie is de gedachte dat jongeren te maken krijgen met toekomstige groei en duurzame ontwikkeling. Zij zijn immers de erfgenamen van de Aarde. Jongeren zijn eveneens de beleidsmakers van morgen. Via de structuur van jongerenconferenties kunnen zij ervaring opdoen met dit werk. De bedoeling is dat jongeren duidelijk maken wat ze met het onderwerp 'milieu en derde wereld' willen. Welke concrete acties moeten volgens jongeren ondernomen worden? Wat is de taak van de jongeren zelf hierin? Op dit soort vra-

gen dient een antwoord te komen. Dit kan dan in het zogeheten 'Chapter 21' komen te staan. Vervolgens is Chapter 21 onderwerp op de VN-conferentie in Rio. Wanneer het hoofdstuk wordt aangenomen, dient de inhoud door de deelnemende landen uitgevoerd te worden.

Polen

In Krakow is vijf dagen lang gesproken over de relaties tussen milieu en ontwikkeling. Alle continenten (behalve Australië) waren vertegenwoordigd. Deze grote verscheidenheid aan mensen en culturen heeft de deelnemers aan de conferentie veel geleerd. Er is begrip gekweekt voor elkaars standpunten. De verschillen maakte het echter erg moeilijk om tot gemeenschappelijke standpunten te komen. De discussies in workshops bleven vaak steken bij een inventarisatie van elkaars mening en een oppervlakkige aanduiding van het probleem. Zo werd er bijvoorbeeld geconcludeerd dat onderwijs over de relatie tussen milieu en ontwikkeling belangrijk is. Veel zaken moeten in mondiaal perspectief worden geplaatst. De deelnemers waren helaas niet in staat om concreet aan te geven hoe dit kan worden bereikt. Daarom was voor velen de conferentie inhoudelijk een teleurstelling.

Standpunten

De laatste twee dagen van de conferentie is gewerkt aan standpunten voor UNCED. De vraag was wat jongeren willen met het onderwerp milieu en ontwikkeling en hoe ze dat denken te bereiken. Het eerste wat genoemd werd is dat er meer naar jongeren moet worden geluisterd. Hun zienswijze zou moeten worden meegenomen in de politiek. Bij alle overheidsactiviteiten op besluitvormingsniveau, die resulteren in beïnvloeding van toekomstige generaties, zouden jongeren moeten participeren. Er dient meer samenwerking te komen tussen overheden en jongerenorganisaties. De vraag blijft hoe die participatie er concreet uit moet gaan zien.

Behalve de structuur, die jongeren meer invloed kan geven, is er gesproken over concrete discussiepunten. De volgende thema's zijn genoemd: armoede, democratie, vernietiging van natuurlijke bronnen, schulden crisis en ontwapening. Er was helaas geen tijd meer om dieper in te gaan op deze thema's en te komen tot een mening over deze zaken. Wel is er nog kort gesproken over het afschaffen van de schulden crisis, simpelweg door alle schulden kwijt te schelden. De gedachte hierachter is dat de ontwikkelingslanden hun schulden nooit zullen kunnen betalen. Bovendien hebben wij (door het vroegere kolonialisme) een schuld aan hun. Kwijtschelding maakt de ontwikkelingslanden onafhankelijk van de meer geïndustrialiseerde landen. Op die manier ontstaat een grotere gelijkheid tussen Noord en Zuid. De deelnemers aan de conferentie waren het er over eens dat gelijkheid een voorwaarde was voor een gezamenlijke toekomst.

Wat nu?

In Krakow zijn de deelnemers overeengekomen dat ze de onderwerpen mee terug zouden nemen naar hun organisatie, om daar verder te discussiëren. Ik nodig alle Jonge Democraten dan ook uit om eens na te denken over de participatie van jongeren in de politiek en over het thema milieu en ontwikkeling. Wat moet er volgens jou gebeuren, en wat kan je er zelf of als JD aan doen?

Ik lees het graag in de volgende Demo.

Nog vele jaren?

door Mary-Ann Schreurs

De veranderende rol van de politieke partijen was het onderwerp van het jubileumsymposium dat 20 september j.l. ter gelegenheid van het 25-jarige bestaan van D66 in Den Haag werd georganiseerd. Een goed gekozen onderwerp. Een jubileum is niet alleen geschikt om terug te kijken, maar vooral ook een moment om vooruit te zien. Dat er aardig wat veranderd is en hoognodig ook veranderen moet in de rol die politieke partijen spelen, is iedereen wel duidelijk.

Het thema van het symposium werd eerst uitgediept door twee inleiders, Abram de Swaan en Philip Idenburg. Uit het betoog van De Swaan werd duidelijk dat er wel degelijk ruimte zal blijven bestaan voor verschillende partijen met verschillende uitgangspunten. Immers, niet iedereen heeft dezelfde belangen. En in de politiek gaat het er juist om te beslissen welke belangen opgeofferd mogen worden en welke niet. Dus ook al treft een zaak als milieu ons allemaal, dan nog zal men van mening verschillen over het te voeren beleid. De verschillen tussen partijen zullen uiteraard des te duidelijker naar voren komen, als het perspectief van de politiek groter is dan alleen het sociaal-economische terrein. Helaas, de huidige politiek laat de publieke moraal, een terrein waar ze zelf bij uitstek ook mee bezig moet zijn, meer en meer over aan de rechter. Idenburg, trouwens lid van D66, benadrukte hoe de relatie moet zijn tussen de kiezer en de politieke partijen, willen de laatste weer aansluiting vinden bij de kiezer. In zijn visie is de hoofdfunctie van de politieke partijen; het bevorderen van de communicatie tussen overheid en samenleving. Het is daarvoor nodig dat politieke partijen ideeën uit de samenleving inventariseren en er ook iets mee doen. Ze moeten niet een ideologie, maar wel degelijk een inhoudelijke visie op hoofdlijnen ontwikkelen, anders blijft besturen schipperen. Het gaat dus vooral niet om deel-deskundigheden. De kiezer interesseert slechts de hele koers. Het probleem is echter dat de weg van algemene principes naar concrete vraagstukken lang is. Desondanks moet in ieder geval de wens bestaan die weg duidelijk te maken voor de burger, al is het maar een stuk. Dit vereist van politici openheid, communicatieve vaardigheden, verantwoording en persoonlijke consistentie. Na de inleidingen volgde een discussie onder leiding van Hans van Mierlo. Niet de meest voor de hand liggende discussieleider, eerder een deelnemer. De discussie liep niet echt en werd al snel afgebroken voor een drankje

en een hapje ter viering van het 25-jarig bestaan. Hierdoor heb je de lichtelijk schizofrene situatie dat aan de ene kant een discussie gevoerd wordt waar het met de politieke partijen naar toe moet, een bloedserius onderwerp gezien de geringe belangstelling voor en vertrouwen in de politiek van de gemiddelde Nederlander (bloedserius omdat het een bedreiging is voor het democratisch gehalte van onze samenleving) en aan de andere kant men zichzelf vergenoegd op de schouders slaat ter gelegenheid van het jubileum. Het gaat mij niet om het feest op zich. Door deze toevallige vormgeving van het symposium begon ik mij echter af te vragen of bij ons de zaak ook echt serieus genomen zal worden; of D66 niet op moet passen voor inerte zelfgenoegzaamheid, zowel door de huidige electorale situatie als door de wet van de remmende voorsprong? Wat betreft het eerste, een enorm percentage van de mensen die nog zegt (!) te gaan stemmen, zegt (!) op D66 te zullen stemmen bij toekomstige verkiezingen. Wel degelijk ook vanwege de nadruk bij D66 op bestuurlijke helderheid, dus uit onvrede met de huidige politiek. Maar ook vanwege het gebrek aan vuile handen en een charismatische leider, voor zolang als dat nog duurt. Wat betreft de wet van de remmende voorsprong. Een partij als de PVDA moet wel met zijn panelen gaan schuiven. Onder de druk der omstandigheden zijn ze gedwongen een aantal zaken opnieuw te bezien. Zowel de partijorganisatie als de politieke visie wordt opnieuw doordacht en zal veranderen. D66 heeft daarentegen geen directe reden om het roer echt om te gooien. Zoals gezegd is er geen sprake van een electorale crisis, integendeel, maar nog minder van een direct tot actie

nopende inhoudelijke crisis. Omte beginnen heeft D66 geen ideologie en hamert ze vanaf het begin op de tegenwoordig algemeen als uiterst belangrijk geziene onderwerpen milieu en bestuurlijke vernieuwing. Het gevaar bestaat daarmee wel degelijk dat D66 zo'n beetje doorsukkelt. Doorsukkelt, want ook bij D66 moeten er vragen gesteld worden als: Is de partijstructuur wel zo optimaal? Is de D66-politiek, ook niet een van 'deskundigen' met de bijbehorende beperkte visie en het ontoegankelijk taalgebruik? Kortom, is D66 wel zo'n toonbeeld van visie? Is ze misschien op sommige gebieden niet onterecht wat blijven hangen in 1966? Is ze niet te vaag voor zover ze een visie heeft? De Swaan verweet D66 een partij te zijn die te makkelijk zegt dat ze een partij van mensen is en niet van het partijboekje. Een soort koket pragmatisme, noemde hij het. Maar, zei hij, ze heeft wel degelijk principes. Ze moet nu eindelijk eens de sociaal-liberale staatspartij worden, die ze in wezen ook is. Het is duidelijk. Het is tijd voor discussie binnen D66. De aanzetten ertoe zijn er wel degelijk, zoals ook het symposium zelf al bewijst. Laten we hopen dat het allemaal zijn vruchten afwerpt. In ieder geval kunnen wij daar allemaal zelf aan bijdragen. Intussen is het nog feest.

vervolg van p. 16: Hoe marcant was MarCant?

Maar na een swingend, gezellig en lang feest en een moeilijk opstaansproces, bleek onze bus niet bij machte op te starten. Zelfs na een korte, maar hevige krachttoer van zo'n 30 JDers, lukte het niet. Na diverse telefoontjes (o.a. naar degene die ons namens de ambassadeur zou ontvangen en de broodjes al klaar had liggen) en vele rondjes om de bagage (zodat Wendy en ik het nog enigszins warm kregen) en een uur of drie wachten, konden we uiteindelijk toch vertrekken.

Na een (het?) laatste avondmaal in een echte dorpskroeg in San Sebastian (of in goed Baskisch: Donostia), begon naar mijn gevoel de terugreis pas echt, wederom vol ontberingen, waaronder koude en daarna extreme hitte, kapotte videorecorder en een kapot koffiezet-apparaat, maar desalniettemin: wel erg gezellig.

Anders, beter

Politieke discussie op de ALV

door Marco Hoogerbrugge

Het weekend van 9 en 10 november was ik, als tamelijk nieuw lid, voor het eerst op een Algemene Ledenvergadering. Met name de eerste dag vond ik leuk, boeiend en leerzaam, afgezien dan van de huisstijl-discussie. Het was ook zeer verheugend van de nieuwe bestuursleden te mogen vernemen, dat ze het accent willen verschuiven van organisatorische naar politieke kwesties. Het lijkt me daarbij zinvol wanneer ook op een ALV de politieke discussie meer tot haar recht komt, dan nu het geval was.

Voor een goede discussie is het allereerst nodig dat deelnemers een andere mentaliteit gaan voorstaan. Nog te veel willen mensen graag op het spreekgestoelte staan, ongeacht of ze met duidelijke nieuwe argumenten komen. Hierdoor duurt een discussie onnodig lang en gaat ze langzamerhand vervelen.

Een andere mentaliteit betekent ook, dat je niet perse star blijft vasthouden aan eigen standpunten. Het is hoegenaamd niet voorgekomen dat een spreker zich door de argumenten van een 'opponent' laat overtuigen. Dat is net zoiets als dat de VVD automatisch tegen vrijwel elk voorstel van een CDA-PvdA kabinet gekant is; voor argumenten is men niet vatbaar. Dit in tegenstelling tot D66, gelukkig.

Zonder zo'n mentaliteitsverandering zal het altijd tobben blijven.

Politieke moties

In de politieke moties bleef het echte vuurwerk een beetje uit. Dit is mijns inziens ook aan de spelregels te wijten. Een indiener van een motie krijgt drie gelegenheden om zijn mening te geven: in het congresboek, op de ALV via een mondelinge toelichting vooraf, en ten slotte door het ingaan op opmerkingen van congresgangers. Daarentegen kunnen congresgangers ieder maar één keer het woord hebben. Ze kunnen de indiener niet eens meer op zijn/haar vingers tikken wanneer deze onvol-

doende antwoord geeft en juist daarvoor blijft de discussie een beetje lauw.

In plaats van een 3-1 verhouding zou een 3-2 verhouding, denk ik, een betere discussie tot gevolg hebben, en wel als volgt:

1. De indiener publiceert een artikel in Demo, met feiten, cijfers en achtergronden over het betreffende onderwerp. Dit is nieuw. Het maakt mondelinge toelichting door de indiener op de ALV overbodig.

2. De indiener formuleert een zo kort mogelijke politieke motie en laat deze in het congresboek publiceren (mits natuurlijk het vereiste aantal handtekeningen behaald is). Uitsluitend het doel van de motie en de voorgestelde actie worden in de motie vermeld. door de korte formulering loop je de minste kans dat er gemuggegift gaat worden over de tekst.

3. Op de ALV krijgen eerst congresgangers het woord. Er kan naar believen tevens gebruik gemaakt worden van argumenten die in het Demo-artikel zijn genoemd.

4. De indiener reageert op de sprekers, voor zover dat nodig is.

5. Een tweede termijn voor de congresgangers, voor zover dat nodig is.

Uiteraard werkt dit alleen maar in combinatie met de al eerder genoemde mentaliteitsverandering, want anders zou het weer te lang kunnen gaan duren.

Resoluties

De tweede dag van het afgelopen congres kwam de resolutie 'Allochtonen Jongeren' aan de beurt. Met, jawel, 81 amendementen! Ondanks clustering bleken zoveel amendementen niet werkbaar. Op een gegeven moment was er gelukkig pauze, want bijna iedereen vond de behandeling van de amendementen onderhand vreselijk vervelend worden. Het grootste deel van de tijd

ging zitten in de amendementen en maar een relatief klein deel in de resolutie zelf.

Het grote aantal amendementen hing denk ik samen met de lengte van de tekst. Een lange tekst gaat vrijwel automatisch samen met wollig taalgebruik, clichés enz. Echte feiten werden in de resolutie stond bijvoorbeeld "De voorname oorzaak (...) is de slechte beheersing van de Nederlandse taal". Maar hoeveel allochtone jongeren spreken dan zo slecht Nederlands? Op het congres spraken de paar allochtone jongeren die er waren, in elk geval prima Nederlands. Wat zijn andere oorzaken van het feit dat allochtone jongeren in het hoger onderwijs ondervertegenwoordigd zijn? Dit soort feitelijke informatie ontbrak.

Vandaar dat ik denk dat, ook bij een resolutie, vooraf een goed artikel in Demo met feiten, cijfers en achtergronden, hard nodig is. En doordat al zo'n uitgebreide toelichting gepubliceerd is, kan de tekst van de resolutie drastisch ingekort worden, zodat er minder amendementen op komen.

Je zou zelfs zover kunnen gaan, dat je het verschil tussen resoluties en politieke moties geheel laat vervallen. Of anders geformuleerd, je zou resoluties kunnen afschaffen en alleen politieke moties overhouden.

Rare indruk

JD-ers die al langer lid zijn, kunnen ook beter eens beseffen wat een rare indruk een ALV op nieuwe leden maakt, wanneer er zo veel over bijzaken (logo's, stemprocedures, amendementen) gepraat wordt.

Er was bij het afgelopen congres een record aantal leden aanwezig en dat is heel mooi. Toch is 80% van de leden niet op de ALV gekomen. Ik heb nu helaas enige voorstelling gekregen van de redenen waarom niet. Of misschien is dat niet 'helaas', omdat ik nu in elk geval kan meedenken over de vraag hoe we dat kunnen verbeteren. Bij deze dus mijn bijdrage.

Kalender

Volgens de geschiedenisboekjes ontdekte Christoffel Columbus op 12 oktober 1492 de door indianen bevolkte Nieuwe Wereld. In werkelijkheid ging het noch om een nieuwe wereld noch werd deze door Columbus ontdekt. Op initiatief van de Spaanse regering zal het 500-jarig jubileum van de ontdekking van Amerika op groteske en schaamteloze wijze gevierd worden komend jaar. Voor de oorspronkelijke Amerikanen, door Columbus per abuis 'indianen' gedoopt, valt er niets te vieren. 500 jaar geleden begon de systematische vernietiging van de culturen van de oorspronkelijke bevolking.

Afgelopen zomer reisden wij met een groep mensen naar Nicaragua. Enkelen van ons waren een kleine week te gast bij de inheemse bevolking van dit land op de coöperatie 'Aristides Sanchez'. Inderdaad is er voor dezemensen weinig te vieren. Leven is voor hen meer een kwestie van OVERleven.

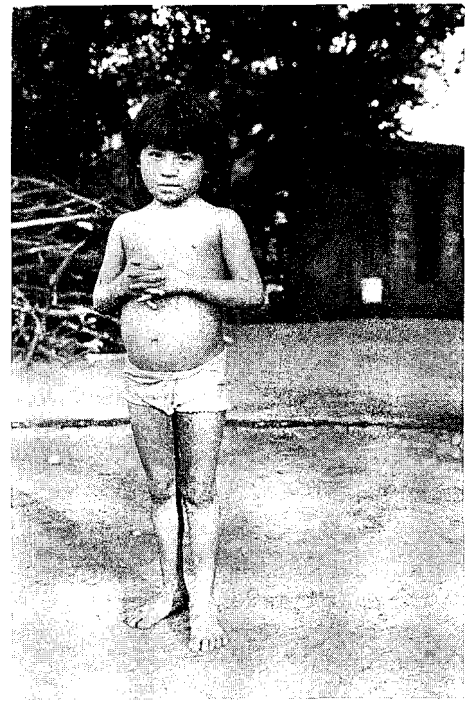
Voor het 'Columbus-jaar' 1992 hebben wij een kalender laten drukken met foto's van het leven aldaar. Met de opbrengst van deze kalender zal geen feest gevierd worden, maar hopen wij een waterpomp te kunnen bekostigen voor deze coöperatie. Zowel stromend water, electriciteit als voldoende voedsel ontbreekt voor hen.

π -weekend

Als het buiten vriest, zo koud dat je schaatsen vastvriezen aan de sloot, zo guur, dat zelfs jouw winterjas je niet warmhouden kan, hoe heerlijk moet het dan zijn om vanaf het hardbevoren witte land of uit de kille winterig stad te komen naar een plek waar het warm, knus en gezellig is. Dan wil je toch graag je rillend lijf te neder zetten bij een knapperend, behaaglijk haardvuur en onder het genot van fijne spijsen en prettige dranken een goed gesprek voeren?

Daarom organiseren wij voor alle Jonge Democraten een weekend waarin we alleen maar goede discussies en debatten gaan voeren. We gaan niet vergaderen, geen besluiten nemen; moties en amendementen ontbreken ten ene male.

Tal van onderwerpen zullen besproken kunnen worden: een groot aantal werkgroepen van het Politiek Bureau bereidt een interessante discussie voor. Dat betekent dat eigenlijk alles onderwerp van gesprek kan zijn; milieu, ontwikkelingssamenwerking, democratie, ethiek,

De zwart/wit kalender is op A3-formaat en kost Fl. 20,- en met verzendkosten Fl. 25,-.

Voor meer informatie of bestellingen kun je bellen naar Diane (020-6946685). Bestellen kan ook direct door overmaking van Fl. 25,- op postbank rekening nr. 4473553 t.n.v. projekt Nicaragua te Amsterdam. De kalender krijg je dan zo snel mogelijk toegezonden.

gezondheidszorg, enzovoorts! Steeds zal gediscussieerd worden in kleine groepen om iedereen de gelegenheid te geven mee te praten. Er is bovendien gekozen voor een gevarieerde opzet: workshops, debatten, simulatiespelen en andere mogelijke discussievormen zullen elkaar afwisselen. Zaterdagavond zal de enige keer zijn dat we met zijn allen tegelijk bijeen zijn, namelijk voor een spetterende (figuurlijk) debatwedstrijd.

Naast deze levendige gedachtenwisselingen in prettige sfeer zal nu eens ruim de tijd zijn voor het 'informele' gesprek, dat moment van bezinning waar je op een congres niet aan toe komt. Al met al zal je, zo beloven wij, herboren en met een goed bijgevolde knapzak met een geestelijke bagage weer huiswaarts keren.

Ja, je zult van binnen werkelijk warm zijn - gloeien - zodat je ongevoelig voor de koude zijn zult.

Je kunt je opgeven bij Ruud van den Brink (020-6937530), Marcellus Ubbink (071-417508) of Michiel Ruis (071-126005).

Veranderingen in het internationaal werk

De structuur van het internationaal werk binnen de Jonge Democraten heeft in de afgelopen tijd een aantal veranderingen ondergaan.

Deze veranderingen zijn doorgevoerd om de vereniging meer inzicht te geven in wat er internationaal zoal gaand is binnen de JD en om meer JD-ers bij het internationaal werk te betrekken. Het voormalig Internationaal Secretariaat (INSEC) voldeed niet langer aan deze eisen. Vandaar dat voor de verschillende werkvelden binnen het internationaal werk een 'eerstverantwoordelijke' coördinator is benoemd. Deze coördinator wordt bijgestaan door een groepje enthousiaste JD-ers, dat zich intensief bezighoudt met een bepaald terrein. De volgende terreinen zijn onderscheiden: IFLRY, '31', Landencomités, Buurlanden, VUJO, Scandinavië en PRAVDA. De coördinatoren en de Internationaal Secretaris komen één keer per maand bijeen in het zgn. Internationaal Coördinatorenoverleg (INCO) om de lopende gang van zaken door te nemen.

Daarnaast vindt er één keer per drie maanden een Internationaal Forum (INFO) plaats. Tijdens dit forum worden de hoofdlijnen van het internationaal werk besproken en zullen de I.S. en de diverse coördinatoren verslag doen van hun activiteiten. Tevens zal worden ingegaan op een bepaald inhoudelijk thema, en is er ruimte voor een debat. Het internationaal forum staat open voor alle geïnteresseerde JD-ers.

Een andere, belangrijke verandering heeft betrekking op de nieuwsbrief. tot nu toe kregen alleen de internationaal contactpersonen en de INSEC-leden regelmatig een nieuwsbrief van het INSEC waarin de belangrijkste nieuwtjes en (buitenlandse) activiteiten staan vermeld. Vanaf 9 november kunnen alle JD-ers zich abonneren op de internationale nieuwsbrief.

Hopelijk worden JD-ers zo beter geïn-

formeerd over buitenlandse activiteiten en krijgen meer JD-ers de kans een seminar of congres bij te wonen in zowel Nederland als het buitenland. De regel voor wat betreft seminars is dat de leden van de werkgroep waar het seminar betrekking op heeft in eerste instantie in aanmerking komen voor afvaardiging. Blijkt echter niemand van die werkgroep te kunnen dan kan een andere JD-er in aanmerking komen.

De Nieuwsbrief komt in principe één keer in de zes weken en kost Fl 11,95 per jaar. Opgave is mogelijk via de bon of een telefoontje naar het landelijk secretariaat.

Het eerste Internationaal Forum vindt plaats op zondag 12 januari a.s. Plaats en tijd worden t.z.t. beken gemaakt. Het thema van het eerste internationale forum is 'Nationalisme versus Liberalisme'. Andy Anderson, jarenlang actief bij IFLRY en lid van de Schotse nationalistische partij zal ingaan op dit onderwerp. Alle geïnteresseerde JD-ers zijn hierbij van harte uitgenodigd.

Ben je geïnteresseerd in één van de bovengenoemde werkvelden en lijkt het je leuk om daar actief mee aan de slag te gaan, meld je dan aan bij Carolien (071-144939) of Heleen (053-355424). Bel ook even als je van plan bent om naar het INFO te komen, i.v.m. het reserveren van de ruimte.

Tot ziens op het eerste INFO of elders,

Carolien en Heleen

BON

Ik wil in het vervolg graag de Internationale Nieuwsbrief van de JD ontvangen.

Ik ontvang de nieuwsbrief nadat ik dit strookje naar het secretariaat heb gestuurd de f 11,95 heb overgemaakt naar girorekening 701386 van de JD o.v.v. Int. Nieuwsbrief.

Naam: _____

Adres: _____

Postcode en woonplaats: _____

Confrontatiebijeenkomst

In debat met prominente D66-ers

Op 14 december zal in zaal Trianon in Utrecht weer een confrontatiebijeenkomst plaatsvinden. Het doel van een confrontatiebijeenkomst is het voorleggen van JD-standpunten aan D66-ers om uit te vinden in hoeverre zij het met deze standpunten eens zijn en bereid zijn er iets mee te doen.

Onderwerp van debat zullen zijn:

* Allochtone jongeren, met als D66-sprekers:

-Aad Nuijs, 2e Kamer-lid

-Mw. Soetendorp, 1e Kamer-lid

-Marijke Augustijn, DB-lid

* Duurzame ontwikkeling, met als D66-sprekers:

-Dick Tommel, 2e Kamer-lid

-Eddy Schuijjer, 1e Kamer-lid

-Hans Jeekel, DB-lid

Meer informatie kun je krijgen bij Jos v.d. Wijst of het landelijk secretariaat (070-3858109)

Jongeren Milieu Aktief

Jongeren Milieu Aktief (JMA) is een organisatie van jongeren die zich willen inzetten voor een beter milieu. Het JMA wil onder meer samenwerken met politieke jongerenorganisaties aan de thema's afval en energie. Ook wordt er een project gestart om jongeren in hun eigen leefomgeving milieuproblemen te laten constateren en aanpakken. Over het JMA kan je informatie aanvragen door een briefje te sturen naar JMA, Postbus 395, 6700 AJ Wageningen (lidmaatschap f10,- per jaar).

Rectificatie

Art. Demo 8.5 p.3, in de lead hoort nog te staan:

"...Erg belangrijk is het echter het belang van Scholing en Vorming niet uit zijn verband te rukken. Het (huidige) LB ziet Scholing en Vorming van brede groepen jongeren als hoogste doel en als eerste prioriteit. Mijns inziens..."

Adressen

voorzitter

Mark van Barschot
Jan Voermanstraat 29-h
1061 XA Amsterdam
020 - 6117138

vice-voorzitter politiek

Ruud van den Brink
Vrolikstraat 381-II
1092 TD Amsterdam
020 - 6937530

vice-voorzitter organisatie

Pieter Moens
Jan Voermanstraat 22
7556 KT Hengelo
074 - 429793

algemeen secretaris

Arend-Henk Huzen
Molukkenstraat 42
9715 NV Groningen
050 - 717537

penningmeester

Ron Hendriks
Juliusstraat 76
5621 GE Eindhoven
040 - 431941

secretaris ledenwerving & materialen

Paul Leenards
Uilenstede 449-5
1183 AG Amstelveen
020 - 6437058

internationaal secretaris

Heleen Bakker
Gladiolenstraat 59
7531 XM Enschede
053 - 355424

secretaris scholing & vorming

Jos van der Wijst
Prof. Bromstraat 8-I
6525 AV Nijmegen
080 - 224270

secretaris public relations

Marcel van Silfhout
Korte Rozendaal 2
3511 XK Utrecht
030 - 334739

Landelijk Secretariaat

Marc Veen
Bezuidenhoutseweg 195
2594 AJ Den Haag
070 - 3858109

(van maandag tot donderdag tijdens kantooruren)

Politiek Café

Voor de regio's die niet vermeld staan
word je verzocht contact op te nemen
met een regiobestuurslid.

Groningen: tweede donderdag, 22.00 uur
De Kromme, Kromme Elleboog

Midden-Holland

Leiden: tweede woensdag, 17.00 uur
Het Gerecht, Lokhorststraat 19
Zoetermeer: eerste donderdag, 20.00 uur
The Old Pal, stadshart Zoetermeer

Nijmegen: tweede woensdag, 21.00 uur
Café De Fiets, Nijmegen

Noord-Holland

Amsterdam: eerste maandag, 21.00 uur
P96, Prinsengracht 96
Alkmaar: eerste donderdag, 20.00 uur
Het Moddermannetje
Haarlem: tweede maandag, 20.00 uur
Café du Théâtre

Twente: derde woensdag, 20.00 uur
Biercafé De Beiaard, Hengelo

Utrecht

Utrecht: eerste maandag, 20.30 uur
Stadskasteel Oudaen, Oudegracht 99
't Gooi: laatste zondag, 17.00 uur
Café Dudok, Hilversum

Zuidelijk Holland:

tweede maandag, 20.00 uur
Moskva, Rotterdam

AGENDA

December

14 Confrontatiebijeenkomst, Trianon,
Utrecht

20 Deadline Demo 9.1

Januari

6 Nieuwjaarsborrels Utrecht en
Amsterdam

12 Internationaal Forum (opgeven bij
Heleen Bakker voor 20.12.1991)

16 verschijnen ORGI 9.1

18 Politiek inhoudelijk weekend
19 (ook wel II-weekend genoemd)

28 Verschijnen Demo 9.1

Februari

1 Kaderdag

14 Deadline Demo 9.2

*Als je wil dat de activiteiten in de agenda
worden opgenomen, geef ze dan op tijd
aan het Landelijk Secretariaat door.*

Ruimtegebrek op ALV 18 (foto: Hein Jaarsma)

Up to JDate

OLGI en ORGI

Wil de echte nu opstaan?

Het kader van de JD werd deze maand opgeschrikt door een kaderblad met een spraakgebrek en eentje die niet echt uit zijn woorden kwam. De OLGI bleek een waar kaderblad, het blad had slechts een tik van de Japanse molen gekregen door het staatsbezoek van Hare Majesteit Beatrix aan keizer Akihito van Japan. De oranje ORGI die daarna op de mat viel had nu juist weer niets met het koningshuis van doen. Het is nog steeds onbekend wie deze lege (!) ORGI heeft verstuurd. Het moge duidelijk zijn, dat het hier een dure, paperverspillende en volstrekt zoutloze grap betreft. Ik hoop dat de dader alweer een boompje heeft geplant.

Bio Bak

Of :hoe lijkt plastic milieuvriendelijk?

Plastic heeft een wat naar bijsmaakje gekregen. Het is niet biologisch afbreekbaar, brengt vieze stoffen in de lucht bij verbranding en wordt ervaren als onnatuurlijk. Plasticfabrikant Seno dacht hier een oplossing voor te hebben gevonden door op een plastic bakje een sticker te plakken. 'Bio bak' heet het ding dan. En het is speciaal voor GFT-afval (dat is dan Groente- Fruit- en Tuinafval). In deze bak kun je het vast veel beter stoppen dan in een ander bakje, dat er verdacht veel op lijkt, maar stukken goedkoper bij Blokker e.d. te krijgen is.

Botte grappen

Maar in een prettige sfeer

In een artikel over homojongeren in politieke jongerenorganisaties beweert Eddie Habben Jansen (JOVD) dat er binnen de JOVD weliswaar nogal wat botte homograppen worden gemaakt, maar dat dit gebeurt in een prettige sfeer. We mogen hopen dat er binnen de JD nooit zo'n prettige sfeer zal heersen.

A en R citaten:

Wat er allemaal geschreven wordt in afdelings- en regiobladen. Dromen, kreten en meningen:

•••••

"De wereld draait om mensen, niet om geld en niet om macht. Cultuur is niet op te leggen, niet met subsidie en niet met dwang."

Paul Leenards, **Vrije Zinnen**, Amsterdam

•••••

"Ach, hou toch op, als je invloed wilt uitoefenen (...) dan kun je lid worden van een politieke partij. (...) 'Laten we vooral niet wars zijn van verantwoordelijkheidsbesef', dus onze ideeën door laten rekenen door CBS, rekenkamer en wetenschappelijk bureau.(...) De belangrijkste taak van de JD op politiek gebied is: het veroorzaken, verlevendigen en verfrissen van de politieke discussie."

uit **Profiel**, Groningen

•••••

"Net als Veronica heeft ook de JD een promotieteam. En ook de JD komt naar je toe deze zomer."

uit **Brachus**, Brabant

•••••

"Nu hij zich ontlastte zag hij het.(...) Het waren zijn tenen! Nog nooit had hij het geweten, nog nooit was het hem opgevallen. Pas na vijfendertig jaar leven ontdekte hij het en geloof me hij schrok er enorm van. Het waren zijn tenen! Ze klopten geen van alle."

Jan/Menko van Til, **Ventilator**, IJsselmond

2016:

een visie van jonge democraten
op 25 jaar D66

Nu te koop
f 10,-

Te bestellen bij het
landelijk secretariaat

Scholing en Vorming

Je hoeft niet te blijven wachten,
je kunt er ook om vragen.

Trainingen:

- spreekvaardigheid
- discussie en argumentatie
- forumdebat
- politieke stromingen
- bestuurstraining

Heb je interesse, neem dan contact op met Jos van der Wijst (080-224270)

JONGE DEMOCRATEN

VRIJZINNIG - DEMOCRATISCHE JONGERENORGANISATIE

DEMO - CAMPAGNEKRANT

De Jonge Democraten: BRENG JE MENING IN PRAKTIJK!

Er valt heel wat te beleven in Nederland. Elke dag weer zijn groepjes mensen bezig kleine en grote veranderingen aan te brengen in de samenleving. Je ziet weinig van die veranderingen en je hoort nog minder van die groepjes. Maar ze zijn er wel! Je komt daar vaak achter als je iets wilt gaan doen, werken, naar school, of bijvoorbeeld een feestje bouwen. Je krijgt dan te maken met belastingen, studiefinanciering, vergunningen en allerlei andere regels en maatregelen. En als je er dan pas achter komt dat die regels er zijn, dan is het vaak al te laat om er iets aan te veranderen. De Jonge Democraten houden zich bezig met dit probleem. Niet zo zeer met de regeltjes, maar met allerlei ideeën

en veranderingen. In de politiek, want daar hebben we het over, is het belangrijk dat je je stem laat horen. Via de JD kan je wat met je mening doen. Doordat er meer mensen met ideeën zijn en omdat die het lang niet altijd met je eens zullen zijn, zul je je mening moeten onderbouwen en verdedigen. Je merkt dan zelf of je gelijk of ongelijk hebt. Je brengt je mening in praktijk en hoe je dat bij de JD kunt doen, dat lees je in deze krant!

Aanbieding van JD-nota Basisinkomen aan prof. Alberda

Hans van Mierlo: IDEALEN BLIJVEN BESTAAN

De politiek dichterbij de mensen brengen. Daar gaat het om voor D66. Door op een eerlijke en begrijpelijke manier aan politiek te doen. Dan gaat het om een houding in de politiek. Door de besluitvorming open en doorzichtig te maken. Dan gaat het om vernieuwing van de democratie en het bestuur. En door te zoeken naar hedendaagse oplossingen van problemen van vandaag. Dan gaat het om ideeën en plannen die los van belangen en vastgeroeste denkpatronen worden gevormd.

D66 probeert zo politiek te bedrijven omdat het de enige manier is om mensen te betrekken bij het besturen en richting geven aan de maatschappij. Bij de politiek dus, landelijk, in de gemeente en de provincie.

Er vinden deze jaren enorme veranderingen plaats. West-Europa gaat hechter samenwerken, Oost-Europa bevrijdt zich met vallen en opstaan van een centraal geleide samenleving, de koude oorlog lijkt voorbij, maar nieuwe conflicten doemen op. Dat alles heeft effect op ons eigen land en onze denkbeelden. We moeten steeds meer rekening houden met internationale ontwikkelingen. Ideologieën verschromelen, maar idealen blijven bestaan. Gelukkig, want dat zijn ook voor D66 de drijfveren in de politiek: duurzame ontwikkeling die het milieu niet schaadt. Goed en betaalbaar onderwijs en gezondheidszorg, werkgelegenheid en gelijke kansen. Veiligheid en een eerlijker verdelen van de welvaart tussen Noord en Zuid, Oost en West.

Zonder plannen en idealen redden we het niet. D66 toetst idealen aan de praktijk en haalbaarheid. Dat is niet niks en dat kunnen we niet alleen. Het is een avontuur, waar we ook de steun van jongeren bij nodig hebben. Dat kan actief in de partij en de JD, of wat meer op afstand. Bij de volgende verkiezingen bijvoorbeeld met een stem op D66.

Hans van Mierlo.

Werkgroep defensie: IEDEEREEN IN DIENST

De Jonge Democraten hebben op het najaarscongres van het afgelopen jaar bepaald dat de militaire dienstplicht afgeschaft moet worden en dat deze vervangen dient te worden door een sociale dienstplicht.

Bij een systeem van sociale dienstplicht dient iedereen een jaar van zijn leven beschikbaar te stellen aan de samenleving. Niet alleen een bepaald gedeelte van de jongens kunnen dan opgeroepen worden voor de dienst, iedereen moet in dienst, ook meisjes. Natuurlijk gaat dan niet iedereen in militaire dienst. De militaire dienst hoeft zelfs geen deel uit te maken van die sociale dienstplicht. Onze grootste vijanden zijn namelijk geen vreemde mogendheden meer die ons land willen veroveren maar de milieuvervuiling, Nieuw-Flinks en vergrijzing van de bevolking. In de toekomst dient bijvoorbeeld een op vier jongere in de verpleging te gaan

werken om ons huidige verzorgingsniveau te kunnen handhaven.

Natuurlijk zou het heel mooi zijn als iedereen in zijn vrije tijd een steentje aan de oplossing van deze problemen zou bijdragen. De vrijwilligersbanken hebben echter nu al problemen mensen te vinden voor de verschillende werkzaamheden. De Jonge Democraten vinden dat mensen moeten opkomen voor elkaar. Naast deze solidariteit hechten de Jonge Democraten ook veel waarde aan de eigen vrijheid van iedereen. De sociale dienstplicht zal dan ook een keuzevrijheid aan jongeren moeten geven. Je kan dan zelf bepalen of je een jaar in de verpleging, natuurbehoud, criminaliteitsbestrijding of milieubehoud wilt werken. Daarnaast dient de vervulling van de sociale dienstplicht zo dicht mogelijk bij huis te gebeuren zodat je niet ver weg, in grote kazernes hoeft te verblijven.

**DEMO
CAMPAGNEKRANT,
BOORDEVOL
INFORMATIE
OVER DE JD**

VRIJHEID EN SOLIDARITEIT

Dat je in de politiek kan kiezen, dat is algemeen bekend. Maar er zijn nog meer zaken waarvan we blij moeten zijn, dat we de vrijheid hebben om te kiezen.

We staan er nooit zo bij stil, maar we mogen lezen wat we willen, we mogen kijken wat we willen, we mogen luisteren wat we willen. TV, radio, films, boeken, tijdschriften, CD's (en nog enkele platen) en computer software. Een overdosis van informatie waaruit iedereen wel wat kan halen, dat hem of haar pleziert. Natuurlijk is de vrijheid niet goedkoop, maar we hebben het tenminste. Nog steeds worden er in landen, niet eens zo ver van ons bed vandaan schrijvers, filmmakers en componisten vervolgd, omdat zij openlijk in hun boeken, films en muziek uitkomen voor hun mening. In die landen is de vrijheid niet duur, ze is er domweg niet. Je kan er niet kiezen, er is slechts één soort muziek en dat is de dodenmars.

Maar helaas kent ook ons eigen vrije, koude kikkerlandje mensen die proberen anderen het zwijgen op te leggen. Daarbij wil ik het niet eens hebben

over producenten die met pulpsuccessen hun slechte smaak aan ons proberen op te dringen. Nee, ik heb het over mensen die andere mensen het recht niet gunnen hun cultuur te beleven, omdat deze anders is. Dat je hun muziek niet mooi vindt, dat is je goed recht. Maar niemand heeft het recht om het mensen onmogelijk te maken zich te uiten.

Het is juist fantastisch, dat we niet opgescheept zitten met altijd dezelfde boeken, films en muziek, maar dat er ook, andere geluiden zijn. Waarom zou de wereld grijs en saai moeten zijn, als zij zo kleurrijk zijn kan?

Laat iedereen zich gelukkig voelen met zijn eigen muziek, zijn eigen boeken en zijn eigen films. En laten we nou eens in plaats van zo negatief te doen eens naar elkaars films gaan en elkaar liedjes uit de luidsprekers laten komen, misschien dat er dan wat meer begrip zal ontstaan en dat vrijheid dan werkelijk iets betekent.

Paul Leenards

Vrijzinnig-democratie EEN KORTE INTRODUCTIE

De Jonge Democraten noemen zichzelf vrijzinnig-democraten. Een mooi woord, maar waar staat dat voor? Een korte introductie.

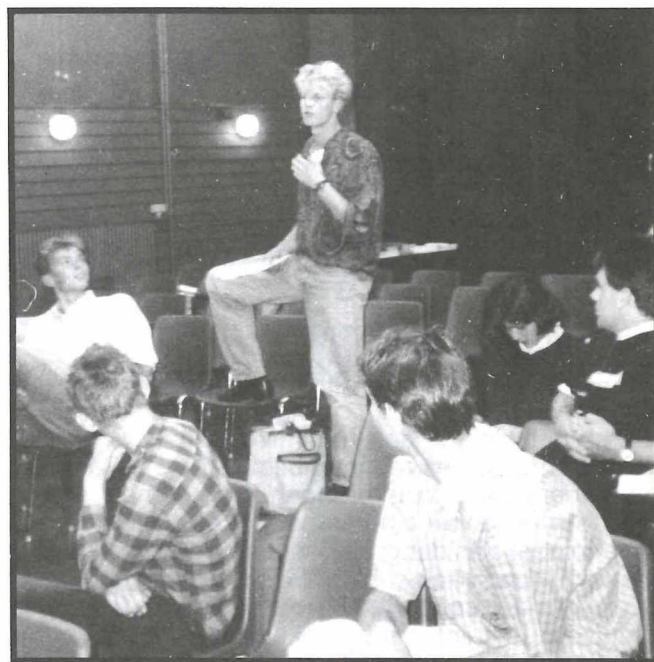
Het begrip vrijzinnig-democratie staat voor een aantal zaken. Het belangrijkste is misschien wel dat het staat voor een bepaalde 'levenshouding'. Een houding van tolerantie en respect. Mensen maken verschillende keuzes om hun leven in te richten. De ene keus is niet beter dan de ander.

Het stoort de JD dan ook dat de overheid wel bepaalde keuzes stimuleert. Men verheft het huwelijk tussen man en vrouw en het gezinsdenken tot 'het ware'. Wil of kan je daar niet mee uit de voeten dan word je min of meer gestraft. Dat blijkt bijvoorbeeld uit de werking van de belastingswetgeving, de sociale uitkeringen, de (on)mogelijkheid om kinderen te adopteren als alleenstaande of de (on)mo-

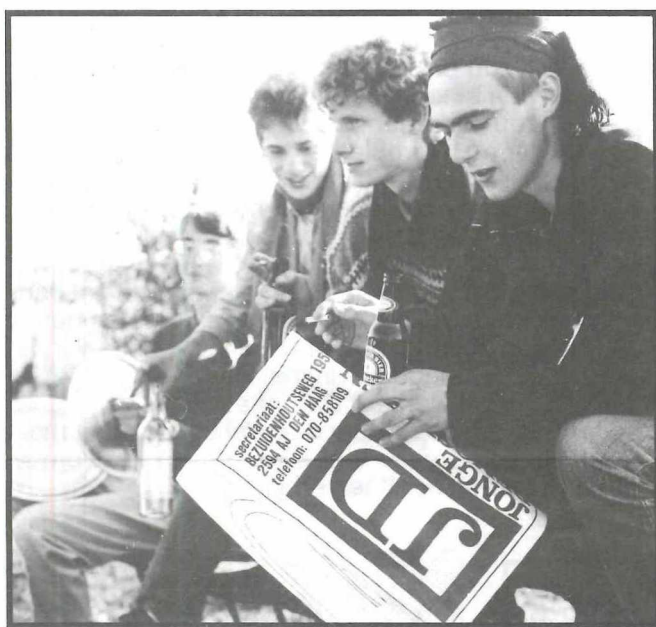
gelijkheid om te trouwen als je partner van dezelfde sexe is. Volgens de JD moeten mensen in vrijheid keuzes kunnen maken hoe ze hun leven willen inrichten. Niemand heeft het recht om bepaalde keuzes te bevoordelen of te benadelen. Ook de overheid of het CDA niet.

Vrijzinnig-democratie staat ook voor versterking en zorg voor de democratie in het algemeen. In 1991 hebben we dan ook als jaarthema: democratie dichterbij. Je vindt je hierover meer in deze krant.

Als vrijzinnig-democraten geloven wij niet in blauwdrukken voor de maatschappij of stoffige ideologieën. Zelf nadenken, keer op keer en op basis van argumenten echte oplossingen zoeken voor problemen. Niet voor niets voelt de JD zich verbonden met de leus van de verlichting: "Heb de moed uw eigen verstand te gebruiken". Zo is het maar net.

WORD LID!!
vul de bon op
pagina 4 in !!

Werkgroep milieu: HET MILIEU BEPAALT JOUW TOEKOMST

"Van degenen die thans beslissingen nemen, zijn de meesten dood voordat de planeet echt ernstige gevolgen begint te voelen van de milieuproblemen... Wij handelen zo, omdat niemand ons op de vingers tikt: toekomstige generaties stemmen niet; zij hebben geen politieke of financiële macht; zij kunnen onze beslissingen niet bestrijden."

Dit is een fragment uit het Brundtlandrapport dat door de Verenigde Naties is uitgegeven. Het rapport gaat over de milieu- en Derde Wereldproblematiek nu en in de toekomst. Deze twee problemen hangen sterk samen. Door de tekorten die er in veel landen zijn, wordt de bevolking vaak gedwongen om landbouwgrond zo intensief te gebruiken, dat er erosie optreedt. Bovendien hebben veel mensen in Derde Wereld landen wel wat anders aan hun hoofd; wanneer je geen eten of huis hebt zijn de milieuproblemen niet jouw voornaamste zorg. De Westerse landen zijn ook schuldig aan de problemen die er in die landen ontstaan. Door onze vraag naar tropisch hardhout verdwijnt het regenwoud en ons chemisch afval wordt goedkoop in de ontwikkelingslanden gedumpt. Over bovenstaande problemen heeft de werkgroep ontwikkelingssamenwerking onlangs een discussiestuk geschreven.

Omdat een leefbare toekomst juist voor jongeren zo van belang is, zijn de Jonge Democraten radicaal en actief op milieugebied. Er zijn werkgroepen (Milieu en Ontwikkelingssamenwerking) en we zijn op dit moment aan het bekijken of we met de politieke jongerenorganisaties gezamenlijk iets kunnen organiseren.

Tenslotte hebben we goede contacten met het Jongeren Milieu Actief (JMA) dat dit jaar verschillende activiteiten zal organiseren.

Werkgroep Ethiek BIOTECHNOLOGIE

Biotechnologie: het manipuleren met levende organismen ten bate van menselijke doelen, kent een aantal eeuwenoude toepassingen. De productie van bier met behulp van levend gist is hiervan een voorbeeld!

Sinds we weten hoe "erfelijkheid" in zijn werk gaat en we in staat zijn om erfelijk materiaal over te brengen van het ene organisme naar het andere, gaat de biotechnologie echter veel verder. We zijn nu in staat om nieuwe eigenschappen mee te geven aan allerlei organismen door middel van "genetische manipulatie". Genetisch gemanipuleerde micro-organismen worden in het laboratorium al jaren volop gebruikt. Maar ook planten en dieren worden nu gebruikt voor genetische manipulatie. Zo wil men bijvoorbeeld planten maken die ongevoelig zijn voor bepaalde onkruidverdelgers en koeien die medicijnen in hun melk produceren. Het is de bedoeling dat deze organismen straks gewoon in het "open veld" gebruikt gaan worden. De hieraan verbonden risico's zijn heel groot want niemand kan precies voorspellen hoe zo'n gemanipuleerd organisme zich in de natuur gaat gedragen.

Ook is er natuurlijk nog de vraag of je zomaar mag "sleutelen" aan het erfelijk materiaal van een levend wezen. Om te voorkomen dat toekomstige generaties opgezaaid worden met de nadelen van biotechnologie, moet er nu gepraat en beslist worden over wat wel en niet mag.

INTERNATIONAAL

Als je je bezig houdt met politiek, kun je bijna niet anders of je kijkt ook naar het buitenland. Je zou ook wel erg bijziend moeten zijn om niet verder te kunnen kijken dan Nederland. De JD heeft prima ogen en kijkt de hele wereld rond.

De Jonge Democraten nemen deel aan een aantal netwerken van jongerenorganisaties. Een voorbeeld daarvan is IFLRY (International Federation for Liberal and Radical Youth) waarin politieke jongerenorganisaties uit de hele wereld zijn vertegenwoordigd.

De Internationaal Secretaris van de JD onderhoudt de contacten met het buitenland en houdt de hele vereniging op de hoogte van activiteiten die georganiseerd worden. JD-leden bezoeken seminars en congressen in het buitenland en komen zo in contact met jongeren die hetzelfde of juist anders denken, maar in ieder geval een heel andere achtergrond hebben. Dingen die wij heel vanzelfsprekend vinden, zijn soms vreemd en idioot voor anderen. Door het contact word je gedwongen er zelf nog eens over te denken en dat kan alleen maar gezond zijn.

Ook in de regio's, en dan met name de regio's die dicht bij de grens liggen, worden contacten gelegd met het buitenland. Zo onderhoudt de regio Brabant contacten met een Vlaamse politieke jongerenorganisatie en organiseert gezamenlijk activiteiten.

Elk jaar wordt er een buitenlandexcursie georganiseerd, waaraan zo'n 40 tot 50 JDers meedoen. De deelnemers verdiepen zich in de achtergronden van het gastland en spreken o.a. met leden van zusterorganisaties over bijvoorbeeld minderheden (in Slowenië en Hongarije) of de maffia (in Italië). Dit jaar zijn we van plan om Spanje te bezoeken.

Democratie dichterbij: EEN POLITIEK VAN LUISTEREN

Iedere politicus zal je oproepen te gaan stemmen. Dezelfde politicus zal beweren dat hij of heel soms, zij het beste met je voor heeft. Die twee uitspraken gaan niet samen. Immers, de kans dat je aangereden op weg naar het stembureau is vele malen groter dan de kans dat je stem die ene zetel verschil uitmaakt.

Dit tekent een beetje de cynische positie van de Nederlandse democratie. In een democratie hoort de macht bij de burger, maar geen politicus slaagt erin die burger op 'n zinnvolle manier aan de politiek te laten deelnemen.

De provincie is in dit opzicht een extreem voorbeeld. Daar baseert de macht zich op kennis. Nota's, streekplannen, milieu-effectrapportages. Ik noem maar enkele huiveringwekkende zaken die je hebt doorworsteld voor je mee kunt praten. Maar, waarvoor zou je je vermoeien? Van te voren kun je niet weten of het resultaat van al je inspanningen een mening is die de moeite waard is om je voor in te spannen...

Wil je als politicus dat het volk meepraakt, dan zal je tenminste drie dingen moeten doen. In de eerste plaats de factor kennis kunnen verkleinen. Dit betekent politiek in hoofdlijnen en geen geneuzel over details. Daarnaast moet duidelijk zijn dat waar je over praat van belang is. Dus weer geen geneuzel over details. Tot slot moet de burger het gevoel krijgen dat het belangrijk is dat zij of hij praat. Dit laatste kan de politicus enkel bereiken door domweg te luisteren.

Henk Gossink

**Congres
Jonge Democraten
in Arnhem
20 en 21 april**

**Onderwerpen:
Biotechnologie
Sociale dienstplicht**

ANDERS IS NIET VERKEERD!

Ik zag laatst zo'n mooi mens! Het was op een antiracisme bijeenkomst. Ze kwam naar voren en begon te vertellen, over de oorlog, over de strijd tegen het fascisme. Zij vertelde dat zij ook vooroordelen had, hoewel die steeds minder worden. De zaal luisterde, doodstil. En toen zei ze dat ze in een betere wereld geloofde. Ze zei dat ze bleef strijden. Ze was tachtig, of zo, en dat vond ik nou mooi!

Een tijdje terug hoorde ik een politicus praten. Hij zei dat hij in 'verstandige mensen' geloofde. Verstandige mensen kun je overtuigen van het feit dat 'anders' niet verkeerd is. Hij wilde niet opgeven maar anderen overtuigen. Dat vond ik nou verstandig!

Toen ik twaalf was liep ik op straat met een vriendinnetje. Een man van middelbare leeftijd sprak haar aan. Hij vroeg naar een straat bij ons in de buurt. Mijn vriendinnetje wist niet

waar het was, maar ik wel. Toen ik hem wilde vertellen waar hij wezen moest, keek hij naar mijn donkere haar. Hij zei dat ik het niet kon weten, omdat ik "hier niet vandaan kwam". Dat vond ik nou vreemd!

Er zijn een heleboel mensen die niet meer geloven dat er iets veranderen kan. Daarom doen ze niets. Er zijn er ook die er van overtuigd zijn goed te zitten en waarvan ik het nog niet zeker weet. Mensen die geloven dat anders verkeerd is en niet bij 'ons soort mensen' hoort. En daar wil ik niet bijhoren!

Gelukkig zijn er veel mensen op de wereld. Gelukkig zijn er verstandige, aardige mensen op de wereld. Ik ben ervan overtuigd dat we het aantal mensen dat denkt zoals de meneer die de weg kwijt was, steeds meer kunnen verkleinen. En als we dat gaan doen dan wil ik daar graag bij zijn.

Saskia Daru

DEMO

De Jonge Democraten hebben hun eigen lijfblad: Demo. Zes keer per jaar valt deze bij leden in de bus, boordevol informatie. Je vindt daarin wat er gaande is in de vereniging, artikelen over de actuele politiek, opinie-artikelen en interviews.

Een greep uit de artikelen die vorig jaar verschenen:

*Interview met Margot A.; hoer en politica

*Het gevecht om de nucleaire macht in het Midden-Oosten

*De Dalai Lama in Nederland

*Verkiezingen in Roemenië, de twijfels blijven.

Mocht je een abonnement op Demo willen zonder lid te worden van de JD, dan kost je dit slechts twintig gulden per jaar. Je wordt abonnee door dit bedrag over te maken aan Jonge Democraten, giro 701386 in Den Haag, onder vermelding van "abonnement Demo".

Jaarthema 1991

DEMOCRATIE DICHTERBIJ

Als je achttien wordt dan krijg je stemrecht. Je hebt dan het recht te bepalen hoe de gemeente waarin je woont, de provincie of Nederland bestuurd wordt. Je bent natuurlijk niet de enige die mag stemmen. Wellicht vind je wel dat je stem en invloed verloren gaat in de massa. Onze democratie kan dan ook een stuk democratischer.

De JD vindt dat de burgermeester en de ministerpresident gekozen moet worden. Ook zijn wij voor het invoeren van een referendum. Volgens ons zijn dat belangrijke verbeteringen van het bestuur in Nederland. Maar er zijn meer besturen dan gemeentebesturen of de Nederlandse regering. De school waar jij op zit kent een bestuur, evenals de universiteit waar jij aan studeert. Het bedrijf waar jij werkt, wordt bestuurd net zoals het leger waarin jij dienst doet. Allerlei besturen waar jij direct mee te maken hebt. Het lijkt dan ook

logisch dat jij daar ook wat te vertellen hebt. Maar vaak is dat niet zo. Wij vinden dus dat het anders moet. Iedere persoon moet kunnen beslissen over zijn eigen leven. Iedereen hoort dus inspraak te hebben in de beslissingen die gemaakt worden over de situatie waarin hij of zij verkeert. Moeilijke zinnen voor iets wat makkelijker gezegd kan worden: democratie dichterbij!

In 1991 staat de democratie centraal bij de Jonge Democraten. Er worden verschillende activiteiten georganiseerd rond dit thema zoals de Jaarthemadag in Juni. In oktober wordt er de jaarthemawEEK georganiseerd waarbij de gehele vereniging bol zal staan van gediscussieer, acties en allerlei andere activiteiten rond de democratie in het onderwijs, in het bedrijfsleven, in het bestuur van Nederland en in de eigen omgeving. Democratie dichterbij, de JD staat daar voor!

Interview

IETS OVER DE POLITIEK

Veel jongeren weten niets van politiek. Natuurlijk hebben ze daarvan gehoord. Op school kwam het weleens ter sprake. Maar school is er om te vergeten en niet om er te leren. Er zijn ook jongeren die zich wel interesseren voor politiek. Een van die jongeren, een Jonge Democraat, had het volgende gesprek met een scholier:

Scholier: Wat is politiek eigenlijk?

JD: Politiek heeft te maken met besturen. Het besturen van een land of gemeente maar ook met het besturen van een voetbalvereniging of een school.

Scholier: De politiek zit toch alleen maar in Den Haag?

JD: Daar zit het bestuur van Nederland, maar eigenlijk zit politiek overal en heeft iedereen ermee te maken.

Scholier: Ik heb er dus ook mee te maken? Daar merk ik anders niets van. Wie luistert er nou naar mij?

JD: Wij luisteren naar jou. Maar dat zeggen ze allemaal. Dat er weinig naar mensen zoals jij geluisterd wordt is eigenlijk heel jammer. De JD wil daar verandering in brengen. Jij zit op een school en wij vinden dus, dat jij daar ook zal moeten kunnen meedelen met het bestuur van jouw school. Inspraak noemen wij dat.

Scholier: Is politiek niet ontzettend vervelend en saai?

JD: Dat hangt van jezelf af. Iedereen kan meedoen aan politiek en kan het dus zo leuk maken als je zelf wilt. De politiek in Den Haag lijkt saai omdat het over regeltjes en cijfertjes lijkt te gaan. Maar als je achter de schermen kan kijken, dan zie je dat er heel wat te beleven valt.

Je hebt vast wel eens meegemaakt, dat je met iemand praatte en dat het niet wilde vloten. Je hebt vast wel eens voor een aantal mensen moeten praten (een spreekbeurt, een speech op je verjaardag, bijv.) en absoluut niet geweten hoe je overkwam. Je hebt misschien ook wel eens een discussie met iemand gevoerd waarin je direct onder de tafel gepraat werd. Dat gebeurt ons nou ook regelmatig. Het is heel leuk daar wat aan te doen. Door eens op video te zien hoe je overkomt, te leren hoe je een argument onwrikbaar opbouwt of hoe je een vergadering kunt leiden.

Natuurlijk heeft de een geen hulp nodig en zal de ander nooit helemaal goed overkomen, maar in principe kan iedereen een goed verhaal houden. Binnen de JD hebben we, naast inhoudelijke activiteiten, ook vaardigheidstrainingen. Daar kun je zonder stress of heftige plankenkoorts bezig zijn met de techniek van de politiek.

De JD verzorgt ook, samen met de andere politieke jongerenorganisaties, politieke stromingdagen. Dit zijn dagen waar je je kunt oriënteren, waar je bij jezelf op zoek kunt gaan naar die vooroordelen die je altijd al had over bijv. het socialisme en waar je geconfronteerd wordt met jongeren die heel andere ideeën hebben over politiek.

Scholier: Maar die kans heb ik toch niet?

JD: Er zijn een aantal politieke Jongeren Organisaties in Nederland waar elke jongere de mogelijkheid heeft om op zijn eigen manier met politiek kennis te maken. De JD organiseert bijvoorbeeld een paar maal per jaar een excursie naar het Binnenhof. Je kan daar de Haagse politiek van dichtbij bekijken.

Scholier: Ik hoop niet dat de JD een soort school is.

JD: Bij de JD kun je een hoop opsteken, maar daarnaast is het er ook erg gezellig en leuk. We zijn geen school, je hoeft geen lessen te leren en je wordt niet overhoord. Door met allerlei mensen om te gaan leer je heel veel op een leuke manier. En je kan zelf bepalen wat je doet en wat je wilt. De JD gaat niet uit van groepen, maar van personen. Wij vinden dat iedereen dat moet kunnen doen wat hij leuk vindt zonder anderen tot last te zijn.

Scholier: Dat klinkt mooi.

JD: Ik vind het ook heel mooi, ik ben niet voor niets lid geworden. Als jij denkt dat de JD wat voor jou is dan kun je proeflid worden. Gewoon eens proberen wat de JD is zonder dat het je iets kost. In de campagnekrant lees je er meer over.

SCHOLING EN VORMING CURSUSAANBOD 1991

Spreekvaardigheidstrainingen
Je leert er formuleren, spreken in het openbaar en je kan je eigen presentatie verbeteren.

Forumdebattraining
Je leert er debateren, argumenteren, discussiëren.

Meesterklas
Je leert er een eigen stelling te verdedigen tegenover ervaren D66'ers.

Politieke Stromingen
Zo'n dag geeft een overzicht van de belangrijkste politieke stromingen in Nederland en geeft meer inzicht in de plaats van vrijzinnig-democratie in het politieke spectrum.

Discussie- en vergadertechnieken
Je leert er discussiëren, vergaderen, hoe een agenda wordt opgesteld en waar je op moet letten bij het maken van een verslag.

Voor meer informatie over de Scholing en Vormingscursussen, bel Jos v.d. Wijst, tel: 080-224270

Werkgroep Emancipatie: NAAR EEN RECHTVAARDIGE SAMENLEVING!

In onze samenleving is de hetero-sexuele, blanke, gezonde man de standaard. Iedereen die hiervan afwijkt (vrouwen, kleurlingen, minder validen, enz.) merken dat ze anders, vaak slechter, worden behandeld. Dat gebeurt bijvoorbeeld bij sollicitaties of het huren van een woning.

Jonge Democraten vinden het principeel onjuist dat er tussen mensen onderscheid wordt gemaakt zonder gegronde redenen. Discriminatie veroorzaakt dat sommige mensen minder vrijheid hebben om te leven en om keuzes te maken.

Om de achterstand op te heffen die door discriminatie wordt veroorzaakt, kun je verschillende dingen doen. Er is bijvoorbeeld enige jaren geleden een wet aangenomen die bepaalt dat er meer gehandicapten een baan moeten krijgen.

Behalve wetten maken is het ook mogelijk om de heersende mentaliteit te veranderen, bijvoorbeeld door overheids-campagnes. Zo is het de laatste jaren velen gelukkig duidelijk geworden dat het enige levensdoel van vrouwen niet alleen het krijgen van kinderen en het doen van het huishouden hoeft te zijn.

De werkgroep emancipatie van de Jonge Democraten houdt zich met de bovenstaande problemen bezig. Enige tijd geleden is er op voorstel van de werkgroep door de JD een standpunt ingenomen over de verschillende probleemgebieden. Momenteel houdt de werkgroep zich intensief met de problemen van de etnisch-culturele minderheden bezig. Ook in 1991 organiseert de werkgroep themadagen en -avonden over dit onderwerp.

Jonge Democraten INFORMATIE

De JD, de politieke jongerenorganisatie die zich verbonden voelt met D66, is opgericht in 1984. Sindsdien zijn we enorm gegroeid en op dit moment hebben we zo'n 1700 leden. Over het gehele land zijn er regio's en afdelingen opgericht zodat er altijd wel een bij jou in de buurt is.

Voor nieuwe leden worden er eens per jaar door de regio's introductieweekenden georganiseerd. Je kan er kennis maken met de JD en met elkaar. Vaak zie je elkaar weer terug op een congres. Twee keer per jaar worden deze Algemene Leden Vergaderingen gehouden. Als hoogste orgaan van de vereniging bepaalt ze het beleid van de vereniging en neemt ze politiek standpunten in.

Op zogenaamde confrontatie-bijeenkomsten wordt er met deskundige D66-politici gediscussieerd over deze standpunten. En van tijd tot tijd neemt de politiek een idee van de JD over.

Als lid kun je actief worden in regionale of landelijke werkgroepen, kan je zitting nemen in een bestuur of kan je schrijven voor een regionaal blad of Demo. Demo ontvang je zes keer per jaar. Het blad staat vol van politieke discussie, ruchtmakende artikelen en informatie.

Je kan het als lid natuurlijk laten bij het ontvangen van Demo, maar er gebeurt genoeg bij de JD om je hart aan op te halen. Probeer het eens voor een jaar en wordt gratis en geheel vrijblijvend proeflid.

Agenda

2 maart
Themadag Provinciale democratie, Alkmaar

20 & 21 april
ALV te Arnhem

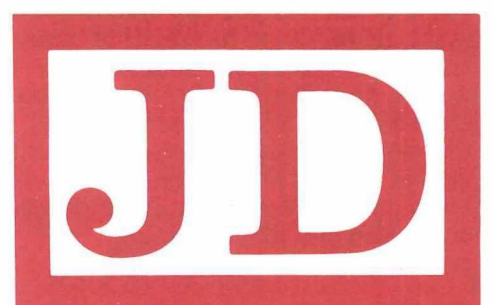
1 juni
Jaarthemadag

5 & 6 okt.
Introductieweekenden

12 - 20 okt.
Buitenlandexcursie naar Spanje

9 & 10 nov.
ALV

**Meer info activiteiten
landelijk secretariaat
070 - 3 858 109**

COLOFON

Hoofdredactie: Paul Leenards

Redactie: Saskia Daru, Michiel Ruis, Roel van der Poort, Henk Gossink, Lennart van der Meulen (D66), René Custers, Marlies Schouten, Jos van der Wijs en Rik Rolleman

Eindredactie: Saskia Daru en Paul Leenards

Vormgeving: Paul Leenards

Druk: Drukkerij Coene Den Haag

Met dank aan: Ernst Bakker en campagne commissie D66, Adrie van der Luijt (foto's), M. Tijn (strip), Frank Jassies (foto's)

De Demo-campagnekrant is een uitgave van Jonge Democraten, Bezuidenhoutseweg 195 te Den Haag.

JONGE DEMOCRATEN

O Ja, ik wil lid worden van de Jonge Democraten en betaal fl5,- per jaar

O Ja, ik wil gratis proeflid worden van de Jonge Democraten voor de duur van een jaar

naam: _____

adres: _____

postcode: _____

woonplaats: _____

telefoon: 0 _____

M/V _____

geboortedatum: _____

handtekening: _____

Heb je interesse in de JD? Dan kun je drie dingen doen.

- Je wordt lid: dan krijg je zes keer per jaar de Demo (ons landelijk ledenblad), je hebt stemrecht op ledenvergaderingen en je krijgt informatie over allerlei activiteiten. Dit alles kost je vijftien gulden, als je achttien jaar of ouder bent. Ben je jongere, dan betaal je maar een tientje.

- Je wordt proeflid: twee keer per jaar krijg je de Demo, je wordt op de hoogte gehouden, maar je hebt geen stemrecht. Je blijft een jaar lang proeflid, daarna wordt je lid of verdwijnt je uit onze ledenadministratie.

- Je vraagt informatie: wil je meer weten over de JD en hun activiteiten dan kun je contact opnemen met het landelijk secretariaat in Den Haag.

Stuur de bon naar:

**Jonge Democraten
Bezuidenhoutseweg 195
2594 AJ Den Haag**